

Journal of Modern Learning Development

ISSN 2673-074X (Print)

ISSN 2697-455X (Online)

Journal of Modern Learning Development

ISSN 2673-074X (Print)

ISSN 2697-455X (Online)

ปีที่ 8 ฉบับที่ 7 ประจำเดือนกรกฎาคม 2566

วัตถุประสงค์

Journal of Modern Learning Development เป็นวารสารวิชาการราย 1 เดือน มีวัตถุประสงค์เพื่อเผยแพร่บทความวิจัย และบทความวิชาการแก่นักวิจัย นักวิชาการ คณาจารย์ และนักศึกษา ด้านศาสนา ปรัชญา นิติศาสตร์ รัฐศาสตร์ รัฐประศาสนศาสตร์ ภาษาศาสตร์ การศึกษาเชิงประยุกต์ รวมถึงสหวิทยาการอื่นๆ

บทความที่ได้รับการพิจารณาให้ตีพิมพ์เผยแพร่ได้ผ่านการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิ (Peer Review) อย่างน้อย 2 ท่าน พิจารณาตีพิมพ์บทความทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

ทัศนะและความคิดเห็นที่ปรากฏในบทความ Journal of Modern Learning Development ถือเป็นความรับผิดชอบของผู้เขียนบทความนั้น และไม่ถือเป็นทัศนะของกองบรรณาธิการ Journal of Modern Learning Development ไม่สงวนลิขสิทธิ์การคัดลอก แต่ให้อ้างอิงแสดงที่มา

กำหนดการเผยแพร่ 12 ฉบับ

- ฉบับที่ 1 มกราคม (เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 30 มกราคม)
- ฉบับที่ 2 กุมภาพันธ์ (เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 28 กุมภาพันธ์)
- ฉบับที่ 3 มีนาคม (เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 30 มีนาคม)
- ฉบับที่ 4 เมษายน (เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 30 เมษายน)
- ฉบับที่ 5 พฤษภาคม (เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 30 พฤษภาคม)
- ฉบับที่ 6 มิถุนายน (เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 30 มิถุนายน)
- ฉบับที่ 7 กรกฎาคม (เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 30 กรกฎาคม)
- ฉบับที่ 8 สิงหาคม (เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 30 สิงหาคม)
- ฉบับที่ 9 กันยายน (เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 30 กันยายน)
- ฉบับที่ 10 ตุลาคม (เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 30 ตุลาคม)
- ฉบับที่ 11 พฤศจิกายน (เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 30 พฤศจิกายน)
- ฉบับที่ 12 ธันวาคม (เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 30 ธันวาคม)

เกณฑ์การพิจารณาและคัดเลือกบทความ

บทความแต่ละบทความจะได้รับการพิจารณาจากคณะกรรมการกลั่นกรองบทความวารสาร (Peer Review) อย่างน้อย 2 ท่าน ที่มีความเชี่ยวชาญในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง และได้รับความเห็นชอบจากกองบรรณาธิการก่อนตีพิมพ์ โดยการพิจารณาบทความจะมีรูปแบบที่ผู้พิจารณาบทความไม่ทราบข้อมูลของผู้เขียนบทความ เช่น ชื่อหรือประวัติการทำงาน และผู้เขียนบทความไม่ทราบชื่อผู้พิจารณาบทความ (Double-Blind Peer Review)

บทความที่ส่งมาขอเพื่อตีพิมพ์ในวารสาร จะต้องไม่เคยตีพิมพ์หรืออยู่ระหว่างการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อตีพิมพ์ในวารสารอื่น ผู้เขียนบทความต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การเสนอบทความของวารสาร และต้องให้เป็นไปตามรูปแบบที่กำหนดไว้

ทรรศนะและความคิดเห็นของผู้เขียนบทความ ถือเป็นความรับผิดชอบของผู้เขียนบทความนั้น และไม่ถือทรรศนะความรับผิดชอบของกองบรรณาธิการ

เจ้าของ

ศูนย์พัฒนาการเรียนรู้สมัยใหม่

บก.พัฒนาการเรียนรู้สมัยใหม่

เลขที่ 141 หมู่ 6 ตำบลบ้านชัย อำเภอบ้านดุง จังหวัดอุดรธานี 41190

<https://so06.tci-thaijo.org/index.php/jomld/index>

E-mail: journal1990jmsd@gmail.com

บรรณาธิการ

ดร.ธีรรัตน์ กัปโป

ศูนย์พัฒนาการเรียนรู้สมัยใหม่

กองบรรณาธิการ

รศ.ดร.ธีระพงษ์ มีไธสง

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ผศ.ดร.สมชาย ปโยโค

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ผศ.ดร.หอมหวล บัวระภา

มหาวิทยาลัยขอนแก่น

ผศ.ดร.ปัญญา คล้ายเดช

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ดร.สมพงษ์ เกษานุช

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ

คณะกรรมการกลั่นกรองบทความวารสาร (Peer Review)

ผู้ทรงคุณวุฒิจากภายนอก

รศ.ดร.รัตน์ ปัญญาภา

มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

รศ.ดร.สัญญา เคนาภูมิ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

รศ.ดร.พรชัย เจดามาน

นักวิชาการอิสระ

ผศ.ดร.กุลจิรา รักชนคร

มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

ผศ.ดร.เสกสรรค์ สนวา

มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

ผศ.ดร.ภูมิภควัชร ภูมิพงศ์คชศร

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์

ผศ.ธีระวัฒน์ หินแก้ว

วิทยาลัยพิษณุพนิต

พระมหาพิสิฐ วิสิษฐปัญญ,ดร.

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ดร.รัชดา ภักดิ์ยิ่ง

มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ดร.ลักขณา อินทร์บึง

มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ว่าที่ร้อยตรี ดร. สุริยะ หาญพิชัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

ดร.สาคร มหาหิงค์

นักวิชาการอิสระ

ดร.อดิสร หนันคำจร

นักวิชาการอิสระ

ดร.กิตติพงษ์ พิพิธกุล

นักวิชาการอิสระ

ดร.ภาณุวัฒน์ กิตติกรวรรณ รัตน์พิมลพลแสน

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

ดร.ศิวาพัชญ์ บำรุงเศรษฐพงษ์

นักวิชาการอิสระ

ผู้จัดการวารสาร

นางสาวนัยนา กัปโป

ศูนย์พัฒนาการเรียนรู้สมัยใหม่

สารบัญ

บทความวิจัย

- ➔ คุณลักษณะความไว้วางใจของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงาน ตามมาตรฐาน 1
วิชาชีพครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม
ณัฐดา เดชอัครคณัฐ, อุไรรัตน์ แยมชุตติ และ วิเชียร อินทรสมพันธ์
- ➔ ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการทำงานเป็นทีมของครูในสถานศึกษา ระดับมัธยมศึกษา 18
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ
ชวกิจ ทองนุ้ยพราหมณ์, พิมพ์ประภา อมรกิจภิญโญ และ ธัญธรณ์ อมรกิจภิญโญ
- ➔ ความคาดหวังและความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการใช้ระบบเทคโนโลยี 35
สารสนเทศในการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนบางละมุง สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง
เฉลิมชัย ไทบุตรดี, อุไรรัตน์ แยมชุตติ และ นภวรรณ แยมชุตติ
- ➔ การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนในโครงการ “การ 51
พัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร ตามพระราชดำริ สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรม
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี” (โรงเรียน กพด.) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษา ประถมศึกษาสกลนคร เขต 1
สิริดา สายมายา, วลณีกา ฉลากบาง และ อภิลิธิ์ สมศรีสุข
- ➔ การพัฒนาระบบการใช้คู่มือส่วนลดในแอปพลิเคชัน 7-Eleven 73
มนูญ บุระผากา, จินตนา อ่อนลา และ นิศากร สรรพเลิศ
- ➔ การวิจัยและประเมินผลโครงการพัฒนาแนวทางดำเนินงานการดูแลฟื้นฟูสภาพผู้ป่วยระยะ 84
กลางของสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดร้อยเอ็ด
วีระศักดิ์ รัตนชัยฤทธิ์, รุจิรา จันทร์หอม และ เสฐียรพงษ์ ศิวินา
- ➔ ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กร แห่งการเรียนรู้ 98
ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพมหานคร
ธาดา วิภีวราภรณ์, อุไรรัตน์ แยมชุตติ, วิเชียร อินทรสมพันธ์ และ พรพิรุณ วงศ์สมุด

- ➔ การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย เรื่องชนิดของคำ ของนักเรียนชั้น 115
ประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนอนุบาลพะโต๊ะที่สอนโดยใช้ หนังสือเสริมประสบการณ์กับการสอน
แบบปกติ
ชนิตรา คำหม่อง และ สิริพัชร เจษฎาวิโรจน์
- ➔ การเสริมสร้างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานตาม 128
เทคนิค TGT สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบรบือ
รัฐนันท์ ทรงเย็น, วณิชา สาคร และ ทรงศักดิ์ สองสนิท
- ➔ รูปแบบการพัฒนาจริยธรรมของครู ตามแนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียน 140
วัดชุมแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2
นัยนา รอดแถม
- ➔ ปัจจัยที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา ระดับประถมศึกษา สังกัด 156
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1
ศศิษฐา ทวีทรัพย์ และ พิมพ์ประภา อมรกิจภิญญ์
- ➔ ปัจจัยภาวะผู้นำที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของ ผู้ใหญ่บ้านในเขตอำเภอ 172
วาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม
ภักดี นามวิจิตร, สิทธิพร สุนทร และ สมเกียรติ เกียรติเจริญ
- ➔ ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา กับแรงจูงใจใน 187
การปฏิบัติงานของครูโรงเรียนในสหวิทยาเขตชลบุรี 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง
ปรกรณ์เกียรติ คงพิมลสิน, อุไรรัตน์ แยมชุตติ และ นววรรณ แยมชุตติ
- ➔ ภาวะผู้นำที่แท้จริงของผู้บริหารสถานศึกษาในโครงการกองทุนการศึกษา ภาคเหนือ 203
ศิริพงษ์ ทะหล้า และ ปณตนนท์ เกียรประภากุล
- ➔ ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารกิจกรรมลูกเสือกับการประเมินคุณภาพงานลูกเสือภายใน 220
สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร
ขวัญเมือง ชูกร, นิษฐ์สินี กู้ประเสริฐ, ปฐมพรรณ อินทรางกูร ณ อยุธยา และ
พรพิรุณ วงศ์สมุด
- ➔ แนวทางการดำเนินงานของธุรกิจโรงรีดหลังคาเหล็ก กรณีศึกษา : บริษัท สตาร์เทคสตีล 233
จำกัด
กำพล ศรีเสมอ และ อุมาวรรณ วาทกิจ

➔ การวางแผนภาพอนาคตของธุรกิจรับเหมาก่อสร้างระบบจำหน่ายไฟฟ้า ในจังหวัด เพชรบูรณ์ เพื่อกำหนดแนวทางกลยุทธ์ ของห้างหุ้นส่วนจำกัด เค.พี.อิเล็กทรอนิกส์เพาเวอร์	252
วรพล พรหมดี และ ภัทรขวัญ พิลางาม	
➔ แบบจำลองความตั้งใจในการบริโภคจิ้งหรีดในเกาหลีใต้	264
ปวีณ์นุช สุขุมลวิวัฒน์ และ บุษกรณ์ สีไฉยวะระ	
➔ The Studying Erhu for Teaching Students in Jinan University for the Elderly in Shandong Province of China”	280
Tian Xuedan, Chutasiri Yodwised and Wattana Srisombut	
➔ Factors Affecting on Academic Success of Senior High School Students	291
Cao Zhigang, Thammachot Aeamtussana and Pasana Chularut	
➔ Exploring Intercultural Communication Competence Perceptions and Integration into Classroom Practices of Chinese English Teachers at a Chinese Middle School in Shanxi	306
Zhaoyu Yan and Noparat Tananuraksakul	
➔ Product Design for the New Generation Using Taoyuan Embroidery	320
Sichen Kong, Noppadol Inchan and Apichaya Aungkavipat	
➔ Effects of Game-Based Learning on Learning Motivation of First-Year Tourism Students	333
Wen Ju, Thammachot Aeamtussana and Paradee Kambhu Na Ayudhaya	
➔ Factors Affecting on Academic Motivation of Secondary Vocational Students in China	345
Han Wei, Thammachot Aeamtussana and Pasana Chularut	
➔ ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ตามการรับรู้ของครูสังกัดสำนักงาน เขต พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 กลุ่ม 3	357
กนกพร ธนู, พิมพ์ประภา อมรกิจภิญญ์ และ ธัญธรณ์ อมรกิจภิญญ์	

บทความวิชาการ

➔การจัดการลูกค้าสัมพันธ์ คุณภาพการบริการ และการรับรู้คุณค่าตราสินค้า ที่ส่งผลต่อความ ภักดีของลูกค้า ในอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ เขตเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก	373
สุดา ตอแก้ว และ เจษฎา วงศ์แสนสุขเจริญ	
➔ การปลูกฝังจิตอาสาและจิตสำนึกในองค์กรทางคุณธรรมจริยธรรมในสังคม	383
พระครูสิริประภัสสรคุณ ปภสฺสโร (ดงมีศรี), สมเดช นามเกตุ และ บุญส่ง ลินธุ์นอก	

- ทีมพี่เลี้ยง : บทบาทที่สำคัญในการจัดความยากจนและพัฒนาคนทุกช่วงวัย อย่างยั่งยืน 397
ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
ประอรรถรัตน์ รอดบำรุงโชติสิน และ ธนัสสา โจนตระกูล
- การสร้างระบบเครือข่ายความร่วมมือแบบบูรณาการ ระหว่างส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และ 410
ส่วนท้องถิ่น
อดิศักดิ์ โสขุมา, วราวุฒิ บานเย็นงาม, ประอรรถรัตน์ รอดบำรุงโชติสิน, ไอรดา โตเทศ และ
โชติ บดีรัฐ
- หลักพุทธธรรมเพื่อการให้บริการประชาชน 421
พระครูธำรงคุณาธาร, สมเดช นามเกต และ บุญส่ง สิ้นธุ์นอก
- การพัฒนามนุษย์ตามหลักคุณธรรมบถ 10 ในพระพุทธศาสนา 434
ธัญกนกรัษฎ์ จิระโชคนิธิโยธ, สมเดช นามเกต และ บุญส่ง สิ้นธุ์นอก
- Tropical Forest Destruction versus Reforestation Strategies 449
Kris Phattaraphakin, Yuwalak Vejwitayaklung, Samith Jueajinda, Wannapha
Phopli, Uswin Chaiwiwat and Somjintana Jirayukul
- The Students' Satisfaction in higher education music course in China 454
Cao Shuyuan, Nicha Pattananon and Suchat Detdee
- The Reviews of Early Childhood Teacher Education Music Major in 464
University in China
Yi Pei, Nicha Pattananon and Siriluk Charoenmongcolki

คุณลักษณะความไว้วางใจของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงาน
ตามมาตรฐานวิชาชีพครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม

**Trust Characteristics of the Principals Affecting Performance following the
Teaching Profession Standard of Teachers under the Samut Songkram
Primary Educational Services Office**

ณัฐดา เดชอัคคณัฐ,

อุไรรัตน์ แยมชุตี และ วิเชียร อินทรสมพันธ์

มหาวิทยาลัยธนบุรี

Nattida Detakkanat,

Urairat Yamchuti and Wichian Inthasomphan

Thonburi University, Thailand

Corresponding Author, Email: natnaka197768@gmail.com

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อ 1) เพื่อศึกษาคุณลักษณะความไว้วางใจของผู้บริหารสถานศึกษา 2) เพื่อศึกษาการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครูในโรงเรียน 3) เพื่อศึกษาคุณลักษณะความไว้วางใจของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครูในโรงเรียน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ ครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม ปีการศึกษา 2564 จำนวน 268 คน เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลคือ แบบสอบถาม การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้วยวิธีของ เพียร์สัน การวิเคราะห์สมการถดถอยพหุคูณแบบเป็นขั้นตอน

ผลการวิจัยพบว่า 1) คุณลักษณะความไว้วางใจของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียน ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในรายละเอียด พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการเปิดเผย รองลงมา คือ ด้านความเชื่อถือได้ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านความสามารถ 2) การปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครูในโรงเรียน ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในรายละเอียด พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชนรองลงมา คือ การปฏิบัติหน้าที่ครู ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การจัดการเรียนรู้ 3) คุณลักษณะความไว้วางใจของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์ทิศทางบวกกับการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครูในโรงเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ

* วันที่รับบทความ : 18 ธันวาคม 2566; วันที่แก้ไขบทความ 19 มกราคม 2567; วันที่ตอบรับบทความ : 20 มกราคม 2567

คุณลักษณะความไว้วางใจของผู้บริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย ด้านความห่วงใย (X3) ด้านความสามารถ (X1) เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม โดยสามารถร่วมทำนายได้ร้อยละ 19.30 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

$$\text{สมการคะแนนดิบ} \quad y^{\wedge} = 88.217 + .785 (X3) + .448 (X1) \quad (R^2 = 0.99)$$

$$\text{สมการคะแนนมาตรฐาน} \quad Z y^{\wedge} = .325 Zx3 + .200 Zx1 \quad (R^2 = 0.193)$$

คำสำคัญ : คุณลักษณะความไว้วางใจ; การปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครู; โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม

Abstracts

The purposes of the current study were to (1) investigate trust characteristics of the principals (2) investigate performance following the teaching profession standard of school teachers and (3) investigate the trust characteristics of the school principals that affected performance following the teaching profession standard of the school teachers. A sample group consisted of 268 school teachers under the Samut Songkram Primary Educational Services Office in the 2021 academic year. Data were collected by a questionnaire and analyzed by percentage, mean, standard deviation, Pearson's correlation coefficients.

The findings revealed that ; (1) overall trust characteristics of the school principals. When inspecting individual aspects, the highest average aspect was openness, followed by reliability, while ability was the lowest, (2) overall performance of the teaching profession standard of the school teachers. When inspecting individual aspects, the highest average aspect was the relationship with parents and community, followed by teachers' performance, while learning management was the lowest and (3) the trust characteristics of the principals had a positive relationship with teachers' performance following the teaching profession standard in schools, significantly at .01 level. The trust characteristics of the school principals, including consideration (X3), and ability (X1), affected teachers' performance following the teaching professional standards in the schools under the Samut Sakhon Primary Educational Services Office, with a co-predictive power of 19.30, significantly at .01 level.

$$\text{Raw score equation } y^{\wedge} = 88.217 + .785 (X3) + .448 (X1) \quad (R^2 = 0.99)$$

$$\text{Standardized score equation } Z y^{\wedge} = .325 Zx3 + .200 Zx1 \quad (R^2 = 0.193)$$

Keywords: Trust Characteristics; Performance Following the Teaching Profession Standards; Schools Under the Samut Songkram Primary Educational Services Office

บทนำ

การศึกษาคือการพัฒนาคนที่ต้องอาศัยบุคลากรเป็นตัวขับเคลื่อน คือ ผู้บริหาร และครู โดยผู้บริหารที่ที่มีความสามารถจะมีคุณลักษณะเป็นตัวบ่งชี้ ในขณะเดียวกันทางด้านจิตใจก็สำคัญ ถ้าครูมีความไว้วางใจในตัวของผู้บริหารก็จะส่งผลในการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพ ซึ่งการบริหารงานที่ดีย่อมต้องอาศัยหัวหน้างานที่มีความเป็นผู้นำที่ดีด้วย

การปฏิรูปการศึกษาไทยซึ่งเป็นกุญแจสำคัญในการเปิดมิติใหม่ของการปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พ.ศ.2562 นอกจากนั้นความอยู่รอด ของโรงเรียนในโลกยุคปัจจุบันที่มีความก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว ผู้บริหารจะต้องสามารถนำพาการศึกษาใหม่ไปสู่การตอบสนองความต้องการ และแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ได้ ผู้บริหารยุคใหม่ต้องเตรียมตนเองให้มีคุณลักษณะ และขีดความสามารถที่เหมาะสม ผู้บริหารเป็นบุคคลสำคัญในการบริหารจัดการศึกษาโดยต้องดำเนินการส่งเสริมอำนวยความสะดวกประสานการปฏิบัติงานของบุคลากรทางการศึกษา ให้พัฒนากระบวนการ จัดการเรียนการสอนเพื่อผลิตเยาวชนที่พึงประสงค์ ให้บรรลุเป้าหมาย ผู้บริหารสามารถนำองค์กรไปสู่ความสำเร็จ และยืดหยุ่นท่ามกลางความเปลี่ยนแปลงได้อย่างสง่างาม จึงต้องได้รับความร่วมมือจากบุคลากรทางการศึกษาที่เสมือนพลังขับเคลื่อนการพัฒนาคุณภาพ ประการสำคัญบุคลากรทางการศึกษามีความไว้วางใจในตัวผู้บริหารในการปฏิบัติหน้าที่อย่างรักก็ตาม ผู้บริหารย่อมมีบทบาทที่เป็นผลต่อความสำเร็จหรือประสิทธิภาพของงานเป็น อย่างยิ่ง บางครั้งการจัดการองค์การแม้จะไม่เรียบร้อยถูกต้องอยู่บ้าง ก็อาจได้รับผลงานสูงได้ (สัมมา ธนินิธย์, 2553 : 68) หากผู้บริหารมีคุณลักษณะที่ดี แต่ถ้าคุณลักษณะหรือพฤติกรรมในการนำของผู้บริหารไม่ดีแม้การจัดการถูกต้องหรือดีเพียงใดก็ตาม ผลงานที่เกิดขึ้นของหน่วยงานนั้น ๆ ย่อมสมบูรณ์ได้ยาก

ปัจจุบันพบว่าการทำงานที่ผู้บริหารได้รับความไว้วางใจได้ กลายเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญไม่น้อยไปกว่าการบริหารงานบุคคล องค์การที่มีระดับของความไม่ไว้วางใจกันสูงมักก่อให้เกิดผลเสียต่อความสามารถทางการแข่งขัน ซึ่งในทางตรงกันข้ามองค์การที่มีพื้นฐานวัฒนธรรมที่มีความไว้วางใจกันสูงจะมีศักยภาพและความสามารถในการบรรลุถึงวัตถุประสงค์ขององค์กรได้อย่างดีซึ่ง ความไว้วางใจ เป็นพื้นฐานของการสร้างสัมพันธภาพระหว่างกันที่จะส่งผลให้เกิดความเต็มใจที่จะร่วมมือกันในการปฏิบัติงาน (Ganesan, 1994 : 1-19) บุคคลส่วนมากรับรู้ว่าการไว้วางใจขึ้นอยู่กับพฤติกรรม ซึ่งผู้วิจัยได้ให้ความสำคัญกับปัญหาระหว่างคุณลักษณะความไว้วางใจของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครูในโรงเรียน เพราะความไว้วางใจเป็นสิ่งที่ลึกซึ้ง การที่บุคลากรในองค์การจะมีผลการปฏิบัติงานที่ดีนั้นอาจเกิดจากหลาย ๆ ปัจจัยที่เกิดขึ้นภายในองค์การรวมทั้งสภาพแวดล้อมที่อยู่รอบตัวบุคลากรในองค์การ พบว่าผู้นำเป็นปัจจัยหนึ่งที่จะช่วยให้บุคลากรมีผลการปฏิบัติงานที่ดี หากบุคลากรมีความไว้วางใจในผู้นำ (Trust in Leadership) ซึ่งการที่มีความไว้วางใจต่อกันจะก่อให้เกิดความน่าเชื่อถือ โดยเฉพาะผู้นำเพราะจะส่งผลให้บุคลากรไว้วางใจทั้งใน

การทำงานและการใช้ชีวิต (Lussier, 2010 : 64) ด้วยเหตุนี้ผู้นำจึงจำเป็นต้องสร้างความไว้วางใจกับบุคลากรภายในองค์กรเพราะเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของการเป็นผู้นำที่มีประสิทธิภาพ ที่จะช่วยให้บุคลากรแต่ละคนมีความตั้งใจทำตามพันธกิจ และนำมาซึ่งผลการปฏิบัติงานที่ดี (Dirks and Ferrin, 2002 : 611-628) ดังนั้นองค์การควรที่จะพัฒนาความไว้วางใจในผู้นำเพื่อให้บุคลากรมีผลการปฏิบัติงานที่ดีและมีความสุขในการปฏิบัติงานยอมที่จะปฏิบัติงานด้วยความเต็มใจ (ประคัลภ์ ปิณฑพลังกูร, 2557 : ออนไลน์) นำมาซึ่งผลของความสำเร็จในงานนั้นร่วมกัน และมีความยึดมั่นผูกพันในงาน (Work Engagement) (Hassan and Ahmed, 2011 : 150-160) ความยึดมั่นผูกพันในงานเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีความสำคัญที่มีผลต่อผลการปฏิบัติงานของบุคลากรบุคลากรที่มีความยึดมั่นผูกพันในงานจะมีประสิทธิภาพในการทำกิจกรรมต่างๆ กับงานของตนเอง (Schaufeli and Bakker, 2003 : 71-93) ซึ่งผลของการมีความยึดมั่นผูกพันในงานทำให้บุคลากรเกิดทัศนคติเชิงบวก มีความสุขและมีความกระตือรือร้นในการปฏิบัติงาน ทำให้บุคลากรสามารถที่จะสร้างผลงานออกมาได้เป็นอย่างดี (Bakker and Demerouti, 2008 : 209-223) รวมทั้งทำให้บุคลากรสามารถแสดงบทบาทที่อยู่นอกเหนือจากที่องค์กรกำหนดได้ซึ่งจะส่งผลต่อผลการปฏิบัติงาน (Schaufeli and Bakker, 2003 : 71-93) (อ๋างใน ปริมใจ โพธิ์รักษา และ ทิพทินนา สมุทธานนท์ , 2561 : 249-273)

จากการศึกษาเกี่ยวกับคุณลักษณะความไว้วางใจของผู้บริหาร พบว่า คุณลักษณะความไว้วางใจของผู้บริหาร มีอิทธิพลต่อผู้ร่วมงาน ดังจะเห็นได้จาก งานวิจัยที่นำมาเป็นตัวอย่าง เช่น ธนิตา เลหาภิชาติชัย และมัทนา วังณอมศักดิ์ (2560 : 48) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องคุณลักษณะของผู้บริหารกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน ผลวิจัยพบว่าคุณลักษณะผู้นำกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นความสัมพันธ์แบบคล้อยตาม ส่วนงานวิจัยของ กิตติวดี หนูเทพ (2561 : 77-89) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างความไว้วางใจในองค์กรและขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรภายในโรงเรียน ผลวิจัยพบว่า ความไว้วางใจในองค์กรด้านเจตนาธรรมณ์แห่งความไว้วางใจและด้านความเชื่อในการไว้วางใจมีความสัมพันธ์ทางบวกกับขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .01 และล่าสุดงานวิจัยของ กฤษณา พรหมชาติ และ วิษณุพงษ์ โพธิ์รุฬห์ (2003 : 61-81) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาอิทธิพลของภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนที่มีผลต่อการปฏิบัติงานของครูผ่านบทบาทตัวแปรคั่นกลางของความไว้วางใจ ผลวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำแบบเน้นงานและเน้นคน ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของครูผ่านความไว้วางใจบนพื้นฐานความรู้สึกเพียงอย่างเดียว ซึ่งจะเห็นได้ว่าการศึกษาวิจัยดังกล่าวทำให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับคุณลักษณะแบบความไว้วางใจที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของครู เพื่อนำไปพัฒนาและปรับปรุงหน่วยงานให้มีประสิทธิภาพ

ดังนั้นผู้นำจะต้องมีคุณสมบัติเหมาะสม มีพฤติกรรมในการนำ มีความสามารถในการทำงานได้ดี และมีความสามารถในการตัดสินใจได้ถูกต้องเหมาะสม ซึ่ง กาบาร์โร (Gabarro, 1987 : 106-108) ได้พูดถึงว่าผู้นำจะต้องมีความรู้ทักษะ ความชำนาญ และความสามารถตัดสินใจ เพื่อให้งานเกิดประสิทธิผลจะสอดคล้องกับแนวคิดของ มิสรา (Mishra, 1996 : 9-11) 4 ด้านดังนี้ คือ 1) ด้านความสามารถ (Competence) ด้านการเปิดเผย (Openness) ด้านความห่วงใย (Concern) ด้านความเชื่อถือได้ (Reliability) คุณลักษณะความไว้วางใจ ของผู้บริหารสถานศึกษาจึงนำมาซึ่งคุณภาพในการปฏิบัติงานของครู

ดังนั้นครูจึงเป็นหัวใจสำคัญที่จะทำให้งานของผู้บริหารทำเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพโดยครูต้องมีความตระหนักและให้ความสำคัญกับการพัฒนาการเรียนการสอนและปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรฐานวิชาชีพครูอย่างเต็มความสามารถ หากครูไม่ปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มความสามารถแล้วนั้นก็จะเป็นเหตุที่จะทำให้ผลการปฏิบัติงานต่ำ คุณภาพของงานลดลง ผลกระทบก็จะไปตกอยู่ที่นักเรียนโดยตรง ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาลดลง แต่ในทางตรงข้าม หากสถานศึกษาใดที่บุคลากรมีความเอาใจใส่ในการปฏิบัติงาน สูงก็จะส่งผลทางบวกกับการพัฒนาระบบการจัดการศึกษา (สุพิช จัยกลาง, 2550 : 2) การปฏิบัติงานตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูในเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูนั้น จะเป็นการกำหนดหน้าที่ของครู ที่จะส่งเสริมการพัฒนาการจัดการจัดการเรียนการสอนให้มีคุณภาพ โดยการปฏิบัติงานตามมาตรฐาน การปฏิบัติงานของครู ตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของคุรุสภา พ.ศ. 2562 ประกอบด้วยมาตรฐาน การปฏิบัติงาน 3 ด้าน คือ 1. ด้านการปฏิบัติหน้าที่ของครู ครูจะต้องมีความมุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียน ด้วยจิตวิญญาณความเป็นครูประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีมีคุณธรรม จริยธรรม และมีความเป็น พลเมืองที่เข้มแข็ง มีการส่งเสริมการเรียนรู้เอาใจใส่และยอมรับความแตกต่างของผู้เรียนแต่ละบุคคล ครูต้องมีความสามารถสร้างแรงบันดาลใจให้ผู้เรียนให้เป็นผู้ใฝ่เรียนรู้และผู้สร้างนวัตกรรม อีกทั้งครู จะต้องมีการพัฒนาตนเองให้มีความรอบรู้ทันสมัย และทันต่อการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ 2. ด้านการจัดการเรียนรู้ ครูจะต้องมีการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การจัดการเรียนรู้ สื่อ การวัดและ ประเมินผลการเรียนรู้การบูรณาการความรู้และศาสตร์การสอน ในการวางแผนและจัดการเรียนรู้ที่ สามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีปัญญา รู้คิด และมีความเป็นนวัตกรรม การดูแลช่วยเหลือและพัฒนาผู้เรียนเป็นรายบุคคลตามศักยภาพ สามารถรายงานผลการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนได้อย่างเป็นระบบ การจัดกิจกรรมและสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีความสุขในการเรียน โดยตระหนักถึงสุข ภาวะของผู้เรียน มีการวิจัย สร้างนวัตกรรม และประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลให้เกิดประโยชน์ต่อการ เรียนรู้ของผู้เรียน และสามารถปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์และมีส่วนร่วมในกิจกรรมการ 3. ด้านความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน โดยครูจะต้องร่วมมือกับ ผู้ปกครองในการพัฒนาและแก้ปัญหาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์สร้างเครือข่ายความร่วมมือ กับผู้ปกครองและชุมชน เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ที่มีคุณภาพของผู้เรียน มีการศึกษาเข้าถึงบริบทของ ชุมชน และสามารถอยู่ร่วมกันบนพื้นฐานความแตกต่างทางวัฒนธรรม

อีกทั้งครูจะต้องส่งเสริม อนุรักษ์วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น (ราชกิจจานุเบกษา, 2562 : 10-14) ผลการปฏิบัติงานตาม มาตรฐานการปฏิบัติงานของครู ทั้ง 3 ด้าน ถือเป็นกลไกในการขับเคลื่อนคุณภาพการศึกษาของ สถานศึกษาอย่างแท้จริง

บทความนี้นำเสนอการศึกษาเกี่ยวกับคุณลักษณะความไว้วางใจของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม เพื่อจะได้เป็นข้อมูลซึ่งจะเป็นแนวทางในพัฒนาคุณลักษณะความไว้วางใจของผู้บริหารที่ดี ช่วยให้ผู้บริหารสถานศึกษาบริหารงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผลที่ดี ให้มีความเหมาะสมสอดคล้องกับยุคสมัยที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอด อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณลักษณะความไว้วางใจของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม ให้สามารถพัฒนาตนเองส่งเสริม ปรับปรุงพัฒนาองค์กรและพัฒนางานให้มีความเจริญก้าวหน้าต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาคุณลักษณะความไว้วางใจของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียน
2. เพื่อศึกษาการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครูในโรงเรียน
3. เพื่อศึกษาคุณลักษณะความไว้วางใจของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครูในโรงเรียน

ระเบียบวิธีวิจัย

กลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารและครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม จำนวน 66 โรงเรียน จำนวนผู้บริหารสถานศึกษาและครูทั้งหมด 806 คน (สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม, 2564 : ออนไลน์) โดยใช้วิธีสุ่มแบบแบ่งชั้น

การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง

ได้กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของ Yamane (1973 : 1088) อ้างถึงใน (ธานินทร์ ศิลป์จารุ, 2549 : 47) ได้กลุ่มตัวอย่างเป็นจำนวน 268 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

คือ แบบสอบถามเพื่อการวิจัย เรื่องคุณลักษณะความไว้วางใจของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม

วิธีการเก็บข้อมูล

- 1.ผู้วิจัยทำหนังสือถึงคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธนบุรี เพื่อขอความร่วมมือไปยังผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนในจังหวัดสมุทรสงคราม เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
- 2.ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปให้กับสถานศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม เพื่อเก็บข้อมูลจากผู้บริหารสถานศึกษาและครูจำนวน 268 คน
- 3.ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมแบบสอบถามคืนด้วยตัวเอง
- 4.เมื่อได้แบบสอบถามกลับคืนมาแล้ว จำนวน 268 ชุด นำมาตรวจสอบความสมบูรณ์และจัดลำดับข้อมูล

รวบรวมข้อมูล

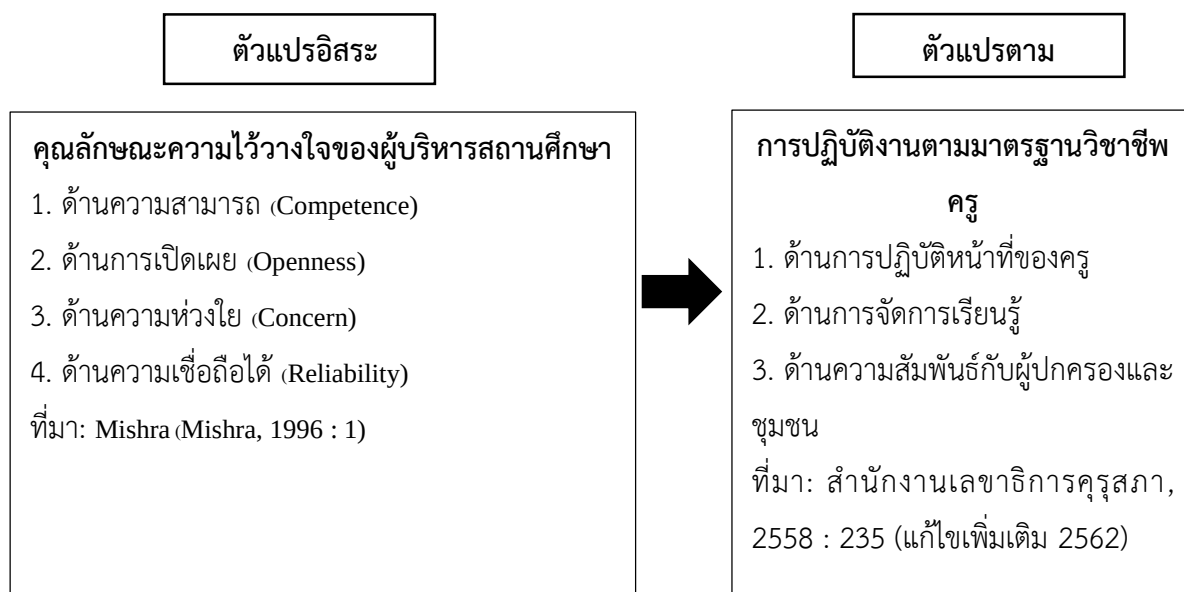
ได้แก่ ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) และข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) เป็นข้อมูลที่นำมาใช้ประกอบการศึกษา ซึ่งทำให้การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการศึกษาค้นคว้าจากตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เป็นแนวทางในการทำการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำเครื่องมือแต่ละชนิดที่ได้จากการเก็บรวบรวม จากภาคสนามมาวิเคราะห์ วิเคราะห์และประมวลผลเพื่อหาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (stepwise multiple regression analysis) ที่เกี่ยวข้องกับ คุณลักษณะความไว้วางใจของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

งานวิจัยนี้ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ผู้วิจัยกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัยตามแนวคิด ในการวิจัย คุณลักษณะความไว้วางใจของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครูใน โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิด ของมิสชา (Mishra, 1996 : 1) ประกอบด้วย 4 ด้าน โดยมีรายละเอียด ดังนี้

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

การศึกษาคุณลักษณะความไว้วางใจของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสมุทรสงคราม ผลการวิจัยพบว่า

1. ความคิดเห็นคุณลักษณะความไว้วางใจของผู้บริหารสถานศึกษา

ตารางที่ 1 วิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะความไว้วางใจของผู้บริหารสถานศึกษา (โดยภาพรวม)

คุณลักษณะความไว้วางใจของผู้บริหาร สถานศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น	ลำดับที่
ด้านความสามารถ	4.30	0.67	มาก	4
ด้านการเปิดเผย	4.37	0.65	มาก	1

ด้านความห่วงใย	4.32	0.65	มาก	3
ด้านความเชื่อถือได้	4.33	0.62	มาก	2
รวม	4.33	0.65	มาก	

จากตารางที่ 1 พบว่า ระดับคุณลักษณะความไว้วางใจของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

2. การปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม

ตารางที่ 2 วิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม (โดยภาพรวม)

การปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครู	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น	ลำดับที่
การปฏิบัติหน้าที่ครู	4.41	0.61	มาก	2
การจัดการเรียนรู้	4.40	0.63	มาก	3
ความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน	4.43	0.60	มาก	1
รวม	4.41	0.62	มาก	

จากตารางที่ 2 พบว่า การปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

3. ผลการวิเคราะห์คุณลักษณะความไว้วางใจของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม จังหวัดสมุทรสงคราม

เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้ใช้สถิติถดถอยพหุคูณแบบเป็นขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression) ผู้วิจัยจึงทำการทดสอบข้อตกลงเบื้องต้นของการใช้สถิติถดถอยพหุคูณแบบเป็นขั้นตอนด้วยการทดสอบการกระจายตัวของตัวแปรต้นและตัวแปรตามด้วยสถิติ One Sample K-S test พบว่า 1) ตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์เชิงเส้นตรงกับตัวแปรตาม 2) การกระจายตัวของค่าความคลาดเคลื่อนเป็นแบบปกติ 3) ค่าความคลาดเคลื่อนมีความแปรปรวนคงที่ 4) ค่าความคลาดเคลื่อนไม่มีความสัมพันธ์กันเอง และ 5) ไม่มี Multicollinearity จากนั้นทำการวิเคราะห์หาอำนาจทำนายของคุณลักษณะความไว้วางใจของ

ผู้บริหารสถานศึกษา ได้แก่ ด้านความสามารถด้านการเปิดเผย ด้านความหวังใจ และด้านความน่าเชื่อถือได้ ที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครูในโรงเรียน ได้ผลดังต่อไปนี้

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะความไว้วางใจของผู้บริหารสถานศึกษา ได้แก่ ด้านความสามารถด้านการเปิดเผย ด้านความหวังใจ และด้านความน่าเชื่อถือได้ ที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครูในโรงเรียน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน โดยใช้สัญลักษณ์เพื่อการแทนค่าดังต่อไปนี้

X1 หมายถึง ด้านความสามารถ

X2 หมายถึง ด้านการเปิดเผย

X3 หมายถึง ด้านความหวังใจ

X4 หมายถึง ด้านความน่าเชื่อถือได้

Y หมายถึง การปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครูในโรงเรียน

ตารางที่ 3 ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะความไว้วางใจของผู้บริหารสถานศึกษา ได้แก่ ด้านความสามารถด้านการเปิดเผย ด้านความหวังใจ และด้านความน่าเชื่อถือได้ ที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครูในโรงเรียน

ตัวแปร	(X ₁)	(X ₂)	(X ₃)	(X ₄)	(X _{tot})
(X ₁)	1.000	.587**	.415**	.393**	-
(X ₂)	-	1.000	.543**	.513**	-
(X ₃)	-	-	1.000	.651**	-
(X ₄)	-	-	-	1.000	-
(Y)	.335**	.365**	.408**	.362**	.456**

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 3 พบว่าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรพยากรณ์ ได้แก่ ด้านความสามารถด้านการเปิดเผย ด้านความหวังใจ และด้านความน่าเชื่อถือได้ ที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครูในโรงเรียน มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ตั้งแต่ 0.393 – 0.587

ผลการวิเคราะห์หาอำนาจการทำนายของ คุณลักษณะความไว้วางใจของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครูในโรงเรียน ด้วยการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบเป็นขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) ได้รูปแบบของการวิเคราะห์ 2 รูปแบบ ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบเป็นขั้นตอนของ คุณลักษณะความไว้วางใจของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครูในโรงเรียน

รูปแบบ	ตัวแปรทำนาย	R	R ²	R ² _{adj}	R ² _{change}	SE est.	F _{change}	P
1.	X ₃	0.408	0.166	0.163	0.166	6.84946	53.075	0.000
2.	X ₃ X ₁	0.446	0.199	0.193	0.033	6.72530	10.912	0.001

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบเป็นขั้นตอน พบว่า ตัวแปรที่สามารถพยากรณ์การปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครูในโรงเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ได้แก่ ด้าน X₃ หมายถึง ด้านความห่วงใย (X₃) และ ด้านความสามารถ (X₁) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R) เท่ากับ 0.446 มีค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (R²) เท่ากับ 0.199 มีค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ปรับปรุง (R²_{adj}) เท่ากับ 0.193 ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน (SEest) เท่ากับ 6.72530 ตัวแปรทั้ง 2 ตัวแปรสามารถพยากรณ์การปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครูในโรงเรียน ได้ร้อยละ 19.30

คุณลักษณะความไว้วางใจของผู้บริหารสถานศึกษาได้แก่ ด้านความสามารถ ด้านการเปิดเผย ด้านความห่วงใย และด้านความน่าเชื่อถือได้ ที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครูในโรงเรียน แสดงได้ดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 ผลการวิเคราะห์อำนาจทำนายของ คุณลักษณะความไว้วางใจของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม จังหวัดสมุทรสงคราม

ตัวแปรทำนาย	b	β	t	p
1. ด้านความห่วงใย (X3)	.785	.325	5.377	.000
2. ด้านความสามารถ (X1)	.448	.200	3.303	.001
3. ค่าคงที่ (Constant)	49.112		9.971	.000
R = .446 R ² = .199 R ² _{adj} = .193 F = 10.912**, df1 = 1 df2 = 265 Sig.< 0.01 SE _{est.} = 6.72530 a = 88.217				

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 5 พบว่า ตัวแปรอิสระทั้งหมดของงานวิจัย ด้านความห่วงใย (X3) และด้านความสามารถ(X1) สามารถร่วมกันทำนายตัว การปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครูในโรงเรียน ได้ร้อยละ 19.30 (R² = .199) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อปรับค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการพยากรณ์ที่มีค่าเท่ากับ 6.72530 (SEest =6.72530) พบว่า ปัจจัยทั้งหมดสามารถร่วมกันทำนายตัวการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครูในโรงเรียน ได้ถึงร้อยละ 19.30 (R²_{adj} =.193) ส่วนอีกร้อยละ 80.70 เกิดจากอิทธิพลของตัวแปรอื่นที่ไม่นำมาเป็นตัวแปรอิสระในการศึกษาครั้งนี้ ตัวแปรที่มีอิทธิพลในการทำนายสูงสุด คือ ด้านความห่วงใย (β =.325) รองลงมา ได้แก่ ด้านความสามารถ (β = .200)

อภิปรายผลการวิจัย

ตามวัตถุประสงค์ ข้อ 1 พบว่า ระดับคุณลักษณะความไว้วางใจของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากคุณลักษณะความไว้วางใจของผู้บริหารสถานศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของ กนก ขวัญเรือน (2560 : 97) ซึ่งพบว่า คุณลักษณะความไว้วางใจของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงครามได้รับการพิจารณาว่า เป็นผู้ที่มีความโปร่งใส เปิดเผยต่อครูและบุคลากร รวมทั้งผู้ปกครอง และชุมชน มีความเชื่อถือได้ เป็นคุณสมบัติที่ดี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า คุณลักษณะความไว้วางใจของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับมากทุกข้อ สามารถอภิปรายผลคุณลักษณะความไว้วางใจในด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ ด้านการเปิดเผย

ด้านการเปิดเผย โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษากล่าวชื่นชมในผลงานในการแสดงออกของครูและบุคลากรอย่างเปิดเผย มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจาก ผู้บริหารสถานศึกษามีความจริงใจกับครูและบุคลากรทางการศึกษา มีการเปิดโอกาสให้ครูและบุคลากรได้แสดงออกถึงความสามารถที่มีอยู่เพื่อสร้างผลงาน ซึ่งสอดคล้องกับ Robbin and Judge (2011 : 10) ที่กล่าวว่าการทำงานที่หัวหน้างานได้เปิดโอกาส ให้มีการแลกเปลี่ยนข้อมูล แสดงความคิดเห็นหรือความรู้สึกร่างกาย ออกมา จะทำให้ ผู้ใต้บังคับบัญชาเกิดความไว้วางใจ และกล้าที่จะแสดงความคิดเห็น ส่งผลให้ผู้ใต้บังคับบัญชามีผลการปฏิบัติงานที่ดีและสอดคล้องกับงานวิจัยของ Dirks and Ferrin (2002 : 611-628) พบว่า ความไว้วางใจในหัวหน้างานด้านการเปิดเผยมีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลการปฏิบัติงาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน สำหรับคุณลักษณะความไว้วางใจที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ ด้านความสามารถ อภิปรายได้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษามุ่งเน้นสร้างความมั่นใจให้กับผู้ปกครองในการนำบุตรหลานมาเรียนในสถานศึกษาของเรา

ตามวัตถุประสงค์ข้อ 2 พบว่า ระดับการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากจากการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครู สอดคล้องกับงานวิจัยของ หทัยชนก เดชอุดม (2563 : 177-187) ได้ศึกษา ความผูกพันต่อองค์กรและความสุขในการทำงานส่งผลต่อการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษากรุงเทพมหานครเขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก สามารถอภิปรายผลการวิจัยที่มามีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน

การปฏิบัติงานของครู ด้านการปฏิบัติหน้าที่ครู มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้ครูพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ความสามารถเต็มศักยภาพ ให้ครูได้ถ่ายทอดวิชาความรู้แก่ศิษย์ด้วยความรักและควรส่งเสริมสนับสนุนให้ครูแสวงหาความรู้ และรูปแบบการสอนที่สอดคล้องกับความต้องการเปลี่ยนแปลงในยุคปัจจุบันและยังเปิดโอกาสให้ครู สร้างสรรค์นวัตกรรมการจัดการเรียนรู้เพื่อยกระดับมาตรฐานการประกอบวิชาชีพ มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อนครูเพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถอยู่เสมอ เปิดโอกาสให้ครูได้เรียนรู้งานใหม่ๆ เพื่อ จะส่งเสริมให้ครูมีความชำนาญรอบด้านซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ภัทรวรรณ รอดเจริญ (2563 : 135) ได้ศึกษา การปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพของครูโรงเรียนอ้อมน้อย โสภณชนูปถัมภ์จังหวัดสมุทรสาคร ผลการวิจัย การปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม ในการปฏิบัติงานของครู โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า การจัดการเรียนรู้ อยู่ในระดับมากทุกข้อ

การจัดการเรียนรู้ โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ครูและบุคลากรในสถานศึกษาของท่านส่งเสริมให้นักเรียนมีความเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง พัฒนาการเรียนของผู้เรียนด้วยความมุ่งมั่นและเอาใจใส่ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจาก ผู้บริหารสถานศึกษามีการสร้างขวัญและกำลังใจให้กับครูและบุคลากรทางการศึกษาทำให้ครูและบุคลากรมีความพึงพอใจ ยังเป็นการสร้างความไว้วางใจซึ่งกันและกัน ทำให้มีความซื่อสัตย์ต่อตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ภัทรวรรณ รอดเจริญ (2563 : 107) ได้ศึกษา การปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพของครูโรงเรียนอ้อมน้อยโสภณชนูปถัมภ์จังหวัดสมุทรสาคร ผลการวิจัยพบว่า การปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า การจัดการเรียนรู้ อยู่ในระดับมากทุกข้อ

จากผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อ 3 พบว่า คุณลักษณะความไว้วางใจของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม จังหวัดสมุทรสงคราม เรียงตามลำดับอิทธิพลจากมากไปหาน้อยดังนี้ ด้านความห่วงใย (X3) ด้านความสามารถ (X1) เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยสามารถร่วมทำนายคุณลักษณะความไว้วางใจ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม ได้ร้อยละ 19.30 ที่เป็นเช่นนี้เนื่องจาก ผู้บริหารสถานศึกษาให้ความสนใจการร่วมปฏิบัติงานกับครูและบุคลากรทุกท่าน ร่วมแก้ไขปัญหาภายในสถานศึกษาด้วยความเข้าใจและห่วงใยอย่างสม่ำเสมอ และผู้บริหารสถานศึกษาให้ความยุติธรรมในการจัดสรรทรัพยากรที่จำเป็นแก่ครูและบุคลากรทุกท่าน เพื่อการพัฒนาสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิริชัย ศรีประทุมวงศ์ และรัตติกรณ์ จงวิศาล (2554 : 10-19) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความไว้วางใจในหัวหน้างานด้านความห่วงใย ของพนักงานระดับปฏิบัติการในโรงงานอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์มีความสัมพันธ์ ทางบวกกับผลการปฏิบัติงาน ผลการวิจัยพบว่าคุณลักษณะความไว้วางใจของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านความห่วงใย โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากทุกข้อ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 การปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครู ที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดได้แก่ การจัดการเรียนรู้ โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัยในครั้งนี้

1. คุณลักษณะความไว้วางใจของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสมุทรสงคราม โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม ควรนำคุณลักษณะความไว้วางใจมาปรับใช้ในการบริหารจัดการเพิ่มเติมในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อให้การบริหารการมีประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น โดยเลือกใช้ให้เหมาะสมกับบุคคลและโอกาส

2. ผู้บริหารสถานศึกษาควรพัฒนาตนเองให้มีคุณลักษณะความไว้วางใจ ในทุกด้าน เพื่อการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลกับงานมากที่สุด

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในครั้งต่อไป

1. ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมคุณลักษณะความไว้วางใจ ด้านความสามารถ โดยมุ่งเน้นความมั่นใจให้กับผู้ปกครองในการนำบุตรหลานมาเรียนในสถานศึกษา

2. ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมคุณลักษณะความไว้วางใจ ด้านความห่วงใย โดยให้ความสำคัญของคุณค่า ความสัมพันธ์ระหว่างผู้บริหาร ครู นักเรียน และผู้ปกครอง โดยความรักความห่วงใยเหมือนเป็นครอบครัวเดียวกัน

3. ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครูด้านการจัดการเรียนรู้ โดยส่งเสริมให้ครูมีความรู้ ความสามารถในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้เหมาะสมและตรงกับความต้องการของผู้เรียน ชุมชน และท้องถิ่น

เอกสารอ้างอิง

กนก ขวัญเรือน. (2560). ความไว้วางใจหัวหน้างาน การรับรู้ลักษณะภาวะผู้นำตามแนวคิดทฤษฎีการบริหารงาน ผลการปฏิบัติงานของพนักงาน ให้บริการทางโทรศัพท์ โดยมีการสื่อสารในองค์การเป็นตัวแปรสื่อ: กรณีศึกษา บริษัทประกันภัยแห่งหนึ่ง. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

กฤษณา พรหมชาติ และ วิษณุพงษ์ โพธิ์พุ่ม. (2003). การศึกษาอิทธิพลของภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ที่มีต่อผลการปฏิบัติงานของครูผ่านบทบาทตัวแปรคั่นกลางของความไว้วางใจ: แบบจำลองสมการโครงสร้างพหุระดับ. วารสารพฤติกรรมศาสตร์. 26. (1), 61-81.

- กิตติยวดี หนูเทพ. (2561). ความสัมพันธ์ระหว่างความไว้วางใจในองค์กรและขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรภายในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา จังหวัดยะลา. *วารสารวิชาการศิลปศาสตร์ประยุกต์*. 12 (2), 77-89.
- ธนิศา เลหาภิชาดิษฐ์ และ มัทนา วังถนอมศักดิ์. (2560). คุณลักษณะของผู้บริหารและความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3. *บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศิลปากร*
- ประคัลภ์ ปิ่นทพลังกูร. (2557). ความเสี่ยงทางด้านการบริหารทรัพยากรบุคคล. *ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อ 20 กุมภาพันธ์ 2565. แหล่งที่มา; <https://prakal.wordpress.com/2014/05/08/>
- ปริมใจ โพธิ์รักษา และ ทิพทินนา สมุทธานนท์. (2561). ความไว้วางใจในหัวหน้างาน ความยึดมั่นผูกพันในงานพฤติกรรมกรเป็นสมาชิกที่ดีขององค์กรและผลการปฏิบัติงานของพยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลเอกชน. *วารสารสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์*. 4 (2), 249-273.
- ภัทรวรรณ รอดเจริญ. (2563). การปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพของครูโรงเรียนอ้อมน้อยโสภณชนูปถัมภ์ จังหวัดสมุทรสาคร. *มหาวิทยาลัยศิลปากร*
- ราชกิจจานุเบกษา. (2562). รายละเอียดของมาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพครูตามข้อบังคับคุรุสภา ว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562. *ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อ 20 กุมภาพันธ์ 2565. แหล่งที่มา: <https://www.ksp.or.th/ksp2018/2020/06/19628/>
- ศิริชัย ศรีประทุมวงศ์และ รัตติกรณังจิวิศาล. (2554). ความไว้วางใจในหัวหน้างานด้านความห่วงใยของพนักงานระดับปฏิบัติการในโรงงานอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์. *วารสารวิชาการศิลปศาสตร์ประยุกต์*. 3 (2), 10-19.
- สุพิช จุ้ยกลาง. (2550). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับ ความพึงพอใจในการทำงานของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษานครราชสีมา เขต 1. *วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต*. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุทสาคร. (2564). ทะเบียนโรงเรียน สพป.สมุทรสงคราม. *ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อ 20 กุมภาพันธ์ 2565. แหล่งที่มา: <https://bigdata.skm.go.th/#>
- สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา (2562). รายละเอียดของมาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพครูตามข้อบังคับคุรุสภา ว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ (ฉบับที่ 4)
- สัมมา รณิธย์. (2553). *ทฤษฎีและปฏิบัติการบริหารการศึกษา*. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพมหานคร: ข้าวฟ่าง
- หทัยชนก เดชอุดม. (2563). ความผูกพันต่อองค์กรและความสุขในการทำงานส่งผลต่อการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานครเขต 1. *วารสารบริหารการศึกษา มศว*. 18 (34), 177-187.

- Achua C.F. and Lussier, R.N. (2010). *Effective Leadership*. 4th Edition, Canada, South-Western.
- Bakker and Demerouti. (2008). *Towards a Model of Work Engagement*. The Career Development International. 13, 209-223.
- Dirks, K.T. and Ferrin, D.L. (2002) Trust in Leadership: Meta-Analytic Findings and Implications for Research and Practice. *Journal of Applied Psychology*.
- Gabarro, J.J. (1987). *The dynamics of taking charge*. Boston: Harvard Business School Press.
- Ganesan, S. (1994), Determinants of Long-Term Orientation in Buyer-Seller Relationship. *Journal of Marketing*
- Hassan, A., & Ahmed, F. (2011). Authentic Leadership, Trust and Work Engagement. *International Journal of Human and Social Sciences*.
- Mishra, A.K. (1996). *Organizational Responses to Crisis: The Centrality of Trust*. In: Kramer, R.M. and Tyler, T.R., E., Eds., *Trust in Organizations*, Sage, Thousand Oaks.
- Robbins, S. P., & Judge, T. A. (2011). *Organizational Behavior*. Boston, MA: Prentice Hall.
- Schaufeli, W. B., & Bakker, A. B. (2003). *The Utrecht Work Engagement Scale (UWES): Test Manual*. Utrecht: Utrecht University.
- Yamane, T. (1973). *Statistics: An Introductory Analysis*. 3rd Edition, Harper and Row, New York.

ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการทำงานเป็นทีมของครูในสถานศึกษา
ระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ
**Factors Affecting the Teamwork Effectiveness of Secondary Education
Teacher in the Office of Secondary Education
Service Area in Samut Prakan**

ชวากิจ ทองนุ้ยพราหมณ์,
พิมพ์ประภา อมรภิญญิน และ ธัญธรณ์ อมรภิญญิน

มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น

**Chawakit Thongnuypnam,
Pimprapa Amornkitpinyo and Thanyathorn Amornkitpinyo**
St. John's University, Thailand
Corresponding Author, E-mail: bjaochainoi@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการทำงานเป็นทีมของครู และประสิทธิภาพการทำงานเป็นทีมของครู 2) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการทำงานเป็นทีมของครู กับประสิทธิภาพการทำงานเป็นทีมของครู และ 3) เพื่อสร้างสมการทำนายประสิทธิภาพการทำงานเป็นทีมของครู ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ บุคคลที่ปฏิบัติหน้าที่สอนในสถานศึกษา ระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ จำนวน 300 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สันโปรดักโมเมนต์ และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน

ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับประสิทธิภาพการทำงานเป็นทีมของครู พบว่า อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.26$, S.D. = .31) 2) ระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการทำงานเป็นทีมของครู พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ปัจจัยด้านความสัมพันธ์ระหว่างทีม ($\bar{X}=4.41$, S.D. = .34) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ปัจจัยด้านการติดต่อสื่อสาร ($\bar{X}=3.50$, S.D. = .63) 3) ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการทำงานเป็นทีมของครู มี 7 ปัจจัยกับประสิทธิภาพการทำงานเป็นทีมของครูมี จำนวน 28 คู่ มีค่าระหว่าง .001-.939 และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 22 คู่ และ 3) ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการทำงานเป็นทีมของครู ทั้ง 7 ปัจจัย สามารถอธิบายความแปรปรวนในประสิทธิภาพการทำงานเป็นทีมของครูได้ร้อยละ 76.02 มีสมการทำนายคะแนนดิบ และคะแนนมาตรฐานดังนี้

* วันที่รับบทความ : 10 มกราคม 2566; วันที่แก้ไขบทความ 1 กุมภาพันธ์ 2566; วันที่ตอบรับบทความ : 2 กุมภาพันธ์ 2566

Received: January 10 2023; Revised: February 1 2023; Accepted: February 2 2023

สมการทำนายในรูปคะแนนดิบ

$$\hat{Y} = 1.165 + .757X_1 - .835X_2 + .265X_3 - .269X_4 - .168X_5 + .339X_6 + .332X_7$$

สมการทำนายในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$\hat{Z}_y = 1.032Z_{X1} - 1.217Z_{X2} + .547Z_{X3} - .555Z_{X4} + .184Z_{X5} + .605Z_{X6} + .309Z_{X7}$$

คำสำคัญ : ประสิทธิภาพการทำงาน; การทำงานเป็นทีม

Abstracts

In this research, the researcher aims to 1) Study factors affecting the teamwork effectiveness and performance of teacher, 2) To study the relationships among factors affecting the teamwork effectiveness of teacher, and 3) To create forecasting equation of the teamwork effectiveness of teacher. The sample group used in this research were 300 government secondary school teachers in the secondary education service area office of Samut Prakan. The applied data collection method was conducting questionnaire. Statistical methods used in data analysis were mean ($\bar{X}$), Standard deviation (S.D.), and Pearson's Product Moment Correlation Coefficient and Stepwise Multiple Regression Analysis.

According to the study, the findings revealed that the variable that affected the teacher's teamwork effectiveness the most was 'team relationship' ($\bar{X} = 4.41$, S.D. = .34), and the variable that affected the teacher's teamwork effectiveness the least was 'communication' ($\bar{X} = 3.50$, S.D. = .63). Moreover, there were 28 pairs of relationships that affected factors of teacher's teamwork effectiveness and performance with values between .001 - .939, whereas there were 22 pairs with significance value of .05. The analysis of stepwise multiple regression analysis showed that 7 variables that affected the teacher's teamwork effectiveness and performance were 1) Leadership characteristics and acceptance (X_1), 2) Role and position assignment (X_2), 3) Communication (X_3), 4) Decision making and operation (X_4), 5) Team relationship (X_5), 6) Knowledge sharing and social support (X_6), and 7) Workflow design (X_7). These 7 variables may account for 76.02 percent of the variation in teamwork performance and effectiveness of teacher. The unstandardized score and standardized score equations are as followings:

The Predictive Equation in Unstandardized score:

$$\hat{Y} = 1.165 + .757X_1 - .835X_2 + .265X_3 - .269X_4 - .168X_5 + .339X_6 + .332X_7$$

The Predictive Equation in Standardized score:

$$\hat{Z}_y = 1.032Z_{X1} - 1.217Z_{X2} + .547Z_{X3} - .555Z_{X4} + .184Z_{X5} + .605Z_{X6} + .309Z_{X7}$$

Keyword : Effectiveness of work; Teamwork

บทนำ

การบริหารสถานศึกษาในปัจจุบันภายใต้การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นจากนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีดิจิทัล (Digital Disruption) รวมไปถึงสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (Covid-19) ส่งผลให้เกิดการปรับเปลี่ยนรูปแบบวิธีการในการบริหารสถานศึกษาโดยนำเอานวัตกรรมหรือเทคโนโลยีที่ทำหน้าที่เป็นเครื่องมือในการรวบรวม วิเคราะห์ สังเคราะห์ สารสนเทศ ในยุคแห่งข้อมูลข่าวสาร (Information Age) นำมามีส่วนช่วยในการตัดสินใจสำหรับผู้บริหารสั่งการ ผู้ได้บังคับบัญชา ผู้บริหารองค์กร หน่วยงาน จึงจำเป็นต้องมีภาวะผู้นำที่ดี ซึ่งเป็นคุณลักษณะที่ผู้บริหารพึงมีในการบริหารสถานศึกษา เพื่อสร้างปฏิสัมพันธ์ และสัมพันธ์ภาพอันดี ก่อให้ความไว้วางใจ เชื่อใจ ความสามัคคี ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของผู้ได้บังคับบัญชา อย่างเต็มความสามารถมุ่งเป้าหมายไปในทิศทางเดียวกัน (เปริ่ง กุมุท, 2561 : 1-5) นำไปสู่การเปลี่ยนแปลง ในสถานศึกษาอย่างแท้จริง

สภาพความเป็นจริงในการบริหารสถานศึกษาปัจจุบัน ในภาวะการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษา ก่อให้เกิดภาวะการเรียนรู้ถดถอย (Learning Loss) ที่ส่งผลต่อผู้เรียนโดยตรงอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ และส่งผล ต่อครูที่มีหน้าที่ในการปฏิบัติการสอนเช่นกัน อันเนื่องมาจากพฤติกรรมการทำงานของผู้ปฏิบัติเป็น ประจำจนเป็นกิจวัตรจนเกิดความคุ้นชิน เป็นระยะเวลานาน ก่อให้เกิดความยึดมั่น และเชื่อมั่นในความรู้ ความสามารถของตนเอง ซึ่งเป็นสิ่งที่ดี ถ้างานนั้นสามารถดำเนินไปได้บุคคลคนเดียว หากแต่การทำงานใน สถานศึกษาที่นั่นจะเกิดขึ้นมิได้ หากขาดความสัมพันธ์ระหว่างบุคลากรความสามัคคี ความร่วมมือ และการ ทำงานเป็นทีม เป็นหลักปฏิบัติในการทำหน้าที่ที่รับผิดชอบให้ครบถ้วนสมบูรณ์ ส่งผลต่อประสิทธิภาพ และประสิทธิผลของสถานศึกษา (สถาบันวิจัยเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา, 2564 : ออนไลน์)

การทำงานในสถานศึกษาให้ได้ผลลัพธ์ที่มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผลและสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดีต้องมี กระบวนการทำงานที่ดี โดยการเชื่อมโยงระหว่างกลุ่มงาน เช่น กลุ่มสาระการเรียนรู้มีความเชื่อมโยงกับ กลุ่มงาน ซึ่งกระบวนการทำงานในสถานศึกษาไม่สามารถดำเนินไปได้ด้วยบุคคลคนเดียวแต่ต้องได้รับความ ร่วมมือจากบุคคลอื่นหรือผู้เกี่ยวข้องมาช่วยในการทำงาน ซึ่งมีความสอดคล้องกับคู่มือการดำเนินการตาม หลักเกณฑ์และวิธีการประเมินตำแหน่งและวิทยฐานะข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ตามเกณฑ์การ ปฏิบัติงานของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาทุกสายงาน ต้องมีการทำงานสอดคล้องเชื่อมโยงกันมี การทำงานเป็นทีม มีเป้าหมายร่วมกัน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2564 : 55) นอกจากนั้นยังมีความสอดคล้องกับ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงศึกษาธิการ ได้ให้ความสำคัญของการทำงานเป็นทีม โดยมุ่งเน้น ให้บุคลากรจะต้องมีความสามัคคี ประสานงานกันทำเพื่อองค์กร ระดมความคิดในการแก้ปัญหาาร่วมกัน พัฒนางาน ร่วมกัน เป็นหนึ่งเดียวในด้านการบริหารจัดการ ด้านการปฏิบัติงาน และด้านกฎหมาย สามารถนำ นวัตกรรมใหม่ ๆ มาใช้พัฒนาการทำงานขององค์กร และชักชวนให้คนในองค์กรช่วยกันขับเคลื่อนให้เกิดการ ปฏิบัติจริง เพื่อการทำงานที่นำไปสู่เป้าประสงค์ขององค์กร (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2559 :

ออนไลน์) และมีความสอดคล้องกับนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือนได้กล่าวถึงทักษะของทีมส่งผลต่อประสิทธิภาพ และประสบความสำเร็จ ไว้ว่า ทักษะของทีมประกอบด้วย มีเป้าหมาย (Goal) ชัดเจนและสมาชิกรับรู้และเข้าใจตรงกันมีการส่งเสริมแสดงออก (Expression) ที่เหมาะสม สมาชิกและผู้นำทีมมีความเป็นผู้นำ (Leadership) การทำงานของทีม มีการแสดงความคิดเห็นที่สอดคล้องและเป็นเอกฉันท์ (Consensus) ทีมงานมีความไว้วางใจ (Trust) ต่อกัน และทีมงานมีการส่งเสริมให้เกียรติและยกย่อง ความคิดสร้างสรรค์ (Creativity) ที่ก่อให้เกิดประโยชน์และส่งเสริมความสำเร็จของทีมงานเมื่อทีมงานเติบโตเต็มที่แล้ว ในช่วงหนึ่งทีมงานจะมีความทำงานที่ต้อง เกี่ยวข้องกันหลายส่วนหลายฝ่ายนั้น ก่อให้เกิดปัญหา อุปสรรคในการทำงาน ขาดความร่วมมือ ทำให้ทีมงานอ่อนแอลง ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการทำงานเป็นทีมลดลง (สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน, 2559 : 65)

ดังนั้นหากสถานศึกษาสามารถสร้างให้เกิดประสิทธิภาพการทำงานเป็นทีมของครูได้ ส่งผลต่อความสำเร็จของสถานศึกษาตามเป้าหมาย จากความสำคัญดังกล่าวผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยส่งผลต่อประสิทธิภาพการทำงานเป็นทีมของครูในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ เพื่อนำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการส่งเสริมและพัฒนาประสิทธิภาพการทำงานเป็นทีมของครูต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการทำงานเป็นทีมของครู และประสิทธิภาพการทำงานเป็นทีมของครู
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการทำงานเป็นทีมของครู กับประสิทธิภาพการทำงานเป็นทีมของครู
3. เพื่อสร้างสมการทำนายประสิทธิภาพการทำงานเป็นทีมของครู

ระเบียบวิธีวิจัย

ประชากรและตัวอย่าง

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจจากตัวอย่าง โดยการศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูลประชากร คือ ข้าราชการครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ กระทรวงศึกษาธิการ จำนวน 2,319 คน ผู้วิจัยได้กำหนดขนาดตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ใช้โปรแกรม G*Power 3.1.9.7 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ การวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ (Multiple Linear Regression) ผู้วิจัยใช้ค่าอิทธิพล (Effect size) ขนาดกลาง .15 คำนัยสำคัญทางสถิติ (Alpha) ที่ระดับ .05 ค่าอำนาจการทดสอบ (Power) .95 ได้ขนาดตัวอย่าง จำนวน 153 คน ผู้วิจัยปรับ

ขนาดตัวอย่างเป็นจำนวน 300 คน เพื่อชดเชยกรณีที่ได้รับแบบสอบถามกลับมาไม่ครบหรือไม่สมบูรณ์และ
ผู้วิจัยใช้การสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิแบบมีสัดส่วน รายละเอียดตามตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ประชากรและตัวอย่างในการวิจัย

ขนาดโรงเรียน	จำนวน (คน)	
	ประชากร	ตัวอย่าง
โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ	1,486	190
โรงเรียนขนาดใหญ่	541	71
โรงเรียนขนาดกลาง	255	23
โรงเรียนขนาดเล็ก	37	6
รวม	2,319	300

เครื่องมือการวิจัย

ผู้วิจัยศึกษาทบทวนวรรณกรรมจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมากำหนดโครงสร้าง
และคำนิยามของตัวแปร เพื่อสร้างแบบสอบถาม และเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อขอรับ
คำแนะนำมาปรับปรุงแก้ไข หลังจากนั้นนำแบบสอบถามไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบความ
ตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยใช้ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์ของการ
วัด (Item - Objective Congruence = IOC) ซึ่งมีเกณฑ์ที่ใช้ในการตัดสินค่าดัชนีสอดคล้อง IOC ที่คำนวณ
ได้ต้องมากกว่าหรือเท่ากับ .50 ($IOC \geq .50$) (Rovinelli and Hambleton, 1977 : 49–60) และหากน้อย
กว่า <.50 นำไปปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิอีกครั้ง ผลการหาค่าดัชนีสอดคล้อง IOC พบว่า อยู่
ระหว่าง 0.60 - 1.00 ประกอบด้วย ค่าดัชนีสอดคล้อง IOC 1.00 จำนวน 43 ข้อ ค่าดัชนี 0.80 จำนวน 3 ข้อ
และค่าดัชนี 0.60 จำนวน 1 ข้อ และผู้วิจัยดำเนินการนำแบบสอบถามสำหรับทดลองใช้ (Try out) กับครูที่มี
ลักษณะเหมือนตัวอย่าง แต่ไม่ใช่ตัวอย่างจำนวน 30 คน เพื่อตรวจสอบค่าความเที่ยง (Reliability) (George
and Paul, 2006 : 53) ของเครื่องมือด้วยวิธีการประมาณค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient)
(Cronbach's Alpha Coefficient) (Cronbach, 1990 : 65) พบว่า ผลการวิเคราะห์ข้อมูลมีค่าอำนาจ
จำแนกของแบบสอบถาม อยู่ระหว่าง 0.48 – 0.87 และมีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Cronbach's Alpha) ของ
แบบสอบถาม อยู่ระหว่าง 0.81 – 0.93 สรุปแบบสอบถามมีคุณภาพสามารถนำไปใช้ในการเก็บข้อมูลได้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการขอหนังสือ จากวิทยาลัยนวัตกรรมการศึกษา มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น
เพื่อขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถาม โดยเรียนผู้อำนวยการสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ และนำหนังสือที่ได้รับการอนุญาต แบบแบบสอบถามส่งไปยังสถานศึกษา
ระดับมัธยมศึกษา จำนวน 25 โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ
ผู้วิจัยรวบรวมแบบสอบถามและตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม หากพบว่าไม่สมบูรณ์หรือไม่ได้รับ

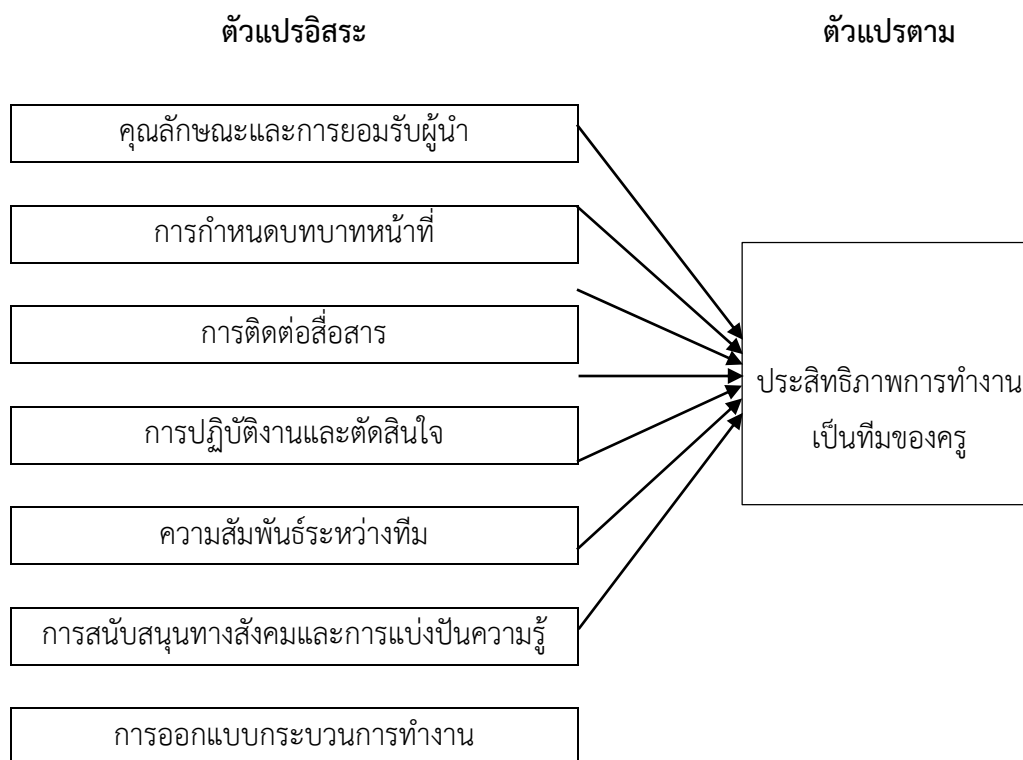
คืนผู้วิจัยจะส่งแบบสอบถามอีกครั้ง และติดตามการส่งคืน โดยในงานวิจัยนี้ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามกลับคืนจำนวน 300 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 ทำการตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูลและนำไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลของครู โดยโปรแกรมสำเร็จรูปมีรายละเอียดดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลส่วนตัวของตัวอย่างด้วยสถิติบรรยาย คือ ความถี่ และร้อยละ
2. วิเคราะห์ข้อมูลตัวแปรที่ศึกษาด้วยสถิติบรรยาย คือ ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และมีเกณฑ์ในการแปลความหมาย ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2556 : 32)
 - ค่าเฉลี่ย 4.51 - 5.00 หมายถึง อยู่ในระดับ มากที่สุด
 - ค่าเฉลี่ย 3.51 - 4.50 หมายถึง อยู่ในระดับ มาก
 - ค่าเฉลี่ย 2.51 - 3.50 หมายถึง อยู่ในระดับ ปานกลาง
 - ค่าเฉลี่ย 1.51 - 2.50 หมายถึง อยู่ในระดับ น้อย
 - ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.50 หมายถึง อยู่ในระดับ น้อยที่สุด
3. วิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรใช้สถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สันโปรดักโมเมนต์ (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) โดยมีเกณฑ์ในการแปลความหมายค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2556 : 32)
 - สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่าเท่ากับ 1.00 หมายถึง มีความสัมพันธ์กันอย่างสมบูรณ์
 - สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่าตั้งแต่ 0.80 - 0.99 หมายถึง มีความสัมพันธ์กันสูงมาก
 - สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่าตั้งแต่ 0.60 - 0.79 หมายถึง มีความสัมพันธ์กันสูง
 - สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่าตั้งแต่ 0.40 - 0.59 หมายถึง มีความสัมพันธ์กันปานกลาง
 - สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่าตั้งแต่ 0.20 - 0.39 หมายถึง มีความสัมพันธ์กันต่ำ
 - สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่าตั้งแต่ 0.01 - 0.19 หมายถึง มีความสัมพันธ์กันต่ำมาก
 - สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่าตั้งแต่ 0.0 หมายถึง ไม่มีความสัมพันธ์กัน
4. วิเคราะห์สมการทำนาย โดยการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) ด้วยวิธีการวิเคราะห์แบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis)

กรอบแนวคิดในการวิจัย

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ระดับประสิทธิภาพการทำงานเป็นทีมของครู อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.26$, S.D. = .31)

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการทำงานเป็นทีมของครู ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ปัจจัยด้านความสัมพันธ์ระหว่างทีม ($\bar{X} = 4.41$, S.D. = .34) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ปัจจัยด้านการติดต่อสื่อสาร ($\bar{X} = 3.50$, S.D. = .63) รายละเอียดตามตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการทำงานเป็นทีมของครู และประสิทธิภาพการทำงานเป็นทีม

ตัวแปร	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการทำงานเป็นทีม (X)			
1. ด้านคุณลักษณะและการยอมรับผู้นำ (X1)	3.65	.42	มาก
2. ด้านการกำหนดบทบาทหน้าที่ (X2)	3.65	.45	มาก
3. ด้านการติดต่อสื่อสาร (X3)	3.50	.63	มาก
4. ด้านการปฏิบัติงานและตัดสินใจ (X4)	3.68	.63	มาก
5. ด้านความสัมพันธ์ระหว่างทีม (X5)	4.41	.34	มาก
6. ด้านการสนับสนุนทางสังคมและการแบ่งปันความรู้ (X6)	3.74	.55	มาก
7. ด้านการออกแบบกระบวนการทำงาน (X7)	4.31	.29	มาก
ประสิทธิภาพการทำงานเป็นทีม (Y)	4.26	.31	มาก

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการทำงานเป็นทีมของครูกับประสิทธิภาพการทำงานเป็นทีม

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการทำงานเป็นทีมของครู มี 7 ปัจจัย คือ 1) ด้านคุณลักษณะและการยอมรับผู้นำ (X1) 2) ด้านการกำหนดบทบาทหน้าที่ (X2) 3) ด้านการติดต่อสื่อสาร (X3) 4) ด้านการปฏิบัติงานและตัดสินใจ (X4) 5) ด้านความสัมพันธ์ระหว่างทีม (X5) 6) ด้านการสนับสนุนทางสังคม และการแบ่งปันความรู้ (X6) และ 7) ด้านการออกแบบกระบวนการทำงาน (X7) กับประสิทธิภาพการทำงานเป็นทีมของครูมี จำนวน 28 คู่ มีค่าระหว่าง .001 - .939 และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 22 คู่ ยกเว้นค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านคุณลักษณะ และการยอมรับผู้นำ (X1) กับด้านความสัมพันธ์ระหว่างทีม (X5) , ด้านการกำหนดบทบาทหน้าที่ (X2) กับ ด้านการสนับสนุนทางสังคมและการแบ่งปันความรู้ (X6), ด้านการปฏิบัติงานและตัดสินใจ (X4) กับด้านการสนับสนุนทางสังคมและการแบ่งปันความรู้ (X6), ด้านการปฏิบัติงานและตัดสินใจ (X4) กับด้านการออกแบบกระบวนการทำงาน (X7) , ด้านความสัมพันธ์ระหว่างทีม (X5) กับด้านการสนับสนุนทางสังคมและการแบ่งปันความรู้ (X6) และด้านการสนับสนุนทางสังคมและการแบ่งปันความรู้ (X6) กับด้านการออกแบบกระบวนการทำงาน (X7) และปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการทำงานเป็นทีมของครูมีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการทำงานเป็นทีมของครูสูงสุด คือ ด้านการสนับสนุนทางสังคมและการแบ่งปันความรู้ (X6) ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ยอมรับสมมติฐานบางส่วน รายละเอียดตามตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการทำงานเป็นทีมของครูกับประสิทธิภาพการทำงานเป็นทีมของครู

	X1	X2	X3	X4	X5	X6	X7	Y
X1	1.00							
X2	.532**	1.00						
X3	.329**	.939**	1.00					
X4	.197**	.725**	.789**	1.00				
X5	.045	.345**	.366**	.476**	1.00			
X6	.411**	.107	.120*	.042	-.057	1.00		
X7	.526**	.478**	.319**	.104	.593**	-.001	1.00	
Y	.454**	.414**	.433**	.176**	.265**	.676**	.283**	1.00

หมายเหตุ: **p < .01 , *p < .05

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Stepwise Multiple Regression Analysis) ของประสิทธิภาพการทำงานเป็นทีมของครู

ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการทำงานเป็นทีมของครู ทั้ง 7 ปัจจัย คือ 1) ด้านคุณลักษณะและการยอมรับผู้นำ (X1) 2) ด้านการกำหนดบทบาทหน้าที่ (X2) 3) ด้านการติดต่อสื่อสาร (X3) 4) ด้านการปฏิบัติงานและตัดสินใจ (X4) 5) ด้านความสัมพันธ์ระหว่างทีม (X5) 6) ด้านการสนับสนุนทางสังคมและการแบ่งปันความรู้ (X6) และ 7) ด้านการออกแบบกระบวนการทำงาน (X7) สามารถอธิบายความแปรปรวนในประสิทธิภาพการทำงานเป็นทีมของครูได้ร้อยละ 76.02 ด้านการกำหนดบทบาทหน้าที่ (X2) มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยมาตรฐานสูงสุด = 1.217 และด้านความสัมพันธ์ระหว่างทีม (X5) มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยมาตรฐานต่ำสุด = .184 ผลการทดสอบสมมติฐานพบ พบว่า ยอมรับสมมติฐาน และมีสมการทำนายคะแนนดิบและคะแนนมาตรฐานดังนี้ รายละเอียดตามตารางที่ 4

สมการทำนายในรูปคะแนนดิบ

$$\hat{Y} = 1.165 + .757X_1 - .835X_2 + .265X_3 - .269X_4 - .168X_5 + .339X_6 + .332X_7$$

สมการทำนายในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$\hat{Z}_y = 1.032Z_{X1} - 1.217Z_{X2} + .547Z_{X3} - .555Z_{X4} + .184Z_{X5} + .605Z_{X6} + .309Z_{X7}$$

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) ของประสิทธิภาพการทำงานเป็นทีมของครู

Variable	b	SE.	β	t	Sig
Constant	1.165	.143			
X1	.757	.089	1.032	8.456**	.000
X2	-.835	.073	-1.217	-11.486**	.000
X3	.265	.035	.547	7.490**	.000
X4	-.269	.029	-.555	-9.383**	.000
X5	.168	.041	.184	4.147**	.000
X6	.339	.035	.605	9.634**	.000
X7	.332	.057	.309	5.844**	.000
F	136.408				
df	7				
R	.875				
R ²	.767				
Adjust R ²	.7602				

หมายเหตุ: ** p < .01

จากผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการทำงานเป็นทีมของครู สามารถสรุปสาระสำคัญของผลการศึกษาดังนี้

1. ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการทำงานเป็นทีมของครู พบว่า ปัจจัยที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ปัจจัยด้านความสัมพันธ์ระหว่างทีม และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ปัจจัยด้านการติดต่อสื่อสาร
2. สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการทำงานเป็นทีมของครู กับประสิทธิภาพการทำงานเป็นทีมของครู จำนวน 28 คู่ มีค่าระหว่าง .001 - .939 และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งหมด 22 คู่ และปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการทำงานเป็นทีมของครูมีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการทำงานเป็นทีมของครูสูงสุด คือ ด้านคุณลักษณะและการยอมรับผู้นำ (X1)
3. ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการทำงานเป็นทีมของครู ทั้ง 7 ปัจจัย สามารถอธิบายความแปรปรวนในประสิทธิภาพการทำงานเป็นทีมของครู ได้ร้อยละ 76.02 ปัจจัยด้านการกำหนดบทบาทหน้าที่ (X2) มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยมาตรฐานสูงสุด = 1.217 และปัจจัยด้านความสัมพันธ์ระหว่างทีม (X5) มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยมาตรฐานต่ำสุด = .184

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการทำงานเป็นทีมของครู มีประเด็นในการอภิปรายผล 3 ข้อ มีรายละเอียดดังนี้

1. ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการทำงานเป็นทีมของครู ประกอบด้วย 7 ด้าน สามารถอธิบายความแปรปรวนในประสิทธิภาพการทำงานเป็นทีมของครู (Y) ได้ร้อยละ 76.02 ซึ่งมากกว่าเกณฑ์การวิจัยทางสังคมศาสตร์ (ร้อยละ 60) แสดงว่า ผู้วิจัยมีการทบทวนวรรณกรรมมาก่อนข้างดี แต่มีบางตัวแปรที่สามารถอธิบายความแปรปรวนในประสิทธิภาพการทำงานเป็นทีมของครู ที่ผู้วิจัยไม่ได้ศึกษาในการวิจัยครั้งนี้ เช่น ด้านระบบรางวัล (สายฝน แสงเดือน, 2563 : 209 – 218) และแรงจูงใจในการทำงาน (Nanthasudsawaeng , 2022 : 1787-1796) ดังนั้นควรมีการศึกษาปัจจัยเพิ่มเติมเพื่อจะได้อธิบายความแปรปรวนในประสิทธิภาพการทำงานเป็นทีมของครู (Y) ได้เพิ่มขึ้น

2. ระดับประสิทธิภาพการทำงานเป็นทีมของครู อยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะทีมของครูมีการดำเนินการตามนโยบายของสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการโดยให้ความสำคัญของการทำงานเป็นทีม บุคลากรมีความสามัคคี ประสานงานกันทำเพื่อองค์กร มีการระดมความคิดในการแก้ปัญหาาร่วมกัน พัฒนางานร่วมกัน มีลักษณะเป็นหนึ่งเดียวในด้านการบริหารจัดการ การปฏิบัติงานและด้านกฎหมาย เพื่อทีมงานสามารถนำนวัตกรรมใหม่ ๆ มาใช้พัฒนาการทำงานขององค์กร ชักชวนให้คนในองค์กรช่วยกันขับเคลื่อนให้เกิดการปฏิบัติจริง เพื่อการทำงานที่นำไปสู่เป้าประสงค์ขององค์กร (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2559 : ออนไลน์) จึงทำให้ประสิทธิภาพการทำงานเป็นทีมเป็นไปตามเป้าหมายของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ เป็นไปตามนโยบายของสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ สอดคล้องกับงานวิจัยของ กรชนก สุตะพาหะ (2561 : 100-111) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการทำงานเป็นทีมของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 จังหวัดนนทบุรี และงานวิจัยของ ดุสิตา เลหาพันธุ์ (2561 : 5) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการทำงานเป็นทีมของครูโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตจังหวัดตราด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 ที่พบว่าประสิทธิภาพการทำงานเป็นทีมอยู่ในระดับมาก

3. ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการทำงานเป็นทีมของครู ประกอบด้วย 7 ด้าน ผู้วิจัยขออภิปรายเป็นรายด้านดังนี้

3.1 ด้านคุณลักษณะและการยอมรับผู้นำ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และมีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยมาตรฐาน = 1.032 ทั้งนี้จะเป็นเพราะในการสร้างทีมในการทำงานในสถานศึกษานั้น มีการคัดเลือกผู้นำที่มีความสามารถในการทำงาน มีมนุษยสัมพันธ์ รวมทั้งรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นตามแนวคิดของ (สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน, 2559 : 65) ทำให้ผู้นำเข้าใจและยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล ลักษณะการทำงาน และความคิดเห็นที่แตกต่างกัน สามารถทำให้สมาชิกในทีมเรียนรู้ที่จะยอมรับความแตกต่างเหล่านี้ร่วมกัน (Picincu, 2019 : online) จนสมาชิกในทีมยอมรับ แสดงว่า ถ้าทีมในสถานศึกษามีปัจจัยด้านคุณลักษณะและการยอมรับผู้นำเพิ่มขึ้น ก็จะทำให้ทีมมีประสิทธิภาพในการทำงานที่ดีขึ้นด้วย สอดคล้องกับงานวิจัยของ วลลยา โคตรนรินทร์ (2554 : 100-106) ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของทีมในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 พบว่า

ด้านคุณลักษณะและการยอมรับผู้นำ มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยมาตรฐาน = .27 หมายถึง ถ้ามีปัจจัยด้านคุณลักษณะและการยอมรับผู้นำเพิ่มขึ้น ส่งผลทำให้ทีมมีประสิทธิภาพในการทำงานมากขึ้น

3.2 ด้านการกำหนดบทบาทหน้าที่ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และมีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยมาตรฐาน = -1.217 แสดงว่า เมื่อผู้นำทีมเปิดโอกาสให้สมาชิกมีส่วนร่วมในการทำงานตั้งแต่ การวางแผน การดำเนินงาน การตรวจสอบ การประเมินผล และปรับปรุงแก้ไขจนเกินพอดี ก็จะทำให้ทีมไม่สามารถที่จะดำเนินงานได้ เพราะติดขัดในเรื่องการแสดงความคิดเห็น (สายฝน แสงเดือน, 2563 : 209 – 218) หากสมาชิกในทีมมีการแสดงความคิดเห็นที่มากเกินไปอาจส่งผลให้ทีมใช้เวลา ในการตัดสินใจเป็นเวลานาน (Picincu, 2019 : online) มีค่าใช้จ่ายและใช้ทรัพยากรในการดำเนินงานเพิ่มขึ้น หากทีมไม่สามารถที่จะสรุปผลการประเมินได้ ก็ส่งผลต่อประสิทธิภาพการทำงานที่ลดลง (Goodman, 2022 : online) ขัดแย้งกับงานวิจัยของ วัลลยา โคตรนรินทร์ ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของทีมในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 พบว่า ด้านการกำหนดบทบาทหน้าที่ มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยมาตรฐาน = .164 หมายถึง ถ้ามีปัจจัยด้านการกำหนดบทบาทหน้าที่เพิ่มขึ้น ส่งผลทำให้ทีมมีประสิทธิภาพการทำงานมากขึ้น

3.3 ด้านการติดต่อสื่อสาร ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และมีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยมาตรฐาน = .547 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้นำทีมและสมาชิกในทีมมีการติดต่อสื่อสารแบบเปิด (Open Communication) ด้วยการแลกเปลี่ยนข้อมูล ข่าวสาร และความคิดเห็น เพื่อให้เกิดความเข้าใจในการทำงานของทีม (ภิญโญ มนูลศิลป์, 2558 : 1 - 28) สมาชิกในทีมมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน พัฒนาความเข้าใจ จนเกิดความสัมพันธ์ ที่ดี ระหว่างสมาชิกในทีม (Invest northern Ireland, 2020 : online) นอกจากนี้ควรมีการสื่อสารแบบเป็นทางการและไม่เป็นทางการด้วยวิธีการและช่องทางการสื่อสารที่ชัดเจน เช่น ช่องทางเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อการสื่อสารในรูปแบบ สื่อสังคมออนไลน์ และออฟไลน์ มาเป็นสื่อกลางในการทำงานร่วมกัน (Goodman, 2022 : online) แสดงว่า ถ้าทีมมีการติดต่อสื่อสารที่ดี ก็จะทำให้ทีมมีประสิทธิภาพการทำงานเพิ่มขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของกรชนก สุตะพาหะ (2561 : 100-111) ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการทำงานเป็นทีมของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 จังหวัดนนทบุรี พบว่า ด้านการติดต่อสื่อสาร มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยมาตรฐาน = .43 หมายถึง ถ้ามีปัจจัยด้านการติดต่อสื่อสารเพิ่มขึ้น ส่งผลทำให้ทีมมีประสิทธิภาพการทำงานมากขึ้น

3.4 ด้านการปฏิบัติงานและตัดสินใจ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และมีค่าสัมประสิทธิ์ การถดถอยมาตรฐาน = -.555 แสดงว่าทีมอยู่ในสถานการณ์ฉุกเฉินหรือมีปัญหา ไม่สามารถที่จะให้สมาชิกในทีมมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และหาแนวทางการแก้ไขปัญหาที่เหมาะสมได้ โดยผู้นำทีมต้องวิเคราะห์หาสาเหตุก่อน (เนตร์พัฒนา ยาวีราข, 2558 : 55) การทำงานเป็นทีมมักใช้เวลานานในการตัดสินใจ เนื่องจากต้องมีการประชุมกับสมาชิกในทีมเกี่ยวกับงานที่ทำอยู่ ทำให้ใช้เวลาในการตัดสินใจที่นานขึ้น (Picincu, 2019 : online) เพราะมีกระบวนการทำงานเพิ่มขึ้น เช่น การประสานงาน การกระจายงาน การตัดสินใจและข้อเสนอแนะ ส่งผลให้การดำเนินงานล่าช้าเสียค่าใช้จ่ายและใช้ทรัพยากรขององค์กรมากขึ้น (Goodman, 2022 : online) หมายความว่า ถ้ามีปัจจัยด้านการปฏิบัติงานและตัดสินใจนานเกินไป ส่งผลทำให้ทีมมีประสิทธิภาพการทำงานลดลงซึ่งมีความขัดแย้งกับงานวิจัยของ เอมอร์ บุญพิโย และณอมวรรณ ประเสริฐเจริญสุข (2560 : 265 -

276) ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการทำงานเป็นทีมของครู ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 พบว่า ด้านการปฏิบัติงานและตัดสินใจมีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยมาตรฐาน = .28 หมายถึง ถ้ามีปัจจัยด้านการปฏิบัติงานและตัดสินใจเพิ่มขึ้น ส่งผลทำให้ทีมมีประสิทธิภาพการทำงานมากขึ้น

3.5 ด้านความสัมพันธ์ระหว่างทีม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และมีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยมาตรฐาน = .184 แสดงว่า ถ้าคนในทีมมีปฏิสัมพันธ์ที่ดี ก่อให้เกิดความร่วมมือนำไปสู่เป้าหมายเดียวกัน (ภิญโญ มนุศิลป์, 2558 : 1 - 28) มีการสนับสนุนให้เกิดการพัฒนาต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ ก็จะทำให้ทีมมีประสิทธิภาพที่ดี (กิตติทัช เขียวฉะอ้อน, 2560 : 355-370) ตลอดจนมีการเรียนรู้เกี่ยวกับจุดแข็ง จุดอ่อน จนทำให้เกิดความไว้วางใจซึ่งกันและกัน (Invest northern Ireland, 2020 : online) แสดงว่าทีมมีความสัมพันธ์ระหว่างทีมเพิ่มขึ้น ก็จะทำให้ประสิทธิภาพการทำงานเป็นทีมดีขึ้นด้วย สอดคล้องกับงานวิจัยของ สายฝน แสงเดือน (2563 : 209 - 218) ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการทำงานเป็นทีมของครูในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจังหวัดจันทบุรี พบว่า ด้านความสัมพันธ์ระหว่างทีม มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยมาตรฐาน = .24 หมายถึง ถ้ามีปัจจัยด้านความสัมพันธ์ระหว่างทีมเพิ่มขึ้น ส่งผลทำให้ทีมมีประสิทธิภาพการทำงานมากขึ้น

3.6 ด้านการสนับสนุนทางสังคมและการแบ่งปันความรู้ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากและมีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยมาตรฐาน = .605 หมายความว่า การที่สมาชิกในทีมได้รับการสนับสนุนข้อมูล ข่าวสาร ดุสิตา เลหาพันธุ์ (2561 : 5) ความรู้และการแบ่งปันความรู้ซึ่งกันและกัน (Wu & Chen , 2014 : 37-54) ก็จะทำให้สมาชิกมีความรู้ ความสามารถในการทำงานที่หลากหลาย จุดประกายความคิดสร้างสรรค์ให้กับสมาชิกในทีม ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาแนวคิด หรือสร้างนวัตกรรมใหม่ ๆ ทำให้ทีมมีประสิทธิภาพในการทำงานมากขึ้น (Invest northern Ireland, 2020 : online) ผู้นำทีมจึงจำเป็นต้องให้การสนับสนุนและไม่ปิดกั้นความคิดของสมาชิกในทีม แต่ผู้นำทีมควรต้องให้การยกย่อง ชมเชย หรือให้รางวัลแก่สมาชิกในทีมที่มีความคิดสร้างสรรค์ (Picincu, 2019 : online) ซึ่งจะส่งผลให้ทีมมีประสิทธิภาพที่ดีขึ้น แสดงว่า ถ้าทีมได้รับการสนับสนุนทางสังคมและการแบ่งปันความรู้เพิ่มขึ้น ก็จะมีประสิทธิภาพการทำงานเป็นทีมมากขึ้นด้วย สอดคล้องกับงานวิจัยของ ดุสิตา เลหาพันธุ์ (2561 : 5) ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการทำงานเป็นทีมของครูโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตจังหวัดตราด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 พบว่า ด้านการสนับสนุนทางสังคมและการแบ่งปันความรู้ มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยมาตรฐาน = .22 หมายถึง ถ้ามีปัจจัยด้านการสนับสนุนทางสังคมและการแบ่งปันความรู้เพิ่มขึ้น ส่งผลทำให้ทีมมีประสิทธิภาพการทำงานมากขึ้น

3.7 ด้านการออกแบบกระบวนการทำงาน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และมีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยมาตรฐาน = .309 หมายความว่า ทีมมีการดำเนินงานผ่านวงจร PDCA ซึ่งประกอบด้วย 1) P = Plan = การวางแผน 2) D = Do = การปฏิบัติ 3) C = Check = การตรวจสอบ 4) A = Action = การปรับปรุงแก้ไข ทำให้เกิดการทำงานอย่างเป็นระบบ (กรวิภา งามวุฒิมังค์, 2559 : 56) นอกจากนี้ ความรู้ทักษะที่หลากหลายของสมาชิกในทีมจะส่งผลให้เกิดการพัฒนาแนวคิดและนวัตกรรมใหม่ จนนำไปสู่ประสิทธิภาพการทำงานที่ดีของทีม (Invest northern Ireland, 2020 : online) แสดงว่าถ้าทีมได้รับโอกาสในการออกแบบกระบวนการทำงานเพิ่มขึ้น ก็จะมีประสิทธิภาพการทำงานทีมเพิ่มขึ้นด้วย สอดคล้องกับ

งานวิจัยของ พัทยา ศิริศรี (2559 : 269 - 282) ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการทำงานเป็นทีม ภายในสำนักอำนวยการ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ พบว่า ด้านการออกแบบกระบวนการทำงาน มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยมาตรฐาน = .42 หมายถึง ถ้ามีปัจจัยด้านการออกแบบกระบวนการทำงานเพิ่มขึ้น ส่งผลทำให้ทีมมีประสิทธิภาพการทำงานมากขึ้น

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ผู้นำทีมจัดให้สมาชิกของทีมได้รับโอกาสในการแสดงออก แสดงความคิดเห็นได้อย่างเปิดเผย โดยการจัดให้มีการประชุมอย่างสม่ำเสมอโดยการกำหนดตารางการประชุมที่ชัดเจน ตามวาระและสถานการณ์ การระดมความคิดเห็น เสวนาร่วมกันภายในสถานศึกษา หรือเปิดช่องทางในการรับความคิดเห็นแบบเป็นทางการและไม่เป็นทางการ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นข้อเท็จจริง นำไปสู่การทำงานเป็นทีมอย่างมีประสิทธิภาพ
2. ผู้นำทีมควรเป็นบุคคลที่มีบุคลิกลักษณะรับฟังความคิดเห็น โดยเพิ่มช่องทางการรับฟังในรูปแบบเป็นทางการและไม่เป็นทางการ เปิดโอกาสแสดงออกถึงความเคารพในบทบาทหน้าที่ของสมาชิกของทีมไปในทิศทางเดียวกันตามเป้าหมายของสถานศึกษา
3. ผู้นำทีมควรเปิดโอกาสให้สมาชิกในทีมมีส่วนร่วมในการทำงาน โดยการการจัดประชุมวางแผน ปฏิบัติงานประจำเดือน มอบแนวทางการปฏิบัติงานร่วมกันและกำหนดให้กลุ่มงานมีการกำหนดตารางการประชุม กำหนดวาระการประชุมที่ชัดเจน รายงานผลการการปฏิบัติทุกขั้นตอน โดยสมาชิกในทีมมีบทบาทในการวางแผนงาน การดำเนินงาน ตรวจสอบ ประเมินผล และการปรับปรุงแก้ไข ทุกขั้นตอน
4. ผู้นำทีมควรจัดให้มีช่องทางการสื่อสารที่เป็นระบบ ผู้นำสื่อสารไปยังครูในสถานศึกษาได้อย่างชัดเจน และเปิดโอกาสให้จากครูในสถานศึกษาสื่อสารสะท้อนกลับไปยังผู้นำได้ทั้งในรูปแบบเป็นทางการและไม่เป็นทางการ สามารถเข้าถึงได้ผ่านช่องทางออนไลน์ และออนไลน์
5. ผู้นำทีมและสมาชิกในทีมควรมีส่วนร่วมในการหาแนวทางการแก้ปัญหาาร่วมกัน โดยการจัดประชุมภายในสถานศึกษา และมีกำหนดการประชุมอย่างสม่ำเสมอและเมื่อมีเหตุพิเศษหรือสถานการณ์จำเป็นเร่งด่วน สามารถเรียกประชุมฉุกเฉินได้ เพื่อหาแนวทางและวิธีการการแก้ไขปัญหา
6. ผู้นำทีมส่งเสริมให้สมาชิกของทีมทำความรู้จักสร้างความคุ้นเคยซึ่งกันและกัน และสร้างความตระหนักให้สมาชิกในทีมรับรู้ และมองเห็นเป้าหมายร่วมกัน เพื่อให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน
7. ผู้นำทีมควรให้การสนับสนุนการแบ่งปันความรู้ซึ่งกันและกัน โดยการจัดเวทีให้มีการแลกเปลี่ยนความรู้ ถ่ายทอดความรู้ ทักษะ ตามความถนัดของสมาชิกในทีม ในรูปแบบเป็นทางการหรือไม่เป็นทางการ สลับสับเปลี่ยนมาเป็นวิทยากรหรือผู้นำการจัดกิจกรรม มุ่งพัฒนาแบ่งปันความรู้ซึ่งกันและกันอย่างเท่าเทียม
8. ผู้นำทีมและสมาชิกในทีมควรร่วมกันสะท้อนผลของการทำงาน โดยสร้างความตระหนักรู้ในเป้าหมายร่วมกันในการปฏิบัติงานมีการออกแบบการสะท้อนผลการปฏิบัติงานร่วมกัน เพื่อให้สอดคล้อง

กับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงได้อย่างทันท่วงที เมื่อพบปัญหาที่ต้องได้รับการปรับปรุงแก้ไข นำไปสู่ประสิทธิภาพการทำงานเป็นทีม

ข้อเสนอแนะวิจัยครั้งถัดไป

1. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการทำงานเป็นทีมของครูในสถานศึกษาในบริบทอื่น เช่น ระดับประถมศึกษา ระดับอาชีวศึกษา เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการทำงานเป็นทีมของครูในมิติที่กว้างขึ้น
2. ควรศึกษาความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของประสิทธิภาพการทำงานเป็นทีม เพื่อให้เห็นเส้นทางของประสิทธิภาพการทำงานเป็นทีมได้ชัดเจน

เอกสารอ้างอิง

- กรวิภา งามวุฒิจส์. (2559). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการทำงานเป็นทีม ภายในสำนักอำนวยการ สำนักปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารรัฐกิจ. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- กิตติพัช เขียวฉะอ้อน. (2560). การทำงานเป็นทีมสู่การเพิ่มประสิทธิผลในการทำงาน. วารสารวิทยาลัยดุสิตธานี. 11 (1), 355-370.
- กรชนก สุตะพาหะ. (2561). ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการทำงานเป็นทีมของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 จังหวัดนนทบุรี. วารสารบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. 15 (29), 100-111.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2564). คู่มือการดำเนินการตามหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินตำแหน่งและวิทยฐานะข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาตำแหน่งครู. กรุงเทพมหานคร: กระทรวงศึกษาธิการ.
- ภิญโญ มนุสศิลป์. (2558). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความมีประสิทธิภาพของทีม. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย. 9 (2), 1 - 28.
- ดุสิตา เลหาพันธุ์. (2561). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการทำงานเป็นทีมของครูโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตจังหวัดตราด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- เนตร์พัฒนา ยาวีราข. (2558). การพัฒนาองค์การและการเปลี่ยนแปลง = *Organization development and change*. กรุงเทพมหานคร: ทริปเพิ้ล เอ็ดดูเคชั่น.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2556). วิธีการทางสถิติสำหรับกรวิจัย. 1 (2). มหาสารคาม : ภาควิชาพื้นฐานของการศึกษา ศึกคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม.

- เป็รื่อง กุมุท. (2561). เทคโนโลยีการเรียนการสอนในยุคสารสนเทศ กับการออกแบบ ระบบการเรียนการสอน. *วารสารเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*. 1 (1), 1-5.
- พัทยา ศิริศรี. (2559). ปัจจัยการทำงานเป็นทีมที่ส่งผลต่อการบริหารโครงการของสถานศึกษาในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10. *วารสารสาขามนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะ*. 9 (1), 269 - 282.
- วัลลยา โคตรนรินทร์. (2554). ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของทีมในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 25. *วารสารศึกษาศาสตร์ ฉบับวิจัยบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น*. 5 (2), 100-106.
- สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน. (2559). *การสร้างทีมงานที่มีประสิทธิภาพ*. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน.
- สายฝน แสงเดือน. (2563). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการทำงานเป็นทีมของครูในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จังหวัดจันทบุรี. *วารสารบัณฑิตวิทยาลัยพิษณุพนธ์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี*. 15 (3), 209 – 218.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ. (2565). ข้อมูลพื้นฐานโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ. *ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อ 2 ตุลาคม 2565. แหล่งที่มา: <http://www.sesaosp.go.th/website/wp-content/uploads/2022/09/ข้อมูลพื้นฐาน-2565-10-มิ.ย.2565.pdf>
- สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. (2565). *ค่านิยมองค์กร TEAM WINS*. *ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อ 2 ตุลาคม 2565. แหล่งที่มา: <https://ops.moe.go.th/ค่านิยมองค์กร-team-wins-2/>
- สถาบันวิจัยเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา. (2565). *Learning Loss* ภาวะการเรียนรู้ถดถอย. *ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อ 12 ตุลาคม 2565. แหล่งที่มา: <https://research.eef.or.th/learning-loss--recession>
- เอมอร บุญพิโย และถนอมวรรณ ประเสริฐเจริญสุข. (2560). การทำงานเป็นทีมของครูที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24. *วารสารศึกษาศาสตร์ ฉบับวิจัยบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น*. 11 (4), 265 - 276.
- Cronbach, L.J. (1990). *Essentials of psychological testing*. (5th ed.). New York: Harper Collins.
- George, D. & Mallery, P. (2006). *SPSS for Windows Step by Step*. (6th ed.). Singapore: Pearson.
- Goodman P. (2022). *12 Disadvantages of Teamwork in the Workplace*. Retrieved December 08,2022, from <https://toughnickel.com/business/Disadvantages-of-Teamwork-in-the-Workplace>.
- Invest northern Ireland. (2020). *Advantages of effective teamwork*. Retrieved December 08,2022, from <https://www.nibusinessinfo.co.uk/content/advantages-effective-teamwork>.

- Nanthasudsawaeng, K. (2022). Guidelines for the Development of the Efficiency of the Teamwork of Personnel of King Mongkut's University of Technology North Bangkok Rayong Campus. *Mathematical Statistician and Engineering Applications.*, 71 (4). 1787-1796.
- Picincu A. (2019). *The Disadvantages of Teamwork in the Workplace*. Retrieved December 08,2022, from <https://www.bizfluent.com/list-7446792-Disadvantages-Teamwork-Workplace>.
- Rovinelli, R.J. & Hambleton, R.K. (1977). On the use of content specialists in the assessment of criterion-referenced test item validity. *Tijdschrift voor Onderwijs research.*, 2(2), 49–60.
- Wu, M.C. & Chen, Y.H. (2014). A factor Analysis on Teamwork Performance - an Empirical Study of Inter - instituted Collaboration. *Eurasian journal of education research.*, 14 (55), 37-54.

ความคาดหวังและความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการใช้ระบบเทคโนโลยี
สารสนเทศในการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนบางละมุง สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง
**Parents' Expectation and Satisfaction toward Application of the ICT
System for Educational Management of Bang La Mung School
under the Chonburi-Rayong Secondary Educational
Services Office, Chonburi Province**

เฉลิมชัย โทบุดดี,
อุไรรัตน์ แยมชุตติ และ นภวรรณ แยมชุตติ
มหาวิทยาลัยธนบุรี

**Chaloemchai Tobuddi,
Urairat Yamchuti and Nophawan Yamchuti**
Thonburi University, Thailand
Corresponding Author, E-mail: chaitobuddee2559@gmail.com

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อ 1) เพื่อศึกษาความคาดหวังของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนบางละมุง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง 2) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนบางละมุง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง และ 3) เพื่อเปรียบเทียบความคาดหวังและความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนบางละมุง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง เป็นการวิจัยแบบกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้ปกครองของนักเรียนในโรงเรียนบางละมุง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง ปีการศึกษา 2564 จำนวน 340 คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม และการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ด้วยการหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การหาค่าทดสอบที (t-test for Dependent Samples)

* วันที่รับบทความ : 24 ธันวาคม 2565; วันที่แก้ไขบทความ 18 มกราคม 2566; วันที่ตอบรับบทความ : 20 มกราคม 2566

Received: December 24 2022; Revised: January 18 2023; Accepted: January 20 2023

ผลการวิจัยพบว่า 1) ความคาดหวังของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนบางละมุง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง ในภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในรายละเอียด พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อมูลสารสนเทศเพื่อการบริหารงานวิชาการ รองลงมา คือ ข้อมูลสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อมูลสารสนเทศที่เกี่ยวกับผู้เรียน 2) ความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนบางละมุง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง ในภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในรายละเอียด พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อมูลสารสนเทศเพื่อการบริหารงานวิชาการ รองลงมา คือ ข้อมูลสารสนเทศพื้นฐานของสถานศึกษา ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ สารสนเทศเพื่อการรายงาน 3) ผลการเปรียบเทียบระหว่างความคาดหวังและความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนบางละมุง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

คำสำคัญ : ความคาดหวัง; ความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียน; การใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารจัดการศึกษา; โรงเรียนบางละมุง

Abstracts

The objectives of the current study were to (1) investigate levels of parents' expectation of the application of the ICT system for educational management of Bang La Mung School under the Chonburi-Rayong Secondary Educational Services Office, (2) investigate levels of parents' satisfaction toward the application of the ICT system for educational management of Bang La Mung School under the Chonburi-Rayong Secondary Educational Services Office, and (3) to compare the parents' levels of expectation and satisfaction toward the application of the ICT system for educational management of Bang La Mung School under the Chonburi-Rayong Secondary Educational Services Office. A sample group consisted of 340 parents of the students in Bang La Mung School under the Chonburi-Rayong Secondary Educational Services Office. Data were collected by a questionnaire and analyzed utilizing frequency, percentage, mean, standard deviation, and dependent t-test.

The findings revealed that (1) the overall expectation of the parents regarding the application of the ICT system for educational management of Bang La Mung School under the Chonburi-Rayong Secondary Educational Services Office was high. When inspecting individual aspects, the highest average aspect was the ICT for academic administration, followed by the management, while the lowest was for the students' related information. 2) The overall satisfaction of the parents toward applying the ICT system for educational management of Bang La Mung School under the Chonburi-Rayong Secondary Educational Services Office was high. When inspecting individual aspects, the highest average aspect was the academic administration, followed by the school's general information, while the lowest was the ICT for the report. 3) The difference between the parents' expectations and satisfaction

toward applying the ICT system for educational management of Bang La Mung School under the Chonburi-Rayong Secondary Educational Services Office was found, significantly at .05 level.

Keywords: Expectation; Satisfaction of the parents; Application of the ICT for Educational Administration; Bang La Mung School

บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 หมวด 9 ว่าด้วยเรื่องเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาตามมาตรา 63-69 ดังนี้ รัฐต้องจัดสรรคลื่นความถี่ สื่อตัวนำและโครงสร้างพื้นฐานอื่นที่จำเป็นต่อการส่งวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ วิทยุโทรคมนาคม และการสื่อสารในรูปแบบอื่น เพื่อใช้ประโยชน์สำหรับการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ การศึกษาตามอัธยาศัย รัฐต้องส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการผลิตและพัฒนาแบบเรียน ตำรา หนังสือทางวิชาการ สื่อสิ่งพิมพ์อื่น วัสดุอุปกรณ์ และเทคโนโลยี เพื่อการศึกษาอื่นโดยเร่งพัฒนาขีดความสามารถในการผลิต จัดให้มีเงินสนับสนุนการผลิตและมีการให้แรงจูงใจแก่ผู้ผลิต และพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาโดยเปิดให้มีการแข่งขันโดยเสรีอย่างเป็นธรรม ทั้งยังพัฒนาด้านบุคลากร โดยให้มีการพัฒนาบุคลากรทั้งด้านผู้ผลิต และผู้ใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา เพื่อให้มีความรู้ ความสามารถ และทักษะในการผลิต รวมทั้งการใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมมีคุณภาพ และประสิทธิภาพ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545 : 22-23)

ส่วนด้านผู้เรียนให้มีสิทธิได้รับการพัฒนาขีดความสามารถในการใช้เทคโนโลยี เพื่อการศึกษา ในโอกาสแรกที่ได้เพื่อให้มีความรู้และทักษะเพียงพอที่จะใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต อีกทั้งรัฐต้องส่งเสริมให้มีการวิจัยและพัฒนา การผลิตและการพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา รวมทั้งการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา เพื่อให้เกิดการใช้ที่คุ้มค่าและเหมาะสมกับกระบวนการเรียนรู้ของคนไทย อีกทั้งให้มีการระดมทุน เพื่อจัดตั้งกองทุนพัฒนาเทคโนโลยี เพื่อการศึกษาจากเงินอุดหนุนของรัฐ ค่าสัมปทาน และผลกำไรที่ได้จากการดำเนินกิจการด้านสื่อสารมวลชน เทคโนโลยีสารสนเทศ และโทรคมนาคมจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และองค์กร ประชาชน รวมทั้งให้มีอัตราลดค่าบริการเป็นพิเศษในการใช้เทคโนโลยีดังกล่าวเพื่อการพัฒนาคนและสังคม หลักเกณฑ์และวิธีจัดสรรเงินกองทุนเพื่อการผลิต การวิจัย และการพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง ซึ่งรัฐต้องจัดให้มีหน่วยงานกลางทำหน้าที่พิจารณาเสนอนโยบาย แผนส่งเสริมและประสานการวิจัย การพัฒนาและการใช้รวมทั้งการประเมินคุณภาพและประสิทธิภาพของการผลิตและการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545 : 22-23)

กระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2557-2559 ได้จัดทำแผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการศึกษา ที่จะยกระดับการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ซึ่งผู้เรียนสามารถเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ได้ทุกที่ทุกเวลาด้วยการใช้ประโยชน์จากการบูรณาการเครื่องมืออุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ที่ใช้อยู่ในชีวิตประจำวัน มีความทันสมัย สามารถติดต่อสื่อสารกันได้อย่างสะดวก หรือที่เรียกว่า “Ubiquitous Learning” ตลอดจนถึงการสร้างห้องเรียนแห่งอนาคต (Future Class room) เพื่อสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของการศึกษาใน 3 มิติ ครอบคลุมมิติการเรียนรู้ของผู้เรียน และการดำเนินงานของ ครู อาจารย์ บุคลากรทางการศึกษา และผู้ผลิตสื่อ โดยมีวิสัยทัศน์ให้ประชาชนได้รับโอกาสในการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพด้วยการใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสารเพื่อการศึกษา โดยมีพันธกิจในผลิตและพัฒนากำลังคนให้มีศักยภาพด้านการพัฒนา และ การใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารการส่งเสริมสนับสนุนระบบการเรียนการสอนแบบอิเล็กทรอนิกส์ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการศึกษา การพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการบริหารจัดการและการบริการด้านการศึกษา การส่งเสริมการวิจัยพัฒนาองค์ความรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2557 : 3-4)

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้เล็งเห็นความสำคัญของเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารนำมาใช้เป็นเครื่องมือในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานทั้งระบบ คือ ส่งเสริม สนับสนุนการใช้สื่อการเรียนการสอน เทคโนโลยีและนวัตกรรม และสิ่งอำนวยความสะดวกที่หลากหลาย การมีศูนย์รวมสื่อให้ครูสามารถยืมสื่อไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ได้ เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน นักเรียนมีทักษะชีวิต ทักษะการคิดวิเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ และทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ เหมาะสมตาม ช่วงวัย นักเรียนที่มีความสามารถพิเศษ ได้รับการส่งเสริมให้มีความเป็นเลิศ ด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2558 : 5-11)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง กลุ่มงานส่งเสริมการศึกษาทางไกลเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสาร มีพันธกิจการพัฒนาการศึกษาโดยการส่งเสริมและสนับสนุนด้านเทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารจัดการศึกษา ด้านฮาร์ดแวร์ ซอฟต์แวร์ และระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต เพื่อสนับสนุน ผู้เรียน บุคลากรทางการศึกษา สถานศึกษา ได้รับการส่งเสริม การให้บริการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศในการจัดการเรียนการสอน การศึกษาขั้นพื้นฐาน อย่างทั่วถึง สะดวก รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ ในด้านการทำงานผ่านระบบต่างๆ ส่งเสริมสนับสนุนให้สถานศึกษาบริหารจัดการศึกษาและพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพสอดคล้องกับพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (Eastern Economic Corridor: EEC) พัฒนาศักยภาพผู้เรียนให้มีความรู้ ทักษะวิชาการ ทักษะชีวิต ทักษะอาชีพ พัฒนาเข้าสู่สังคม EEC และอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม พัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพ และมีสมรรถนะตามมาตรฐานสู่การเป็นมืออาชีพ ด้านการบริการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศที่มีประสิทธิภาพนั้น ควรถือความพึงพอใจของผู้ใช้บริการเป็น

หัวใจหลัก โดยการที่จะได้รับความพึงพอใจจากผู้ใช้บริการมากเพียงใดต้องขึ้นอยู่กับการบริหารที่ ถูกต้อง รวดเร็ว สะดวกสบาย สามารถเข้าถึงบริการได้ทุกที่ ทุกเวลา ย่อมทำให้เกิดผลดีกับองค์กรทำให้เกิดการพัฒนา และเป็นการส่งเสริมคุณภาพในการให้บริการมีประสิทธิภาพมากขึ้น (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ชลบุรี ระยอง, 2563 : 7)

ด้วยเหตุผลข้างต้นผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการผลักดันนโยบายไปสู่การปฏิบัติ ให้บรรลุผล เพราะผู้บริหารเป็นผู้นำ และมีอำนาจในการบริหารจัดการศึกษา ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง พัฒนาขึ้น ดังนั้น ผู้บริหารจึงจำเป็นต้องมีความรู้ความสามารถในการบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศ ตลอดจนมีทักษะพื้นฐานในการใช้คอมพิวเตอร์และรู้จักวิธีการใช้เครื่องมืออุปกรณ์เสริมการเรียนการสอน มี ทักษะและเจตคติสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินงานการปฏิรูปการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (2545 : 35) พบว่า หน่วยงานระดับสถานศึกษาส่วนใหญ่ยังขาดระบบการบริหารจัดการข้อมูลและสารสนเทศที่ดี ขาด อุปกรณ์และเครื่องมือที่จำเป็นต่อการดำเนินงานสารสนเทศ ขาดการนำข้อมูลไปใช้ในการบริหารและการ บริหารจัดการศึกษาอย่างจริงจัง

ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศจึงมีความจำเป็นในการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนบางละมุง ซึ่งบุคลากรจะต้องพยายามพัฒนาทักษะด้านเทคโนโลยี เรียนรู้การบริหารจัดการ ระบบเครือข่าย สร้างศูนย์ เทคโนโลยีขึ้นเป็นทีม เช่น งานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน งานซ่อมบำรุง งานเขียนโปรแกรม งานกราฟิก งานเทคโนโลยีเว็บไซต์ แบ่งงานกันชัดเจน ส่งเสริมการแข่งขันทักษะเทคโนโลยีทุกสนามการแข่งขัน ส่งครู ไปอบรมพัฒนาตนเอง จัดโครงการศึกษาดูงานทุกปี นำมาพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการศึกษาในโรงเรียน ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการให้บริการตามความคาดหวัง และความพึงพอใจของผู้ปกครอง ผู้บริหารต้องมียุทธศาสตร์ในการพัฒนาคุณภาพการให้บริการ การบริการด้วยความเต็มใจ การบริการเป็นที่ ประทับใจ และพัฒนาการให้บริการ โดยนำระบบเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียน พัฒนาให้ครอบคลุมตามลักษณะข้อมูลพื้นฐานสถานศึกษารูปแบบการจัดเก็บระบบข้อมูลสารสนเทศพื้นฐาน ของการจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา ใช้เป็นช่องทางในการแจ้งเตือนและแจ้งข่าวสาร ระหว่างโรงเรียนและผู้ปกครอง รวมทั้งครู โดยเชื่อมโยงกับโปรแกรม Student Care Solution ของโรงเรียนบางละมุง

จากที่มาและความสำคัญดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยเป็นบุคลากรของโรงเรียนบางละมุง จึงมีความสนใจ ที่จะศึกษาความคาดหวังและความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศใน การบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนบางละมุง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง และเพื่อเปรียบเทียบความคาดหวังและความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการใช้ระบบเทคโนโลยี สารสนเทศในการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนบางละมุง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ชลบุรี ระยอง ทั้งนี้ข้อมูลที่ได้รับจากการวิจัยจะได้เป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาการให้บริการ

ผู้ปกครองนักเรียน ตอบสนองความต้องการให้ตรงกับความต้องการของผู้ปกครองนักเรียน เพื่อสร้างความประทับใจและความพึงพอใจให้กับผู้ปกครองนักเรียนให้มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลสูงสุด ส่งผลต่อการพัฒนาโดยรวมของนักเรียน และโรงเรียนบางละมุงต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคาดหวังของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนบางละมุง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง
2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนบางละมุง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง
3. เพื่อเปรียบเทียบความคาดหวังและความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนบางละมุง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง

ระเบียบวิธีการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนบางละมุง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง ปีการศึกษา 2564 จำนวน 2,263 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัย ได้แก่ ผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนบางละมุง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง ปีการศึกษา 2564 ซึ่งจำนวนกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของ Yamane (1973)

ดังนั้น ผู้วิจัยได้กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดเป็น 340 คน ดำเนินการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (stratified random sampling) โดยใช้ ระดับชั้นการศึกษาเป็นชั้นภูมิ แล้วกำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยเทียบสัดส่วนของผู้ปกครองนักเรียนจากกลุ่มประชากรในสารสนเทศโรงเรียนบางละมุง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม (Questionnaires) ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นเองโดยศึกษาจากเอกสาร ทฤษฎี หลักการที่เกี่ยวข้อง เพื่อสอบถามความคาดหวังความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนบางละมุง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพส่วนบุคคล ของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพของผู้ปกครอง ระดับชั้นเรียนของบุตรกำลังศึกษาอยู่ จำนวน 5 ข้อคำถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับความคาดหวังและความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารจัดการการศึกษาของโรงเรียนบางละมุง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยนำแบบสอบถามไปเก็บรวบรวมข้อมูล ด้วยตนเองโดยมีขั้นตอนดังนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือแนะนำตัว และขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธนบุรี ถึงผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง
2. ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามพร้อมหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูล
3. ผู้วิจัยรับแบบสอบถามกลับคืนด้วยตนเอง
4. ผู้วิจัยตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของแบบสอบถามทุกรายการภายหลังจากการเก็บรวบรวมข้อมูล
5. นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ตามขั้นตอนต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่มีข้อมูลที่ผ่านการตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์แล้วนำมาจัดเรียงลำดับแบบสอบถามและลงรหัส แล้วประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป โดยดำเนินการดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามในตอนที่ 1 โดยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ (Percentage) แล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง

2. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับระดับความคาดหวังของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารจัดการการศึกษาของโรงเรียนบางละมุง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง เป็นมาตราส่วนประมาณค่าวิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) รายด้านและภาพรวม กำหนดการแปลผลช่วงคะแนนเฉลี่ย (สินธะวา คามดิษฐ์, 2556 : 87) ดังนี้

- 4.51 - 5.00 หมายความว่า ความคาดหวังของผู้ปกครองนักเรียนอยู่ในระดับ มากที่สุด
- 3.51 - 4.50 หมายความว่า ความคาดหวังของผู้ปกครองนักเรียนอยู่ในระดับ มาก
- 2.51 - 3.50 หมายความว่า ความคาดหวังของผู้ปกครองนักเรียนอยู่ในระดับ ปานกลาง
- 1.51 - 2.50 หมายความว่า ความคาดหวังของผู้ปกครองนักเรียนอยู่ในระดับ น้อย
- 1.00 - 1.50 หมายความว่า ความคาดหวังของผู้ปกครองนักเรียนอยู่ในระดับ น้อยที่สุด

3. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับระดับความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารจัดการการศึกษาของโรงเรียนบางละมุง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยองเป็นมาตราส่วนประมาณค่า วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) รายด้านและภาพรวม กำหนดการแปลผลช่วงคะแนนเฉลี่ย (สินธะวา คามดิษฐ์, 2556 : 87) ดังนี้

4.51 - 5.00 หมายความว่า ความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนอยู่ในระดับ มากที่สุด

3.51 - 4.50 หมายความว่า ความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนอยู่ในระดับ มาก

2.51 - 3.50 หมายความว่า ความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนอยู่ในระดับ ปานกลาง

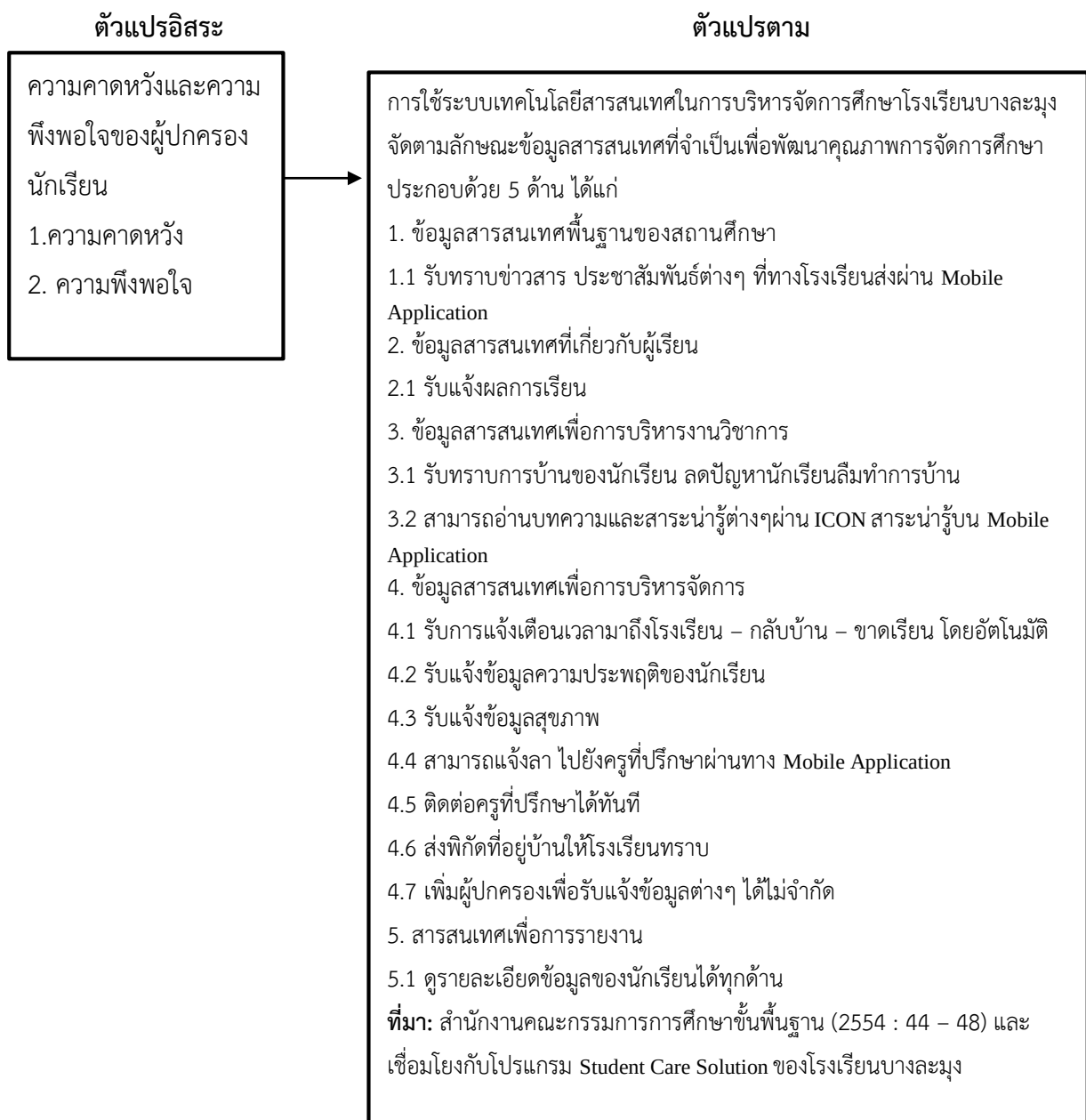
1.51 - 2.50 หมายความว่า ความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนอยู่ในระดับ น้อย

1.00 - 1.50 หมายความว่า ความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนอยู่ในระดับน้อยที่สุด

4. เปรียบเทียบหาความแตกต่างระหว่างความคาดหวังและความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนบางละมุง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง โดยการหาค่าทดสอบที (t-test for Dependent Samples)

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาความคาดหวังและความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนบางละมุง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง ใช้แนวคิดของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2554 : 44 – 48) โดยเชื่อมโยงกับโปรแกรม Student Care Solution ของโรงเรียนบางละมุง สามารถสรุปเป็นกรอบแนวคิดการวิจัย ดังภาพประกอบดังนี้

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 340 คน พบว่า ผู้ปกครองส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 216 คน คิดเป็นร้อยละ 63.53 มีอายุ 41 - 50 ปี จำนวน 137 คน คิดเป็นร้อยละ 40.29 มีการศึกษามากกว่าระดับปริญญาตรี จำนวน 173 คน คิดเป็นร้อยละ 50.88 ผู้ปกครองส่วนใหญ่มีอาชีพ พนักงานรัฐวิสาหกิจ จำนวน 221 คน คิดเป็นร้อยละ 65 มีระดับชั้นเรียนของบุตรกำลังศึกษาอยู่ ม.1 จำนวน 61 คน คิดเป็นร้อยละ 17.94 รองลงมา คือ ม.2 จำนวน 58 คน คิดเป็นร้อยละ 17.06 ม.4 จำนวน 58 คน คิดเป็นร้อยละ 17.06 ม.5 จำนวน 58 คน คิดเป็นร้อยละ 17.06 และส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ม.6 จำนวน 51 คน คิดเป็นร้อยละ 15.00

ตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 และข้อที่ 2 ระดับความคาดหวังและความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนบางละมุง ผลการศึกษาระดับความคาดหวังและความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนบางละมุง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง โดยรวม รายด้านและรายข้อ สามารถนำเสนอข้อมูลในตาราง ประกอบการบรรยาย ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการศึกษาระดับความคาดหวังและความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนบางละมุง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง โดยภาพรวม (n = 340)

ข้อ	ความคาดหวังของผู้ปกครอง	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล	ลำดับ
1.	ข้อมูลสารสนเทศพื้นฐานของสถานศึกษา	4.39	0.81	มาก	3
2.	ข้อมูลสารสนเทศที่เกี่ยวกับผู้เรียน	4.38	0.81	มาก	5
3.	ข้อมูลสารสนเทศเพื่อการบริหารงานวิชาการ	4.52	0.66	มากที่สุด	1
4.	ข้อมูลสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการ	4.44	0.72	มาก	2
5.	สารสนเทศเพื่อการรายงาน	4.39	0.74	มาก	3
รวม		4.42	0.75	มาก	

จากตารางที่ 1 พบว่า ระดับความคาดหวังของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนบางละมุง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง ในภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.42$, S.D. = 0.75) เมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อมูลสารสนเทศเพื่อการบริหารงานวิชาการ ($\bar{x} = 4.52$, S.D. = 0.66) รองลงมา คือ ข้อมูลสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการ ($\bar{x} = 4.44$, S.D. = 0.72) รองลงมา คือ ข้อมูลสารสนเทศพื้นฐานของสถานศึกษา ($\bar{x} = 4.39$, S.D. = 0.81) รองลงมา คือ สารสนเทศเพื่อการรายงาน (

=4.39, S.D.= 0.74) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับผู้เรียน ($\bar{X}$ = 4.38, S.D.= 0.81)

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ระดับความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนบางละมุง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง ในภาพรวม

(n = 340)					
ข้อ	ความพึงพอใจของผู้ปกครอง	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	ลำดับ
1.	ข้อมูลสารสนเทศพื้นฐานของสถานศึกษา	4.51	0.61	มากที่สุด	2
2.	ข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับผู้เรียน	4.43	0.68	มาก	5
3.	ข้อมูลสารสนเทศเพื่อการบริหารงานวิชาการ	4.52	0.52	มากที่สุด	1
4.	ข้อมูลสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการ	4.45	0.62	มาก	3
5.	สารสนเทศเพื่อการรายงาน	4.38	0.68	มาก	5
รวม		4.45	0.63	มาก	

จากตารางที่ 2 พบว่า ระดับความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนบางละมุง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง ในภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.45, S.D.= 0.63) เมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อมูลสารสนเทศเพื่อการบริหารงานวิชาการ ($\bar{X}$ = 4.52, S.D.= 0.52) รองลงมา คือ ข้อมูลสารสนเทศพื้นฐานของสถานศึกษา ($\bar{X}$ = 4.51, S.D.= 0.61) รองลงมา คือ ข้อมูลสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการ ($\bar{X}$ = 4.45, S.D.= 0.62) รองลงมา คือ ข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับผู้เรียน ($\bar{X}$ = 4.43, S.D.= 0.68) รองลงมา คือ ข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับผู้เรียน ($\bar{X}$ = 4.43, S.D.= 0.68) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ สารสนเทศเพื่อการรายงาน ($\bar{X}$ = 4.38, S.D.= 0.68)

ตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 การเปรียบเทียบระหว่างความคาดหวังและความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนบางละมุง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง วิเคราะห์การเปรียบเทียบระหว่างความคาดหวังและความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนบางละมุง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง โดยรวม และรายด้าน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าทดสอบที (t-test for Dependent Samples) ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 การเปรียบเทียบระหว่างความคาดหวังและความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนบางละมุง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง โดยรวม
(n = 340)

ที่	รายการ	ความคาดหวัง		ความพึงพอใจ		t - statistics	Sig.
		Mean	S.D.	Mean	S.D.		
1	ข้อมูลสารสนเทศพื้นฐานของสถานศึกษา	4.39	0.81	4.51	0.61	-5.434	.000
2	ข้อมูลสารสนเทศที่เกี่ยวกับผู้เรียน	4.38	0.81	4.43	0.68	-2.173	.030
3	ข้อมูลสารสนเทศเพื่อการบริหารงานวิชาการ	4.52	0.66	4.52	0.52	.172	.864
4	ข้อมูลสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการ	4.44	0.72	4.45	0.62	-.561	.575
5	สารสนเทศเพื่อการรายงาน	4.39	0.74	4.38	0.68	.489	.625
รวม		4.42	0.75	4.45	0.63	-3.485	.000

จากตารางที่ 3 ผลการเปรียบเทียบระหว่างความคาดหวังกับความพึงพอใจ ของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนบางละมุง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง พบว่า ผลการเปรียบเทียบระหว่างความคาดหวังกับความพึงพอใจ คิดเป็นค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ = 4.45, S.D. = 0.63) สูงกว่าความคาดหวังคิดเป็นค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ = 4.42, S.D. = 0.75) ส่วนใหญ่จะมีความพึงพอใจ สูงกว่าความคาดหวังเป็นส่วนมาก ยกเว้น ด้านสารสนเทศเพื่อการรายงาน ที่มีความพึงพอใจค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ = 4.38, S.D. = 0.74) น้อยกว่าความคาดหวัง ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ = 4.39, S.D. = 0.68) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

อภิปรายผลการวิจัย

ระดับความคาดหวังและความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนบางละมุง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง ระดับความคาดหวังของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนบางละมุง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ ด้านข้อมูลสารสนเทศเพื่อการบริหารงานวิชาการ รองลงมาคือ ข้อมูลสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการ ข้อมูลสารสนเทศพื้นฐานของสถานศึกษา ตามลำดับ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ข้อมูลสารสนเทศที่เกี่ยวกับผู้เรียน

สำหรับความคาดหวังของผู้ปกครองนักเรียนที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ข้อมูลสารสนเทศเพื่อการบริหารงานวิชาการ ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเพราะผู้ปกครองทราบรายชื่อกิจกรรมชุมนุมเปิดให้นักเรียนเลือก ทราบข้อมูลการเข้าเรียนแต่ละรายวิชาของนักเรียน สามารถติดตามผลการศึกษารายวิชาค้นคว้าด้วยตนเองของนักเรียน สามารถอ่านบทความและสาระน่ารู้ผ่านระบบห้องสมุดออนไลน์ E-book ผู้ปกครองสามารถติดตามข้อมูลการส่งการบ้านระหว่างภาคการศึกษาของนักเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ กัลยา กิตยวัฒน์ (2561 : 34) ได้ศึกษางานวิจัยเรื่อง การจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอหาดใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 16 ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับมาก

สำหรับความคาดหวังของผู้ปกครองนักเรียนที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ด้านข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับผู้เรียน ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเพราะครูที่ปรึกษา ครูผู้สอนและโรงเรียนมีความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ปกครองและมีการติดต่อสื่อสารกันได้ตลอดเวลา ผู้ปกครองทราบข้อมูลการประเมินพฤติกรรมนักเรียนผ่านระบบ SDQ ผู้ปกครองทราบข้อมูลการแจ้งเตือนเวลามาถึงโรงเรียน-เวลากลับบ้าน-การขาดเรียนของนักเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ จารุวรรณ นาดัน (2552 : 43) ได้ศึกษาวิจัย เรื่องสภาพการดำเนินงานและความคาดหวังใน การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานของโรงเรียนในฝัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาน่าน เขต 1 ผลการวิจัยพบว่าสภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานของโรงเรียนในฝันสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาน่าน เขต 1 ในภาพรวมพบว่าทั้ง 4 งาน มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

สำหรับความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารจัดการการศึกษาของโรงเรียนบางละมุง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อมูลสารสนเทศเพื่อการบริหารงานวิชาการ รองลงมาคือ ข้อมูลสารสนเทศพื้นฐานของสถานศึกษา ข้อมูลสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการ ข้อมูลสารสนเทศที่เกี่ยวกับผู้เรียน ตามลำดับ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ สารสนเทศเพื่อการรายงาน

สำหรับความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ข้อมูลสารสนเทศเพื่อการบริหารงานวิชาการ ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเพราะผู้ปกครองทราบข้อมูลการเข้าเรียนแต่ละรายวิชาของนักเรียน ผู้ปกครองสามารถติดตามผลการศึกษารายวิชาค้นคว้าด้วยตนเองของนักเรียน สามารถอ่านบทความและสาระน่ารู้ผ่านระบบห้องสมุดออนไลน์ E-book สามารถติดตามข้อมูลการส่งการบ้านระหว่างภาคการศึกษาของนักเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ฝ่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาและบุคลากร (2561 : 4) ได้ศึกษางานวิจัยเรื่อง ความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนต่อการจัดการศึกษา โรงเรียนมารีย์อนุสรณ์ อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานวิชาการ (การจัดการเรียนการสอน) อยู่ในระดับมาก

สำหรับความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ด้านข้อมูลสารสนเทศที่เกี่ยวกับผู้เรียน ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเพราะผู้ปกครองทราบการแจ้งตารางเรียน-ตารางสอน-ตารางสอบของโรงเรียน ทราบข้อมูลการประเมินพฤติกรรมนักเรียนผ่านระบบ SDQ ทราบข้อมูลการแจ้งเตือนเวลามาถึงโรงเรียน-เวลากลับบ้าน-การขาดเรียนของนักเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ นายสมบัติ พิมพ์จันทร์ (2561 : 4) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนต่อการจัดการศึกษาโรงเรียนมารีย์อนุสรณ์ อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ ผลการวิจัยพบว่าความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนมารีย์อนุสรณ์ โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก

สำหรับการเปรียบเทียบระหว่างความคาดหวังกับความพึงพอใจ ของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนบางละมุง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยองที่มีความพึงพอใจสูงกว่าความคาดหวัง พบว่า ส่วนใหญ่จะมีความพึงพอใจ สูงกว่าความคาดหวังเป็นส่วนมาก ยกเว้น ด้านสารสนเทศเพื่อการรายงาน ที่มีความพึงพอใจน้อยกว่าความคาดหวัง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะการทำวิจัย

1. ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญกับความคาดหวังของผู้ปกครองนักเรียนด้านข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับผู้เรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เรื่องผู้ปกครองสามารถแจ้งการลาของนักเรียนไปยังครูที่ปรึกษาผ่านทาง Mobile Application โปรแกรม Student Care Solution อำนวยความสะดวกให้ผู้ปกครองสามารถแจ้งลาของนักเรียนไปยังครูที่ปรึกษาผ่านทาง Mobile Application โปรแกรม Student Care Solution

2. ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญกับความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนด้านข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับผู้เรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เรื่อง การแจ้งผลคะแนนเก็บก่อนสอบ คะแนนสอบกลางภาค คะแนนสอบปลายภาคของนักเรียน ให้ผู้ปกครองทราบอย่างสม่ำเสมอ

3. ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจสูงกว่าความคาดหวังเป็นส่วนมาก ยกเว้น ด้านสารสนเทศเพื่อการรายงานที่มีความพึงพอใจน้อยจึงเสนอให้ผู้บริหารมีการพัฒนาด้านข้อมูลสารสนเทศ เรื่องการรายงานการแจ้งข้อมูลความประพฤติของนักเรียน ทำให้ผู้ปกครองสามารถเข้าถึงข้อมูลของนักเรียนในด้านต่าง ๆ โดยเฉพาะข้อมูลความประพฤติของนักเรียน

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับความพึงพอใจของผู้ปกครองในใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการรายงานในการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนบางละมุง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง เพื่อนำผลการวิจัยกำหนดกระบวนการการเข้าถึงข้อมูลในรายงานของสถานศึกษาในสังกัดอื่น ๆ
2. ควรมีการศึกษาความพึงพอใจของผู้ปกครองในใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านข้อมูลสารสนเทศเพื่อการบริหารงานวิชาการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี-ระยอง เพื่อนำผลการวิจัยมาปรับปรุงแก้ไขระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านข้อมูลสารสนเทศเพื่อการบริหารงานวิชาการ

เอกสารอ้างอิง

- จารุวรรณ นาตัน. (2552). *สภาพการดำเนินงานและความคาดหวังในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานของโรงเรียนในฝันสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2545). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2)*. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2557). *แผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการศึกษา*. กรุงเทพมหานคร: กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2558). *ความสำคัญของเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร*. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง. (2563). *พันธกิจในการพัฒนาการศึกษาโดยส่งเสริมและสนับสนุนด้านเทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารจัดการศึกษา*. ชลบุรี: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). *แนวทางการดำเนินการปฏิรูปการศึกษา*. กรุงเทพมหานคร: กระทรวงศึกษาธิการ.
- สินธะวา คามดิษฐ์. (2556). *ระเบียบวิธีการวิจัยเบื้องต้น*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2554). *ข้อมูลสารสนเทศ*. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- กัลยา กิตยวัฒน์. (2561). *การจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอหาดใหญ่* สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 16. สารนิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.

ฝ่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาและบุคลากร. (2561). ความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนต่อการจัดการศึกษา
โรงเรียนมารีย์อนุสรณ์ อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์. ฝ่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาและบุคลากร,
โรงเรียนมารีย์อนุสรณ์.

นายสมบัติ พิมพ์จันทร์. (2561). ความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนต่อการจัดการศึกษาโรงเรียนมารีย์
อนุสรณ์ อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์. โรงเรียนมารีย์อนุสรณ์.

การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนในโครงการ
“การพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร ตามพระราชดำริ สมเด็จพระกนิษฐา
ธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี”

(โรงเรียน กพด.) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประถมศึกษาสกลนคร เขต 1

**Development of Effective Academic Affairs Administration Model for
Schools in Project "Children and Youth in the Wilderness
Development According to Royal Initiative of Her Royal
Highness Princess Maha Chakri Sirindhorn Siam
Boromrajakumari" under Sakon Nakhon
Primary Educational Service
Area Office 1**

สิรดา สายมายา,

วัลนิกา ฉลากบาง และ อภิสิตี สมศรีสุข

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

Sirada Saimaya,

Wannika Chalabang and Apisit Somsrisuk

Sakon Nakhon Rajabhat University, Thailand

Corresponding Author, E-mail: sirada1204@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาองค์ประกอบ พัฒนารูปแบบและตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนในโครงการ “การพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร ตามพระราชดำริ สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี” (โรงเรียน กพด.) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน ดำเนินการเป็น 3 ระยะ คือ ระยะที่ 1 การศึกษาองค์ประกอบของรูปแบบการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียน กพด. โดยศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และสังเคราะห์เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ระยะที่ 2 การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียน กพด. โดยนำร่างรูปแบบไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 5 คน พิจารณา และระยะที่ 3 การตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียน กพด. กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้บริหารโรงเรียน ครูหัวหน้างานวิชาการและครูผู้สอน

* วันที่รับบทความ : 14 มกราคม 2566; วันที่แก้ไขบทความ 9 กุมภาพันธ์ 2566; วันที่ตอบรับบทความ : 15 กุมภาพันธ์ 2566

ในโรงเรียน กพด. สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 226 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้รวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าดัชนีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (IOC) 1.00 ทุกข้อ ค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 0.28 – 0.91 และค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.99 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า

1. องค์ประกอบของรูปแบบการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียน กพด. สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ได้แก่ ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผล ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ กระบวนการบริหารงานวิชาการ และผลของการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผล
2. ผู้ทรงคุณวุฒิเห็นด้วยร้อยละ 100 กับร่างรูปแบบการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียน กพด. สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1
3. รูปแบบการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียน กพด. สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 โดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: การบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผล; โครงการ “การพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร ตามพระราชดำริสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี”

Abstracts

The purposes of this study were to investigate the components of, develop, and examine the appropriateness of effective academic affairs administration model for Sakon Nakhon Primary Educational Service Area 1's schools under "Children and Youth in the Wilderness Development According to Royal Initiative of Her Royal Highness Princess Maha Chakri Sirindhorn Siam Boromrajakumari". Mixed Methods Research was designed for this study and it was subdivided into 3 phases. In Phase 1, the concepts, theories and relevant documents and research works had been explored and synthesized as the investigation for gaining the components of the effective academic affairs administration model for Kor. Por. Dor. Schools. As for Phase 2, the effective academic affairs administration model for Kor. Por. Dor. Schools had been developed; the draft of this model was examined and considered by 5 specialists. Regarding Phase 3, examining the appropriateness of effective academic management models for Kor. Por. Dor. schools. The sample was school administrators, academic affairs heads and teachers in Kor. Por. Dor. schools under Sakon Nakhon Primary Educational Service Area Office 1 in Academic Year 2021, 226 persons. Obtained by stratified random sampling. The tool used to collect the data was a 5-level rating scale questionnaire which had content validity Index (IOC) 1.00 for every item, discrimination power between 0.28 – 0.91 and reliability value equal to 0.99. The statistics used to analyze the data were frequency, percentage and standard deviation.

The study revealed these results:

1. The effective academic affairs administration model for Kor. Por. Dor. schools under the Sakon Nakhon Primary Educational Service Area Office 1 contained 4 components: factors affecting the effective administration of the academic affairs, the scope of academic affairs administration, the process of academic affairs administration, and the output of the effective academic affairs administration.

2. The experts agreed 100 percent with the drafted of an effective academic affairs administration model for Kor. Por. Dor. schools under the Sakon Nakhon Primary Educational Service Area Office 1.

3. The appropriateness of effective academic affairs administration model for Kor. Por. Dor. schools under the Sakon Nakhon Primary Educational Service Area Office 1 in an overall was at the highest level.

Keywords: Effective Academic Affairs Administration; Children and Youth in the Wilderness Development Project According to Royal Initiative of Her Royal Highness Princess Maha Chakri Sirindhorn Siam Boromrajakumari.

บทนำ

สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (เมื่อครั้งดำรงพระอิสริยยศเป็นสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี) ทรงเริ่มงานพัฒนาเด็กและเยาวชนตั้งแต่พุทธศักราช 2523 และได้ทรงงานต่อเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน ด้วยมีพระราชประสงค์ที่จะให้เด็กและเยาวชนของชาติที่ยังขาดโอกาส อาจเนื่องด้วยความแตกต่างทางภูมิศาสตร์ สังคม และวัฒนธรรม ได้มีโอกาสเข้าถึงความมั่นคงทางอาหารและโภชนาการ มีสุขภาพแข็งแรง ได้รับการศึกษาอย่างมีคุณภาพ สามารถพัฒนาตนเองให้เป็นคนดี พึ่งตนเองและช่วยเหลือพัฒนาชุมชน ให้ทุกคนมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ในครั้งนั้นทรงเริ่มด้วยการทดลองในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน 3 โรงเรียน เมื่อวันที่ 23 เมษายน 2523 เรียกกันว่าโครงการอาหารกลางวันผักสวนครัว เมื่อประสบผลดีพอควร ใน พ.ศ. 2524 จึงทรงขยายงานไปในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนทั่วประเทศ และใช้ชื่อว่าโครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวัน จากที่ทรงพยายามแก้ไขปัญหานักเรียนขาดอาหารในวันนั้น จนถึงวันนี้นงานพัฒนาของพระองค์ได้กลายเป็นรูปแบบของการพัฒนาเด็กและเยาวชนแบบองค์รวม นั่นคือเด็กและเยาวชนได้พัฒนาศักยภาพของตนเองอย่างสมดุลทั้งด้านพุทธิศึกษา จริยศึกษา หัตถศึกษา และพลศึกษา โดยการทำงานนั้นต้องอาศัยศาสตร์หลากหลายสาขามาร่วมกัน ทั้งในด้านอาหาร โภชนาการ สุขภาพอนามัย การศึกษา การงานอาชีพ การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรม ท้องถิ่น กลุ่มบุคคลเป้าหมายจากเดิมที่มีเพียงเด็กวัยเรียนก็ได้ขยายให้ครอบคลุมทั้งเด็กเล็กจนถึงทารกในครรภ์มารดา และเด็กวัยรุ่นในระดับมัธยมศึกษาด้วย (โครงการส่วนพระองค์สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (สสท.), 2550 : ออนไลน์)

สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี โปรดเกล้าฯ ให้ดำเนินโครงการตามพระราชดำริฯ ในโรงเรียนถิ่นทุรกันดารเพื่อช่วยเหลือเด็กนักเรียนให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นทั้งด้านสุขภาพอนามัยทางร่างกายและพัฒนาด้านจิตใจ เพื่อให้มีความพร้อมที่จะเรียนรู้ทั้งด้านวิชาการและทักษะชีวิตได้อย่างเต็มศักยภาพ การดำเนินโครงการฯ มุ่งเน้นให้เด็กนักเรียนมีความรู้และทักษะในการทำงานจากการฝึกปฏิบัติจริง เกิดการเรียนรู้ต่าง ๆ อย่างเป็นขั้นตอนซึ่งเป็นรากฐานสำคัญในการเรียนรู้ต่อไปในอนาคต หากไม่เรียนต่อในชั้นที่สูงขึ้นไปก็สามารถนำความรู้ไปประกอบอาชีพต่อไปได้ ทั้งนี้ยังมีการส่งเสริมคุณภาพการศึกษาเพื่อให้เด็กและเยาวชนที่อยู่ในพื้นที่ทุรกันดารห่างไกลได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพเท่าเทียมกับพื้นที่อื่น ๆ ของประเทศ มีการพัฒนาศักยภาพของครูโดยการฝึกอบรมเพิ่มพูนความรู้และทักษะประจำปี การส่งเสริมให้ครูมีวุฒิทางการศึกษาสูงขึ้น การส่งเสริมการใช้ห้องสมุด การสนับสนุนปัจจัยที่จำเป็นต่อการจัดการเรียนการสอน เช่น อาคารสถานที่ สื่อ วัสดุและอุปกรณ์ที่จำเป็น การใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ และการสื่อสาร มาช่วยในการจัดการศึกษา แก้ปัญหาวิกฤตเรื่องภาษาไทย พัฒนาครูผู้สอนให้สามารถใช้รูปแบบการเรียนการสอนที่หลากหลายเพื่อพัฒนาศักยภาพพื้นฐานของเด็กนักเรียนด้านภาษาไทย วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และภาษาอังกฤษ รวมทั้งทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 อื่น ๆ ควบคู่กับการปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรม การเตรียมความพร้อมสำหรับประชาคมอาเซียน และสนับสนุนผลักดันให้ครูมีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง (โครงการส่วนพระองค์สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (สสท.), 2550 : ออนไลน์)

การบริหารงานวิชาการนับว่าเป็นภารกิจหลักของผู้บริหารโรงเรียนและถือว่าเป็นหัวใจสำคัญของบริหารโรงเรียน ส่วนการบริหารงานด้านอื่น ๆ แม้จะมีความสำคัญเช่นเดียวกันแต่ก็เป็นเพียงงานที่สนับสนุนให้งานวิชาการของโรงเรียนดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพเพราะหัวใจสำคัญของโรงเรียนก็คือการเป็นสถานที่ฝึกอบรม คุณธรรม จริยธรรม อาชีพให้กับผู้เรียนให้เป็นคนดี คนเก่ง และให้สามารถดำรงชีพอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข (ธีระพร อายุวัฒน์, 2552 : 78) นอกจากนี้ กิติมา ปรีดีดิลก (2553 : 47) ได้เสนอความหมายของการบริหารงานวิชาการว่า เป็น การบริหารกิจกรรมทุกชนิดในสถานศึกษาหรือโรงเรียนเกี่ยวกับการพัฒนาปรับปรุงการเรียนการสอนให้ได้ผลดีและมีประสิทธิภาพที่สุดเพราะหน้าที่ของสถานศึกษาหรือโรงเรียนทุกแห่งคือการให้ความรู้ในด้านวิชาการแก่ผู้เรียน มีผู้บริหารหรือครูใหญ่เป็นผู้นำทางวิชาการ มีการทำงานร่วมกับครูให้คำแนะนำ และประสานงานให้ทุกคนทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ สันติ บุญภิรมย์ (2552 : 39) และ อุทัย บุญประเสริฐ (2552 : 23) กล่าวเกี่ยวกับความสำคัญของการบริหารงานวิชาการว่า การบริหารการศึกษา มีการบริหารงานวิชาการเป็นแกนกลาง และมีงานด้านอื่น ๆ เป็นงานสนับสนุนให้งานวิชาการประสบผลสำเร็จ

การบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลถือเป็นความสำเร็จของการดำเนินกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรและการพัฒนาหลักสูตร กระบวนการถ่ายทอดความรู้ไปยังกลุ่มเป้าหมายหรือผู้เรียน การจัดสื่อและเทคโนโลยีการศึกษา การวัดผลและประเมินผล การประกันคุณภาพรวมถึงการจัดบรรยากาศเพื่อประโยชน์ทางวิชาการ ทั้งนี้เพื่อให้ นักเรียนหรือบุคคลในชุมชนได้รับการพัฒนาด้านความรู้ เจตคติ และทักษะ ในศาสตร์ต่าง

ๆ ตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับทัศนะของ วิลัยวรรณ ปุริรัตน์ (2558 : 28) กล่าวว่า การดำเนินงานทุกชนิดในโรงเรียน ที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอนให้ได้ผลดีมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน ทุกฝ่ายต้องให้ความสำคัญ ซึ่งเป็นจุดมุ่งหมายหลักของสถานศึกษา เป็นเครื่องชี้วัดความสำเร็จ ตามเป้าหมายของหลักสูตรและเกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน

ปัญหาที่พบเจอในโรงเรียนในโครงการ “การพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร ตามพระราชดำริ สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี” (โรงเรียน กพด.) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 คือ นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนค่อนข้างต่ำ ขาดสื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอน เนื่องด้วยความแตกต่างทางภูมิศาสตร์ สังคม และวัฒนธรรม โอกาสในการเข้าถึงความมั่นคงทางอาหารและโภชนาการ เป็นปัญหาต่อการบริหารงานวิชาการให้มีประสิทธิผล ดังผลการประเมินคุณภาพการศึกษา(ผลสอบ O-NET) เพื่อให้สอดคล้องกับแนวทางของระบบการจัดการศึกษาของประเทศ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีผลการทดสอบ ในกลุ่มสาระภาษาไทย วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และภาษาอังกฤษ ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศ (โครงการส่วนพระองค์สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (สสท.), 2560 : ออนไลน์)

จากปัญหาที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาเรื่องการพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนในโครงการ “การพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร ตามพระราชดำริ สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี” (โรงเรียน กพด.) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ผลการวิจัยจะเป็นสารสนเทศให้ผู้บริหารโรงเรียน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สามารถนำรูปแบบการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นไปใช้ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการบริหารวิชาการโรงเรียนในโครงการ “การพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร ตามพระราชดำริ สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี” (โรงเรียน กพด.) หรือนำไปประยุกต์ใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิผลของงานวิชาการของโรงเรียน กพด. ต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบของรูปแบบการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนในโครงการ “การพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร ตามพระราชดำริ สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี” (โรงเรียน กพด.) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1
2. เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนในโครงการ “การพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร ตามพระราชดำริ สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี” (โรงเรียน กพด.) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1

3. เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลของ โรงเรียนในโครงการ “การพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร ตามพระราชดำริ สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี” (โรงเรียน กพด.) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสกลนคร เขต 1

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยเรื่องการพัฒนา รูปแบบการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนในโครงการ “การพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร ตามพระราชดำริ สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี” (โรงเรียน กพด.) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 เป็นการวิจัยแบบผสมผสานระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณกับการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยรายละเอียดระเบียบวิธีวิจัยมีดังต่อไปนี้

1. กลุ่มเป้าหมาย

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน ครูหัวหน้างานวิชาการและครูผู้สอน โรงเรียนในโครงการ “การพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร ตามพระราชดำริ สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี” (โรงเรียน กพด.) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ปีการศึกษา 2564 จำนวนทั้งสิ้น 25 โรงเรียน จำนวน 388 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสกลนคร เขต 1, 2564 : ออนไลน์)

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นผู้บริหารโรงเรียน ครูหัวหน้างานวิชาการและครูผู้สอน โรงเรียนในโครงการ “การพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร ตามพระราชดำริ สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี” (โรงเรียน กพด.) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ปีการศึกษา 2564 กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยเปิดตารางของ Krejcie and Morgan (1970 อ้างถึงใน วาโร เฟิงส์วีสต์, 2551 : 191) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 191 คน แต่การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 226 คน เพื่อจะได้เก็บข้อมูลให้ครบตามที่กำหนดไว้ โดยจำแนกจำนวนกลุ่มตัวอย่างตามสถานภาพ ดังนี้

2. การเก็บรวบรวมข้อมูลและเครื่องมือที่ใช้ มีการเก็บรวบรวมข้อมูลหลายรูปแบบ โดยเรียงลำดับการดำเนินการ ดังต่อไปนี้

2.1 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และสังเคราะห์เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และสังเคราะห์องค์ประกอบของรูปแบบการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนในโครงการ “การพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร ตามพระราชดำริ สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี” (โรงเรียน กพด.) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 เพื่อนำข้อมูลดังกล่าวมากำหนดกรอบแนวคิดของการวิจัย

2.2 นำขอบเขตด้านเนื้อหาที่ได้จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในข้อ 2.1 มาร่างรูปแบบการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนในโครงการ “การพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร ตามพระราชดำริ สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี” (โรงเรียน กพด.) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 องค์ประกอบของร่างรูปแบบ ประกอบด้วย

2.2.1 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผล

2.2.1.1 ภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียน

2.2.1.2 ความรู้ ทักษะ และเจตคติของครูผู้สอน

2.2.1.3 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน

2.2.1.4 การได้รับการสนับสนุนงบประมาณและทรัพยากร

2.2.1.5 สภาพแวดล้อมและบรรยากาศในโรงเรียน

2.2.2 ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ

2.2.2.1 การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา

2.2.2.2 การนิเทศการศึกษา

2.2.2.3 การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา

2.2.2.4 การพัฒนากระบวนการเรียนรู้

2.2.2.5 การวัดผล และประเมินผล

2.2.2.6 การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

2.2.2.7 การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

2.2.2.8 การพัฒนาแหล่งเรียนรู้

2.2.3 กระบวนการบริหารงานวิชาการ

2.2.3.1 ขึ้นร่วมวางแผน

2.2.3.2 ขึ้นร่วมปฏิบัติตามแผน

2.2.3.3 ขึ้นร่วมส่งเสริมนิเทศกำกับติดตาม

2.2.3.4 ขึ้นร่วมตรวจสอบประเมินผล

2.2.3.5 ขึ้นร่วมปรับปรุง พัฒนาและการนำไปใช้

2.2.4 ผลของการบริหารวิชาการที่มีประสิทธิผล

2.2.4.1 การแก้ปัญหาทางวิชาการของโรงเรียน

2.2.4.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูงขึ้น

2.2.4.3 ความสามารถในการแก้ปัญหาของนักเรียน

2.2.4.4 ความพึงพอใจในการทำงานของครู

2.3 นำร่างรูปแบบการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนในโครงการ “การพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร ตามพระราชดำริ สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี” (โรงเรียน กพด.) ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณา โดยใช้เครื่องมือเป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน เครื่องมือในการประเมินองค์ประกอบเป็นแบบสอบถามลักษณะเห็นด้วยให้ 1 และไม่เห็นด้วยให้ 0 โดยมีเกณฑ์พิจารณาร่างรูปแบบการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนในโครงการ “การพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร ตามพระราชดำริ สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี” (โรงเรียน กพด.) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ทั้ง 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผล 2) ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ 3) กระบวนการบริหารงานวิชาการ 4) ผลของการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผล โดยใช้ดัชนีความสอดคล้องระหว่างคำถามนั้นกับประเด็นหลักของเนื้อหาที่มีความสอดคล้องตั้งแต่ ร้อยละ 80 และค่าสถิติพื้นฐาน ประกอบด้วย ค่าความถี่ ค่าร้อยละ เพื่อตรวจสอบคุณภาพของเนื้อหา

2.4 ดำเนินการสร้าง และพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale)

2.5 เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความถูกต้อง โดยใช้เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale)

2.6 ตรวจสอบและปรับปรุงเครื่องมือตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญ แล้วส่งให้กลุ่มตัวอย่างเพื่อใช้ในการเก็บข้อมูล

2.7 ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้มาทำการวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปเพื่อหาค่าสถิติต่าง ๆ

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 การกำหนดค่าคะแนนและเกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ย

1) การกำหนดค่าคะแนน

ในการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเพื่อศึกษาระดับความเหมาะสมของรูปแบบ ผู้วิจัยกำหนดค่าคะแนนที่ได้จากการตอบแบบสอบถามแบบประมาณค่า 5 ระดับ ดังนี้

ระดับความเหมาะสมมากที่สุด	ให้ค่าคะแนน 5
ระดับความเหมาะสมมาก	ให้ค่าคะแนน 4
ระดับความเหมาะสมปานกลาง	ให้ค่าคะแนน 3
ระดับความเหมาะสมน้อย	ให้ค่าคะแนน 2
ระดับความเหมาะสมน้อยที่สุด	ให้ค่าคะแนน 1

2) การแปลผลคะแนน

นำแบบสอบถามที่เก็บรวบรวมได้จากกลุ่มตัวอย่างมาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนในโครงการ “การพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร ตามพระราชดำริ สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี” (โรงเรียน กพด.) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์ในการแปลความหมายค่าเฉลี่ย ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2553 : 21)

- 4.51 - 5.00 หมายถึง รูปแบบมีความเหมาะสมมากที่สุด
- 3.51 - 4.50 หมายถึง รูปแบบมีความเหมาะสมมาก
- 2.51 - 3.50 หมายถึง รูปแบบมีความเหมาะสมปานกลาง
- 1.51 - 2.50 หมายถึง รูปแบบมีความเหมาะสมน้อย
- 1.00 - 1.50 หมายถึง รูปแบบมีความเหมาะสมน้อยที่สุด

ผู้วิจัยกำหนดค่าเฉลี่ยที่เป็นเกณฑ์ขั้นต่ำในการตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบที่ 3.51 ขึ้นไป

3.2 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

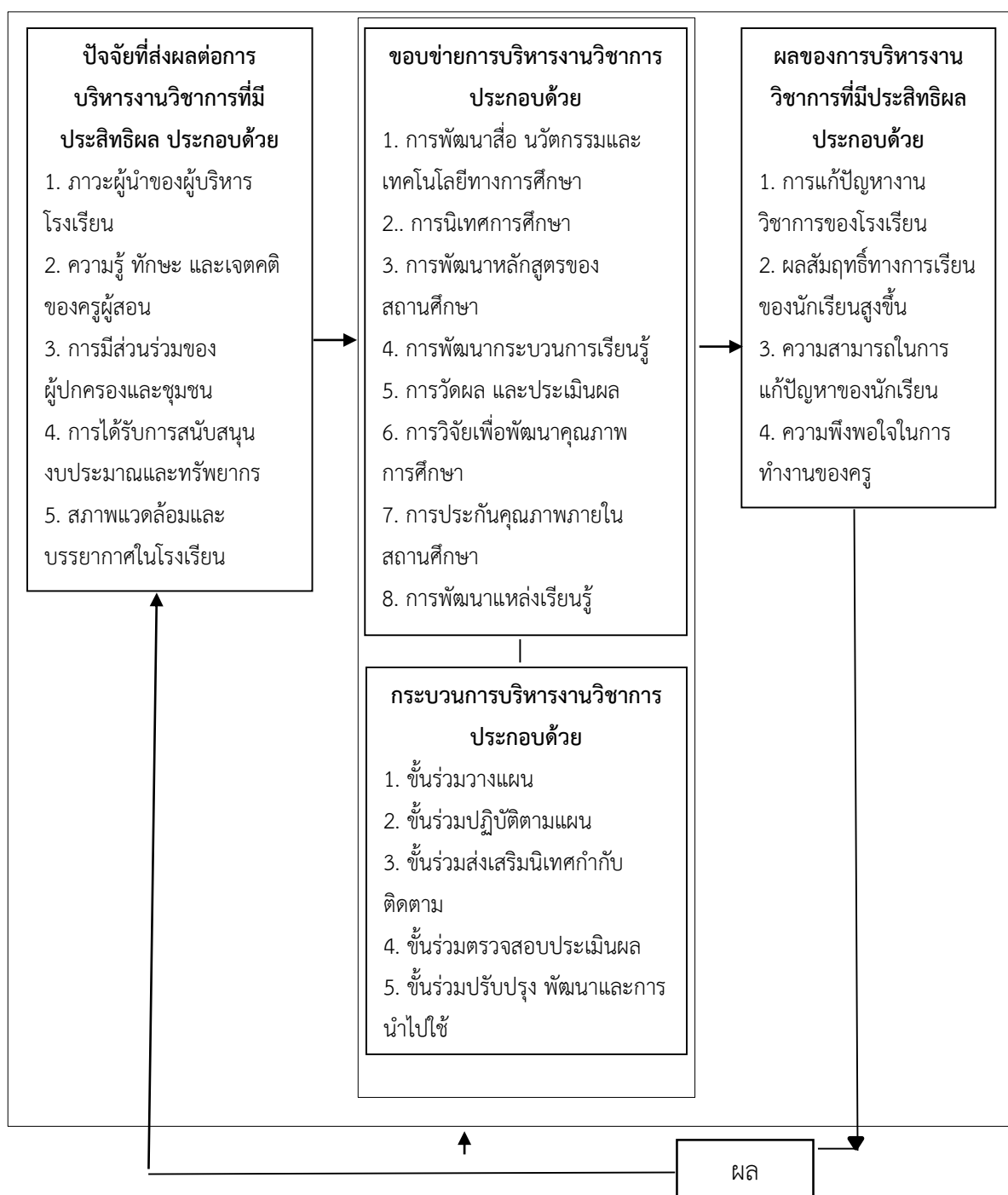
การวิเคราะห์ข้อมูลในขั้นตอนนี้ ผู้วิจัยมีวิธีดำเนินการ โดยนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามที่ได้รับทั้งหมดมาวิเคราะห์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยเป็นการวิเคราะห์ข้อมูลในขั้นตอนตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลของ โรงเรียนในโครงการ “การพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร ตามพระราชดำริ สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี” (โรงเรียน กพด.) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1

ตอนที่ 1 สถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะเป็นข้อคำถามแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ แล้วนำเสนอในรูปแบบของตารางประกอบความเรียง

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนในโครงการ “การพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร ตามพระราชดำริ สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี” (โรงเรียน กพด.) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เกณฑ์พิจารณา ถ้าข้อความใดมีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.51 ขึ้นไป แสดงว่าข้อคำถามนั้นมีความเหมาะสม

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การศึกษาเรื่องการพัฒนาารูปแบบการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนในโครงการ “การพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร ตามพระราชดำริ สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี” (โรงเรียน กพด.) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สกลนคร เขต 1 มีกรอบแนวคิดการวิจัย ดังนี้

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

1. องค์ประกอบของรูปแบบการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนในโครงการ “การพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร ตามพระราชดำริ สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี” (โรงเรียน กพด.) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ได้แก่ ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผล ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ กระบวนการบริหารงานวิชาการและผลของการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผล

2. ผู้ทรงคุณวุฒิเห็นด้วยร้อยละ 100 กับองค์ประกอบต่างๆในร่างรูปแบบการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนในโครงการ “การพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร ตามพระราชดำริ สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี” (โรงเรียน กพด.) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

1.1 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผล ประกอบด้วย

- 1.1.1 ภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียน
- 1.1.2 ความรู้ ทักษะ และเจตคติของครูผู้สอน
- 1.1.3 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน
- 1.1.4 การได้รับการสนับสนุนงบประมาณและทรัพยากร
- 1.1.5 สภาพแวดล้อมและบรรยากาศในโรงเรียน

1.2 ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ ประกอบด้วย

- 1.2.1 การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา
- 1.2.2 การนิเทศการศึกษา
- 1.2.3 การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา
- 1.2.4 การพัฒนากระบวนการเรียนรู้
- 1.2.5 การวัดผล และประเมินผล
- 1.2.6 การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา
- 1.2.7 การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
- 1.2.8 การพัฒนาแหล่งการเรียนรู้

1.3 กระบวนการบริหารงานวิชาการ ประกอบด้วย 5 ขั้นตอนคือ

- 1.3.1 ขั้นร่วมวางแผน
- 1.3.2 ขั้นร่วมปฏิบัติตามแผน
- 1.3.3 ขั้นร่วมส่งเสริมนิเทศกำกับติดตาม
- 1.3.4 ขั้นร่วมตรวจสอบประเมินผล

1.3.5 ขั้นร่วมปรับปรุง พัฒนาและการนำไปใช้

1.4 ผลของการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผล ประกอบด้วย

1.4.1 การแก้ปัญหาทางวิชาการของโรงเรียน

1.4.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูงขึ้น

1.4.3 ความสามารถในการแก้ปัญหาของนักเรียน

1.4.4 ความพึงพอใจในการทำงานของครู

3. รูปแบบการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนในโครงการ “การพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร ตามพระราชดำริ สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี” (โรงเรียน กพด.) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 มีความเหมาะสมโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ดังนี้ ผลของการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผล กระบวนการบริหารงานวิชาการ ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการและปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผล

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนในโครงการ “การพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร ตามพระราชดำริ สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี” (โรงเรียน กพด.) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ผู้วิจัยขอเสนอการอภิปรายผลในประเด็นสำคัญ ดังนี้

1. องค์ประกอบของรูปแบบการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนในโครงการ “การพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร ตามพระราชดำริ สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี” (โรงเรียน กพด.) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ได้แก่ ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลมี 5 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ 1) ภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียน 2) ความรู้ ทักษะ และเจตคติของครูผู้สอน 3) การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน 4) การได้รับการสนับสนุนงบประมาณและทรัพยากร 5) สภาพแวดล้อมและบรรยากาศในโรงเรียน ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการมี 8 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ 1) การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา 2) การนิเทศการศึกษา 3) การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา 4) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 5) การวัดผล และประเมินผล 6) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา 7) การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา 8) การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ กระบวนการบริหารงานวิชาการมี 5 ขั้น ได้แก่ 1) ขั้นร่วมวางแผน 2) ขั้นร่วมปฏิบัติตามแผน 3) ขั้นร่วมส่งเสริมเทคนิคกำกับติดตาม 4) ขั้นร่วมตรวจสอบประเมินผล 5) ขั้นร่วมปรับปรุง พัฒนาและการนำไปใช้ และผลของการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลประกอบด้วย 1) การแก้ปัญหาทางวิชาการของโรงเรียน 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

สูงขึ้น 3) ความสามารถในการแก้ปัญหาของนักเรียน 4) ความพึงพอใจในการทำงานของครู เนื่องจากในการศึกษาองค์ประกอบของรูปแบบการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียน ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาทบทวนแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผล ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ กระบวนการบริหารงานวิชาการและผลของการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผล ของนักวิชาการศึกษาอย่างหลากหลาย ทั้งในประเทศและต่างประเทศเพื่อให้ความชัดเจน และนำผลที่ได้จากการวิเคราะห์ สังเคราะห์ไปสร้างเป็นเครื่องมือในวิจัย นอกจากนี้ยังมีการหาคุณภาพของเครื่องมือตามหลักการวิจัย ทำให้ได้รูปแบบการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนในโครงการ “การพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร ตามพระราชดำริ สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี” (โรงเรียน กพด.) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สกลนคร เขต 1 ซึ่งมีความครอบคลุม

2. ผลของการพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนในโครงการ “การพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร ตามพระราชดำริ สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี” (โรงเรียน กพด.) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สกลนคร เขต 1 ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

2.1 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลมี 5 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ 1) ภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียน 2) ความรู้ ทักษะ และเจตคติของครูผู้สอน 3) การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง และชุมชน 4) การได้รับการสนับสนุนงบประมาณและทรัพยากร 5) สภาพแวดล้อมและบรรยากาศในโรงเรียน ทั้งนี้เนื่องจากเป็นสิ่งที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานด้านวิชาการของโรงเรียนให้บรรลุตามเป้าหมายในการปฏิบัติงานและเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ เช่น ภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนเป็นพฤติกรรมที่แสดงออกของผู้บริหารที่สะท้อน วิสัยทัศน์ คุณลักษณะและความสามารถในการบริหาร สามารถกระตุ้น จูงใจ และร่วมมือกับคณะครูและผู้ที่เกี่ยวข้องในการบริหารงานให้บรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนด ความรู้ ทักษะ และเจตคติของครูผู้สอนเป็นคุณลักษณะของครูที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้หรือคุณภาพการจัดการเรียนการสอน มีความรู้และประสบการณ์ด้านการสอน ความตั้งใจในการปฏิบัติงาน พฤติกรรมการสอน การดูแลช่วยเหลือนักเรียนและมีเจตคติที่ดีต่อสถานศึกษา การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชนเป็นกระบวนการทางสังคมที่ประชาชนหรือผู้ปกครอง ในฐานะสมาชิกของสังคม มีส่วนร่วมในการดำเนินงานในกิจกรรมต่างๆ เพื่อให้เกิดการรับรู้ การเรียนรู้และถ่ายทอดภูมิปัญญา ร่วมกันตามรูปแบบที่เหมาะสมตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนดให้บรรลุผลสำเร็จ การได้รับการสนับสนุนงบประมาณและทรัพยากรเป็นการวางแผนในการจัดทำประมาณการรายรับรายจ่าย การทำบัญชี การตรวจสอบและการควบคุมดูแลอย่างรอบคอบโดยมีหลักการประหยัดแต่ให้เกิดประโยชน์สูงสุดและสภาพแวดล้อมและบรรยากาศในโรงเรียนเป็นสภาพทั้งในและนอกชั้นเรียนและโรงเรียน บรรยากาศของชั้นเรียน ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน และระหว่างนักเรียนกับนักเรียนที่มีอิทธิพลและส่งผลต่อการเรียนรู้

ของผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับทัศนะของทรงยศ แก้วมงคล (2555 : 149-151) กล่าวว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของการบริหารงานวิชาการ ได้แก่ 1) ด้านความพึงพอใจในการทำงานของครู 2) พฤติกรรมการเรียนของนักเรียน 3) ความรู้ ทักษะ คุณลักษณะของครู 4) การเป็นผู้นำของผู้บริหาร นอกจากนี้เจริญพร คำจารย์ (2558 : 101) กล่าวว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของการบริหารงานวิชาการ มี 6 องค์ประกอบ คือ 1) ภาวะผู้นำของผู้บริหาร 2) การกระจายอำนาจให้ผู้เกี่ยวข้องมีส่วนร่วม 3) การให้บริการทางวิชาการอย่างมืออาชีพ 4) การมีโครงสร้างการบริหาร 5) การมุ่งเน้นนักเรียน ผู้ปกครองและผู้เกี่ยวข้อง และ 6) การส่งเสริมด้านการวิจัยเกี่ยวกับการเรียนการสอน เช่นเดียวกับวิไลวรรณ ปูริรัตน์ (2558 : 76) กล่าวว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของการบริหารงานวิชาการ มี 4 ปัจจัย ได้แก่ ด้านผู้บริหารและภาวะผู้นำ ด้านบุคลากรและการพัฒนาบุคลากร ด้านสภาพทั่วไป/สภาพแวดล้อมและด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง/ชุมชน

2.2 ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ มี 8 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ 1) การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา 2) การนิเทศการศึกษา 3) การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา 4) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 5) การวัดผล และประเมินผล 6) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา 7) การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา 8) การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ทั้งนี้เพราะทั้ง 8 ด้านเป็นขอบเขตงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ทักษะและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามที่ระบุไว้ในเป้าหมายของโรงเรียน เช่น การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษาเป็นการร่วมกันกำหนดนโยบาย วางแผนในเรื่องการจัดการและพัฒนาสื่อการเรียนรู้และเทคโนโลยี พัฒนาบุคลากรในสถานศึกษาในเรื่องเกี่ยวกับการพัฒนาสื่อการเรียนรู้ โดยมุ่งเน้นการพัฒนาสื่อ และเทคโนโลยีทางการศึกษาที่ให้อรรถประโยชน์เพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่ๆ เกิดขึ้น โดยเฉพาะหาแหล่งสื่อที่เสริมการจัดการศึกษาของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ การนิเทศการศึกษา เป็นกระบวนการร่วมมือกันระหว่างครูกับผู้บริหารสถานศึกษาในการกำหนดวิธีการ การควบคุมและส่งเสริมให้มีการดำเนินการนิเทศภายในและการแนะแนวทางเพื่อการปรับปรุงและพัฒนาการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา เป็นการร่วมกันพัฒนาเนื้อหาสาระเพื่อการจัดการเรียนการสอนที่เกิดจากการตัดสินใจร่วมกันระหว่างบุคลากรทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนเพื่อกำหนดการเรียนรู้ของนักเรียน มีการนำเนื้อหาสาระไปใช้และประเมินผลร่วมกัน การพัฒนากระบวนการเรียนรู้เป็นการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสม มีการสอนที่ถูกต้องตลอดจนมีการอำนวยความสะดวกเพื่อจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพโดยยึดหลักที่ว่าควรจัดความรู้และคุณสมบัติอื่นๆ ที่ต้องการให้แก่ผู้เรียนทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติ เนื้อหาที่สอนยึดหยุ่นตามเหตุการณ์ สภาพท้องถิ่นและความสนใจของผู้เรียน เป็นกระบวนการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ การวัดผลและประเมินผลเป็นการกำหนดระเบียบแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดผลประเมินผลของสถานศึกษา จัดทำแผนการวัดผลและประเมินผลแต่ละรายวิชาให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา สาระการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้พร้อมทั้งนำผลการเรียนการสอนมาพิจารณาตัดสินอย่างเป็นระบบและครอบคลุมโดยใช้เครื่องมือที่หลากหลาย การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา เป็นการทำความเข้าใจและส่งเสริมให้มีการวิจัย

ในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียน การร่วมกันกำหนดประเด็นปัญหาที่เป็นข้อขัดข้อง ข้อควรพัฒนา ร่วมกันในสถานศึกษา การควบคุมดูแล และส่งเสริมการดำเนินการวิจัยตามแผนที่ได้กำหนดไว้

การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเป็นการจัดระบบโครงสร้างองค์กรให้รองรับการจัดระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา มีการตั้งคณะทำงาน กำหนดเกณฑ์การประเมินเป้าหมายความสำเร็จและตัวชี้วัดตามหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาให้บรรลุตามเป้าหมาย และการพัฒนาแหล่งเรียนรู้เป็นการจัดแหล่งเรียนรู้อย่างหลากหลายทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาให้พอเพียงเพื่อสนับสนุนนักเรียนในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง และส่งเสริมให้ครูและนักเรียนได้ใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกสถานศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ ตลอดจนมีการนิเทศ กำกับติดตาม ประเมิน และปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับทัศนะของสุชาติ ธารชาติ (2559 : 44) ที่สังเคราะห์ขอบข่ายของการบริหารงานวิชาการ ประกอบด้วย 1) งานหลักสูตรและการบริหารงานหลักสูตร 2) งานจัดการเรียนการสอน 3) งานวัดผลและประเมินผล 4) งานวิจัยในชั้นเรียน 5) งานพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา 6) งานนิเทศภายใน และ 7) งานประกันคุณภาพการศึกษา เช่นเดียวกับวิภาภรณ์ สร้อยคำ (2560 : 40) ได้กล่าวถึงขอบข่ายของการบริหารงานวิชาการทั้งหมด 8 ด้าน ได้แก่ การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ สื่อการเรียนการสอน การวัดผลและประเมินผลการศึกษา การนิเทศการศึกษา การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและการวิจัยและการพัฒนา

2.3 กระบวนการบริหารงานวิชาการ มี 5 ชั้น ได้แก่ 1) ชั้นร่วมวางแผน 2) ชั้นร่วมปฏิบัติตามแผน 3) ชั้นร่วมส่งเสริมนิเทศกำกับติดตาม 4) ชั้นร่วมตรวจสอบประเมินผล 5) ชั้นร่วมปรับปรุง พัฒนาและการนำไปใช้ ทั้งนี้เพราะเป็นขั้นตอนการบริหารงานวิชาการที่บุคลากรในโรงเรียนได้เข้ามามีส่วนร่วมและทำงานเป็นทีมในทุกขั้นตอนในการดำเนินงานวิชาการนับตั้งแต่การวางแผน การปฏิบัติตามแผน การร่วมส่งเสริม นิเทศ กำกับติดตาม การตรวจสอบประเมินผล และการปรับปรุง เป็นกระบวนการต่อเนื่องเพื่อให้บรรลุผลสำเร็จตามที่คาดหวัง เช่น ชั้นร่วมวางแผน เป็นการเตรียมการล่วงหน้าเพื่อให้การดำเนินงานเกิดความสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพตามต้องการ ในการวางแผนจำเป็นต้องกำหนดเป้าหมาย แนวทางการดำเนินการ ผู้รับผิดชอบงาน ระยะเวลา และกำหนดทรัพยากรที่จำเป็นในการดำเนินงานและสามารถกำกับติดตาม และประเมินผลได้ง่าย โรงเรียนจำเป็นต้องทำแผนต่างๆ ในโรงเรียนให้มีความสอดคล้องทั้งภาพรวมของโรงเรียน ได้แก่ แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน แผนการปฏิบัติการประจำปี แผนการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรสถานศึกษา แผนการประเมินคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน และแผนงบประมาณ ซึ่งแผนต่างๆ เหล่านี้มีความสัมพันธ์ เชื่อมโยงกัน ชั้นร่วมปฏิบัติตามแผน เป็นการลงมือปฏิบัติตามแผนที่วางเอาไว้โดยเป็นการร่วมมือกันของบุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง มีการสอดประสานกันเป็นอย่างดี ทุกฝ่ายทุกคนพยายามเรียนรู้ร่วมกันโดยมีจุดมุ่งหมายอันเดียวกัน คือ มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามที่กำหนดไว้ โดยผู้บริหารโรงเรียนมีบทบาทสำคัญเป็นทั้งผู้นำ ผู้ชี้แนะและผู้กำกับติดตาม ชั้นร่วมส่งเสริม นิเทศ กำกับติดตาม เป็นการกำกับติดตาม การนิเทศ การควบคุม การประเมินผล พร้อมทั้งส่งเสริม

ขวัญและกำลังใจแก่บุคลากรที่ปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ ขึ้นร่วมตรวจสอบประเมินผล เป็นการสะท้อนข้อมูลย้อนกลับให้เห็นผลในการดำเนินงานในระยะที่ผ่านมาว่าได้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้มากน้อยเพียงใด อะไรที่ดีขึ้น อะไรที่ยังเห็นปัญหาและนำผลการประเมินไปวางแผนปรับปรุงต่อไป ทุกฝ่ายจะต้องตระหนักถึงความจำเป็นและความสำคัญของการตรวจสอบและการประเมินผล และขึ้นร่วมปรับปรุง พัฒนาและการนำไปใช้ เป็นการนำแผนที่แก้ไขแล้วมาปฏิบัติใหม่เพื่อให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพ เมื่อการดำเนินการทั้งหมดเสร็จสิ้นกระบวนการแล้วจะช่วยให้ผู้บริหารโรงเรียนและบุคลากรที่เกี่ยวข้องได้มองเห็นภาพสะท้อนผลการดำเนินงานในระยะที่ผ่านมา ดังนั้นบุคลากรทุกฝ่ายจะต้องปรึกษาหารือและรับรู้รับทราบร่วมกัน เพื่อร่วมกันกำหนดแนวทางให้การดำเนินงานวิชาการโรงเรียนมีประสิทธิภาพในการศึกษาต่อไป สอดคล้องกับ บุญเชิด ชำนิศาสตร์ (2556 : 120) ได้กล่าวว่ากระบวนการบริหารงานวิชาการ ประกอบด้วย 1) การกำหนดเป้าหมาย 2) การวางแผน 3) การปฏิบัติตามแผน 4) การส่งเสริม นิเทศ กำกับติดตาม 5) การตรวจสอบประเมินผล และ 6) การรายงานผลการดำเนินงาน นอกจากนี้เจริญพร คำจารย์ (2558 : 88) กล่าวว่ากระบวนการบริหารงานวิชาการ มี 4 องค์ประกอบ คือ 1) การวางแผน (Planning) 2) การจัดองค์การ (Organization) 3) การควบคุมงาน (Controlling) และ 4) การตรวจสอบ และ 5) ประเมินผล (Evaluating)

การบริหารงานวิชาการโดยใช้กระบวนการบริหารแบบ PDCA ไม่เพียงพอต่อการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผล เพราะการบริหารงานวิชาการไม่สามารถใช้ทฤษฎีเดียวแล้วประสบผลสำเร็จได้ โดยเฉพาะการบริหารงานวิชาการจะต้องอาศัยความร่วมมือกันระหว่างครูและผู้บริหาร จึงควรจะใช้การบริหารแบบมีส่วนร่วม นอกจากนั้นความสำเร็จของงานจะต้องอาศัยการทำงานเป็นทีม สอดคล้องกับทัศนะของธวัช เทียบปาน (2562 : 36) กล่าวว่า การมีส่วนร่วม คือ การที่ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องได้เห็นพ้องต้องกันในการร่วมดำเนินกิจกรรมหรือโครงการ ตั้งแต่การตัดสินใจว่าจะทำอะไร การรวบรวมข้อมูล การร่วมคิด ร่วมตัดสินใจร่วมปฏิบัติ และร่วมประเมินผลสำเร็จ จนเกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของ และมีความผูกพันร่วมกัน จนนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงขององค์กร เช่นเดียวกับสัจจิรัตน์ สิงห์ยม (2562 : 15) ได้กล่าวไว้ว่า การมีส่วนร่วม คือการพัฒนาที่เกิดจากการมีส่วนร่วมอย่างเท่าเทียมกันในด้านการตัดสินใจของการกำหนดนโยบาย การวางแผนปฏิบัติตาม การสนับสนุนกิจกรรมต่าง ๆ และการแบ่งสรรผลประโยชน์อย่างเป็นธรรม ดังนั้นการมีส่วนร่วมในความหมายนี้ จึงเป็นการกำหนดเป้าหมายที่บุคลากรในโรงเรียนมีบทบาทมากขึ้นถึงขั้นเป็นตัวนำของการพัฒนางานวิชาการโดยเริ่มตั้งแต่กระบวนการตัดสินใจ การจัดลำดับความสำคัญของปัญหา การวางแผนและการปฏิบัติตามแผน

2.4 ผลของการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผล เป็นความสำเร็จของการดำเนินกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรและการพัฒนาหลักสูตร กระบวนการถ่ายทอดความรู้ไปยังกลุ่มเป้าหมายหรือผู้เรียน การจัดสื่อและเทคโนโลยีการศึกษา การวัดผลและประเมินผล การประกันคุณภาพรวมถึงการจัดบรรยากาศเพื่อประโยชน์ทางวิชาการ ประกอบด้วย 1) การแก้ปัญหาทางวิชาการของโรงเรียน เช่น การแก้ปัญหาทางวิชาการ

ของโรงเรียน เป็นการบริหารงานวิชาการที่บรรลุเป้าหมาย วัตถุประสงค์ ความคาดหวังหรือเกณฑ์ที่สถานศึกษาได้ตั้งไว้ 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูงขึ้น เช่น ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูงขึ้น พิจารณาคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ มีความสอดคล้องกับเป้าหมาย จุดประสงค์การเรียนรู้ หรือเกณฑ์ที่สถานศึกษาได้กำหนดไว้ 3) ความสามารถในการแก้ปัญหาของนักเรียน เช่น ความสามารถในการแก้ปัญหาของนักเรียน เป็นความสามารถในการแก้ปัญหาของนักเรียนด้านทักษะการคิด ทักษะการแสวงหาความรู้ การทำงานและการแก้ปัญหาตามเป้าหมาย จุดมุ่งหมาย หรือเกณฑ์ที่สถานศึกษาได้กำหนดไว้ 4) ความพึงพอใจในการทำงานของครู เป็นความรู้สึกรับชอบหรือพอใจที่ครูมีต่อการบริหารงานวิชาการและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในสถานศึกษา ซึ่งแสดงออกมาในรูปของการพูด การกระทำ หรือพฤติกรรมในลักษณะการให้การสนับสนุนส่งเสริมการบริหารงานวิชาการและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่มุ่งให้ผู้เรียนเกิดผลสัมฤทธิ์สูงในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ตามแนวนโยบาย เป้าหมาย และความคาดหวังของสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับทัศนะของทรงยศ แก้วมงคล (2555 : บทคัดย่อ) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผล ประกอบด้วย 1) ผลการบริหารงานวิชาการตามการรับรู้ 2) ความพึงพอใจในการทำงานของครู และ 3) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน และ 4) ความสามารถในการแก้ปัญหาของนักเรียน นอกจากนี้ บังอร เสงษ์หวด (2555 : 4) ได้กล่าวถึงการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผล ไว้ดังนี้ 1) ความสามารถในการผลิตนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง 2) ความสามารถในการพัฒนาให้นักเรียนมีเจตคติทางบวก 3) ความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาการบริหารวิชาการ และ 4) ความสามารถในการแก้ปัญหการบริหารวิชาการ เช่นเดียวกับชวลลักษ์ รัตนวิฑูรกุล (2559 : 74) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผล พิจารณาได้จาก 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูงขึ้น 2) ทัศนคติทางบวกของนักเรียน 3) การบรรลุเป้าหมายของการดำเนินงานวิชาการ 4) ความสามารถในการปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อม 5) ความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาการบริหารงานวิชาการ 6) ความสามารถในการแก้ปัญหการบริหารงานวิชาการ 7) ทัศนคติในทางบวกของครู ผู้บริหาร ผู้ปกครอง นักเรียนและชุมชน

3. ผลการตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนในโครงการ “การพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร ตามพระราชดำริ สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี” (โรงเรียน กพด.) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 โดยผู้บริหารโรงเรียน ครูหัวหน้างานวิชาการและครูผู้สอน พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด สามารถเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ 1) ผลของการบริหารวิชาการที่มีประสิทธิผล เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูงขึ้น การแก้ปัญหงานวิชาการของโรงเรียน ความพึงพอใจในการทำงานของครู และความสามารถในการแก้ปัญหาของนักเรียน ตามลำดับ 2) กระบวนการบริหารงานวิชาการ เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ขั้นร่วมส่งเสริม นิเทศ กำกับติดตาม ขั้นร่วมปรับปรุง พัฒนาและการนำไปใช้ ขั้นร่วมวางแผน ขั้นร่วมปฏิบัติตามแผน และขั้นร่วมตรวจสอบประเมินผล ตามลำดับ 3) ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ

เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา การนิเทศการศึกษา การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ การวัดผลและประเมินผล การนิเทศการศึกษา การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ และการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ตามลำดับ และ 4) ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผล เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียน ความรู้ ทักษะ และเจตคติของครูผู้สอน สภาพแวดล้อมและบรรยากาศในโรงเรียน การได้รับการสนับสนุนงบประมาณและทรัพยากร และการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน ตามลำดับ ทั้งนี้เพราะรูปแบบการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนในโครงการ “การพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร ตามพระราชดำริ สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี” (โรงเรียน กพด.) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ได้ผ่านกระบวนการดำเนินการตามขั้นตอนโดยการศึกษาค้นคว้ามาอย่างเหมาะสมจากทฤษฎี หลักการ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การสอบถามผู้ทรงคุณวุฒิ และการตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบฯ โดยผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในโรงเรียน กพด. ซึ่งผู้วิจัยได้นำมาปรับปรุงแก้ไขจึงทำให้รูปแบบการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนในโครงการ “การพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร ตามพระราชดำริ สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี” (โรงเรียน กพด.) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 มีความครอบคลุมสมบูรณ์ในการที่จะนำองค์ประกอบของรูปแบบที่ได้ไปทำเป็นรูปแบบในการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียน กพด. สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ต่อไป

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

ผู้วิจัยขอเสนอแนะ ดังนี้

1.1 สำหรับสถานศึกษา การนำรูปแบบการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลไปใช้นั้น สถานศึกษาสำหรับโรงเรียนในโครงการ “การพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร ตามพระราชดำริ สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี” ควรปฏิบัติ ดังนี้

1) จากการศึกษาค้นคว้าทำให้ทราบถึงองค์ประกอบของรูปแบบการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนในโครงการ “การพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร ตามพระราชดำริ สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี” ผู้บริหารและครูควรให้ความสำคัญในการพัฒนาองค์ประกอบต่างๆดังกล่าว ทั้งนี้เพื่อให้เกิดประสิทธิผลกับโรงเรียน

2) จากผลการวิจัย พบว่า รูปแบบการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนในโครงการ “การพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร ตามพระราชดำริ สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี” สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร

เขต 1 มีความเหมาะสมในระดับมาก ดังนั้น โรงเรียนในโครงการ “การพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร ตามพระราชดำริ สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี” สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนครเขต 1 จึงควรนำรูปแบบดังกล่าวไปปรับใช้ตามความเหมาะสมในบริบทสถานศึกษาของตน

3) จากผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารวิชาการที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนในโครงการ “การพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร ตามพระราชดำริ สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี” สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนครเขต 1 ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียน ดังนั้น ผู้บริหารโรงเรียนควรมีพฤติกรรมที่แสดงออกของผู้บริหารที่สะท้อน วิสัยทัศน์ คุณลักษณะและความสามารถในการบริหาร สามารถกระตุ้น จูงใจและร่วมมือกับคณะครูและผู้ที่เกี่ยวข้องในการบริหารงานให้บรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนด ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน ดังนั้น ผู้บริหารโรงเรียนควรมีการร่วมมือกับคณะครูและผู้ที่เกี่ยวข้องในการบริหารงานระหว่างผู้ปกครองและชุมชน ให้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานในกิจกรรมต่างๆ เพื่อให้เกิดการรับรู้ การเรียนรู้และถ่ายทอดภูมิปัญญา ร่วมกันตามรูปแบบที่เหมาะสมตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนดให้บรรลุผลสำเร็จ

4) จากผลการวิจัย พบว่า ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการสำหรับโรงเรียนในโครงการ “การพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร ตามพระราชดำริ สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี” สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนครเขต 1 ด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ดังนั้น ผู้บริหารโรงเรียนหรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องควรมีการทำความเข้าใจ และส่งเสริมให้มีการวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียน การร่วมกันกำหนดประเด็นปัญหาที่เป็นข้อขัดข้อง ข้อควรพัฒนาร่วมกันในสถานศึกษา การควบคุมดูแล และส่งเสริมการดำเนินการวิจัยตามแผนที่ได้กำหนดไว้

5) จากผลการวิจัย พบว่า กระบวนการบริหารวิชาการที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนในโครงการ “การพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร ตามพระราชดำริ สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี” สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนครเขต 1 ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ขั้นร่วมส่งเสริม นิเทศ กำกับติดตาม ดังนั้น บุคลากรที่เกี่ยวข้องจะต้องร่วมในการกำกับติดตาม การนิเทศ การควบคุม การประเมินผล พร้อมทั้งส่งเสริมขวัญและกำลังใจแก่บุคลากรที่ปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ขั้นร่วมตรวจสอบประเมินผล ดังนั้น บุคลากรที่เกี่ยวข้องจะต้องร่วมสะท้อนข้อมูลย้อนกลับให้เห็นผลในการดำเนินงานในระยะเวลาที่ผ่านมาว่าได้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้มากน้อยเพียงใด อะไรที่ดีขึ้น อะไรที่ยังเห็นปัญหาและนำผลการประเมินไปวางแผนปรับปรุงต่อไป ทุกฝ่ายจะต้องตระหนักถึงความจำเป็นและความสำคัญของการตรวจสอบและการประเมินผล

6) จากผลการวิจัย พบว่า ผลของการบริหารวิชาการที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนในโครงการ “การพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร ตามพระราชดำริ สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี” สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ความสามารถในการแก้ปัญหาของนักเรียน ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษา หรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องควรมีการให้ความสำคัญในเรื่องของความสามารถในการแก้ปัญหาของนักเรียนด้าน ทักษะการคิด ทักษะการแสวงหาความรู้ การทำงานและการแก้ปัญหาตามเป้าหมาย จุดมุ่งหมาย หรือเกณฑ์ที่ สถานศึกษาได้กำหนดไว้

7) จากการศึกษารูปแบบการบริหารวิชาการที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนในโครงการ “การพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร ตามพระราชดำริ สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี” สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 พบว่า การบริหารวิชาการที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนในโครงการ “การพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร ตามพระราชดำริ สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี” สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นราย ด้าน พบว่า ผลของการบริหารวิชาการที่มีประสิทธิผล มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูงที่สุด ซึ่งชี้ให้เห็นว่าหาก ผู้บริหารโรงเรียนให้ความสำคัญในผลของการบริหารวิชาการ ย่อมจะส่งผลทำให้เกิดความความสำเร็จของการ ดำเนินกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรและการพัฒนาหลักสูตร กระบวนการถ่ายทอดความรู้ไปยัง กลุ่มเป้าหมายหรือผู้เรียน การจัดสื่อและเทคโนโลยีการศึกษา การวัดผลและประเมินผล การประกันคุณภาพ รวมถึงการจัดบรรยากาศเพื่อประโยชน์ทางวิชาการ ทั้งนี้เพื่อให้เกิดประสิทธิผลกับโรงเรียน

1.2 โรงเรียนในโครงการ กพด. หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรนำองค์ประกอบของรูปแบบที่ได้ไป เป็นรูปแบบในการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนเพื่อพัฒนาความสามารถในการจัดการ เรียนการสอนอย่างมีคุณภาพ เช่น การจัดทำคู่มือการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนใน โครงการ “การพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร ตามพระราชดำริ สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรม สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี” เพื่อให้สถานศึกษาได้นำไปใช้อย่างเหมาะสม และจัดอบรม ผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรให้สามารถใช้คู่มือการบริหารงานวิชาการได้อย่างเหมาะสม

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ผู้วิจัยขอเสนอแนะ ดังนี้

2.1 ควรทำการวิจัยเพื่อประเมินรูปแบบการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนใน โครงการ “การพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร ตามพระราชดำริ สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรม สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี”

2.2 ควรศึกษาแนวทางในการพัฒนาการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนใน โครงการ “การพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร ตามพระราชดำริ สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรม

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี” โดยนำองค์ประกอบจากผลการวิจัยในครั้งนี้เป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย

เอกสารอ้างอิง

- กิตติมา ปรีดีติติก. (2553). *การบริหารการนิเทศเบื้องต้น*. กรุงเทพมหานคร: อักษรภาพิพัฒน์
- โครงการส่วนพระองค์สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (สสท.).(2550). ออนไลน์. สืบค้นเมื่อ 20 มีนาคม 2564. แหล่งที่มา: <http://www.psproject.org/&cd=1&hl=th&ct=clnk&gl=th>
- เจริญพร คำจารย์. (2558). *การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ*. วิทยานิพนธ์ ปร.ด. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ชวัลลักษณ์ รัตนวิฑูรย์. (2559). *การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ*. วิทยานิพนธ์ ปร.ด. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ทรงยศ แก้วมงคล. (2555). *ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ ปร.ด. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ธีระพร อายุวัฒน์ .(2552). *แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็ก*. วิทยานิพนธ์ ปร.ด. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ธริศร เทียบปาน.(2562). *การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียน โรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนาในเขตจังหวัดภาคใต้*. วิทยานิพนธ์ ปร.ด. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545) *การวิจัยเบื้องต้น*. (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.
- บุญเชิด ชำนิศาสตร์. (2556). *การพัฒนารูปแบบการบริหารวิชาการ ในการจัดการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี*. วิทยานิพนธ์ ปร.ด. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- บังอร ช่างยวด. (2555). *ประสิทธิผลการบริหารวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดจันทบุรี*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วิภากรณ์ สร้อยคำ. (2561). *การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

- วิไลวรรณ ปุริรัตน์. (2558). การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพ ในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4. วิทยานิพนธ์ ค.ม. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- สจิริรัตน์ สิงทะยม. (2562). แนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาท. วิทยานิพนธ์ ค.ม. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1. (2564). ข้อมูลครูและบุคลากร สพป.สกลนคร เขต 1. ออนไลน์. สืบค้นเมื่อ 20 มีนาคม 2564. แหล่งที่มา: <http://bigdata.sakonarea1.go.th/> 20 มีนาคม 2564
- สันติ บุญภิรมย์. (2552). การบริหารงานวิชาการ. กรุงเทพมหานคร: บุ๊คพอยท์.
- สุชาดา ถาวรชาติ. (2559). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา ยังกีดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 2. วิทยานิพนธ์ค.ม. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- อุทัย บุญประเสริฐ. (2552). การศึกษาแนวทางการบริหารและการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในรูปแบบของการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

การพัฒนาระบบการใช้คูปองส่วนลดในแอปพลิเคชัน 7-Eleven

Developing a System for Using Discount Coupons in the 7-Eleven Application

มนูญ บุระผากา,
จินตนา อ่อนลา และ นิสากร สรรพเลิศ
มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์
**Manoon Burapaka,
Jintana Onla and Nisakorn Suppalernt**
Kalasin University, Thailand
Corresponding Author, Email : jintana.on@ksu.ac.th

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาระบบการใช้คูปองส่วนลดในแอปพลิเคชัน 7- Eleven เกิดจากการลง
ฝึกงานและพบเจอปัญหาในการให้บริการแก่ลูกค้าที่ชำระเงินในร้าน 7- Eleven จึงทำการวิจัยเพื่อนำเสนอ
แนวทางการแก้ปัญหาของความล่าช้าในขั้นตอนการใช้คูปองส่วนลด คูปองไลน์ และลดขั้นตอนการสแกนจ่าย
ชำระเงินผ่าน True Money Wallet ในแอปฯ 7- Eleven โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อให้ลูกค้าที่เป็นสมาชิก
ALL Member (สมาชิกร้าน7-Eleven) ลดขั้นตอนในการใช้คูปองเมื่อสแกนชำระเงินผ่าน True Money
Wallet ในแอปฯ 7- Eleven และเพื่อศึกษาความคิดเห็นของพนักงานร้าน 7- Eleven เกี่ยวกับการลด
ขั้นตอนการทำงานในการใช้คูปองเมื่อสแกนชำระเงินผ่าน True Money Wallet บนแอปฯ 7- Eleven ที่จะ
สามารถส่งผลให้ร้าน 7- Eleven มียอดขายและยอด True Money Wallet เพิ่มขึ้น

เนื่องจากปัจจุบัน ร้านสะดวกซื้อ 7- Eleven ได้จัดโปรโมชั่น (Promotion) หรือแจกคูปอง
(Coupon) ส่วนลดต่าง ๆ เพื่อที่จะกระตุ้นลูกค้าให้มีการซื้อสินค้ามากขึ้น และดึงดูดให้ลูกค้าสนใจสินค้าชนิด
อื่นเพิ่มขึ้น ปัจจุบันแอปฯ 7- Eleven เข้ามามีบทบาทในการเพิ่มความสะดวกแจ้งข้อมูลข่าวสารโปรโมชั่นให้
ลูกค้า พร้อมทั้งการชำระเงินผ่านแอปฯ 7- Eleven ได้ ประกอบกับสถานการณ์โควิด-19 (COVID-19)
ในช่วงนี้มีการแพร่ระบาดเพิ่มมากขึ้น ทำให้มีการใช้จ่ายผ่านแอปฯ True Money Wallet เพิ่มขึ้นตามไปด้วย

เครื่องมือในการศึกษาวิจัยเป็นแบบสอบถามผ่าน Google Form เก็บข้อมูลจากลูกค้าที่มาใช้บริการ
และพนักงานในร้าน 7- Eleven ผลการศึกษาวิจัยพบว่า เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ ที่แตกต่างกันของ
ผู้ตอบแบบสอบถาม ส่งผลต่อการชำระเงินผ่านระบบ True Money Wallet และการใช้คูปองส่วนลด
ผ่านแอปฯ 7- Eleven ปัจจัยด้านส่วนประสมทางการค้าปลีกสมัยใหม่ ที่ส่งผลต่อการพัฒนาระบบการใช้คูปอง

* วันที่รับบทความ : 18 มกราคม 2566; วันที่แก้ไขบทความ 14 กุมภาพันธ์ 2566; วันที่ตอบรับบทความ : 18 กุมภาพันธ์ 2566

Received: January 18 2023; Revised: February 14 2023; Accepted: February 18 2023

ส่วนลดในแอปฯ 7-Eleven มากที่สุด ได้แก่ ด้านการส่งเสริมการตลาด และด้านการตั้งราคา อยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: การพัฒนาระบบ; การใช้คูปองส่วนลด; แอปพลิเคชัน 7-Eleven

Abstracts

The research study involves the development of a system for using discount coupons in the 7-Eleven application, as they are currently encountering problems while providing these services to paying customers in 7-Eleven stores. Therefore, it is important to conduct research to find the root cause of the delays in the payments caused by the use of discount coupons and online coupons and propose a solution to speed up the process of scanning payments via True Money Wallet in the 7-Eleven app. The goal of this study is to make it simpler for all 7-Eleven members to use coupons when paying with True Money Wallet in the 7-Eleven app. The perspectives of 7-Eleven store staff, regarding the workflow reduction of using coupons while scanning to pay via True Money Wallet on the 7-Eleven app were also examined as part of this study.

Because the current 7-Eleven convenience stores have organized promotions or distributed coupons for various discounts in order to encourage customers to buy more products, there have been more sales and a higher True Money Wallet balance. Currently, the 7-Eleven app provides convenience for customers to get updates about promotions and also accepts payments through the app. As a matter of fact, due to the growing epidemic during COVID-19, there has also been an upsurge in spending on the True Money Wallet application.

A Google Form questionnaire was used to collect data from customers who use the service and employees at 7-Eleven locations. The study's findings revealed that payment via the True Money Wallet system and the use of discount coupons via the 7-Eleven app affect people differently depending on their gender, age, education level, and income. Contemporary retail marketing mix, promotion, and high-level pricing were the most influential factors in the development of the discount coupon system in the 7-Eleven application.

Keywords: System Development; Use of Discount Coupons; 7- Eleven Application

บทนำ

เนื่องจากสถานการณ์ปัจจุบันร้านสะดวกซื้อ 7- Eleven ในประเทศไทยมีการขยายสาขาต่อเนื่องในปี พ.ศ. 2562 เปิดร้านครบ 11,000 สาขา (บริษัท ซีพี ออลล์ จำกัด (มหาชน), 2564 : ออนไลน์) ณ สิ้นไตรมาส 3/2563 บริษัทมีจำนวนร้านสาขาทั่วประเทศ รวมทั้งสิ้น 12,225 สาขา แบ่งเป็น ร้านสาขาบริษัท 5,527 สาขา ร้าน SBP และร้านค้าที่ได้รับสิทธิช่วงอาณาเขต 6,698 สาขา และส่วนที่เหลือเป็นร้านในสถานบริการน้ำมัน ปตท. สาขามีการพัฒนาต่ออย่างรวดเร็วอย่างสม่ำเสมอโดยมีเป้าหมายจะเปิดให้ครบ 13,000 สาขาภายในสิ้นปี พ.ศ. 2564 (บริษัท ทันหูน จำกัด, 2020 : ออนไลน์) ร้านสะดวกซื้อ 7- Eleven ได้จัดโปรโมชั่น (Promotion) หรือแจกคูปอง (Coupon) ส่วนลดต่าง ๆ เพื่อที่จะกระตุ้นลูกค้าให้มีการซื้อสินค้ามากขึ้น และดึงดูดให้ลูกค้า

สนใจสินค้าชนิดอื่นเพิ่มขึ้น ปัจจุบันแอปพลิเคชัน (Application) 7-Eleven เข้ามามีบทบาทในการเพิ่มความสะดวก แจ้งข้อมูลข่าวสารโปรโมชั่นให้ลูกค้า และสามารถชำระเงินผ่านแอปฯ 7-Eleven ได้ ประกอบกับสถานการณ์โควิด-19 (COVID-19) ในช่วงนี้มีการแพร่ระบาดเพิ่มมากขึ้น ส่งผลให้มีการใช้จ่ายผ่านแอปพลิเคชัน True Money Wallet เพิ่มมากขึ้นตามไปด้วยโดย (กรุงเทพธุรกิจ มีเดีย จำกัด, 2021 : ออนไลน์) ณ เดือน เมษายน พ.ศ. 2564 ที่ผ่านมา เฉลี่ยผู้ใช้หนึ่งคนใช้แอปเพิ่มขึ้นเป็น 20 ครั้งในหนึ่งเดือน และมีการใช้จ่ายเฉลี่ยอยู่ที่ 3,800 บาทต่อเดือน เพิ่มขึ้นจากอัตราเฉลี่ยของปี พ.ศ. 2563 ที่ผ่านมา สำหรับบริการที่มีจำนวนยอดการใช้บริการสูงสุดใน เดือน เมษายน ได้แก่ การเติมเงิน และซื้อแพ็คเกจมือถือ, โอนเงิน p2p, การซื้อของที่ร้านสะดวกซื้อ 7-Eleven, ออนไลน์ เพย์เมนต์ และดิจิทัลคอนเทนต์ ทั้งนี้บริการที่มีการเติบโตในแง่จำนวนผู้ใช้งานมากที่สุด คือ ออนไลน์ เพย์เมนต์ รองลงมา คือธุรกรรมในร้าน 7-Eleven เพื่อลดการสัมผัสเงินสดในการชำระสินค้าระหว่างลูกค้า และพนักงานในร้าน 7-Eleven เพิ่มความสะดวกรวดเร็วในการให้บริการลูกค้า

ปัจจุบันลูกค้าที่เข้ามาใช้บริการร้านสะดวกซื้อ 7-Eleven มีทั้งกลุ่มที่เป็นสมาชิกของร้าน 7-Eleven หรือที่เรียกว่า สมาชิก ALL Member และไม่เป็นสมาชิกโดยกลุ่มลูกค้าที่เป็นฯ จะได้รับสิทธิพิเศษมากกว่าลูกค้าที่ไม่ได้เป็นสมาชิกฯ จากการสแกนชำระค่าบริการสินค้าผ่านหน้า True Money Wallet ในแอปพลิเคชัน 7-Eleven จะได้รับคูปองส่วนลดจำนวน 20 บาท หรือ 30 บาท จากท้ายใบเสร็จ และคูปองในแอปพลิเคชันไลน์ (LINE) ดังกล่าว (บริษัท ซีพี ออลล์ จำกัด (มหาชน), 2564 : ออนไลน์) โดยในระหว่างช่วงการฝึกปฏิบัติงานที่ร้าน 7-Eleven สาขาศูนย์รวมน้ำใจ คลองเตย ผู้จัดทำประสบกับปัญหาในการให้บริการลูกค้า ในกรณีที่ลูกค้าซื้อสินค้าที่ร่วมรายการหลายชิ้น พนักงานต้องดำเนินการสแกนบาร์โค้ด (Barcode) คูปองส่วนลดไลน์ตามจำนวนสินค้าที่ซื้อ โดยในการสแกนชำระผ่านหน้า True Money Wallet ในแอปฯ 7-Eleven ต้องดำเนินการในส่วนของการสแกนส่วนลด จากท้ายใบเสร็จและแอปพลิเคชันไลน์ก่อนและการสแกนชำระค่าบริการสินค้าซึ่งก่อให้เกิดความล่าช้าในการดำเนินการให้บริการชำระค่าบริการสินค้า และส่งผลให้ลูกค้าที่ไม่ถือท้ายใบเสร็จมาด้วย เสียสิทธิในการสแกนรับส่วนลดในส่วน (ผู้จัดการร้าน 7-Eleven ร้าน 7-Eleven สาขา ศูนย์รวมน้ำใจคลองเตย, สัมภาษณ์)

ดังนั้นจากประเด็นปัญหาที่กล่าวมาข้างต้น จึงศึกษาวิจัยแนวทางในการพัฒนาต่อระบบแอปฯ 7-Eleven ในขั้นตอนการใช้คูปองส่วนลด การแจกคูปองส่วนลด 20 บาท หรือ 30 บาท และปรับการสแกนชำระผ่านหน้า True Money Wallet ในแอปฯ 7-Eleven ให้สแกนเพียงครั้งเดียวจากนั้นระบบจะตัดลดคูปองต่าง ๆ ให้อัตโนมัติ (Automatic) ไม่ต้องสแกนหลายขั้นตอนปรับการแจกคูปองส่วนลด 20 บาท หรือ 30 บาท ท้ายใบเสร็จที่เป็นกระดาษให้อยู่ในระบบแอปฯ 7-Eleven สำหรับสมาชิก ALL Member จะลดให้อัตโนมัติเพื่อความสะดวกรวดเร็ว

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อให้ลูกค้าที่เป็นสมาชิก ALL Member ลดขั้นตอนในการใช้คูปองเมื่อสแกนชำระเงินผ่าน True Money Wallet ในแอปฯ 7-Eleven
2. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของพนักงานร้าน 7-Eleven เกี่ยวกับการลดขั้นตอนการทำงานในการใช้คูปองเมื่อสแกนชำระเงินผ่าน True Money Wallet บนแอปฯ 7-Eleven

ระเบียบวิธีวิจัย

1. วางแผนการดำเนินงาน: ศึกษาปัญหาที่เกิดขึ้นแล้วหาวิธีแก้ปัญหา ศึกษาข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับข้อมูลการพัฒนาระบบ
 2. การดำเนินงาน: การออกแบบตัวอย่างระบบ เก็บข้อมูลสอบถามเรื่องความพึงพอใจของระบบ
 3. ติดตามผลการดำเนินงาน: รวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์เรื่องการลงทุนพัฒนาระบบ
 4. สรุปผลการดำเนินงาน: รูปแบบตัวอย่างของระบบ
- ศึกษาเกี่ยวกับปัญหาในขณะปฏิบัติหน้าที่ในร้าน 7-Eleven และร้านที่ลงสำรวจ ซึ่งระบบการใช้คูปองส่วนลดในแอปฯ 7-Eleven ยังขาดประสิทธิภาพในส่วนของ 1) การใช้คูปอง และ 2) การสแกนชำระเงิน จึงหาวิธีแก้ไขปัญหาดังกล่าวโดยการเก็บข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับระบบการใช้คูปองส่วนลดใน แอปพลิเคชัน 7-Eleven และการชำระผ่านช่องทาง True Money Wallet และข้อบกพร่องของระบบ

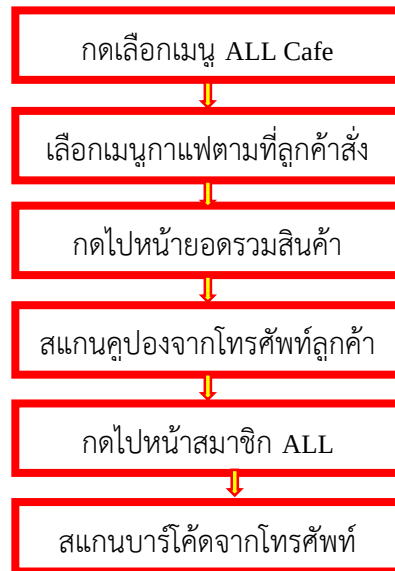
การพัฒนาระบบประกอบไปด้วย 6 ขั้นตอน ดังนี้

1. กำหนดปัญหา (Problem Identification)
2. การออกแบบระบบใหม่ (New System Design)
3. การเขียนโปรแกรม (Programming)
4. การทดสอบ (System Testing)
5. การตั้งระบบ (Implementation)
6. การบำรุงรักษา (Maintenance)

กำหนดปัญหา (Problem Identification)

ปัจจุบันเทคโนโลยีมีการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วและทันสมัยมากยิ่งขึ้น ซึ่งถูกนำมาปรับใช้ในร้าน 7-Eleven เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริการลูกค้า ได้แก่ การเชื่อมต่อแบบไร้สาย โดยในการวิจัยฯ นี้ได้ศึกษาแนวทางการพัฒนาระบบลดขั้นตอนการใช้คูปองส่วนลด คูปองไลน์ และการสแกนชำระผ่านหน้า True Money Wallet ในแอปฯ 7-Eleven ในกรณีที่ลูกค้าซื้อสินค้าที่ร่วมรายการหลายชิ้น พนักงานต้องดำเนินการสแกนบาร์โค้ด (Barcode) คูปองส่วนลด คูปองไลน์ไลน์ตามจำนวนสินค้าที่ซื้อ และการสแกนชำระค่าบริการ

สินค้าผ่านหน้า True Money Wallet ในแอปฯ 7-Eleven เนื่องจากก่อให้เกิดความล่าช้าในการดำเนินการให้บริการชำระค่าบริการสินค้า และส่งผลให้ลูกค้าที่ไม่ถือท้ายใบเสร็จมาด้วย เสียสิทธิ์ในการสแกนรับส่วนลดในส่วนดังกล่าว รายละเอียดตัวอย่างแสดงดังรูป

การออกแบบระบบใหม่ (New System Design)

งานศึกษาในครั้งนี้ ได้ออกแบบการพัฒนาระบบลดขั้นตอนการใช้คูโปงส่วนลด และการสแกนชำระผ่าน True Money Wallet ในแอปฯ 7-Eleven โดยออกแบบระบบให้สามารถปรับการสแกนชำระผ่านหน้า True Money Wallet ในแอปฯ 7-Eleven เพียงครั้งเดียว จากนั้นระบบจะตัดลดคูโปงต่าง ๆ ให้อัตโนมัติ (Automatic) โดยไม่ต้องสแกนหลายขั้นตอน ทั้งนี้ สำหรับสมาชิก ALL Member จะลดให้อัตโนมัติ ซึ่งช่วยเพิ่มความสะดวกรวดเร็วในการให้บริการลูกค้ามากกว่า รายละเอียดตัวอย่างแสดงดังรูป

การเขียนโปรแกรม (Programming)

ออกแบบและพัฒนาระบบด้วยโปรแกรมของทางบริษัท ซีพี ออลล์ จำกัด (มหาชน) หรือ บริษัท โกซอฟท์ (ประเทศไทย) จำกัด

การทดสอบ (System Testing)

หลังจากพัฒนาระบบเรียบร้อยแล้วขั้นตอนต่อไปคือการทดสอบระบบเพื่อตรวจสอบขั้นตอนการทำงานของระบบในแต่ละขั้นตอน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของการทำงานของระบบ

การติดตั้งระบบ (Implementation)

ขั้นตอนการติดตั้งระบบเป็นการนำไฟล์เพื่อปล่อยให้อัพเดทซอฟต์แวร์ให้กับแอปฯ 7-Eleven เพื่อให้ใช้งานได้ตามขั้นตอนที่ออกแบบไว้

การบำรุงรักษา (Maintenance)

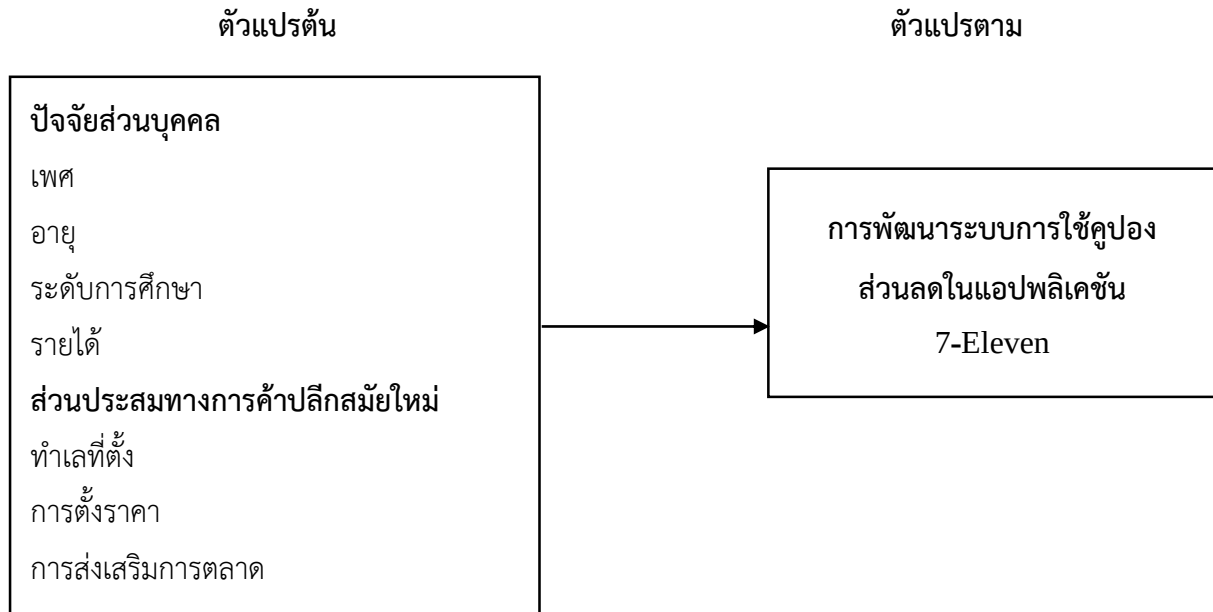
ขั้นตอนนี้เป็นขั้นตอนการปรับปรุงแก้ไขข้อผิดพลาดของซอฟต์แวร์หลังจากนำไปทดสอบใช้จริง

มีการส่งแบบสอบถามให้แก่พนักงานร้าน 7-Eleven ที่อยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร และเขตกาฬสินธุ์ 35 จุด และลูกค้าที่อยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร และเขตกาฬสินธุ์รวม 30 จุด รวมทั้งสิ้น 65 คน โดยแบบสอบถามจะแบ่งออกเป็น 2 แบบ มีแบบสอบถามพนักงานและแบบสอบถามลูกค้า ทั้งนี้กระบวนการในการออกแบบแบบสอบถาม มีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ออกแบบตามวัตถุประสงค์ คือมีกระบวนการออกแบบตามหัวข้อที่ต้องการศึกษา เช่น ประเด็นพฤติกรรมทั่วไป และประเด็นพฤติกรรมความพึงพอใจของนวัตกรรม
2. นำเสนอที่ปรึกษาพิจารณาความเหมาะสมครบถ้วน
3. ดำเนินการเก็บข้อมูลจริงโดยมี Google Forms Online

จากการศึกษาวิจัย เรื่อง การพัฒนาระบบการใช้คุกกี้ส่วนลดในแอปฯ 7-Eleven แนวคิดในการพัฒนาระบบการใช้คุกกี้ส่วนลดในแอปฯ 7-Eleven บนโทรศัพท์มือถือทั้งระบบ Android และ iOS เป็นระบบช่วยลดขั้นตอนการใช้คุกกี้ส่วนลดของลูกค้า และลดขั้นตอนการทำงานของพนักงานร้าน 7-Eleven ลดขั้นตอนการใช้คุกกี้ส่วนลดจากเดิมที่ลูกค้าต้องเข้าแอปพลิเคชันไลน์ นำคุกกี้ส่วนลดให้พนักงานสแกนเข้าแอปฯ 7-Eleven ไปหน้า True Money Wallet เพื่อสแกนชำระเป็นขั้นตอนสุดท้าย และส่วนพนักงานร้าน 7-Eleven ลดขั้นตอนการทำงานในส่วนการสแกนคุกกี้ส่วนลดตามจำนวนสินค้าที่ร่วมรายการ โดยจะมีการรวบรวมข้อมูลจากการทำแบบสอบถาม ซึ่งจะใช้วิธีหาค่าร้อยละในการดำเนินงาน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามในส่วนของลูกค้า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (คิดเป็นร้อยละ 67.7%) ที่มีอายุอยู่ระหว่าง 18-30 ปี (คิดเป็นร้อยละ 90%) และมีอาชีพส่วนใหญ่เป็นนักเรียน/นักศึกษา (คิดเป็นร้อยละ 86.7%) ทั้งนี้ส่วนใหญ่มียาได้น้อยกว่า 10,000 บาท (คิดเป็นร้อยละ 83.3%)

สำหรับกลุ่มพนักงาน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (คิดเป็นร้อยละ 67.7%) ที่มีอายุอยู่ระหว่าง 18-30 ปี (คิดเป็นร้อยละ 93.3%) และเป็น นักศึกษาทวิภาคี (คิดเป็นร้อยละ 73.3%) ร้านสาขาที่ทำงาน ส่วนใหญ่เป็น สาขา ศูนย์รวมน้ำใจคลองเตย (คิดเป็นร้อยละ 22.9%) อายุการทำงานส่วนใหญ่ น้อยกว่า 1 ปี จำนวน (คิดเป็นร้อยละ 40%)

ผลการศึกษาพฤติกรรมการใช้แอปฯ 7-Eleven พบว่าลูกค้าส่วนใหญ่ใช้แอปฯ จำนวน 1-2 ครั้ง/วัน (คิดเป็นร้อยละ 40%) ซึ่งลูกค้าที่ไม่เคยใช้เนื่องจากสาเหตุดังนี้ 1. ไม่รู้ 2. ไม่เคยใช้เลยชินกับการไม่ใช้ 3. ทำไม่เป็น 4. ไม่อยากใช้ 5. ไม่ค่อยได้จ่ายผ่านแอป 6. เปลี่ยนพื้นที่โทรศัพท์ 7. โหลดไม่ได้ 8. บ้านอยู่ใกล้ร้าน สำหรับลูกค้าที่มีแอปฯ True Money Wallet พบว่าส่วนใหญ่มีแอปฯ True Money Wallet (คิดเป็นร้อยละ 90%) และมีการใช้จ่ายเงินผ่าน True Money Wallet จำนวน 1-2 ครั้ง/วัน (คิดเป็นร้อยละ 53.3%) โดยมีการใช้คูปองส่วนลดส่วนใหญ่จำนวน 1-2 ครั้ง/การซื้อสินค้า (คิดเป็นร้อยละ 60%) นอกจากนี้การได้รับสิทธิ

พิเศษแจกแซนวิช กับ ALL Cafe ฟรีและคูปองส่วนลด 50 บาท สำหรับสมาชิกใหม่ต้องการดาวน์โหลดส่วนใหญ่ (คิดเป็นร้อยละ 73.3%)

สำหรับผลการศึกษาความพึงพอใจของลูกค้าที่มีต่อนวัตกรรม พบว่ารูปแบบการพัฒนาระบบการใช้คูปองส่วนลดในแอปฯ 7-Eleven มีความน่าสนใจอยู่ระดับมากที่สุด (คิดเป็นร้อยละ 50%) มีการใช้งานที่ง่ายอยู่ระดับมาก (คิดเป็นร้อยละ 50.3%) และส่วนใหญ่รูปแบบการพัฒนาระบบแอปฯ 7-Eleven ลูกค้าเห็นว่าสามารถ ลดขั้นตอนการใช้คูปอง การจ่ายเงิน และลดการสลับเข้าออกหน้าแอปพลิเคชัน ระดับมากที่สุด (คิดเป็นร้อยละ 43.3%)

ในส่วนของพนักงาน พบว่ารูปแบบการพัฒนาระบบการใช้คูปองส่วนลดในแอปฯ 7-Eleven อยู่ระดับมากที่สุด (คิดเป็นร้อยละ 46.7%) และรูปแบบการพัฒนาระบบการใช้คูปองส่วนลดในแอป 7-Eleven มีความเป็นไปได้อยู่ระดับมาก (คิดเป็นร้อยละ 43.3%) ส่วนใหญ่เห็นด้วยว่าสามารถลดขั้นตอนการทำงานของพนักงาน อยู่ในระดับมากที่สุด (คิดเป็นร้อยละ 50%) และสามารถลดขั้นตอนการสแกนคูปองไลน์ ได้อยู่ระดับมาก (คิดเป็นร้อยละ 50%) นอกจากนี้โครงการนวัตกรรมการศึกษาในครั้งนี้นักงานยังเห็นด้วยว่าสามารถช่วยเพิ่มยอดขายกับยอด True Money Wallet จะเพิ่มขึ้นอยู่ระดับมากที่สุด (คิดเป็นร้อยละ 53.3%)

จากผลการศึกษาโดยใช้แบบสอบถาม Google Forms Online ภายใต้วัตถุประสงค์ข้อที่ 1. เพื่อให้ลูกค้าที่เป็นสมาชิก ALL Member ลดขั้นตอนในการใช้คูปองเมื่อสแกนชำระเงินผ่าน True Money Wallet ในแอปฯ 7-Eleven สามารถลดขั้นตอนได้จากการสอบถามจากลูกค้าในประเด็นการลดขั้นตอนการใช้คูปองส่วนลด การสแกนชำระง่าย ลดการสลับเข้าออกหน้าแอปฯ ลูกค้าเห็นด้วยในระดับมากที่สุด (คิดเป็นร้อยละ 43.3%) รองลงมาเป็นระดับมาก (คิดเป็นร้อยละ 36.7%) และระดับปานกลาง (คิดเป็นร้อยละ 16.7%) และระดับน้อยที่สุด (คิดเป็นร้อยละ 3.3%) ตามลำดับ

ภายใต้วัตถุประสงค์ข้อที่ 2. เพื่อให้พนักงานลดขั้นตอนในการทำงาน นวัตกรรมในการศึกษาครั้งนี้จากการสอบถามจากพนักงานในประเด็นการลดขั้นตอนการทำงานของพนักงาน พนักงานเห็นด้วยในระดับมากที่สุด (คิดเป็นร้อยละ 50%) รองลงมาเป็นระดับมาก (คิดเป็นร้อยละ 30%) และระดับปานกลาง (คิดเป็นร้อยละ 20%) และสามารถลดขั้นตอนการสแกนคูปองไลน์ ได้ในระดับมาก (คิดเป็นร้อยละ 50%) รองลงมาเป็นระดับมากที่สุด (คิดเป็นร้อยละ 46.7%) และระดับปานกลาง (คิดเป็นร้อยละ 3.3%) ตามลำดับ

ของงานศึกษานี้จะเป็นประโยชน์กับลูกค้า ในการลดขั้นตอนการใช้คูปองเมื่อสแกนชำระเงินผ่าน หน้า True Money Wallet ในแอปฯ 7-Eleven โดยการสแกนเพียงครั้งเดียวระบบจะตัดคูปองส่วนลดที่ร่วมรายการอัตโนมัติ กับเป็นประโยชน์กับพนักงาน ในการลดขั้นตอนการทำงานกรณีที่ลูกค้าซื้อสินค้าที่ร่วมรายการหลายชิ้น พนักงานจะต้องดำเนินการสแกนบาร์โค้ดคูปองส่วนลด หรือคูปองไลน์ตามจำนวนสินค้าที่ร่วมรายการ และการสแกนชำระค่าบริการสินค้าผ่านหน้า True Money Wallet ในแอปฯ 7-Eleven เนื่องจากก่อให้เกิดความล่าช้าในการดำเนินการให้บริการชำระค่าบริการสินค้า และเป็นประโยชน์กับร้าน 7-

Eleven ที่จะทำได้ยอดเยี่ยม และยอด True Money Wallet เพิ่มขึ้นจากการที่ลูกค้าใช้คูปองส่วนลด และสแกนชำระผ่านหน้า True Money Wallet ในแอปฯ 7-Eleven และหากจะนำนวัตกรรมนี้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ควรมีนโยบาย เช่น มาตรการจัดโปรโมชั่นส่งเสริมให้เกิดการ Download เพิ่มขึ้นโดยลูกค้าใหม่สมัครเป็นสมาชิก ALL Member จะได้สิทธิมากมาย ดังนี้

1. สมัครสมาชิก ALL Member รับทันที 160 บาท
2. รับทันทีส่วนลด 30 บาท 2 สิทธิ์ เมื่อสั่งซื้อสินค้าที่ร้าน 7-Eleven หรือ 7Delivery ครบ 100 บาทขึ้นไป
3. รับทันทีโค้ดส่วนลด 100 บาท เมื่อซื้อสินค้าครั้งที่ ALL Online ครบ 500 บาทขึ้นไป
จ่ายด้วย True Money Wallet ลดเพิ่ม 20 บาท (กรอกโค้ด NEWAUG)

หมายเหตุ : โปรโมชั่นดังกล่าวขึ้นอยู่กับระยะเวลาที่กำหนดในแต่ละรอบ และการมีระบบที่เสถียรรองรับผู้ใช้งานจำนวนมากได้ เป็นต้น

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาหาวิธีการพัฒนาระบบการใช้คูปองส่วนลดในแอป 7-Eleven ในการลดขั้นตอนการใช้คูปองเมื่อสแกนชำระเงินผ่าน หน้า True Money Wallet ในแอปฯ 7-Eleven โดยการสแกนเพียงครั้งเดียว ระบบจะตัดคูปองส่วนลดที่ร่วมรายการอัตโนมัติ กับเป็นประโยชน์กับพนักงาน ในการลดขั้นตอนการทำงาน กรณีที่ลูกค้าซื้อสินค้าที่ร่วมรายการหลายชิ้น พนักงานจะต้องดำเนินการสแกนบาร์โค้ดคูปองส่วนลด หรือคูปองไลน์ตามจำนวนสินค้าที่ร่วมรายการ และการสแกนชำระค่าบริการสินค้าผ่านหน้า True Money Wallet ในแอปฯ 7-Eleven สอดคล้องกับ ศรีัญญา บัลลังก์ (2021 : 399-413) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ประสิทธิภาพการบริการที่ส่งผลต่อการเติบโตของร้าน 7-Eleven ในยุคดิจิทัล ผลการวิจัยพบว่า มิติด้านเทคโนโลยี มีผลกระทบเชิงบวกต่อการเติบโตของร้าน 7-ELEVEN ($\beta_{14} = 0.230, P < 0.01$) เนื่องจากก่อให้เกิดความล่าช้าในการดำเนินการให้บริการชำระค่าบริการสินค้า และเป็นประโยชน์กับร้าน 7-Eleven ที่จะทำได้ยอดเยี่ยม และยอด True Money Wallet เพิ่มขึ้นจากการที่ลูกค้าใช้คูปองส่วนลด และสแกนชำระผ่านหน้า True Money Wallet ในแอปฯ 7-Eleven และหากจะนำนวัตกรรมนี้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด สอดคล้องกับงานวิจัยพรรณเชษฐ ญ ลำพูน และ ณัฐภัทรา สุรพงษ์รักตระกูล (2015 : 225-267) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง แนวโน้มเทคโนโลยีสมัยใหม่สำหรับธุรกิจค้าปลีก ผลวิจัยพบว่า ร้านค้าปลีกออนไลน์ที่ใช้ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตในการทำธุรกิจที่ลูกค้าสามารถเลือกซื้อสินค้าจากที่บ้านโดยไม่จำเป็นต้องเดินทางไปร้านเพื่อเพิ่มความสะดวกสบายและยังประหยัดค่าเดินทาง ในการที่จะแข่งขันกับธุรกิจออนไลน์ ร้านค้าปลีกจึงจำเป็นต้องมีการบริการหรืออะไรที่ต่างออกไปเพื่อสร้างความแตกต่างและเป็นที่น่าสนใจมากขึ้นเพื่อดึงดูดลูกค้า ทำให้ลูกค้าเกิดความสนใจและเลือกที่จะใช้บริการ เทคโนโลยีจึงเป็นปัจจัยสำคัญที่ถูกเลือกนำมาใช้ในการสร้างความแตกต่าง

ในตัวธุรกิจไม่ว่าจะเป็นด้านการบริการหรือการนำเสนอข้อมูลให้กับลูกค้าในรูปแบบใหม่ ซึ่งเทคโนโลยีได้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องเพื่อให้ความสะดวกอีกทั้งยังสร้างความแตกต่างในการนำเสนอและบริการ ควรมีนโยบาย เช่น มาตรการจัดโปรโมชั่นส่งเสริมให้เกิดการ Download เพิ่มขึ้นโดยลูกค้าใหม่ที่สมัครเป็นสมาชิก ALL Member จะได้สิทธิมากมาย เช่น สมัครสมาชิก ALL Member รับทันที 160 บาท, รับทันทีส่วนลด 30 บาท 2 สิทธิ์ เมื่อสั่งซื้อสินค้าที่ร้าน 7-Eleven หรือ 7Delivery ครบ 100 บาทขึ้นไป, รับทันทีโค้ดส่วนลด 100 บาท เมื่อซื้อสินค้าครั้งแรกที่ ALL Member ครบ 500 บาทขึ้นไป จ่ายด้วย True Money Wallet ลดเพิ่ม 20 บาท (กรอกโค้ด NEWAUG)

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะการนำผลวิจัยไปใช้

ควรมีการแนะนำเชิญชวนลูกค้าที่ไม่มีแอปฯ 7-Eleven ให้มาสนใจในการ Download และสมัครเป็นสมาชิก ALL Member เพื่อเพิ่มยอดขาย และแนะนำขั้นตอนการใช้อย่างปลอดภัยให้กับลูกค้าเพื่อไม่ให้เกิดข้อผิดพลาดในการใช้เพื่อเป็นส่วนลดของสินค้าชิ้นนั้น นวัตกรรมครั้งนี้เป็นการพัฒนาระบบการใช้อย่างปลอดภัยในแอป 7-Eleven ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น เพื่อให้เกิดประโยชน์และความสะดวกสูงสุดแก่พนักงานลูกค้า และร้าน 7-Eleven ถ้ามีการนำนวัตกรรมมาใช้จริง สามารถเพิ่มยอดขายให้แก่ร้าน 7-Eleven ลดขั้นตอนการทำงานของพนักงาน และขั้นตอนการใช้อย่างปลอดภัยของลูกค้า

ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

ผลการศึกษาวิจัยครั้งนี้ นำไปใช้เป็นแนวทางให้กับผู้ประกอบการร้าน 7-Eleven ร้านสะดวกซื้อทั่วไป แฟรนไชส์ และผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมของร้านสะดวกซื้อ สามารถนำไปพัฒนากลยุทธ์การส่งเสริมการตลาดและการส่งเสริมการขายของร้านสะดวกซื้อ สร้างฐานลูกค้าระบบสมาชิก ช่วยลดขั้นตอนการทำงานเพื่อการดำเนินธุรกิจที่มีประสิทธิภาพต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- เฉลิมชัย ศิรินนทวิทยา. บริษัท ทันหูน จำกัด. (2020). CPALL ลุยขยายร้านเซเว่น เป้าปี 64แตะ 13,000 สาขา. *ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อ 4 มิถุนายน 2564. แหล่งที่มา: <https://thunhoon.com/article/231621>.
- นิรันดร์ พุฒินานกุล.กรุงเทพธุรกิจ. (2564). 'โควิด' ดันยอดใช้ 'ทรูมันนี่' พุ่ง เดือนเม.ย.สูงสุด 20 ครั้งต่อคน 11 พ.ค. 2564. *ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อ 5 มิถุนายน 2564. แหล่งที่มา: <https://www.bangkokbiznews.com/tech/937148>.
- บริษัท ซีพี ออลล์ จำกัด (มหาชน). (2562). ประวัติความเป็นมา. *ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อ 4 มิถุนายน 2564. แหล่งที่มา: <https://www.cpall.co.th>.
- บริษัท ซีพี ออลล์ จำกัด (มหาชน). (2562). สมาชิก ALL member คืออะไร ร้านค้าในกลุ่ม ซีพี ออลล์ ที่ได้รับสิทธิประโยชน์ ประกอบด้วยที่ใดบ้าง. *ออนไลน์ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อ 4 มิถุนายน 2564. แหล่งที่มา: <https://shorturl.asia/Zef8N>.
- บริษัท ซีพี ออลล์ จำกัด (มหาชน). (2562). การศึกษานโยบายและทิศทางองค์กร. *ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อ 15 มิถุนายน 2564. แหล่งที่มา: <http://www.cpall.co.th>.
- พรรณเชษฐ ญ ลำพูน และ ญัฐภัทรา สุรพงษ์รักตระกูล. (2015). แนวโน้มเทคโนโลยีสมัยใหม่สำหรับธุรกิจค้าปลีก. *วารสารปัญญาวิวัฒน์*. 7 (1), 225-267.
- สร้อยญา บัลลังก์ (2021). ประสิทธิภาพการบริการที่ส่งผลต่อการเติบโตของร้าน 7-ELEVEN ในยุคดิจิทัล. *วารสารศิลปการจัดการ*. 5 (2), 399-413.

การวิจัยและประเมินผลโครงการพัฒนาแนวทางดำเนินงานการดูแลฟื้นฟูสภาพผู้ป่วย
ระยะกลางของสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดร้อยเอ็ด

**The Research and Evaluation of Project on Development Guidelines
for Implementation of Intermediate Care of Roi-Et Provincial
Public Health Office**

วีระศักดิ์ รัตนชัยฤทธิ์,

รุจิรา จันทร์หอม, เสฐียรพงษ์ ศิวินา

กลุ่มงานพัฒนาคุณภาพและรูปแบบบริการ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดร้อยเอ็ด

Weerasak Rattanachairit,

Rujira Chanhorm and Satianpong Siwina

Development of Quality and Service Group, Roi-Et provincial Public Health office

Corresponding Author, E-mail : Teenoi655@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยและประเมินผลครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินปัจจัยนำเข้า กระบวนการปฏิบัติงาน และ ประเมินผลการดำเนินงานโครงการพัฒนาแนวทางดำเนินงานการดูแลฟื้นฟูสภาพผู้ป่วยระยะกลางของสำนักงาน สาธารณสุขจังหวัดร้อยเอ็ด กลุ่มตัวอย่างเป็นทีมสหวิชาชีพ จำนวน 20 คน และผู้ป่วยระยะกลางหรือญาติ จำนวน 80 คน ซึ่งได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) เก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้แบบ ประเมินกระบวนการปฏิบัติตามโครงการฯ แบบบันทึกข้อมูลในโปรแกรม HOSXp และโปรแกรม Nemo care วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัย 1) ปัจจัยนำเข้า (Input) พบว่า จำนวนบุคลากรที่ดำเนินงานตามโครงการฯ และงบประมาณที่จำแนกเป็น ค่าวัสดุอุปกรณ์ ค่าอาหารกลางวัน ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่ม ค่าป้ายประชาสัมพันธ์โครงการฯ ค่าจ้างเหมาถ่ายเอกสารและ จัดทำเล่มและค่าตอบแทนเจ้าหน้าที่ที่มีความเพียงพอและเหมาะสม 2) กระบวนการปฏิบัติตามโครงการฯ (Process) พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก และ 3) การประเมินผลการดำเนินงานโครงการฯ (Output) พบว่า ตัวชี้วัดผ่านเกณฑ์การดำเนินงานทั้ง 3 ตัว

ผลการประเมินโครงการฯ ครั้งนี้ชี้ให้เห็นว่าหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรปรับปรุงและพัฒนาการให้บริการ เยี่ยมบ้านในชุมชน ระบบข้อมูล การรายงานผลการดำเนินงาน และเฝ้าระวังการเกิดภาวะแทรกซ้อนภายหลัง การติดตามเยี่ยม

คำสำคัญ : การวิจัยและประเมินผล; การพัฒนาแนวทาง; ผู้ป่วยระยะกลาง

* วันที่รับบทความ : 7 กรกฎาคม 2566; วันที่แก้ไขบทความ 26 กรกฎาคม 2566; วันที่ตอบรับบทความ : 27 กรกฎาคม 2566

Received: July 7 2023; Revised: July 26 2023; Accepted: July 27 2023

Abstracts

The purpose of this research was research and evaluation to assess the input factor, operational process and to evaluate a performance of project to develop guidelines for middle-term rehabilitation care of Roi-Et Provincial Public Health Office. Twenty of participants consisted and 80 intermediate patients or their relatives. Data were collected by using the assessment form for implementation of project, data were recorded in HOSXp program and Nemo care program. Data were analyzed using frequency, percentage, mean and standard deviation. As for input, it were found that number of personnel working under project and budget classified as cost of materials, equipment, lunch and beverages, the cost of public relations signs for project, rental fee for photocopying and producing books, and compensation for officers were adequate and appropriate. Project implementation process Overall, it was at a high level, and results of project; three of key performance indicators were passed.

The results of evaluation of this project indicate that relevant agencies should improve and develop home visit services in community, information system, performance reporting, and monitoring for complications after follow-up.

Keywords: Research and Evaluation; Development Guidelines; Intermediate Care.

บทนำ

ระบบสุขภาพของประเทศไทยเน้นงานรักษาพยาบาลมากกว่างานฟื้นฟูสมรรถภาพ ทำให้โรงพยาบาลต้องบริหารจัดการเตียง เพื่อรองรับผู้ป่วยระยะเฉียบพลันให้ได้มากที่สุด (สุวิณี วิวัฒน์วานิช และคณะ, 2555 : 3) กระทรวงสาธารณสุขได้ตระหนักถึงความสำคัญ ที่จะลดปัญหาความแออัดในโรงพยาบาลขนาดใหญ่ จึงประกาศนโยบายเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพระยะกลาง (Intermediate Care) หรือ IMC มีเป้าหมายเพื่อดูแลผู้ป่วยที่พ้นภาวะวิกฤติ และอาการคงที่ แต่มีข้อจำกัดในการทำกิจวัตรประจำวัน จำเป็นต้องได้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพทางการแพทย์โดยทีมสหวิชาชีพ (Multidisciplinary) อย่างต่อเนื่อง เพื่อเพิ่มสมรรถนะในการทำกิจวัตรประจำวัน และลดความพิการ ในทำนองเดียวกันจังหวัดร้อยเอ็ดได้ดำเนินงานตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2554 โดยโรงพยาบาลร้อยเอ็ด และงานการพยาบาลที่บ้านและชุมชน หรือศูนย์ดูแลต่อเนื่องที่บ้าน (Home Health Care) ได้มีการดำเนินการ ร่วมประเมินการวางแผนจำหน่ายผู้ป่วยกับตึกโรคหลอดเลือดสมอง เพื่อประเมินปัญหาและวางแผนการติดตามดูแลต่อเนื่องที่บ้าน ส่งต่อข้อมูลผู้ป่วยลงสู่เครือข่าย และชุมชน จากสถิติการร่วมทำการวางแผนจำหน่ายพบว่า ผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมองมีจำนวนมากที่สุดถึงร้อยละ 58.42 ของผู้ป่วยที่ร่วมวางแผนจำหน่ายในโรงพยาบาลร้อยเอ็ดทั้งหมด และการติดตามเยี่ยมผู้ป่วยในชุมชนมากที่สุด คือโรคหลอดเลือดสมองด้วยเช่นกัน คิดเป็นร้อยละ 52.20 (ศูนย์ประสานการดูแลต่อเนื่องที่บ้าน โรงพยาบาลร้อยเอ็ด , 2564 : 28)

สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดร้อยเอ็ดโดยกลุ่มงานพัฒนาคุณภาพและรูปแบบบริการ และโรงพยาบาลร้อยเอ็ด ได้ดำเนินการวางแผนจำหน่ายเพื่อการดูแลต่อเนื่องผู้ป่วยในระยะ Subacute care (Intermediate Care: IMC) โรงพยาบาลร้อยเอ็ดได้ดำเนินงานอย่างเต็มรูปแบบตั้งแต่ปี พ.ศ.2554 พบผลการดำเนินงานการติดตามการดูแลผู้ป่วยระยะกลาง (IMC) ของงานการพยาบาลที่บ้านและชุมชนในเขตอำเภอเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ดตั้งแต่ปี พ.ศ.2558-2563 พบผู้ป่วย Stroke HHC จำนวน 347, 350, 354, 403, 497 และ 581 ราย ผู้ป่วย Stroke ที่เข้าเกณฑ์ IMC จำนวน 252, 180, 189, 277, 226 และ 313 ราย และ ผู้ป่วย IMC ที่ได้รับการเยี่ยมบ้าน จำนวน 204, 158, 179, 261, 222 และ 309 ราย (ศูนย์ประสานการดูแลต่อเนื่องที่บ้าน โรงพยาบาลร้อยเอ็ด, 2564 : 25) โดยมีขั้นตอนการให้บริการเป็นระดับการให้บริการ คือ มีพยาบาลผู้รับผิดชอบหลัก และมีการวางแผนจำหน่ายโดยสหสาขาวิชาชีพ ผู้ป่วย/ครอบครัวมีส่วนร่วมในการกำหนดแผนจำหน่าย (Discharge planning) ตั้งแต่แรกรับเข้ารักษาในโรงพยาบาลมีระบบการประสานส่งต่อของพยาบาลผู้รับผิดชอบงาน ร่วมกันกับตึก/แผนกต่างๆ เพื่อการดูแลต่อเนื่อง มีการดูแลตามแผนการดูแลต่อเนื่องร่วมกับทีมสหสาขาวิชาชีพตามสภาพปัญหาของผู้ป่วยแต่ละบุคคล และมีการประเมินผลการดูแลต่อเนื่อง พร้อมทั้งปรับปรุงกระบวนการดูแลผู้ป่วยตามสภาพปัญหาใหม่ของผู้ป่วยแต่ละบุคคล เพื่อนำไปสู่สภาวะสุขภาพที่ดีขึ้น (ศูนย์ประสานการดูแลต่อเนื่องที่บ้าน โรงพยาบาลร้อยเอ็ด, 2564 : 35)

จากประสบการณ์การดำเนินงานดังกล่าว สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดร้อยเอ็ด และโรงพยาบาลร้อยเอ็ด ได้ร่วมกันวิเคราะห์สาเหตุของปัญหาพบว่า ยังไม่มีการประเมินผลการดำเนินงานในภาพรวม เช่นเดียวกับการประเมินผลการเข้าถึงบริการเวชกรรมฟื้นฟูโรคหลอดเลือดสมองระยะเฉียบพลันแบบผู้ป่วยในที่โรงพยาบาลมหาราชนครราชสีมา พบว่า การเข้าถึงบริการเวชกรรมฟื้นฟูของผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมองที่เข้ารับการรักษาที่โรงพยาบาลในระยะเฉียบพลัน ยังมีจำกัด และปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการเข้าถึงบริการเวชกรรมฟื้นฟู ได้แก่ สถานะจำหน่าย การวินิจฉัยโรค ความบกพร่อง และโรคร่วม (รัชวรรณ สุขเสถียร, 2557 : 37-43) การประเมินโครงการครั้งนี้ได้ใช้กรอบแนวคิดของโรเบิร์ต อีสเตค (Robert E. Stake) (กัญจน์ชญา ผ่องพุฒิ, 2561 : 32-35) เชื่อว่าเป็นรูปแบบการประเมินที่มุ่งเน้น การตอบสนองผู้รับบริการ (Clients) เป็นสำคัญโดยเฉพาะอย่างยิ่งประเด็นการประเมิน นอกจากนี้การประเมินแบบตอบสนองเป็นการประเมินเชิงธรรมชาติ โดยเน้นการใช้เทคนิคการศึกษาเชิงคุณภาพในการประเมินการประเมินแบบสนองยังเน้นการรับรู้ร่วมกันของผู้ประเมิน และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียแต่ละกลุ่ม เพื่อให้การรวบรวมข้อมูลมีความถูกต้อง และนำเสนอสารสนเทศให้เหมาะสมกับกลุ่มผู้สนใจใคร่รู้ในแต่ละกลุ่ม ซึ่งรูปแบบการประเมินของสเตค ถือได้ว่าเป็นรูปแบบหนึ่งที่นักประเมินนำมาประยุกต์ได้อย่างกว้างขวางในการประเมินโครงการ ตามความคิดของสเตค เป็นกระบวนการที่เกี่ยวกับการบรรยาย และการตัดสินคุณค่าของโครงการ หรือเป็นกระบวนการที่เกี่ยวกับการเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อนำไปสู่การตัดสินใจ จุดมุ่งหมายของการประเมินมี 2 ประการ คือ เพื่อต้องการได้ข้อมูลต่างๆ ที่นำมาบรรยายเกี่ยวกับโครงการนั้น และเพื่อต้องการได้ข้อมูลต่างๆ ที่สามารถนำมาใช้ในการตัดสินคุณค่าของโครงการ แนวคิดของ

สเตค แตกต่างไปจากแนวคิดของคนอื่นๆ ตรงที่พบว่า ผลผลิตยังไม่ดีไม่ได้หมายความว่า การวางแผนไม่ดี หรือ หลักสูตรไม่ดี แต่อาจบกพร่องที่องค์ประกอบอื่นๆ เช่น การจัดสภาพแวดล้อม ทีมสหวิชาชีพ ผู้บริหาร ผู้ป่วย หรือญาติหรือสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ก็ได้ (ศิริชัย กาญจนวาสี, 2554 : 105)

จากสภาพปัญหาที่กล่าวมาในข้างต้นชี้ให้เห็นความสำคัญของการวางแผนจำหน่ายเพื่อการดูแลต่อเนื่องสำหรับผู้ป่วยระยะกลาง ดังนั้น ผู้วิจัยและทีมงานจึงได้การวิจัยเชิงประเมินผลโครงการพัฒนาแนวทางดำเนินงานการดูแลฟื้นฟูสภาพผู้ป่วยระยะกลางของเครือข่ายสุขภาพจังหวัดร้อยเอ็ดขึ้นเพื่อให้ได้สารสนเทศสำหรับการวางแผนปรับปรุงการดำเนินงานต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อประเมินผลโครงการพัฒนาแนวทางดำเนินงานการดูแลฟื้นฟูสภาพผู้ป่วยระยะกลาง ของสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดร้อยเอ็ด

1. เพื่อประเมินปัจจัยนำเข้าของโครงการพัฒนาแนวทางดำเนินงานการดูแลฟื้นฟูสภาพผู้ป่วยระยะกลางของสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดร้อยเอ็ด
2. เพื่อประเมินกระบวนการปฏิบัติงาน ของโครงการพัฒนาแนวทางดำเนินงานการดูแลฟื้นฟูสภาพผู้ป่วยระยะกลางของสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดร้อยเอ็ด
3. เพื่อประเมินผลการดำเนินงาน โครงการพัฒนาแนวทางดำเนินงานการดูแลฟื้นฟูสภาพผู้ป่วยระยะกลางของสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดร้อยเอ็ด

ระเบียบวิธีวิจัย

ประชากรศึกษา และกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรศึกษา แบ่งเป็น 2 กลุ่มคือกลุ่มที่ 1 เป็นทีมสหวิชาชีพประกอบด้วยแพทย์ พยาบาลวิชาชีพ นักกายภาพบำบัด และนักกิจกรรมบำบัดที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลเครือข่ายสุขภาพในจังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 20 คน และกลุ่มที่ 2 เป็นผู้ป่วยระยะกลางหรือญาติ จำนวน 80 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ กลุ่มที่ 1 เป็นบุคลากรสหวิชาชีพประกอบด้วยแพทย์ พยาบาลวิชาชีพ นักกายภาพบำบัด และนักกิจกรรมบำบัดที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลเครือข่ายสุขภาพในจังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 20 คน คัดเลือกแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive sampling) ตามเกณฑ์คุณสมบัติ คือ (1) คณะกรรมการพัฒนาระบบบริการบริหารฟื้นฟูสภาพผู้ป่วยระยะกลาง (2) เป็นผู้รับผิดชอบงานการดูแลผู้ป่วยระยะกลาง และ (3) ยินดีและความสนใจในการเข้าร่วมโครงการวิจัยครั้งนี้ กลุ่มที่ 2 เป็นผู้ป่วยระยะกลางหรือญาติ คำนวณขนาดตัวอย่างโดยใช้แกรมสำเร็จ G*power 3.1.9.4 ใช้พารามิเตอร์ Effect size g

=0.181, α err prob = 0.05, Power (1- β err prob)=0.95 ได้ขนาดตัวอย่าง จำนวน 80 คน ที่มีคุณสมบัติตามเกณฑ์ผู้ป่วยระยะกลาง ที่มารับบริการที่โรงพยาบาลในสังกัดสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดร้อยเอ็ด แล้วเลือกตัวอย่างโดยใช้การสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) โดยการจับฉลากแบบไม่ใส่คืน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่

1. แบบประเมินกระบวนการปฏิบัติตามโครงการฯ เป็นแบบประเมินการปฏิบัติงาน 3 ด้าน

(1) รูปแบบการบริหารจัดการฟื้นฟูสภาพผู้ป่วยระยะกลาง (การให้บริการแบบผู้ป่วยนอก การให้บริการแบบผู้ป่วยใน และการให้บริการเยี่ยมบ้านในชุมชน

(2) ระบบข้อมูลและการรายงานผลการดำเนินงาน และ (3) ระบบการส่งต่อ Intermediate Care in Community เป็นแบบมาตรวัดประมาณค่า 5 ระดับ คือ ปฏิบัติมากที่สุดให้ 5 คะแนน มาก ให้ 4 คะแนน ปานกลาง ให้ 3 คะแนน น้อย ให้ 2 คะแนน และน้อยที่สุด ให้ 1 คะแนน แล้วนำค่าเฉลี่ยไปเทียบกับเกณฑ์ ดังนี้ (ศิริชัย กาญจนวาสี, 2554 : 112) ดังนี้

4.51-5.00 หมายถึง	การปฏิบัติตามโครงการฯ มากที่สุด
3.51-4.50 หมายถึง	การปฏิบัติตามโครงการฯ มาก
2.51-3.50 หมายถึง	การปฏิบัติตามโครงการฯ ปานกลาง
1.51-2.50 หมายถึง	การปฏิบัติตามโครงการฯ น้อย
1.00-1.50 หมายถึง	การปฏิบัติตามโครงการฯ น้อยที่สุด

2.บันทึกข้อมูลในโปรแกรม HOSXp และโปรแกรม NEMO care

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูล โดยดำเนินการตามขั้นตอน ติดต่อกับเครือข่ายสุขภาพอำเภอ เพื่อขอความอนุเคราะห์ ในการแจกแบบสอบถามและนัดสัมภาษณ์โดยผู้วิจัยเป็นผู้แจกแบบสอบถามด้วยตนเองและนัดรับแบบสอบถามดำเนินการระหว่างเดือนเมษายน 2566 และเก็บรวบรวมแบบสอบถาม แล้วนำตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์

การพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่าง การวิจัยครั้งนี้มีการเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามบุคลากรสหวิชาชีพประกอบด้วย แพทย์ พยาบาลวิชาชีพ นักกายภาพบำบัดและนักกิจกรรมบำบัดที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลเครือข่ายสุขภาพในจังหวัดร้อยเอ็ดและเป็นผู้ป่วยระยะกลางหรือญาติ จำนวน 80 คนผู้วิจัยคำนึงถึงจริยธรรม และจรรยาบรรณนักวิจัย จึงมีการพิทักษ์สิทธิกลุ่มตัวอย่าง โดยส่งโครงร่างวิจัยที่ผ่านการพิจารณาจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ของสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดร้อยเอ็ดเลขที่ COE 066/2565 ทั้งนี้ผู้วิจัยชี้แจงวัตถุประสงค์ วิธีการดำเนินการวิจัยในจดหมายที่ส่งแบบสอบถามทุกฉบับ และเปิดโอกาสให้ผู้ตอบแบบสอบถามเข้าร่วมโดยสมัครใจ โดยระบุข้อมูลที่ได้จะเก็บเป็นความลับปกปิดแหล่งข้อมูลอย่างเคร่งครัด การนำเสนอข้อมูลเป็นภาพรวมไม่ชี้เฉพาะในส่วนของผู้ตอบแบบสอบถามและไม่ก่อให้เกิดความเสียหายใดๆ ทั้งต่อบุคคลและองค์กร

การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการจัดกระทำข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล โดยข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ และแบบสอบถามที่เป็นคำถามปลายเปิดใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามผู้วิจัยนำมาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป STATA

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การกำหนดรูปแบบการประเมิน การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยใช้รูปแบบการประเมินแบบจำลองเคาท์ที่เน้นซ์ของสเตคตามทัศนะของสเตคเชื่อว่าการประเมินต้องพิจารณาอย่างครอบคลุม แบ่งการประเมินออกเป็น 2 ส่วน คือการบรรยาย (Description) และการตัดสินคุณค่า (Judgment) หรือ Countenance model จำแนกข้อมูลการประเมินออกเป็น 2 ส่วน คือ เมตริกภาคบรรยาย (Description Matrix) และเมตริกการตัดสินใจคุณค่า (Judgment matrix) ก่อนการประเมินโครงการ ผู้ประเมินจะต้องวิเคราะห์หลักการเหตุผล และวัตถุประสงค์ของโครงการ (ศิริชัย กาญจนวาสี, 2554 : 112)

วิธีการประเมินตามแนวทางของแบบจำลองเคาท์ที่เน้นซ์ของสเตค

1. การพิจารณาเมตริกภาคบรรยาย (1) การพิจารณาความสอดคล้อง ระหว่างความคาดหวัง (แผนงาน) กับสิ่งที่เกิดขึ้นจริง เป็นการพิจารณาในแนวนอน และ (2) การพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยนำเข้า กระบวนการปฏิบัติ และผลการดำเนินงานของโครงการ เป็นการพิจารณาในแนวตั้ง การพิจารณาความสอดคล้องและความสัมพันธ์กัน จะเห็นว่าการพิจารณาเมตริกภาคบรรยายนั้น ได้พิจารณา 2 แนวทาง คือ การพิจารณาความสอดคล้อง ระหว่างแผนงาน ความคาดหวังกับสิ่งที่เกิดขึ้นจริง การพิจารณาความสัมพันธ์เชิงเหตุผล เป็นการพิจารณาแผนงานในแง่ของความสัมพันธ์ และความเป็นไปได้ของแผนงานที่วางไว้ ส่วนการพิจารณาความสัมพันธ์เชิงประจักษ์ของสิ่งที่เกิดขึ้นจริง เป็นการพิจารณาความสัมพันธ์ ระหว่างปัจจัยนำเข้ากับแนวทางการดำเนินงานที่เกิดขึ้น และผลการดำเนินงานที่เกิดขึ้นจริง (ศิริชัย กาญจนวาสี, 2554 : 112)

2. การเปรียบเทียบเมตริกภาคบรรยายกับเมตริกภาคการตัดสินคุณค่า โดยอาศัยเกณฑ์สมบูรณ์ หรือ เกณฑ์สัมพันธ์ ซึ่งทำโดยการเปรียบเทียบกับเมตริกภาคบรรยายของโครงการฯ จะเห็นว่าในการเปรียบเทียบ เกณฑ์สมบูรณ์ นั้นจะต้องสรุปหามาตรฐานการประเมินที่ควรจะเป็นในการดำเนินงานตามโครงการ ปัจจัยนำเข้าที่ควรมี กระบวนการปฏิบัติและผลที่เกิดขึ้น สำหรับการเปรียบเทียบกับเกณฑ์สัมพันธ์เป็นการนำเสนอ เมตริกภาคบรรยายของโครงการฯ ในแต่ละรายการมาเปรียบเทียบกับในด้านปัจจัยนำเข้า กระบวนการปฏิบัติ และผลของโครงการฯ แบบจำลองเคาท์ที่เน้นซ์ของสเตค เป็นเครื่องมือที่ช่วยในการวางแผนการประเมิน เป็นกรอบโครงสร้างที่เน้นองค์ประกอบของการประเมิน 2 ส่วน การจัดกระทำข้อมูล เช่นการพิจารณาความสอดคล้องระหว่างแผนงาน (ความคาดหวังกับสิ่งที่เกิดขึ้นจริง เป็นเพียงวิธีการที่สเตคได้เสนอไว้ โดยคาดหวังว่าเป็นวิธีการที่เหมาะสม มีประโยชน์ต่อการวิเคราะห์เพื่อนำไปสู่การตัดสินคุณค่าในโครงการฯ สิ่งที่สำคัญ

ประการหนึ่งในความคิดเห็นของสเตรค คือ การมุ่งใช้เกณฑ์ภายนอกในการพิจารณาตัดสินคุณค่าของโครงการฯ โดยชี้ให้เห็นว่า การประเมินจำนวนมาก ได้ใช้วิธีการพิจารณาตัดสินคุณค่าของโครงการ โดยปราศจากการบรรยายลักษณะ หรือสภาพการณ์ใดๆ ก่อนการตัดสินคุณค่า ในขณะที่การประเมินนั้น โดยธรรมชาติแล้ว เป็นกระบวนการในการเปรียบเทียบซึ่งอาจเปรียบเทียบโดยอาศัยเกณฑ์สมบูรณ์ หรือเกณฑ์สัมพัทธ์ แล้วแต่กรณี (ศิริชัย กาญจนวาสี, 2554 : 112)

การดำเนินงานโครงการการเยี่ยมบ้านสำหรับผู้ป่วยระยะกลาง (Intermediate care: IMC) กลุ่มงานพัฒนาคุณภาพและรูปแบบบริการ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดร้อยเอ็ด และโรงพยาบาลร้อยเอ็ด ดังรายละเอียดที่แสดงประเด็นการประเมิน และตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงานตามโครงการฯ

ตารางที่ 1 ประเด็นการประเมินและตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงานตามการเยี่ยมบ้านสำหรับผู้ป่วยระยะกลาง (Intermediate Care: IMC)

ประเด็นการประเมิน	ตัวชี้วัด
1. ปัจจัยนำเข้าของโครงการฯ	จำนวนบุคลากรเพียงพอต่อการดำเนินงานโครงการฯ
1.1 จำนวนบุคลากรที่ดำเนินงานตามโครงการฯ	ตามความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80
1.2 งบประมาณ	งบประมาณที่เพียงพอและเหมาะสมสำหรับดำเนินงานโครงการฯตามความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80.0
2. กระบวนการปฏิบัติตามโครงการฯ	
2.1 รูปแบบการบริการที่พึงพอใจผู้ป่วยระยะกลาง	ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับกระบวนการปฏิบัติตามโครงการฯ แต่ละด้านไม่ต่ำกว่าระดับ 3.5
1) การให้บริการแบบผู้ป่วยนอก	
2) การให้บริการแบบผู้ป่วยใน	
3) การให้บริการเยี่ยมบ้านในชุมชน	
2.2 ระบบข้อมูลและการรายงานผลการดำเนินงาน	
2.3 ระบบการส่งต่อ Intermediate Care in Community	
3. ผลของโครงการฯ	เกณฑ์การประเมิน
3.1 ร้อยละของโรงพยาบาลระดับ M และ F ในจังหวัดที่ให้การบริการที่พึงพอใจพระยะ	ร้อยละ 80

กลางแบบผู้ป่วยใน (Intermediate bed/
ward)

- 3.2 ร้อยละผู้ป่วย stroke, traumatic brain injury ร้อยละ 65
และ spinal cord injury ที่รอดชีวิตและมี
คะแนน Barthel Index < 15รวมทั้งคะแนน
Barthel index ≥ 15 with multiple
impairment ได้รับการปรับสภาพ
ระยะกลางและติดตามจนครบ 6 เดือน
หรือจน Barthel index = 20
- 3.3 ร้อยละผู้ป่วยที่เกิดภาวะแทรกซ้อน ภายหลัง ร้อยละ ≤ 5
การติดตามเยี่ยม

ผลการวิจัย

ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 กล่าวว่า เพื่อประเมินปัจจัยนำเข้า ของโครงการพัฒนาแนวทางดำเนินงานการดูแลฟื้นฟูสภาพผู้ป่วยระยะกลางของสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดร้อยเอ็ด ผลการประเมินพบว่า ปัจจัยนำเข้าของโครงการฯ ปี พ.ศ. 2564 - 2565 พบว่า การใช้งบประมาณโครงการฯ เช่น ค่าอาหารกลางวัน (ร้อยละ 100.0, 100.0) ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่ม (ร้อยละ 100.0,100.0) ค่าป้ายประชาสัมพันธ์โครงการฯ (ร้อยละ 100.0,100.0) และค่าจ้างเหมาถ่ายเอกสารและจัดทำเล่ม (ร้อยละ 100.0,100.0) มีเพียงพอและเหมาะสม แต่โครงการฯ จำนวนบุคลากรมีเพียงพอ และเหมาะสม (ร้อยละ 80.0,84.0) ค่าวัสดุอุปกรณ์ (ร้อยละ 80.0,80.0) และค่าตอบแทนเจ้าหน้าที่ (ร้อยละ 80.0, 85.0) ตามลำดับ ทั้งนี้พบว่ามีความเพียงพอ และเหมาะสมทุกด้าน ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 2 จำนวนและร้อยละความเพียงพอของปัจจัยนำเข้าที่ดำเนินงานตามโครงการฯ และงบประมาณความเพียงพอและเหมาะสมตามวัตถุประสงค์ของโครงการฯ ปี พ.ศ.2564 – 2565

ประเด็นการประเมิน	จำนวน (ร้อยละ)		การตัดสินคุณค่า
	ปี พ.ศ. 2564	ปี พ.ศ. 2565	
1.จำนวนบุคลากรหรือบุคลากรที่ดำเนินงานตามโครงการฯ	80.0	84.0	เพียงพอ/เหมาะสม
2.งบประมาณโครงการ			
2.1 ค่าวัสดุอุปกรณ์	80.0	80.0	เพียงพอ/เหมาะสม
2.2 ค่าอาหารกลางวัน	100.0	100.0	เพียงพอ/เหมาะสม
2.3 ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่ม	100.0	100.0	เพียงพอ/เหมาะสม
2.4 ค่าป้ายประชาสัมพันธ์โครงการฯ	100.0	100.0	เพียงพอ/เหมาะสม
2.5 ค่าจ้างเหมาถ่ายเอกสารและจัดทำเล่ม	100.0	100.0	เพียงพอ/เหมาะสม
2.6 ค่าตอบแทนเจ้าหน้าที่	80.0	85.0	เพียงพอ/เหมาะสม

วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เพื่อประเมินกระบวนการปฏิบัติงาน ของโครงการพัฒนาแนวทางดำเนินการดูแลฟื้นฟูสภาพผู้ป่วยระยะกลาง ของสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดร้อยเอ็ด ผลการประเมินกระบวนการปฏิบัติตามโครงการฯ พบว่า กระบวนการปฏิบัติตามโครงการฯโดยรวม อยู่ในระดับมาก (mean= 3.99,SD= 0.89) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การให้บริการแบบผู้ป่วยในมีการปฏิบัติมากที่สุด (mean= 4.26,SD=1.17) รองลงมาคือการให้บริการแบบผู้ป่วยนอก (mean= 4.22,SD =1.27) ตามลำดับและระบบการส่งต่อ Intermediate Care in Community (mean=4.10,SD=1.23) และการตัดสินคุณค่าพบว่าไม่ต่ำกว่าระดับ 3.5 ทุกด้าน ดังแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับกระบวนการปฏิบัติตามโครงการฯ โดยรวม และเป็นรายด้าน (n= 100)

กระบวนการปฏิบัติตามโครงการฯ	mean(SD)	ระดับการปฏิบัติ	การตัดสินคุณค่า
1.รูปแบบบริการบริบาลฟื้นฟูสภาพผู้ป่วยระยะกลาง			
1) การให้บริการแบบผู้ป่วยนอก	4.22 (1.27)	มาก	ไม่ต่ำกว่าระดับ 3.5
2) การให้บริการแบบผู้ป่วยใน	4.26 (1.17)	มาก	ไม่ต่ำกว่าระดับ 3.5
3) การให้บริการเยี่ยมบ้านในชุมชน	3.77 (1.30)	มาก	ไม่ต่ำกว่าระดับ 3.5
2.ระบบข้อมูลและการรายงานผลการดำเนินงาน	3.80 (1.29)	มาก	ไม่ต่ำกว่าระดับ 3.5

3.ระบบการส่งต่อ Intermediate Care in Community	4.10 (1.23)	มาก	ไม่ต่ำกว่าระดับ 3.5
เฉลี่ยโดยรวม	3.99 (0.89)	มาก	ไม่ต่ำกว่าระดับ 3.5

วัตถุประสงค์ข้อที่ 3 เพื่อประเมินผลการดำเนินงาน โครงการพัฒนาแนวทางดำเนินการดูแลฟื้นฟูสภาพผู้ป่วยระยะกลาง ของสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดร้อยเอ็ด ผลของการดำเนินงานตามโครงการฯ พ.ศ. 2564 - 2565 ตัวชี้วัดผลการดำเนินงานทั้ง 3 ตัว พบว่า ผลการดำเนินงานผ่านเกณฑ์ทั้ง 3 ตัวชี้วัด คือร้อยละ ของโรงพยาบาลระดับ M และ F ในจังหวัด ที่ให้การบริบาลฟื้นฟูสภาพระยะกลางแบบผู้ป่วยใน ผลการดำเนินงานคิดเป็นร้อยละ 95.0 และ 95.0 และ ร้อยละผู้ป่วย stroke, traumatic brain injury และ spinal cord injury ที่รอดชีวิตและมีคะแนน Barthel Index < 15 รวมทั้งคะแนน Barthel index ≥ 15 with multiple impairment ได้รับการบริบาลฟื้นฟูสภาพระยะกลางและติดตามจนครบ 6 เดือน หรือจน Barthel index = 20 ผลการดำเนินงานคิดเป็นร้อยละ 78.6 และ 83.1 และร้อยละผู้ป่วยที่เกิดภาวะแทรกซ้อนภายหลังการติดตามเยี่ยมบ้าน ผลการดำเนินงาน คิดเป็นร้อยละ 4.3 และ 2.8 ตามลำดับ ดังแสดงในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ร้อยละผลของโครงการฯ ตามตัวชี้วัด และการตัดสินใจคุณค่า ปี พ.ศ. 2564 - 2565

ตัวชี้วัดผลการดำเนินงาน	เกณฑ์ (ร้อยละ)	ผลงาน		การตัดสินใจ
		ปี 2564	ปี 2565	
1.ร้อยละของโรงพยาบาลระดับ M และ F ในจังหวัด ที่ให้การบริบาลฟื้นฟูสภาพระยะกลางแบบผู้ป่วยใน (Intermediate bed/ward)	80.0	95.0	95.0	สูงกว่าเกณฑ์
2.ร้อยละผู้ป่วย stroke, traumatic brain injury และ spinal cord injury ที่รอดชีวิตและมีคะแนน Barthel Index < 15 รวมทั้งคะแนน Barthel index ≥ 15 with multiple impairment ได้รับการบริบาลฟื้นฟูสภาพระยะกลางและติดตามจนครบ 6 เดือน หรือจน Barthel index = 20	65.0	78.6	83.1	สูงกว่าเกณฑ์
3.ร้อยละผู้ป่วยที่เกิดภาวะแทรกซ้อน ภายหลังการติดตามเยี่ยม	≤ 5.0	4.3	2.8	สูงกว่ากับเกณฑ์

อภิปรายผลการวิจัย

1. ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 ปัจจัยนำเข้าของโครงการฯ พบว่า การใช้งบประมาณโครงการฯ เช่น ค่าอาหารกลางวัน (ร้อยละ 100.0, 100.0) ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่ม (ร้อยละ 100.0, 100.0) ค่าป้ายประชาสัมพันธ์โครงการฯ (ร้อยละ 100.0, 100.0) และค่าจ้างเหมาถ่ายเอกสารและจัดทำเล่ม (ร้อยละ 100.0, 100.0) มีเพียงพอและเหมาะสม แต่โครงการฯ จำนวนบุคลากรมีเพียงพอ และเหมาะสม (ร้อยละ 80.0, 84.0) ค่าวัสดุอุปกรณ์ (ร้อยละ 80.0, 80.0) และค่าตอบแทนเจ้าหน้าที่ (ร้อยละ 80.0, 85.0) ตามลำดับ ทั้งนี้พบว่ามีความเพียงพอ และเหมาะสมทุกด้าน โดยเฉพาะปัจจัยนำเข้าด้านบุคลากร งบประมาณมีเพียงพอ และความเหมาะสม และกระบวนการดำเนินงานไม่ต่ำกว่าระดับ 3.5 ที่กำหนดเช่นเดียวกับการรายงานการศึกษา สถานการณ์การดำเนินงานดูแลผู้ป่วยระยะกลางเขตสุขภาพที่ 9 ทุกจังหวัด มีนโยบายในการสนับสนุนให้มี บริการดูแลผู้ป่วยระยะกลาง โดยมีการสนับสนุนให้มีการพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ หรือระบบข้อมูล ข่าวสาร มีการพัฒนาศักยภาพเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานถึงร้อยละ 92.3 มีการสนับสนุนให้จัดเตรียมสถานที่ และ วัสดุอุปกรณ์ต่างๆ แต่ยังมีบางพื้นที่ที่มีครุภัณฑ์ วัสดุทางการแพทย์ไม่เพียงพอ ด้านระบบบริการการดูแลผู้ป่วย พบว่า ส่วนใหญ่มีทีมสหสาขาวิชาชีพ ในการร่วมกันวางแผนและดูแลผู้สูงอายุระยะกลาง โดยมีบริการเยี่ยม บ้านสูงถึงร้อยละ 96.2 นอกจากนี้ยังพบว่าทุกจังหวัดมีเครือข่ายในการดำเนินงานดูแลผู้สูงอายุระยะกลางครบ ทุกระดับ ทั้งระดับจังหวัด ระดับอำเภอและระดับท้องถิ่น/ชุมชน ร้อยละ 75.0 จะเห็นได้ว่าทุกจังหวัดในเขต สุขภาพที่ 9 มีการพัฒนาระบบบริการผู้ป่วยระยะกลางแล้ว แต่ยังพบปัญหาด้านบุคลากรบางสาขาวิชาชีพ เช่น แพทย์ฟื้นฟู นักกายภาพบำบัด นักกิจกรรมบำบัด เป็นต้น ซึ่งล้วนจำเป็นต่อการดูแลผู้ป่วยกลุ่มนี้ หนทางที่ดี และประหยัดงบประมาณทางหนึ่ง น่าจะเป็นการพยายามทำให้เกิดการร่วมบริการระหว่างภาครัฐและเอกชน และให้บริการกายภาพบำบัดที่บ้านของผู้ป่วย จึงควรจัดระบบให้ง่ายต่อการเข้าถึง เป็นรูปแบบเดียวกันทุก ระดับ รวมไปถึงการมีข้อมูลการดูแลที่ครบถ้วนที่เกิดจากการวางแผนร่วมกันทั้งทีมสหวิชาชีพ โดยพัฒนาตั้งแต่ การคัดกรอง การลงทะเบียน การส่งต่อ การให้คำปรึกษาและการติดตามดูแลผู้ป่วย รวมไปถึงการพัฒนาระบบ ให้คำปรึกษาที่เข้าถึงง่าย สะดวก รวดเร็ว ทันเวลา ซึ่งอาจต้องมีการศึกษาเพิ่มเติมในรายละเอียด แต่มีแนวโน้มที่ น่าจะดำเนินการได้และขยายผลได้เร็วโดยไม่ประสบปัญหาด้านบุคลากรและงบประมาณ (บุชรินทร์ พูนนอก, 2563 : 25)

2. ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 ผลการประเมินกระบวนการปฏิบัติตามโครงการฯ พบว่า กระบวนการปฏิบัติตามโครงการฯโดยรวม อยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การให้บริการแบบ ผู้ป่วยในมีการปฏิบัติมากที่สุด รองลงมาคือการให้บริการแบบผู้ป่วยนอก ตามลำดับและระบบการส่งต่อ Intermediate Care in Community และการตัดสินใจคุณค่าพบว่าไม่ต่ำกว่าระดับ 3.5 ทุกด้าน นอกจากนี้ยัง สอดคล้องกับการประเมินผลการดำเนินงานการดูแลสุขภาพระยะกลางในผู้สูงอายุตามนโยบายของกระทรวง สาธารณสุข พบว่า การดำเนินงานการดูแลสุขภาพระยะกลาง (Intermediate care) ของผู้สูงอายุโดยรวมอยู่ ในระดับดี บุคลากรให้การยอมรับนโยบาย และมีความเห็นว่านโยบายมีความเป็นไปได้ในระดับดี ช่วยให้เกิด

การนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ แต่มีความคิดเห็นว่าการสนับสนุนค่าใช้จ่ายอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งน้อยกว่าในด้านอื่นๆ การบูรณาการนโยบายเข้ากับระบบการปฏิบัติงานการดำเนินการได้ และประสพการณ์การดูแลสุขภาพระยะกลาง ของผู้ให้บริการที่เพิ่มขึ้นช่วยให้นโยบาย มีความยั่งยืนมากขึ้น และพบว่าปัจจัยความสำเร็จของการนำนโยบายการดูแลสุขภาพระยะกลางสู่การปฏิบัติประกอบด้วย 1) ปัจจัยด้านผู้บริหาร ได้แก่ การกำหนดนโยบายและเป้าหมายการดำเนินงานที่ชัดเจน มีวิสัยทัศน์วางแผนและกำกับติดตามต่อเนื่อง 2) ปัจจัยด้านผู้ให้บริการ ได้แก่ ความมุ่งมั่นตั้งใจทำงานความร่วมมือ ของบุคลากรทุกสาขาทุกระดับทำงานเป็นทีมสหวิชาชีพ และ 3) ปัจจัยด้านระบบบริการ ได้แก่ การเตรียมความพร้อมในการดำเนินงานร่วมกันอย่างเป็นระบบ การใช้ทรัพยากรร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ การกำหนดรูปแบบการดูแลหรือแนวปฏิบัติ และการสร้างเครือข่ายบริการแบบสหวิชาชีพที่เข้มแข็ง ปัญหาอุปสรรค ได้แก่ 1) ขาดความรู้ความเข้าใจนโยบายและแนวปฏิบัติ 2) ขาดอัตรากำลังและบุคลากรที่มีศักยภาพ 3) ขาดทรัพยากรหรือปัจจัยสนับสนุนด้านต่าง ๆ ทั้งด้านการเงินงบประมาณ และค่าใช้จ่ายวัสดุอุปกรณ์ เวชภัณฑ์ และยา 4) ระบบการส่งต่อและฐานข้อมูลไม่มีประสิทธิภาพ (ธัญพร ชื่นกลิ่น, 2563 : 36)

การวิจัยครั้งนี้พบผลเช่นเดียวกับการศึกษาในโรงพยาบาลโพธาราม จังหวัดราชบุรี ซึ่งพบว่า ผู้ป่วยได้รับการดูแลครอบคลุมองค์รวมมากขึ้น ผู้ดูแลผู้ป่วยและผู้ให้บริการมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ผู้ให้บริการสามารถปฏิบัติตามแนวทางการดูแลผู้ป่วยระยะสุดท้ายได้ร้อยละ 95.0 รูปแบบที่พัฒนาขึ้นสามารถตอบสนองปัญหาและความต้องการของผู้รับบริการได้อย่างครอบคลุมเป็นองค์รวม และมีความต่อเนื่องของการดูแล (สุกัญญา ยงสว่าง, ธนวรรณ สิ้นประเสริฐ, ปราณี เตชรัตน์, 2558 : 236-247) เช่นเดียวกับการดูแลผู้ป่วย หลังการผ่าตัดผู้ป่วยปลอดภัยไม่มีภาวะแทรกซ้อน รักษาตัวในโรงพยาบาลทั้งหมด 48 วัน จำหน่ายกลับบ้านผู้ป่วยเดินไม่ได้ ช่วยเหลือตัวเองได้น้อย มีอัมพาตเฉพะท่อนล่าง (Paraplegia) (Motor Power grade 0, ไม่สามารถปัสสาวะได้เอง ใส่สายสวนปัสสาวะไว้ การประเมิน Barthel ADL index ได้ 5 คะแนน ซึ่งอยู่ในเกณฑ์การดูแล IMC ทีมสหสาขาวิชาชีพร่วมกับพยาบาลชุมชนได้ร่วมดูแลผู้ป่วยต่อเนื่องอีก 6 เดือนโดยมีนัดติดตามอาการเป็นระยะทุก 1 เดือน ในบทบาทพยาบาลการดูแลผู้ป่วยทุกระดับในโรงพยาบาล และการวางแผนจำหน่าย เมื่อกลับไปอยู่บ้านเพื่อให้ผู้ป่วยสามารถกลับมาใช้ชีวิตใกล้เคียงปกติได้มากที่สุด ปัจจุบันผู้ป่วยเดินได้เองโดยใช้อุปกรณ์ช่วยเดิน Knee brace ร่วมกับ Walker สามารถปัสสาวะเองได้และสามารถทำกิจกรรมด้วยตัวเองได้มากขึ้น ระหว่างศึกษา ผู้ป่วยไม่ได้กลับมารักษาตัวในโรงพยาบาล นอกจากนี้ผู้ป่วยมีความรู้และทักษะในการดูแลตนเองและปฏิบัติกิจกรรมในการฟื้นฟูสภาพร่างกายของตนเองตามที่แพทย์เวชศาสตร์ฟื้นฟูให้โปรแกรมได้เป็นอย่างดี (พัชรฉัตร ภูมิสถาน, 2563 : 173-187) การที่ผลการวิจัยปรากฏเช่นนี้อาจเนื่องมาจากผู้วิจัยเยี่ยมบ้าน โดยใช้กระบวนการเยี่ยมบ้าน 3 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนก่อนเยี่ยมผู้วิจัยได้เตรียมข้อมูลสุขภาพ /รับผู้ป่วยผ่านโปรแกรม Nemo Care แล้ว กำหนดแผนและวัตถุประสงค์การเยี่ยม เตรียมอุปกรณ์/เครื่องใช้ เป้าหมายความครอบคลุมการเยี่ยมไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ขณะเยี่ยมบ้านมีการประเมินภาวะสุขภาพ สิ่งแวดล้อม/ชุมชน /ครอบครัว /ผู้ดูแล วินิจฉัยทางการพยาบาล วางแผนการพยาบาล

ปฏิบัติการพยาบาล ประเมินผลการพยาบาล บันทึกการติดตามเยี่ยมโดยทีมเป้าหมายอัตราการเกิดภาวะแทรกซ้อน ไม่เกินร้อยละ 5 ความพึงพอใจ มากกว่าร้อยละ 80 และหลังการเยี่ยมบ้านมีการประเมินผลตามวัตถุประสงค์ และแผนการติดตามเยี่ยม กำหนดแผนการพยาบาลต่อเนื่อง การจำหน่าย/การส่งต่อเมื่อมีปัญหา ลงบันทึกการเยี่ยมบ้านในโปรแกรม Nemo และกำหนดเป้าหมาย ติดตามเยี่ยมบ้านภายใน 14 วันให้ได้ ร้อยละ 100

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยครั้งพบว่า มีประเด็นปัญหาอุปสรรคต่อการดำเนินงานการดูแลผู้ป่วยระยะกลาง (Intermediate care) เช่น ข้อมูลของผู้ป่วยในเวชระเบียนไม่สมบูรณ์ เช่น ที่อยู่ไม่เป็นปัจจุบัน ข้อมูลการติดต่อประสานงานระหว่างหน่วยงาน ระบบการส่งต่อที่ล่าช้า บุคลากรยังไม่เข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนเองในการดูแลผู้ป่วย ภาระงานของเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบดูแลมาก ทำให้ดูแลล่าช้า ภาระของญาติผู้ดูแลหลักต้องหารายได้ ทำงานไกลจากบ้านพักของผู้ป่วย บุคลากรมีศักยภาพไม่เพียงพอในการดูแล ทั้งด้านการดูแลรักษา พยาบาลและสัมพันธภาพในครอบครัวผู้ป่วยไม่ดี ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรพัฒนาแนวทางการสื่อสารที่เป็นสองทางและให้ต่อเนื่อง โดยการพัฒนารายละเอียดข้อมูล/ระบบเก็บข้อมูลที่ง่าย และเก็บข้อมูลได้ครบถ้วน โปรแกรมควรใช้โปรแกรมเดียวในการใช้งานหรือสามารถเชื่อมต่อในเครือข่าย ควรมีผู้รับผิดชอบการดำเนินงานแต่ละโรงพยาบาลที่รับผิดชอบเป็นหลัก ควรติดตามและรายงานผลการดำเนินงานภาพรวมทุกเดือน และควรพัฒนาศักยภาพการดูแลผู้ป่วยระยะกลางให้กับผู้ดูแลในระดับ รพสต.อย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดความรู้ ทักษะและความมั่นใจในการดำเนินงาน

เอกสารอ้างอิง

- กัญจน์ชญา ผ่องพุฒิ. (2561). *การประเมินโครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตของกำลังพลและครอบครัวทหารกองทัพบก ด้านการพัฒนากำลังพลและครอบครัว* นายทหารชั้นประทวน กรมการทหารสื่อสาร. การค้นคว้าอิสระ หลักสูตร รัฐศาสตรมหาบัณฑิต (การเมืองการปกครอง) สาขาวิชาการเมืองการปกครองสำหรับนักบริหาร คณะรัฐศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ธัญพร ชื่นกลิ่น. (2563). *การประเมินผลการดูแลสุขภาพระยะกลางของผู้สูงอายุในประเทศไทยตามนโยบายของกระทรวงสาธารณสุข*. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานกิจการโรงพิมพ์ องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึกในพระบรมราชูปถัมภ์;
- บุษรินทร์ พูนนอก. (2563). *รายงานการศึกษาศาสนสถานการดำเนินงานดูแลผู้ป่วยระยะกลาง (Intermediate Care)*. เขตสุขภาพที่ 9 (นครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ สุรินทร์).

- พัชรฉัตร ภูมิสถาน. (2563). การพยาบาลผู้ป่วยบาดเจ็บที่กระดูกสันหลัง ส่วนอกและเอวหักกดทับไขสันหลังที่ได้รับการผ่าตัดกระดูกสันหลังและการดูแลต่อเนื่องในระยะกลาง : กรณีศึกษา. *ชัยภูมิเวชสาร*. 40 (1), 173-87.
- รัชวรรณ สุขเสถียร. (2557). การเข้าถึงบริการเวชกรรมฟื้นฟูโรคหลอดเลือดสมองระยะเฉียบพลันแบบผู้ป่วยใน ณ โรงพยาบาลมหาราชนครราชสีมา : ปัจจัยที่เกี่ยวข้องและผลลัพธ์. *เวชศาสตร์ฟื้นฟูสาร*. 24 (2), 37-43.
- ศิริชัย กาญจนวาสี. (2554). *ทฤษฎีการประเมิน*. (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศูนย์ประสานการดูแลต่อเนื่องที่บ้าน โรงพยาบาลร้อยเอ็ด. (2564). *รายงานผลการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์พัฒนางานสาธารณสุข*. ร้อยเอ็ด.
- สุกัญญา ยงสว่าง, ธนวรรณ สีนประเสริฐ และปราณี เตชรัตน์. (2558). การพัฒนารูปแบบการดูแลผู้ป่วยระยะสุดท้ายแบบประคับประคองโรงพยาบาลโพธาราม จังหวัดราชบุรี. *วารสารแพทย์เขต* 4-5. 34 (3), 236-247.
- สุวิณี วิวัฒน์วานิช, สุทธิชัย จิตะพันธ์กุล จิราพร เกศพิชญวัฒนา. (2555). *รายงานวิจัยการศึกษาความพร้อมและความต้องการของผู้ป่วยที่ได้รับการจำหน่ายจากโรงพยาบาลในโรงพยาบาลทั่วไป และโรงพยาบาลศูนย์ สังกัดกระทรวงสาธารณสุข การสำรวจแบบวันเดียว*. มูลนิธิสถาบันวิจัยและพัฒนาผู้สูงอายุไทย (มส.ผส.). กรุงเทพมหานคร.

ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กร
แห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดกรุงเทพมหานคร
กลุ่มกรุงธนเหนือ

**Academic Leadership of School Principals and Learning Organization
in the Basic Educational Schools under the Bangkok Metropolitan
Administration, North Krung Thon Group**

ธาดา วิชัยวรารณ, อุไรรัตน์ แยมชุตติ,
วิเชียร อินทรสมพันธ์ และ พรพิรุณ วงศ์สมุด
มหาวิทยาลัยธนบุรี

**Thada Wikaiwaraporn, Urarat Yamchuti,
Wichien Indarasompun and Pornpiroon Womgsamut**
Thonburi University, Thailand
Corresponding Author, E-mail : kanoom2008@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1)ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงธนเหนือ 2) ระดับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงธนเหนือ และ 3) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงธนเหนือ กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้บริหารและครู ในสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงธนเหนือ ปีการศึกษา 2565 จำนวน 320 คน เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลคือ แบบสอบถาม ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .943 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ด้วยการหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้วยวิธีของเพียร์สัน (Pearson's correlation) วิเคราะห์พหุคูณอย่างง่าย โดยวิธี Stepwise (Multiple Regression Analysis)

ผลการวิจัยพบว่า 1)ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงธนเหนือในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือด้านการตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน รองลงมา คือด้านการจัดให้มีสิ่งส่งเสริมการเรียนรู้แก่ผู้เรียน และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการสื่อสารเป้าหมายของโรงเรียน 2) ระดับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงธนเหนือ พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการเป็นบุคคลรอบรู้ รองลงมา คือ

* วันที่รับบทความ : 21 ธันวาคม 2565; วันที่แก้ไขบทความ 19 มกราคม 2566; วันที่ตอบรับบทความ : 20 มกราคม 2566

Received: December 21 2022; Revised: January 19 2023; Accepted: January 20 2023

ด้านแบบแผนความคิด และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการสร้างวิสัยทัศน์ร่วม3)ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการมอบหมายงานให้ครูดูแลเอาใจใส่ผู้เรียน (X8) และด้านการจัดให้มีสิ่งส่งเสริมการเรียนรู้แก่ผู้เรียน (X11) ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัด กรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงธนเหนือภาพรวม (Ytot) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05ซึ่งสามารถเขียนเป็นสมการถดถอยได้ดังนี้

$$\text{สมการคะแนนดิบ} \quad Y' = 2.080 + 0.375(X8) + 0.143(X11) \quad (R^2 = 0.484)$$

$$\text{สมการคะแนนมาตรฐาน} \quad Zy' = 0.522(X8) + 0.213(X11) \quad (R^2 = 0.484)$$

คำสำคัญ : ภาวะผู้นำทางวิชาการ; การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้; สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัด กรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงธนเหนือ

Abstracts

“The objective this study aimed to, 1) levels to academic leadership of basic educational institution administrators, levels to learning organization of basic educational institution, and 3) academic leadership of educational institution administrators affecting the learning organization of basic educational institution, North Krung Thon group. A sample group comprised 320 principals and teachers in the schools under the BMA, North Krung Thon group. A questionnaire, with a reliability of .943, was used as a research instrument. Data were analyzed utilizing frequency, percentage, mean, standard deviation, Pearson's correlation, and Stepwise multiple regression analysis.

The findings revealed that (1) the overall level of the academic leadership of the principals in the schools under the BMA, North Krung Thon group was high. When inspecting individual aspects, it was found that the highest average aspect was monitoring students' progress, followed by organizing learning support activities for students, while communicating the school's goals was the lowest. (2) Overall level of the learning organization of the schools under the BMA, North Krung Thon group was high. When inspecting individual aspects, the highest average aspect was being knowledgeable, followed by the thought pattern, while the lowest was constructing a shared vision. (3) the academic leadership of the school principals in the aspect of assigning teachers to take good care of students (X8) and organizing the learning support activities (X11) affected the overall (Ytot) learning organization status of the schools under the BMA, North Krung Thon group, significantly at .05 level. The multiple regression equations could be drawn as follows:

$$\text{Raw score equation} \quad Y' = 2.080 + 0.375(X8) + 0.143(X11) \quad (R^2 = 0.484)$$

$$\text{Standardized score equation} \quad Zy' = 0.522(X8) + 0.213(X11) \quad (R^2 = 0.484)$$

Keywords: Academic Leadership; Learning organization; Basic Educational schools under the BMA; North Krung Thon Group

บทนำ

การบริหารและการจัดการสถานศึกษาเป็นกระบวนการในการทำงานโดยมีผู้บริหารสถานศึกษาปฏิบัติภารกิจอย่างเป็นระบบในสถานศึกษาที่ดำเนินการ การบริหารงานในสถานศึกษาเป็นกระบวนการดำเนินงานของกลุ่มผู้บริหารเพื่อต้องการพัฒนาหรือให้บริการทางการศึกษาแก่สมาชิกในสังคมให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นบุคคลสำคัญ ที่มีบทบาทและมีอำนาจหน้าที่ในการบริหารจัดการสถานศึกษาให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามเป้าหมายที่องค์การได้กำหนดไว้และสามารถบริการทางการศึกษาแก่สังคมได้เป็นอย่างดีผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการจัดการศึกษาเพราะมีอำนาจในการตัดสินใจรวมทั้งการกำหนดนโยบายต่าง ๆ ของสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาจึงควรมีลักษณะที่ดีทั้งทางด้านคุณวุฒิและคุณธรรม จริยธรรม เพื่อความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษา(ธีระ รุญเจริญ, 2550 : 7) กล่าวไว้ว่า “ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นบุคลากรหลักที่สำคัญของสถานศึกษาและเป็นผู้นำวิชาชีพที่จะต้องมีความรู้ ความสามารถและคุณธรรมจริยธรรมตลอดทั้งจรรยาบรรณวิชาชีพที่ดี จึงจะนำไปสู่การจัดการและบริหารสถานศึกษาที่ดี มีประสิทธิผลและประสิทธิภาพ” ซึ่งมีขอบเขตการบริหารงาน 4 ด้าน คือ ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงานทั่วไป การบริหารงบประมาณ และการบริหารงานบุคคล ซึ่งงานทั้ง 4 ด้านงานวิชาการเป็นงานที่สำคัญที่สุด

งานวิชาการเป็นงานหลักหรือเป็นภารกิจหลักของสถานศึกษาที่พระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 มุ่งให้กระจายอำนาจในการบริหารจัดการไปให้สถานศึกษามากที่สุด ด้วยเจตนารมณ์ที่จะให้สถานศึกษาดำเนินการได้โดยอิสระ คล่องตัว รวดเร็ว สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน สถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่นและการมีส่วนร่วมจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่าย ซึ่งจะเป็ปัจจัยสำคัญทำให้สถานศึกษามีความเข้มแข็งในการบริหารและการจัดการสามารถพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ ตลอดจนการวัดผล ประเมินผล รวมทั้งการวัดปัจจัยเกื้อหนุน การพัฒนาคุณภาพนักเรียนชุมชน ท้องถิ่นได้อย่างมีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ

การบริหารงานวิชาการถือเป็นงานที่มีความสำคัญที่สุดเป็นหัวใจสำคัญของการจัดการศึกษาซึ่งทั้งผู้บริหารโรงเรียนคณะครูและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายต้องมีความรู้ความเข้าใจให้ความสำคัญและมีส่วนร่วมในการวางแผนกำหนดแนวทางปฏิบัติการประเมินผลและการปรับปรุงแก้ไขอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องงานวิชาการของโรงเรียนประกอบด้วยงานหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนเป็นหลักซึ่งโรงเรียนจะต้องสร้างหลักสูตรของตนเองดังนั้นครูจะต้องทำหน้าที่ในการสร้างและพัฒนาหลักสูตร การนำหลักสูตรไปใช้การออกแบบการจัดการเรียนรู้โดยการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาด้วยภาวะผู้นำทางวิชาการการบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาการจัดการกระบวนการเรียนการสอนการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน การวัดผลประเมินผลสื่อและแหล่งเรียนรู้ ทั้งนี้ผู้บริหารสถานศึกษานับว่ามีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพของสถานศึกษาและความจำเป็นของผู้เรียน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553 : 9)

ผู้บริหารโรงเรียนจึงต้องมีภาวะผู้นำและมีลักษณะเฉพาะหลายประการที่จะช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนมีพัฒนาการทางการเรียนให้มากขึ้น ผู้บริหารโรงเรียนควรต้องมีภาวะผู้นำทางวิชาการ เพื่อพัฒนาให้นักเรียนมีความก้าวหน้าทางการเรียนโดยต้องปรับปรุงพันธกิจของโรงเรียน ประชาสัมพันธ์เป้าประสงค์ของโรงเรียน ดำเนินการจัดการเรียนการสอน ส่งเสริมบรรยากาศการเรียนการสอนที่ดี ส่วนที่มีอิทธิพลมากที่สุดในการภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนคือ การจัดทำพันธกิจของโรงเรียน กล่าวได้ว่า การที่ผู้บริหารโรงเรียนสนใจการเรียนการสอนในห้องเรียน ความมีประสิทธิภาพของการทำงานของครู และความสำเร็จของนักเรียนเป็นเรื่องที่มีความสัมพันธ์กัน (Leithwood, 2006 : 28)

“องค์กรแห่งการเรียนรู้” เป็นองค์กรที่มีการสร้างช่องทางให้เกิดการถ่ายทอดความรู้ซึ่งกันและกัน ภายในระหว่างบุคลากร ควบคู่ไปกับการรับความรู้จากภายนอก เป้าประสงค์สำคัญ คือเอื้อให้เกิดโอกาสในการหาแนวปฏิบัติที่ดีที่สุด เพื่อนำไปสู่การพัฒนาและสร้างเป็นฐานความรู้ที่เข้มแข็งขององค์กร เพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลกที่เกิดขึ้นอยู่ตลอดเวลา เป็นแนวคิดบริหารที่ใช้เป็นพื้นฐานในการก้าวสู่ความสำเร็จขององค์กรทุกประเภท ไม่ว่าภาครัฐราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือเอกชน โดยสามารถประยุกต์ใช้ร่วมกับระบบบริหารรูปแบบอื่น ที่มีลักษณะเป็นการพัฒนาองค์กรให้เพียบพร้อมไปด้วยความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และให้บรรลุผลสำเร็จในระบบการบริหารเชิงคุณภาพ รวมตลอดทั่วทั้งองค์กร โดยเฉพาะอย่างยิ่ง “สถานศึกษา” ในการพัฒนาองค์กรให้เป็นองค์กรชุดใหม่ที่สนับสนุนให้บุคลากรทุกระดับมีความพร้อมที่จะเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง เพื่อปรับให้ทันต่อสภาวะการเปลี่ยนแปลงและมีการพัฒนางานอย่างยั่งยืน

สถานศึกษาเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ที่ทำงานด้านให้การศึกษาในสังคมซึ่งมีหน้าที่ที่สำคัญที่สุด คือการจัดการศึกษาให้กับประชาชนโดยให้มีความพัฒนาในทุกด้านอย่างสมดุล โดยการพัฒนาบุคคลแบบองค์รวม ซึ่งหมายถึง การพัฒนาด้านร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญาให้เป็นไปอย่างเต็มศักยภาพสถานศึกษาจึงมีภารกิจที่จะต้องจัดการศึกษาให้ได้มาตรฐาน ให้นักเรียนมีคุณภาพทัดเทียมกับนานาชาติ การที่จะทำให้โรงเรียนมีคุณภาพต้องอาศัยการบริหารงานด้านต่างๆในโรงเรียน โดยเฉพาะการบริหารงานวิชาการเป็นงานที่รวมภารกิจหลักของหน่วยงาน หรือสถานศึกษาที่บ่งบอกถึงปรัชญา จุดมุ่งหมายในการปฏิบัติงานเพื่อให้ผู้บริหารซึ่งได้แก่ นักเรียนหรือบุคคลในชุมชนได้รับการพัฒนาตนเองด้านความรู้ เจตคติและทักษะในศาสตร์ต่าง ๆ เพื่อนำไปสู่เป้าหมายและวัตถุประสงค์ของการศึกษา (ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์, 2553 : 1)

ดังนั้นภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาต้องเป็นผู้มีความสามารถในการบริหารงานในสถานศึกษาการจัดกิจกรรมด้านวิชาการและกิจกรรมการเรียนการสอนให้บรรลุผลสำเร็จ ทำให้กระบวนการจัดการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีบทบาทภาวะผู้นำทางวิชาการที่จะต้องให้การส่งเสริมสนับสนุนให้ครูผู้สอนจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนกันทุกคนซึ่งเป็นบทบาทสำคัญอย่างยิ่งที่จะนำไปสู่ความสำเร็จความสำเร็จ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาจัดปัญหาการจัดการเรียนการสอนที่ดีด้วยคุณภาพให้หมดไป ส่งผลถึงการเป็นองค์กรที่ให้ความสำคัญต่อการเรียนรู้ของคนภายในองค์กร โดยอาศัยปัจจัยต่าง ๆ ที่เอื้อต่อการเสริมสร้างการเรียนรู้ร่วมกันทั้งภายในและภายนอก

องค์กร เพื่อดำเนินการให้เกิดผลภายใต้กลยุทธ์การบริหารในเชิงรุกเตรียมพร้อมรับกับสถานการณ์ใหม่ ๆ ที่เปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ เพื่อให้องค์กรดำรงอยู่ได้อย่างสง่างาม โดยมิวัณธรรมที่ดีกระบวนการต้องดำเนินอย่างต่อเนื่องและเสริมสร้างบริบทการเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอ อันจะนำพาให้องค์กรเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลอย่างน่าพึงพอใจตามสภาวะการณ์ขององค์กรนั้นๆ โดยมีปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ได้แก่ ภาวะผู้นำ วัฒนธรรมองค์กร พันธกิจและยุทธศาสตร์ การดำเนินงานบริหารจัดการ โครงสร้างองค์กร ระบบองค์กร บรรยากาศในการทำงานและการจูงใจ (Kaiser, Sandra M, 2000 : online) ซึ่งสอดคล้องกับ ปิยะวรรณ แววรรณจิตต์ (2561 : 1) ได้ศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตทุ่งครุ พบว่า 1) ระดับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตทุ่งครุ โดยรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้านโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการเรียนรู้เป็นทีม ด้านการมีวิสัยทัศน์ร่วม ด้านการคิดอย่างเป็นระบบ ด้านการเป็นบุคคลที่รอบรู้และด้านการมีรูปแบบความคิด 2) ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตทุ่งครุโดยรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือด้านการกำหนดภารกิจของโรงเรียน ด้านการจัดการด้านการเรียนการสอน และด้านการเสริมสร้างบรรยากาศทางวิชาการของโรงเรียน 3) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์ทางบวกกับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตทุ่งครุ ในระดับค่อนข้างสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ดังนั้นสถานศึกษามีความต้องการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพและให้ได้มาตรฐานการศึกษา การบริหารงานจึงเป็นส่วนสำคัญยิ่งในการพัฒนาสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพประกอบกับแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยต่าง ๆ ที่กล่าวมา ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีภาวะผู้นำทางวิชาการ ซึ่งภาวะผู้นำทางวิชาการจะสามารถช่วยพัฒนาองค์กรแห่งการเรียนรู้ให้ไปสู่ความสำเร็จตามวิสัยทัศน์และเป้าหมายของสถานศึกษาในด้านต่าง ๆ เพื่อจะได้นำข้อมูลไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา การวางแผนดำเนินงานวิชาการ และพัฒนาโรงเรียนให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ และแนวการปรับปรุงการบริหารการศึกษาของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดกรุงเทพมหานครกลุ่ม
กรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดกรุงเทพมหานครกลุ่ม
กรุงเทพมหานคร
3. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้
ในสถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานครกลุ่มกรุงเทพมหานคร

ระเบียบวิธีการวิจัย

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ผู้อำนวยการรองผู้อำนวยการหรือผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนรอง
ผู้อำนวยการ และครูผู้สอน ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา
2563 จำนวน 91 โรงเรียนจำนวน 1,859 คน(ข้อมูล ณ 25 กรกฎาคม 2565)

(ที่มา: รายงานสถิติการศึกษาปีการศึกษา 2565 โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร)

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ผู้อำนวยการรองผู้อำนวยการหรือผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนรองผู้อำนวยการ และ
ครูผู้สอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพมหานคร ในปีการศึกษา 2565 จำนวน 91
โรงเรียนกำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan) เลือกตัวอย่างตาม
โอกาสทางสถิติ(probability sampling) ด้วยวิธีสุ่มแบบแบ่งชั้น(Stratified Random Sampling)จำแนก
ตามเขตที่ตั้งของโรงเรียน โดยวิธีสุ่มอย่างง่ายจากประชากรจำนวน 1,859 คนสุ่มได้ 320 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ลักษณะของเครื่องมือ

การวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามจำนวน 320 ชุดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเองโดยแบ่งออกเป็น 3 ตอนคือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามที่เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามในเรื่อง เพศ อายุระดับการศึกษา
ตำแหน่งในปัจจุบันและประสบการณ์การทำงานมีลักษณะเป็นแบบตัวเลือกที่กำหนดคำตอบไว้ (forced
choice)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการ ตามแนวคิดของฮอลลิงเจอร์และเมอร์ฟี
(Hallinger and Murphy) ประกอบด้วย 1) การกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน 2) การสื่อสารเป้าหมายของ
โรงเรียน 3) การนิเทศและการประเมินผลด้านการสอน 4) การประสานงานด้านการใช้หลักสูตร 5) การ
ตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน 6) การควบคุมเวลาในการสอน 7) การดูแลเอาใจใส่ครูและนักเรียนอย่าง

ใกล้ชิด 8) การจัดให้มีสิ่งจูงใจให้กับครู 9) การส่งเสริมให้มีการพัฒนาวิชาชีพ 10) การพัฒนาและสร้างมาตรฐานด้านวิชาการ 11) การจัดให้มีสิ่งส่งเสริมสภาพการเรียนรู้

การตอบแบบสอบถามในตอนที่ 2 ของแบบสอบถามความคิดเห็น มีลักษณะเป็นคำถามแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคิร์ต (Likert Rating Scales) โดยกำหนดค่าระดับคะแนนของแต่ละช่วงน้ำหนักดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารอยู่ในระดับมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารอยู่ในระดับมาก

ระดับ 3 หมายถึง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารอยู่ในระดับปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารอยู่ในระดับน้อย

ระดับ 1 หมายถึง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับองค์กรแห่งการเรียนรู้ตามแนวคิดของเซ็งเก้ (Senge, 1990 : 1)

ประกอบด้วย 1) ความเชี่ยวชาญบุคคล 2) แบบแผนทางความคิด 3) วิสัยทัศน์ร่วมกัน 4) การเรียนรู้เป็นทีม 5) มีการคิดอย่างเป็นระบบ

การตอบแบบสอบถามในตอนที่ 3 ของแบบสอบถามความคิดเห็น มีลักษณะเป็นคำถามแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคิร์ต (Likert Rating Scales) โดยกำหนดค่าระดับคะแนนของแต่ละช่วงน้ำหนักดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง องค์กรแห่งการเรียนรู้อยู่ในระดับมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง องค์กรแห่งการเรียนรู้ในระดับมาก

ระดับ 3 หมายถึง องค์กรแห่งการเรียนรู้ในระดับปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง องค์กรแห่งการเรียนรู้ในระดับน้อย

ระดับ 1 หมายถึง องค์กรแห่งการเรียนรู้ในระดับน้อยที่สุด

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือเป็นแบบสอบถามโดยมีขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎี วรรณกรรม และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษาเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบประเมินภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพมหานคร

2. นำข้อมูลต่างๆ ที่ได้จากการศึกษาค้นคว้ามากำหนดเป็นนิยามศัพท์เฉพาะเชิงปฏิบัติการเพื่อร่างข้อคำถามตามตัวแปรที่จะประเมิน

3. นำผลที่ได้จากการศึกษาไปสร้างแบบประเมินตามตัวแปรที่จะประเมิน

4. นำแบบประเมินที่สร้างขึ้นไปให้ประธานและกรรมการที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองพิจารณาและปรับปรุงแก้ไข

5. ตรวจสอบความถูกต้องเที่ยงตรงตามเนื้อหาของแบบสอบถาม โดยนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาและนำแบบสอบถามที่สร้างให้ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่านตรวจสอบความตรงของเนื้อหา (content validity) ของแบบสอบถามโดยพิจารณาตรวจสอบ ข้อความ สำนวนภาษา ความถูกต้อง ความเที่ยงตรงด้านเนื้อหา และโครงสร้างของแบบสอบถามโดยใช้เทคนิค IOC (index of item objective congruence) แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขอีกครั้งหนึ่ง

6. นำแบบสอบถามที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (try out) กับสถานศึกษาชั้นพื้นฐานที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 3 แห่ง ๆ ละ 10 ฉบับ รวม 30 ฉบับ โดยผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการหรือผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนรองผู้อำนวยการ และครูเป็นผู้ให้ข้อมูล

7. นำแบบสอบถามที่ได้รับมาคำนวณหาความเชื่อมั่น (reliability) ของแบบสอบถามตามวิธีของครอนบาค (cronbach) โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .943

เก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยทำหนังสือแนะนำตัวจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธนบุรี ถึง ผู้อำนวยการสถานศึกษาชั้นพื้นฐานสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงธนเหนือที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขอความอนุเคราะห์ ในการตอบแบบสอบถามในการวิจัยครั้งนี้

2. ผู้วิจัยดำเนินการจัดเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยแจกแบบสอบถามวิธีทำแบบสอบถามออนไลน์ผ่านการสแกน QR code ที่แนบไว้ด้านล่างของหนังสือขอความอนุเคราะห์โดยแบบสอบถามสร้างด้วย Google Form และเก็บคืนด้วยตนเอง โดยส่งคืนทางline

3. ผู้วิจัยตรวจสอบแบบประเมินที่รับกลับคืนแล้วคัดเลือกเฉพาะแบบประเมินที่มีความสมบูรณ์ที่สุดเพื่อนำมาวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

1. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้ประเมินดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1.1 ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามทุกฉบับ

1.2 แบบสอบถามตอนที่ 1 วิเคราะห์สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถามในด้าน

เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพการ ระยะเวลาที่ปฏิบัติราชการในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน และหน้าที่ความรับผิดชอบที่ปฏิบัติในปัจจุบัน โดยใช้ค่าความถี่และค่าร้อยละ เพื่อนำมาประกอบการอภิปรายผลในการศึกษาค้นคว้า

1.3 แบบสอบถามตอนที่ 2 วิเคราะห์ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพมหานคร โดยการหาค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

1.4 แบบสอบถามตอนที่ 3 วิเคราะห์ระดับองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพมหานคร โดยการหาค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

1.5 นำข้อมูลดังกล่าวไปคำนวณค่าทางสถิติ เพื่อทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติพื้นฐานได้แก่

2.1 การวิเคราะห์สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถามในด้านเพศ อายุ ระดับการศึกษา อายุราชการ ระยะเวลาที่ปฏิบัติราชการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และหน้าที่ความรับผิดชอบที่ปฏิบัติในปัจจุบัน ใช้ค่าความถี่ (frequency) และค่าร้อยละ (percentage)

2.2 การวิเคราะห์ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพมหานคร โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และแปลความหมายของคะแนนเฉลี่ยตามเกณฑ์ของเบสท์ (Best, 1997 : 190) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.50 - 5.00 หมายถึงอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.50 - 4.49 หมายถึงอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.50 - 3.49 หมายถึงอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.50 - 2.49 หมายถึงอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.49 หมายถึงอยู่ในระดับน้อยที่สุด

2.3 การวิเคราะห์ระดับองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพมหานคร โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และแปลความหมายของคะแนนเฉลี่ยตามเกณฑ์ของเบสท์ (Best, 1997 : 190) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.50 - 5.00 หมายถึงอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.50 - 4.49 หมายถึงอยู่ในระดับมาก

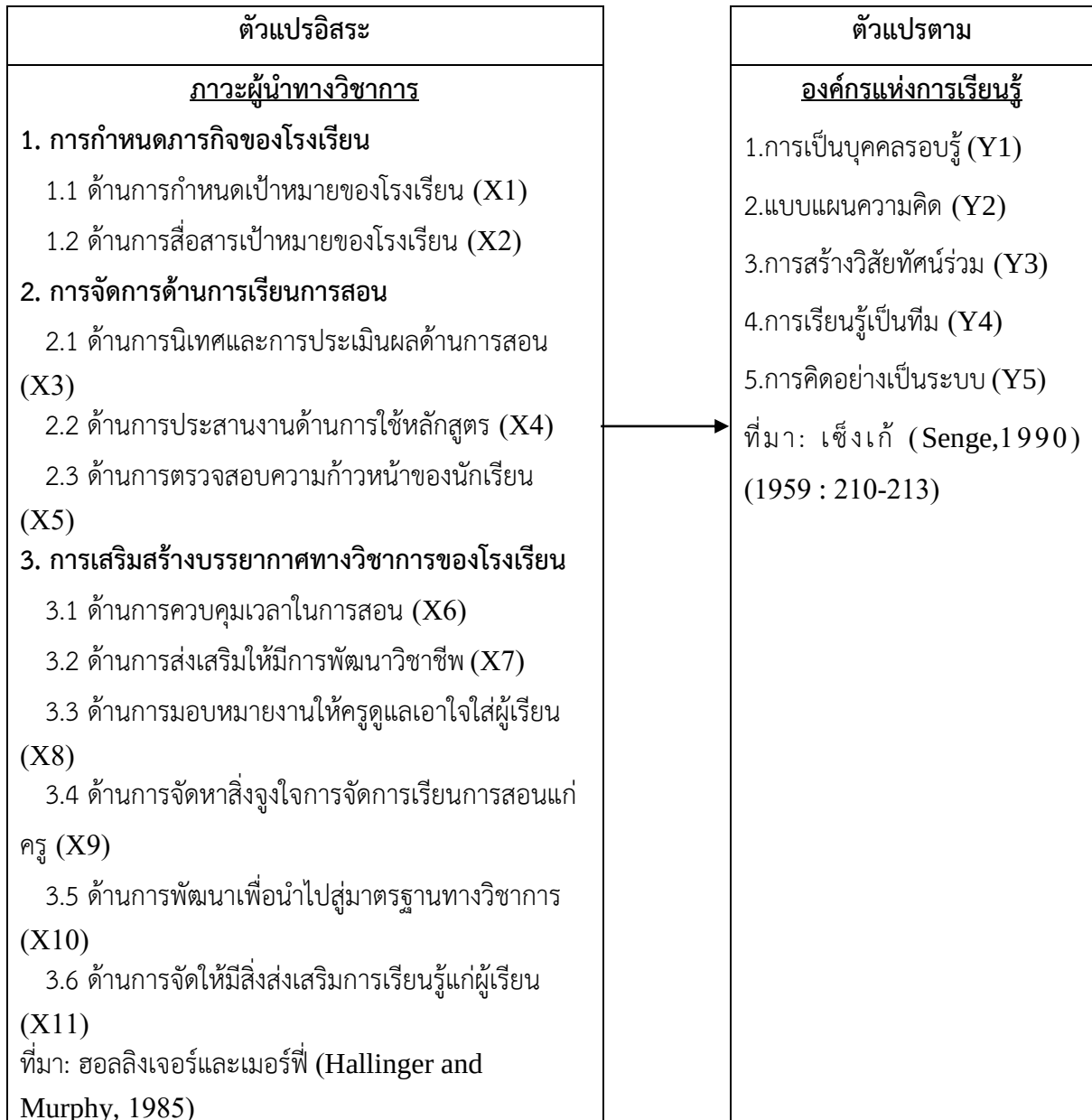
ค่าเฉลี่ย 2.50 - 3.49 หมายถึงอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.50 - 2.49 หมายถึงอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.49 หมายถึงอยู่ในระดับน้อยที่สุด

2.4 การวิเคราะห์ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพมหานคร ใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (stepwise multiple regression analysis)

กรอบแนวคิดในการวิจัย

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

ข้อมูลผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 257 คน คิดเป็นร้อยละ 80.31 ส่วนใหญ่มีอายุ 41 - 50ปีจำนวน 117 คน คิดเป็นร้อยละ 36.56 มีระดับการศึกษา ปริญญาโท จำนวน 163 คน คิดเป็นร้อยละ 50.94ผู้ตอบแบบสอบถามปฏิบัติงานในตำแหน่ง ส่วนใหญ่เป็นครู 253 คน ร้อยละ 79.06 และมีประสบการณ์ในการทำงาน 21-25 ปี จำนวน 146 คน คิดเป็นร้อยละ 45.62

1. ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดกรุงเทพมหานครกลุ่มกรุงเทพมหานคร

ตารางที่ 1 วิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพมหานคร (โดยภาพรวม)
(n = 320)

ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพมหานคร	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับ
1. การกำหนดภารกิจของโรงเรียน				
1.1 ด้านการกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน(X1)	4.42	.523	มาก	5
1.2 ด้านการสื่อสารเป้าหมายของโรงเรียน(X2)	4.34	.682	มาก	11
2. การจัดการด้านการเรียนการสอน				
2.1 ด้านการนิเทศและการประเมินผลด้านการสอน(X3)	4.38	.646	มาก	9
2.2 ด้านการประสานงานด้านการใช้หลักสูตร (X4)	4.41	.597	มาก	7
2.3 ด้านการตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน (X5)	4.50	.535	มากที่สุด	1
3. การเสริมสร้างบรรยากาศทางวิชาการของโรงเรียน				
3.1 ด้านการควบคุมเวลาในการสอน (X6)	4.40	.641	มาก	8
3.2 ด้านการส่งเสริมให้มีการพัฒนาวิชาชีพ (X7)	4.35	.692	มาก	10
3.3 ด้านการมอบหมายงานให้ครูดูแลเอาใจใส่ผู้เรียน (X8)	4.41	.568	มาก	6
3.4 ด้านการจัดหาสิ่งจูงใจการจัดการเรียนการสอนแก่ครู (X9)	4.43	.613	มาก	4
3.5 ด้านการพัฒนาเพื่อนำไปสู่มาตรฐานทางวิชาการ (X10)	4.44	.621	มาก	3
3.6 ด้านการจัดให้มีสิ่งส่งเสริมการเรียนรู้แก่ผู้เรียน (X11)	4.44	.606	มาก	2
ภาพรวม	4.41	.531	มาก	

จากตารางที่ 1 พบว่า ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัด กรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพมหานคร ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.41$, S.D. = 0.531) เมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือด้านการตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน ($\bar{X} = 4.50$, S.D. = 0.535) รองลงมา คือด้านการจัดให้มีสิ่งส่งเสริมการเรียนรู้แก่ผู้เรียน ($\bar{X} = 4.44$, S.D. = 0.606) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการสื่อสารเป้าหมายของโรงเรียน ($\bar{X} = 4.34$, S.D. = 0.682)

2. ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เกี่ยวกับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพมหานคร

ตารางที่ 2 วิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัด กรุงเทพมหานครกลุ่มกรุงเทพมหานคร (โดยภาพรวม)
(n = 320)

การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา				
ขั้นพื้นฐาน สังกัดกรุงเทพมหานคร	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับ
กลุ่มกรุงเทพมหานคร				
1. การเป็นบุคคลรอบรู้ (Y1)	4.50	.576	มากที่สุด	1
2.แบบแผนความคิด(Y2)	4.46	.588	มาก	2
3. การสร้างวิสัยทัศน์ร่วม(Y3)	4.18	.748	มาก	5
4.การเรียนรู้เป็นทีม(Y4)	4.36	.498	มาก	4
5.การคิดอย่างเป็นระบบ(Y5)	4.39	.542	มาก	3
ภาพรวม	4.37	.408	มาก	

จากตารางที่ 2 พบว่า ระดับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพมหานคร ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.37$, S.D. = 0.408) เมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการเป็นบุคคลรอบรู้ ($\bar{X} = 4.50$, S.D. = 0.576) รองลงมา คือ ด้านแบบแผนความคิด ($\bar{X} = 4.46$, S.D. = 0.588) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการสร้างวิสัยทัศน์ร่วม ($\bar{X} = 4.18$, S.D. = 0.748)

3. ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงธนเหนือ

ตารางที่ 3 การวิเคราะห์ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงธนเหนือ

(n = 320)

ตัวแปรพยากรณ์	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.
	B	Std. Error	Beta		
ค่าคงที่ (Constant)	2.080	.135		15.423	.000
ด้านการมอบหมายงานให้ครูดูแลเอาใจใส่ผู้เรียน (X8)	.375	.043	.522	8.630	.000
ด้านการจัดให้มีสิ่งส่งเสริมการเรียนรู้แก่ผู้เรียน (X11)	.143	.041	.213	3.521	.000

ค่าคงที่ = 2.080, $SE_{est} = \pm .135$

$R = .695$, $R^2 = .484$, $R^2_{adj} = .480$, $F = 12.395$, $Sig. = .000$

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 3 พบว่า ตัวแปรที่ได้รับการคัดเลือกเข้าสมการ คือ ด้านการมอบหมายงานให้ครูดูแลเอาใจใส่ผู้เรียน (X8) และด้านการจัดให้มีสิ่งส่งเสริมการเรียนรู้แก่ผู้เรียน (X11) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R) ในการทำนายการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงธนเหนือ ภาพรวม (Y_{tot}) เท่ากับ 0.695 ค่าสัมประสิทธิ์ในการทำนาย (R^2) เท่ากับ 0.484 หมายความว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการมอบหมายงานให้ครูดูแลเอาใจใส่ผู้เรียน (X8) และด้านการจัดให้มีสิ่งส่งเสริมการเรียนรู้แก่ผู้เรียน (X11) สามารถทำนายการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงธนเหนือในภาพรวมร้อยละ 48.40 ค่าประสิทธิภาพในการทำนายที่ปรับแล้ว (Adjusted R^2) เท่ากับ 0.480 มีค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการทำนาย (Standard Error) เท่ากับ 0.135 ในลักษณะนี้แสดงว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการมอบหมายงานให้ครูดูแลเอาใจใส่ผู้เรียน (X8) และด้านการจัดให้มีสิ่งส่งเสริมการเรียนรู้แก่ผู้เรียน (X11) ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงธนเหนือภาพรวม (Y_{tot}) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสามารถเขียนเป็นสมการถดถอยได้ดังนี้

สมการคะแนนดิบ $Y' = 2.080 + 0.375(X8) + 0.143(X11)$ ($R^2 = 0.484$)

สมการคะแนนมาตรฐาน $Zy' = 0.522(X8) + 0.213(X11)$ ($R^2 = 0.484$)

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 พบว่า ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงธนเหนือ ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงธนเหนือในภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ จุฑาทิพย์ ชัยบัณฑิต (2560 : 5) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่มัธยมศึกษาเขต 16 ผลวิจัยพบว่าภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาทุกด้านอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุกฤตา วัฒนเกษมสกุล (2562 : 1) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลาเขต 3 ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูผู้สอนในภาพรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก เช่นกัน

ผลการวิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 พบว่า ระดับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงธนเหนือ พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงธนเหนือในด้านการเป็นบุคคลรอบรู้ พัฒนาให้ครูเป็นผู้เชี่ยวชาญสามารถสร้างผลงานเชิงสร้างสรรค์และความสามารถในการพัฒนาตนเองและบุคลากรทุกฝ่ายในสถานศึกษาให้เกิดความมั่นใจในการจัดการเรียนการสอน พร้อมทั้งด้านแบบแผนความคิด มีการวางแผนตามกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจมีมุมมองศึกษาตามสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปตามความเป็นจริง สอดคล้องกับงานวิจัยของ จุฑาทิพย์ ชัยบัณฑิต (2560 : 5) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่มัธยมศึกษาเขต 16 ผลวิจัยพบว่าความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ทุกด้านอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุกฤตา วัฒนเกษมสกุล (2562 : 1) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลาเขต 3 ผลการวิจัยพบว่า การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูผู้สอนโดยภาพรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก เช่นกัน

ผลการวิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพมหานคร ในด้านการมอบหมายงานให้ครูดูแลเอาใจใส่ผู้เรียน (X8) และด้านการจัดให้มีสิ่งส่งเสริมการเรียนรู้แก่ผู้เรียน (X11) ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพมหานคร ภาพรวม (Ytot) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพมหานคร จัดเตรียมรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ และนำข้อมูลมาแจ้งให้ครูทราบเพื่อสะดวกในการพัฒนาผู้เรียนตามวัตถุประสงค์ ส่งเสริมให้มีการจัดกิจกรรมระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีความเดือดร้อนและสนองตอบความต้องการของผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนศึกษาได้ตามวัตถุประสงค์ และให้ความสำคัญกับการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ทางวิชาการแก่นักเรียน และกระตุ้นให้นักเรียนเห็นคุณค่าของความสำเร็จและความก้าวหน้าของตนเอง สอดคล้องกับงานวิจัยของ สมถวิล ศิลปคนธรรพ์ (2556 : 1) ศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 รวมทั้งสอดคล้องกับงานวิจัยของปิยะวรรณแวววรรณจิตต์ (2561 : 1) ได้ศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตทุ่งครุผลการวิจัย พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตทุ่งครุ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 โดยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาทุกด้านร่วมกันพยากรณ์การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตทุ่งครุได้ร้อยละ 39.40 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการเสริมสร้างบรรยากาศทางวิชาการมีอำนาจการพยากรณ์สูงสุด รองลงมา ได้แก่ ด้านการจัดการด้านการเรียนการสอน และด้านการกำหนดภารกิจของโรงเรียน ตามลำดับ และสอดคล้องงานวิจัยของ Davis & Thomas (1989 : 1) ได้ศึกษาวิจัยภาวะผู้นำของผู้บริหารและผลที่มีต่อการปรับปรุงโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีประสิทธิภาพ ทำการศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตเมือง 2 แห่งและเปรียบเทียบภาวะผู้นำ 6 ด้านคือการประสานงานเกี่ยวกับการเรียนการสอน การเน้นผลสัมฤทธิ์การประเมินผลการเรียนของนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ การจัดบรรยากาศความเป็นระเบียบเรียบร้อย การกำหนดยุทธวิธีการสอน และการสนับสนุนครูผลการวิจัย พบว่า พฤติกรรมเพียง 4 ด้าน คือการเน้นผลสัมฤทธิ์การจัดบรรยากาศความเป็นระเบียบเรียบร้อย การประเมินผลความเจริญก้าวหน้าของนักเรียนอย่างสม่ำเสมอและการสนับสนุน ได้รับการรับรู้จากกลุ่มครูว่าเป็นภาวะผู้นำของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการปรับปรุงโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งนี้

1. ผู้บริหารสถานศึกษา ควรนำภาวะผู้นำทางวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอนโดยส่งเสริมให้มีการนิเทศและประเมินผลการสอบของครูโดยให้ครูมีการทบทวนทำความเข้าใจด้านหลักสูตรเพื่อให้สามารถจัดการเรียนการสอนตามจุดประสงค์
2. ผู้บริหารสถานศึกษา ควรนำภาวะผู้นำทางวิชาการด้านการเสริมสร้างบรรยากาศทางวิชาการของผู้เรียนโดยส่งเสริมให้มีการพัฒนาวิชาชีพโดยให้ครูผู้สอนนำภูมิปัญญาท้องถิ่นร่วมกันแนะนำอาชีพดั้งเดิมของท้องถิ่นทำให้เกิดความรักความภาคภูมิใจในท้องถิ่น ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีจิตสำนึกรักท้องถิ่น
3. ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ โดยส่งเสริมให้มีการจัดการเรียนรู้เป็นทีมโดยเปิดโอกาสให้บุคลากรทุกภาคส่วนในสถานศึกษาได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันในด้านความคิดความสามารถและทักษะที่ครูมีความแตกต่างหลากหลาย
4. ให้ครูร่วมสร้างวิสัยทัศน์ภายในสถานศึกษาสนับสนุนให้ทุกฝ่ายร่วมกันกำหนดเป้าหมายพันธกิจเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้
5. ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญกับการเพิ่มศักยภาพและเสริมสร้างภาวะผู้นำทางวิชาการด้านอื่นๆนอกเหนือจากการมอบหมายให้ครูดูแลเอาใจใส่ผู้เรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพมหานคร

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรทำการศึกษาในสถานที่แตกต่างกัน เพราะในงานวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาเฉพาะในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพมหานคร เท่านั้น ในการวิจัยสำรวจครั้งต่อไป ควรมีการศึกษานิเทศภาคอื่น ๆ เพื่อให้มีความครอบคลุมของข้อมูล
2. ควรทำการศึกษาเชิงคุณภาพเพิ่มเติม เพราะในงานวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาวิจัยเชิงปริมาณ ซึ่งในการวิจัยสำรวจครั้งต่อไป ควรเพิ่มการสำรวจเชิงคุณภาพ เพื่อสอบถามข้อมูลเชิงลึก

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551*. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุม สหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- จุฑาทิพย์ ชัยบัณฑิต. (2560). *ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่มัธยมศึกษาเขต 16*. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหิดล.

- ธีระ รุญเจริญ. (2550). *ความเป็นมืออาชีพในการจัดและบริหารการศึกษา ยุคปฏิรูปการศึกษา*. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพมหานคร: ข้าวฟ่าง
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2553). *การบริหารงานวิชาการ*. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพมหานคร.
- ปิยะวรรณ แววรรณจิตต์. (2561). *ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตทุ่งครุ*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหารและการจัดการการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุกฤตา วัฒนเกษมสกุล. (2562). *ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 3*. สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.
- สมถวิล ศิลปคนธรรพ์ . (2556). *ศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร*. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- Best, John W. 1977. *Research in Education*. (3rd ed). Englewood Cliffs, New Jersey : Prentice Hall, Inc
- Davis, G. A., & Tomas, M. A. (1989). *Effective schools and effective teacher*. Boston: Allyn and Bacon.
- Hallinger, P., & Murphy, M. (1985). Assessing the instructional management behavior of principals. *The Elementary School Journal*. 8 (6), 221-224.
- Kaiser, Sandra M. (2000). *Mapping the Learning Organization: Exploring A Model of Organizational Learning*. N. P. : Dissertation for the Louisiana State University. Retrieved from https://digitalcommons.lsu.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=8202&context=gradschool_disstheses.
- Leithwood, K. (2006). A review of the research: Education leadership. The laboratory for student success at temple university center for research in human development and education. University of Toronto. *Online*. Retrieved on August 28, 2006 from <http://www.temple.edu/lss>.
- Senge, P.M. (1990). *The Fifth Discipline: The Art and Practice of the Learning Organization*. New York: Doubleday Currency.

การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย เรื่องชนิดของคำ
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนอนุบาลพะโต๊ะที่สอนโดยใช้

หนังสือเสริมประสบการณ์กับการสอนแบบปกติ

**Comparison of Learning Achievement in Thai Language Subject on Topic
of the Part of Speech of Prathomsuksa 5 Students in Anubarn Phato
School who Taught by Using the Enhance Experiences Book
with Normal Teaching**

ชนิตรา คำหม่อง และ สิริพัชร เจษฎาวิโรจน์

มหาวิทยาลัยรามคำแหง

Chanitra Khammong and Siripat Jetsadawiroj

Ramkhamhaeng University, Thailand

Corresponding Author, E-mail: 6314442020@rumail.ru.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) สร้างหนังสือเสริมประสบการณ์ วิชาภาษาไทย เรื่อง ชนิดของคำ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 (2) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาภาษาไทย เรื่องชนิดของคำ ของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ระหว่างการสอนโดยใช้หนังสือเสริมประสบการณ์ กับการสอนแบบปกติ (3) ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีต่อการสอนโดยใช้หนังสือ เสริมประสบการณ์วิชาภาษาไทย เรื่อง ชนิดของคำ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ปีการศึกษา 2565 โรงเรียนอนุบาลพะโต๊ะ ได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) โดยการจับ ฉลากแบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 1 ห้อง สอนโดยใช้หนังสือเสริมประสบการณ์ ได้แก่ นักเรียนห้อง ป.5/2 และกลุ่มควบคุม 1 ห้อง โดยใช้การสอนแบบปกติ ได้แก่ นักเรียนห้อง ป.5/1

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย หนังสือเสริมประสบการณ์ เรื่องชนิดของคำ จำนวน 8 เล่ม แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่องชนิดของคำที่สอนโดยใช้หนังสือเสริมประสบการณ์ จำนวน 8 แผน แผนการจัดการ เรียนรู้ เรื่องชนิดของคำ โดยใช้การสอนแบบปกติ จำนวน 8 แผน แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชา ภาษาไทย เรื่องชนิดของคำ จำนวน 30 ข้อ และแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีต่อการเรียนวิชาภาษาไทย โดยใช้หนังสือเสริมประสบการณ์ เรื่องชนิดของคำ ซึ่งผ่านการตรวจสอบจาก ผู้เชี่ยวชาญและหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าสถิติ ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน (SD) และการทดสอบค่า t-test แบบ independent

* วันที่รับบทความ : 11 มกราคม 2566; วันที่แก้ไขบทความ 8 กุมภาพันธ์ 2566; วันที่ตอบรับบทความ : 15 กุมภาพันธ์ 2566

Received: January 11 2023; Revised: February 8 2023; Accepted: February 15 2023

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ (1) หนังสือเสริมประสบการณ์ วิชาภาษาไทย เรื่อง ชนิดของคำ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 83.63/84.33 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ประสิทธิภาพ 80/80 ที่กำหนดไว้ (2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย เรื่อง ชนิดของคำ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่สอนโดยใช้หนังสือเสริมประสบการณ์สูงกว่าการสอนแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (3) นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีความพึงพอใจต่อการเรียนวิชาภาษาไทย โดยใช้หนังสือเสริมประสบการณ์ เรื่อง ชนิดของคำ อยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: หนังสือเสริมประสบการณ์; ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน; ชนิดของคำ

Abstracts

The objectives of this research were (1) to create the enhance experiences book of Thai Language Subject on topic of the part of speech of Prathomsuksa 5 students to be effective according to the 80/80 criteria (2) to compare the learning achievement of Thai Language Subjects on topic of the part of speech of Prathomsuksa 5 students between teaching by using the enhance experiences book and normal teaching (3) to study the satisfaction of Prathomsuksa 5 students towards teaching by using the enhance experiences book of Thai Language Subject on topic of the part of speech. The samples used in this research were Prathomsuksa 5 students, academic year 2022, Anubarn Phato School obtained from a simple random sampling method by drawing lots to divide into experimental group 1 classroom, taught by using the enhance experiences book, including students of Prathomsuksa 5/2 and the control group in 1 classroom using normal teaching, including students of Prathomsuksa 5/1.

The tools used in the research consisted of the enhance experiences book on topic of the part of speech, number of 8 volumes. Learning management plan on topic of part of speech taught by using the enhance experiences book, number of 8 plans. Learning management plans on topic of the part of speech by using normal teaching, number of 8 plans, a test to measure learning achievement in Thai Language Subjects on topic of the part of speech, number of 30 items and a questionnaire on the satisfaction of Prathomsuksa 5 students towards learning Thai Language Subject by using the enhance experiences book on topic of the part of speech which was expertly validated and determined the Index of Conformity (IOC). Data were analyzed using statistical values, mean ($\bar{x}$), standard deviation (SD) and independent t-tests.

The results of the research can be summarized as follows: (1) the enhance experiences book in Thai Language Subject on topic of the part of speech of Prathomsuksa 5 students has an efficiency value of 83.63/84.33 which meets the specified 80/80 efficiency criteria (2) the learning achievement of Thai Language Subject on topic of the part of speech of Prathomsuksa 5 students who taught by using the enhance experiences book was higher than normal teaching with a statistically significant level of .05 (3) Prathomsuksa 5 students were satisfied with learning Thai Language Subject by using the enhance experiences book on topic of the part of speech at the highest level.

Keywords: The enhance experiences book; The learning achievement; part of speech

บทนำ

กระทรวงศึกษาธิการ (2551 : 37) กล่าวว่า ภาษาไทยเป็นเอกลักษณ์ของชาติเป็นสมบัติทางวัฒนธรรม อันก่อให้เกิดความเป็นเอกภาพและเสริมสร้างบุคลิกภาพของคนในชาติให้มีความเป็นไทย เป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจ และความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ทำให้สามารถประกอบกิจธุระ การงาน และดำรงชีวิตร่วมกันในสังคมประชาธิปไตยได้อย่างสันติสุข และเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ ประสพการณ์จากแหล่งข้อมูลสารสนเทศต่างๆ เพื่อพัฒนาความรู้ กระบวนการคิดวิเคราะห์ วิเคราะห์ และสร้างสรรค์ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี ตลอดจนนำไปใช้ในการพัฒนาอาชีพให้มีความมั่นคงทางเศรษฐกิจ นอกจากนี้ยังเป็นสื่อแสดงภูมิปัญญาของบรรพบุรุษด้านวัฒนธรรม ประเพณี สุนทรียภาพ เป็นสมบัติล้ำค่าควรแก่การเรียนรู้ อนุรักษ์ และสืบสานให้คงอยู่คู่ชาติไทยตลอดไป

ในปีการศึกษา 2564 ที่ผ่านมามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาภาษาไทยในหน่วยการเรียนรู้ เรื่อง ชนิดของคำ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนอนุบาลพะโต๊ะ ต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนด ส่งผลให้คะแนนเฉลี่ยรายวิชาภาษาไทยต่ำกว่าค่าเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด ซึ่งคำแต่ละชนิดมีลักษณะและหน้าที่แตกต่างกัน การเรียนรู้เรื่องลักษณะและหน้าที่ของคำ เพื่อสร้างเป็นกลุ่มคำและประโยคเป็นเรื่องสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งในการเรียน และการใช้ภาษาไทยในชีวิตประจำวัน เนื่องจากคำแต่ละคำมีความหมายที่ต่างกัน ความหมายของคำจะปรากฏชัดขึ้นเมื่ออยู่ในประโยค ดังนั้นการศึกษาให้เข้าใจในหน้าที่และชนิดของคำในประโยคจึงมีความสำคัญมากเพราะจะช่วยให้เราสามารถเข้าใจคำได้ถูกต้อง ตรงตามความหมายที่ต้องการ เพื่อให้เกิดประโยชน์ในการสื่อสารและการเรียนรู้ในรายวิชาต่าง ๆ

หนังสือเสริมประสบการณ์ คือ หนังสือที่จัดทำขึ้นโดยมุ่งเน้นถึงประโยชน์ของการศึกษาหาความรู้ การเพิ่มพูนความรู้ความเข้าใจในสิ่งที่เรียนรู้ตามหลักสูตรให้กว้างขึ้น การส่งเสริมทักษะและนิสัยรักการอ่าน เห็นคุณค่าของภาษาและความสนุกเพลิดเพลิน

ผู้วิจัยจึงมีความสนใจในการจัดการเรียนรู้โดยใช้หนังสือเสริมประสบการณ์ เรื่อง ชนิดของคำมาใช้ในการแก้ปัญหาของผู้เรียน เพื่อให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาภาษาไทย เรื่อง ชนิดของคำ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 พัฒนาสูงขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อสร้างหนังสือเสริมประสบการณ์วิชาภาษาไทย เรื่องชนิดของคำของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย เรื่องชนิดของคำ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ระหว่างการสอนโดยใช้หนังสือเสริมประสบการณ์กับการสอนแบบปกติ
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีต่อการสอนโดยใช้หนังสือเสริมประสบการณ์วิชาภาษาไทย เรื่องชนิดของคำ

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัย เรื่อง การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย เรื่องชนิดของคำของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนอนุบาลพะโต๊ะที่สอนโดยใช้หนังสือเสริมประสบการณ์กับการสอนแบบปกติ ซึ่งเป็นการวิจัยแบบกึ่งทดลอง (quasi experimental research) เพื่อให้การวิจัยครั้งนี้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ผู้วิจัยจึงได้กำหนดระเบียบวิธีวิจัยไว้ ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2565 โรงเรียนอนุบาลพะโต๊ะ จำนวน 2 ห้องเรียน จำนวน 70 คน และโรงเรียนนิคมสงเคราะห์ อำเภอกะบุรี จังหวัดระนอง จำนวน 2 ห้องเรียน จำนวน 84 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเพื่อวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ใช้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ปีการศึกษา 2565 โรงเรียนอนุบาลพะโต๊ะ โดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) โดยการจับฉลากแบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 1 ห้อง และกลุ่มควบคุม 1 ห้อง

ครั้งที่ 1 กลุ่มทดลองได้ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/2 โรงเรียนอนุบาลพะโต๊ะ จำนวน 35 คน ใช้วิธีการเรียนโดยใช้หนังสือเสริมประสบการณ์

ครั้งที่ 2 กลุ่มควบคุมได้ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/1 โรงเรียนอนุบาลพะโต๊ะ จำนวน 35 คน ใช้วิธีการสอนแบบปกติ

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย

2.1 หนังสือเสริมประสบการณ์ เรื่องชนิดของคำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 8 เรื่อง (8 เล่ม)

2.2 แผนการจัดการเรียนรู้

2.2.1 แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง ชนิดของคำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้หนังสือเสริมประสบการณ์ จำนวน 8 แผน แผนละ 1 ชั่วโมง

2.2.2 แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง ชนิดของคำกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้การสอนแบบปกติ จำนวน 8 แผน แผนละ 1 ชั่วโมง

2.3 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ชนิดของคำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ซึ่งเป็นแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ

2.4 แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนโดยใช้หนังสือเสริมประสบการณ์
เรื่อง ชนิดของคำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 1 ฉบับ ทั้งหมด 19 ข้อ มี 5
ระดับ

3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

3.1 การสร้างหนังสือเสริมประสบการณ์

การสร้างหนังสือเสริมประสบการณ์ ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างตามขั้นตอน ดังนี้ 1) ศึกษาตัวชี้วัด
และสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน
พุทธศักราช 2551 สาระที่ 4 หลักการใช้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 2) ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง
กับหนังสือเสริมประสบการณ์และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 3) กำหนดวัตถุประสงค์ตามกรอบของเนื้อหา
4) ดำเนินการสร้างหนังสือเสริมประสบการณ์ เรื่อง ชนิดของคำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 8 เรื่อง 5) ผู้วิจัยนำหนังสือเสริมประสบการณ์ เรื่อง ชนิดของคำ กลุ่มสาระการ
เรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความ
ถูกต้อง ความเหมาะสม ด้วยการพิจารณาความสอดคล้อง โดยผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องด้านความ
เที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (content validity) โดยเลือกค่า IOC ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป ถือว่าใช้ได้ 6) ปรับปรุงแก้ไข
หนังสือเสริมประสบการณ์ ตามข้อเสนอแนะและคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำหนังสือเสริมประสบการณ์
เรื่อง ชนิดของคำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ไปใช้เป็นเครื่องมือในการวิจัย
7) นำหนังสือเสริมประสบการณ์ เรื่อง ชนิดของคำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มาใช้
ในการจัดการเรียนการสอน โดยนำไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนนิคมสงเคราะห์
โดยแบ่งเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นที่ 1 แบบหนึ่งต่อหนึ่ง (1:1:1) จำนวน 3 คน พบว่า หนังสือเสริมประสบการณ์
เรื่อง ชนิดของคำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีประสิทธิภาพเท่ากับ (81.25/82.22)
ขั้นที่ 2 แบบกลุ่มย่อย (3:3:3) จำนวน 9 คน พบว่า หนังสือเสริมประสบการณ์ เรื่อง ชนิดของคำ กลุ่มสาระ
การเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีประสิทธิภาพเท่ากับ (82.64/83.33) และขั้นที่ 3 แบบ
ภาคสนาม (10:10:10) จำนวน 30 คน พบว่า หนังสือเสริมประสบการณ์ เรื่อง ชนิดของคำ กลุ่มสาระการ
เรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีประสิทธิภาพเท่ากับ (83.63/84.33) ผู้วิจัยได้นำหนังสือเสริม

ประสบการณ์ ทั้งหมดไปตรวจสอบและปรับปรุงคำถูกผิดให้ถูกต้องและสมบูรณ์ที่สุดเพื่อนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการวิจัยกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

3.2 การสร้างแผนการจัดการเรียนรู้

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง ชนิดของคำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ทั้งหมด 16 แผน เป็นแผนกลุ่มทดลองที่สอนโดยใช้หนังสือเสริมประสบการณ์ จำนวน 8 แผน และแผนกลุ่มควบคุมที่สอนโดยการสอนแบบปกติ จำนวน 8 แผน แผนละ 1 ชั่วโมง ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างตามขั้นตอน ดังนี้ 1) ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนอนุบาลพะโต๊ะ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เพื่อเป็นแนวทางในการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ 2) ศึกษาทฤษฎี หลักการ แนวคิดของรูปแบบและวิธีการสอนที่จะนำมาใช้เพื่อเป็นข้อมูลในการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ 3) สร้างแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง ชนิดของคำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้หนังสือเสริมประสบการณ์ จำนวน 8 แผน และแผนที่สอนโดยการสอนแบบปกติ 4) ผู้วิจัยนำแผนการจัดการเรียนรู้ ที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (content validity) 5) นำข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ และนำแผนการจัดการเรียนรู้

3.3 การสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

การสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย เรื่อง ชนิดของคำ จำนวน 30 ข้อ แบบปรนัย 4 ตัวเลือก ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างตามขั้นตอนดังต่อไปนี้ 1) ศึกษาคำอธิบายรายวิชา ตัวชี้วัด และจุดประสงค์การเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 2) ศึกษาทฤษฎี เอกสารการประเมินผล เทคนิคการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ รวมทั้งเอกสารที่เกี่ยวข้องในการวัดและประเมินผล 3) วิเคราะห์เนื้อหาและจุดประสงค์เพื่อวางแผนการออกข้อสอบให้สอดคล้องกับจุดประสงค์ที่ต้องการวัด 4) สร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย เรื่อง ชนิดของคำ จำนวน 40 ข้อ ซึ่งต้องการใช้จริง 30 ข้อ 5) นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สร้างขึ้น ที่สอนโดยใช้หนังสือเสริมประสบการณ์เรื่อง ชนิดของคำ ไปเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของข้อสอบ 6) ปรับปรุงแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ชนิดของคำ 7) นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ที่สร้างขึ้นและผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง คือนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลพะโต๊ะ ที่เคยเรียนเรื่อง ชนิดของคำมาแล้วจำนวน 30 คน 8) นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หาค่าความยากง่าย(p) ค่าอำนาจจำแนก (r) และหาค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ (KR-20) และคัดเลือกข้อสอบที่สามารถนำไปใช้ได้ จำนวน 30 ข้อ 9) นำแบบทดสอบที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพ จัดพิมพ์เป็นแบบทดสอบฉบับจริง เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการทดสอบกับกลุ่มทดลอง คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/2 โรงเรียนอนุบาลพะโต๊ะ

จำนวนนักเรียน 35 คน และกลุ่มควบคุม คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/1 โรงเรียนอนุบาลพะโต๊ะ จำนวนนักเรียน 35 คน ที่ได้มาจากการสุ่มแบบอย่างง่าย (Simple random sampling)

3.4 การสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจ

การสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปี 5 ที่มีต่อการเรียนวิชาภาษาไทย โดยใช้หนังสือเสริมประสบการณ์ เรื่อง ชนิดของคำ ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจตามขั้นตอน ดังนี้ 1) ศึกษาทฤษฎี เนื้อหาสาระ แนวคิด เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม 2) ศึกษาวิธีสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจและกำหนดรูปแบบคำถามจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยผู้วิจัยกำหนดเนื้อหาการสอบถามความพึงพอใจต่อการเรียนวิชาภาษาไทย เรื่อง ชนิดของคำ โดยใช้หนังสือเสริมประสบการณ์ เป็นรายชื่อจำนวน 19 ข้อ 3) ศึกษาเกณฑ์การประเมินแบบสอบถามความพึงพอใจต่อการเรียนวิชาภาษาไทย โดยใช้หนังสือเสริมประสบการณ์ เรื่อง ชนิดของคำ 4) นำแบบประเมินแบบสอบถามความพึงพอใจที่สร้างขึ้น ไปเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องเชิงเนื้อหาและความเหมาะสม 5) นำแบบสอบถามความพึงพอใจปรับปรุงแก้ไขตามที่ผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะ แล้วนำสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/2 ที่มีต่อการสอนโดยใช้หนังสือเสริมประสบการณ์ เรื่อง ชนิดของคำ ไปใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

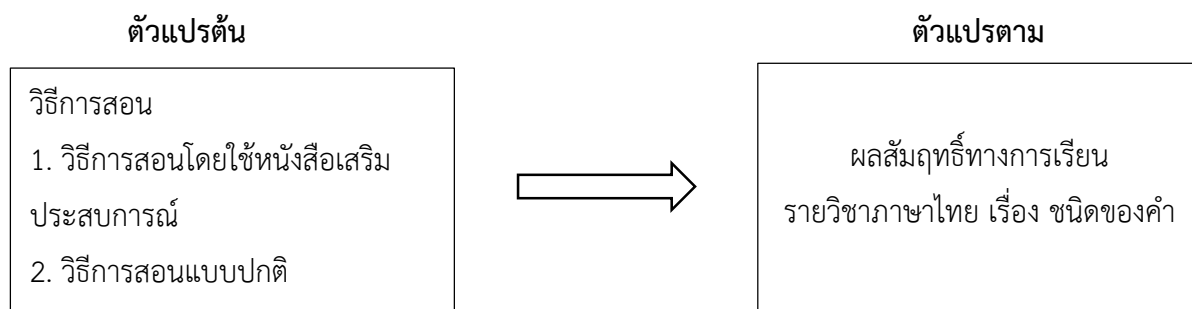
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้ 1) วิเคราะห์หาประสิทธิภาพของหนังสือเสริมประสบการณ์ เรื่อง ชนิดของคำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ตามเกณฑ์ 80/80 2) วิเคราะห์การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนในการสอนโดยใช้หนังสือเสริมประสบการณ์ เรื่อง ชนิดของคำและการสอนแบบปกติ เรื่อง ชนิดของคำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้การทดสอบค่าที่ t - test for Dependent Sample 3) วิเคราะห์หาระดับความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนโดยใช้หนังสือเสริมประสบการณ์ เรื่อง ชนิดของคำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

5. สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล มีดังนี้ 1) ค่าสถิติพื้นฐาน การหาร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2) สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือ ได้แก่ (1) การหาประสิทธิภาพของหนังสือเสริมประสบการณ์ตามเกณฑ์มาตรฐาน $E1/E2$ (2) การหาค่าความยากของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (3) การหาค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (4) หาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแบบอิงกลุ่มโดยใช้วิธีแบบคูเดอร์ ริชาร์ดสัน และ (5) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยการทดสอบค่าที่ (t -test) แบบ Dependent Samples

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยดังนี้

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

- ผลการหาประสิทธิภาพของหนังสือเสริมประสบการณ์ เรื่อง ชนิดของคำของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
- ตารางที่ 1 ผลการหาประสิทธิภาพของหนังสือเสริมประสบการณ์ เรื่อง ชนิดของคำ

ประสิทธิภาพ	จำนวน นักเรียน(คน)	ประสิทธิภาพของ กระบวนการ (80 คะแนน)		ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (30 คะแนน)	
		ค่าเฉลี่ย	ร้อยละ E1	ค่าเฉลี่ย	ร้อยละ E2
รายบุคคล	3	65.00	81.25	24.67	82.22
กลุ่มเล็ก	9	66.11	82.64	25.00	83.33
กลุ่มใหญ่	30	66.90	83.63	25.30	84.33

จากตาราง 1 ผลการหาประสิทธิภาพของหนังสือเสริมประสบการณ์ เรื่อง ชนิดของคำพบว่า การหาประสิทธิภาพแบบรายบุคคลมีค่าเท่ากับ 81.25/82.22 แบบกลุ่มเล็กมีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 82.64/83.33 และแบบกลุ่มใหญ่มีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 83.63/84.33 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ประสิทธิภาพ 80/80 ที่กำหนดไว้

2. ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย เรื่อง ชนิดของคำ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ระหว่างการสอนโดยใช้หนังสือเสริมประสบการณ์กับการสอนแบบปกติ

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมระหว่างการสอนโดยใช้หนังสือเสริมประสบการณ์กับการสอนแบบปกติ

นักเรียน	N	$\bar{x}$	SD	t	Sig.
หลังเรียน (กลุ่มทดลอง)	35	26.26	1.44	4.062	.000
หลังเรียน (กลุ่มควบคุม)	35	24.94	1.26	4.062	.000

*p < .05

จากตารางที่ 2 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนที่สอนโดยใช้หนังสือเสริมประสบการณ์ เรื่อง ชนิดของคำ สูงกว่า การสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีต่อการสอนโดยใช้หนังสือเสริมประสบการณ์ เรื่อง ชนิดของคำ

ตารางที่ 3 ผลการศึกษาความพึงพอใจที่มีต่อการสอนโดยใช้หนังสือเสริมประสบการณ์ เรื่อง ชนิดของคำ

รายการประเมิน	$\bar{x}$	SD	แปลผล
ด้านครูผู้สอน	4.73	0.50	มากที่สุด
ด้านเนื้อหา	4.60	0.62	มากที่สุด
ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	4.70	0.57	มากที่สุด
ด้านสื่อการสอน	4.84	0.42	มากที่สุด
ด้านการวัดและประเมินผล	4.77	0.54	มากที่สุด
เฉลี่ยรวม	4.73	0.53	มากที่สุด

จากตาราง 3 พบว่า ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีต่อการสอนโดยใช้หนังสือเสริมประสบการณ์ เรื่อง ชนิดของคำ มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด

อภิปรายผลการวิจัย

ผู้วิจัยอภิปรายผลจากการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการวิจัยครั้งนี้ ดังต่อไปนี้

1. การสร้างหนังสือเสริมประสบการณ์ เรื่อง ชนิดของคำ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่ 80/80 พบว่า เมื่อผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนการหาประสิทธิภาพของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ชุดท่องโลกสิ่งมีชีวิต ทั้ง 3 ขั้นตอน ปรากฏผล ดังนี้ การหาประสิทธิภาพ ขั้นตอนที่ 1 ทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างแบบรายบุคคล มีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 81.25/82.22 ขั้นตอนที่ 2 ทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างแบบกลุ่มย่อย มีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 82.64/83.33 ขั้นตอนที่ 3 ทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างแบบภาคสนาม มีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 83.63/84.33 จะเห็นได้ว่าประสิทธิภาพของหนังสือเสริมประสบการณ์ เรื่อง ชนิดของคำ มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ 80/80 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากหนังสือเสริมประสบการณ์ เรื่อง ชนิดของคำ มีองค์ประกอบที่หลากหลาย ได้แก่ ด้านการออกแบบนวัตกรรม ด้านเนื้อหา ด้านภาษา ด้านรูปภาพประกอบ ด้านการใช้สี และด้านการวัดและประเมินที่ผลเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จึงดึงดูดความสนใจของผู้เรียน ทำให้เนื้อหาของบทเรียนมีความน่าสนใจ ง่ายต่อการทำความเข้าใจตลอดจนคำแนะนำและข้อเสนอแนะที่ดีจากผู้เชี่ยวชาญและนักเรียน ซึ่งผู้วิจัยได้นำมาใช้ในการปรับปรุงจึงส่งผลให้หนังสือเสริมประสบการณ์ เรื่อง ชนิดของคำมีประสิทธิภาพเหมาะที่จะนำไปใช้ประกอบการเรียนรู้ที่ดีในการจัดการเรียนการสอน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของทิพย์ฉัตร พละพล (2561 : 65) การพัฒนาชุดการสอนภาษาไทย เรื่องชนิดของคำ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อพัฒนาชุดการสอนภาษาไทย เรื่องชนิดของคำ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 2) เพื่อ เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยก่อนเรียนกับหลังเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษา ปีที่ 6 ที่ได้รับการสอนโดยใช้ชุดการสอนภาษาไทยและ 3) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการสอนโดยใช้ชุดการสอนภาษาไทย พบว่า ชุดการสอนวิชาภาษาไทยที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ 83.57/87.83 และสอดคล้องกับงานวิจัยของฉัตรธิดา ศัพทเสวี (2563 : 103-118) การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย เรื่อง การเขียนมาตราตัวสะกดของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดราชปักษ์ที่สอนโดยใช้หนังสือเสริมประสบการณ์ การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) สร้างและหาประสิทธิภาพของหนังสือเสริมประสบการณ์ เรื่อง การเขียนมาตราตัวสะกด ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดราชปักษ์ ให้มีประสิทธิภาพตาม เกณฑ์ 80/80 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Zhang Yuan. (2017 : 12) การสร้างหนังสือเสริมประสบการณ์ภาษาไทยเรื่อง เทศกาลสำคัญของจีน มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างและหาประสิทธิภาพของหนังสือเสริมประสบการณ์ภาษาไทย (วรรณคดี) เรื่อง เทศกาลสำคัญของจีนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาจีนที่มีต่อการที่อ่านหนังสือเสริมประสบการณ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อและศึกษาความคิดเห็นของครูผู้สอนภาษาไทยแก่นักศึกษาจีนที่มีต่อการสอนโดยใช้หนังสือเสริมประสบการณ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยใช้หนังสือเสริมประสบการณ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ผลการวิจัย

พบว่า หนังสือเสริมประสบการณ์ภาษาไทย เรื่องเทศกาลสำคัญของจีน ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ 80.80/81.33

2. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาภาษาไทย เรื่องชนิดของคำ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ระหว่างการสอนโดยใช้หนังสือเสริมประสบการณ์ เรื่องชนิดของคำ กับการสอนแบบปกติ พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สอนโดยใช้หนังสือเสริมประสบการณ์ เรื่องชนิดของคำสูงกว่าการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 กลุ่มทดลองที่สอนโดยใช้หนังสือเสริมประสบการณ์ เรื่องชนิดของคำ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 26.26 และกลุ่มควบคุมที่สอนโดยการสอนแบบปกติมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 24.94 เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาภาษาไทย เรื่องชนิดของคำ ที่สอนโดยใช้หนังสือเสริมประสบการณ์สูงกว่าการสอนแบบปกติ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าหนังสือเสริมประสบการณ์ที่สร้างขึ้นมีกระบวนการสร้างและพัฒนาจนมีประสิทธิภาพอีกทั้งหนังสือเสริมประสบการณ์ยังช่วยส่งเสริมการฝึกปฏิบัติ หรือการร่วมกิจกรรมต่างๆให้นักเรียนมีความสนใจในการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอิวาร โมฆรัตน์ (2562 : 32) การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย เรื่อง มาตราตัวสะกด ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนศาลเจ้า (หัวนกฤตวิทยา) ที่เรียนโดยใช้หนังสือเสริมประสบการณ์กับการเรียนแบบปกติ การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อสร้าง และหาประสิทธิภาพของหนังสือเสริมประสบการณ์ วิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เรื่องมาตราตัวสะกด ตามเกณฑ์ 80/80 และ 2) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนโดยใช้ หนังสือเสริมประสบการณ์กับการเรียนแบบปกติ ผลการวิจัยพบว่า 1) หนังสือเสริมประสบการณ์ วิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เรื่องมาตราตัวสะกดที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ 81.22/ 82.50 และ 2) ผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนโดยใช้ หนังสือเสริมประสบการณ์ วิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เรื่องมาตรา ตัวสะกด สูงกว่าการเรียนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของเกศินี ไพศาลภูมิ (2561 : 32) การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนวิชาภาษาไทย เรื่องชนิดของคำสำหรับนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 4 การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อสร้างและพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน วิชาภาษาไทย เรื่องชนิดของคำ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ มาตรฐาน 90/ 90 2) เพื่อเปรียบเทียบคะแนน ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน วิชาภาษาไทย เรื่องชนิดของคำ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ผลการวิจัยพบว่า 1)การทดสอบประสิทธิภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนวิชาภาษาไทยเรื่องชนิดของคำสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีประสิทธิภาพ 91.58/ 90 2) การเปรียบเทียบคะแนนจากการทดสอบก่อนและหลังการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน วิชาภาษาไทย เรื่องชนิดของคำสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่พัฒนาขึ้นมีคะแนนทดสอบหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3. ผลการศึกษาค้นคว้าความพึงพอใจที่มีต่อการสอนโดยใช้หนังสือส่วนประสบการณ์ เรื่อง ชนิดของคำ มีความพึงพอใจภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุดเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ

ด้านสื่อการสอน รองลงมาคือด้านการวัดและประเมินผลด้านครูผู้สอน ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และด้านเนื้อหา ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการสอนโดยใช้หนังสือเสริมประสบการณ์มีกระบวนการสอนที่มุ่งเน้นให้นักเรียนได้ทำกิจกรรม ให้นักเรียนฝึกปฏิบัติกิจกรรมตามคำชี้แจงในหนังสือเสริมประสบการณ์สอน นักเรียนสามารถศึกษาเพิ่มเติมได้ด้วยตนเอง ประกอบกับเนื้อหาที่ย่อยที่แบ่งไว้ในแต่ละชุดหน่วยมีความน่าสนใจ เหมาะกับช่วงวัยของนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Zhang Yuan. (2017 : 12) การสร้างหนังสือเสริมประสบการณ์ภาษาไทย เรื่อง เทศกาลสำคัญของจีน มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างและหาประสิทธิภาพของหนังสือเสริมประสบการณ์ภาษาไทย (วรรณ) เรื่อง เทศกาลสำคัญของจีนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาจีนที่มีต่อการที่อ่านหนังสือเสริมประสบการณ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อและศึกษาความคิดเห็นของครูผู้สอนภาษาไทยแก่นักศึกษาจีนที่มีต่อการสอนโดยใช้หนังสือเสริมประสบการณ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยใช้หนังสือเสริมประสบการณ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ผลการวิจัย พบว่า นักศึกษากลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อหนังสือเสริมประสบการณ์ภาษาไทย เรื่อง เทศกาลสำคัญของจีนอยู่ในระดับมากที่สุดมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.56 และครูผู้สอนภาษาไทยแก่นักศึกษาจีนมีความคิดเห็นต่อหนังสือเสริมประสบการณ์ภาษาไทย เรื่อง เทศกาลสำคัญของจีนอยู่ในระดับมากที่สุด มีเฉลี่ยรวมเท่ากับ 4.56 และสอดคล้องกับงานวิจัยของทิพย์ฉัตร พลผล (2561 : 65) การพัฒนาชุดการสอนภาษาไทย เรื่อง ชนิดของคำ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการสอนโดยใช้ชุดการสอนภาษาไทย พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนวิชาภาษาไทย ที่ได้รับการสอนโดยใช้ชุดการสอนภาษาไทย โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. การจัดการเรียนรู้โดยใช้หนังสือเสริมประสบการณ์ เรื่องชนิดของคำ อาจมีความคลาดเคลื่อนในเรื่องของเวลาหรือสถานการณ์ในปัจจุบัน ครูผู้สอนสามารถยืดหยุ่นได้ตามความเหมาะสมตามสถานการณ์
2. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ควรจัดทั้งกิจกรรมกลุ่มและรายบุคคลเพื่อให้นักเรียนฝึกคิดด้วยตนเอง แลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดเห็นและ เกิดการระดมความคิด เกิดทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่น
3. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่สอนโดยใช้หนังสือเสริมประสบการณ์เรื่องชนิดของคำ สูงกว่าการเรียนแบบปกติ ดังนั้น ครูหรือผู้ที่มีบทบาทในการจัดการเรียนการสอน สามารถนำหนังสือเสริมประสบการณ์ไปใช้พัฒนาคุณภาพของผู้เรียนได้ตามความเหมาะสม

ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

1. ควรพัฒนาหนังสือเสริมประสบการณ์ในเนื้อหาอื่นๆ ของวิชาภาษาไทยเพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถของนักเรียนต่อไป
2. ควรพัฒนาหนังสือเสริมประสบการณ์โดยการบูรณาการกับวิชาอื่นๆ เพื่อให้เกิดความหลากหลายและกระตุ้นความสนใจในการเรียนรู้ของนักเรียน

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- เกศินี ไพบูลย์. (2561). *การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนวิชาภาษาไทย เรื่องชนิดของคำสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4*. วิทยานิพนธ์. หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ฉัตรธิดา ศัพท์เสวี. (2563). *การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย เรื่องการเขียนมาตราตัวสะกดของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดราชปักษ์ที่สอนโดยใช้หนังสือเสริมประสบการณ์*. วารสารครุศาสตร์ปริทรรศน์. 8 (1), 103-118.
- ทิพย์ฉัตร พลผล. (2561). *การพัฒนาชุดการสอนภาษาไทย เรื่องชนิดของคำ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6*. วิทยานิพนธ์หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- ธิวกร โมมรัตน์. (2562). *การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย เรื่องมาตราตัวสะกดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนศาลเจ้า (หัวนุกุลวิทยา) ที่เรียนโดยใช้หนังสือเสริมประสบการณ์กับการเรียนแบบปกติ*. *เอกสารการประชุมวิชาการระดับชาติ วิทยาลัยนครราชสีมา*. 23 พฤษภาคม 2563. วิทยาลัยนครราชสีมา. จังหวัดนครราชสีมา: สำนักวิจัยและพัฒนา.
- Zhang Yuan. (2017). *การสร้างหนังสือเสริมประสบการณ์ภาษาไทย เรื่องเทศกาลสำคัญของจีน*. หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

การเสริมสร้างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานตาม
เทคนิค TGT สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบรบือ

**The Enhancement of Learning Motivation by Using Blended Learning with
Team Games Tournament Technique (TGT) for Mathayomsuksa 6
Student of Borabu School**

รฐนันท์ ทรงเย็น,
วนิชา สาคร และ ทรงศักดิ์ สองสนธิ
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
**Rattanan Songyen,
Wanicha Sakorn and Songsak Songsanit**
Rajabhat Maha Sarakham University, Thailand
Corresponding Author, E-mail: Rattanan.songyen@gmail.com

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย (1) เพื่อศึกษาการปฏิบัติการเสริมสร้างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานตามเทคนิค TGT (2) เพื่อศึกษาระดับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานตามเทคนิค TGT (3) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานตามเทคนิค TGT การวิจัยครั้งนี้ใช้หลักการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน กลุ่มเป้าหมายเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6/2 จำนวน 30 คน โรงเรียนบรบือ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ แบบบันทึกอนุทิน แบบวัดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน และแบบสอบถามความพึงพอใจ

ผลการวิจัยพบว่า (1) การเสริมสร้างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานตามเทคนิค TGT ประกอบไปด้วย 5 ขั้นตอน คือ 1) ขั้นการสอนเนื้อหา 2) ขั้นการจัดทีม 3) ขั้นเรียนรู้ 4) ขั้นการแข่งขัน 5) ขั้นการยอมรับความสำเร็จของทีม โดยมีการนำสื่อสังคมเข้ามาช่วยในการจัดการเรียนรู้ ผลการศึกษาค้นคว้าการเสริมสร้างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานตามเทคนิค TGT พบว่า (1) แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนเพิ่มสูงขึ้น (2) ระดับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับดีมากในวงจรปฏิบัติการที่ 2 และ (3) ความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานตามเทคนิค TGT ของนักเรียนอยู่ในระดับมาก

* วันที่รับบทความ : 30 ธันวาคม 2565; วันที่แก้ไขบทความ 8 มกราคม 2566; วันที่ตอบรับบทความ : 9 มกราคม 2566

Received: December 30 2022; Revised: January 8 2023; Accepted: January 9 2023

Abstracts

This research is a classroom action research with three objectives: 1) to study the Enhancement of Learning Motivation by Using Blended Learning with Team Games Tournament Technique (TGT); 2) to study the student's achievement motivation; and 3) to study the students' satisfaction after were treated. The target group of this research was 30 Mathayomsuksa 6/2 students at Borabu School. Tools used in this research were the learning management plans for blended learning with TGT, the journal writing, the post-lesson report, assessment form of Enhancing Achievement Motivation in Learning, and the assessment of the student satisfaction.

The results followed by the research: 1) the Enhancement of Learning Motivation by Using Blended Learning with Team Games Tournament Technique (TGT) consists of 5 stages (1) Teaching (2) Learning (3) Competition (4) Competition and (5) Result. At each stage, social media activities were organized in the learning resources and learning information exchange. The student learned the Enhancement of Learning Motivation by Using Blended Learning using TGT techniques. The results revealed that 1) The students had the high level of achievement motivation, and 2) the student satisfaction with the cooperative learning management using TGT technique with social media. Students were satisfied at the high level.

Keywords: Learning Motivation; Blended Learning; Team Games Tournament Technique (TGT)

บทนำ

การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ได้มีการยอมรับและนำเอาเทคโนโลยีมาบูรณาการปรับใช้ในระบบ การศึกษาอย่างเต็มรูปแบบ เพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต และยังมีเป้าหมายสำคัญในการพัฒนาคน ในฐานะพลเมืองให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีทักษะจำเป็น พึ่งพาตนเองได้และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่ได้ระบุถึงสิทธิของบุคคลว่า นักเรียนต้องได้รับการจัดการศึกษาอย่างเหมาะสมและ ส่งเสริมให้นักเรียนสามารถพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ ผู้สอนจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจ ความถนัด และความแตกต่างของนักเรียน ให้ได้เรียนรู้จากสื่อและแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย ดังนั้นการศึกษาในยุคนี้ควร จัดให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง มิใช่การจดจำเนื้อหาวิชา เน้นการเรียนรู้ที่เกิดจากความ ต้องการของผู้เรียนอย่างแท้จริง และลงมือปฏิบัติเพื่อให้เกิดประสบการณ์ตรง ผู้สอนต้องสามารถสร้างและ ออกแบบสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้ที่มีบรรยากาศเกื้อหนุนและเอื้อต่อการเรียนรู้ สร้างโอกาสให้ผู้เรียน ได้เข้าถึงสื่อเทคโนโลยี เครื่องมือและแหล่งเรียนรู้ที่มีคุณภาพ (สุวิธิดา จรุงเกียรติกุล, 2561 : 516-535)

จากการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาของผู้วิจัย ได้เล็งเห็นสภาพปัญหาในรายวิชาเทคโนโลยี (วิทยาการคำนวณ) ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2564 สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6/2 โรงเรียนบรบือ อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม จำนวน 30 คน โดยการสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียน ซึ่งใช้แบบสังเกต พฤติกรรมการทำงานรายบุคคล พบว่ามีพฤติกรรมหลายอย่างของผู้เรียนที่แสดงให้เห็นว่ายังขาดแรงจูงใจใฝ่ สัมฤทธิ์ทางการเรียน เช่น มาสายโดยไม่มีเหตุผลสมควร, ออกจากห้องเรียนทันทีที่มีโอกาส, ทำงานที่ได้รับ

มอบหมายไม่สำเร็จหรือส่งงานช้าเป็นส่วนใหญ่, ขาดความกระตือรือร้นในการเรียน, ไม่จดงาน, ถามคำถามค่อนข้างน้อย จึงได้สัมภาษณ์ผู้เรียนจำนวน 10 คน จากทั้งหมด 30 คน ผู้เรียนให้ความเห็นว่ารายวิชาดังกล่าวไม่ใช่วิชาหลักในการสอบเพื่อการศึกษาต่อ กระบวนการจัดการเรียนรู้ขาดความน่าสนใจ ผู้เรียนจึงไม่มีสิ่งเร้าหรือแรงที่มากกระตุ้นการอยากเรียนรู้ ส่งผลให้เกิดความน่าเบื่อหน่าย ขาดความกระตือรือร้น และไม่อยากเรียนในที่สุด ดังนั้นจึงจำเป็นต้องส่งเสริมแรงจูงใจทางการเรียนให้กับผู้เรียน เพื่อแก้ไขปัญหาและพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพและพฤติกรรมที่เหมาะสม

จากการศึกษาแนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้ต่าง ๆ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในการเสริมสร้างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน พบว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ TGT (Teams Games Tournaments) เป็นการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีการอ้างอิงและมีการนำไปทดลองใช้อย่างแพร่หลาย การที่จะให้ผู้เรียนเกิดทักษะการเรียนรู้ร่วมกับผู้อื่น ต้องใช้รูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่ให้ผู้เรียนเกิดแรงจูงใจในการเรียนแบบสนุกสนาน และเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (ธนาภรณ์ บุญเลิศ, 2561 : 1) การเรียนแบบทีมแข่งขัน (Team Games Tournament: TGT) เป็นการจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนที่ให้ผู้เรียนได้รวมกลุ่ม เพื่อทำงานร่วมกันและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน สมาชิกในแต่ละทีมจะประกอบด้วยสมาชิกที่มีความสามารถแตกต่างกัน โดยความสำเร็จของทีมจะขึ้นอยู่กับความสามารถของแต่ละบุคคลเป็นสำคัญ (ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์, 2553 : 54)

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบผสมผสาน เป็นการบูรณาการระหว่างการเรียนรู้แบบเผชิญหน้าในชั้นเรียน โดยมีผู้สอนเป็นผู้กำกับ และการเรียนรู้แบบออนไลน์ ซึ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีการสื่อสาร (ชลีนุช คนชื่อ, 2553 : 4) และยังเป็นรูปแบบหนึ่งที่ได้รับการนิยมนำมาประยุกต์ใช้ ทั้งในการเรียนการสอนแบบดั้งเดิมและการเรียนการสอนแบบออนไลน์ ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ร่วมกันเป็นกลุ่มเล็ก ๆ โดยที่สมาชิกแต่ละคนต้องมีส่วนร่วมในการเรียนรู้และในความสำเร็จของกลุ่ม มีปฏิสัมพันธ์กับสมาชิกในกลุ่ม ร่วมกับการจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้แบบบทเรียนออนไลน์ และห้องเรียนแบบปกติ ซึ่งผู้เรียนมีอิสระในการเรียนรู้รายบุคคล ลดข้อจำกัดความสามารถในการเรียนรู้ของแต่ละบุคคล สร้างความพึงพอใจในการใช้บทเรียนออนไลน์ได้เป็นอย่างดี (Matthews, 1994 : 6)

ด้วยเหตุผลดังกล่าว จึงมีความสนใจที่จะศึกษาวิจัยเรื่อง การเสริมสร้างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานตามเทคนิค TGT เพื่อแก้ปัญหาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6/2 โรงเรียนบรบือ โดยใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการเพื่อจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและประยุกต์ใช้รูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานตามเทคนิค TGT เพื่อเสริมสร้างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน ในรายวิชาเทคโนโลยี (วิทยาการคำนวณ) ทำให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาที่เรียนจากการจัดกิจกรรมการแข่งขัน มีความกระตือรือร้น เกิดเป็นการจัดการเรียนการสอนที่เสริมสร้างเกิดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนให้สูงขึ้นและมีประสิทธิภาพสูงสุด

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาการปฏิบัติการเสริมสร้างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานตามเทคนิค TGT สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบรบือ
2. เพื่อศึกษาระดับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานตามเทคนิค TGT สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบรบือ
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานตามเทคนิค TGT สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบรบือ

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการเสริมสร้างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานตามเทคนิค TGT สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบรบือ โดยใช้รูปแบบการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) ตามแนวคิดของ Kennis and McTaggart ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนการวางแผน (Plan) ขั้นตอนปฏิบัติการ (Action) ขั้นสังเกตการณ์ (Observe) ขั้นสะท้อนผลการปฏิบัติการ (Reflect) มีขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล การวิจัยครั้งนี้มีระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัยสัปดาห์ละ 1 ชั่วโมง ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยในชั้นเรียน ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษาที่ 2564

1. กลุ่มเป้าหมาย

ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6/2 โรงเรียนบรบือ อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม จำนวน 30 คน

2. เครื่องมือการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย จำแนกออกเป็น 3 ประเภท ดังนี้

2.1. เครื่องมือที่ใช้ในการปฏิบัติการ

แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้การเสริมสร้างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานตามเทคนิค TGT สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบรบือ ทั้งหมด 4 แผนการเรียนรู้ จำนวน 2 สัปดาห์ ประกอบด้วย

- 1) วงรอบการปฏิบัติการที่ 1 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง ปัญญาประดิษฐ์ และเรื่อง การประมวลผลแบบคลาวด์ จำนวน 2 ชั่วโมง
- 2) วงรอบการปฏิบัติการที่ 2 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง อินเทอร์เน็ตของสรรพสิ่ง และเรื่อง เทคโนโลยีเสมือนจริง จำนวน 2 ชั่วโมง

2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการสะท้อนผลการปฏิบัติการ

2.2.1 แบบวัดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นแบบวัดพฤติกรรมในชั้นเรียน (WIHIC) ของ (Fraser, McRobbie and Fisher, 1996 : 6) ซึ่งถูกแปลและปรับปรุงโดย (อาทิตย์ สุริฝ้าย, 2558 : 6) มาปรับปรุง จำนวน 36 ข้อ แบ่งเป็น 6 ด้าน 1) ด้านความกล้าเสี่ยง/กล้าตัดสินใจ ข้อ 1-6 2) ด้านความขยันและตั้งใจใฝ่เรียนรู้ ข้อ 7-12 3) ด้านความรับผิดชอบ ข้อ 13-18 4) ด้านการมีส่วนร่วมและร่วมมือ ข้อ 19-24 5) ด้านความอดทนต่อการทำงาน ข้อ 25-30 และ 6) ด้านการวางแผนต่อการทำงาน ข้อ 31-36

2.2.2 แบบบันทึกอนุทิน เป็นบันทึกการเรียนรู้ที่สะท้อนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้สอนจากผู้เรียน

2.3 เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินผลการวิจัยเชิงปฏิบัติการ

แบบสอบถามความพึงพอใจ มีลักษณะมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert Scales, 1967 : 3) จำนวน 4 ด้าน จำนวน 18 ข้อ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการเสริมสร้างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานตามเทคนิค TGT สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบรบือ โดยใช้รูปแบบการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) ตามแนวคิดของ Kannis and McTaggart ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นการวางแผน (Plan) ขั้นปฏิบัติการ (Action) ขั้นสังเกตการณ์ (Observe) ขั้นสะท้อนผลการปฏิบัติการ (Reflect) มีขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล การวิจัยครั้งนี้มีระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัยสัปดาห์ละ 1 ชั่วโมง ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยในชั้นเรียน ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษาที่ 2564

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์เชิงปริมาณ

1. นำข้อมูลที่ได้จากแบบวัดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนมาวิเคราะห์ข้อมูล โดยสถิติที่ใช้ คือ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ซึ่งมีการประเมินผล ดังนี้

คะแนนค่าเฉลี่ย

4.51-5.00 หมายถึง มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับดีมากที่สุด

3.51-4.50 หมายถึง มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับดีมาก

2.51-3.50 หมายถึง มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับปานกลาง

1.51-2.50 หมายถึง มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับน้อย

1.00-1.50 หมายถึง มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับปรับปรุง

2. นำข้อมูลที่ได้จากแบบวัดความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบผสมผสานตามเทคนิค TGT ในแต่ละวงรอบ โดยสถิติที่ใช้ คือ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.50 - 5.00 หมายถึง ระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.50 - 4.49 หมายถึง ระดับมาก

ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.50 - 3.49 หมายถึง ระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.50 - 2.49 หมายถึง ระดับน้อย

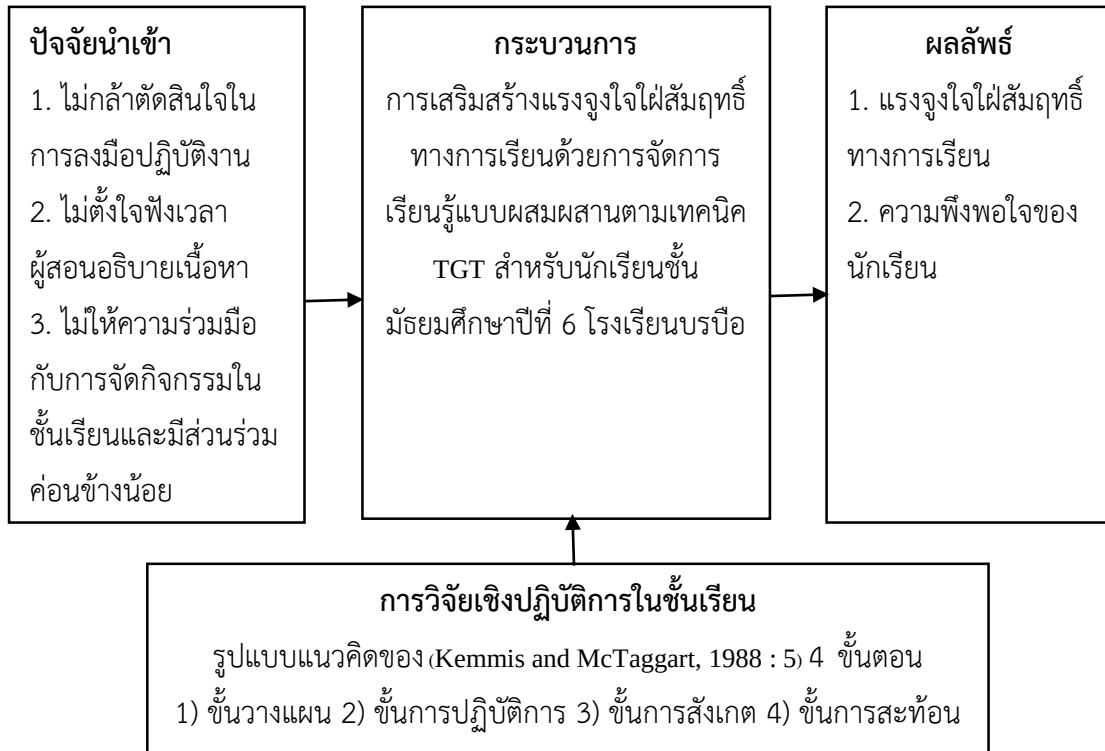
ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.00 - 1.49 หมายถึง ระดับน้อยที่สุด

การวิเคราะห์เชิงคุณภาพ

ข้อมูลจากการบันทึกของผู้วิจัย เป็นข้อมูลที่ได้จากการบันทึกแบบบันทึกอนุทิน และแบบบันทึกหลังแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ซึ่งเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการสะท้อนผลการปฏิบัติการ นำข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ ที่กล่าวมานั้น มาทำการวิเคราะห์ สรุปผลและประเมินผล โดยเครื่องมือเหล่านี้ไปใช้เก็บข้อมูลในการปฏิบัติการแต่ละวงรอบเพื่อหาแนวทางแก้ไขปัญหาลำนำไปปรับปรุงใช้ในวงรอบถัดไป

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การศึกษาเรื่อง การเสริมสร้างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานตามเทคนิค TGT สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบรบือ มีกรอบแนวคิดการวิจัย ดังนี้

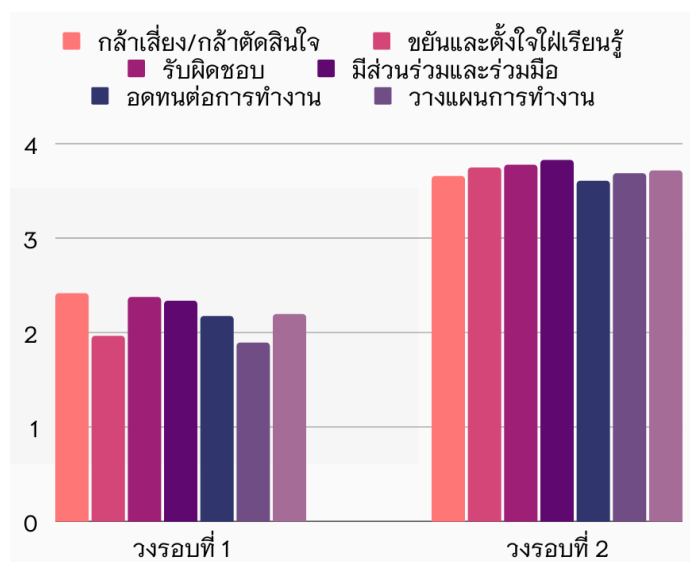

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

1. ผลการเสริมสร้างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน การวิจัยในครั้งนี้เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานตามเทคนิค TGT สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบรบือ อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม จำนวน 30 คน เครื่องมือที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน คือ แผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 2 แผน ต่อ 1 วงรอบปฏิบัติการ โดยการดำเนินกิจกรรมการสอนแต่ละครั้ง ผู้วิจัยได้พัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับขั้นตอนการจัดกิจกรรมแบบผสมผสานตามเทคนิค TGT เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบบันทึกอนุทิน และแบบวัดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน รูปแบบวิจัยที่ผู้วิจัยใช้เป็นรูปแบบกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน โดยดำเนินการทั้งสิ้น 2 วงรอบ

2. ผลการศึกษาระดับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน ในรายวิชาเทคโนโลยี (วิทยาการคำนวณ) ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานตามเทคนิค TGT สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบรบือ

แผนภาพที่ 2 ผลการวิเคราะห์แบบวัดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนตามวงรอบปฏิบัติการที่ 1-2

จากตารางที่ 2 แสดงให้เห็นว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้การเรียนรู้อย่างผสมผสานตามเทคนิค TGT ส่งผลให้ผู้เรียนมีระดับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนเพิ่มขึ้น พบว่า วงรอบปฏิบัติการที่ 1 ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านกลัวเสียง/กลัวตัดสินใจ ($\bar{X} = 2.41$, S.D. = 0.85) ผู้เรียนส่วนมากมีความกล้าที่จะตัดสินใจในการทำกิจกรรมด้วยตนเองทันทีเมื่อได้รับมอบหมายงานจากครูผู้สอน ด้านความรับผิดชอบ ($\bar{X} = 2.37$, S.D. = 0.97) เมื่อครูมอบหมายกิจกรรม ผู้เรียนจะรีบลงมือปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายด้วยความมุ่งมั่น เพื่อให้เสร็จทันในเวลาที่กำหนด ในวงรอบปฏิบัติการที่ 2 มีค่าเฉลี่ยสูงขึ้นในทุกๆด้าน เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบรายด้านในแต่ละวงรอบ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงขึ้นอย่างเห็นได้ชัด คือ ด้านวางแผนการทำงาน

รองลงมา คือ ด้านความขยันและตั้งใจใฝ่เรียนรู้ สอดคล้องกับพฤติกรรมในชั้นเรียนของผู้เรียน โดยก่อนการทำการกิจกรรม ผู้เรียนมีการแบ่งหน้าที่การทำงานภายในกลุ่ม และมีการวางแผนการทำงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ ผู้เรียนตั้งใจเรียนมากขึ้น

3. ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานตามเทคนิค TGT สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบรบือ

รายการประเมิน	ผลการประเมินความพึงพอใจ		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับคุณภาพ
1. ด้านกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	3.86	0.63	พึงพอใจมาก
2. ด้านสื่อการเรียนรู้/แหล่งการเรียนรู้	3.56	0.62	พึงพอใจมาก
3. ด้านบรรยากาศในการเรียน	3.92	0.63	พึงพอใจมาก
4.ด้านประโยชน์ที่ได้รับ	3.67	0.53	พึงพอใจมาก
รวม	3.75	0.68	พึงพอใจมาก

แผนภาพที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของผู้เรียน

จากแผนภาพที่ 3 แสดงให้เห็นว่า ผลการศึกษาความพึงพอใจของผู้เรียนโดยภาพรวมเฉลี่ยทั้ง 4 ด้านพบว่า ผู้เรียนมีความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับพึงพอใจมาก ($\bar{X} = 3.75$, S.D. = 0.68) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านบรรยากาศในการเรียน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ 3.92 รองลงมาคือ ด้านกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

อภิปรายผลการวิจัย

1. ผลการวิจัยการเสริมสร้างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานตามเทคนิค TGT สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบรบือ ผู้วิจัยได้ใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน จำนวน 2 วงรอบ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้จำนวน 2 แผน ต่อ 1 วงรอบปฏิบัติการ ซึ่งเป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นเสริมสร้างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยผู้เรียนสามารถพัฒนาพฤติกรรมทางการเรียนทั้ง 6 ด้าน คือ 1) ด้านความกล้าเสี่ยง/กล้าตัดสินใจ 2) ด้านความขยันและตั้งใจใฝ่เรียนรู้ 3) ด้านความรับผิดชอบ 4) ด้านการมีส่วนร่วมและร่วมมือ 5) ด้านความอดทนต่อการ

ทำงาน และ 6) ด้านการวางแผนการทำงาน พบว่า ในวงรอบปฏิบัติการที่ 1 ผู้เรียนมีระดับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนเมื่อเทียบกับเกณฑ์อยู่ในระดับน้อย เนื่องจากผู้เรียนยังเกิดข้อสงสัยและขาดความเข้าใจระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ทำให้ไม่กล้าตัดสินใจในการลงมือปฏิบัติงาน ไม่ตั้งใจฟังเวลาผู้สอนอธิบายเนื้อหา ไม่ให้ความร่วมมือและมีส่วนร่วมค่อนข้างน้อย ต่อมาในวงรอบปฏิบัติการที่ 2 จึงได้วิเคราะห์ปัญหาดังกล่าวและนำไปปรับปรุงแก้ไข ทำให้วงรอบปฏิบัติการที่ 2 มีค่าเฉลี่ยสูงขึ้น เนื่องจากผู้สอนได้นำสื่อสังคมเข้ามาใช้ในช่วงตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยเตรียมเนื้อหาและออกแบบสื่อการสอนที่น่าสนใจและเข้าใจง่าย อัปโหลดบน Google Classroom ในขั้นตอนของการสอนเนื้อหา รวมถึงแจ้งจุดประสงค์และกติกาของเกมเพื่อเตรียมความพร้อมให้ผู้เรียนล่วงหน้าในขั้นตอนการแข่งขัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ (ดลฤดี ไชยศิริ, 2563 : 5) สรุปไว้ว่าการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานตามเทคนิค TGT ทำให้การเรียนน่าสนใจ ผู้เรียนเกิดความสนุกสนาน ได้รับความรู้สอดแทรกจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในครั้งนี้ ช่วยเหลือกันในการแสวงหาคำตอบ ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม ลดบรรยากาศความตึงเครียดในชั้นเรียนและช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน

2. ผลการศึกษาระดับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน พบว่า ในวงรอบปฏิบัติการที่ 1 ผู้เรียนมีระดับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนเมื่อเทียบกับเกณฑ์อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.19$, S.D. = 0.85) ต่อมาในวงรอบปฏิบัติการที่ 2 นักเรียนมีระดับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนเพิ่มขึ้นเมื่อเทียบกับเกณฑ์อยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X} = 3.71$, S.D. = 0.86) ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านการมีส่วนร่วมและร่วมมือ ($\bar{X} = 3.82$, S.D. = 0.84) รองลงมา คือ ด้านความขยันและตั้งใจใฝ่เรียนรู้ ($\bar{X} = 3.74$, S.D. = 0.92) เนื่องจากการจัดการเรียนรู้ดังกล่าวเปิดโอกาสให้ผู้เรียนทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม ทำให้ทุกคนต้องร่วมมือ พุดคุย ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เกิดการแข่งขันกันขึ้นในชั้นเรียน เพื่อให้บรรลุตามเป้าหมาย ระหว่างจัดกิจกรรมผู้เรียนมีความมุ่งมั่นตั้งใจเรียน ส่วนมากจะรับลงมือปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายให้เสร็จทันเวลา สอดคล้องกับงานวิจัยของ (สุทธิกร กรมทอง, 2560 : 54) ซึ่งได้ศึกษาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน โดยใช้รูปแบบห้องเรียนกลับด้านร่วมกับเทคนิคเกมพีเคชัน สำหรับนักเรียนห้องเรียนพิเศษวิทยาศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวชิราวุฒวิทยาลัย พบว่า นักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบห้องเรียนกลับด้านร่วมกับเทคนิคเกมพีเคชัน เพื่อเสริมสร้างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน วิชาคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยี 2 ในวงจรปฏิบัติที่ 1 และวงจรปฏิบัติที่ 2 นักเรียนมีระดับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับมาก และมากที่สุดในการปฏิบัติที่ 3 ตามลำดับ

3. ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ พบว่า ผู้เรียนมีความพึงพอใจ อยู่ในระดับพึงพอใจมาก ($\bar{X} = 3.75$, S.D. 0.68) ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าการจัดการเรียนรู้นั้นมีความเหมาะสมและสอดคล้องกับบริบทของการเรียนรู้ โดยเฉพาะด้านบรรยากาศในชั้นเรียนขณะปฏิบัติการกิจกรรมการเรียนรู้ ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความสุขสนุกสนาน ทำหายแปลกใหม่ ไม่น่าเบื่อและผู้เรียนมั่นใจในตัวเองกล้าที่จะแสดงความคิดเห็น ต้องการมีส่วนร่วมในชั้นเรียน ผู้เรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนอยู่ในระดับมากเมื่อเทียบกับเกณฑ์

การประเมิน สอดคล้องกับงานวิจัยของ (ธีระวัฒน์ หัสโก, 2558 : 6) ได้ศึกษาการศึกษาพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม โดยการเรียนรู้แบบผสมผสานแบบร่วมมือเทคนิค TGT สำหรับนักเรียนห้องเรียนพิเศษวิทยาศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบรบือวิทยาคาร พบว่า การเรียนรู้แบบผสมผสานแบบร่วมมือเทคนิค TGT ช่วยให้ผู้เรียนมีการปฏิบัติงานตามขั้นตอน มีการให้ความช่วยเหลือกัน มีการเคารพกติกาของกลุ่ม ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น โดยรวมผู้เรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานแบบร่วมมือเทคนิค TGT โดยภาพรวม พบว่านักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

จากผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่าการนำรูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานตามเทคนิค TGT มาใช้ในการเสริมสร้างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน ในรายวิชาเทคโนโลยี (วิทยาการคำนวณ) ช่วยให้ผู้เรียนมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนเพิ่มสูงขึ้น เข้าใจในเนื้อหาที่เรียนอย่างถ่องแท้จากการจัดกิจกรรมการแข่งขัน เกิดกระตือรือร้นมากขึ้นเนื่องจากต้องช่วยเหลือ พึ่งพาซึ่งกันและกันเพื่อความสำเร็จของกลุ่ม รวมทั้งการใช้สื่อการสอนต่าง ๆ ที่เพิ่มความสนใจ ไม่รู้สึกเบื่อหน่าย จึงส่งผลต่อพฤติกรรมของผู้เรียน เกิดเป็นการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1. เวลาที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้แบบลงมือปฏิบัติควรจะต้องให้กระชับและจดจ่อที่ผู้เรียนได้รับมอบหมายไม่ควรยากหรือซับซ้อนเกินไป
2. ในการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ ควรพิจารณาปัจจัยต่าง ๆ ร่วมด้วย เช่น บุคลิกภาพของครูผู้สอน บุคลิกภาพของผู้เรียน ประสบการณ์เดิมของผู้เรียน เนื้อหารายวิชา
3. ผู้สอนควรชี้แจง ทำความเข้าใจร่วมกับผู้เรียนถึงขั้นตอนและลักษณะของรูปแบบการวิจัยเชิงปฏิบัติการก่อนล่วงหน้า เพื่อเตรียมความพร้อมทั้งในด้านเนื้อหาและวิธีการ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรนำการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานตามเทคนิค TGT ไปศึกษาร่วมกับทักษะที่สำคัญในศตวรรษที่ 21 เช่น ทักษะด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ทักษะการคิดแก้ปัญหา ทักษะด้านความร่วมมือ และการทำงานเป็นทีม เป็นต้น
2. ควรนำการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานตามเทคนิค TGT ไปใช้กับวิชาในกลุ่มที่ต้อง ใช้ทักษะปฏิบัติ เช่น กลุ่มสาระวิทยาศาสตร์ กลุ่มสาระคณิตศาสตร์ เป็นต้น
3. ควรมีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นรูปแบบของเกมการแข่งขันที่หลากหลายมากขึ้น เพื่อดึงดูดความสนใจและเพิ่มแรงจูงใจในการเรียน

เอกสารอ้างอิง

- ชลีนุช คนชื้อ. (2553). การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานทางด้านกิจกรรม ในรายวิชาการวิเคราะห์และออกแบบระบบของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี วิทยาเขตสกลนคร. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ศึกษา คณะครุศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์. (2554). การจัดการเรียนรู้ตามสภาพจริง. บริษัทสมิตรพรินต์ติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด
- ดลฤดี ไชยศิริ. (2563). การส่งเสริมแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้การเรียนรู้แบบผสมผสานร่วมกับแนวคิดเกมพีเคชั่น สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนผดุงนารี. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ศึกษา คณะครุศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- ธนาภรณ์ บุญเลิศ. (2561). การส่งเสริมพฤติกรรมการทำงานเป็นทีมโดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค TGT ร่วมกับเว็บสนับสุน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนยางตลาดวิทยาคาร. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ศึกษา คณะครุศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- ธีระวัฒน์ หัสโก. (2558). การศึกษาพฤติกรรมการทำงานกลุ่มโดยการเรียนรู้แบบผสมผสานแบบร่วมมือเทคนิค TGT สำหรับนักเรียนห้องเรียนพิเศษวิทยาศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบรบือวิทยาคาร. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ศึกษา คณะครุศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- สุทธิกร กรมทอง. (2559). การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน โดยใช้รูปแบบห้องเรียนกลับด้านร่วมกับเทคนิคเกมพีเคชั่น สำหรับนักเรียนห้องพิเศษวิทยาศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวาปีปทุม. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ศึกษา คณะครุศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- สุวิธิดา จรุงเกียรติกุล. (2561) ผลของการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานที่มีต่อความสามารถในการคิดแก้ปัญหาของนักศึกษาการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย. *An Online Journal of Education*. 13 (2), 516-535.
- อาทิตย์ สุริผ่าย. (2558). การปฏิบัติการส่งเสริมแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้รูปแบบห้องเรียนกลับด้านร่วมกับเทคนิคการเรียนการสอนแบบผสมผสานผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์ กรณีเฟสบุ๊ค. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ศึกษา คณะครุศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.

- Fraser, B. J., Mc Robbie, C. J., & Fisher, D. (1996). *Development, validation and use of personal and classforms of a new classroom environment questionnaire*. Western Australian Institute for Educational Research Forum.
- Kemmis, & McTaggart, R. (1988). *The Action research planner*, 3rd ed. Geelong: Deakin University, Australia.
- Likert, Rensis. (1961). *New Pattern of Management*. New York : McGraw – Hill.
- Matthews, M. R. 1994. *Science Teaching the Role of History and Philosophy of Science*. London : Routledge.

รูปแบบการพัฒนาจริยธรรมของครู ตามแนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
โรงเรียนวัดชุมแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2
**The Teachers' Ethical Development Model According to the Concept of the
Philosophy of Sufficiency Economy of Wat Khum Kaew School
Pathum Thani Primary Educational Service Area Office 2**

นัยนา รอดแถม

ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดชุมแก้ว

NaiyanaRotthaem

Wat Khumkaew School Director

E-mail : Naina251127@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาจริยธรรมของครู สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่เหมาะสมตามแนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 2) เพื่อสร้างและพัฒนารูปแบบการพัฒนาจริยธรรมของครูตามแนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนวัดชุมแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2, 3) เพื่อใช้รูปแบบการพัฒนาจริยธรรมของครูตามแนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนวัดชุมแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 และ 4) เพื่อประเมินผลการใช้รูปแบบการพัฒนาจริยธรรมของครูตามแนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนวัดชุมแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 โดยใช้กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participation Action Research) ผู้ร่วมวิจัยเป็นบุคลากรในโรงเรียนวัดชุมแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 จำนวน 19 คน สรุปผลวิจัยดังนี้

จริยธรรมของครู ตามแนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ประกอบด้วยจริยธรรมที่เหมาะสม 6 ด้านหลัก ดังนี้ 1) ด้านมีความพอเพียง (Economic sufficiency) 2). ด้านจิตวิญญาณครู (Teachers' spiritual) 3) ด้านมนุษยสัมพันธ์ (Human Relationship) 4) ด้านแรงบันดาลใจ (Inspiration) 5) ด้านความร่วมมือ (Cooperation) และ 6) ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม (Social responsibility) หรือเรียกว่า “ETHICS Model” สำหรับการพัฒนาจริยธรรมตามรูปแบบทั้ง 6 ด้านหลัก นั้นจะต้องมีความชัดเจนในประเด็นต่อไปนี้ 1) จริยธรรมที่ต้องการพัฒนา 2) วัตถุประสงค์หรือเป้าหมาย 3) วิธีการดำเนินการ และ 4) การประเมินผลการพัฒนา และกิจกรรมการพัฒนา ประกอบด้วย 1) การประชุมสัมมนา 2) การประชุมอบรม 3) การศึกษาดูงาน และ 4) การจัดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม จากผลการประเมินความถูกต้อง เหมาะสม

* วันที่รับบทความ : 11 กุมภาพันธ์ 2566; วันแก้ไขบทความ 18 กุมภาพันธ์ 2566; วันตอบรับบทความ : 19 กุมภาพันธ์ 2566

Received: February 11 2023; Revised: February 18 2023; Accepted: February 19 2023

เป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ โดยผู้เชี่ยวชาญ พบว่า ทุกประเด็นพิจารณาผลการประเมินอยู่ในระดับมาก และผลการใช้รูปแบบการพัฒนา พบว่าหลังการพัฒนาด้วยรูปแบบที่พัฒนาขึ้น ครูในโรงเรียนวัดชุมแก้วมีความรู้ ความเข้าใจ มีเจตคติ และมีพฤติกรรมที่แสดงออกถึงจริยธรรมตามแนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มากกว่าก่อนการพัฒนา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: รูปแบบการพัฒนามจริยธรรมของครู; แนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง; โรงเรียนวัดชุมแก้ว

Abstracts

The research objectives were; 1) to study the ethics of teachers. 2) To create and develop a teacher ethical development model according to the concept of the philosophy of sufficiency economy. Wat Khum Kaew School Pathum Thani Primary Educational Service Area Office 2, 3) To implementing model and 4) To evaluate the teacher ethics development model according to the concept of the philosophy of sufficiency economy of Wat Khum Kaew School Pathum Thani Primary Educational Service Area Office 2, The research method was used by participatory action research. (PAR), Participants are personnel in Wat Khum Kaew School. Pathum Thani Primary Educational Service Area Office 2, totaling 19 people. The research results; as follows.

The teachers' ethics according to the philosophy of sufficiency economy, have consists of 6 appropriate ethics as follows: 1) Economic sufficiency, 2). Teachers' spiritual, 3) Human Relationship, 4) Inspiration, 5) Cooperation and 6) Social responsibility or the "ETHICS Model". For the development of ethics in all 6 components, Their must be clear in following issues: 1) Ethics to be developed, 2) Objectives or goals, 3) Methods of action, and 4) Evaluation of development, and development activities were using on 1) seminars, 2) training meetings, 3) study visits, and 4) proper environment management. From the results of the assessment of accuracy, suitability, feasibility and usefulness by the experts, it was found that every issue was evaluated at a high level. And results using the development model, there were found the after development with Teachers' ETHICS Model at Wat Khumkaew School have knowledge, understanding, attitude, and ethical behavior according to the Sufficiency Economy Philosophy were more than before development with Statistically significant at the .05 level.

Keywords: Trachers' Ethical Model; Economic Sufficiency; Wat Khumkeaw School

บทนำ

การศึกษาเป็นเครื่องมือหลักในการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน การจัดการศึกษาให้ได้ผลดีนั้น ต้องอาศัยครูเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาเยาวชนเพื่อเป็นทรัพยากรบุคคลในการพัฒนาประเทศ ดังนั้นครูจึงเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการจัดการเรียนรู้และพัฒนาผู้เรียนในทุกๆด้าน “วิชาชีพครู” หรือ “วิชาชีพทางการศึกษา” ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 พระราชบัญญัติ

สภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2546 จึงได้กำหนดเป็นวิชาชีพเฉพาะของครูขึ้น ดังนั้น ครูจึงต้องฝึกฝนตนเองให้มีความชำนาญทั้งในวิชาความรู้และวิธีสอน ต้องประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี เป็นที่รักและเคารพของทุกคน มีความเมตตา กรุณา ซื่อสัตย์สุจริต มีความอดทน เสียสละ เพื่อเด็กจะได้เห็นและเข้าใจในคุณค่า ความดีและยึดเป็นแบบอย่างส่งผลให้การกิจของครูคือการให้การศึกษาเพื่อพัฒนาคนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ บรรลุตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา, 2556 : 7)

สำหรับสังคมไทยนั้นบุคคลที่ประกอบอาชีพ “ครู” เปรียบได้เป็น “แม่พิมพ์ของชาติ” ซึ่งวิชาชีพครูเป็นอาชีพหนึ่งที่ได้รับการยกย่องว่าเป็นวิชาชีพชั้นสูงและได้รับการยอมรับจากสังคมมาตั้งแต่เมื่อครั้งอดีต ก็เพราะบทบาทที่สำคัญสำหรับผู้ที่ประกอบวิชาชีพครู คือ การอบรม สั่งสอน ฝึกฝนศิษย์ให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์พร้อม กล่าวคือมีความรับผิดชอบต่อตนเอง ต่อครอบครัว และต่อสังคม มีความมุ่งมั่นที่จะประกอบกิจการงานต่าง ๆ ให้ประสบความสำเร็จ มีวินัยในตนเองและต่อบุคคลอื่น รวมถึงมีจิตสำนึกสาธารณะ พร้อมทั้งจะทำประโยชน์เพื่อส่วนรวม และดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขต่อไป กล่าวได้ว่า ครูเป็นวิชาชีพที่มีความสำคัญมากในการพัฒนาแนวคิดของเด็กและเยาวชน ดังนั้นผู้ที่เป็นครูจึงมีจิตสำนึกด้านคุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณของวิชาชีพครูเพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีของเด็กและเยาวชนต่อไป (วินันทกานต์ รุจิภักดีและเอมมา อาสนจินดา, 2559 : 6)

จากการศึกษาเรื่องจริยธรรมครูนั้น ได้ข้อค้นพบที่น่าสนใจ และน่าแปลกใจในหลายประเด็นจากการสำรวจครูระดับปฏิบัติการ พบว่าคนที่เป็นแม่พิมพ์ของชาติในบางกลุ่มยังขาดความรู้ ความเข้าใจในเรื่องจรรยาบรรณวิชาชีพครู ถึงแม้ว่าจะเป็นเพียงกลุ่มน้อยก็ตาม แต่ก็เป็ประเด็นที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้ความสนใจว่าเป็นไปได้อย่างไร เนื่องจากผลการศึกษายังพบว่าความตระหนักในวิชาชีพครูนั้นจะส่งผลโดยตรงต่อการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพครู โดยที่ความตระหนักในจรรยาบรรณต่อวิชาชีพจะมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมเชิงจริยธรรมมากที่สุด รองลงมาคือจรรยาบรรณต่อตนเอง จรรยาบรรณต่อผู้รับบริการ จรรยาบรรณต่อผู้ร่วมวิชาชีพ และจรรยาบรรณต่อสังคม ตามลำดับ จากสถานการณ์ในปัจจุบันยังพบปัญหาเกี่ยวกับจริยธรรมของครู หลายประการ เช่น เล่นการพนัน ติดสุรา แต่งกายและการวางตัวไม่เหมาะสม โดยเฉพาะครูวัยรุ่นที่บรรจุใหม่ มีอายุหรือวัยใกล้เคียงกับนักเรียนที่วางตัวใกล้ชิดเกินขอบเขตจนนำไปสู่ปัญหาชู้สาว การล่วงละเมิดทางเพศของครูที่กระทำต่อนักเรียน นอกจากนี้ปัญหาที่พบบ่อยมากเช่นกัน คือเรื่องการทำร้ายร่างกายเด็ก การลงโทษเกินกว่าเหตุ การใช้คำพูดที่รุนแรง ก้าวร้าวกับนักเรียน ซึ่งส่งผลต่อการอบรมสั่งสอนนักเรียนมาก เข้าทำนองแม่ปูกับลูกปู สิ่งเหล่านี้สะท้อนมาจากผู้ปกครองนักเรียนที่คาดหวังบทบาทครูอย่างสูงส่งว่าจะเป็นบุคคลที่น่าเคารพนับถือหรือเป็นแบบอย่างที่ดี (Role Model) ให้กับบุตรหลานต่อไป ซึ่งเป็นประเด็นที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรเข้ามามีส่วนร่วมอย่างจริงจังในการแก้ปัญหาพฤติกรรมผิดจริยธรรมของครูไทย (วินันทกานต์ รุจิภักดีและเอมมา อาสนจินดา, 2559 : 6) นอกจากนี้ยังพบว่าปัญหาทางเศรษฐกิจของครูยังคงเป็นปัญหาพื้นฐานที่สำคัญประการหนึ่งของครูที่ส่งผลต่อพฤติกรรมจริยธรรม ดังที่มีการรายงานข่าวทางสื่อสาธารณะอยู่เสมอ ซึ่งปัญหานี้สินของครูที่ส่งผลกระทบกับการจัดการเรียนการสอนให้กับผู้เรียน จากสภาพ

ปัญหาดังกล่าวเป็นสิ่งที่ควรคำนึงถึงแนวทางในการป้องกันและเสริมสร้างจริยธรรมครูอย่างจริงจัง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการพัฒนาครูให้เป็นครูมืออาชีพ มีเกียรติศักดิ์ศรี จรรยาบรรณ และแสดงออกถึงจริยธรรมที่เหมาะสมกับความเป็นครู และสอดคล้องกับหลักการของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อให้สมดุลพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงรวดเร็วและกว้างขวางทั้งด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมจากโลกภายนอกได้เป็นอย่างดี” (สุภัทรา บุญปัญญาโรจน์, 2550 : 1-11)

ดังนั้นผู้วิจัยในฐานะที่ประกอบวิชาชีพครู และเป็นผู้บริหารสถานศึกษาที่มีหน้าที่และความรับผิดชอบ บังคับบัญชาครูและบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนวัดชุมแก้ว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ซึ่งได้จัดการศึกษาในระดับปฐมวัย อนุบาล 2 – 3 และระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 6 ในปีการศึกษา 2562 มีครูและบุคลากร จำนวน 19 คน นักเรียนทั้งหมด จำนวน 275 คน จึงเห็นว่าการปฏิบัติตนและปฏิบัติหน้าที่ของครูในโรงเรียนก็ยังมีปัญหาเช่นเดียวกับในโรงเรียน อื่นๆทั่วไป และมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการเสริมสร้างพฤติกรรมทางจริยธรรมที่ดี โดยเฉพาะการ น้อมนำแนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นหลักปฏิบัติ เพื่อให้เป็นครูมืออาชีพด้วยจิตวิญญาณ มีอุดมการณ์ และเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับเยาวชนและบุคคลทั่วไปในสังคม และใช้เป็นกรณีศึกษาและพัฒนาให้มีความเหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบันมากยิ่งขึ้นสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในสถานศึกษาอื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผลสูงสุดต่อการจัดการศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาจริยธรรมของครู สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่เหมาะสมตามแนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
2. เพื่อสร้างและพัฒนาารูปแบบการพัฒนาจริยธรรมของครูตามแนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนวัดชุมแก้ว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2
3. เพื่อใช้รูปแบบการพัฒนาจริยธรรมของครูตามแนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนวัดชุมแก้ว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2
4. เพื่อศึกษาผลการใช้รูปแบบการพัฒนาจริยธรรมของครูตามแนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนวัดชุมแก้ว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2

ระเบียบวิธีวิจัย

สำหรับการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยโดยใช้รูปแบบการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participation action research) แบ่งออกเป็น 3 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาจริยธรรมของครู ที่สอดคล้องตามแนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษา มีรายละเอียดดังนี้

1. ดำเนินการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์และแนวทางการดำเนินงานวิจัยโดยใช้กระบวนการวิจัยที่ทุกคนมีส่วนร่วมในการวิจัย

1) ร่วมกันวิเคราะห์จริยธรรม จากเอกสาร แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับอาชีพครูตามความคิดเห็นของคณะครู โรงเรียนวัดชุมแก้ว โดยแบ่งผู้เข้าร่วมประชุมออกเป็น 3 กลุ่ม (กลุ่มละ 6 คน) เพื่อระดมความเห็นร่วมกันและสรุปเป็นความเห็นของกลุ่มจากการวิเคราะห์จริยธรรมของครูที่เหมาะสมในสถานการณ์ปัจจุบัน การวิเคราะห์จริยธรรมตามแนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และการวิเคราะห์จริยธรรมตามข้อบังคับว่าด้วยจรรยาบรรณวิชาชีพครู ที่คุรุสภากำหนด

2) ร่วมกันสังเคราะห์จริยธรรมที่ผ่านการวิเคราะห์ ในกิจกรรมข้างต้นเพื่อสรุปเป็นจริยธรรมที่เหมาะสมของครู โรงเรียนวัดชุมแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ที่สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ข้อบังคับว่าด้วยจรรยาบรรณวิชาชีพครู และเหมาะสมในสถานการณ์ปัจจุบัน

2. กลุ่มเป้าหมายในการประชุมปฏิบัติการหรือผู้ให้ข้อมูล ประกอบด้วย ผู้บริหาร และครู ในโรงเรียนวัดชุมแก้ว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 รวมทั้งสิ้น 19 คน (ทุกคน) เพื่อร่วมกันวิเคราะห์ และสังเคราะห์ จริยธรรมของครู ที่สอดคล้องตามแนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

นำผลการวิเคราะห์ มาประมวล (content Analysis) สรุปเป็นจริยธรรมของครู ที่สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและเหมาะสมกับอาชีพครูในปัจจุบันและอนาคต เพื่อนำไปสู่กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมในขั้นต่อไป

ระยะที่ 2 การสร้างและพัฒนารูปแบบการพัฒนาจริยธรรมของครูตามแนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของโรงเรียนวัดชุมแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 แบ่งเป็น 2 ขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 การสร้างรูปแบบการพัฒนาจริยธรรมของครูตามแนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนวัดชุมแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยและคณะครู ร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม โดยร่วมกันสังเคราะห์จริยธรรมของครูตามแนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยสรุปจริยธรรมของครูที่เป็นด้านหลักและในแต่ละด้านถึงพฤติกรรมที่เหมาะสม

2. กำหนดรูปแบบการพัฒนาจริยธรรมของครู ตามแนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนวัดชุมแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 (จากผลการดำเนินงานในระยะที่ 1)

3. ร่วมกันกำหนดขอบข่าย กิจกรรมเพื่อพัฒนาจริยธรรมของครู สถานที่ เครื่องมือ ตลอดจนปฏิทินการดำเนินงาน สำหรับการพัฒนาจริยธรรมของครู ตามแนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียน วัดชุมแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2

ขั้นที่ 2. การดำเนินการประเมินความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบที่สร้างขึ้น โดยคณะผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งประกอบด้วยองค์ประกอบหลักของจริยธรรมของครู ตามแนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง แนวทางการพัฒนา และกิจกรรมการพัฒนาจริยธรรมของครู ตลอดจนแบบประเมินความถูกต้อง เหมาะสม ความเป็นไปได้ และเป็นประโยชน์ของรูปแบบการพัฒนาจริยธรรมของครู ที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาให้ความเห็นโดยมีผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงแก้ไขตามประเด็นที่มีข้อเสนอแนะ เพื่อนำไปใช้ดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

ระยะที่ 3 การใช้และประเมินผลการใช้รูปแบบการพัฒนาจริยธรรมของครูตามแนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนวัดชุมแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ดังนี้

ขั้นที่ 1 ก่อนการพัฒนา จัดให้มีการประเมินจริยธรรมของครู ในโรงเรียนวัดชุมแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ตามแนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จรรยาบรรณวิชาชีพครู และสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการประเมินทั้งด้านความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับจริยธรรมของครูตามแนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ด้านเจตคติต่อจริยธรรมของครูตามแนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และด้านการปฏิบัติตามจริยธรรมของครูตามแนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของบุคลากรทุกคนในโรงเรียน เพื่อเป็นฐานข้อมูลและเปรียบเทียบหลังการพัฒนาด้วยรูปแบบที่พัฒนาขึ้น รายละเอียดการดำเนินงานดังนี้

1. กลุ่มเป้าหมาย ในการดำเนินการประเมินก่อนการพัฒนา ประกอบด้วย ผู้บริหารและคณะครูโรงเรียนวัดชุมแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 จำนวน 19 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในระยะนี้ ประกอบด้วย

1) แบบทดสอบวัดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับจริยธรรมของครูตามแนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ก่อนและหลังการใช้รูปแบบการพัฒนาจริยธรรมของครูที่สร้างขึ้นเพียงใด โดยมีลักษณะเป็นแบบทดสอบปรนัยชนิด 5 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ โดยมีเนื้อหาที่ครอบคลุมองค์ประกอบหลักของรูปแบบ

จริยธรรมของครู ตามแนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่พัฒนาขึ้นทุกด้าน และมีเกณฑ์การให้คะแนน คือ ข้อที่ถูกให้ 1 ส่วนข้อที่ผิดให้ 0 คะแนน จำนวน 35 ข้อ โดยมีการวิเคราะห์คุณภาพของแบบทดสอบดังนี้ หาความตรง (Validity) ด้วยการตรวจสอบความสอดคล้องของข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ที่ต้องการวัด (IOC) ซึ่งทุกข้อมีค่าอยู่ระหว่าง 0.80 – 1.00 และนำแบบประเมินที่ผ่านการตรวจสอบแก้ไขจากผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบความเรียบร้อย ไปทดลองใช้ (Tryout) กับครูของโรงเรียนวัดมูลจินดาราม อำเภอธัญบุรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 จำนวน 31 คน ที่มีคุณลักษณะเช่นเดียวกับกลุ่มเป้าหมาย แล้วนำผลมาวิเคราะห์หาค่าความยากง่าย ค่าอำนาจจำแนกของข้อคำถามแต่ละข้อ และวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบทดสอบทั้งฉบับ ตามวิธีของคูเดอร์ ริชาร์ดสัน (Kuder Richardson Method ; KR-20) ซึ่งแบบทดสอบที่สร้างขึ้นมีค่าความยากง่าย (P) ระหว่าง 0.56-0.76 มีค่าอำนาจจำแนก (B) ระหว่าง 0.20-0.60 และมีค่าความเชื่อมั่น (Reliability) เท่ากับ 0.92

2) แบบประเมินเจตคติต่อจริยธรรมของครู ตามแนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความเห็น ความพึงพอใจที่มีต่อจริยธรรมของครู ตามแนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยการประเมินตนเอง จำนวน 20 ข้อ มีลักษณะข้อคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ (Five Rating Scale) โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนและแปลผลคะแนน ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2554 : ออนไลน์)

- 5 หมายถึง มีความพึงพอใจ/เห็นด้วยกับข้อคำถาม อยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีความพึงพอใจ/เห็นด้วยกับข้อคำถาม อยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง มีความพึงพอใจ/เห็นด้วยกับข้อคำถาม อยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง มีความพึงพอใจ/เห็นด้วยกับข้อคำถาม อยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง มีความพึงพอใจ/เห็นด้วยกับข้อคำถาม อยู่ในระดับน้อยที่สุด

เกณฑ์แปลความหมายของคะแนนเฉลี่ย ดังนี้

- ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง มีความพึงพอใจ/เห็นด้วยอยู่ในระดับมากที่สุด
- ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง มีความพึงพอใจ/เห็นด้วยอยู่ในระดับมาก
- ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง มีความพึงพอใจ/เห็นด้วยอยู่ในระดับปานกลาง
- ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง มีความพึงพอใจ/เห็นด้วยอยู่ในระดับน้อย
- ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง มีความพึงพอใจ/เห็นด้วยอยู่ในระดับน้อยที่สุด

การหาคุณภาพเครื่องมือ โดยตรวจสอบความสอดคล้องของข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ที่ต้องการวัด (IOC) ซึ่งข้อคำถามที่นำมาใช้ทุกข้อมีค่าอยู่ระหว่าง 0.80 – 1.00 จำนวน 35 ข้อ และนำไปทดลองใช้ (Tryout) กับครูของโรงเรียนวัดสระบัว อำเภอธัญบุรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 จำนวน 17 คน ที่มีคุณลักษณะเช่นเดียวกับกลุ่มเป้าหมาย แล้วนำผลมาวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกของข้อคำถามแต่ละข้อ และวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบประเมินทั้งฉบับ โดยใช้ค่า

สัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบัท (Cronbach's Alpha coefficient) พบว่าแบบสอบถามที่สร้างขึ้นมีค่าอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง 0.20-0.60 ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.92

3) แบบประเมินการปฏิบัติตนตามจริยธรรมของครูตามแนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการประพฤติปฏิบัติที่ดีของครูตามแนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยจัดทำแบบประเมิน เพื่อใช้เป็นแบบประเมินตนเอง จำนวน 42 ข้อ และเป็นแบบประเมินเพื่อนครู จำนวน 42 ข้อ โดยทั้ง 2 ตอน มีเนื้อหาเกี่ยวกับจริยธรรมทั้ง 6 ด้าน ประกอบด้วย ด้านความพอเพียง ด้านจิตวิญญาณความเป็นครู ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านแรงบันดาลใจ ด้านความร่วมมือ และด้านความรับผิดชอบ ต่อตนเองและสังคม ลักษณะข้อคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ (Five Rating Scale) โดยสอบถามการปฏิบัติตนตามจริยธรรมของครูตามแนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และใช้เกณฑ์การให้คะแนนและการแปลผลคะแนน เช่นเดียวกับแบบประเมินเจตคติข้างต้น การวิเคราะห์คุณภาพเครื่องมือ โดยตรวจสอบความสอดคล้องของข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (IOC) ซึ่งข้อคำถามที่นำมาใช้ทุกข้อมีค่าอยู่ระหว่าง 0.80 – 1.00 จำนวน 42 ข้อ และนำแบบทดลองไปทดลองใช้ (Tryout) กับครูของโรงเรียนวัดสระบัว อำเภอดุสิตบุรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 จำนวน 17 คน ที่มีคุณลักษณะ เช่นเดียวกับกลุ่มเป้าหมาย แล้วนำผลมาวิเคราะห์ค่าอำนาจจำแนกของข้อคำถามแต่ละข้อ และวิเคราะห์หาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบประเมินทั้งฉบับ โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบัท (Cronbach's Alpha coefficient) แบบสอบถาม ที่สร้างขึ้น มีค่าอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง 0.20-0.60 ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) เท่ากับ 0.92

ขั้นที่ 2 การใช้รูปแบบการพัฒนาจริยธรรมของครูตามแนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนวัดชุมแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ดังนี้

1. กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมาย หรือ ผู้เข้าร่วมพัฒนา ประกอบด้วย ครูและบุคลากรโรงเรียนวัดชุมแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 19 คน

2. รูปแบบการพัฒนาจริยธรรมครู ตามแนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนวัดชุมแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ประกอบด้วย 3 ส่วน ดังนี้ 1) องค์ประกอบของจริยธรรมครู ตามแนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 2) แนวทางการพัฒนาจริยธรรมครู ตามแนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในแต่ละด้านหรือองค์ประกอบของจริยธรรม ตามรูปแบบที่พัฒนาขึ้น และ 3) กิจกรรมการพัฒนาจริยธรรมของครู ตามแนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในแต่ละด้านหรือองค์ประกอบของจริยธรรม

3. การดำเนินการพัฒนาตามรูปแบบการพัฒนาจริยธรรมครู ตามแนวคิดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติแบบมีส่วนร่วม ซึ่งทั้งผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยร่วมกันปฏิบัติการตามแนวทางและปฏิทินการดำเนินงานตามรูปแบบการพัฒนาจริยธรรมของครูตามแนวคิดหลักปรัชญาของ

เศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนวัดชุมแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 และผ่านการประเมินความเหมาะสม เป็นไปได้ และมีประโยชน์ของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญเรียบร้อยแล้ว (ในระยะที่ 2)

3.1 ขั้นตอนการดำเนินการพัฒนา

การพัฒนาผ่านกิจกรรมหลักของรูปแบบที่ใช้ในการพัฒนาจริยธรรมของครูตามแนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของโรงเรียนวัดชุมแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ซึ่งประกอบด้วย 4 กิจกรรมหลัก ดังนี้ 1) การประชุมสัมมนาจริยธรรมตามแนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 2) การอบรมสัมมนาการจัดการเรียนรู้ส่งเสริมจริยธรรมตามแนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และ 3) การศึกษาดูงานการพัฒนาจริยธรรมครูตามแนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และ 4) การพัฒนาสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม และในแนวทางการดำเนินการในแต่ละกิจกรรม มี 5 องค์ประกอบ คือ 1) ประเด็นความต้องการพัฒนา 2) วัตถุประสงค์ 3) วิธีดำเนินการ และ 4) ประเมินผล มีปฏิทินการดำเนินการ

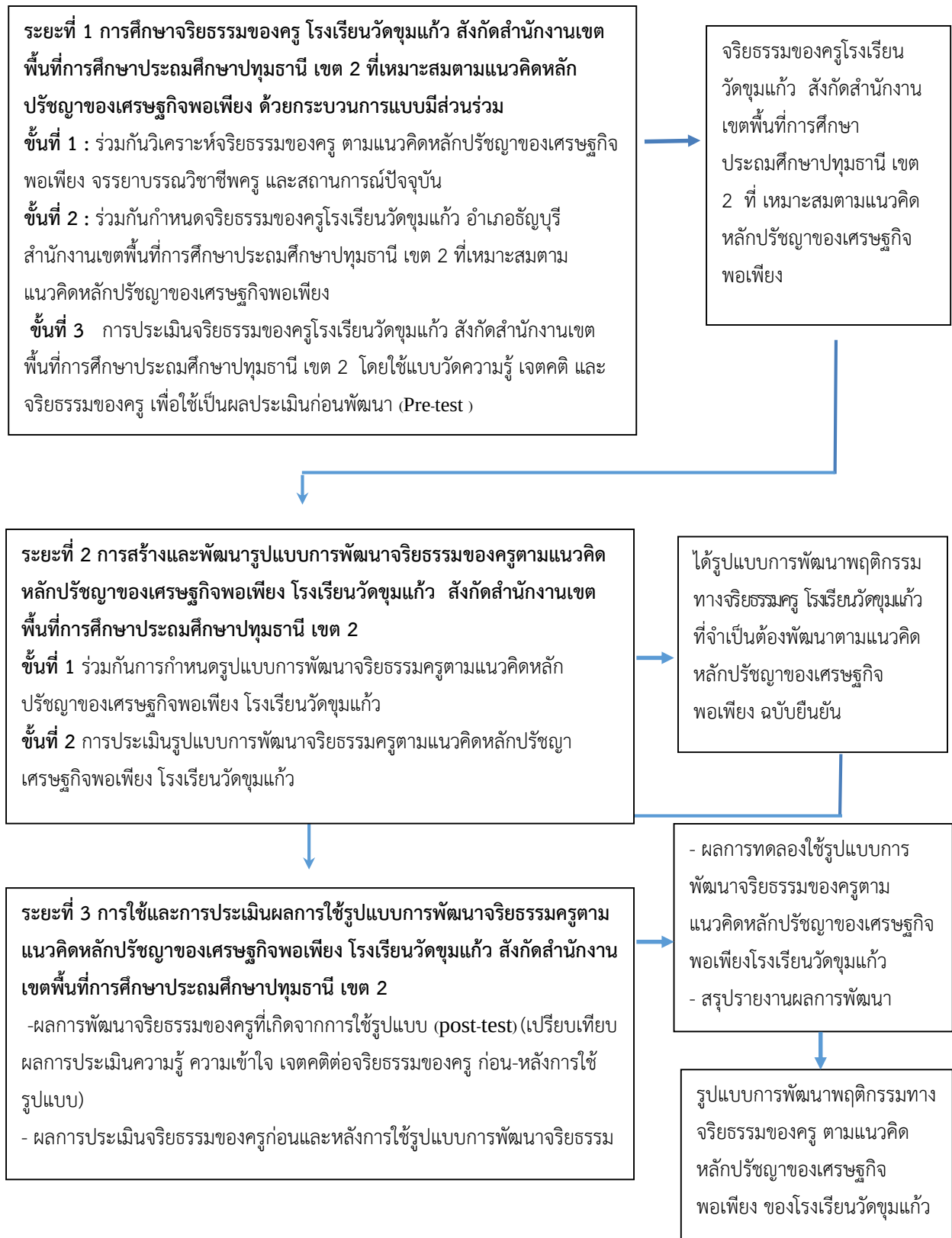
ขั้นที่ 3 การประเมินผลการใช้รูปแบบการพัฒนาจริยธรรม ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง การวิเคราะห์ข้อมูลในระยะที่ 3 ใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์วิเคราะห์ข้อมูล โดยดำเนินการดังนี้

1. การประเมินผลหลังการพัฒนา โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้เข้าร่วมวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมทุกคน โดยใช้แบบประเมินฉบับเดียวกันกับแบบประเมินก่อนการพัฒนา ซึ่งประกอบด้วย แบบประเมินความรู้ ความเข้าใจ แบบประเมินเจตคติ แบบประเมินพฤติกรรมหรือจริยธรรมของครู (ทั้งแบบประเมินตนเอง และประเมินเพื่อนครู) วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ และการหาค่าร้อยละ

2. เปรียบเทียบผลการประเมินความรู้ ความเข้าใจจริยธรรมครู เจตคติ และพฤติกรรมที่แสดงออกหรือจริยธรรมของครู ก่อนและหลังการพัฒนาจริยธรรม ตามแนวคิดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ที่พัฒนาขึ้น (One group pretest- posttest design) ด้วยการทดสอบค่าวิกฤตที่ (t-test) แบบ Dependent

กรอบแนวคิดในการวิจัย

แนวคิดในการวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดกรอบแนวคิดตามจรรยาบรรณวิชาชีพครู (คุรุสภา, 2556 : 7) ประกอบกับการใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา ตามแนวคิดของกระทรวงศึกษาธิการ (2560) เพื่อนำมาสังเคราะห์เป็นรูปแบบที่เหมาะสมในการพัฒนาจริยธรรมของครูในโรงเรียน โดยใช้กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม โดยแบ่งการดำเนินการวิจัยออกเป็น 3 ระยะ ดังนี้ ระยะที่ 1 เป็นการศึกษาจริยธรรมของครู ที่สอดคล้องกับแนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ระยะที่ 2 การสร้างและพัฒนารูปแบบการพัฒนาจริยธรรมของครูตามแนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และ ระยะที่ 3 เป็นการใช้และการประเมินผลการใช้รูปแบบในโรงเรียนวัดชุมแก้วและโดยการเปรียบเทียบผลด้านความรู้ความเข้าใจ เจตคติ และพฤติกรรมจริยธรรมของครู ก่อนและหลังการพัฒนาโดยรูปแบบที่สร้างขึ้น ดังภาพที่ 1

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบจริยธรรมของครู ตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง จากเอกสารงานวิจัยจากการวิเคราะห์ตามแนวทางของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และจรรยาบรรณวิชาชีพครู ประกอบด้วย 15 พฤติกรรม ดังนี้ 1) ความอดทน 2) การมีวินัย 3) ความขยันหมั่นเพียร 4) ความยุติธรรม 5) ความรับผิดชอบ 6) ความศรัทธาในวิชาชีพครู 7) ความประหยัด 8) ความซื่อสัตย์ 9) ความสามัคคี 10) ความมีเหตุผล 11) ความมีน้ำใจ 12) ความอดสาเห 13) ความเป็นแบบอย่าง 14) ความสุขุมรอบคอบ และ 15) การมีจิตสาธารณะ

2. จากการสังเคราะห์จริยธรรมของครู ตามแนวคิดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ของโรงเรียนวัดชุมแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 แบ่งออกได้เป็น 3 ส่วน ดังนี้

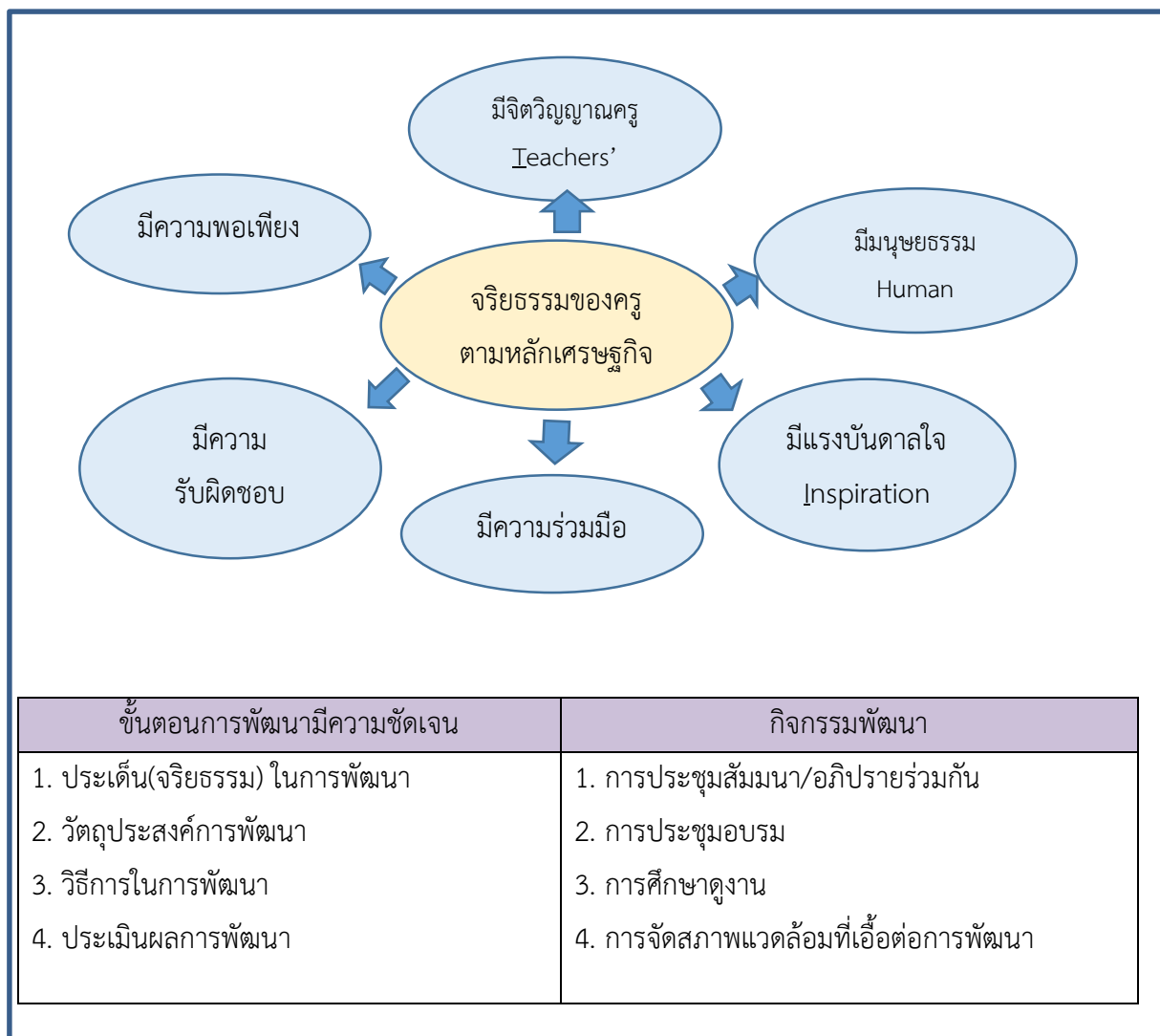
2.1 จริยธรรมครู ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ประกอบด้วย 6 ด้าน ดังนี้

1) ด้านความพอเพียง (Economic sufficiency), 2) ด้านจิตวิญญาณความเป็นครู (Teachers' spiritual), 3) ด้านมนุษยสัมพันธ์ (Human relationship), 4) ด้านแรงบันดาลใจ (Inspiration), 5) ด้านความร่วมมือ (Cooperation), และ 6) ด้านความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม (Responsibility) และใช้คำย่อว่า “ETHICS Model”

2.2) รูปแบบกิจกรรมการพัฒนาจริยธรรมครูตามแนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนวัดชุมแก้ว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ควรมีความชัดเจนในการดำเนินการ ในประเด็น ดังนี้ 1) จริยธรรมที่ต้องการพัฒนา 2) จุดประสงค์การพัฒนา 3) วิธีการพัฒนา และ 4) การประเมินผล

2.3) กิจกรรมหลักในการพัฒนาหรือวิธีการพัฒนาจริยธรรมครู ประกอบด้วย 4 กิจกรรมหลัก ดังนี้ 1) การประชุมสัมมนา/เสวนา ให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการแสดง ความเห็นและกำหนดทิศทางของการพัฒนาจริยธรรมครู ตามแนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงร่วมกัน 2) การประชุมอบรมเชิงปฏิบัติการ ให้ความรู้ ความเข้าใจ และแนวทางเพื่อส่งเสริมการตัดสินใจพัฒนาจริยธรรมตามแนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 3) การศึกษาดูงาน จากสถานที่จริง เพื่อเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจ และแนวทางที่ชัดเจน ในประเด็นปัญหาสู่การพัฒนาจริยธรรมตามแนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และ 4) การพัฒนาอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมให้เอื้อต่อพัฒนาจริยธรรมตามแนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ทั้งนี้อาจจะสรุปเป็นองค์ประกอบของรูปแบบได้ ดังภาพที่ 2

แผนภาพที่ 2 รูปแบบจริยธรรมของครู ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง “ETHICS Model”

3. ผลการใช้และการประเมินรูปแบบการพัฒนาจริยธรรมของครูตามแนวคิดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนวัดชุมแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 มีดังนี้

3.1 ผลการเปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจจริยธรรมของครูตามแนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของกลุ่มเป้าหมาย พบว่า หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.2 ผลการเปรียบเทียบเจตคติต่อจริยธรรมของครูตามแนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของกลุ่มเป้าหมาย พบว่า หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.3 ผลการเปรียบเทียบการปฏิบัติตนตามจริยธรรมของครูตามแนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของกลุ่มเป้าหมาย พบว่า หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผลการวิจัย

1. จากผลการศึกษาจริยธรรมของครู ตามแนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สอดคล้องตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ตลอดจนตามข้อกำหนดว่าด้วยจรรยาบรรณวิชาชีพครูของคุรุสภา พบว่ามีพฤติกรรมที่แสดงออกถึงจริยธรรมของครู ที่เหมาะสมและสอดคล้องกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จำนวน 15 พฤติกรรม ดังนี้ 1) ความอดทน 2) การมีวินัย 3) ความขยันหมั่นเพียร 4) ความยุติธรรม 5) ความรับผิดชอบ 6) ความศรัทธาในวิชาชีพครู 7) ความประหยัด 8) ความซื่อสัตย์ 9) ความสามัคคี 10) ความมีเหตุผล 11) ความมีน้ำใจ 12) ความอดุสาหะ 13) ความเป็นแบบอย่าง 14) ความสุขุมรอบคอบ และ 15) การมีจิตสาธารณะ ซึ่งทั้งนี้จะเห็นได้ว่าพฤติกรรมที่แสดงออกถึงจริยธรรมของครู ตามแนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีความครอบคลุมถึงจริยธรรมของอาชีพสุจริตโดยทั่วไป ทั้งนี้เนื่องมาจากความคาดหวังของสังคมที่ต้องการเห็นครูเป็นต้นแบบที่ดีต่อเยาวชนและสังคมนอกจากนี้ยังมีข้อบ่งชี้ว่าด้วยจรรยาบรรณวิชาชีพครู ของคุรุสภาเป็นแนวทางการปฏิบัติตนอีกด้วย ซึ่ง สอดคล้องกับงานวิจัยของ ประพันธ์ พลแพงขวา (2555 : 2) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องรูปแบบการพัฒนาจริยธรรมครูเทศบาลภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผลการวิจัยพบว่า จริยธรรมครูเทศบาลภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่จำเป็นต้องพัฒนา ได้แก่ ความรับผิดชอบ ความเมตตา ความขยันหมั่นเพียร ความมีวินัย ความมีศรัทธาในวิชาชีพ ความซื่อสัตย์ ความประหยัด ความอดทนและความสามัคคีและยังสอดคล้องกับการรายงานของ วินันท์กานต์ รุจิภักดี และ เอมมา อาสนจินดา (2559 : 6) ที่พบว่าจริยธรรมครูต้องเป็นแบบอย่างที่มีทั้งแบบแผนการดำเนินชีวิต ซึ่งคุณธรรมจริยธรรมของครู ที่จำเป็นต้องมีการพัฒนาประกอบด้วยจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ ด้านความรับผิดชอบ ด้านความประหยัด พอเพียง ด้านความยุติธรรม ด้านความอดทน ด้านความเสียสละ และด้านความขยันหมั่นเพียร

2. รูปแบบการพัฒนาจริยธรรมของครูตามแนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของโรงเรียนวัดชุมแก้ว อำเภอธัญบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 จากการร่วมกันสังเคราะห์จริยธรรมของครู ทั้ง 15 พฤติกรรม โดยการหลอมรวมพฤติกรรมที่มีลักษณะใกล้เคียงกันเข้าด้วยกันเพื่อให้สอดคล้องกับกิจกรรมในการพัฒนา ได้เป็น 6 ด้านหรือองค์ประกอบ ดังนี้ 1) ด้านความพอเพียง (Economic sufficiency), 2) ด้านจิตวิญญาณความเป็นครู (Teachers' spiritual), 3) ด้านมนุษยธรรม (Humanity), 4) ด้านแรงบันดาลใจ (Inspiration), 5) ด้านความร่วมมือ (Cooperation), และ 6) ด้านความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม (Responsibility) และใช้คำย่อว่า “ETHICS Model” ดังจะเห็นได้ว่าจริยธรรมของครูนั้นไม่ใช่เป็นการแสดงหรือเป็นพฤติกรรมแบบเสแสร้งที่ต้องการแสดงออกให้เห็นเป็นครั้งคราวต่อหน้าผู้อื่นเท่านั้น แต่ต้องเป็นพฤติกรรมที่แสดงออกมาจากจิตใจ ทัศนคติ และเป็นพฤติกรรมที่เป็นปกติวิสัยที่ครูควรจะมี

อยู่ในตนเองตลอดเวลา ซึ่งเป็นพฤติกรรมที่แสดงออกต่อตนเอง ต่อผู้อื่น และต่อสังคมแวดล้อมที่จริงใจ โดยในการพัฒนาจริยธรรมมีความชัดเจนและมีประเด็นในการพัฒนาจริยธรรมของครู ดังนี้ 1) จริยธรรมของครูที่ต้องการพัฒนา 2) เป้าหมายของการพัฒนา 3) ขั้นตอน/วิธีการพัฒนา และ 4) การประเมินผลการพัฒนาจริยธรรมครูนอกจากนี้กิจกรรมในการพัฒนาจริยธรรมของครู ตามแนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงประกอบด้วยกิจกรรมหลัก 4 กิจกรรม ได้แก่ 1) การประชุมสัมมนาจริยธรรมครู ตามแนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 2) การอบรมสัมมนาการเสริมสร้างจริยธรรมครู ตามแนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 3) การสัมมนาและศึกษาดูงาน และ 4) การจัดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมต่อการพัฒนาจริยธรรมครูตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งมีความสอดคล้องกับแนวคิดของ สไตเนอร์ (Steiner, 1969 : 54) ที่ได้กล่าวถึงการสร้างรูปแบบว่า คือการกำหนดมโนทัศน์เกี่ยวข้องกับสัมพันธ์กันอย่างเป็นระบบ เพื่อชี้ให้เห็นชัดเจนว่ารูปแบบเสนออะไร เสนออย่างไร เพื่อให้ได้อะไร และสิ่งที่ได้นั้นอธิบายปรากฏการณ์อะไร และนำไปสู่ข้อค้นพบอะไรใหม่ ๆ และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ วสันต์ ปานทอง (2556 : 193-205) ได้วิจัยเรื่องรูปแบบการพัฒนาครูเพื่อศิษย์ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา โดยมีการขึ้นตอนการวิจัย 3 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาคุณลักษณะและวิธีการพัฒนาครูเพื่อศิษย์ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา โดยใช้วิธีสังเคราะห์เอกสารและสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 12 คน ขั้นตอนที่ 2 สร้างรูปแบบการพัฒนาครูเพื่อศิษย์ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา โดยนำผลการศึกษาจากขั้นตอนที่ 1 มาใช้แล้วตรวจสอบความเหมาะสมโดยการประชุมระดมความคิดของผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน ขั้นตอนที่ 3 ประเมินความเป็นไปได้และความมีประโยชน์ของรูปแบบการพัฒนาครูเพื่อศิษย์ที่สร้างขึ้น พบว่ารูปแบบ การพัฒนาครู มีกระบวนการ 5 ขั้นตอน คือ วินิจฉัยความต้องการจำเป็น กำหนดจุดประสงค์และขอบข่ายการพัฒนา กำหนดวิธีการพัฒนา ดำเนินการพัฒนา และประเมินผลการพัฒนารวมถึงสอดคล้องกับการศึกษาวิจัยของ คชกรณ บัวคำ , สุวิมลโพธิ์กลิ่น และสมาน อัสวภูมิ (2558 : 271) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง แนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของครู สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ทั้งภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด

3. ผลการใช้และประเมินผลการใช้รูปแบบการพัฒนาจริยธรรมของครูตามแนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนวัดชุมแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 พบว่าผลการเปรียบเทียบทั้งด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับจริยธรรมของครูตามแนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของกลุ่มเป้าหมายพบว่า หลังการพัฒนาสูงกว่าก่อนการพัฒนา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เนื่องจากการประชุมอบรม และการประชุมสัมมนาทำให้คณะครูได้รับความรู้ ร่วมแสดงความคิดเห็นแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับวิทยากร ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัย ส่งผลให้ครูมีความรู้ความเข้าใจที่ชัดเจนมากขึ้น ส่วนผลการเปรียบเทียบเจตคติต่อจริยธรรมครูตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของกลุ่มเป้าหมาย พบว่า หลังการพัฒนาสูงกว่าก่อนการพัฒนา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้แสดงให้เห็นว่าการจัดกิจกรรมตามรูปแบบการพัฒนาทำให้คณะครูมีเจตคติต่อการมีจริยธรรม ตามแนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่ดีขึ้น

โดยเฉพาะกิจกรรมที่เสริมสร้างความตระหนักถึงความเป็นครู การศึกษาดูงานในสถานที่จริง ตลอดจนเข้าใจต่อความคาดหวังของผู้เรียนและชุมชนต่อจริยธรรมของครู ซึ่งต้องเป็นแบบอย่างที่เหมาะสม นอกจากนี้ผลการเปรียบเทียบการปฏิบัติตนตามจริยธรรมของครูตามแนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของกลุ่มเป้าหมายพบว่าทั้งการประเมินตนเอง และการประเมินโดยเพื่อนครู มีผลการประเมินไปในทิศทางเดียวกันกล่าวคือหลังการพัฒนาสูงกว่าก่อนการพัฒนา ทั้งในการประเมินตนเองของครู และผลการประเมินเพื่อนครู อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการใช้รูปแบบการพัฒนาจริยธรรมของครู ตามแนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีการดำเนินการทั้งการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจ มีการพัฒนาทั้งด้านเจตคติ ยังมีกิจกรรมที่ให้ครูได้เห็นแนวทางการปฏิบัติตนจากตัวอย่างการศึกษาดูงาน ตลอดจนการจัดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมกับการแสดงออกทางจริยธรรม ตามแนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สอดคล้องกับธัญญา ผลอนันต์ (2546 : 22) ที่กล่าวว่าวิธีการพัฒนาบุคลากรมีหลายวิธี ได้แก่ การฝึกอบรม การประชุมเชิงวิชาการ การอนุญาตให้ศึกษาต่อ ฯลฯ แต่วิธีการที่นิยมกันมากที่สุด คือ การฝึกอบรม เพราะองค์กรสามารถกำหนดหลักสูตรการฝึกอบรม เป้าหมายและการประเมินผลการอบรมได้อย่างเป็นระบบ และยังสามารถสอดคล้องกับการศึกษาวิจัยของประพันธ์ พลแพงขัว (2555 : 2) ได้ศึกษาวิจัยรูปแบบการพัฒนาจริยธรรมครูเทศบาลภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผลการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาจริยธรรมครูเทศบาลภาคตะวันออกเฉียงเหนือพบว่า ความรู้ความเข้าใจต่อจริยธรรมหลังการอบรมสูงกว่าก่อนการอบรม ครูมีเจตคติต่อจริยธรรมอยู่ในระดับมากที่สุดและครูมีการปฏิบัติตนตามจริยธรรมอยู่ในระดับมากที่สุดเช่นเดียวกัน รวมทั้งยังสอดคล้องกับการศึกษาของ รัตติกรณ์ จงวิศาล (2559 : 56) ได้ศึกษาวิจัยโครงการ “การพัฒนาจิตวิญญาณและจริยธรรม ของนิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัย” ผลการวิจัยพบว่า หลังการได้รับการพัฒนาแล้ว นิสิตนักศึกษาที่เข้าร่วมการพัฒนา มีจิตวิญญาณด้านการเห็นคุณค่าตนเอง การเห็นคุณค่าของผู้อื่น สัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น ความรับผิดชอบต่องาน ความรับผิดชอบต่อผู้อื่น และสภาวะทางจิตวิญญาณเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 สถานศึกษาจึงควรมีการพัฒนาจริยธรรมครูอย่างต่อเนื่องทุกปีการศึกษา โดยนำรูปแบบ “ETHICS Model” ไปประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน

1.2 ควรนำไปประยุกต์ใช้ทั้งในกลุ่มสาระการเรียนรู้ และการกำหนดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ที่สอดคล้องกับแนวคิดตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของผู้เรียน

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

ควรมีการศึกษาเพิ่มเติมถึงปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อจริยธรรมครูหรือบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานต่อไป เพื่อให้ทราบถึงปัจจัยหรือสาเหตุ ที่ครอบคลุมและสามารถ

ใช้เป็นฐานข้อมูลที่สำคัญเพื่อการพัฒนาครูหรือบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษาที่ยั่งยืนของสถานศึกษาต่อไป

2.2 ควรมีการวิจัยประเด็นการพัฒนาจริยธรรมของครูในประเด็นที่มีความเฉพาะเจาะจงในด้านอื่นๆ เช่น ตามหลักธรรมพรหมวิหารสี่

2.3 ควรมีการวิจัยขยายผลรูปแบบการพัฒนาครูตามแนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนวัดชุมแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นไปสู่ครูที่อยู่ในสถานศึกษาเอกชนซึ่งมีวัฒนธรรมองค์กรแตกต่างกัน ซึ่งอาจทำให้ได้รูปแบบที่มีลักษณะเด่นแตกต่างจากรูปแบบที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- คชกรณ บัวคำ, สุวิมล โพธิ์กลิ่น และสมาน อัสวภูมิ. (2558). *แนวทางการพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของครู สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. วิทยานิพนธ์ปริญญาคุุณบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- ธัญญา ผลอนันต์. (2546). *การมุ่งเน้นทรัพยากรบุคคลแนวทางการสร้างความพึงพอใจแก่พนักงาน*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: อินโนกราฟฟิกส์.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2554). *การพัฒนาการวิจัยโดยใช้รูปแบบ*. ออนไลน์. สืบค้นเมื่อ 9 มกราคม 2566. แหล่งที่มา: <http://www.watpon.com/boonchom/development.pdf>
- ประพันธ์ พลแพงขาว. (2555). *รูปแบบการพัฒนาจริยธรรมครูเทศบาลภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ*. วิทยานิพนธ์ ค.ด. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี
- รัตติกรณ จงวิศาล และคณะ. (2559). *ภาวะผู้นำ : ทฤษฎี การวิจัย และแนวทางสู่การพัฒนา* (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- วสันต์ ปานทอง และคณะ. (2556). *รูปแบบการพัฒนาครูเพื่อศิษย์ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา*. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร*. 15 (ฉบับพิเศษ), 193-205.
- วินันท์กานต์ รุจิภักดิ์ และเอมมา อาสนจินดา.(2559). *จริยธรรมในวิชาชีพครู = Ethics of the teachers' profession* นครปฐม : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยมหิดล
- สุภัทรา บุญปัญญาโรจน์. (2550). *ภาวะบริโภคนิยมของวัยรุ่นไทย : ปัจจัยผลักดันสู่สังคมไทย*. *วารสารรามคำแหง ฉบับมนุษยศาสตร์*. 27 (1), 1-11.
- สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. (2556). *มาตรฐานวิชาชีพทางการศึกษา*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ คุรุสภา.
- Steiner, G. A. (1969), 'A Conceptual and Operational Model of Corporate Planning', in *Top Management Planning*, Toronto: Collier-Macmillan,

ปัจจัยที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา ระดับประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1

**The Motivation Factors Affecting The Performance of the Teacher in
Chonburi Primary Educational Service Area office 1**

ศศิษฐา ทวีทรัพย์,

พิมพ์ประภา อมรกิจปิยญา และ ธัญธรณ์ อมรกิจปิยญา

มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น

Sasichaya Taweessup,

Pimprapa Amornkitpinyo and Thanyatorn Amornkitpinyo

Saint John's University, Thailand

Corresponding Author, E-mail: Dersmile59@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ระดับปัจจัยจูงใจ ปัจจัยค้ำจุน ที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครู และแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครู 2) ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยจูงใจ ปัจจัยค้ำจุน และแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครู และ 3) สร้างสมการพยากรณ์แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครู เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ประชากรทั้งหมด 794 คน โดยมีกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ข้าราชการครูในสถานศึกษา ระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 จำนวน 300 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สันโปรดักโมเมนต์ (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis)

ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ปัจจัยด้านความสำเร็จในการทำงาน ($\bar{X} = 4.47$, S.D. = .50) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ปัจจัยด้านค่าตอบแทน ($\bar{X} = 4.22$, S.D. = .84) และแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.49$, S.D. = .52) 2) ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครู มี 10 ปัจจัย คือ 1) ความสำเร็จในการทำงาน (X_1) 2) การได้รับการยอมรับนับถือ (X_2) 3) ลักษณะของงานที่ปฏิบัติ (X_3) 4) ความรับผิดชอบ (X_4) 5) โอกาสก้าวหน้าในหน้าที่การงาน (X_5) 6) ค่าตอบแทน (X_6) 7) ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (X_7) 8) นโยบายและการบริหารงาน (X_8) 9) สภาพแวดล้อมในการทำงาน (X_9) และ 10) ความมั่นคงในการทำงาน (X_{10}) กับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครู (Y) จำนวน 55 คู่ มีค่าระหว่าง .542 -

* วันที่รับบทความ : 13 มกราคม 2566; วันที่แก้ไขบทความ 3 กุมภาพันธ์ 2566; วันที่ตอบรับบทความ : 2 กุมภาพันธ์ 2566

Received: January 13 2023; Revised: February 3 2023; Accepted: February 2 2023

.795 และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งหมด และ 3) ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอนพบว่า มีเพียง 4 ปัจจัย คือ ความสำเร็จในการทำงาน (X_1) ลักษณะของงานที่ปฏิบัติ (X_3) ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (X_7) และสภาพแวดล้อมในการทำงาน (X_9) ที่สามารถอธิบายความแปรปรวนในแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูได้ร้อยละ 68.00 และมีสมการพยากรณ์คะแนนดิบและคะแนนมาตรฐานดังนี้

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ

$$\hat{Y} = .775 + .201X_1 + .319X_3 + .153X_7 + .165X_9$$

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$\hat{z}_y = .192Z_{X1} + .360Z_{X3} + .185Z_{X7} + .220Z_{X9}$$

คำสำคัญ ปัจจัยจูงใจ; ปัจจัยค้ำจุน; และแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน

Abstracts

In this study, the researcher aimed to 1) investigate motivation factors and hygiene factors that affected the performance motivation and encouragement of teacher, 2) to study the relationship between motivation factors, hygiene factors and performance motivation of teacher, and 3) to create equations predicting teacher's performance motivation. This research was a Quantitative Research. The population consisted of 794 teacher and the samples used in this research are 300 government primary school teachers in Chonburi primary educational service area office 1. The implemented data collection method is questionnaire. The presented statistical indexes are mean($\bar{X}$), standard deviation (S.D.), Pearson's Product Moment Correlation Coefficient, and Stepwise Multiple Regression Analysis.

The findings revealed that the variable that affected teacher's performance motivation the most was 'performance success' ($\bar{X} = 4.47$, S.D. = .50), whereas the least affected variable was 'compensation' ($\bar{X} = 4.22$, S.D. = .84). and the mean of teacher's performance motivation was ($\bar{X} = 4.49$, S.D. = .52). In addition, there were 10 variables that were related to performance motivation of teachers; 1) performance success (X_1), 2) respect and admiration (X_2), 3) task characteristics (X_3), 4) responsibility (X_4), 5) opportunity to be promoted (X_5), 6) compensation (X_6), 7) interpersonal relationship (X_7), 8) policy and management (X_8), 9) work environment (X_9), and 10) job stability (X_{10}). All of The 55 pairs of teacher's performance motivation (Y) were between .542 - .795 with the significance level of .05. The result of stepwise multiple regression analysis implied that there were 4 factors performance success (X_1), task characteristics (X_3), interpersonal relationship (X_7), and work environment (X_9) that could explain the variance of teacher's performance motivation at 68 percent. The predictive equations in unstandardized and standardized scores are as follows:

The Predictive Equation in Unstandardized score:

$$\hat{Y} = .775 + .201X_1 + .319X_3 + .153X_7 + .165X_9$$

The Predictive Equation in Standardized score:

$$\hat{z}_y = .192Z_{X1} + .360Z_{X3} + .185Z_{X7} + .220Z_{X9}$$

Keywords: Motivation Factors; Hygiene Factors; Performance Motivation

บทนำ

การบริหารสถานศึกษาในปัจจุบัน ซึ่งเป็นยุคที่ทุกองค์กรทุกระดับต้องเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงในทุกด้านและการแข่งขันค่อนข้างสูง รวมไปถึงการก้าวเข้าสู่ยุคของดิจิทัลที่มีการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารอย่างต่อเนื่อง โรงเรียนซึ่งเป็นองค์กรหนึ่งในระบบการศึกษาจำเป็นต้องมีหลักในการบริหารจัดการองค์กรที่ดีและมีคุณภาพ เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ หนึ่งในปัจจัยที่สำคัญที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จขององค์กร คือบุคลากรในโรงเรียนโดยเฉพาะครูผู้สอน ปัจจัยสำคัญนอกเหนือจากการมีภาวะผู้นำในองค์กร การสร้างบรรยากาศแห่งนวัตกรรมและการมีโครงสร้างองค์กรที่ยืดหยุ่นแล้ว การให้ความสำคัญกับการพัฒนาครูให้เป็นผู้มีสมรรถนะและการสร้างแรงจูงใจให้ครูมีความมุ่งมั่นปรารถนาในการพัฒนาตนเองจึงเป็นสิ่งจำเป็นอันไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ (องค์การ ประจันเขตต์, 2557 : 45-51)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562 บัญญัติไว้ในหมวด 7 เกี่ยวกับครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา มาตรา 52 “ให้กระทรวงศึกษาธิการส่งเสริมให้มีระบบกระบวนการผลิตพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพและมาตรฐานที่เหมาะสมกับการเป็นวิชาชีพชั้นสูง” ประกอบกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 กล่าวว่า “คนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา” ในแผนการศึกษาแห่งชาติเน้นให้ความสำคัญกับการพัฒนาคนและสังคมคุณภาพ โดยยกระดับคุณภาพคน เพื่อส่งเสริมศักยภาพให้เป็นพลังในการขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมไทย (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ, 2564 : 1)

การสร้างแรงจูงใจเป็นปัจจัยสำคัญในการบริหารสถานศึกษา เนื่องจากแรงจูงใจเป็นตัวกำหนดพฤติกรรมบุคคล ให้มีความคิดสร้างสรรค์ มีความศรัทธาและทุ่มเทกำลังใจในการปฏิบัติงาน เป็นสิ่งสำคัญและมีอิทธิพลต่อผลของงาน ผลของการจัดการศึกษา ทำให้เกิดประสิทธิภาพในการทำงาน หากผู้บริหารสถานศึกษาไม่สามารถสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงานให้เกิดกับครูผู้สอนได้ ย่อมส่งผลเสียต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครูผู้สอน และส่งผลเสียต่อสถานศึกษาเป็นอย่างมาก เนื่องจากไม่สามารถจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพได้ รวมไปถึงการที่ครูไม่ให้ความสำคัญกับคุณภาพการสอนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่รับผิดชอบ ขาดความต่อเนื่องในการปฏิบัติหน้าที่ ซึ่งเป็นปัญหาที่ส่งผลเสียอย่างรุนแรงทั้งต่อสถานศึกษา ต่อผู้เรียนและต่อความเจริญก้าวหน้าของครูเองด้วย

การที่จะทำให้ครูปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพก็ต้องทำให้ครูมีแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน ซึ่งจากการศึกษาเอกสารและทฤษฎีเกี่ยวกับแรงจูงใจ พบว่า ทฤษฎีสองปัจจัยของ (Herzberg, 1959 : 1-6) คือปัจจัยจูงใจ และปัจจัยค้ำจุน เป็นปัจจัยกระตุ้นให้เกิดแรงจูงใจในการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ ปัจจัยจูงใจส่งผลต่อการปฏิบัติงานโดยตรง และปัจจัยค้ำจุนช่วยลดความไม่พอใจในการทำงาน ประกอบด้วย ความสำเร็จในการทำงาน การได้รับการยอมรับนับถือ ลักษณะของงานที่ปฏิบัติ ความรับผิดชอบ ความก้าวหน้าในตำแหน่งหน้าที่ ค่าตอบแทน ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล นโยบายและการบริหารงาน สภาพแวดล้อมในการทำงาน

และความมั่นคงในการทำงาน ซึ่งปัจจัยเหล่านี้สะท้อนให้เห็นว่า ผู้บริหารมีผลต่อการทำงานของครูเป็นอย่างมาก ดังนั้นหากผู้บริหารให้ความสนใจและบริหารจัดการบุคลากรครูอย่างเหมาะสม สามารถสนับสนุนส่งเสริมการสร้างแรงจูงใจได้ ก็จะทำให้สถานศึกษาไปสู่ความสำเร็จได้มากยิ่งขึ้นโดยแรงจูงใจในการทำงานถือว่าเป็นสิ่งสำคัญในการที่จะก่อให้เกิดความพึงพอใจ มีขวัญกำลังใจที่ดีในการทำงาน เป็นสิ่งที่คอยกระตุ้นให้บุคลากรปฏิบัติหน้าที่ได้เป็นไปตามที่องค์กรได้ตั้งเป้าหมายไว้ (ชนงกรณ์ กุณทลบุตร, 2556 : 6) จึงทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษาระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 เพื่อส่งเสริมให้ครูมีแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน สามารถนำไปกำหนดแนวทาง นโยบายและกลยุทธ์ต่างๆ ที่ถูกต้องและพอเพียงต่อการสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงานให้เกิดกับครู

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับปัจจัยจูงใจ ปัจจัยค้ำจุน ที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครู และแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา ระดับประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยจูงใจ ปัจจัยค้ำจุน และแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา ระดับประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1
3. เพื่อสร้างสมการพยากรณ์แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา ระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) รายละเอียดดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ข้าราชการครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 จำนวน 794 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ ข้าราชการครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ใช้โปรแกรม G*Power 3.1.9.7 ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง 172 คน ผู้วิจัยปรับขนาดของกลุ่มตัวอย่างเป็น 300 คน ผู้วิจัยใช้การสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิชนิดไม่มีสัดส่วน (Multistage Random Sampling) เพื่อเลือกกลุ่มตัวอย่างดังนี้

ขั้นที่ 1 การแบ่งโรงเรียนออกเป็น 3 ขนาด (Stratified sampling) คือ 1) โรงเรียนขนาดเล็ก 2) โรงเรียนขนาดกลาง และ 3) โรงเรียนขนาดใหญ่

ขั้นที่ 2 เลือกกลุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple random sampling) ผู้วิจัยสุ่มตัวอย่างข้าราชการครูแบบไม่มีสัดส่วนขนาดละ 100 คน รวมได้กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา 300 คน

2. เครื่องมือการวิจัย

ผู้วิจัยได้ใช้เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ แบบสอบถามมี 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน ตอนที่ 2 แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครู และตอนที่ 3 ปัจจัยที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครู คือ ความสำเร็จในการทำงาน การได้รับการยอมรับนับถือ ลักษณะของงานที่ปฏิบัติ ความรับผิดชอบ ความก้าวหน้าในตำแหน่งหน้าที่ ค่าตอบแทน ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล นโยบาย และการบริหารงาน สภาพแวดล้อมในการทำงาน และความมั่นคงในการทำงาน จำนวน 56 ข้อ เป็นมาตรวัดแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Likert, 1932 : 5-55) ได้แก่ 1 = เห็นด้วยน้อยที่สุด, 2 = เห็นด้วยน้อย, 3 = เห็นด้วย, ปานกลาง, 4 = เห็นด้วยมาก, 5 = เห็นด้วยมากที่สุด

ผลการหาค่า IOC = 1.00 จำนวน 54 ข้อ และข้อที่มีค่า IOC = .80 จำนวน 2 ข้อ สรุปว่าข้อความทั้งหมดมีค่า IOC มากกว่าหรือเท่ากับ .50 หมายความว่า สามารถใช้ข้อความได้ทั้งหมดทุกข้อความ ผู้วิจัยปรับปรุงภาษาในข้อความแต่ละข้อความเล็กน้อยตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ จากนั้นนำแบบสอบถามสำหรับทดลองใช้ (Try Out) ไปใช้กับข้าราชการครูในสถานศึกษาระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน เพื่อตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือโดยวิเคราะห์หาความเที่ยง (Reliability) ด้วยวิธีประมาณค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) โดยมีค่าความเที่ยงอยู่ระหว่าง 0.72 ถึง 0.95

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการส่งแบบสอบถามผ่านทาง google form และรับข้อมูลสำรวจความถูกต้องสมบูรณ์ของแบบสอบถามก่อนนำไปวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามกลับคืน 300 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปมีรายละเอียดดังนี้

- 1) วิเคราะห์ข้อมูลส่วนตัวของตัวอย่างด้วยสถิติบรรยาย คือ ความถี่ และร้อยละ
- 2) วิเคราะห์ข้อมูลตัวแปรที่ศึกษาด้วยสถิติบรรยาย คือ ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) อธิบายลักษณะของตัวแปรที่ศึกษา และมีเกณฑ์ในการแปลความหมายดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2556 : 1)

ค่าเฉลี่ย 4.51 - 5.00 หมายถึง อยู่ในระดับ มากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 - 4.50 หมายถึง อยู่ในระดับ มาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 - 3.50 หมายถึง อยู่ในระดับ ปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 - 2.50 หมายถึง อยู่ในระดับ น้อย

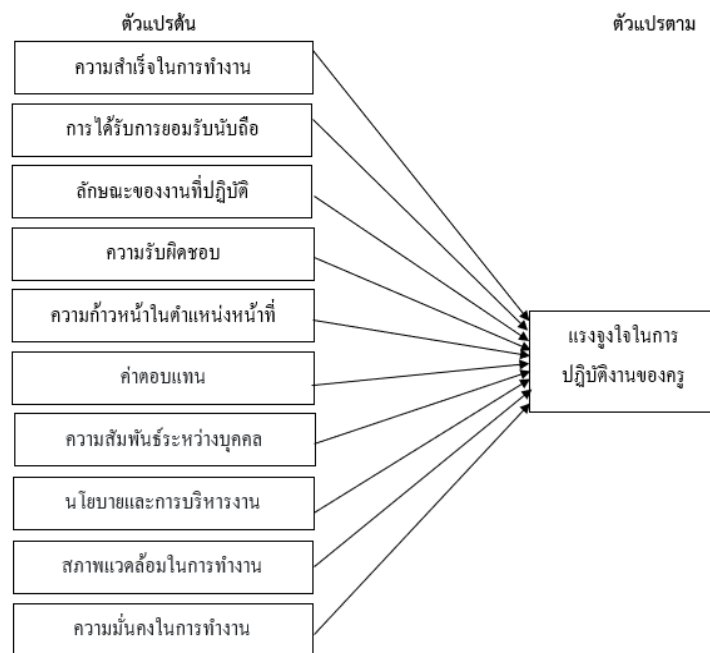
ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.50 หมายถึง อยู่ในระดับ น้อยที่สุด

3) ใช้สถิติอนุมาน (Inferential statistics) คือ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) เพื่อวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่ศึกษา

4) ใช้สถิติอนุมาน (Inferential statistics) คือ การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) เพื่อสร้างสมการพยากรณ์

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครู มีกรอบแนวคิดในการวิจัยตามแผนภาพที่ 1

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ค่าเฉลี่ยของปัจจัยที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครู กับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครู ในสถานศึกษาระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษาระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1

ตัวแปร	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ความสำเร็จในการทำงาน (X_1)	4.47	.50	มาก
การได้รับการยอมรับนับถือ (X_2)	4.28	.62	มาก
ลักษณะของงานที่ปฏิบัติ (X_3)	4.45	.59	มาก
ความรับผิดชอบ (X_4)	4.43	.63	มาก
โอกาสก้าวหน้าในหน้าที่การงาน (X_5)	4.33	.66	มาก
ค่าตอบแทน (X_6)	4.22	.84	มาก
ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (X_7)	4.42	.63	มาก
นโยบายและการบริหารงาน (X_8)	4.43	.63	มาก
สภาพแวดล้อมในการทำงาน (X_9)	4.43	.69	มาก
ความมั่นคงในการทำงาน (X_{10})	4.38	.72	มาก
แรงจูงใจในการปฏิบัติงาน (Y)	4.49	.52	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษาระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ความสำเร็จในการทำงาน ($\bar{X} = 4.47$, S.D. = .50) ลำดับที่สอง ด้านลักษณะของงานที่ปฏิบัติ ($\bar{X} = 4.45$, S.D. = .59) ลำดับที่สามด้านความรับผิดชอบ ($\bar{X} = 4.43$, S.D. = .63) ลำดับที่สี่ด้านนโยบายและการบริหารงาน ($\bar{X} = 4.43$, S.D. = .63) ลำดับที่ห้าด้านสภาพแวดล้อมในการทำงาน ($\bar{X} = 4.43$, S.D. = .69) ลำดับที่หกด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ($\bar{X} = 4.42$, S.D. = .63) ลำดับที่เจ็ดด้านความมั่นคงในการทำงาน ($\bar{X} = 4.38$, S.D. = .72) ลำดับที่แปดด้านโอกาสก้าวหน้าในหน้าที่การงาน ($\bar{X} = 4.33$, S.D. = .66) ลำดับที่เก้าด้านการได้รับการยอมรับนับถือ ($\bar{X} = 4.28$, S.D. = .62) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ค่าตอบแทน ($\bar{X} = 4.22$, S.D. = .84) อยู่ในระดับมาก และแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\bar{X} = 4.49$, S.D. = .52)

2. ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานกับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษาระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูกับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครู

ตัวแปร	X ₁	X ₂	X ₃	X ₄	X ₅	X ₆	X ₇	X ₈	X ₉	X ₁₀	Y
X ₁	1.00										
X ₂	.655*	1.00									
X ₃	.733*	.656*	1.00								
X ₄	.706*	.670*	.795*	1.00							
X ₅	.657*	.693*	.683*	.751*	1.00						
X ₆	.566*	.622*	.542*	.566*	.680*	1.00					
X ₇	.643*	.694*	.658*	.695*	.674*	.657*	1.00				
X ₈	.625*	.630*	.630*	.666*	.696*	.657*	.770*	1.00			
X ₉	.618*	.599*	.593*	.615*	.650*	.594*	.660*	.683*	1.00		
X ₁₀	.643*	.628*	.625*	.663*	.651*	.626*	.699*	.655*	.771*	1.00	
Y	.711*	.606*	.753*	.700*	.622*	.569*	.691*	.672*	.675*	.659*	1.00

จากตารางที่ 2 พบว่าความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครู ประกอบด้วย 10 ปัจจัย ดังนี้ 1) ความสำเร็จในการทำงาน (X₁) 2) การได้รับการยอมรับนับถือ (X₂) 3) ลักษณะของงานที่ปฏิบัติ (X₃) 4) ความรับผิดชอบ (X₄) 5) โอกาสก้าวหน้าในหน้าที่การงาน (X₅) 6) ค่าตอบแทน (X₆) 7) ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (X₇) 8) นโยบายและการบริหารงาน (X₈) 9) สภาพแวดล้อมในการทำงาน (X₉) และ 10) ความมั่นคงในการทำงาน (X₁₀) กับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครู (Y) มีจำนวน 55 คู่ มีค่าระหว่าง .542 - .795 และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งหมด ปัจจัยที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูที่มีความสัมพันธ์กับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูสูงสุดคือ ลักษณะของงานที่ปฏิบัติ (X₃) มีค่า .753 และปัจจัยที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูที่มี

ความสัมพันธ์กับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูต่ำสุดคือ ค่าตอบแทน (X_6) มีค่า .569 แสดงว่ายอมรับสมมติฐานข้อ 1 ปัจจัยจูงใจและปัจจัยค้ำจุน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครู

3. ผลการสร้างสมการพยากรณ์ของปัจจัยที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษาระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ชลบุรี เขต 1

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) ของปัจจัยที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครู

Variables	b	SE.	β	t	Sig
Constant	.775	.157			
X_1	.201	.054	.192	3.685**	.000
X_3	.319	.046	.360	6.943**	.000
X_7	.153	.041	.185	3.750**	.000
X_9	.165	.035	.220	4.730**	.000
F	160.015				
df	4				
R	.827				
R^2	.685				
Adjusted R^2	.680				

หมายเหตุ : ** $p < .01$

จากตารางที่ 3 พบว่า มีเพียง 4 ปัจจัย คือ ความสำเร็จในการทำงาน (X_1) ลักษณะของงานที่ปฏิบัติ (X_3) ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (X_7) และ สภาพแวดล้อมในการทำงาน (X_9) ที่สามารถอธิบายความแปรปรวนในแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูได้ร้อยละ 68.00 ปัจจัยที่มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยมาตรฐานสูงสุดคือ ลักษณะของงานที่ปฏิบัติ (X_3) เท่ากับ .360 และปัจจัยที่มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยมาตรฐานต่ำสุดคือ ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (X_7) เท่ากับ .185 แสดงว่า ยอมรับสมมติฐานข้อ 2 ปัจจัยจูงใจและปัจจัยค้ำจุน สามารถทำนายแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครู และมีสมการพยากรณ์คะแนนดิบและคะแนนมาตรฐานดังนี้

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ

$$\hat{Y} = .775 + .201X_1 + .319X_3 + .153X_7 + .165X_9$$

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$\hat{Z}_y = .192Z_{X_1} + .360Z_{X_3} + .185Z_{X_7} + .220Z_{X_9}$$

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษาระดับประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 มี 4 ปัจจัย คือความสำเร็จในการทำงาน (X_1) ลักษณะของงานที่ปฏิบัติ (X_3) ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (X_7) และสภาพแวดล้อมในการทำงาน (X_9) ที่สามารถอธิบายความแปรปรวนในแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครู (Y) ได้ร้อยละ 68.00 ซึ่งมากกว่าเกณฑ์การวิจัยทางสังคมศาสตร์ (ร้อยละ 60) แสดงว่า ผู้วิจัยได้พบทฤษฎีวรรณกรรมมาเป็นอย่างดี แต่ก็ยังมีบางตัวแปรที่สามารถอธิบายความแปรปรวนในแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูที่ผู้วิจัยยังไม่ได้ศึกษาในการวิจัยครั้งนี้ เช่น ด้านสถานภาพวิชาชีพ (นวรรตน์ อายุยืน, 2561 : 5) และด้านการบังคับบัญชา (ณัฐสนันท์ บัวโหม และคณะ, 2564 : 679-670) ดังนั้นจึงควรศึกษาปัจจัยเพิ่มเติม เพื่อจะได้อธิบายค่าความแปรปรวนในแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครู (Y) ได้เพิ่มมากขึ้น

แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษาระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 อยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะกระทรวงศึกษาธิการ (2562 : 1) หมวด 7 ว่าด้วยเรื่อง ครู ณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาซึ่งกำหนดให้มีกฎหมายว่าด้วยเงินเดือน ค่าตอบแทน สวัสดิการ และสิทธิประโยชน์เกื้อกูลสำหรับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ให้มีรายได้ที่เพียงพอเหมาะสมกับฐานะทางสังคมและวิชาชีพ ส่งผลให้ครูมีแรงจูงใจในการปฏิบัติงานมากขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของณัฐนัย ไทยถาวร (2561 : 1) ที่ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนระดับประถมศึกษา จังหวัดสระบุรี และงานวิจัยของพรหมพิริยะ พนาสนธิ์ และกรรภา เจริญชันษา (2563 : 60-69) ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยแรงจูงใจของครูในการปฏิบัติงาน และปัจจัยคำจูงในการปฏิบัติงานของครูผู้สอนกับบทบาทหน้าที่ของครูในการทำงาน ของครูในโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 พบว่า มีแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูอยู่ในระดับมาก

ปัจจัยที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษาระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 ประกอบด้วย 10 ปัจจัย 1) ความสำเร็จในการทำงาน (X_1) 2) การได้รับการยอมรับนับถือ (X_2) 3) ลักษณะของงานที่ปฏิบัติ (X_3) 4) ความรับผิดชอบ (X_4) 5) โอกาสก้าวหน้าในหน้าที่การงาน (X_5) 6) ค่าตอบแทน (X_6) 7) ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (X_7) 8) นโยบายและการบริหารงาน (X_8) 9) สภาพแวดล้อมในการทำงาน (X_9) และ 10) ความมั่นคงในการทำงาน (X_{10}) ผู้วิจัยขออภิปรายผลเป็นรายด้านดังนี้

1.1 ความสำเร็จในการทำงาน (X_1) มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และมีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยมาตรฐานเท่ากับ .192 แสดงว่าครูได้ใช้ความรู้ความสามารถและมีอิสระในการปฏิบัติงาน ส่งผลให้เกิดความภาคภูมิใจกับผลการปฏิบัติงานของตน (Herzberg, 1959 : 1-6) รวมถึงการที่ครูสามารถทำงานให้สำเร็จตามเป้าหมาย และการมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่เกิดจากการปฏิบัติงาน จึงส่งผลให้ครูมี

แรงจูงใจในการปฏิบัติงานที่สูงขึ้น (สมุทร ชำนาญ, 2556 : 1) สอดคล้องกับงานวิจัยของทิศากร แสนสุริยะวงศ์ (2561 : 44) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยแรงจูงใจในการทำงานของครูที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ พบว่า ความสำเร็จในการทำงานมีสัมประสิทธิ์การถดถอยมาตรฐานเท่ากับ 0.179 หมายถึง ถ้ามีปัจจัยด้านความสำเร็จในการทำงานเพิ่มขึ้น ส่งผลทำให้แรงจูงใจในการปฏิบัติงานมากขึ้น

1.2 การได้รับการยอมรับนับถือ (X_2) มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะครูได้รับการยอมรับจากเพื่อนร่วมงาน นักเรียน ผู้ปกครอง หรือจากบุคคลภายในสถานศึกษา ได้รับการยกย่องชมเชย แสดงความยินดี ให้กำลังใจ ยอมรับในความสามารถของครู (Herzberg, 1959 : 1-6) ส่งผลให้ครูเกิดความนับถือในตนเองสร้างสภาพภาพของตัวเองให้สูงขึ้น มีความมั่นใจในตนเองและรู้สึกมีเกียรติในการปฏิบัติงานตนเอง (Maslow, 1954 : 1) สอดคล้องกับงานวิจัยของอ้อมฤทัย สิวันนุ (2562 : 1) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สุราษฎร์ธานี เขต 3 พบว่า ครูมีปัจจัยที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานด้านการได้รับการยอมรับนับถือ มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก

1.3 ลักษณะของงานที่ปฏิบัติ (X_3) มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และมีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยมาตรฐานเท่ากับ .360 แสดงว่า ครูได้รับการมอบหมายงานที่เหมาะสมกับความรู้ความสามารถและทักษะของแต่ละบุคคล (เนตรพัฒนา ยาวีราช, 2556 : 1) โดยใช้ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ทำทลายความสามารถในการปฏิบัติงานของครู ส่งผลต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานที่มากขึ้น (สมุทร ชำนาญ, 2556 : 1) สอดคล้องกับงานวิจัยของ รัชนิดา ไสยรส และสิทธิพร สุนทร (2561 : 31-40.) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับแรงจูงใจที่ส่งผลต่อสมรรถนะในการปฏิบัติงานของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 และงานวิจัยของ Martin et al. (2019 : 57-62) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนประถมศึกษาของรัฐในภูมิภาค Dodoma ประเทศ Tanzania พบว่า ลักษณะของงานที่ปฏิบัติ มีสัมประสิทธิ์การถดถอยมาตรฐานเท่ากับ 0.310 และ 0.169 ตามลำดับ หมายถึง ถ้ามีปัจจัยด้านลักษณะของงานที่ปฏิบัติเพิ่มขึ้น ส่งผลทำให้แรงจูงใจในการปฏิบัติงานมากขึ้น

1.4 ความรับผิดชอบ (X_4) มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะครูมีความพึงพอใจและมีอำนาจการตัดสินใจในการทำงานที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มที่ (Herzberg, 1959 : 1-6) รวมไปถึงการที่ครูไม่ได้ถูกควบคุมมากเกินไป ทำให้มีอิสระในการทำงาน เช่น ได้รับงานในปริมาณที่เหมาะสม ได้รับความเชื่อถือและไว้วางใจและได้รับมอบหมายงานที่มีความสำคัญ (สมุทร ชำนาญ, 2556 : 1) โดยครูมีอำนาจในการตัดสินใจตามตำแหน่งและวิทยฐานะของตนเอง (กระทรวงศึกษาธิการ, 2564 : 1) สอดคล้องกับงานวิจัยของจุติพร จินาพันธ์ (2560 : 267-283) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับแรงจูงใจของครูที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 และงานวิจัยของสุกษะ ลาชะพน (2562 : 1) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยแรงจูงใจในการทำงานของบุคลากรที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในโรงเรียนประถมศึกษา นครโกสอนพม

วิหาน แขวงสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว พบว่า ครูมีปัจจัยที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานด้านความรับผิดชอบโดยรวมอยู่ในระดับมาก

1.5 โอกาสก้าวหน้าในหน้าที่การงาน (X_5) มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะตามหลักเกณฑ์ และวิธีการประเมินตำแหน่งและวิทยฐานะ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาดำแหน่งครูที่กระทรวงศึกษาธิการ (2564 : 1) กำหนดไว้อย่างชัดเจน นอกจากนี้ตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ.2547 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พ.ศ.2562 มาตรา 81 ได้กำหนดให้ผู้บริหารสถานศึกษามีหน้าที่ในการส่งเสริม สนับสนุน ผู้ได้บังคับบัญชาให้ไปศึกษา ฝึกอบรม ดูงาน หรือปฏิบัติงานวิจัยและพัฒนาตามระเบียบที่ ก.ค.ศ.กำหนด (กระทรวงศึกษาธิการ, 2562 : 1) ทำให้ครูมีโอกาสก้าวหน้าในอาชีพ ส่งผลให้ครูมีแรงจูงใจในการปฏิบัติงานที่มากขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของจุติพร จินาพันธ์ (2560: 267-283) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับแรงจูงใจของครูที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 พบว่า ครูมีปัจจัยที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน ด้านโอกาสก้าวหน้าในหน้าที่การงานอยู่ในระดับมาก

1.6 ค่าตอบแทน (X_6) มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะการเลื่อนขึ้นเงินเดือนของข้าราชการครูให้ผู้บังคับบัญชาแต่งตั้งกรรมการพิจารณา โดยยึดหลักคุณธรรม เปิดเผย โปร่งใส พิจารณาการเลื่อนขึ้นเงินเดือนจากผลการปฏิบัติงานเป็นหลัก และความประพฤติในการรักษาวินัย คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2562 : 1) และตามพระราชบัญญัติเงินเดือน เงินวิทยฐานะและเงินประจำตำแหน่งข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (ฉบับที่3) พ.ศ.2558 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2558 : 1) เนื่องจากผลตอบแทนมีผลโดยตรงต่อการปฏิบัติงาน ประสิทธิภาพการทำงานจะสูงขึ้น ถ้ามีการวางแผนการทำงานที่ดีและมีค่าตอบแทนที่เหมาะสม (Taylor, 1978 ; 1) ส่งผลให้ครูมีแรงจูงใจในการปฏิบัติงานที่สูงขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของสุกษะ ลาชะพน (2562 : 1) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยแรงจูงใจในการทำงานของบุคลากรที่ส่งผลต่อประสิทธิผลในโรงเรียนประถมศึกษา นครโกสอนพมิหานแขวงสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว และงานวิจัยของ Delil (2019 : 1) ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อแรงจูงใจภายนอกที่มีต่อความมุ่งมั่นขององค์กรของครู: กรณีของโรงเรียน repi abel ระดับมัธยมศึกษาและเตรียมอุดมศึกษา พบว่า ครูมีปัจจัยที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานด้านค่าตอบแทนอยู่ในระดับมาก

1.7 ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (X_7) มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และมีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยมาตรฐานเท่ากับ .185 แสดงว่า ครูมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างบุคคลในสถานศึกษา สามารถทำงานร่วมกับเพื่อนครูด้วยความเข้าใจซึ่งกันและกัน (Herzberg, 1959 : 1-6) นอกจากนี้มนุษย์เป็นสัตว์สังคมต้องอยู่รวมกันเป็นกลุ่ม ต้องการการยอมรับในความสามารถในผลงาน ความรัก ความเอื้ออาทร ความเป็นมิตรและสัมพันธ์ภาพที่ดีต่อกัน (Alderfer, 1972 : 1) จึงส่งผลให้ครูมีแรงจูงใจในการปฏิบัติงานที่สูงขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของจิตรลดา ศรีจันทร์ดี (2557 : 1) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อขวัญกำลังใจในการ

ปฏิบัติงานของครู ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 จังหวัดพระนครศรีอยุธยา และงานวิจัยของอ้อมฤทัย สิวันนุ (2562 : 1) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สุราษฎร์ธานี เขต 3 พบว่า ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลมีสัมประสิทธิ์การถดถอยมาตรฐานเท่ากับ 0.303 และ 0.291 ตามลำดับ หมายถึง ถ้ามีปัจจัยด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลเพิ่มขึ้น ส่งผลทำให้แรงจูงใจในการปฏิบัติงานมากขึ้น

1.8 นโยบายและการบริหารงาน (X_8) มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะสถานศึกษามีการกำหนดนโยบายในการดำเนินงานที่ชัดเจน สอดคล้องกับนโยบายของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 ทำให้ครูสามารถบริหารงานได้สอดคล้องกับนโยบายสถานศึกษา (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1, 2565 : ออนไลน์) ส่งผลให้ครูมีแรงจูงใจในการปฏิบัติงานที่สูงขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของสุกษะ ลาชะพน (2562 : 1) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยแรงจูงใจในการทำงานของบุคลากรที่ส่งผลต่อประสิทธิผลในโรงเรียนประถมศึกษา นครโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม แขวงสะพานห้วยนาเขตสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว พบว่า ครูมีปัจจัยที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน ด้านนโยบายและการบริหารงานอยู่ในระดับมาก

1.9 สภาพแวดล้อมในการทำงาน (X_9) ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และมีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยมาตรฐานเท่ากับ 0.22 แสดงว่า สถานที่ปฏิบัติงานของครูมีลักษณะทางกายภาพที่เหมาะสม มีความสะอาด มีความปลอดภัย จัดหา ติดตั้ง และมีอุปกรณ์เครื่องมือที่เอื้ออำนวยต่อการปฏิบัติงาน และไม่มีสภาพที่ก่อให้เกิดอันตรายใดๆอีกทั้งยังต้องมีแผนระวังที่ดีด้วย (Huse and Cummings, 1995 : 1) ส่งผลให้ครูมีแรงจูงใจในการปฏิบัติงานที่สูงขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของอรกาญจน์ นิดเสน (2557 : 96-115) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของพนักงานครูสังกัดเทศบาลนครภูเก็ต พบว่าด้านสภาพแวดล้อมในการทำงาน มีสัมประสิทธิ์การถดถอยมาตรฐานเท่ากับ 0.16 หมายถึง ถ้ามีปัจจัยด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลเพิ่มขึ้น ส่งผลทำให้แรงจูงใจในการปฏิบัติงานมากขึ้น

1.10 ความมั่นคงในการทำงาน (X_{10}) มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะอาชีพข้าราชการครูเป็นอาชีพที่มีความมั่นคง มีตำแหน่งงานและเงินเดือนที่ชัดเจน มีระยะเวลาในการที่จะเลื่อนตำแหน่งหรือวิทยฐานะ ส่งผลให้มีความมั่นคง ยั่งยืนในการประกอบอาชีพ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2564 : 1) ซึ่งความมั่นคงในการทำงานก็จัดอยู่ในความต้องการขั้นพื้นฐานของมนุษย์ด้วย (Maslow, 1954 : 1) อีกทั้งครูมีสวัสดิการของข้าราชการตามความเหมาะสมกับฐานะทางสังคมและวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงานให้ปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2562 : 1) สอดคล้องกับงานวิจัยของวรวรรณ เนื่องจางค์และคณะ (2563 : 163-171) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอสรรคบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 พบว่า ครูมีปัจจัยที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน ด้านความมั่นคงในการทำงานอยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษาระดับประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

ผู้บริหารสถานศึกษาควรกำหนดนโยบายหรือออกแบบการบริหารงานในสถานศึกษาเพื่อให้ครูเกิดแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน ให้ครูได้มีเจตคติที่ดี มีแรงกระตุ้น ทুমเท พยายามปฏิบัติงานอย่างเต็มความสามารถ เพื่อให้งานบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนด

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ในการวิจัยครั้งต่อไปควรทำวิจัยด้วยการวิเคราะห์ความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงสาเหตุของแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครู

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2558). พระราชบัญญัติเงินเดือน เงินวิทยฐานะ และเงินประจำตำแหน่งข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2558. กรุงเทพมหานคร: ครุสภาลาดพร้าว.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2562). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562. กรุงเทพมหานคร: ครุสภาลาดพร้าว.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2562). พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562. กรุงเทพมหานคร: ครุสภาลาดพร้าว.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2564). คู่มือการดำเนินการตามหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินตำแหน่งและวิทยฐานะข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาตำแหน่งครู. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา. กระทรวงศึกษาธิการ.
- จิตรลดา ศรีจันทร์ดี. (2557). การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา พระนครศรีอยุธยา เขต 3. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- จุติพร จินาพันธ์. (2560). แรงจูงใจของครูที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 18. วารสารศึกษาศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา. 28 (2), 267-283.
- ชนงกรณ์ กุณทลบุตร. (2556). หลักการจัดการองค์การและการจัดการสมัยใหม่. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- ณัฐดนัย ไทยถาวร. (2561). *แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนระดับประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี*
วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์. บัณฑิต
วิทยาลัย: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- ณัฐสนันท์ บัวโหมและคณะ. (2564). *แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของ*
วิทยาลัยในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดสิงห์บุรี. วารสารสถาบันวิจัยและพัฒนา : มหาวิทยาลัยราชภัฏ
มหาสารคาม. 8 (1), 679-670.
- ทิศากร แสนสุริวงศ์. (2563). *ปัจจัยแรงจูงใจในการทำงานของครูที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียนประถมศึกษา*
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปึงกาฬ. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- นวรรตน์ อายูยีน. (2561). *แรงจูงใจที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของครูสังกัดสำนักงานเขต*
พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการ
การศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- เนตร์พัฒนา ยาวีราช. (2553). *ภาวะผู้นำและผู้นำเชิงกลยุทธ์*. กรุงเทพมหานคร: ทริปเพิ้ลกรุ๊ป.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2556). *วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย เล่ม 1 (พิมพ์ครั้งที่ 5)*. กรุงเทพมหานคร: สุวีระยา
สาส์น.
- พรหมพิริยะ พนาสนธิ์ และกรปภา เจริญชันษา. (2563). *ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยแรงจูงใจของครูในการ*
ปฏิบัติงานและปัจจัยค้ำจุนในการปฏิบัติงานของครูผู้สอนกับบทบาทหน้าที่ของครูในการทำงานของ
ครูในโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2. วารสารสังคมศาสตร์
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี. 9 (2), 60-69.
- รัชนิดา ไสยรส และ สิทธิพร สุนทร. (2561). *ปัจจัยแรงจูงใจที่ส่งผลต่อสมรรถนะในการปฏิบัติงานของ*
ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด
เขต 3. วารสารบัณฑิตศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. 16 (1), 31-40.
- วรวรรณ เนื่องจำนงค์ และคณะ. (2563). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอ*
ศรีราชา จังหวัดชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18. วารสารบัณฑิตศึกษา
มหาวิทยาลัยบูรพา. 17 (76), 163-171.
- สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2564). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่*
13 (พ.ศ. 2566 - 2570). กรุงเทพมหานคร: สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- สมุท ข่านานู. (2556). *ภาวะผู้นำทางการศึกษา ทฤษฎี และปฏิบัติ (พิมพ์ครั้งที่ 2)*. ระยอง : พี.เอส.

- สุขะ ลาชะพน. (2562). ปัจจัยแรงจูงใจในการทำงานของบุคลากรที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการดำเนินงานของโรงเรียนประถมศึกษา นครไสยอนพมวิทาน แขวงสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ชลบุรี เขต 1. (2565). นโยบายการจัดการศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ชลบุรี เขต 1 ประจำปีงบประมาณ 2565. Retrieved September 16, 2022. from: https://drive.google.com/file/d/uzSczaoknw_GzCYXAIKsoRQ3_jtpeHH/view.
- องค์การ ประจันเขตต์. (2557). องค์การแห่งนวัตกรรมการศึกษาทางเลือกใหม่ของการบริหารการศึกษา. วารสารพยาบาลทหารบก. 15 (1), 45-51.
- อ้อมฤทัย สีสัน. (2562). แรงจูงใจในการปฏิบัติงานที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- อรกาญจน์ ฉิดเสน. (2556). ปัจจัยที่ส่งผลต่อขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของพนักงานครูสังกัดเทศบาลนครภูเก็ต. วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต. 10 (1), 96-115.
- Alderfer, C. P. (1972). *Existence, relatedness and Growth : Human Needs in Organizational Settings*. New York : Free.
- Delil, B. (2019). *The effects of extrinsic motivation factors on teacher's organizational commitment: The case of repi abel secondary and preparatory school* . Addis Ababa, Ethiopia : St. mary's university school of graduate studies.
- Herzberg, F. (1959). *Federick; Mausner, Bernard; and Synderman, Block the Motivation to Work*. New York : John Willey.
- Huse, E. & Cummings, T. (1995). *Organization Development and Change*. New York : West Publishing.
- Likert, R. (1932). A technique for measurement of attitudes. *Archives of Psychology*, 22(140), 5-55.
- Martin, R. M. et al. (2019). Contribution of Rewards on Teachers Motivation in Public Primary Schools in Dodoma City Council, Tanzania : International. *Journal of Latest Research in Humanities and Social Science. (IJLRHSS)*. 2 (5), 57-62.
- Maslow, A. H. (1954). *Motivation and Personality*. New York : Harper and Row.
- Maslow, A. H. (1970). *Motivation and Personality* (2nd ed.). New York : Harper and Row.
- Taylor, F. W. (1978). *The Principles of Scientific Management*. New York : McMillan.

ปัจจัยภาวะผู้นำที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของ
ผู้ใหญ่บ้านในเขตอำเภอลำปำ จังหวัดมหาสารคาม
**Leadership Factors which Affect the Work Performance under the Roles
and Duties of the Heads of Villages in Wapiphatum District,
Maha Sarakham Province.**

ภักดี นามวิจิตร,
สิทธิพร สุนทร และ สมเกียรติ เกียรติเจริญ
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
**Pukdee Namwijitr,
Sithiporn Soonthorn and Somkiet Kietjareon**
Rajabhat Maha Sarakham University, Thailand
Corresponding Author, E-mail : thantikan22@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ระดับปัจจัยภาวะผู้นำที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้าน 2) ระดับการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้าน และ 3) เพื่อศึกษาปัจจัยภาวะผู้นำที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้าน เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านในเขตอำเภอลำปำ จังหวัดมหาสารคาม จำนวน 161 คน โดยใช้สูตรการคำนวณของทาโร ยามาเน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .92 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณเชิงเส้นตรง โดยวิธี Stepwise โดยกำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับปัจจัยภาวะผู้นำที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้าน พบว่าโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.83$, S.D. = 0.87) 2) ระดับการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้าน พบว่าโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.97$, S.D. = 0.65) 3) ปัจจัยภาวะผู้นำที่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านในเขตอำเภอลำปำ จังหวัดมหาสารคาม โดยรวมทั้ง 5 ปัจจัย สามารถอธิบายได้แปรตาม คือ การปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านในเขตอำเภอลำปำ

* วันรับบทความ : 30 ธันวาคม 2565; วันแก้ไขบทความ 10 พฤษภาคม 2566; วันตอบรับบทความ : 13 กุมภาพันธ์ 2566

Received: December 30 2022; Revised: May 10 2023; Accepted: February 13 2023

จังหวัดมหาสารคาม โดยรวม ได้ร้อยละ 64.20 ($R^2 = 642$) สามารถเขียนรูปสมการ คำนวณมาตรฐานได้ดังนี้

$$Z_r = 374X_5 + .329X_4 + .314X_2$$

คำสำคัญ : ปัจจัยภาวะผู้นำ; บทบาทผู้ใหญ่บ้าน; การปฏิบัติงาน

Abstracts

The purposes of this research were 1) to investigate the level of the leadership factors which affect the work performance under the roles and duties of the heads of villages. 2) to investigate the level of the work performance under the roles and duties of the heads of villages. And 3) to study the leadership factors resulting the work performance under the roles and duties of the heads of villages in Wapiphatum District, MahaSarakhm Province. The study was the quantitative research. The samples were 161 persons related with the work performance under the roles and duties of the heads of villages in Wapiphatum District, MahaSarakhm Province calculated by Taro Yamane's formula and selected through stratified and simple random sampling techniques. The instrument used in the research was a five rating scale questionnaire with 0.92 of reliability. The statistics encompassed frequency, percentage, mean, standard deviation, Pearson's Product-moment correlation coefficient and multiple regression by Stepwise method with the statistic significant level at .05

The results of the research were as follows ; 1) the level of factors influencing on the work performance under the roles and duties of the heads of villages in Wapiphatum District, MahaSarakhm Province as a whole was rated at high level. ($\bar{X} = 3.83$, $S.D. = 0.87$) 2) the level of factors influencing on the work performance under the roles and duties of the heads of villages as a whole was rated at high level. ($\bar{X} = 3.97$, $S.D. = 0.65$) 3) The relationship between the 5 leadership factors and the work performance under the roles and duties of the heads of the villages was rated at moderated level, which could be predicted that 64.20% ($R^2 = 642$), as shown in the standard equation as follow ;

$$Z_r = 374X_5 + .329X_4 + .314X_2$$

Keywords: Leadership Factors; the Roles of the Heads of Villages; Performance

บทนำ

การปกครองส่วนภูมิภาคของไทย ประกอบด้วย จังหวัด และ อำเภอ โดยจังหวัด เป็นการรวมท้องที่หลาย ๆ อำเภอ ตั้งขึ้นเป็นจังหวัดมีฐานะเป็นนิติบุคคล การตั้ง ยุบ และเปลี่ยนแปลงเขตจังหวัด ให้ตราเป็นพระราชบัญญัติ มีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้บังคับบัญชาสูงสุด และในจังหวัดหนึ่งให้มีหน่วยราชการบริหารรองจากจังหวัดเรียกว่า “อำเภอ” การตั้ง ยุบ และเปลี่ยนแปลงเขตอำเภอ ให้ตราเป็นพระราชกฤษฎีกา มีนายอำเภอเป็นผู้ปกครองดูแล มีกำนันและผู้ใหญ่บ้านเป็นผู้ช่วยในการปกครองและพัฒนาตำบลและหมู่บ้านของตนเอง โดยหมู่บ้านเป็นหน่วยปกครองที่ครอบคลุมทุกพื้นที่ทั่วประเทศ ซึ่งเรียกเป็นภาษาราชการว่า “การปกครองท้องที่” ซึ่งเริ่มมาจากรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 โดยใน ร.ศ. 111

(พุทธศักราช 2435) ทรงโปรดให้มีการทดลองจัดระเบียบการปกครองตำบล หมู่บ้าน ขึ้นที่อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยาเป็นครั้งแรก โดยให้ราษฎรเลือกผู้ใหญ่บ้านแทนการแต่งตั้งโดยเจ้าเมือง นับแต่นั้นมา จึงได้มีการจัดระเบียบการปกครอง หมู่บ้าน ตามหัวเมืองต่าง ๆ โดยตราเป็นพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ ร.ศ. 116 ต่อมา มีการตราพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พุทธศักราช 2457 ขึ้นใช้บังคับแทน ในสมัยรัชกาลที่ 6 และมีการใช้สืบเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน (กรมการปกครอง, 2552 : 19) ในการแบ่งการบริหารราชการแผ่นดินส่วนภูมิภาคของไทย หมู่บ้านเป็นหน่วยงานที่มีมากที่สุดและอยู่ระดับล่างสุด ในหมู่บ้านหนึ่งให้มีผู้ใหญ่บ้านคนหนึ่ง และมีผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านฝ่ายปกครอง หมู่บ้านละสองคน เว้นแต่หมู่บ้านใดมีความจำเป็นต้องมีมากกว่าสองคน ให้ขออนุมัติกระทรวงมหาดไทย และในหมู่บ้านใด ผู้ว่าราชการจังหวัดเห็นสมควร ให้มีผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านฝ่ายรักษาความสงบ ก็ให้มีได้ตามจำนวนที่กระทรวงมหาดไทยเห็นสมควร ผู้ใหญ่บ้านจะได้รับเงินเดือน แต่มิใช่จากเงินงบประมาณประเภทเงินเดือน ส่วนผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านฝ่ายรักษาความสงบและผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านฝ่ายปกครอง จะได้รับเงินตอบแทนตามที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด

ผู้ใหญ่บ้านเป็นบุคคลที่มีความสำคัญยิ่ง เป็นผู้ที่สามารถใช้ทั้งพระเดชและพระคุณกับประชาชนในพื้นที่ การใช้พระเดชก็คือการใช้อำนาจตามที่กฎหมายได้ให้อำนาจไว้ ส่วนการใช้พระคุณก็คือการสร้างสรรค์ความสามัคคีให้เกิดขึ้นในหมู่บ้านของตน ดูแลให้ประชาชนให้มีความเป็นอยู่อย่างสงบสุข ใกล้เคียงความขัดแย้งในพื้นที่ ประสานการพัฒนาของชุมชนในการสร้างความเจริญให้เกิดขึ้นในพื้นที่ ที่สำคัญคือ นอกจากทำหน้าที่ปกครองแล้วยังมีบทบาทในฐานะตัวแทนของทางราชการ เช่นการอำนวยความสะดวกให้กับราษฎรในการติดต่อกับทางราชการ การตอบสนองนโยบายของทางราชการการ ส่วนบทบาทในฐานะตัวแทนประชาชน คือเป็นผู้อาสาเข้ามาทำงานรับใช้ประชาชนมากกว่าที่จะยึดถือเป็นอาชีพเหมือนข้าราชการอื่น ค่าตอบแทนที่ได้รับจึงไม่มาก และการที่ประชาชนได้เลือกมาเป็นผู้ปกครองก็เพื่อจะได้พึ่งพาอาศัยเป็นปากเสียงแทนพวกเขา ในการปกป้องประโยชน์ส่วนรวมและในการติดต่อประสานงานกับส่วนราชการ (กรมการปกครอง, 2552 : 23)

โลกของเราก้าวสู่กระแสแห่งโลกาภิวัตน์ที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างมาก อันเนื่องมาจากการวิจัยค้นคว้า และการพัฒนาเทคโนโลยีโทรคมนาคมในรูปแบบต่าง ๆ ผ่านดาวเทียมและใยแก้วนำแสง ทำให้การถ่ายทอดความรู้เป็นไปอย่างกว้างขวางและรวดเร็ว โดยเฉพาะการบริหารจัดการ เป็นยุคแห่งสารสนเทศอย่างสมบูรณ์ การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงกระบวนทัศน์แบบเก่าเกี่ยวกับบทบาทผู้นำและภาวะผู้นำไปสู่มุมมองที่เป็นกระบวนทัศน์แบบใหม่ที่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว เช่น จากการใช้การควบคุมสู่การใช้การกระจายอำนาจความรับผิดชอบ จากการแข่งขันสู่ความร่วมมือ และจากการเน้นวัตถุสิ่งของเป็นการเน้นด้านและความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ภาวะผู้นำจึงเป็นสิ่งที่น่าสนใจอย่างยิ่งในการศึกษาด้านพฤติกรรมขององค์การ ประการสำคัญคือภาวะผู้นำไม่ใช่สิ่งลึกลับแต่แท้จริงแล้วผู้นำเป็นสิ่งที่เรียนรู้ได้ (ฉันทา เวชญาลักษณ์, 2560 : 2)

ผู้ใหญ่บ้านเป็นตำแหน่งที่สำคัญต่อการพัฒนาท้องถิ่นดังที่กล่าวมา ผู้ใหญ่บ้านจึงต้องเป็นบุคคลที่มีภาวะผู้นำสูง กล่าวคือเป็นผู้นำที่ศึกษาหาความรู้อยู่เสมอ มีการปรับตัว ใจกว้าง รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น และพัฒนาเรื่องค่านิยม คุณธรรม มาตรฐาน และการมองการณ์ไกลไปในอนาคต มุ่งเน้นการปรับปรุงบุคลิกภาพพยายามหาแนวทางตอบสนองความต้องการและปฏิบัติต่อผู้ตามด้วยคุณค่าความเป็นมนุษย์ ทนต่อการเปลี่ยนแปลง ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาและสร้างความสุขให้ชุมชน ในทางตรงกันข้าม หากหมู่บ้านใดมีผู้ใหญ่บ้านที่ขาดภาวะผู้นำ จะทำให้การพัฒนาหมู่บ้านไม่ดีเท่าที่ควรจะเป็น ดังนั้น การที่ภาวะผู้นำจะเกิดขึ้นในตัวของคนใดคนหนึ่ง จึงไม่ใช่เป็นเรื่องเกิดขึ้นเองโดยธรรมชาติ แต่เกิดจากการเรียนรู้ การเลียนแบบ การฝึกฝน ทั้งจากประสบการณ์ทางตรงและทางอ้อม ที่สำคัญคือ การที่ผู้นำคนหนึ่งจะรักษาภาวะความเป็นผู้นำของตนเองได้ในระยะยาวนั้น ก็จะต้องมีการอบรมฝึกฝนตนเองในสถานการณ์และสิ่งแวดล้อมที่เป็นอยู่ (สร้อยตระกูล (ตียานนท์) อรรถมานะ, 2541: 167) ดังนั้น นโยบายที่สำคัญ ของรัฐบาลทุกเรื่องล้วนมีกำนันผู้ใหญ่บ้าน เป็นผู้เข้าไปมีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนทั้งสิ้น อาทิ การแก้ไขและบรรเทาสาธารณภัย รวมทั้งนโยบายของกระทรวง ทบวง กรมอื่น ๆ ทั้งหมด ล้วนมีความจำเป็นต้องประสานงานกับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ในพื้นที่เพื่อผลักดันนโยบายดังกล่าวให้บรรลุผลสัมฤทธิ์

อำเภอวาปีปทุม เป็นอำเภอขนาดใหญ่ของจังหวัดมหาสารคาม ประกอบด้วย 15 ตำบล 240 หมู่บ้าน มีประชากรรวม 107, 533 คน (อำเภอวาปีปทุม, 2565 : 43) เมื่อเปรียบเทียบจำนวนประชากรกับจำนวนผู้ใหญ่บ้านพบว่า ผู้ใหญ่บ้าน 1 คน ต้องดูแลประชากรถึง 448 คน และปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านในปัจจุบัน และการให้ความร่วมมือกับหน่วยงานรัฐทุกกระทรวงทบวงกรมที่ต้องปฏิบัติหน้าที่ในหมู่บ้านถือว่าเป็นภาระที่หนักมาก ดังนั้นการมีภาวะผู้นำ จึงเป็นปัจจัยประการสำคัญประการหนึ่งที่ส่งผลต่อการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านตามบทบาทที่ได้รับมอบหมายจากราชการ ผลที่ตามมาคือ ความสงบสุขของราษฎร และความสงบเรียบร้อยของสังคมโดยรวม

ผู้วิจัยในฐานะผู้อำนวยการโรงเรียนเสื่อโก้ววิทยาสรรค์ อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม มีโอกาสได้ร่วมงานกับผู้ใหญ่บ้านในการพัฒนาท้องถิ่นเป็นประจำทั้งในด้านการให้คำปรึกษาทางวิชาการ การอำนวยความสะดวกด้านสถานที่ และอุปกรณ์การปฏิบัติหน้าที่สำคัญหลายเรื่อง ได้ตระหนักถึงความสำคัญของการมีภาวะผู้นำกับบทบาทของผู้ใหญ่บ้าน จึงมีความสนใจที่จะทำการวิจัยปัจจัยภาวะผู้นำที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านในเขตอำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม ได้แก่ 1) ด้านการปกครองและการรักษาความสงบเรียบร้อย 2) ด้านการพัฒนาเศรษฐกิจและการพัฒนาสังคม 3) ด้านการอำนวยความสะดวกให้ประชาชน และ 4) ด้านการบริการ ซึ่งผลการวิจัยจะทำให้ทราบว่าปัจจัยใดบ้างที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านในเขตอำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม และสามารถนำผลการวิจัยดังกล่าวเสนอเพื่อเป็นข้อมูลเพื่อปรับใช้อย่างเหมาะสม ต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับปัจจัยภาวะผู้นำที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้าน
2. เพื่อศึกษาระดับการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้าน
3. เพื่อศึกษาปัจจัยภาวะผู้นำที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้าน

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้รูปแบบการวิจัยเชิงปริมาณ ดังนี้

1. ประชากรในการวิจัย ได้แก่ ตัวแทนภาคประชาชนที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านในเขตอำเภอลำปำ จันทบุรี 267 คน (สำนักงานจังหวัดจันทบุรี, 2564 : 1) ประกอบด้วย

- 1) นายอำเภอ/ปลัดอำเภอ อำเภอลำปำ จันทบุรี จำนวน 9 คน
- 2) เกษตรอำเภอ/นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรผู้รับผิดชอบระดับตำบล จำนวน 10 คน
- 3) พัฒนาการอำเภอ/นักวิชาการพัฒนาชุมชน จำนวน 8 คน
- 4) ประธาน อ.ส.ม. หมู่บ้าน หรือตัวแทน (ในฐานะตัวแทนภาคประชาชน) จำนวน 240 คน

จาก 240 หมู่บ้าน

2. กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ได้แก่ ตัวแทนภาคประชาชนที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านในเขตอำเภอลำปำ จันทบุรี จำนวน 161 คน โดยใช้สูตรการคำนวณของทาโร ยามานะ (Taro Yamane, 1973 : 727) ผู้วิจัยใช้การสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) คือการกำหนดให้ประชากรจากทุกหน่วยของการวิจัยเป็นกลุ่มตัวอย่าง จากนั้นนำมากำหนดสัดส่วนตามหน่วยการวิจัย และเพื่อให้ทุกตำบลมีโอกาสได้รับเลือกให้เป็นกลุ่มตัวอย่างการวิจัย ผู้วิจัยจึงได้นำ ตำบลมากำหนดสัดส่วนของหมู่บ้าน และใช้การสุ่มแบบอย่างง่าย (Simple random sampling) เป็นการสุ่มตัวอย่างโดยการจับสลาก จากประชากรทุกหน่วยของการวิจัย โดยกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนายอำเภอ/ปลัดอำเภอ, เกษตรอำเภอ /นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร, พัฒนาการอำเภอ/นักวิชาการพัฒนาชุมชน และเป็นการจับสลากชื่อหมู่บ้านในแต่ละตำบลเพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างที่เป็น ประธาน อ.ส.ม. หมู่บ้าน

3. เครื่องมือการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า แบบปลายปิดและแบบปลายเปิด ดังนี้ ตอนที่ 1 เป็นคำถามปลายปิดแบบเลือกตอบเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 เป็นคำถามปลายปิดแบบเลือกตอบเกี่ยวกับระดับปัจจัยภาวะผู้นำที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้าน ตอนที่ 3 เป็นคำถามปลายปิดแบบเลือกตอบเกี่ยวกับระดับการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้าน โดยตอนที่ 2-3 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด (บุญชม ศรีสะอาด, 2556 : 83) และตอนที่ 4 เป็นข้อเสนอแนะต่อปัจจัยภาวะผู้นำที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของ

ผู้ใหญ่นบ้านในเขตอำเภอลำปำ จังหวัดมหาสารคาม ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือตามขั้นตอน โดยศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและสร้างแบบสอบถาม โดยนำแบบสอบถามเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อพิจารณาและให้ข้อเสนอแนะ ในการปรับปรุง และเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา ภาษา และการวัดผลประเมินผล โดยหาค่าความสอดคล้องของข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ของการศึกษา จากนั้นนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) กับตัวแทนภาคประชาชนที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของผู้ใหญ่นบ้าน จำนวน 40 คน ซึ่งเป็นกลุ่มประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง และหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับโดยใช้วิธีวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีการของ Cronbach มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.92

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ขออนุญาตรับรองและแนะนำตัวผู้วิจัยจากคณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ถึงนายอำเภอลำปำ เพื่อขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลจากตัวแทนภาคประชาชนที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของผู้ใหญ่นบ้านในเขตอำเภอลำปำ จังหวัดมหาสารคาม จำนวน 267 คน หลังจากที่ได้ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลแล้ว นำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์และประมวลผลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปต่อไป

5. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้ 1) การวิเคราะห์ระดับปัจจัยภาวะผู้นำที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของผู้ใหญ่นบ้านและระดับการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของผู้ใหญ่นบ้าน ผู้วิจัยใช้สถิติค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยมีเกณฑ์แปลค่าเฉลี่ย ดังนี้ ค่าเฉลี่ย 4.21-5.00 หมายถึง ระดับมากที่สุด, ค่าเฉลี่ย 3.41-4.20 หมายถึง ระดับมาก, ค่าเฉลี่ย 2.61-3.40 หมายถึง ระดับปานกลาง, ค่าเฉลี่ย 1.81-2.60 หมายถึง ระดับน้อย และค่าเฉลี่ย 1.00-1.80 หมายถึง ระดับน้อยที่สุด 3) การวิเคราะห์ทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยภาวะผู้นำที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของผู้ใหญ่นบ้านในเขตอำเภอลำปำ จังหวัดมหาสารคาม ผู้วิจัยใช้สถิติสัมประสิทธิ์เพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation) และการวิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุ (Multiple Regression) โดยวิธี Stepwise โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การศึกษาวิจัย เรื่อง ปัจจัยภาวะผู้นำที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านในเขตอำเภอลำปลายมาศ จังหวัดมหาสารคาม ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย โดยประยุกต์จากแนวคิด ปัจจัยภาวะผู้นำที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงาน (กวี วงศ์พัฒน์, 2549 : 12-18) และการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้าน (กรมการปกครอง, 2542 : 310 - 313) ดังนี้

ตัวแปรอิสระ (Independent Variables)

ปัจจัยภาวะผู้นำที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านในเขตอำเภอลำปลายมาศ จำนวน 5 ด้าน

- 1) ด้านความเป็นผู้นำ
- 2) ด้านบุคลิกภาพ
- 3) ด้านมนุษยสัมพันธ์
- 4) ด้านคุณธรรมจริยธรรม
- 5) ด้านความสามารถในการบริหารงาน

ตัวแปรตาม (Dependent Variables)

การปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านในเขตอำเภอลำปลายมาศ จำนวน 4 ด้าน

- 1) ด้านการปกครองและการรักษาความสงบเรียบร้อย
- 2) ด้านการพัฒนาเศรษฐกิจและการพัฒนาสังคม
- 3) ด้านการอำนวยความสะดวกให้กับประชาชน และ
- 4) ด้านการบริการ

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ระดับปัจจัยภาวะผู้นำที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้าน โดยรวมและในรายด้าน โดยใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ตารางที่ 1 ระดับปัจจัยภาวะผู้นำที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านโดยรวมและจำแนกเป็นรายด้าน

ระดับปัจจัยภาวะผู้นำที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงาน	$\bar{X}$	SD	การแปลผล
1.ด้านความเป็นผู้นำ	3.77	0.91	มาก
2.ด้านบุคลิกภาพ	3.61	0.89	มาก

3.ด้านมนุษยสัมพันธ์	4.02	0.88	มาก
4.ด้านคุณธรรมจริยธรรม	4.05	0.92	มาก
5.ด้านความสามารถในการบริหารงาน	3.71	0.90	มาก
โดยรวม	3.83	0.87	มาก

จากตารางพบว่า ระดับปัจจัยภาวะผู้นำที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้าน พบว่า โดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.83$, S.D.= 0.87) เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน อยู่ในระดับมากที่สุด 5 ด้าน เรียงตามลำดับของค่าเฉลี่ย ดังนี้ ด้านคุณธรรมจริยธรรม ($\bar{X} = 4.05$, S.D.= 0.92) ด้านมนุษยสัมพันธ์ ($\bar{X} = 4.02$, S.D.= 0.88) ด้านความเป็นผู้นำ ($\bar{X} = 3.77$, S.D.= 0.91) ด้านความสามารถในการบริหารงาน ($\bar{X} = 3.71$, S.D.= 0.88) และด้านบุคลิกภาพ ($\bar{X} = 3.61$, S.D.= 0.89)

2. ผลการวิเคราะห์ระดับการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้าน โดยรวมและในรายด้าน โดยใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ตารางที่ 2 ระดับการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้าน โดยรวมและจำแนกเป็นรายด้าน

การปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้าน	$\bar{X}$	SD	การแปลผล
1.ด้านการปกครองและการรักษาความสงบเรียบร้อย	3.96	0.78	มาก
2.ด้านการพัฒนาเศรษฐกิจและการพัฒนาสังคม	3.91	0.63	มาก
3.ด้านการอำนวยความสะดวกให้กับประชาชน	3.75	0.70	มาก
4.ด้านการบริการ	4.27	0.68	มากที่สุด
โดยรวม	3.97	0.65	มาก

จากตารางพบว่า ระดับการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้าน พบว่าโดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.97$, S.D.= 0.65) เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน อยู่ในระดับมากที่สุด 1 ด้าน อยู่ในระดับมาก 3 ด้าน เรียงตามลำดับของค่าเฉลี่ย ดังนี้ ด้านการบริการ ($\bar{X} = 4.27$, S.D.= 0.68) ด้านการพัฒนาเศรษฐกิจและการพัฒนาสังคม ($\bar{X} = 3.91$, S.D.= 0.63) ด้านการปกครองและการรักษาความสงบเรียบร้อย ($\bar{X} = 3.96$, S.D.= 0.78) ด้านการอำนวยความสะดวกให้กับประชาชน ($\bar{X} = 3.75$, S.D.= 0.75)

3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยภาวะผู้นำที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้าน

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลการถดถอยพหุคูณเชิงเส้นตรงระหว่างปัจจัยภาวะผู้นำกับการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้าน ทั้งโดยรวมและรายด้าน โดยใช้การวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณเชิงเส้นตรงแบบ Stepwise Method หาผลหรืออิทธิพลของตัวแปรอิสระหลาย ๆ ตัวที่มีต่อตัวแปรตามหนึ่งตัว โดยผลการวิเคราะห์ สามารถแสดงได้ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 3 ค่าอำนาจพยากรณ์ของปัจจัยภาวะผู้นำที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้าน
โดยรวม (Stepwise)

ตัวแปร	Regression Coefficient					
	B	beta	B	beta	t	Sig
ด้านความเป็นผู้นำ (X1)	.601	.416	-	-	-	-
ด้านบุคลิกภาพ (X2)	.589	.445	.372	.314	2.965	.000**
ด้านมนุษยสัมพันธ์(X3)	.612	.523	-	-	-	-
ด้านคุณธรรมจริยธรรม(X4)	.587	.436	.448	.329	2.884	.000**
ด้านความสามารถในการบริหารงาน (X5)	.596	.445	.486	.374	2.989	.000**
ค่าคงที่ (Constant)	.624				.596	
Multiple R	.732				.712	
R ²	.659				.643	
Adjusted R ²	.642				.587	
F	171.023				168.225	

หมายเหตุ. * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง พบว่า ปัจจัยภาวะผู้นำที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของผู้ใหญ่ จำนวน 5 ปัจจัย สามารถอธิบายตัวแปรตาม คือ การปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านในเขตอำเภอลำปำ จันทบุรี จำนวน 3 ปัจจัย โดยรวม ได้ร้อยละ 64.30 มีค่า R² = .643 และมีค่า F = 168.225 ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $\alpha = .05$ เมื่อพิจารณาตัวแปรย่อย พบว่า ตัวแปรที่สามารถอธิบายการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านในเขตอำเภอลำปำ จันทบุรี โดยเรียงลำดับการนำเข้าสู่สมการ

ตามความสัมพันธ์ ดังต่อไปนี้ ปัจจัยด้านความสามารถในการบริหารงาน (X5) ปัจจัยด้านคุณธรรมจริยธรรม (X4) ปัจจัยด้านบุคลิกภาพ (X2) สามารถเขียนรูปสมการ คะแนนดิบ และคะแนนมาตรฐานได้ ดังนี้

$$\text{สมการในรูปของคะแนนดิบ } Y = .596 .486X5 + .448X4 + .372X2$$

$$\text{สมการในรูปของคะแนนมาตรฐาน } Z = .374X5 + .329X4 + .314X2$$

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการศึกษา “ปัจจัยภาวะผู้นำที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านในเขตอำเภอบ้านนา จังหวัดนครราชสีมา” ผู้วิจัยได้นำมาอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

วัตถุประสงค์ที่ 1 ศึกษาระดับปัจจัยภาวะผู้นำที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้าน จากผลการวิจัย ระดับปัจจัยภาวะผู้นำที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านในเขตอำเภอบ้านนา จังหวัดนครราชสีมาโดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้ใหญ่บ้านมีความเข้มแข็งทางจิตใจและร่างกายในอันที่จะยืนหยัดต่อสู้กับความยากลำบากต่าง ๆ ปฏิบัติต่อสังคมเหมาะสม คือ มีความสงบเสงี่ยมเข้าร่วมสมาคมกับผู้อื่นได้ดี มีความคล่องตัว กระฉับกระเฉง ให้การต้อนรับผู้มาเยือนด้วยอัธยาศัยอันดี เสียสละในการทำงานเพื่อส่วนรวม ความเที่ยงตรง และตรงต่อเวลา ในการปฏิบัติหน้าที่ จากเหตุผลดังกล่าว ทำให้ปัจจัยภาวะผู้นำที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านในเขตอำเภอบ้านนา จังหวัดนครราชสีมา อยู่ในระดับมาก ซึ่งผลการวิจัยสอดคล้องกับแนวคิดของ เสริมศักดิ์ วิชาลาภรณ์ (2540 : 3) ที่อธิบายว่า ผู้นำ คือบุคคลที่มีลักษณะอย่างใดอย่างหนึ่ง เช่นมีบทบาทหรืออิทธิพลต่อคนในหน่วยงานมากกว่าผู้อื่น มีหน้าที่เหนือบุคคลอื่น มีบทบาทสำคัญที่สุดในหน่วยงานที่ทำให้หน่วยงานบรรลุเป้าหมาย สอดคล้องกับแนวคิดของสุเทพ พงศ์ศรีวัฒน์ (2550 : 13) ที่อธิบายว่า ผู้นำ คือบุคคลที่ได้รับมอบหมาย ซึ่งอาจโดยการเลือกตั้งหรือแต่งตั้ง และเป็นที่ยอมรับของสมาชิกให้มีอิทธิพลและบทบาทเหนือกลุ่มที่สามารถที่จะจูงใจ ชักนำ หรือชี้แนะให้สมาชิกของกลุ่มรวมพลังเพื่อปฏิบัติกิจการต่าง ๆ ของกลุ่มให้สำเร็จ สอดคล้องกับแนวคิดของนิรดา เวชญาลักษณ์ (2560 : 11-13) ที่อธิบายลักษณะผู้นำไว้ว่าลักษณะท่าทางหรือการวางตัว เป็นที่ประทับใจ มีความกล้าหาญ มีความเด็ดขาด มีความอดทน มีความกระตือรือร้น ยึดมั่นอยู่ในหลักศีลธรรมอันดีงามรักษาวาจาสัตย์ ยืนหยัดในความถูกต้อง และมีความสำนึกต่อความรับผิดชอบในหน้าที่การงาน รู้จักแบ่งปัน รวมถึงการร่วมงานกับเพื่อนร่วมงานอย่างเสียสละ และสอดคล้องกับแนวคิดของกวี วงศ์พุ่ม (2550 : 12-18) ที่ได้อธิบายว่าในการพิจารณาภาวะผู้นำควรพิจารณาจากองค์ประกอบ 5 ด้าน ดังนี้ องค์ประกอบด้านความเป็นผู้นำ ด้านบุคลิกภาพ ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านคุณธรรมจริยธรรม และด้านความรู้ความสามารถในการบริหารงาน และสอดคล้องกับงานวิจัยของนิรันดร์วลี กองเผือก (2561 : 6) ได้ทำการวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีประสิทธิผลการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของกำนันผู้ใหญ่บ้าน ในอำเภอบ้านหมี่ จังหวัด

ลพบุรี ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยภาวะผู้นำมีผลต่อประสิทธิผลของกำนันผู้ใหญ่บ้าน ในอำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี อยู่ในระดับมาก

วัตถุประสงค์ที่ 2 ศึกษากระบวนการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้าน จากผลการวิจัยระดับการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านในเขตอำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี อยู่ในระดับมากโดยรวม อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้ใหญ่บ้านแนะนำลูกบ้านให้ปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายอย่างเคร่งครัด ส่งเสริมการท่องเที่ยวในหมู่บ้านหรือในตำบลของตน วางตัวเป็นตัวอย่างในการไกล่เกลี่ยและจัดการปัญหาความขัดแย้งของราษฎรในพื้นที่ และร่วมมือกับหน่วยงานสวัสดิการในการแจ้งให้ชายสัญชาติไทยที่มีอายุอย่าง 18 ปีบริบูรณ์ไปลงบัญชีทหารกองเกิน ซึ่งผลการวิจัยสอดคล้องกับคำนิยามของประภาเพ็ญ สุวรรณ. (2552 : 3) ที่อธิบายถึงการปฏิบัติงาน คือการที่บุคคลใช้ความรู้ ความสามารถ ทักษะ ทักษะ โอกาส ที่สามารถสังเกตได้ แสดงออกโดยการกระทำ หรือเป็นพฤติกรรม สอดคล้องกับแนวคิดของพลุ เดชะรินทร์ (2551 : 13) ที่อธิบายถึงการปฏิบัติงาน คือการกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือเป็นการปฏิบัติงานอย่างใดอย่างหนึ่งที่ได้กระทำ หรือปฏิบัติตามหน้าที่หรือตามบทบาทของบุคคล หรือองค์การใดองค์การหนึ่ง เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้และเป็นการแสดงออกให้เห็นได้ สังเกตได้ และได้สอดคล้องกับแนวคิดของสมยศ นาวิการ (2546 : 58) ที่กล่าวถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อผลการปฏิบัติงานของบุคคล ประกอบด้วยลักษณะของบุคคล ได้แก่ ความรู้ ความสามารถ ลักษณะทางจิตวิทยา ความพยายามในการทำงาน และการสนับสนุนจากองค์การ และผลการวิจัยสอดคล้องกับงานวิจัยของอชิรญาณ จันทระพิมพ์ (2552 : 85) ที่ได้วิจัยเรื่องการดำเนินงานตามบทบาทของผู้ใหญ่บ้านในเขตอำเภอยักษ์ภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม ผลการวิจัยพบว่าการดำเนินงานตามบทบาทของผู้ใหญ่บ้านในเขตอำเภอยักษ์ภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม โดยรวมอยู่ในระดับมากและเมื่อจำแนกในรายด้าน พบว่า ทุกด้านมีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของกานต์ ฐิตะฐาน (2557 : 80) ที่ได้วิจัยความคิดเห็นของประชาชนต่อการปฏิบัติงานตามบทบาทของผู้ใหญ่บ้านในเขตตำบลท่าขอนยาง อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม ผลการวิจัยพบว่าความคิดเห็นของประชาชนต่อการปฏิบัติงานตามบทบาทของผู้ใหญ่บ้านในเขตตำบลท่าขอนยาง อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม โดยรวมอยู่ในระดับมากสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมชาติ สมรักษ์ (2557 : 79) ที่ได้วิจัยความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านในเขตตำบลสงยาง อำเภอมหาชนะชัย จังหวัดยโสธร ผลการวิจัยพบว่าความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านในเขตตำบลสงยาง อำเภอมหาชนะชัย จังหวัดยโสธร โดยรวมอยู่ในระดับมาก

วัตถุประสงค์ที่ 3 ศึกษาปัจจัยภาวะผู้นำที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้าน จากผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยภาวะผู้นำจำนวน 3 ปัจจัย ได้แก่ 1) ปัจจัยมนุษยสัมพันธ์ 2) ปัจจัยคุณธรรมจริยธรรม 3) ปัจจัยความสามารถในการบริหารงาน ส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านในเขตอำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้ใหญ่บ้านเป็นบุคคลที่มีบทบาทหน้าที่ในการพัฒนาสังคม ดูแล ปกครอง รักษาความสงบเรียบร้อย อำนวยความสะดวก ยุติธรรม และบริการ ให้แก่ประชาชน

ดังนั้นในการปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งผู้ใหญ่บ้านซึ่งจำเป็นที่จะมีภาวะผู้นำเข้ามาเป็นส่วนประกอบเพื่อให้การดำเนินการตามภาระหน้าที่นั้น เป็นประโยชน์ต่อประชาชนและสังคมอย่างสูงสุด การที่ผู้ใหญ่บ้านนั้นมีองค์ประกอบของภาวะผู้นำทั้งด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านคุณธรรมจริยธรรม และมีความรู้ ความสามารถในการบริหารงานต่างๆ ให้สัมฤทธิ์ผลสูงสุดได้นั้นจึงนับเป็นความสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาสังคม และประเทศชาติต่อไป ดังนั้นแล้วในการปฏิบัติงานในบทบาทของผู้ใหญ่บ้านจึงต้องอาศัยทั้งความรู้ความสามารถทางการบริหาร ด้านมนุษยสัมพันธ์ มีการพูดจาที่ไพเราะน่าฟัง มีการช่วยเหลือผู้อื่นด้วยความจริงใจ และรับฟังความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล พร้อมทั้งเป็นผู้ที่มีคุณธรรมจริยธรรม มีความเสียสละต่อส่วนรวม ซื่อสัตย์สุจริต อันจะนำไปสู่การปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านที่มีความสมบูรณ์และมีความพร้อมเหมาะแก่การเป็นที่พึ่งให้ประชาชน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ กวี วงศ์พุ่ม (2550 : 12-18) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของภาวะผู้นำ 5 ด้านนั้นคือองค์ประกอบด้านความเป็นผู้นำ คือผู้นำควรมีคุณลักษณะด้านความเป็นผู้นำ องค์ประกอบด้านบุคลิกภาพ คือมีลักษณะทางกายดี ทางสังคมดี ทางอารมณ์ดี ทางจิตใจดี ทางสติปัญญาดี องค์ประกอบของมนุษยสัมพันธ์ คือ รู้จักพูดจา ทักทายผู้อื่นโดยใช้คำพูดที่ไพเราะอ่อนหวาน ให้ความช่วยเหลือผู้อื่น รับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอย่างมีเหตุผลของผู้อื่น ปฏิบัติต่อผู้อื่นด้วยความจริงใจ กล้าคิด กล้าตัดสินใจ และยอมรับเมื่อตัดสินใจผิดพลาด องค์ประกอบด้านคุณธรรมจริยธรรม คือ ความดีอันสูงสุด และธรรมที่เป็นข้อประพฤติปฏิบัติ ผู้นำจึงจะได้ชื่อว่าเป็นผู้นำที่มีคุณภาพ เสียสละเพื่อส่วนรวมด้วยความจริงใจ เป็นผู้ที่มีซื่อสัตย์ ตั้งอยู่ในความสุจริตธรรม เป็นผู้ที่มีความเที่ยงตรง มีความยุติธรรม องค์ประกอบด้านความรู้ความสามารถในการบริหารงาน มีคือต้องมีความรู้ความเข้าใจในนโยบายของหน่วยงานของตน มีแผนในการดำเนินงาน และปรับปรุงแผนงานอยู่เสมอเป็นคนตรงต่อเวลา ในการปฏิบัติหน้าที่

ข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยภาวะผู้นำที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านในเขตอำเภอลำปาง จังหวัดมหาสารคาม มีข้อเสนอแนะเป็นดังนี้

ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1. ด้านความเป็นผู้นำ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ “ผู้ใหญ่บ้านมีความคิดริเริ่มในปฏิบัติหน้าที่” ดังนั้นผู้บังคับบัญชาของผู้ใหญ่บ้านควรส่งเสริมให้ผู้ใหญ่บ้านพัฒนาด้านความคิดริเริ่มโดยเฉพาะอย่างยิ่งในการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมาย

2. ด้านบุคลิกภาพ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ “ผู้ใหญ่บ้านสามารถเข้าใจในเหตุการณ์ และสภาพการณ์ต่างๆ ได้เป็นอย่างดี” ดังนั้นเมื่อมีเหตุการณ์ และสภาพการณ์ต่าง ๆ ผู้ใหญ่บ้านควรศึกษาอย่างละเอียดรอบคอบเพื่อให้เกิดความเข้าใจอย่างถ่องแท้ จะทำให้สามารถแก้ปัญหาและพัฒนาเหตุการณ์ และสภาพการณ์ต่างๆ ได้ตรงประเด็น

3. ด้านมนุษยสัมพันธ์ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ “ผู้ใหญ่บ้านปฏิบัติต่อผู้อื่นด้วยความจริงใจ” ดังนั้นผู้ใหญ่บ้านควรพัฒนาและปรับปรุงตนเองในการปฏิบัติต่อประชาชน หรือผู้อื่น เพื่อแสดงให้เห็นว่ามีความจริงใจ

4. ด้านคุณธรรมจริยธรรม ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ “ผู้ใหญ่บ้านเป็นผู้ที่มีอธยาศัยอ่อนโยน รับฟังคำแนะนำของผู้อื่น” ดังนั้น ผู้ใหญ่บ้านควรรับฟังคำแนะนำและข้อเสนอแนะจากผู้ให้ข้อเสนอและด้วยความเคารพ ด้วยอธยาศัยที่เหมาะสม

5. ด้านความสามารถในการบริหารงาน ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ “ผู้ใหญ่บ้านหมั่นศึกษาหาความรู้ปรับปรุงระบบการทำงานอยู่เสมอ” ดังนั้น ผู้ใหญ่บ้านควรหมั่นศึกษาหาความรู้โดยเฉพาะอย่างยิ่งความรู้ในการปรับปรุงงาน และการปฏิบัติหน้าที่ให้มีประสิทธิภาพ และทันสมัยอยู่เสมอ

6. ด้านการปกครองและการรักษาความสงบเรียบร้อย ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ “ผู้ใหญ่บ้านป้องกันและปราบปราม ผู้ครอบครองที่ดินที่ผิดกฎหมายหรือกระทำความผิดร้ายแก่สัตว์ป่า” ดังนั้น ผู้ใหญ่บ้านควรเพิ่มมาตรการป้องกันและปราบปราม ผู้ครอบครองที่ดินที่ผิดกฎหมายหรือกระทำความผิดร้ายแก่สัตว์ป่า โดยอาจขอความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ และประชาชนในรูปของอาสาสมัคร

7. ด้านการพัฒนาเศรษฐกิจและการพัฒนาสังคม ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ “ผู้ใหญ่บ้านส่งเสริมการค้าชุมชนเพื่อการประกอบอาชีพของราษฎร” ดังนั้น ผู้ใหญ่บ้านควรเพิ่มการ ส่งเสริมการค้าชุมชนเพื่อให้ราษฎรเพิ่มรายได้จากการจำหน่ายสินค้า

8. ด้านการอำนวยความสะดวกให้กับประชาชน ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ “ผู้ใหญ่บ้านร่วมกับหน่วยงานรัฐจัดอบรมราษฎรให้มีความรู้ด้านกฎหมาย” ดังนั้น ผู้ใหญ่บ้านควรร่วมมือกับหน่วยงานด้านกฎหมาย หรือสมาคมทนายความ หรือ สถาบันการศึกษา เพื่อจัดกิจกรรมการให้ความรู้ด้านกฎหมายกับประชาชน และควรทำอย่างต่อเนื่อง

9. ด้านการบริการ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ “ผู้ใหญ่บ้านจัดทำบัญชีสัตว์พาหนะที่ยังไม่ได้ทำตัวรูปพรรณอย่างสม่ำเสมอ” ดังนั้น ผู้ใหญ่บ้านควรร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการให้บริการจัดทำบัญชีสัตว์พาหนะที่ยังไม่ได้ทำตัวรูปพรรณ

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

จากผลการวิจัยปัจจัยพบว่าภาวะผู้นำจำนวน 3 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านมนุษยสัมพันธ์ 2) ด้านคุณธรรมจริยธรรม 3) ด้านความสามารถในการบริหารงานส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านในเขตอำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม ดังนั้น ในการวิจัยครั้งต่อไป ควรวิจัยแนวทางพัฒนาภาวะผู้นำของผู้ใหญ่บ้านในเขตอำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านคุณธรรมจริยธรรม และด้านความสามารถในการบริหารงาน

เอกสารอ้างอิง

- กรมการปกครอง. (2542). หนังสือด่วนที่สุด ที่ มท. 0311.2/2145 ลงวันที่ 4 สิงหาคม 2542.
- กรมการปกครอง. (2552). คู่มือการปฏิบัติงานกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน. กรุงเทพฯ ฯ : โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่น.
- กวี วงศ์พุด. (2550). ภาวะผู้นำ. (พิมพ์ครั้งที่ 7) กรุงเทพมหานคร: พี เค อินเตอร์พริ้นท์.
- กานต์ ฐิตะฐาน. (2557). ความคิดเห็นของประชาชนต่อการปฏิบัติงานตามบทบาทของ ผู้ใหญ่บ้านในเขตตำบลท่าขอนยาง อำเภอกันทรวิชัยจังหวัดมหาสารคาม. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- สำนักงานจังหวัดมหาสารคาม. (2564). รายงานประจำปี 2564. มหาสารคาม: สำนักงานจังหวัดมหาสารคาม.
- ณิรดา เวชญาลักษณ์. (2560). ภาวะผู้นำทางการบริหาร. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นิรันดร์วดี กองเผือก. (2561). ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของกำนันผู้ใหญ่บ้านในอำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี. การค้นคว้าอิสระ หลักสูตรทวิปริญญาโททางรัฐประศาสนศาสตร์และบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยรามคำแหง. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2556). การวิจัยเบื้องต้น. (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.
- ประภาเพ็ญ สุวรรณ และคณะ. (2552). การศึกษาพฤติกรรมและเงื่อนไขสิ่งแวดล้อมเพื่อการส่งเสริมสุขภาพของประชาชนในกลุ่ม เยาวชน แม่บ้าน และคนงานในโรงงาน. สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการสนับสนุนการวิจัยแห่งชาติ.
- พสุ เดชะรินทร์. (2551). หมวด 2 การวางแผนเชิงกลยุทธ์ศาสตร์. กรุงเทพมหานคร: วิชั่นพรีน แอนด์มัลติมีเดีย.
- สมยศ นาวิการ. (2546). การบริหารและพฤติกรรมองค์การ. กรุงเทพมหานคร: บรรณกิจ.
- สมชาติ สมรักษ์. (2557). ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านในเขตตำบลสงยาง อำเภอมหาชนะชัย จังหวัดยโสธร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- สร้อยตระกูล (ตียานนท์) อรรถมานะ. (2541). พฤติกรรมองค์การ : ทฤษฎีการประยุกต์. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สุเทพ พงศ์ศรีวัฒน์. (2550). ภาวะความเป็นผู้นำ. กรุงเทพมหานคร: บริษัท ส. เอเซียเพรส จำกัด.
- เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ (2540) “ภาวะผู้นำ” ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารการศึกษา. หน่วยที่ 5. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

- อชิรญาณ์ จันทรพิมพ์. (2552). *การดำเนินงานตามบทบาทของผู้ใหญ่บ้านในเขตอำเภอยักษ์ภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- อำเภอลำทะเมนชัย. (2565). *สรุปรายงานประจำปีของอำเภอลำทะเมนชัย 2564*. (เอกสารอัดสำเนา).
- Yamane, Taro. (1973). *Statistics; An Introductory Analysis*. (3rd ed). New York : Harper & Row.

ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา
กับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนในสหวิทยาเขตชลบุรี 3
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง
**Relationship between Transformative Leadership of Principals and Work
Motivation of Teachers in the Chonburi 3 School Consortium under the
Chonburi-Rayong Secondary Educational Services Office**

ปกรณ์เกียรติ คงพิมลสิน,
อุไรรัตน์ แยมชุตี และ นภาพรณ แยมชุตี
มหาวิทยาลัยธนบุรี

**Phakornkiat Khongpimonsin,
Urairat Yamchuti and Nophawan Yamchuti**
Thonburi University, Thailand
Corresponding Author, E-mail : sayumporn.kh2527@gmail.com

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อศึกษา 1) ระดับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนในสหวิทยาเขตชลบุรี 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง 2) ระดับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนในสหวิทยาเขตชลบุรี 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง 3) ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนในสหวิทยาเขตชลบุรี 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง จำแนกตาม สถานภาพ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ตำแหน่ง และ ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา ประชากรทั้งหมดจำนวน 1,157 คน คำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยการเปิดตารางของ Krejcie and Morgan (1970 : 607-610) ได้จำนวนทั้งสิ้น 291 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม มีความเชื่อมั่น 0.98 การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ด้วยการหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้วยวิธีของเพียร์สัน

ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนในสหวิทยาเขตชลบุรี 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในรายละเอียด พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการสร้างบารมี รองลงมา คือ ด้านการกระตุ้นหาวิธีแก้ปัญหา ส่วนด้านการสร้างแรงบันดาลใจ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด 2) ระดับแรงจูงใจ

* วันที่รับบทความ : 22 ธันวาคม 2565; วันที่แก้ไขบทความ 19 มกราคม 2566; วันที่ตอบรับบทความ : 20 มกราคม 2566

Received: December 22, 2022; Revised: January 19, 2023; Accepted: January 20, 2023

ในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนในสหวิทยาเขตชลบุรี 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก อยู่ในระดับมากทุกด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านความสำเร็จในการทำงาน รองลงมา คือ ด้านความรับผิดชอบ ส่วนด้านการได้รับการยอมรับนับถือ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด 3) ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนในสหวิทยาเขตชลบุรี 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง มีความสัมพันธ์กันเชิงบวกในระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 0.76

คำสำคัญ : ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร; แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครู; โรงเรียนในสหวิทยาเขตชลบุรี 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง

Abstracts

The research aims to study (1) levels of the transformative leadership of school principals in the Chonburi 3 school consortium under the Chonburi-Rayong Secondary Educational Services Office, (2) levels of work motivation of teachers in the Chonburi 3 school consortium under the Chonburi-Rayong Secondary Educational Services Office, and (3) the relationship between the transformative leadership of the principals and work motivation of teachers in the Chonburi 3 school consortium under the Chonburi-Rayong Secondary Educational Services Office. Classified by status, gender, age, educational level, work experience, position and Transformative Leadership of Principals The total population of 1,157 people was calculated by sample size by opening the table of Krejcie and Morgan (1970 : 607-610). A total of 291 persons were used. The research instrument was a questionnaire with confidence values of 0.98, Data were analyzed utilizing frequency, percentage, mean, standard deviation, and Pearson's correlation coefficient.

The findings revealed that (1) the overall level of the transformative leadership of the school principals in the Chonburi 3 school consortium under the Chonburi-Rayong Secondary Educational Services Office was high. When inspecting individual aspects, the highest average aspect was to construct prestige, followed by to stimulate the intellect, while to inspire was the lowest. (2) Overall work motivation of teachers in the Chonburi 3 school consortium under the Chonburi-Rayong Secondary Educational Services Office was high. When inspecting individual aspects, the highest average aspect was work accomplishment, followed by responsibility, while gaining respect was the lowest. (3) A positive relationship between the principals' transformative leadership and teachers' work motivation in the Chonburi 3 school consortium under the Chonburi-Rayong Secondary Educational Services Office was found, significantly at .01 level. With a correlation coefficient of 0.76.

Keywords: Executive Transformative leadership; Teacher performance motivation; Schools in the Chonburi 3 school consortium under the Chonburi-Rayong Secondary Educational Services Office

บทนำ

ยุคปัจจุบันนี้มีการแข่งขันกันที่ค่อนข้างสูงและการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา มีแนวโน้มค่อนข้างทวีความรุนแรงเพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ การทำให้บุคลากรในชาติมีรากฐานด้านการศึกษา มีคุณภาพ มีศักยภาพ เพื่อเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศ ดังนั้นในกระบวนการจัดการศึกษาเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ เสริมสร้างศักยภาพ สร้างความรู้ความคิด ทักษะ เจตคติ ให้กับคนไทย ได้เรียนรู้ในสิ่งที่ตนสนใจ สนองต่อความต้องการของตนเอง รู้จักตนเอง รู้จักชีวิต เข้าใจสังคมและสภาพสิ่งแวดล้อมที่ตนอาศัย แล้วนำความรู้ ความเข้าใจ ที่มีประโยชน์นำมาแก้ปัญหา โดยการระดมความคิด สติปัญญา การร่วมมือจากทุกภาคส่วน รวมทั้งสร้างสรรค์ชีวิต และสังคมให้ดีขึ้น ดังนั้นจะเห็นได้ว่าการศึกษามีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาประเทศ (ภารดี อนันต์นาวี, 2551 : 321) และการศึกษาเป็นพื้นฐานสำคัญในการสร้างคุณค่าของมนุษย์ รวมถึงการพัฒนาคนให้เป็นทรัพยากรมนุษย์ที่สมบูรณ์แบบ มีคุณภาพมีความสามารถความสามารถ ที่หลากหลาย พัฒนาศักยภาพในตัวบุคคล เพื่อที่จะสามารถรับมือกับปัญหาและสภาวะที่ท้าทายได้ การศึกษาเป็นกระบวนการพัฒนาคน และมุ่งพัฒนาทางด้านการศึกษาเพื่อพัฒนาคนของประเทศให้มีศักยภาพเพียงพอต่อการดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพในสังคม ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นสิ่งสำคัญในการดำเนินงานการวางแผนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อให้ประสบผลสำเร็จได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับงานด้านการวางแผนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานจำเป็นจะต้องมีทักษะในด้านภาวะผู้นำ

ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง (Transformational leadership) คือ กระบวนการที่ผู้นำมีอิทธิพลต่อผู้ร่วมงานหรือผู้ตาม ทำให้ผลการปฏิบัติงานสูงขึ้นกว่าปกติ มีความพยายามมองถึงศักยภาพของผู้ตามที่มีมุ่งหวังพัฒนาความสามารถของผู้ร่วมงานและผู้ตามไปสู่ระดับที่สูงขึ้นทำให้เกิดความตระหนักในการกิจวิสัยทัศน์ของทีมและองค์กร จูงใจให้ผู้ร่วมงานและผู้ตามไปให้ไกลเกินกว่าความสนใจของพวกเขาไปสู่ประโยชน์ของกลุ่มองค์กรหรือสังคม ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Bass and Avolio (1994 : 3-4) กล่าวว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงนั้นจะประกอบไปด้วย 1) การสร้างบารมี การที่ผู้บริหารทำให้ผู้ร่วมงาน มีการยอมรับ เชื่อมั่น ศรัทธาและไว้วางใจในความสามารถของผู้บริหารผู้บริหารจะต้องมีวิสัยทัศน์ และถ่ายทอดไปยังผู้ร่วมงานได้มีความสามารถจัดการและควบคุมตนเอง เห็นค่าในตนเอง มีศีลธรรมจริยธรรม 2) การสร้างแรงบันดาลใจ ผู้บริหารกระตุ้นจูงใจให้ผู้ร่วมงานเกิดแรงบันดาลใจ เกิดความกระตือรือร้น โดยการสร้างแรงจูงใจภายใน การสร้างเจตคติที่ดีและการคิดในแง่บวก มีวิสัยทัศน์ร่วมกัน 3) การกระตุ้นทางปัญญาผู้บริหารมีการกระตุ้นผู้ร่วมงานให้ตระหนักในปัญหา ที่เกิดขึ้นและหาแนวทางใหม่ ๆ ในการแก้ปัญหาคุณลักษณะสำคัญ ในด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ 4) การคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล ผู้บริหารมีการเอาใจใส่เป็นพิเศษต่อความต้องการและ ความสามารถของแต่ละบุคคลให้สูงขึ้นด้วยการให้โอกาสในการเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ สร้างบรรยากาศของการให้การสนับสนุน เข้าใจความแตกต่างบุคคล และเอาใจเขามาใส่ใจเรา มีความสามารถในการติดต่อสื่อสารระหว่างบุคคล จากแนวคิดและทฤษฎีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง จะเห็นว่ามีคุณสมบัติสอดคล้องกับ

ภาวะผู้นำที่จำเป็นในสังคมไทยในยุคปัจจุบัน โดยผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องคำนึงถึงผู้ร่วมงานหรือบุคลากรในโรงเรียนที่มีความสำคัญต่อการนำพาองค์กรไปสู่เป้าหมาย ดังนั้นผู้บริหารควรสร้างสภาพบรรยากาศ และสิ่งแวดล้อมในสถานที่ทำงาน และมอบหมายงานให้ตรงกับความสามารถของแต่ละบุคคลในการทำงาน สนับสนุนส่งเสริมให้ครูพัฒนาตนเองอยู่เสมอ โดยจะส่งผลดีต่อทั้งตัวบุคคลและองค์กรโรงเรียนในสหวิทยาเขต ชลบุรี 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง เป็นโรงเรียน

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยต้องการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนในสหวิทยาเขตชลบุรี 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง เพื่อนำผลการวิจัยไปใช้ และเป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไข และพัฒนาการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อให้ครูที่ปฏิบัติการสอนมีคุณภาพชีวิตในการทำงานที่ดี เกิดประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานและประสิทธิผลต่อโรงเรียนยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนในสหวิทยาเขตชลบุรี 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง
2. เพื่อศึกษาแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนในสหวิทยาเขตชลบุรี 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนในสหวิทยาเขตชลบุรี 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง

ระเบียบวิธีการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นครูโรงเรียนในสหวิทยาเขตชลบุรี 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง ปีการศึกษา 2564 จำนวน 11 โรงเรียน จำนวนครูทั้งหมด 1,157 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาทั้งสิ้น 291 คน จากนั้นจึงดำเนินการสุ่มตัวอย่างประชากรโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามแนวคิด ทฤษฎี ตำรา เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มี 4 ขั้นตอนดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับ สถานภาพส่วนบุคคล ของผู้ตอบแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน ตำแหน่ง/วิทยฐานะ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนในสหวิทยาเขตชลบุรี 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนในสหวิทยาเขตชลบุรี 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยนำแบบสอบถามไปเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองโดยมีขั้นตอนดังนี้

1. ขออนุญาตจากสำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธนบุรี เพื่อขอความร่วมมือไปยังผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนในสหวิทยาเขตชลบุรี 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย

2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปส่งและเก็บแบบสอบถามจากโรงเรียนในสหวิทยาเขต ชลบุรี 3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง ด้วยตนเอง

3. เมื่อได้แบบสอบถามกลับคืน จึงตรวจสอบความครบถ้วนสมบูรณ์และจัดลำดับข้อมูล

4. นำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์และประมวลผลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์ดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป โดยใช้สถิติบรรยาย (Descriptive Statistic) ได้แก่ ค่าความถี่ร้อยละ เพื่ออธิบายลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง

2. ทำการวิเคราะห์ข้อมูลและนำผลการคำนวณมาวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์และ สมมติฐานของการวิจัย

2.1 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา เป็นมาตรฐานประมาณค่าโดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) โดยนำค่าเฉลี่ยที่คำนวณได้ไปวิเคราะห์และแปลความหมายคะแนนโดยใช้เกณฑ์ของเบสต์ (Best,1981 : 81) ดังนี้

4.50 - 5.00 หมายถึง ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด

3.50 - 4.49 หมายถึง ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก

2.50 - 3.49 หมายถึง ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง

1.50 - 2.49 หมายถึง ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับน้อย

1.00 - 1.49 หมายถึง ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับน้อยที่สุด

2.2 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยจูงใจในปฏิบัติงานของครูเป็นมาตรฐานประมาณค่า โดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) โดยนำค่าเฉลี่ยที่คำนวณได้ไปวิเคราะห์และแปลความหมายคะแนนโดยใช้เกณฑ์ของเบสต์ (Best,1981 : 81) ดังนี้

4.50 - 5.00 หมายถึง แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูอยู่ในระดับมากที่สุด

3.50 - 4.49 หมายถึง แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูอยู่ในระดับมาก

2.50 - 3.49 หมายถึง แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูอยู่ในระดับปานกลาง

1.50 - 2.49 หมายถึง แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูอยู่ในระดับน้อย

1.00 - 1.49 หมายถึง แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูอยู่ในระดับน้อยที่สุด

3. การวิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนในสหวิทยาเขตชลบุรี 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง ใช้การวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของ (Pearson) สำหรับการพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ใช้เกณฑ์ของ Hinkle, William & Stephen (1998 : 118)

0.91 - 1.00 มีความสัมพันธ์กันสูงมาก

0.71 - .90 มีความสัมพันธ์กันในระดับสูง

0.51 - .70 มีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง

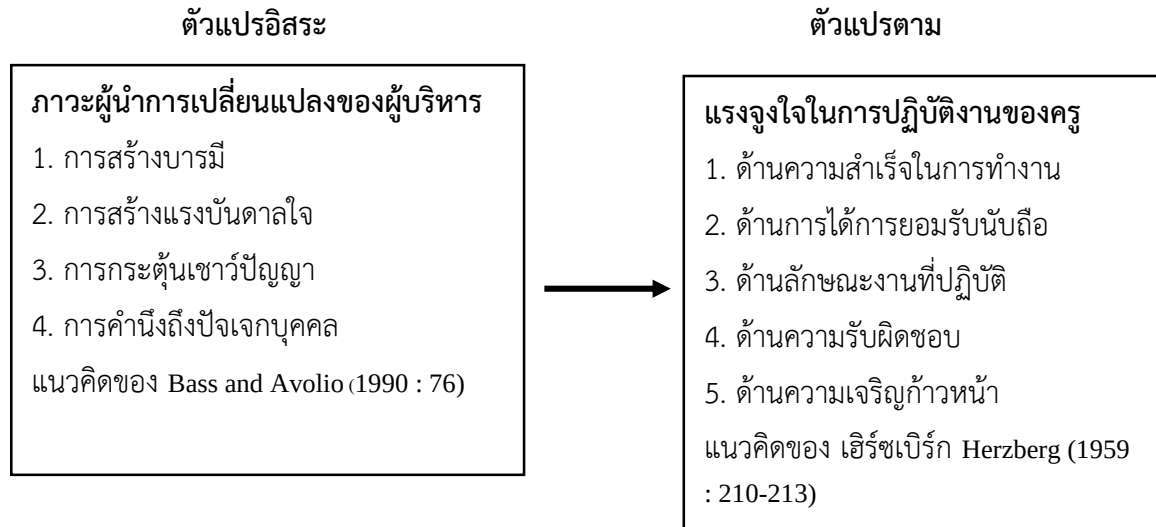
0.31 - .50 มีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำ

0.00 - .30 มีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำมาก

กรอบแนวคิดในการวิจัย

กรอบแนวคิดในการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ เป็นการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนสหวิทยาเขตชลบุรี 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา มี 4 ด้าน ประกอบด้วย 1) การสร้างบารมี 2) การสร้างแรงบันดาลใจ 3) การกระตุ้นแนวปฏิบัติ และ 4) การคำนึงถึงปัจเจกบุคคล

ส่วนแรงจูงใจในการปฏิบัติของครู มี 5 ด้าน 1) ด้านความสำเร็จในการทำงาน 2) ด้านการได้รับการยอมรับนับถือ 3) ด้านลักษณะงานที่ปฏิบัติ 4) ด้านความรับผิดชอบ และ 5) ด้านความเจริญก้าวหน้า โดยสรุปเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

ข้อมูลผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 291 คน พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศชายจำนวน 153 คน คิดเป็นร้อยละ 52.6 มีอายุระหว่าง 31-40 ปี จำนวน 126 คน คิดเป็นร้อยละ 43.30 การศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 241 คน คิดเป็นร้อยละ 82.80 ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน 1 - 5 ปี จำนวน 146 คน คิดเป็นร้อยละ 50.20 ตำแหน่ง ครู คศ.1 จำนวน 163 คน คิดเป็นร้อยละ 56.00

ตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 ข้อมูลระดับของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนในสหวิทยาเขตชลบุรี 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง โดยรวม รายด้าน และรายข้อ สามารถนำเสนอข้อมูลในตารางประกอบการบรรยาย ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ระดับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนในสหวิทยาเขตชลบุรี 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง โดยรวม

ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง X	n = 291			
	$\bar{X}$	SD	ระดับ	อันดับ
1. ด้านการสร้างบาร์มี	4.33	0.71	มาก	1
2. ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ	4.09	0.83	มาก	4

ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง X	n = 291			
	$\bar{X}$	SD	ระดับ	อันดับ
3. ด้านการกระตุ้นชาวปัญญา	4.13	0.89	มาก	2
4. ด้านการคำนึงถึงปัจเจกบุคคล	4.12	0.83	มาก	3
รวม	4.16	0.82	มาก	

จากตารางที่ 1 พบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนในสหวิทยาเขตชลบุรี 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.16$, S.D. = 0.82) เมื่อพิจารณาตามตารางเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการสร้างบารมี มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.33$, S.D. = 0.71) รองลงมาได้แก่ ด้านการกระตุ้นชาวปัญญา ($\bar{X} = 4.13$, S.D. = 0.89) ส่วนด้านการสร้างแรงบันดาลใจ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 4.09$, S.D. = 0.83)

ตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 ข้อมูลระดับของแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนในสหวิทยาเขตชลบุรี 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง โดยรวม รายด้านและรายข้อ สามารถนำเสนอข้อมูลในตารางประกอบการบรรยาย ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ระดับของแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนในสหวิทยาเขตชลบุรี 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง โดยรวม

แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครู Y	n = 291			
	$\bar{X}$	SD	ระดับ	อันดับ
1. ด้านความสำเร็จในการทำงาน	4.29	0.70	มาก	1
2. ด้านการได้รับการยอมรับนับถือ	4.10	0.81	มาก	5
3. ด้านลักษณะงานที่ปฏิบัติ	4.13	0.83	มาก	4
4. ด้านความรับผิดชอบ	4.21	0.80	มาก	2

แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครู Y n = 291				
	$\bar{x}$	SD	ระดับ	อันดับ
5. ด้านความเจริญก้าวหน้า	4.20	0.77	มาก	3
รวม	4.19	0.79	มาก	

จากตารางที่ 2 พบว่า แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนในสหวิทยาเขตชลบุรี 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.19$, S.D. = 0.79) เมื่อพิจารณาตามตารางเป็นรายด้าน พบว่า ด้านความสำเร็จในการทำงาน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.29$, S.D. = 0.70) รองลงมาได้แก่ ด้านความรับผิดชอบ ($\bar{X} = 4.21$, S.D. = 0.80) ส่วนด้านการได้รับการยอมรับนับถือ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 4.10$, S.D. = 0.81)

ตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนในสหวิทยาเขตชลบุรี 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ปรากฏดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 การวิเคราะห์ข้อมูลความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนในสหวิทยาเขตชลบุรี 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง (n=291)

ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง	แรงจูงใจในการปฏิบัติงาน					
	ด้านความสำเร็จในการทำงาน (Y1)	ด้านการได้รับการยอมรับนับถือ (Y2)	ลักษณะงานที่ปฏิบัติ (Y3)	ด้านความรับผิดชอบ (Y4)	ด้านความเจริญก้าวหน้า (Y5)	แรงจูงใจในการปฏิบัติงาน (Ytt)
ด้านการสร้างบารมี (X1)	0.623**	0.583**	0.600**	0.570**	0.528**	0.653**
ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ (X2)	0.571**	0.710**	0.706**	0.604**	0.657**	0.728**
ด้านการกระตุ้นชาวปัญญา (X3)	0.548**	0.612**	0.707**	0.619**	0.639**	0.706**
ด้านการคำนึงถึงปัจเจกบุคคล (X4)	0.597**	0.691**	0.714**	0.609**	0.721**	0.744**
ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง (Xtt)	0.623**	0.702**	0.739**	0.647**	0.690**	0.764**

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 3 พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา (X) กับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครู (Y) มีความสัมพันธ์กันเชิงบวกในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 0.764

อภิปรายผลการวิจัย

ระดับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนในสหวิทยาเขตชลบุรี 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในรายละเอียด พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการสร้างบารมี รองลงมา คือ ด้านการกระตุ้นชาวปัญญา ส่วนด้านการสร้างแรงบันดาลใจ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษาได้รับการ

พัฒนาในด้านความรู้ ทักษะ และเจตคติในการบริหารการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ตลอดจนเพิ่มพูนความรู้ความสามารถ ทักษะเจตคติด้านการบริหารงานแก่ผู้บริหารสถานศึกษา จึงเป็นเหตุให้มีภาวะผู้นำที่สามารถยกระดับจิตใจและสร้างแรงจูงใจของผู้ร่วมงานให้มีอุดมคติ และมีค่านิยมทางจริยธรรมสูงขึ้น โดยกระตุ้นให้ผู้ร่วมงานเกิดความต้องการมากกว่าที่เป็นอยู่และทำให้ผู้ร่วมงานตระหนักถึงความต้องการความสำคัญคุณค่าของจุดมุ่งหมายและใช้ภาวะผู้นำโน้มน้าวให้ผู้ร่วมงานบรรลุจุดมุ่งหมาย ทำให้ผู้ร่วมงานไม่คิดถึงประโยชน์ส่วนตน แต่อุทิศตนเพื่อส่วนรวมและให้ผู้ร่วมงานมีส่วนร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมภาคภูมิใจ ซึ่งสอดคล้องกับ พัชร กุมภีโร (2554 : 3) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของข้าราชการครู กลุ่มเครือข่ายวังบูรพา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 พบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียน โดยภาพรวมและรายด้านผู้บริหารโรงเรียนมีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงอยู่ในระดับมาก และยังสอดคล้องกับ สุกันยา ศรีสวัสดิ์ (2554 : 43) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนในเครือข่ายกรู๊ป พบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาในเครือข่ายกรู๊ป โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

สำหรับด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านการสร้างบารมี ซึ่งสามารถอธิบายได้ว่า โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาปฏิบัติเป็นผู้มีศีลธรรมและจริยธรรมสูง ทำให้ได้รับความไว้วางใจจากครู มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจาก ผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถในการเปลี่ยนแปลงและสามารถแก้ปัญหาความขัดแย้งและ เป็นแบบอย่างที่ดี กล้าที่จะตัดสินใจ และเป็นผู้มีวิสัยทัศน์ เป็นผู้เฉลียวฉลาด มีเหตุผลในการคิดแก้ปัญหาทำให้คนอื่นเกิดการยอมรับ ศรีธธา รวมทั้งเป็นผู้มีความสามารถในการชักนำโน้มน้าวจิตใจให้คนอื่นมีความคิดเห็นคล้ายตาม ซึ่งสอดคล้องกับ นารินทร์ เดชสะท้าน (2557 : 9) ได้ทำงานวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 พบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับ พิศมัย หลงเจริญ (2560 : 38) ได้ทำงานวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดชลบุรี พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาในปัจจุบันเป็นผู้มีวิสัยทัศน์ในการทำงาน อุทิศตนเป็นแบบอย่างที่ดีต่อครู เสียสละ ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีเป็นที่ยอมรับของครูในโรงเรียน โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับ สกาวเดือน ศิริรัตน์ (2561 : 127) ได้ทำงานวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 11 ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี พบว่า ด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าผู้บริหารเป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณและตั้งมั่นในความดี โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก สำหรับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ด้านการสร้าง

แรงบันดาลใจ ซึ่งสามารถอธิบายได้ว่า โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ ผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถในการสื่อสารกับครู เพื่อแสดงให้เห็นถึงความไว้วางใจซึ่งกันและกัน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจาก การสร้างแรงบันดาลใจเป็นสิ่งที่ช่วยส่งเสริมให้ครูได้รับกำลังใจจากการทำงานที่ตนเองปฏิบัติด้วย ครูส่วนใหญ่มองว่าการที่ได้รับความไว้วางใจในการปฏิบัติงานต่าง ๆ เมื่อปฏิบัติงาน สำเร็จลุล่วงตามแผนที่กำหนดไว้การให้กำลังใจ ชื่นชม ยินดีก็เป็นอีกส่วนหนึ่ง ที่ช่วยให้ครูรู้สึกมีความสุขที่ได้ปฏิบัติงานที่ต้องเองรับผิดชอบสอดคล้องกับ ฤทธิชัย บัลลังค์ (2559 : 28) ได้ทำงานวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียน อำเภอแก่งหางแมว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 อยู่ใน กล่าวไว้ว่า เพราะผู้บริหารสถานศึกษาใช้ภาวะผู้นำได้อย่างเหมาะสม และเป็นไปตามบทบาทหน้าที่ของผู้บริหาร ที่สนับสนุนให้เกิดผลสำเร็จของการดำเนินการภายในสถานศึกษาได้อย่างชัดเจน อีกทั้งผู้บริหารประพฤติดนให้เกิดแรงบันดาลใจกับครู แสดงความเชื่อมั่นให้เห็นถึงความตั้งใจที่จะบรรลุเป้าหมายส่งเสริมความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีเหตุผล เห็นความสำคัญของครูในน้ำใจครูในการปฏิบัติงาน และทำให้ครูตระหนักถึงความเป็นส่วนหนึ่งของความสำเร็จของงานนั้น ๆ เกิดความร่วมแรงร่วมใจกันในการปฏิบัติหน้าที่ให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ตามที่กำหนด ระดับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนในสหวิทยาเขตชลบุรี 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก อยู่ในระดับมากทุกด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านความสำเร็จในการทำงาน รองลงมา คือ ด้านความรับผิดชอบ ส่วนด้านการได้รับการยอมรับนับถือ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ซึ่งสอดคล้องกับ สิริวรรณ สังข์ตระกูล (2554 : 4) ได้ทำงานวิจัยเรื่อง แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนอนุบาลวัดกลางดอนเมืองชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรีเขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก

สำหรับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านความสำเร็จในการทำงาน ซึ่งสามารถอธิบายได้ว่า โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ครูปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายได้อย่างเสร็จสิ้นและประสบความสำเร็จเป็นอย่างดี มีค่าเฉลี่ยสูงสุด เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารมีการมอบหมายงานตามบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบให้ตรงกับความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานให้ เพื่อให้ครูได้ปฏิบัติงานจนประสบความสำเร็จลุล่วงตามเป้าหมาย ได้มีการแบ่งงานตามลักษณะของงานและหน้าที่ความรับผิดชอบ ซึ่งสอดคล้องกับ สิริวรรณ สังข์ตระกูล (2554 : 4) ได้ทำงานวิจัยเรื่อง แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนอนุบาลวัดกลางดอนเมืองชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรีเขต 1 ด้านความสำเร็จของงาน โดยรวมอยู่ในระดับมาก และยังสอดคล้องกับ ชาลิสา ชิมโพธิ์คลัง (2556 : 44) ได้ทำงานวิจัยเรื่อง ปัจจัยจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในอำเภอแก่งหางแมว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรีเขต 1 ด้านความสำเร็จของงาน โดยรวมอยู่ในระดับมาก

สำหรับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ด้านการได้รับการยอมรับนับถือ ซึ่งสามารถอภิปรายได้ว่า โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ครูได้รับการยอมรับจากผู้บริหารและเพื่อนครูในการปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมาย มีค่าเฉลี่ยสูงสุด เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจาก ผู้บริหารต้องรับทราบในการปฏิบัติงานของครู เมื่องานประสบผลสำเร็จ มีการสนับสนุนและสนองความต้องการเป็น การสร้างปัจจัยจูงใจในการทำงาน สร้างขวัญ และกำลังใจในการทำงานให้กับผู้ร่วมงาน เมื่อผู้ร่วมงานมีปัจจัย จูงใจ มีวิสัยทัศน์ร่วมกัน ทำให้บุคลากรมีความพึงพอใจในการทำงาน และเพื่อให้งานบรรลุเป้าหมาย ผู้บริหาร จึงควรส่งเสริมให้บุคลากรมีการทำงานเป็นทีม มีส่วนร่วมในการวางแผนและสนับสนุนให้เกิดความร่วมมือใน การปฏิบัติงาน ทำให้ผู้ร่วมงานรู้สึกมีความสำคัญ และเป็นส่วนหนึ่งของงานที่ได้ปฏิบัติงานจนประสบ ความสำเร็จได้ ซึ่งสอดคล้องกับ สิริวรรณ สังข์ตระกูล (2554 : 4) ได้ทำงานวิจัยเรื่อง แรงจูงใจในการปฏิบัติงาน ของครูโรงเรียนอนุบาลวัดกลางดอนเมืองชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรีเขต 1 ด้านการได้รับการยอมรับนับถือโดยรวมอยู่ในระดับ มาก และยังสอดคล้องกับ ชาลีสา ชิมโพธิ์คลัง (2556 : 44) ได้ทำงานวิจัยเรื่อง แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในอำเภอแก่งหางแมว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาชลบุรีเขต 1 ด้านการได้รับการยอมรับนับถือ โดยรวมอยู่ในระดับมาก

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับแรงจูงใจ ในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนในสหวิทยาเขตชลบุรี 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าความสัมพันธ์กันในทางบวกหรือมี ความสัมพันธ์กันในลักษณะที่คล้ายตามกัน เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร สถานศึกษา โรงเรียนในสหวิทยาเขตชลบุรี 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง ทุก ด้านมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญที่สถิติที่ระดับ .01 ทุกด้านสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ที่เป็นเช่นนี้ อาจเนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงซึ่งเป็นข้อปฏิบัติส่วนหนึ่งของแรงจูงใจในการ ปฏิบัติงานของครู จึงทำให้ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนในสหวิทยาเขตชลบุรี 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง กับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียน ในสหวิทยาเขตชลบุรี 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง มีความสัมพันธ์กันอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งหมายความว่า หากระดับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษามีมากก็จะ ทำให้เกิดแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูมากขึ้น ในลักษณะที่คล้ายตามกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุมาลี อุดารักษ์ (2555 : 93) ได้ทำงานวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับการใช้ อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร พบว่า ทุก ปัจจัยมีความสัมพันธ์กันทางบวกอยู่ในระดับสูง และสอดคล้องกับงานวิจัยของ กฤติยา พิกุลทอง (2556 : 4) ได้ทำงานวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนกับแรงจูงใจในการ ปฏิบัติงานของข้าราชการครู กลุ่มบางละมุง 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนกับแรงจูงใจในการ

ปฏิบัติงานของข้าราชการครู กลุ่มบางละมุง 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 พบว่า มีความความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิริภรณ์ วงษ์สุวรรณ (2557 : 43) ได้ทำงานวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของ ผู้บริหารสถานศึกษากับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครู โรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตจังหวัดสระแก้ว สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 พบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับ แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครู โรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตจังหวัดสระแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 มีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ แพรพรรณ ประณมรัสมย์ (2557 : 13) ได้ทำงานวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่าง ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับแรงจูงใจในการทำงานของครูในเครือข่ายสนม 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2 พบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับแรงจูงใจในการทำงานของครูใน เครือข่ายสนม 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2 มีความสัมพันธ์กันทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยในครั้งนี้

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำเสนอข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ผู้บริหารสถานศึกษาควรสร้างแรงบันดาลใจ โดยส่งเสริมให้มีการสร้างแรงบันดาลใจภายในที่ทำให้ ครูเกิดแรงบันดาลใจในการทำงาน
2. ผู้บริหารสถานศึกษาควรสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครู โดยส่งเสริมให้ครูที่มาปฏิบัติงาน ได้อย่างสม่ำเสมอได้รับคำชื่นชมกับผู้บริหาร

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน ของครูโรงเรียนในสหวิทยาเขตชลบุรี 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง
2. ควรศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการทำงานเป็นทีมของครู โรงเรียนในสหวิทยาเขตชลบุรี 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง

เอกสารอ้างอิง

- กฤติยา พิกุลทอง. (2556). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารกับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการครู กลุ่มบางละมุง 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 3. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ชาลิสา ชิมโพธิ์คลัง. (2556). แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในอำเภอแก่งหางแมว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรีเขต 1. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- นารินทร์ เดชสะท้อน. (2557). ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏกาฬสินธุ์
- พัชรี กุมภีโร. (2554). ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของข้าราชการครูกลุ่มเครือข่ายวังบูรพา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 7. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- แพรวพรรณ ประณมรัมย์. (2557). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับแรงจูงใจในการทำงานของครูในเครือข่ายสนม 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- พิศมัย หลงเจริญ. (2560). ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดชลบุรี. งานนิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ภารดี อนันต์นาวิ . (2551). หลักการแนวคิด ทฤษฎีทางการบริหารการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ศิราภรณ์ วงษ์สุวรรณ. (2557). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตจังหวัดสระแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร คณะศึกษาศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยบูรพา.

- สิริวรรณ สังข์ตระกูล. (2554). *แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนอนุบาลวัดกลางดงเมืองชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1*. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สุกัญญา ศรีสวัสดิ์. (2554). *ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนในเครือข่ายกรู๊ป*. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สุมาลี อุดรรัช. (2555). *ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับการใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตหนองจอกกรุงเทพมหานคร*. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สกาเตือน ศิริรัตน์. (2561). *ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 11 ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี*. การค้นคว้าอิสระครุศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี
- ฤทธิชัย บัลลังค์. (2559). *ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียน อำเภอแก่งหางแมว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1*. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- Bass, B. M., & Avolio, B. J. (1990). *Developing transformational leadership: 1992 and beyond*. Journal of European Industrial Training.
- Bass, B. M., & Avolio, B. J. (1994). *Improving organization effectiveness through transformation leadership*. Thousand Oaks: Sage
- Best, J. W. (1981). *Research in education*. New jersey: Prentice-Hall.
- Herzberg, F.B. Mausner & Snyderman.B. (1959). *The Motivation to Work*. New York : John Wiley and Sons.
- Hinkle, D.E, William, W. and Stephen G. J. (1998). *Applied Statistics for the BehaviorSciences*. 4 thed. New York : Houghton Mifflin.
- Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. *Educational and Psychological Measurement*. 30 (3), 607-610.

ภาวะผู้นำที่แท้จริงของผู้บริหารสถานศึกษาในโครงการกองทุนการศึกษา ภาคเหนือ

The Authentic Leadership for Administrators in the School Under Educational Fund Project of North Region

ศิริพงษ์ ทะหล้า และ ปณตนนท์ เถียรประภากุล

มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง

Siriphong Thala and Panotnon Teanprapakun

Lampang Rajabhat University, Thailand

Corresponding Author, E-mail: jon595851@gmail.com

บทคัดย่อ

สภาพการโลกวูก้าเวิร์ล (VUCA World) ส่งผลเสียกับการดำเนินงานขององค์กรอย่างยิ่ง ดังนั้น แนวคิดองค์กรคุณธรรมจึงสำคัญมากขึ้นจนองค์กรทางการศึกษากำหนดจรรยาบรรณวิชาชีพสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาขึ้นมาโดยเฉพาะภาวะผู้นำที่แท้จริงที่ให้ผลลัพธ์เชิงองค์กรมากกว่า และจำเป็นสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาในโครงการกองทุนการศึกษาในการขับเคลื่อนเป้าหมายการจัดการศึกษาทางคุณธรรม จริยธรรม ด้วย การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพภาวะผู้นำที่แท้จริงของผู้บริหารสถานศึกษาในโครงการกองทุนการศึกษา ภาคเหนือ 2) ศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำที่แท้จริงของผู้บริหารสถานศึกษาในโครงการกองทุนการศึกษา ภาคเหนือ ซึ่งเป็นการวิจัยแบบผสมผสาน เก็บรวบรวมข้อมูลจากประชากรเป็นผู้บริหารสถานศึกษาในโครงการกองทุนการศึกษา ภาคเหนือ จำนวน 191 คน เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ 1) แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ 2) ประเด็นการสนทนากลุ่ม และ 3) แบบสอบถามเพื่อยืนยันความเหมาะสม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า สภาพภาวะผู้นำที่แท้จริงของผู้บริหารสถานศึกษาในโครงการกองทุนการศึกษา ภาคเหนือ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำที่แท้จริงของผู้บริหารสถานศึกษาในโครงการกองทุนการศึกษา ภาคเหนือ ประกอบด้วย ด้านความตระหนักในตนจำนวน 5 แนวทาง ด้านความโปร่งใส เชิงสัมพันธ์ จำนวน 6 แนวทาง ด้านการประมวลผลที่สมดุล จำนวน 5 แนวทาง และด้านมุมมองเชิงจริยธรรมภายในตน จำนวน 5 แนวทาง

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำที่แท้จริง; สถานศึกษา; โครงการกองทุนการศึกษา

* วันที่รับบทความ : 22 ธันวาคม 2565; วันที่แก้ไขบทความ 19 มกราคม 2566; วันที่ตอบรับบทความ : 20 มกราคม 2566

Received: December 22, 2022; Revised: January 19, 2023; Accepted: January 20, 2023

Abstracts

The conditions of the VUCA World adversely affect the operations of the organization greatly. Therefore, the concept of moral organization becomes more important to the point that educational organizations have established professional code of ethics for school administrators, especially authentic leadership that provides more organizational results. And it is necessary for school administrators in the educational fund project to drive moral and ethical education management goals. The objectives of this research were to 1) study the authentic leadership for administrators in the school under educational fund project of north region and 2) study the guidelines for Developing the authentic leadership for administrators in the school under educational fund project of north region. The research method is a mixed method. Collecting data from the population as school administrators in the educational fund project in the northern region, 191 people. The instruments were 1) the rating-scale questionnaire with 5 scale 2) focus group topics and 3) a questionnaire to verify suitability. The statistics used for analyzing the data were frequency, percentage, Arithmetic Mean, standard deviation and content analysis.

The results were found that the authentic leadership for administrators in the school under educational fund project of north region in overall were at high level and the guidelines for developing the authentic leadership for administrators in the school under educational fund project of north region consisting of 5 guidelines of self-awareness, 6 guidelines of relational transparency, 5 guidelines of balance processing, and 5 guidelines of internalized moral perspective.

Keywords: The authentic leadership; The school; Educational fund project

บทนำ

ปัจจุบันโลกของเราอยู่ในสภาพการณ์โลกวุ่นวาย (VUCA World) กล่าวคือ ความผันผวน (Volatility) ความไม่แน่นอน (Uncertainty) ความสลับซับซ้อน (Complexity) และ ความกำกวม (Ambiguity) ซึ่งส่งอิทธิพลทางลบต่อการดำเนินงานภายในองค์กรตามยุทธศาสตร์เป็นอย่างยิ่ง ชัยทวี เสนะวงศ์ (2558 : 1) ให้แนวคิดองค์กรคุณธรรม เพื่อสร้างจุดประสงค์ร่วมกัน ส่งเสริมความร่วมมือ ร่วมมือ ร่วมใจ จนภารกิจขององค์กรสำเร็จผลได้ และการนำองค์กรสู่เป้าหมายที่สำเร็จเกิดจากความร่วมมือ ร่วมใจบุคลากร เป็นสำคัญ (Topping, K. J. and Ehly, S. W., 2001 : 113-132) เพื่อส่งเสริมความมั่นคงในระยะยาวขององค์กร องค์กรต้องมีวิสัยทัศน์ นโยบายการดำเนินการที่ดี ความซื่อสัตย์สุจริต มีการผลักดันให้ทุกคนเข้าใจ เป้าหมายสำคัญตรงกัน และนำสู่การปฏิบัติเพื่อบรรลุเป้าหมายองค์กร (Sergiovanni, T. J., 1990 : 23-27) หากพิจารณาการบริหารองค์กรทางการศึกษาแล้ว ครูสุภากำหนดมาตรฐานการปฏิบัติตนสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา หรือจรรยาบรรณวิชาชีพ เพื่อกำกับ ดูแลการประกอบวิชาชีพอย่างมีคุณธรรม (สำนักงานเลขาธิการ ครูสภา, 2556 : 72-74) ดังนั้นคุณธรรม จริยธรรมถือเป็นสิ่งสำคัญสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาที่ควรยึดมั่นเสมอ เพราะ ช่วยเสริมการนำของตนเอง สร้างความศรัทธาของผู้ใต้บังคับบัญชา ส่งผลถึงความเต็มใจทำงานได้ (สันติ บุรณะชาติ, 2558 : 1-13) ตลอดจนการกำหนดเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน(OBECQA) ปี 2559-2560 (สำนักบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลาย , 2559 : 29-37) สนับสนุนการนำองค์กรอย่างมีคุณธรรมด้วย โดยเฉพาะหัวข้อภาวะผู้นำในการกำกับดูแล

องค์กรและความรับผิดชอบต่อสังคม (Governance and Societal Responsibilities) นั้นแสดงให้เห็นถึงความจำเป็นของผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีภาวะผู้นำด้านคุณธรรม จริยธรรม ในการพัฒนาสถานศึกษาคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานสากลด้วย

อย่างไรก็ตามภาวะผู้นำด้านจริยธรรมมีหลายรูปแบบ ได้แก่ ภาวะผู้นำที่แท้จริง (Authentic Leadership) ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรม (Ethical Leadership) และผู้นำการเปลี่ยนแปลง (Transformational Leadership) แต่ภาวะผู้นำที่แท้จริง (Authentic Leadership) ให้ผลลัพธ์เชิงองค์กรมากกว่า (ธีรภัทร กุโลภาส, 2556 : 16-21) การวิจัยผลลัพธ์ภาวะผู้นำที่แท้จริงเชิงองค์กรมากมาย กล่าวคือ การเป็นสมาชิกที่ดีและบรรยากาศการมีส่วนร่วมในองค์กร (Cottrill, Lopez, & Hoffman, 2014 : 275-292) บรรยากาศความปลอดภัย (Borgersen, Hystad, Larsson, & Eid, 2014 : 394-402) และการสื่อสารอย่างโปร่งใส การสื่อสารเชิงสมมาตร และความสัมพันธ์ระหว่างบุคลากรและองค์กร (Men & Stacks, 2014 : 301-324) เป็นต้น และสถานศึกษาในโครงการกองทุนการศึกษาเป็นสถานศึกษาที่มีเป้าหมายด้านคุณธรรม จริยธรรมด้วยเช่นกัน กล่าวคือ เสาที่ 1) สถานศึกษาคุณภาพ เสาที่ 2) ผู้เรียนสำเร็จอย่างมีคุณภาพ เสาที่ 3) สร้างวินัยคุณธรรม จริยธรรม ประกอบกับการได้รับงบประมาณพิเศษสำหรับจัดการศึกษาเพิ่มเติม (เกียรติศักดิ์ วงศ์รักไทย, 2564 : 1-5) ซึ่งสร้างประเด็นท้าทายภาวะผู้นำที่แท้จริงของผู้บริหารสถานศึกษาในโครงการกองทุนการศึกษาอย่างสูงยิ่ง และสถานศึกษาในโครงการกองทุนการศึกษา ภาคเหนือ เป็นสมาชิกกลุ่มสุดท้ายที่เข้าร่วมโครงการและยังไม่มีกรวิจัยด้านนี้มาก่อน

จากที่มาและความสำคัญดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาสภาพภาวะผู้นำที่แท้จริงของผู้บริหารสถานศึกษา และศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำที่แท้จริงของผู้บริหารสถานศึกษาในโครงการกองทุนการศึกษา ภาคเหนือ เพื่อผู้บริหารสถานศึกษาสามารถนำแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำที่แท้จริงในการพัฒนาตนเอง และหน่วยงานต้นสังกัดนำไปกำหนดนโยบายในอนาคตต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพภาวะผู้นำที่แท้จริงของผู้บริหารสถานศึกษาในโครงการกองทุนการศึกษา ภาคเหนือ
2. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำที่แท้จริงของผู้บริหารสถานศึกษาในโครงการกองทุนการศึกษา ภาคเหนือ

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้รูปแบบการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methods Research) โดยเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ(Quantitative Research) ที่เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ(Survey Research) ผสมผสานกับการวิจัยเชิงคุณภาพ(Qualitative) โดยการสนทนากลุ่ม(Focus Group Discussion) และการวิจัยดำเนินการเป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพภาวะผู้นำที่แท้จริงของผู้บริหารสถานศึกษาในโครงการกองทุนการศึกษา ภาคเหนือ

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยนี้เก็บรวบรวมข้อมูลจากประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาในโครงการกองทุนการศึกษา ภาคเหนือ จำนวน 191 คน ประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 32 คน รองผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 31 คน และหัวหน้างานบริหาร จำนวน 128 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบสอบถาม (Questionnaire) เกี่ยวกับภาวะผู้นำที่แท้จริงของผู้บริหารสถานศึกษาในโครงการกองทุนการศึกษา ภาคเหนือแบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้ **ตอนที่ 1** ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบตรวจสอบรายการ (Check List) **ตอนที่ 2** สภาพภาวะผู้นำที่แท้จริงของผู้บริหารสถานศึกษาในโครงการกองทุนการศึกษา ภาคเหนือ มีลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับของลิเคิร์ต (Likert Scale) จำนวน 21 ข้อ และจากการทดสอบหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม พบว่าค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach's alpha) รวมทั้งฉบับ เท่ากับ 0.88 นั่นคือ แบบสอบถามมีคุณภาพดีสามารถนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลได้ **ตอนที่ 3** ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำที่แท้จริงของผู้บริหารสถานศึกษาในโครงการกองทุนการศึกษา ภาคเหนือ มีลักษณะเป็นแบบสอบถามปลายเปิด (Open Ended) จำนวน 4 ข้อ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้ 1) สร้างแบบสอบถามตรวจสอบ และแก้ไขเนื้อหาโดยอาจารย์ที่ปรึกษา 2) ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) จากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC ในภาพรวมที่ระดับ 0.88 3) ทดลองใช้ (Try out) แบบสอบถามกับผู้บริหารสถานศึกษาในโครงการกองทุนการศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 84 คน แล้วนำมาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามโดยใช้วิธีการหาสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) เท่ากับ 0.88 4) ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการกรอกแบบสอบถามผ่านระบบออนไลน์ (Google Form) ได้ข้อมูลกลับมา จำนวน 191 คน (ร้อยละ 100)

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage) ส่วนการวิเคราะห์ข้อมูลภาวะผู้นำที่แท้จริงของผู้บริหารสถานศึกษา ในโครงการกองทุนการศึกษา ภาคเหนือ โดยใช้ค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Arithmetic Mean: μ) และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: σ) และข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำที่แท้จริง ของผู้บริหารสถานศึกษาในโครงการกองทุนการศึกษา ภาคเหนือ ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และสร้างข้อสรุป

ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำที่แท้จริงของผู้บริหารสถานศึกษาในโครงการ กองทุนการศึกษา ภาคเหนือ แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 การยกร่างแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำที่แท้จริงของผู้บริหารสถานศึกษาในโครงการ กองทุนการศึกษา ภาคเหนือ มีวิธีการดำเนินการดังนี้ 1) ผู้วิจัยนำผลที่ได้จากตอนที่ 1 และข้อเสนอแนะแนว ทางการพัฒนาภาวะผู้นำที่แท้จริงของผู้บริหารสถานศึกษาในโครงการกองทุนการศึกษา ภาคเหนือ มายกร่าง แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำที่แท้จริงของผู้บริหารสถานศึกษาในโครงการกองทุนการศึกษา ภาคเหนือ 2) นำร่าง แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำที่แท้จริงของผู้บริหารสถานศึกษาในโครงการกองทุนการศึกษา ภาคเหนือ เสนอ อาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณาความเหมาะสมของแนวทางและการใช้ภาษา 3) นำข้อเสนอแนะจากอาจารย์ที่ ปรึกษาไปดำเนินการปรับปรุงแก้ไขเป็นร่างแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำที่แท้จริงของผู้บริหารสถานศึกษาใน โครงการกองทุนการศึกษา ภาคเหนือ

ส่วนที่ 2 การตรวจสอบเพื่อยืนยันความเหมาะสมของแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำที่แท้จริงของ ผู้บริหารสถานศึกษาในโครงการกองทุนการศึกษา ภาคเหนือ

1. กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน เพื่อตรวจสอบเพื่อยืนยันความเหมาะสมของ แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำที่แท้จริงของผู้บริหารสถานศึกษาในโครงการกองทุนการศึกษา ภาคเหนือ ซึ่งได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่

2.1 ประเด็นการสนทนากลุ่ม ใช้ในการตรวจสอบเพื่อยืนยันความเหมาะสมของร่างแนวทางการ พัฒนาภาวะผู้นำที่แท้จริงของผู้บริหารสถานศึกษาในโครงการกองทุนการศึกษา ภาคเหนือ มีลักษณะเป็นตาราง แสดงความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบของภาวะผู้นำที่แท้จริง และร่างแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำที่แท้จริง ของผู้บริหารในโครงการกองทุนการศึกษา ภาคเหนือ ที่เหมาะสม จำนวน 21 ประเด็น

2.2 แบบสอบถามเพื่อยืนยันความเหมาะสม ของร่างแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำที่แท้จริงของ ผู้บริหารสถานศึกษาในโครงการกองทุนการศึกษา ภาคเหนือ มีลักษณะเป็นแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi-

Structure interview) ประกอบด้วย องค์ประกอบของภาวะผู้นำที่แท้จริง และร่างแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำ ที่แท้จริงของผู้บริหารในโครงการกองทุนการศึกษา ภาคเหนือ สำหรับผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณายืนยันความเหมาะสม หรือเพิ่มเติม จำนวน 21 ประเด็น

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

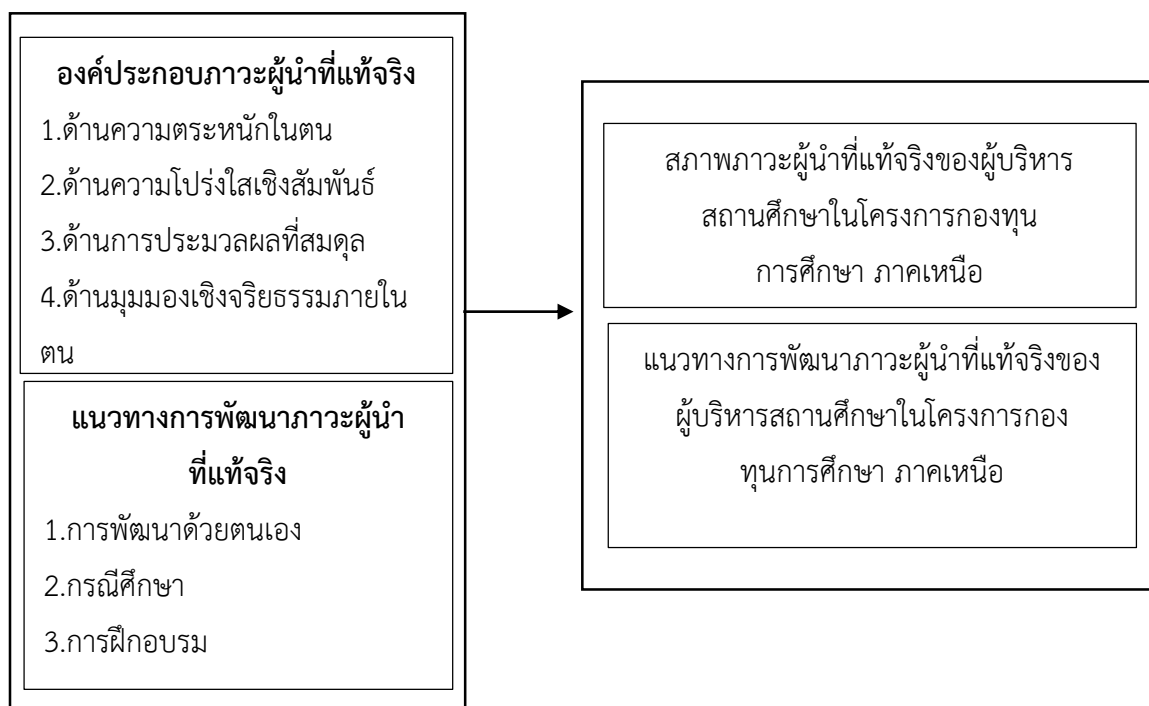
ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอนดังนี้ 1) ส่งหนังสือขอเชิญเข้าร่วมสนทนากลุ่มถึงผู้ทรงคุณวุฒิ โดยแนบโครงร่างวิทยานิพนธ์และ ผลการวิจัยในตอนต้นที่ 1 และประเด็นการสนทนากลุ่ม 2) ประสานผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อยืนยันการเข้าร่วมสนทนากลุ่ม 3) ดำเนินการสนทนากลุ่ม 4) สรุปการเก็บข้อมูลและสรุปผลจากการจัดสนทนากลุ่ม 5) ปรับปรุงแก้ไขร่างแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำที่แท้จริงของผู้บริหารสถานศึกษาในโครงการกองทุนการศึกษา ภาคเหนือ ตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) โดยนำข้อเสนอแนะต่าง ๆ ของผู้ทรงคุณวุฒิมาพิจารณาฉันทามติ และปรับปรุงแก้ไข เพื่อนำมาจัดทำเป็นแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำที่แท้จริงของผู้บริหารสถานศึกษาในโครงการกองทุนการศึกษา ภาคเหนือ

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สามารถนำมากำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย เพื่อศึกษาสภาพภาวะผู้นำที่แท้จริง และศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำที่แท้จริงของผู้บริหารสถานศึกษาในโครงการกองทุนการศึกษา ภาคเหนือ ออกมาเป็นกรอบแนวคิดการวิจัยดังนี้

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. สภาพภาวะผู้นำที่แท้จริงของผู้บริหารสถานศึกษาในโครงการกองทุนการศึกษา ภาคเหนือ

สภาพภาวะผู้นำที่แท้จริงของผู้บริหารสถานศึกษาในโครงการกองทุนการศึกษา ภาคเหนือ โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยของสภาพภาวะผู้นำที่แท้จริงอยู่ในระดับ 4.11 เมื่อพิจารณาเรียงลำดับค่าเฉลี่ยเป็นรายด้าน จากสูงไปหาต่ำ ได้แก่ ด้านมุมมองเชิงจริยธรรมภายในตน ด้านความตระหนักในตน ด้านความโปร่งใสเชิงสัมพันธ์ และด้านการประมวลผลที่สมดุล สามารถสรุปเป็นรายด้านได้ดังนี้

1.1 ด้านความตระหนักในตน ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบย่อย พบว่า สภาพภาวะผู้นำที่แท้จริง แสดงดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 สภาพภาวะผู้นำที่แท้จริงของผู้บริหารสถานศึกษาในโครงการกองทุนการศึกษา ภาคเหนือ ด้านความตระหนักในตน

ข้อที่	สภาพภาวะผู้นำที่แท้จริงของผู้บริหารสถานศึกษา	μ	σ	อันดับ
1	การรับรู้เป้าหมายการบริหารสถานศึกษาในโครงการกองทุนการศึกษา	3.99	0.63	5
2	การรับรู้ความคาดหวังในการบริหารสถานศึกษาในโครงการกองทุนการศึกษา	4.16	0.60	3
3	ความสามารถควบคุมอารมณ์ขณะบริหารสถานศึกษาในโครงการกองทุนการศึกษา	4.16	0.59	2
4	ความมั่นใจในการบริหารสถานศึกษาในโครงการกองทุนการศึกษา	4.12	0.59	4
5	ความภูมิใจที่บริหารสถานศึกษาในโครงการกองทุนศึกษาจนประสบความสำเร็จ	4.23	0.65	1
ภาพรวมด้านความตระหนักในตน		4.13	0.62	

1.2 ด้านความโปร่งใสเชิงสัมพันธ์ ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบย่อย พบว่า สภาพภาวะผู้นำที่แท้จริงแสดงดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 สภาพภาวะผู้นำที่แท้จริงของผู้บริหารสถานศึกษาในโครงการกองทุนการศึกษา ภาคเหนือ ด้านความโปร่งใสเชิงสัมพันธ์

ข้อที่	สภาพภาวะผู้นำที่แท้จริงของผู้บริหารสถานศึกษา	μ	σ	อันดับ
1	ความกล้าเปิดเผยข้อมูลด้านงบประมาณของสถานศึกษาในโครงการกองทุนการศึกษา ให้ผู้อื่นรับทราบ	4.18	0.74	1
2	การปรับตัวเข้ากับบริบทสถานศึกษาในโครงการกองทุนการศึกษา	4.12	0.69	2
3	การมีช่องทางให้ผู้อื่นประเมินผลการบริหารวิชาการของสถานศึกษา ในโครงการกองทุนการศึกษา	4.01	0.71	6
4	ความกล้าสะท้อนผลการปฏิบัติงานของสถานศึกษาในโครงการกองทุนการศึกษา ให้ผู้อื่นรับทราบ	4.12	0.71	3
5	ความไว้วางใจผู้ร่วมปฏิบัติงานในสถานศึกษาในโครงการกองทุนการศึกษา	4.05	0.64	5
6	ความเชื่อมั่นผู้ร่วมปฏิบัติงานในสถานศึกษาในโครงการกองทุนการศึกษา	4.06	0.69	4
ภาพรวมด้านความโปร่งใสเชิงสัมพันธ์		4.90	0.70	

1.3 ด้านการประมวลผลที่สมดุล ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบย่อย พบว่า สภาพภาวะผู้นำที่แท้จริงแสดงดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 สภาพภาวะผู้นำที่แท้จริงของผู้บริหารสถานศึกษาในโครงการกองทุนการศึกษา ภาคเหนือ ด้านการประมวลผลที่สมดุล

ข้อที่	สภาพภาวะผู้นำที่แท้จริงของผู้บริหารสถานศึกษา	μ	σ	อันดับ
1	การสำรวจข้อมูลสภาพจริง ด้านสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ของ สถานศึกษาในโครงการกองทุนการศึกษาจากแหล่งที่มาอย่าง หลากหลาย	4.04	0.67	3
2	การวิเคราะห์ข้อมูลสภาพจริงของสถานศึกษาในโครงการกองทุนการศึกษาด้วยความเสมอภาค	4.01	0.70	5
3	การตัดสินใจในการบริหารงานสถานศึกษาในโครงการกองทุนการศึกษา โดยปราศจากอคติ	4.07	0.76	1

4	การตัดสินใจในการบริหารงานสถานศึกษาในโครงการกองทุนการศึกษาโดยใช้หลักประสิทธิภาพ	4.03	0.67	4
5	การทบทวนการตัดสินใจบริหารงานของสถานศึกษาในโครงการกองทุนการศึกษา	4.04	0.65	2
ภาพรวมด้านการประมวลผลที่สมดุล		4.04	0.69	

1.4 ด้านมุมมองเชิงจริยธรรมภายในตน ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบย่อย พบว่า สภาพภาวะผู้นำที่แท้จริง แสดงดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 สภาพภาวะผู้นำที่แท้จริงของผู้บริหารสถานศึกษาในโครงการกองทุนการศึกษา ภาคเหนือ ด้านมุมมองเชิงจริยธรรมภายในตน

ข้อที่	สภาพภาวะผู้นำที่แท้จริงของผู้บริหารสถานศึกษา	μ	σ	อันดับ
1	การรับรู้คุณธรรมของตนเองขณะบริหารสถานศึกษาในโครงการกองทุนการศึกษา	4.18	0.63	2
2	ความยึดมั่นคุณธรรมเป้าหมายในการบริหารสถานศึกษาในโครงการกองทุนการศึกษา	4.18	0.63	3
3	การตัดสินใจบริหารสถานศึกษาในโครงการกองทุนการศึกษาด้วยคุณธรรมเป้าหมาย	4.17	0.64	4
4	การเป็นแบบอย่างทางจริยธรรมแก่บุคลากรของสถานศึกษาในโครงการกองทุนการศึกษา	4.11	0.65	5
5	ความสอดคล้องระหว่างลักษณะนิสัย และคุณธรรมเป้าหมายของสถานศึกษาในโครงการกองทุนการศึกษา	4.21	0.61	1
ภาพรวมด้านมุมมองเชิงจริยธรรมภายในตน		4.17	0.63	

2.แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำที่แท้จริงของผู้บริหารสถานศึกษาในโครงการกองทุนการศึกษา ภาคเหนือ ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ แสดงดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำที่แท้จริงของผู้บริหารสถานศึกษาในโครงการกองทุนการศึกษา ภาคเหนือ

ด้านที่	องค์ประกอบภาวะผู้นำที่แท้จริง	แนวทางการพัฒนา	
		แนวทางหลัก	แนวทางเสริม
1	ด้านความตระหนักในตน	การฝึกอบรม	การพัฒนาด้วยตนเอง, การสอนงาน การสร้างเครือข่าย และชุมชน
2	ด้านความโปร่งใสเชิงสัมพันธ์	การสอนงาน	การฝึกอบรม
3	ด้านการประมวลผลที่สมดุล	การฝึกอบรม	การสอนงาน, การสร้างเครือข่าย และชุมชน
4	ด้านมุมมองเชิงจริยธรรมภายในตน	การฝึกอบรม การพัฒนาด้วยตนเอง	การสอนงาน กรณีศึกษา

อภิปรายผลการวิจัย

1. สภาพภาวะผู้นำที่แท้จริงของผู้บริหารสถานศึกษาในโครงการกองทุนการศึกษา ภาคเหนือ

1.1 ด้านความตระหนักในตน มีค่าเฉลี่ยของระดับภาวะผู้นำที่แท้จริง ด้านความตระหนักในตน ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะโรงเรียนในโครงการกองทุนการศึกษา มีระบบการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพ กล่าวคือ การฝึกอบรมเพื่อสร้างการรับรู้ และนำไปสู่การปฏิบัติ กำหนดเป็นเป้าหมาย 3 เสาหลัก และพันธกิจสถานศึกษาในโครงการกองทุนการศึกษา ตลอดจนการกำกับติดตาม และประเมินผลโดย องค์กรมนตรี ผู้บริหารอาสา ศึกษาพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดอย่างกลายมามิตรอยู่อย่างสม่ำเสมอ ประกอบกับประสบการณ์ผู้บริหารสถานศึกษาสูง จนสามารถกล่อมเกลาคิดใจตนเอง สามารถควบคุมอารมณ์ เกิดความมั่นใจ และภูมิใจตนเอง สอดคล้องกับการวิจัยของ Toor, S. U. R. and Ofori, G., (2009 : 299-313) วิจัยเกี่ยวกับอิทธิพลของภาวะผู้นำที่แท้จริงต่อสุขภาวะ (well-being) และการเห็นคุณค่าแห่งตนเชิงสถานการณ์ (contingent self-esteem) พบว่า ความจริงแท้มีความสัมพันธ์กับสุขภาวะ ทางจิต และการเห็นคุณค่าแห่งตนเชิงสถานการณ์ สอดคล้องกับการวิจัยของสุธาสนี แสงมุกดา (2554 : 167) วิจัยเรื่อง การพัฒนาเครื่องมือวัดภาวะผู้นำที่แท้จริง

ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่าภาวะผู้นำที่แท้จริงของ ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านความตระหนักในตนเองในระดับต้น และสอดคล้องกับการวิจัยของธีรภัทร กุโลภาส (2556 : 126-127) วิจัยเรื่องอิทธิพลของภาวะผู้นำที่แท้จริงที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน โดยมีการมองโลก เชิงบวกทางวิชาการและความยึดมั่นผูกพันของครูเป็นตัวแทนส่งผ่าน และขนาดโรงเรียนเป็นตัวแทนรับ : การวิจัยแบบผสมวิธี พบว่าภาวะผู้นำที่แท้จริงอยู่ในระดับสูงสุดด้วยเช่นกัน

1.2 ด้านความโปร่งใสเชิงสัมพันธ์ มีค่าเฉลี่ยเลขคณิตของระดับภาวะผู้นำที่แท้จริงด้านความโปร่งใสเชิงสัมพันธ์ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะได้รับความร่วมมือจากผู้บริหารอาสาเป็นพี่เลี้ยงแก่ผู้บริหารสถานศึกษาในโครงการกองทุนการศึกษา ช่วยส่งเสริมความสัมพันธ์แบบอบอุ่น ไว้วางใจ และบรรยากาศที่ดีระหว่างผู้อำนวยการสถานศึกษา และสำนักงานโครงการกองทุนการศึกษาเพิ่มสูงขึ้น ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาจึงมีแรงจูงใจในการปรับตนเอง มีไว้วางใจ กล้าเปิดเผยข้อมูล และรับฟังการประเมินผลบรรยากาศดีขึ้นนี้ย่อมส่งผลถึงบรรยากาศภายในโรงเรียนในโครงการกองทุนการศึกษาด้วยเช่นกัน สอดคล้องกับการศึกษาของ Wang, C. and Bird, J. J., (2011 : 125-158) หัวข้อความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ของผู้สอนเกี่ยวกับภาวะผู้นำที่แท้จริงของผู้บริหารสถานศึกษาและระดับความไว้วางใจและความยึดมั่นผูกพันของผู้สอน พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีความโปร่งใสเชิงสัมพันธ์สูง จะเป็นผู้ที่สร้างบรรยากาศแบบเปิดเผย ส่งเสริมความแน่นแฟ้นในทีมงาน ความไว้วางใจและยึดมั่นผูกพันในระดับสูง และสอดคล้องกับงานวิจัยของวันทิพย์ สามหาดีไทย (2560 : 124) วิจัยเรื่องภาวะผู้นำที่แท้จริงของผู้บริหารสถานศึกษากับบรรยากาศองค์กรของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี พบว่าการเสริมสร้างความอบอุ่นและให้การสนับสนุนของผู้บริหารสถานศึกษามีค่าเฉลี่ยสูงสุด

1.3 ด้านการประมวลผลที่สมดุล มีค่าของระดับภาวะผู้นำที่แท้จริง ด้านการประมวลผลที่สมดุล ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะรูปแบบการบริหารสถานศึกษาในโครงการกองทุนการศึกษาที่ผู้บริหารสถานศึกษาเลือกใช้เป็นแบบโรงเรียนคุณธรรม มีเป้าหมายการบริหารสถานศึกษาเป็น 3 เสา ซึ่งเกี่ยวข้องกับการบริหารสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ และการบริหารโรงเรียนคุณธรรม โดยกระบวนการบริหารทั้งสองแบบผู้บริหารสถานศึกษาต้องสำรวจข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล ตัดสินใจบริหารจากสภาพจริง โดยยึดหลักความเสมอภาค ปราศจากอคติ และประสิทธิผล เป็นกระบวนการบริหารที่ผู้บริหารสถานศึกษาปฏิบัติเป็นประจำด้วยโรงเรียนในโครงการกองทุนการศึกษาได้รับงบประมาณพิเศษ เพื่อสนับสนุนเป้าหมายของโรงเรียนในโครงการกองทุนการศึกษาสำเร็จ สอดคล้องแนวคิดสถานศึกษาที่มีประสิทธิผลเชิงระบบตามทัศนะของ Hoy, W. K. and Miskel, C.G., (2001 : 4) ตามแนวคิดสถานศึกษาเป็นระบบทางสังคม (School as Social System) สอดคล้องกับงานวิจัยของประเสริฐศักดิ์ เหมไธสง (2559 : 271-272) วิจัยเรื่อง การพัฒนาระบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ สำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก พบว่า การมองสถานศึกษาเป็นระบบทางสังคม โดยคำนึงถึงในแง่ของปัจจัยหรือทรัพยากรที่จำเป็นสำหรับ กระบวนการที่แสดงกลยุทธ์ การมีส่วนร่วม และผลผลิตหรือผลการดำเนินการ ซึ่งเป็นเป้าหมายที่ต้องการอันเกิดจาก

กระบวนการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดสภาพแวดล้อม การเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ ส่วนภาวะผู้นำที่แท้จริงด้านการประมวลผลที่สมดุล อยู่ในระดับมากนั้น สอดคล้องงานวิจัยของขวัญฤดี อาภาพันธ์ (2559 : 80) ได้ทำวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำที่แท้จริงของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 และการวิจัยของวันทิพย์ สามหาดี (2560 : 95) ได้ทำวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำที่แท้จริงของผู้บริหารสถานศึกษากับบรรยากาศองค์กรของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี พบว่า ภาวะผู้นำที่แท้จริงของผู้บริหารสถานศึกษาของงานวิจัยทั้งสอง อยู่ในระดับต้นเช่นเดียวกัน

1.4 ด้านมุมมองเชิงจริยธรรมภายในตน มีค่าเฉลี่ยของระดับภาวะผู้นำที่แท้จริง ด้านมุมมองเชิงจริยธรรมภายในตน ในภาพรวมอยู่ในระดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะเป้าหมาย เสาที่ 3 การสร้างวินัย คุณธรรม จริยธรรม ซึ่งหลักการพัฒนาโรงเรียนคุณธรรมที่น่าสนใจ และดำเนินการอย่างกว้างขวาง สำหรับสถานศึกษาในโครงการกองทุนการศึกษาประยุกต์ใช้ตามบริบทท้องถิ่นนั้น ได้แก่ “4+6 โมเดล” (มูลนิธิยุวพัฒน์, 2564 : 30-83) รูปแบบการบริหารโรงเรียนคุณธรรมนี้มุ่งให้สถานศึกษาประสบความสำเร็จในการพัฒนาคุณธรรม และจริยธรรมอย่างยั่งยืน ผู้เรียนเจริญเติบโตและก้าวหน้าทางวิชาการ และวิชาชีพ พร้อมกับคุณธรรม และจริยธรรมเป็นอุปนิสัยติดตัวไปตลอด จากหลักการบริหารข้างต้น ผู้บริหารสถานศึกษาในโครงการกองทุนการศึกษาเป็นผู้นำการขับเคลื่อนองค์กรไปสู่เป้าหมายจำเป็นต้องมีภาวะผู้นำที่แท้จริง ด้านมุมมองเชิงจริยธรรมภายในตนก่อน เพื่อเป็นแบบอย่างแก่บุคลากรในสถานศึกษา สอดคล้องกับเกียกโกร ผาตโสสง (2562 : 24-44) วิจัยเรื่อง แนวทางการส่งเสริมการบริหารโรงเรียนคุณธรรม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี พบว่า แนวทางการส่งเสริมการบริหารโรงเรียนคุณธรรม ได้แก่ 1)การวางแผนคุณธรรม 2)สร้างกลไกการลงมือปฏิบัติงาน 3)กำหนดทิศทางการนิเทศ 4)การประเมินผลการปฏิบัติ ขั้นตอนการดำเนินการเหล่านี้สอดคล้องกับ แนวทางการบริหารตามแนวคิดของศูนย์โรงเรียนคุณธรรม มูลนิธิยุวสถิรคุณ (2558 : 22-28) ด้วย

2. แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำที่แท้จริงของผู้บริหารสถานศึกษาในโครงการกองทุนการศึกษาภาคเหนือ

2.1 ด้านความตระหนักในตน องค์ประกอบด้านการพัฒนาการรับรู้เป้าหมาย และความคาดหวังการบริหารสถานศึกษาในโครงการกองทุนการศึกษาควรใช้การฝึกอบรมภาคทฤษฎีจากผู้เชี่ยวชาญเป็นแนวทางหลัก เนื่องจากเป็นหัวข้อการฝึกอบรมมีลักษณะเชิงทฤษฎีด้านนโยบายและแผน ที่แน่นอนและชัดเจน หรือเป้าหมาย 3 เสาหลักกำหนดเป็นวัตถุประสงค์การฝึกอบรมได้ ส่วนการพัฒนาด้วยตนเอง (Self-Development) ควรใช้หลังจากการฝึกอบรม(Trainee) ได้แก่ การทบทวนเอกสารที่บ้าน จะส่งเสริมให้ผู้บริหารสถานศึกษาทบทวน ใคร่ครวญ และตระหนักยิ่งขึ้น และการฝึกอบรมหากใช้วิทยากรที่เชี่ยวชาญ จะส่งเสริมแรงบันดาลใจบริหารสถานศึกษามากยิ่งขึ้น ส่วนการสอนงาน (Coaching) และการสร้างเครือข่าย และชุมชน (Networking and Community) เหมาะสมกับการพัฒนาความสามารถควบคุมอารมณ์ ความ

มั่นใจและความภูมิใจในการบริหารสถานศึกษาในโครงการกองทุนการศึกษา เพราะเป็นความสามารถด้านจิตวิทยา ควรใช้ผู้บริหารอาสาที่มีประสบการณ์ และเข้าใจบริบทของสถานศึกษา นำสร้างบรรยากาศที่อบอุ่นเรียนรู้กัน สอดคล้องหลักการพื้นฐานเกี่ยวกับการนิเทศของ Adams, H. and Dickey, F.G., (1953 : 554) แล้วนำสู่การแลกเปลี่ยนกับผู้นิเทศ หรือกลุ่มเครือข่าย สอดคล้องกับงานวิจัยของ พรพิพัฒน์ ตั้งจิตวัฒนากุล (2559 : 148-149) วิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำแบบให้บริการของผู้บริหารสถานศึกษา ระดับมัธยมศึกษา พบว่า เรื่อง แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำแบบให้บริการของผู้บริหารสถานศึกษา ระดับมัธยมศึกษา มีองค์ประกอบ 7 ประการ ได้แก่ การศึกษาหรือพัฒนาด้วยตนเอง การฝึกอบรม การศึกษาดูงาน การประชุมเชิงปฏิบัติการ การสอนงาน การให้คำปรึกษาแนะนำ และชุมชนแห่งการเรียนรู้ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ กฤติมา มะโนพรหม (2562 : 205) วิจัยเรื่อง รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำที่แท้จริงของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำที่แท้จริงของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านความตระหนักรู้ในตนเอง 3 วิธี ได้แก่ การพัฒนาด้วยตนเอง การฝึกอบรม และการสอนงาน

2.2 ด้านความโปร่งใสเชิงสัมพันธ์ องค์ประกอบด้านการพัฒนาความกล้าเปิดเผยข้อมูลงบประมาณให้ผู้อื่นได้รับทราบ ความกล้าสะท้อนผลการปฏิบัติงาน ความไวใจของผู้ร่วมปฏิบัติงาน ความเชื่อมั่นผู้ปฏิบัติงาน และการปรับตัวเข้าบริบทสถานศึกษา เป็นความสามารถด้านจิตวิทยา และปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นด้วย โดยผู้บริหารสถานศึกษาควรมีความตระหนักในตนขั้นพื้นฐานก่อน แล้วพัฒนาการปฏิสัมพันธ์ขึ้น ดังนั้นต้องให้ผู้บริหารอาสา นำสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคลากรปฏิบัติงานในสถานศึกษา สอดคล้องกับการนิเทศด้านการสร้างความสัมพันธ์ของ Adams, H. and Dickey, F.G.,(1953 : 554) รวมถึงผู้บริหารอาสาเปิดโอกาสให้ผู้บริหารสถานศึกษาพัฒนาความสามารถด้านการสร้างบรรยากาศ และความสัมพันธ์ที่ดีในสถานศึกษาด้วยตนเอง เพื่อสร้างความเชื่อมั่นขึ้นในสถานศึกษาระยะยาว ส่วนการพัฒนาช่องทางให้ผู้อื่นประเมินผลการบริหารวิชาการ เป็นหัวข้อการพัฒนาที่เกี่ยวข้องกับทางทฤษฎีด้านการสื่อสารในสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งมีลักษณะแน่นอนตายตัว จึงควรพัฒนาตามแนวทางการฝึกอบรมแบบกลุ่มภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ อาจศึกษากรณีศึกษา (Case Study) ด้วย ส่งเสริมให้การนำความรู้สู่การปฏิบัติได้ถูกต้องตามหลักวิชาการ สอดคล้องกับงานวิจัยของ กฤติมา มะโนพรหม (2562 : 213) วิจัยเรื่อง รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำที่แท้จริงของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำที่แท้จริงของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านความโปร่งใส 2 วิธี ได้แก่ การพัฒนาด้วยตนเอง และกรณีศึกษา

2.3 ด้านการประมวลผลที่สมดุล องค์ประกอบด้านการสำรวจข้อมูลสภาพจริงด้านสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ การวิเคราะห์ข้อมูลสภาพจริง การตัดสินใจโดยปราศจากอคติ และการตัดสินใจโดยใช้หลักประสิทธิภาพ ควรใช้การฝึกอบรม(Trainee) ภาคทฤษฎี และภาคปฏิบัติ เนื่องจากหัวข้อการฝึกอบรมเป็นความรู้ด้านการวิจัยทางการศึกษาสามารถฟังบรรยายรวมถึงการสอดแทรกจริยธรรมการวิจัยได้ด้วย และสามารถนำสู่การประยุกต์ในบริบทได้ รวมทั้งการสร้างเครือข่ายการนิเทศ ติดตาม และประเมินผล มีส่วนร่วมในการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษา แต่การทบทวนการตัดสินใจในการบริหารสถานศึกษาในโครงการกอง

ทุนการศึกษานั้น ควรใช้แนวทางการสอนงาน(Coaching) โดยผู้บริหารอาสา เพราะว่าการทบทวนการตัดสินใจที่ดี อาศัยประสบการณ์ที่นำไปวิเคราะห์สถานการณ์ที่ซับซ้อน พัฒนาตัดสินใจบริหารได้เฉียบคมขึ้นได้ ด้วย การสร้างเครือข่าย และชุมชน (Networking and Community) สอดคล้องกับงานวิจัยของ พรพิพัฒน์ ตั้งจิตวัฒนากุล (2559 : 148-149) วิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำแบบให้บริการของผู้บริหารสถานศึกษา ระดับมัธยมศึกษา พบว่าแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำแบบให้บริการของผู้บริหารสถานศึกษา ระดับมัธยมศึกษา มีองค์ประกอบ 7 ประการ ได้แก่ การศึกษาหรือพัฒนาด้วยตนเอง การฝึกอบรม การศึกษาดูงาน การประชุมเชิงปฏิบัติการ การสอนงาน การให้คำปรึกษาแนะนำ และชุมชนแห่งการเรียนรู้ และสอดคล้องกับงานวิจัยของกฤติมา มะโนพรหม (2562 : 208) วิจัยเรื่อง รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำที่แท้จริงของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำที่แท้จริงของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านความยุติธรรม 3 วิธี ได้แก่ การพัฒนาด้วยตนเอง การสอนงาน และกรณีศึกษา

2.4 ด้านมุมมองเชิงจริยธรรมภายในตน องค์ประกอบด้านการรับรู้คุณธรรมของตน การตัดสินใจบริหารสถานศึกษาด้วยคุณธรรมเป้าหมาย และความสอดคล้องของนิสัยผู้บริหารสถานศึกษากับคุณธรรมเป้าหมาย ควรใช้แนวทางการพัฒนาฝึกอบรม(Trainee) แบบกลุ่มจากวิทยากรผู้เชี่ยวชาญ เนื่องจากการพัฒนาการรับรู้คุณธรรมของตานั้น ผู้บริหารสถานต้องมีความตระหนักในตนก่อนแสดงถึงความเข้าใจตนเอง ปัจจัยพื้นฐานเหล่านี้สามารถนำสร้างสื่อพัฒนาการตัดสินใจบริหารสถานศึกษาด้วยคุณธรรมเป้าหมาย และความสอดคล้องของนิสัยผู้บริหารสถานศึกษากับคุณธรรมเป้าหมาย ซึ่งเป็นการฝึกอบรมภาคปฏิบัติได้ ส่วนการฝึกอบรมภาคทฤษฎีจะเหมาะสมสำหรับหัวข้อการสร้างคุณธรรมเป้าหมาย และการบริหารโรงเรียนคุณธรรม เพราะเป็นหัวข้อแน่นอน และตายตัว ซึ่งควรดำเนินการพร้อมกันกับการฝึกอบรมภาคปฏิบัติ ส่วนการพัฒนาด้วยตนเอง(Self-Development) เป็นการใคร่ครวญ ทบทวน ความรู้ที่บ้านจะช่วยสนับสนุนความเข้าใจเชิงลึกได้ ส่วนการเป็นแบบอย่างทางจริยธรรมแก่บุคลากรในสถานศึกษา ควรใช้การพัฒนาแบบกรณีศึกษา(Case Study) เพราะเรื่องราวที่มีความหมายช่วยสร้างแรงบันดาลใจที่ลึกซึ้งจนสามารถควบคุมพฤติกรรมของตนได้คงทนถาวร แต่ความยึดมั่นคุณธรรมเป้าหมาย ควรใช้การสอนงาน(Coaching)โดยผู้บริหารอาสา เพราะการความยึดมั่นจะเรียนรู้จากสถานการณ์ซับซ้อน โดยผู้บริหารอาสา จะคอยให้คำปรึกษา กำลังใจ และความอบอุ่น สถานการณ์เหล่านี้จะหล่อหลอมความยึดมั่นคุณธรรมเป้าหมายได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ พรพิพัฒน์ ตั้งจิตวัฒนากุล (2559 : 148-149) วิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำแบบให้บริการของผู้บริหารสถานศึกษา ระดับมัธยมศึกษา พบว่ามีองค์ประกอบ 7 ประการ ได้แก่ การศึกษาหรือพัฒนาด้วยตนเอง การฝึกอบรม การศึกษา ดูงาน การประชุมเชิงปฏิบัติการ การสอนงาน การให้คำปรึกษาแนะนำ และชุมชนแห่งการเรียนรู้ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ กฤติมา มะโนพรหม (2562 : 296) วิจัยเรื่อง รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำที่แท้จริงของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำที่แท้จริงของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านมุมมองเชิงจริยธรรมภายในตน 2 วิธี ได้แก่ การพัฒนาด้วยตนเอง และการปฏิบัติให้เห็นเป็นแบบอย่าง

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงวิชาการ ผลการวิจัยครั้งนี้ได้สภาพภาวะผู้นำที่แท้จริง และแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำที่แท้จริงของผู้บริหารสถานศึกษาในโครงการกองทุนการศึกษา เพื่อความตระหนักถึงความสำคัญของภาวะผู้นำที่แท้จริงของผู้บริหารสถานศึกษายิ่งขึ้น

1.1 ควรศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสภาพภาวะผู้นำที่แท้จริงของผู้บริหารสถานศึกษากับ ผลการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment: ITA) ของสถานศึกษา

1.2 ควรศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำที่แท้จริงของผู้บริหารสถานศึกษาผ่านเครือข่ายชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community: PLC)

2. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย การวิจัยนี้ได้ค้นพบแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำที่แท้จริงของผู้บริหารสถานศึกษาในโครงการกองทุนการศึกษาแล้ว เพื่อการขับเคลื่อนสู่การปฏิบัติให้ได้ผลเชิงประจักษ์

2.1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสามารถนำผลการวิจัยสภาพภาวะผู้นำที่แท้จริงของผู้บริหารสถานศึกษากำหนดเป็นนโยบาย และแผนการพัฒนาผู้นำที่แท้จริงของผู้บริหารสถานศึกษาในโครงการกองทุนการศึกษา

2.2 ครูสามารถนำผลการวิจัยแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำที่แท้จริงของผู้บริหารสถานศึกษาไปปรับปรุงมาตรฐานวิชาชีพ และส่งเสริมภาวะผู้นำด้านคุณธรรม จริยธรรมของผู้ประกอบวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษา

3. ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ ผลการวิจัยครั้งนี้ได้สภาพภาวะผู้นำที่แท้จริง และแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำที่แท้จริงของผู้บริหารสถานศึกษาในโครงการกองทุนการศึกษา เพื่อความเป็นประโยชน์

3.1 ครู และผู้บริหารสถานศึกษาในโครงการกองทุนการศึกษา ภาคเหนือ นำผลการวิจัยสภาพภาวะผู้นำที่แท้จริงไปวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อจัดทำแผนการพัฒนาภาวะผู้นำที่แท้จริงของตน และนำสู่การปฏิบัติ

3.2 ครู และผู้บริหารสถานศึกษาในโครงการกองทุนการศึกษา ภาคเหนือ เสนอแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำที่แท้จริงแก่หน่วยงานต้นสังกัดในการจัดทำนโยบายและแผน ตลอดจนงบประมาณสนับสนุน

เอกสารอ้างอิง

- เกรียงไกร ผาดไธสง. (2562). *แนวทางการส่งเสริมการบริหารโรงเรียนคุณธรรม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- เกรียงศักดิ์ วงศ์รักไทย. (2564). *การจัดสรรงบประมาณ ปีงบประมาณ พ.ศ.2566. รายงานการประชุมผู้บริหารโรงเรียนในโครงการกองทุนการศึกษา ภาคเหนือ ครั้งที่ 1 / 2564*. วันที่ 25 พฤศจิกายน 2564. ห้องประชุมโรงเรียนบ้านแซววิทยาคม. เชียงราย: โรงเรียนบ้านแซววิทยาคม.
- กฤติมา มะโนพรหม. (2562). *รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำที่แท้จริงของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน*. วิทยานิพนธ์การศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยพะเยา.
- ขวัญฤดี อาภาพันธ์. (2559). *ภาวะผู้นำที่แท้จริงของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.
- ชัยทวี เสนะวงศ์. (2558). *ภาวะผู้นำที่แท้จริง*. ออนไลน์. สืบค้นเมื่อ 15 มีนาคม 2565. แหล่งที่มา <http://www.ftpi.or.th/2015/3369>.
- ธีรภัทร กุโลภาส. (2556). *อิทธิพลของภาวะผู้นำที่แท้จริงที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน โดยมีการมองโลก เชิงบวกทางวิชาการและความยึดมั่นผูกพันของครูเป็นตัวแปรส่งผ่าน และขนาดโรงเรียนเป็นตัวแปรปรับ : การวิจัยแบบผสมวิธี*. ดุษฎีนิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาวิธีวิทยาการวิจัยการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ประเสริฐศักดิ์ เหมไธสง. (2559). *การพัฒนาระบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้สำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก*. วิทยานิพนธ์การศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริการและพัฒนาการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- พรพิพัฒน์ ตั้งจิตวัฒนากุล. (2559). *แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำแบบให้บริการของผู้บริหาร สถานศึกษา ระดับมัธยมศึกษา*. วิทยานิพนธ์การศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- มูลนิธิยุวพัฒน์. (2564). *ช่วยกันสร้างคนดีให้บ้านเมือง หลักการและกระบวนการพัฒนาโรงเรียน คุณธรรม “4+6โมเดล” ทำอย่างไรให้ประสบความสำเร็จ*. (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพมหานคร: สหมิตรพรินต์ติ้ง แอนด์พลัสสิซิ่ง.
- วันทิพย์ สามหาดไทย. (2560). *ภาวะผู้นำที่แท้จริงของผู้บริหารสถานศึกษากับบรรยากาศองค์กรของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตร มหาบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.

- ศูนย์โรงเรียนคุณธรรม มูลนิธิยุวสถิรคุณ. (2558). *คู่มือปฏิบัติโรงเรียนคุณธรรม*. กรุงเทพมหานคร: สหมิตรพรินติ้ง แอนด์พลับพลิสซิ่ง.
- สำนักงานบริหารมัธยมศึกษาตอนปลาย. (2559). *เกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่ง สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน OBECQA ปี 2559-2560*. กรุงเทพมหานคร: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. (2556). *ข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยจรรยาบรรณของวิชาชีพ พ.ศ. 2556*. ราชกิจจานุเบกษา. 130 (ตอนพิเศษที่ 130 ง), 72-74.
- สุธาสนี แสงมุกดา. (2554). *การพัฒนาเครื่องมือวัดภาวะผู้นำที่แท้จริงของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สันติ บุรณะชาติ. (2558). *การบริหารสถานศึกษาด้วยภาวะผู้นำที่แท้จริง*. *วารสารศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยบูรพา*. 26 (3), 1-13.
- Adams, H. and Dickey, F.G. (1953). *Basic principles of supervision*. New Delhi: Euroasia Publishing House.
- Borgersen, H. C., Hystad, S. W., Larsson, G., & Eid, J. (2014). *Authentic leadership and safety climate among seafarers*. *Journal of Leadership & Organizational Studies*. 21 (4), 394-402.
- Cottrill, K., Denise, L. P., and Hoffman, C. C. (2014). *How authentic leadership and Inclusion benefit organizations*. *Equality, Diversity and Inclusion: An International Journal*, 33 (3), 275-292.
- Hoy, W. K. and Miskel, C.G. (2001). *Educational Administration: Theory, Research, and Practice*. (6th ed.). Singapore: McGraw-Hill.
- Men, L. R., & Stacks, D. (2014). The effects of authentic leadership on strategic internal communication and employee-organization relationships. *Journal of Public Relations Research*. 26 (4), 301-324.
- Sergiovanni, T. J. (1990). *Adding value to leadership gets extraordinary result*. *Educational Leadership*. 47 (8), 23-27.
- Toor, S. U. R., and Ofori, G. (2009). *Authenticity and its influence on psychological well- Being and contingent self-esteem of leaders in Singapore construction sector*. *Construction Management and Economics*. 27 (3), 299-313.
- Topping, K. J. and Ehly, S. W. (2001). Peer Assisted Learning: A frame work for Consulation. *Journal of Education & psychological Consulation*. 12, 113-132.
- Wang, C., and Bird, J. J. (2011). Multi-level modeling of principal authenticity and teachers' trust and engagement. *Academy of Educational Leadership Journal*. 15 (4), 125-158.

ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารกิจกรรมลูกเสือกับการประเมินคุณภาพงานลูกเสือ
ภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร
**Relationship between Administration of Scouting Activities and Internal
Auditing of Scouting Affairs in Schools under the Samut Sakhon
Primary Educational Services Office**

ขวัญเมือง ชูกร, นิษฐ์สินี กู้ประเสริฐ,
ปฐมพรณ์ อินทรางกูร ณ ออยุธยา และ พรพิรุณ วงศ์สมุด
มหาวิทยาลัยธนบุรี

**Kwanmuang Chookorn, Nitsinee Kooprasert,
Pathomporn Intarangrun Na Ayudhya and Pornpirun Wongsamut**
Thonburi University, Thailand
Corresponding Author, E-mail : pook.khunmuang@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ระดับการบริหารกิจกรรมลูกเสือในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร 2) ระดับการประเมินคุณภาพงานลูกเสือภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร และ 3) ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารกิจกรรมลูกเสือกับการประเมินคุณภาพงานลูกเสือภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้อำนวยการลูกเสือและผู้นำลูกเสือในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ในปีการศึกษา 2564 จำนวน 344 คน กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของ Taro Yamane (1973 : 54) และเลือกตัวอย่างโดยใช้วิธีสุ่มแบบแบ่งชั้น จำแนกตามเขตอำเภอ เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ด้วยการหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้วยวิธีของเพียร์สัน

ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับการบริหารกิจกรรมลูกเสือในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 2) ระดับการประเมินคุณภาพงานลูกเสือภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และ 3) การบริหารกิจกรรมลูกเสือมีความสัมพันธ์ทิศทางบวกกับการประเมินคุณภาพงานลูกเสือภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในภาพรวมอยู่ระดับค่อนข้างสูง ($r = 0.946$)

* วันที่รับบทความ : 23 ธันวาคม 2565; วันที่แก้ไขบทความ 18 มกราคม 2566; วันที่ตอบรับบทความ : 19 มกราคม 2566

คำสำคัญ : การบริหารกิจกรรมลูกเสือ; การประเมินคุณภาพงานลูกเสือภายในสถานศึกษา; สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร

Abstracts

The purposes of the current study were to study (1) the administrative level of scouting activities in schools under the Samut Sakhon Primary Educational Services Office, (2) the level of internal auditing of the scouting affairs in schools under the Samut Sakhon Primary Educational Services Office, and (3) relationship between administration of scouting activities and internal auditing of the scouting affairs in schools under the Samut Sakhon Primary Educational Services Office. A sample group consisted of 344 scouting directors in schools under the Samut Sakhon Primary Educational Services Office in the 2021 academic year. The sample group was determined by Yamane's formula (1973) and recruited by stratified sampling by districts. Data were collected by a questionnaire and analyzed by frequency, percentage, mean, standard deviation, and Pearson's correlation coefficient.

The findings revealed that (1) the overall level of scouting administration in schools under the Samut Sakhon Primary Educational Services Office was at the highest level. (2) Overall internal auditing of the scouting affairs in schools under the Samut Sakhon Primary Educational Services Office was at the highest level. (3) The scouting administration had a positive relationship with the internal auditing of the scouting affairs in schools under the Samut Sakhon Primary Educational Services Office, significantly at .05 at a fairly high level ($r = 0.946$).

Keywords: Administration of Scouting Activities; Internal Auditing of Scouting Affairs in Schools; Samut Sakhon Primary Educational Services Office

บทนำ

การปฏิรูปการศึกษามีความมุ่งหมายที่จะจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์แบบเป็นคนดีมีความสามารถและมีความสุข การดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายยังมีพลังและมีประสิทธิภาพ จำเป็นที่จะต้องมีการกระจายอำนาจ และให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมและทำงานเป็นทีม ซึ่งสอดคล้องกับเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 และเป็นไปตามหลักการของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ซึ่งให้มีการจัดระบบโครงสร้างและกระบวนการจัดการศึกษาของไทย มีเอกภาพเชิงนโยบาย และมีความหลากหลายในทางปฏิบัติ มีการกระจายอำนาจไปสู่เขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2553 : 32) สถานศึกษาซึ่งเป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดการศึกษาให้แก่เด็กที่มีอายุในเกณฑ์ตามพระราชบัญญัติ และตามนโยบายของรัฐ โดยเป็นหน่วยงานระดับปฏิบัติที่สามารถทำให้นโยบายของรัฐบาลเห็นผลการปฏิบัติที่เป็นจริงเกิดขึ้น ผลของการจัดการศึกษาเกิดขึ้นที่สถานศึกษาผู้บริหารศึกษาเป็นผู้มีบทบาทสำคัญและมีส่วนรับผิดชอบอย่างใกล้ชิดต่อการจัดการศึกษาที่จะให้เกิดผลอย่างมีประสิทธิภาพ เพราะความสำเร็จของการบริหาร

สถานศึกษาขึ้นอยู่กับผู้บริหารเป็นสำคัญ กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพโดยจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียนคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์และการประยุกต์ความรู้มาใช้ในการป้องกัน แก้ปัญหาและเรียนรู้จากประสบการณ์จริง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2553 : 32)

ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน แบ่งเป็น 2 ลักษณะ คือ 1) กิจกรรมแนะแนว เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริม และพัฒนาความสามารถของผู้เรียนให้เหมาะสมตามความแตกต่างระหว่างบุคคล สามารถค้นพบและพัฒนาศักยภาพของตน เสริมสร้างทักษะชีวิต วุฒิภาวะทางอารมณ์ การเรียนรู้ในเชิงพหุปัญญา และการสร้างสัมพันธภาพที่ดี ซึ่งผู้สอนทุกคนต้องทำหน้าที่แนะแนวให้คำปรึกษาด้านชีวิต การศึกษาต่อและการพัฒนาตนเองสู่โลกอาชีพและการมีงานทำ 2) กิจกรรมนักเรียน เป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนเป็นผู้ปฏิบัติตนเองอย่างครบวงจร ตั้งแต่ศึกษาวิเคราะห์วางแผน ปฏิบัติตามแผน ประเมินและปรับปรุงการทำงาน โดยเน้นการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม เช่น ลูกเสือ – เนตรนารี ยุวกาชาด และผู้บำเพ็ญประโยชน์ กิจกรรมลูกเสือ - เนตรนารี เป็นกิจกรรมที่มุ่งปลูกฝัง ระเบียบวินัย กฎเกณฑ์ เพื่อการอยู่ร่วมกันในสภาพชีวิตต่าง ๆ นำไปสู่พื้นฐานการทำความดีให้แก่สังคม และวิถีชีวิตในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2555 : 1)

ซึ่งกระบวนการจัดให้เป็นไปตามข้อกำหนดของคณะกรรมการลูกเสือแห่งชาติ และเป็นยุทธศาสตร์หนึ่งที่นำไปสู่การปฏิบัติของกระทรวงศึกษาธิการ ด้านการพัฒนาการจัดการและพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ ในส่วนการปฏิรูปการเรียนรู้สู่การใช้ความรู้เป็นฐานในการดำรงชีพ โดยการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ให้ดำเนินการในลักษณะส่งเสริมกิจกรรมค่ายพัฒนาตนตรี กีฬาและนันทนาการ เช่น ค่ายสุภาพบุรุษอาชีวะ ค่ายอาสาพัฒนา ค่ายคุณธรรม จริยธรรม ลูกเสือ เนตรนารีและชมรมต่าง ๆ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2556 : 3) กิจกรรมลูกเสือใช้องค์ความรู้ ทักษะและเจตคติจากการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ และประสบการณ์ของผู้เรียนมาปฏิบัติกิจกรรมเพื่อช่วยให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญ ได้แก่ ความสามารถในการสื่อสาร ความสามารถในการคิด ความสามารถในการแก้ปัญหา ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต และความสามารถในการใช้เทคโนโลยี ซึ่งจะส่งผลในการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ได้แก่ รักชาติ ศาสนา กษัตริย์ ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทย และมีจิตสาธารณะ เกิดทักษะการทำงาน และอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุขในฐานะเป็นพลเมืองไทยและพลโลก (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2555 : 1)

ในปัจจุบันการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเป็นปัญหาที่ผู้บริหารโรงเรียนแต่ละแห่งมีปัญหาไม่เหมือนกันขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อมของโรงเรียน ซึ่งสามารถสรุปปัญหาที่พบในการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนไว้ดังนี้ ปัญหาด้านการจัดทำหลักสูตร ปัญหาด้านการบริหารจัดการ ปัญหาด้านการดำเนินงาน ปัญหาด้านการประเมินผล (กรองแก้ว จันทร์เกตุ, 2548 : 4) ปัญหาการบริหารด้านการกำหนดนโยบายและแนวทาง

ปฏิบัติ ปัญหาการบริหารด้านการส่งเสริมสนับสนุน ปัญหาการบริหารด้านประเมินผลและรายงาน (ดาริน สุทธิสะอาด, 2547 : 44) ปัญหาขาดวิทยากรท้องถิ่นที่จะให้ความรู้กับนักเรียน ขาดครูที่มีความรู้ความสามารถในการจัดกิจกรรม ครูไม่มีเวลาเพียงพอที่จะดำเนินงาน ขาดตัวอย่างการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และผู้ปกครองไม่ตระหนักถึงประโยชน์ของการจัดกิจกรรม กิจกรรมตามความสนใจความถนัดขาดการนำผลการประเมินไปใช้ในการพัฒนากิจกรรม ขาดการนิเทศติดตามการประเมินผลการจัดกิจกรรม (อรุณี อินทรปัญญา, 2548 : 35) ระยะเวลาการบริหารงานกิจกรรมลูกเสือและวุฒิทางลูกเสือมีผลกระทบกับสภาพการบริหารงานลูกเสือ และยังพบปัญหาที่สำคัญอีกอย่างคือ เจ้าหน้าที่และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินการส่งเสริมหรือสนับสนุนกิจการลูกเสือของเขตพื้นที่การศึกษา

จากข้อมูลการประเมินลูกเสือต้นแบบปีที่ผ่านมา ปัญหาของงานลูกเสือในสถานศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาครที่ผ่านมา ยังไม่เป็นไปในแนวทางเดียวกันกับเกณฑ์การประเมินคุณภาพงานลูกเสือภายในสถานศึกษาซึ่งประกอบด้วย 4 ด้าน คือ ด้านลูกเสือ ด้านผู้บริหาร ด้านผู้กำกับลูกเสือ และด้านการจัดมวกิจกรรมลูกเสือ (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2556 : 1) ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่างานลูกเสือในสถานศึกษาในด้านลูกเสือยังไม่มีมีการเก็บข้อมูลการประเมินผลที่ไม่ชัดเจน ด้านผู้บริหาร ผู้บริหารสถานศึกษาให้ความสำคัญน้อย รวมถึงไม่มีวิสัยทัศน์ในงานลูกเสือ ด้านผู้กำกับลูกเสือ พบปัญหาบุคลากรไม่มีวุฒิทางลูกเสือ ผู้ศึกษาวิจัยซึ่งเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาและมีหน้าที่ปฏิบัติงานด้านจัดกิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี ได้ศึกษาการบริหารกิจกรรมลูกเสือในโรงเรียน ซึ่งได้จากการสัมภาษณ์ ผู้บริหารโรงเรียน และหัวหน้างานกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน พบว่าโรงเรียนมีการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในภาพรวม ไม่มีทิศทางที่แน่นอน ไม่มีความชัดเจนในการปฏิบัติ การจัดเป็นไปในลักษณะรูปแบบเดิม ไม่มีการเปลี่ยนแปลงคล้ายกันทุกปีตามภาระของบุคคลตามที่หลักสูตรกำหนดทำให้เกิดประโยชน์น้อย ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่การศึกษาการบริหารกิจกรรมลูกเสือตามเกณฑ์การประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ซึ่งแนวทางการบริหารกิจการลูกเสือที่พัฒนาขึ้นนั้นจะเป็นประโยชน์สำหรับสถานศึกษาอื่น ๆ ในการบริหารกิจการลูกเสือต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการบริหารกิจกรรมลูกเสือในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร
2. เพื่อศึกษาระดับการประเมินคุณภาพงานลูกเสือภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารกิจกรรมลูกเสือกับการประเมินคุณภาพงานลูกเสือภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร

ระเบียบวิธีวิจัย

วิจัยครั้งนี้เป็นวิจัยเชิงพรรณนา โดยเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามแนวคิด ทฤษฎี ตำราเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แบ่งเป็น 3 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Check List) สอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ในสถานศึกษา

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารกิจกรรมลูกเสือในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) โดยกำหนดค่าคะแนนของแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์ให้คะแนนของช่วงน้ำหนักคะแนนตามแนวทางการสร้างเครื่องมือ ของ ไลเคิร์ต (Likert's five Rating Scale) ดังนี้

- 5 หมายถึง ระดับการบริหารงานกิจกรรมลูกเสือ อยู่ในระดับ มากที่สุด
- 4 หมายถึง ระดับการบริหารงานกิจกรรมลูกเสือ อยู่ในระดับ มาก
- 3 หมายถึง ระดับการบริหารงานกิจกรรมลูกเสือ อยู่ในระดับ ปานกลาง
- 2 หมายถึง ระดับการบริหารงานกิจกรรมลูกเสือ อยู่ในระดับ น้อย
- 1 หมายถึง ระดับการบริหารงานกิจกรรมลูกเสือ อยู่ในระดับ น้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับระดับการประเมินคุณภาพงานลูกเสือภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) โดยกำหนดค่าคะแนนของแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์ให้คะแนนของช่วงน้ำหนักคะแนนตามแนวทางการสร้างเครื่องมือ ของ ไลเคิร์ต (Likert's five Rating Scale) ดังนี้

- 5 หมายถึง มีการประเมินคุณภาพงานลูกเสือภายในสถานศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด
- 2 หมายถึง มีการประเมินคุณภาพงานลูกเสือภายในสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง มีการประเมินคุณภาพงานลูกเสือภายในสถานศึกษา ระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง มีการประเมินคุณภาพงานลูกเสือภายในสถานศึกษา อยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง มีการประเมินคุณภาพงานลูกเสือภายในสถานศึกษา อยู่ในระดับน้อยที่สุด

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยมีการดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

2.1 ศึกษาข้อมูลจากตำรา หลักการ แนวคิด ทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารกิจกรรมลูกเสือตามวงจรคุณภาพในสถานศึกษา สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร

2.2 ศึกษาหลักเกณฑ์และวิธีการสร้างแบบสอบถามจากเอกสาร

2.3 กำหนดกรอบแนวคิด ขอบข่ายในการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ให้สอดคล้องครอบคลุมกับวัตถุประสงค์การวัดตามนิยามศัพท์

2.4 ร่างแบบสอบถามที่สร้างขึ้นตามกรอบแนวคิดและวัตถุประสงค์ ของทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการบริหารกิจกรรมลูกเสือและการประเมินคุณภาพงานลูกเสือภายในสถานศึกษา สังกัดเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสมุทรสาคร

2.5 นำแบบสอบถามที่จัดทำขึ้น เสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ให้มีความครอบคลุมทางด้านเนื้อหา ความชัดเจนทางด้านภาษา หลังจากนั้นผู้วิจัยนำมาปรับปรุงตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้อำนวยการลูกเสือและผู้นำลูกเสือในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร จำนวน 102 โรงเรียน จำนวน 2,435 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ข้อมูล ณ วันที่ 10 มิถุนายน 2564) กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของ Taro Yamane (1973 : 54) ได้จำนวน 344 คน ด้วยวิธีสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling)

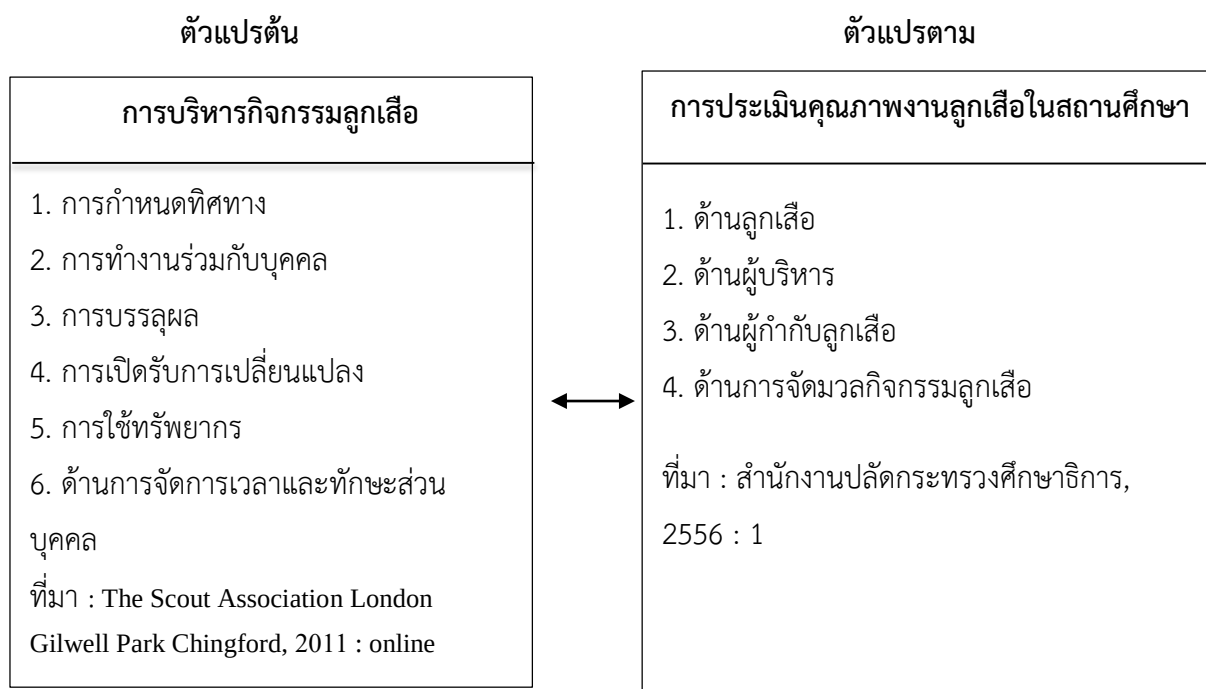
การหาคุณภาพเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม จึงมีการทดสอบความเที่ยงตรง (Validity) ได้ค่า = 1.00 ทุกข้อ และค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ทั้งฉบับเท่ากับ .977

การเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) และข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) เป็นข้อมูลที่นำมาใช้ประกอบการศึกษา ซึ่งทำให้การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการศึกษาค้นคว้าจากตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อให้เป็นแนวทางในการทำการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูล โดยหาค่าความถี่ (frequency) ค่าร้อยละ (percentage) ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Product- Moment Correlation Coefficient)

กรอบแนวคิดในการวิจัย

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับระดับการบริหารกิจกรรมลูกเสือในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร

ตารางที่ 1 วิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารกิจกรรมลูกเสือในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร (โดยภาพรวม)

(n = 344)

การบริหารกิจกรรมลูกเสือในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับ
1. การกำหนดทิศทาง	4.64	.35	มากที่สุด	5
2. การทำงานร่วมกับบุคคล	4.67	.31	มากที่สุด	4
3. การบรรลุผล	4.49	.32	มาก	6
4. การเปิดรับการเปลี่ยนแปลง	4.69	.36	มากที่สุด	2
5. การใช้ทรัพยากร	4.68	.37	มากที่สุด	3
6. ด้านการจัดการเวลาและทักษะส่วนบุคคล	4.71	.35	มากที่สุด	1
ภาพรวม	4.64	.29	มากที่สุด	

จากตารางที่ 1 พบว่า ระดับการบริหารกิจกรรมลูกเสือในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.64$, S.D. = 0.29) เมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการจัดการเวลาและทักษะส่วนบุคคล ($\bar{X} = 4.71$, S.D. = 0.35) รองลงมา คือ การเปิดรับการเปลี่ยนแปลง ($\bar{X} = 4.69$, S.D. = 0.36) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การบรรลุผล ($\bar{X} = 4.49$, S.D. = 0.32)

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการประเมินคุณภาพงานลูกเสือภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร

ตารางที่ 2 วิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมินคุณภาพงานลูกเสือภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร (โดยภาพรวม)

(n = 344)

การประเมินคุณภาพงานลูกเสือภายใน สถานศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับ
1. ด้านลูกเสือ	4.71	.38	มากที่สุด	3
2. ด้านผู้บริหาร	4.73	.34	มากที่สุด	2
3. ด้านผู้กำกับลูกเสือ	4.70	.40	มากที่สุด	4
4. ด้านการจัดมวลกิจกรรมลูกเสือ	4.81	.31	มากที่สุด	1
ภาพรวม	4.73	.33	มากที่สุด	

จากตารางที่ 2 พบว่า ระดับการประเมินคุณภาพงานลูกเสือภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.81$, S.D. = 0.33) เมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการจัดมวลกิจกรรมลูกเสือ ($\bar{X} = 4.81$, S.D. = 0.31) รองลงมา คือ ด้านผู้บริหาร ($\bar{X} = 4.73$, S.D. = 0.34) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านผู้กำกับลูกเสือ ($\bar{X} = 4.70$, S.D. = 0.40)

2. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารกิจกรรมลูกเสือกับการประเมินคุณภาพงานลูกเสือภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร

ตารางที่ 3 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารกิจกรรมลูกเสือกับการประเมินคุณภาพงานลูกเสือภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร (n = 344)

ตัวแปร การบริหารกิจกรรมลูกเสือ	การประเมินคุณภาพงานลูกเสือใน สถานศึกษา					r
	1. ด้านลูกเสือ	2. ด้านผู้บริหาร	3. ด้านผู้กำกับลูกเสือ	4. ด้านการจัดเวลา กิจกรรมลูกเสือ	(Y _{tot})	
1. การกำหนดทิศทาง	.670**	.571**	.568**	.616**	.656**	ค่อนข้างสูง
2. การทำงานร่วมกับบุคคล	.567**	.510**	.656**	.560**	.620**	ค่อนข้างสูง
3. การบรรลุผล	.369**	.535**	.549**	.485**	.521**	ปานกลาง
4. การเปิดรับการเปลี่ยนแปลง	.919**	.801**	.925**	.643**	.831**	สูง
5. การใช้ทรัพยากร	.612**	.798**	.935**	.596**	.773**	ค่อนข้างสูง
6. ด้านการจัดการเวลาและทักษะ	.739**	.670**	.910**	.516**	.898**	สูง
ส่วนบุคคล (X _{tot})	.680**	.819**	.910**	.657**	.946**	สูง

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 3 พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรการบริหารกิจกรรมลูกเสือกับการประเมินคุณภาพงานลูกเสือภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาครในแต่ละข้อมีค่าอยู่ระหว่าง 0.369 – .946 เป็นสหสัมพันธ์ในลักษณะคล้ายตามกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 พบว่า ระดับการบริหารกิจกรรมลูกเสือในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารและครูมีการดำเนินการให้มีกิจกรรมลูกเสือในสถานศึกษาโดยยึดมั่นในหลักการบริหารหรือกระบวนการบริหารกิจกรรมลูกเสือเป็นอย่างดี และต้องถือปฏิบัติอย่างเคร่งครัดจึงจะทำให้กิจกรรมลูกเสือมี

ประสิทธิภาพและประสิทธิผลตามวัตถุประสงค์ในการจัดกิจกรรมลูกเสือ เมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือด้านการจัดการเวลาและทักษะส่วนบุคคล สอดคล้องกับแนวความคิดของ The Scout Association London Gilwell Park Chingford, 2011 : online ที่กล่าวว่า การใช้ทรัพยากร (Using resources) นั้น มีการจัดการข้อมูลที่เพียงพอให้กับบุคลากรได้อย่างเหมาะสม มีการบริหารงบประมาณ และแหล่งรายได้ ได้อย่างเพียงพอและเหมาะสม ใช้กระบวนการตัดสินใจในเรื่องจำเป็นเร่งด่วนได้อย่างทันที่และดีที่สุด สามารถตรวจสอบและตัดสินใจจากข้อมูลที่มีอยู่อย่างดีที่สุดเพื่อความถูกต้องเหมาะสมและมีประสิทธิภาพมากที่สุด คำนึงถึงการปฏิบัติงานที่ส่งผลต่อสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกหน่วยงานที่จะเกิดขึ้น เป็นผลกระทบเชิงลบและผลกระทบเชิงบวก สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิริกมล พุมมา (2562 : 54) เรื่อง การบริหารงานลูกเสือกับผลการประเมินตามเกณฑ์การประเมินคุณภาพงานลูกเสือภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 และ เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลของการบริหารงานลูกเสือในสถานศึกษาสังกัดเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 กับเขต 2 อยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สายฟ้า หาสีสุข (2563 : 43) การพัฒนาแนวทางการบริหารกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพปัจจุบันการบริหารกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี ในสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 โดยภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด เช่นกัน

ผลการวิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 พบว่า ระดับการประเมินคุณภาพงานลูกเสือภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารและครู ขบวนการลูกเสือเป็นมาตรการที่สำคัญในการพัฒนาเยาวชนที่กระทรวงศึกษาธิการได้ยึดถือเป็นแนวทางดำเนินการอย่างต่อเนื่องมาเป็นระยะเวลายาวนาน ทุกครั้งที่มีการประชุมสัมมนาที่เกี่ยวกับกิจการลูกเสือ จะมีเสียงกล่าวขวัญถึงความต้องการและความพยายามที่จะพัฒนาการจัดกิจกรรมลูกเสือให้เกิดผลสัมฤทธิ์ตามวัตถุประสงค์ หลักการ วิธีการของกิจการลูกเสืออย่างแท้จริง เมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการจัดมวลกิจกรรมลูกเสือ สอดคล้องกับแนวความคิดของ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ (2556 : 1) ที่กล่าวว่า ด้านการจัดมวลกิจกรรมลูกเสือนั้น เป็นหน้าที่ผู้บริหารและผู้นำกับลูกเสือ ร่วมกันจัดกิจกรรมสัญลักษณ์แก่ลูกเสือ ได้แก่ การอบรมให้ลูกเสือมีระเบียบ วินัย ในการประกอบพิธีการทางลูกเสือ กิจกรรมเดินทางไกล การอยู่ค่ายพักแรม การทดสอบเพื่อรับเครื่องหมายสัญลักษณ์ ในหลักสูตรพิเศษ มีการจัดกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์และกฎ และหลักธรรมของศาสนา ฝึกอบรมให้ช่วยเหลือครอบครัว ครู อาจารย์ บำเพ็ญประโยชน์ รู้รักสามัคคี มีการจัดกิจกรรมโครงการเพื่อแก้ไขปัญหาด้านสุขภาพอนามัย ด้านอุปโภค ด้านสภาพปัญหาเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม การมีส่วนร่วมในกิจกรรม สถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และอบรมพัฒนาวิชาชีพ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิริกมล พุมมา (2562 : 54) เรื่อง การบริหารงานลูกเสือกับผลการประเมินตามเกณฑ์การประเมินคุณภาพงานลูกเสือภายใน สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 และ เขต 2

ผลการวิจัยพบว่า ผลของเกณฑ์การประเมินคุณภาพงานลูกเสือภายในสถานศึกษา สังกัดเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 กับเขต 2 อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ อำไพ โสตาดี (2562 : 31) ได้ศึกษา บทบาทผู้บริหารกับการนำและการจัดการลูกเสือที่ดีในโรงเรียนสังกัดสำนักงาน เขต พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ผลวิจัยพบว่า การนำและการจัดการลูกเสือที่ดีในโรงเรียนสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ หทัยภัทร จินสุทธิ์ (2563 : 43) ได้ศึกษารูปแบบการบริหารกิจกรรมลูกเสือเพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตของนักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เขต 3 ในจังหวัดนนทบุรี ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพ การบริหารกิจกรรมลูกเสือเพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ในจังหวัดนนทบุรี การปฏิบัติตามหลักการบริหารอยู่ในระดับมาก 2) รูปแบบการ บริหารกิจกรรมลูกเสือเพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตของนักเรียนโรงเรียน มัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา เขต 3 ในจังหวัดนนทบุรี ประกอบด้วย การจัดตั้งกลุ่มกองลูกเสือ การบังคับบัญชาลูกเสือ การ จัดการเรียนการสอนวิชาลูกเสือ การเงิน ลูกเสือ และการรายงานกิจกรรมลูกเสือ 3) ความเหมาะสมและความ เป็นไปได้ในการนำรูปแบบการบริหารกิจกรรมลูกเสือเพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ในจังหวัดนนทบุรี อยู่ในระดับมาก เช่นกัน

ผลการวิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 พบว่า การบริหารกิจกรรมลูกเสือมีความสัมพันธ์ทิศ ทางบวกกับการประเมินคุณภาพงานลูกเสือภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสมุทรสาคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิริกมล พุ่มมา (2562 : 54) เรื่อง การบริหารงานลูกเสือกับผลการประเมินตามเกณฑ์การประเมินคุณภาพงานลูกเสือภายใน สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 และ เขต 2 ผลการวิจัย พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างผลของการบริหารงานลูกเสือกับผลของเกณฑ์การประเมินคุณภาพงานลูกเสือ ภายในสถานศึกษาสังกัดเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 กับ เขต 2 มีความสัมพันธ์กัน ในระดับสูง ซึ่งความสัมพันธ์กันในทางบวก และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับที่ .01 และสอดคล้องกับงานวิจัย ของ อำไพ โสตาดี (2562 : 31) ได้ศึกษา บทบาทผู้บริหารกับการนำและการจัดการลูกเสือที่ดีในโรงเรียนสังกัด สำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กันอยู่ในระดับสูง ลักษณะแบบ คล้อยตามกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.1

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งนี้

1. ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ควรนำการบริหารงานตามวงจรคุณภาพ ด้านการบรรลุผล โดยที่ผู้บริหารสถานศึกษามีการประชุม มอบหมายหน้าที่ ความรับผิดชอบด้านการจัดกิจกรรมลูกเสือเป็นทิศทางเดียวกันให้ แก่ ครู ผู้กำกับลูกเสือ ตามคุณวุฒิทางการลูกเสือ รับทราบในส่วนนโยบายการปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้
2. ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ควรนำการดำเนินงานกิจการลูกเสือ ด้านผู้กำกับลูกเสือ โดยที่ผู้บริหาร ให้ครูและผู้กำกับลูกเสือในสถานศึกษาดำเนินการจัดตั้ง เพื่อพัฒนา หมู่ กอง กลุ่ม ผู้บังคับบัญชาลูกเสือ รวมทั้งจัดทำรายงานและประชาสัมพันธ์กิจการลูกเสือ
3. ผู้บริหารสถานศึกษาควรนำการดำเนินงานกิจการลูกเสือ สัปดาห์ละ 2 ชั่วโมง พร้อมรณรงค์ให้มิติดอาสาภายใน และภายนอกสถานศึกษา

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรทำการศึกษาในสถานที่แตกต่างกัน เพราะในงานวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาเฉพาะในนครปฐมเขต 2 เท่านั้น ในการวิจัยสำรวจครั้งต่อไป ควรมีการศึกษาภูมิภาคอื่น ๆ เพื่อให้มีความครอบคลุมของข้อมูล
2. ควรทำการศึกษาเชิงคุณภาพเพิ่มเติม เพราะในงานวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาวิจัยเชิงปริมาณ ซึ่งในการวิจัยสำรวจครั้งต่อไป ควรเพิ่มการสำรวจเชิงคุณภาพ เพื่อสอบถามข้อมูลเชิงลึก

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2556). *แนวการจัดกิจกรรมแนะแนวตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กรองแก้ว จันทรเกตุ. (2548). *สภาพและปัญหาการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐ จังหวัดปทุมธานี*. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ดาริน สุทธิสะอาด. (2547). *ปัญหาในการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ศิริกมล พุมมา. (2562). *การบริหารงานลูกเสือกับผลการประเมินตามเกณฑ์การประเมินคุณภาพงานลูกเสือภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 และ เขต 2*. ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี.

- สายฟ้า หาสีสุข. (2563). *การพัฒนาแนวทางการบริหารกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารีในสถานศึกษา* สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4. ปรินญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2553). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2553*. กรุงเทพมหานคร: สำนักนายกรัฐมนตรี.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2555). *หลักเกณฑ์และวิธีการคัดเลือกโรงเรียนต้นแบบลูกเสือ*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- สำนักปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. (2556). *เกณฑ์การประเมินคุณภาพงานลูกเสือภายในสถานศึกษา*. กรุงเทพมหานคร: สกสค. ลาดพร้าว.
- หทัยภัทร จินสุทธิ. (2563). *รูปแบบการบริหารกิจกรรมลูกเสือเพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เขต 3 ในจังหวัดนนทบุรี*. ปรินญามหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ.
- อำไพ โสดาดี. (2562). *บทบาทผู้บริหารกับการนำและการจัดการลูกเสือที่ดีในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9*. ปรินญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษาระดับบริหารการศึกษ. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- อรุณี อินทรปัญญา. (2548). *ปัญหาการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาลจังหวัดนนทบุรี*. วิทยานิพนธ์ปรินญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- Taro Yamane(1973). *Statistics: An Introductory Analysis*. (3rdEd). New York. Harper and Row Publications.
- The Scout Association London Gilwell Park Chingford. (2011). Good scouting leadership and management. *Online*. Retrieved June. 28 2022. from <http://www.scouts.org.uk>.

แนวทางการดำเนินงานของธุรกิจโรงรีดหลังคาเหล็ก

กรณีศึกษา : บริษัท สตาร์เทคสตีล จำกัด

Guidelines for the Operation of Metal Sheet Roof Rolling Business A Case Study : Startech Steel Co., Ltd.

กำพล สีเสมอ และ อุมารวรรณ วาทกิจ

มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

Kamphol Srisamer and Umarwan Watakit

Northeastern University, Thailand

Corresponding Author, Email : kampholsrisamer@gmail.com

บทคัดย่อ

งานวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาจากการดำเนินงาน พฤติกรรมและปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อ และนำเสนอแนวทางการดำเนินงานของธุรกิจโรงรีดหลังคาเหล็ก : กรณีศึกษา บริษัทสตาร์เทคสตีล จำกัด กลุ่มตัวอย่างได้แก่ลูกค้า จำนวน 384 คน ผู้ประกอบการและผู้บริหารธุรกิจโรงรีดหลังคาเหล็ก จำนวน 24 สาขา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วยแบบสัมภาษณ์แบบสอบถามและการสนทนากลุ่ม สถิติที่ใช้ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ โดยหมุนแกนองค์ประกอบแบบมุลึก ด้วยวิธีแวนแมกซ์

ผลการวิจัย พบว่า การดำเนินงานตามหลักการบริหาร 6M พบว่า มีการจัดสรรงบประมาณ มีวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการดำเนินงาน การวางแผนการจัดซื้อ การวางแผนการผลิตและจัดส่ง มีการแข่งขันด้านกลยุทธ์ส่วนประสมทางการตลาด และพบปัญหาด้านเครื่องจักรกลที่มีอายุใช้งานนาน ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อหลังคาเหล็ก ประกอบด้วย ด้านบริการประทับใจ, ด้านคน, ด้านคุณภาพสินค้า, ด้านอำนาจการ , ด้านบริการที่ดีเยี่ยม และ ด้านความคุ้มค่า และแนวทางการดำเนินงานของธุรกิจโรงรีดหลังคาเหล็ก ได้แก่ 1) ด้านบุคลากร ควรวางแผนกำลังคน ฝึกอบรม และผลตอบแทนสิทธิประโยชน์ต่างๆที่ควรได้รับ 2) ด้านการเงินและบัญชี ควรใช้การควบคุมและติดตามหนี้ พร้อมทั้งตรวจสอบอย่างต่อเนื่อง 3) ด้านวัสดุ อุปกรณ์ ควรวางแผนการใช้วัตถุดิบและการเชื่อมต่อข้อมูลเข้ากับชุดควบคุมเครื่องจักรเพื่อให้เห็นสต็อกวัตถุดิบที่เป็นปัจจุบัน 4) การจัดการ ควรมีระบบจัดซื้อ การผลิต เพื่อเชื่อมโยงข้อมูลการจัดซื้อและการผลิตเพื่อให้เห็นสต็อกคงเหลือที่เป็นปัจจุบัน ปัจจุบัน 5) การตลาด ควรอบรมพนักงานขายด้านการออกแบบโครงสร้าง วัตถุดิบต่างๆ การเก็บรวบรวมข้อมูลผลิตภัณฑ์ลูกค้าต้องการเพื่อนำมาวิเคราะห์ ควรจัดทำงาน

* วันที่รับบทความ : 14 มกราคม 2566; วันที่แก้ไขบทความ 14 กุมภาพันธ์ 2566; วันที่ตอบรับบทความ : 18 กุมภาพันธ์ 2566

เพื่อเสนอความคุ้มค่าของการจัดทำโปรโมชั่น 6) ด้านเครื่องจักรกล ควรจัดทำแผนการซ่อมบำรุงประจำเดือน
ฝึกอบรมการใช้งานให้ถูกวิธี จัดให้มีผู้รับผิดชอบตรวจสอบติดตามและดูแลเครื่องจักร

คำสำคัญ : แนวทางการดำเนินงาน; ส่วนประสมทางการตลาด; โรงรีดเหล็กลูกเหล็ก

Abstracts

The purposes of this research were 1) to study the current situation, operational problems, behavior and marketing mix factors affecting purchasing decision 2) present guidelines for metal sheet roof rolling business: a case study of Startech Steel Co., Ltd. The sample group consisted of 384 customers, entrepreneurs and metal sheet roof rolling business executives, with the total number of 24 branches. The research instruments included interview form, questionnaires and group discussion. The statistics used were the mean, standard deviation and exploration factor analysis (EFA) by orthogonal rotation using Varimax method.

The research results were found that: The operation according to the principle of 6M management was found that it consisted of a budget allocation, materials and equipment used in the operation, a plan of purchasing, production planning and delivery, competition in marketing mix strategies and a long time mechanical problems. The marketing mix factors affecting decision on purchasing metal sheet roof consisted of impressive service, people, product quality, administration, excellent service and worthiness. And The guidelines for the operation of metal sheet roof rolling business were as follows: 1) On aspect of personnel, there should be a manpower planning, training and various benefits that should be received. 2) On aspect of finance and accounting, there should be a debt control and collection and continuous inspection. 3) On aspect of materials and equipment, there should be a plan of using raw materials and linking data with the machine control department to show the current stock of raw materials in a real time. 4) On aspect of management, there should be a system of purchasing, production to link purchasing and production information to show the current stock in a real time. 5) On aspect of marketing, there should be training sales staff, structural design, various raw materials, collecting product information that customers needed for analyzing, budgets should be prepared to present worthiness of the promotion. 6) On aspect of machinery, a monthly maintenance plan should be prepared, there should be training a proper usage, a person responsible for inspecting, inspection and machine maintenance should be prepared.

Keywords : Guidelines for the Operation; Marketing Mix; Metal Sheet Roof Rolling

บทนำ

อุตสาหกรรมเหล็กเป็นอุตสาหกรรมที่มีความสำคัญมากต่อการพัฒนาทางเศรษฐกิจของประเทศไทย เนื่องจากเหล็กมีความจำเป็นต่อการผลิตอุตสาหกรรมต่อเนื่องที่มีส่วนในการขยายตัวของเศรษฐกิจในหลายประเภท เช่น อุตสาหกรรมยานยนต์ อุตสาหกรรมเครื่องใช้ไฟฟ้า และอุตสาหกรรมก่อสร้าง เป็นต้น การบริโภคเหล็กดิบของไทยในปี 2020 ปรับตัวลดลง ร้อยละ 12.3 เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า อยู่ที่ปริมาณ 7.22 ล้านตัน และการบริโภคผลิตภัณฑ์เหล็กสำเร็จรูปของไทยในปี 2020 หดตัวร้อยละ 11.6 เมื่อเทียบกับปีก่อน โดยการบริโภคอยู่ที่ 16.48 ล้านตัน และการบริโภคเหล็กที่แท้จริง (Real Steel Use) หดตัวลงร้อยละ 13.27

เมื่อเทียบกับปี 2019 มีการบริโภคที่แท้จริงอยู่ที่ 16.36 ล้านตัน (สถาบันเหล็กและเหล็กกล้าแห่งประเทศไทย, 2563 : ออนไลน์)

การบริโภคเหล็กทรงยาวของไทยในปี 2020 อยู่ที่ 6.32 ล้านตัน หดตัวร้อยละ 9.9 โดยการบริโภคเหล็กเส้นและเหล็กโครงสร้างรูปพรรณ (Bar & HR section) อยู่ที่ 3.74 ล้านตัน ลดลงร้อยละ 15.7 เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า การบริโภคเหล็กกลม (Wire rod) อยู่ที่ 2.24 ล้านตัน หดตัวร้อยละ 3.3 เมื่อเทียบกับปี 2019 การบริโภคผลิตภัณฑ์เหล็กทรงแบน ในปี 2020 อยู่ที่ 10.17 ล้านตัน หดตัวร้อยละ 12.6 การบริโภคเหล็กแผ่นรีดร้อน (HR sheet) เหล็กแผ่นหนารีดร้อน (HR plate) และ เหล็กแผ่นรีดเย็น (CR sheet) ปรับลดลงร้อยละ 20.5 ร้อยละ 21.8 และร้อยละ 19 มีปริมาณการบริโภคอยู่ที่ 5.17 ล้านตัน 4.56 แสนตัน และ 2.89 ล้านตัน ตามลำดับ ขณะที่การบริโภคเหล็กแผ่นเคลือบสังกะสี (Galvanized sheet) ขยายตัวขึ้น ร้อยละ 3.3 เมื่อเทียบกับปี 2019 มีปริมาณการบริโภคอยู่ที่ 2.93 ล้านตัน โดยการบริโภคผลิตภัณฑ์เหล็กสำเร็จรูปส่วนใหญ่ปรับตัวลดลง สอดคล้องกับภาคอุตสาหกรรมต่อเนื่องที่ การผลิตมีการชะลอตัวตามภาวะเศรษฐกิจชะลอตัว จากผลกระทบของการระบาดของโควิด-19 (สถาบันเหล็กและเหล็กกล้าแห่งประเทศไทย, 2563 : ออนไลน์)

จากรายงานการบริโภคเหล็กดิบของไทยโดยภาพรวมแล้วการบริโภคเหล็กลดลงทุกประเภท ยกเว้นการบริโภคเหล็กแผ่นเคลือบป้องกันสนิมที่ใช้เป็นวัตถุดิบในการผลิตหลังคาเหล็กขยายตัวขึ้น เนื่องจากหลังคาเหล็กได้รับความนิยมนำมาใช้เป็นหลังคา ผังและฝ้าเพดานของอาคารบ้านเรือน โรงงานอุตสาหกรรมและฟาร์มเลี้ยงสัตว์อย่างแพร่หลาย เพราะมีคุณสมบัติที่แข็งแรงทนทานสวยงามมีให้เลือกหลายสี มีน้ำหนักเบา ประหยัดโครงสร้าง ติดตั้งได้รวดเร็ว ไม่แตกร้าว สะท้อนความร้อนได้ดี สั่งตัดตามความยาวไม่มีรอยต่อ ราคาไม่แพง ดูดซับความร้อนได้ดี ช่วยลดการแผ่รังสีได้ดีกว่า ทำให้กลุ่มผลิตภัณฑ์เหล็กเคลือบป้องกันสนิมมีปริมาณการบริโภคเพิ่มขึ้นและเกิดธุรกิจโรงรีดหลังคาเหล็กขึ้นเป็นจำนวนมาก

ธุรกิจโรงรีดหลังคาเหล็กที่เพิ่มมากขึ้น ทำให้รายได้และผลการดำเนินงานลดลง จากการแข่งขันด้านการตลาดที่รุนแรงมีรูปแบบการแข่งขันที่ซับซ้อนกับคู่แข่งในอุตสาหกรรมเดียวกัน คู่แข่งบางรายได้ทำการลดคุณภาพของวัตถุดิบในการผลิตลงเพื่อเป็นการลดต้นทุนและนำไปใช้ลดราคาเพื่อประโยชน์ในการแข่งขัน ส่งผลให้ผู้บริโภคสับสนในกลไกของราคาในท้องตลาด และไม่เข้าใจคุณภาพที่ถูกบั่นทอนลงอย่างมาก (แทนไทไชยสาร และบุญทรัพย์ ไวคำ , 2558 : 106) และปัญหาจากการดำเนินงานในด้าน บุคลากร การเงิน วัตถุดิบ ระบบการจัดการ การตลาด และเครื่องจักร ซึ่งเหมือนกับปัญหาของ SME ทั่ว ๆ ไปดังปรากฏในบทความเรื่อง ปัญหา ของ SMEs (ณัฐพล ลีลาพัฒนานันท์, 2563 : ออนไลน์) ได้กล่าวถึงธุรกิจ SMEs จำนวนมากยังประสบปัญหาต่าง ๆ ที่ผู้ประกอบการหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้ความสนใจและร่วมกันแก้ไขประกอบด้วย ปัญหาทางการเงิน, ปัญหาด้านการตลาด, ปัญหาขาดบุคลากร, ปัญหาการบริหารจัดการ ปัญหาการผลิต และปัญหาอื่น ๆ อีกจำนวนมากที่เป็นสาเหตุให้ SMEs ไม่ประสบความสำเร็จในการทำธุรกิจ ต้องล้มลุกคลุกคลานอยู่ตลอดเวลา ไม่สามารถผ่านพ้นไปสู่ธุรกิจขนาดใหญ่ขึ้น และอีกจำนวนมากที่ไม่สามารถดำเนินธุรกิจ

ต่อไปได้ ธุรกิจหลังคาเหล็กก็เช่นกันการดำเนินธุรกิจจะต้องมีการปรับตัวและพัฒนาแนวทางการดำเนินงานให้ทันกับสถานการณ์

จากปัญหาที่เกิดขึ้นจึงเป็นเหตุให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาหาแนวทางการดำเนินงานของธุรกิจโรงรีดหลังคาเหล็ก โดยศึกษาจากสภาพปัจจุบันและปัญหาจากการดำเนินงานของธุรกิจโรงรีดหลังคาเหล็กและปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อหลังคาเหล็กของลูกค้า เพื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์เป็นแนวทางการดำเนินงานของธุรกิจโรงรีดหลังคาเหล็ก

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาจากการดำเนินงานของธุรกิจโรงรีดหลังคาเหล็ก กรณีศึกษา : บริษัท สดาร์เทคสตีล จำกัด
2. เพื่อวิเคราะห์พฤติกรรมและปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อหลังคาเหล็ก กรณีศึกษา : บริษัท สดาร์เทคสตีล จำกัด
3. เพื่อนำเสนอแนวทางการดำเนินงานของธุรกิจโรงรีดหลังคาเหล็ก กรณีศึกษา : บริษัท สดาร์เทคสตีล จำกัด

ระเบียบวิธีวิจัย

ประชากร กลุ่มตัวอย่าง และผู้ให้ข้อมูล

1) ผู้ให้ข้อมูลสำหรับงานวิจัยเชิงคุณภาพ ประกอบด้วย กลุ่มที่ 1 ผู้จัดการสาขาและเจ้าหน้าที่ของบริษัท สดาร์เทคสตีล จำกัด จำนวน 24 สาขา กลุ่มที่ 2 ผู้ประกอบการธุรกิจโรงรีดหลังคาเหล็ก ผู้เชี่ยวชาญ ผู้ทรงคุณวุฒิ และลูกค้าโดยวิธีเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

2) ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง สำหรับสำหรับงานวิจัยเชิงปริมาณ ได้แก่ กลุ่มลูกค้าโรงรีดหลังคาเหล็ก กับ บริษัท สดาร์เทคสตีล จำกัด กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรไม่ทราบขนาดกลุ่มตัวอย่างของ W.G.Cochran โดยกำหนดระดับค่าความเชื่อมั่นร้อยละ 95 และระดับค่าความคลาดเคลื่อนร้อยละ 5 (กัลยา วาณิชยปัญญา, 2549 : 74) ได้ขนาดตัวอย่าง อย่างน้อย 384 คน ใช้วิธีการสุ่มแบบบังเอิญ (Accidental Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยใช้แนวทางการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) สัมภาษณ์สภาพปัจจุบันและปัญหาจากการดำเนินงานของธุรกิจโรงรีดหลังคาเหล็ก และการจัดสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) เป็นเครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงปริมาณ ได้แก่ แบบสอบถาม (Questionnaires) ส่วนประสมทางการตลาด มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามวิธีของ (Likert Method) (บุญชม ศรีสะอาด, 2556 : 126) โดยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 คน เพื่อประเมินตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรง (Validity) ในด้านความครอบคลุมเนื้อหาความถูกต้องในการใช้สำนวนภาษาเหมาะสมกับนิยามและโครงสร้างพร้อมทั้งตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างข้อความถามกับวัตถุประสงค์ที่ต้องการศึกษา (The Index of Item - Objective Congruence : IOC) ได้ค่า IOC = 0.989

การตรวจสอบโดยการหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) ด้วยการนำแบบสอบถามที่ได้มาดำเนินการปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิไปทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง (Try-out) จำนวน 40 กลุ่มตัวอย่าง จากการคำนวณค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยงตรงทั้งฉบับเป็น 0.97 (ศิริชัย กาญจนวาสี, 2548 : 171)

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ

การใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล จะเลือกใช้สถิติโดยพิจารณาถึงวัตถุประสงค์และความเหมาะสมของข้อมูล สถิติที่จะนำมาวิเคราะห์ข้อมูลมีดังต่อไปนี้

1.1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ค่าสถิติที่ใช้ได้แก่ จำนวน (Frequency) และร้อยละ (Percentage) ใช้การอธิบายข้อมูลทางด้านลักษณะทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

1.2 การวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 “เพื่อศึกษาพฤติกรรมและส่วนประสมการตลาดที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อสินค้าหลัก กรณีศึกษา : บริษัทสตาร์เทคสตีล จำกัด ” ค่าสถิติที่ใช้ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis) โดยวิธี Principal Component Analysis และใช้วิธีหมุนแกนอโรทอนอลแบบวาริแมกซ์ (Varimax Orthogonal Rotation) จะได้ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อสินค้าหลัก กรณีศึกษา : บริษัทสตาร์เทคสตีล จำกัด

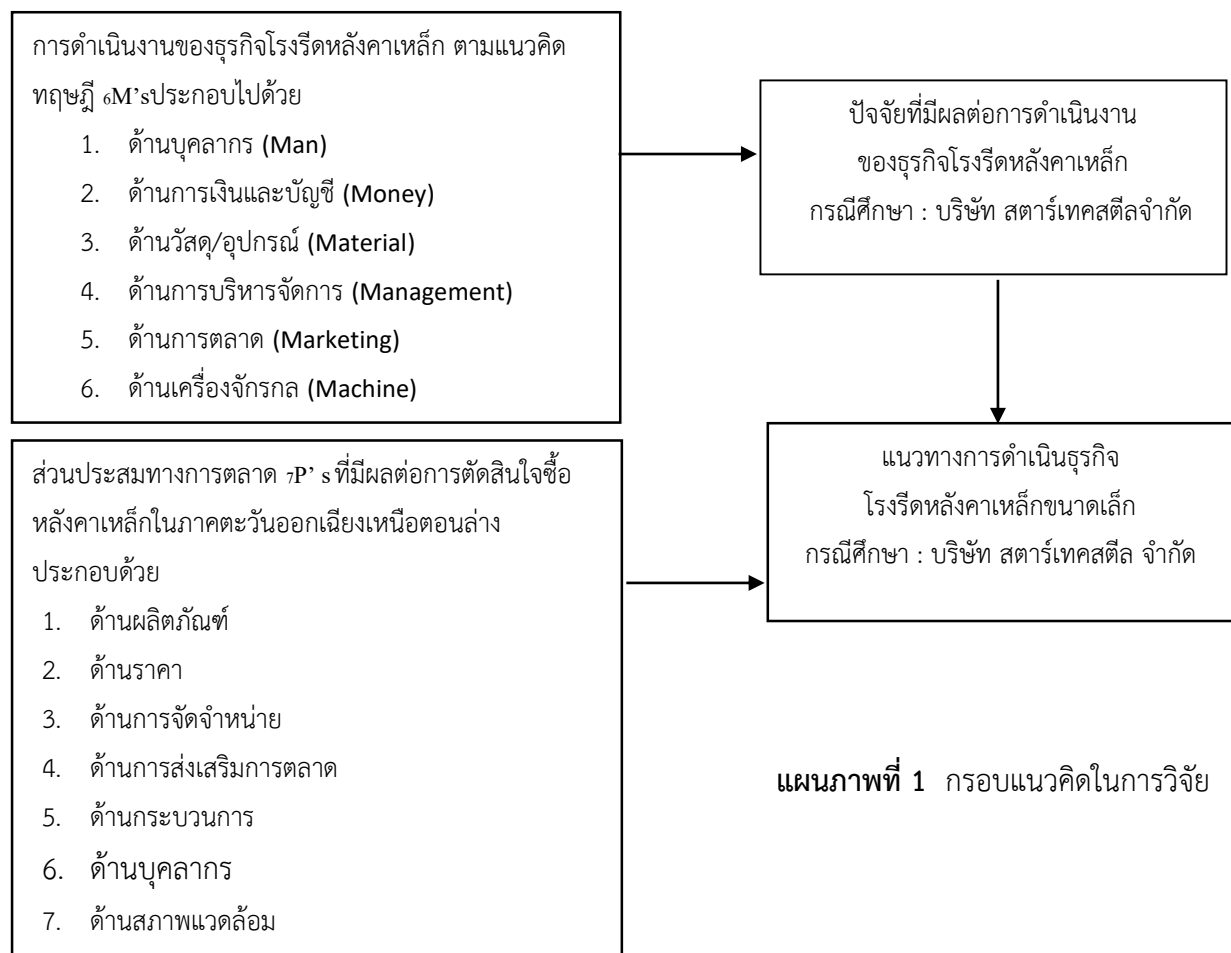
2. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

2.1 การวิเคราะห์ข้อมูลสภาพปัจจุบันและปัญหาจากการดำเนินงานของธุรกิจโรงรีดเหล็กลูก กรณีศึกษา : บริษัทสตาร์เทคสตีล จำกัด” ด้วยการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ ตามแนวคิดและทฤษฎีการจัดการ 6M Model ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive Analysis) และการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis)

2.2 การวิเคราะห์ข้อมูลแนวทางการดำเนินงานของธุรกิจโรงรีดหลังคาเหล็ก กรณีศึกษา : บริษัทสตาร์เทคสตีล จำกัด” ผู้วิจัย นำข้อมูลปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานของธุรกิจโรงรีดหลังคาเหล็ก ที่ได้จากการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและปัญหาจากการดำเนินงานและปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อหลังคาเหล็ก มาสรุปเป็นแนวทางการดำเนินงานของธุรกิจโรงรีดหลังคาเหล็ก และนำผลวิจัยที่ได้จากการวิเคราะห์ในเบื้องต้นมาดำเนินการจัดสนทนากลุ่มเพื่อวิพากษ์ผลการวิจัย กับ ผู้ประกอบการธุรกิจโรงรีดหลังคาเหล็ก ผู้เชี่ยวชาญ และผู้ทรงคุณวุฒิที่ประกอบด้วยผู้บริหารของบริษัท สตาร์เทคสตีล จำกัด ที่มีประสบการณ์ในการบริหารไม่น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 5 คน ประธานสมาคมธุรกิจโรงรีดหลังคาเหล็กไทยและกรรมการบริหารสมาคมจำนวน 3 คน ลูกค้ายจำนวน 3 คน เพื่อวิพากษ์ผลการวิจัยและนำเสนอแนวทางการดำเนินงานของธุรกิจโรงรีดหลังคาเหล็ก กรณีศึกษา : บริษัท สตาร์เทคสตีล จำกัด

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการศึกษาเอกสารต่าง ๆ ผู้วิจัยได้ผสมผสานแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารและปัญหาการบริหารทรัพยากรบริหารของธุรกิจโรงรีดหลังคาเหล็กขนาดเล็กในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง จากผู้ประกอบการ ด้วยแนวคิดและทฤษฎีการจัดการ 6 M Model โดย สุรพันธ์ ฉันทแดนสุวรรณ (2550 : 9) และทฤษฎีส่วนประสมทางการตลาดทั้ง 7 ด้าน (7Ps) ตามแนวคิดของ (ฟิลิป คอตเลอร์ Philip Kotler อ้างใน ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ, 2541 : 124-125) และได้กำหนดกรอบแนวคิด ได้ดังนี้

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

1. การวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและปัญหาจากการดำเนินงานของธุรกิจโรงรีดหลังคาเหล็ก
กรณีศึกษา : บริษัทสตาร์เทคสตีล จำกัด จากการศึกษาการบริหารงานของธุรกิจหลังคาเหล็กบริษัทสตาร์
เทคสตีลทั้ง 12 สาขา พบปัจจัยที่มีผลต่อผลการดำเนินงานและทำให้เกิดปัญหาในการบริหารจัดการในด้าน
บุคลากร การเงินและบัญชี วัตถุดิบ การจัดการ การตลาด และเครื่องจักร ดังมีรายละเอียดในแต่ละด้านดังนี้

1) ด้านบุคลากร พบว่ามีการวางแผนอัตรากำลัง การฝึกอบรมสำหรับพนักงานที่ขาดทักษะการ
ทำงาน มีผลตอบแทนและสิทธิประโยชน์ให้พนักงาน พนักงาน ปัญหาที่พบ อัตราการเข้าออกของพนักงาน
บ่อย ขาดขวัญและกำลังใจ ขาดความรักและสามัคคีของพนักงานในบริษัท

2) ด้านการบัญชีและการเงิน พบปัญหาการจัดสรรงบประมาณในการซื้อวัตถุดิบไม่เหมาะสม
สาเหตุเกิดจากข้อมูลคาดการณ์การจำหน่ายผิดพลาด ปัญหาหนี้สูญ ลูกค้านัดชำระหนี้ สต็อกสินค้าไม่ตรงกับ
ระบบบัญชี ข้อผิดพลาดในการทำรับจ่ายประจำวัน สาเหตุเกิดการทุจริต

3) ด้านวัสดุและอุปกรณ์ พบว่า มีการรายงานข้อมูลวัตถุดิบคงเหลือแลผลการเปลี่ยนแปลง ปัญหา
ที่พบ ได้แก่ วัตถุดิบขาดแคลนในช่วงไตรมาสที่ 1-2 และไม่ตรงกับความต้องการของลูกค้า อาคารไม่มีพื้นที่
สำหรับพักให้พนักงาน อุปกรณ์สำนักงานไม่เพียงพอ ไม่มีถังดับเพลิง ขาดการดูแลรักษาเครื่องมือและอุปกรณ์
สาเหตุเกิดจากการบริหารของผู้จัดการของสาขาไม่มีประสิทธิภาพและขาดการตรวจสอบติดตามอย่าง
สม่ำเสมอ

4) ด้านการจัดการ พบว่า ด้านการจัดซื้อคุณภาพวัตถุดิบบางล็อตไม่มีคุณภาพ ราคาแพง สาเหตุ
เกิดจากไม่ได้การประเมินผล ด้านการผลิต พบปัญหา ขั้นตอนการทำงานและเอกสารที่ซับซ้อน พนักงานการ
ผลิตและจัดส่งไม่มีทักษะในด้านเอกสาร ด้านการจัดส่ง พบปัญหา จัดส่งไม่ทันตามกำหนดเพราะผลิตล่าช้า
วัตถุดิบเสียหายระหว่างการจัดส่ง สาเหตุเกิดจากไม่มีวิธีการจัดส่งสินค้าที่ชัดเจน

5) ด้านการตลาด พบว่า การแข่งขันการตลาดที่รุนแรง คู่แข่งลดราคาลดคุณภาพ พนักงานขาย
ขาดความรู้เกี่ยวกับวัตถุดิบ ผลิตภัณฑ์ สินค้าไม่ครบทุกประเภท เช่น สี และความหนา จึงไม่ตรงตามความ
ต้องการของลูกค้า

6) ด้านเครื่องจักร พบว่า เครื่องรีดลอนหลังคาไม่สวยงามเนื่องจากอายุการใช้งานนานและ
ขาดการดูแลอย่างสม่ำเสมอ ไม่มีการการบำรุงรักษาเชิงป้องกันประจำปีตามแผนที่กำหนด ไม่มีพนักงานซ่อม
บำรุง ไม่มีคู่มือการใช้งาน เครื่องจักรเสียบ่อย ใช้งานไม่ถูกวิธี เนื่องจากพนักงานขาดการอบรมด้านการใช้และ
ดูแลเครื่องจักร และขาดผู้รับผิดชอบโดยตรง

2. วิเคราะห์พฤติกรรมผู้บริโภคและปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อ หลังคาเหล็ก กรณีศึกษา : บริษัทสตาร์เทคสตีล จำกัด

พฤติกรรมผู้บริโภค โดยส่วนใหญ่ลักษณะที่อยู่อาศัยที่จะเอาไปใช้งานเป็นบ้านเดี่ยว จำนวน 226 คน คิดเป็นร้อยละ 56.50 ลูกค้าได้ข้อมูลร้านค้าโดยส่วนใหญ่จากช่าง/ผู้รับเหมา จำนวน 136 คน คิดเป็นร้อยละ 34.00 ลูกค้าซื้อบริการ/สินค้ากับผู้ผลิตหลังคาเหล็ก ส่วนใหญ่ซื้อเพียง 1 ราย จำนวน 178 คน คิดเป็นร้อยละ 44.50 ส่วนใหญ่ลูกค้าจำนวน 273 คน คิดเป็นร้อยละ 68.25 สั่งซื้อสินค้า ไม่เกิน 50,000 บาท โดยส่วนใหญ่ชำระค่าสินค้าด้วยเงินสด จำนวน 335 คน คิดเป็นร้อยละ 83.75 วิธีการสั่งซื้อสินค้าส่วนใหญ่จะเข้ามาติดต่อที่บริษัทด้วยตนเอง จำนวน 253 คน คิดเป็นร้อยละ 63.25 ลูกค้าโดยส่วนใหญ่จะสั่งซื้อแผ่นหลังคาขนาด 0.30 mm. มากที่สุด จำนวน 226 คน คิดเป็นร้อยละ 56.50 สีที่ลูกค้าซื้ออยู่ประจำ โดยส่วนใหญ่เป็นสีซิงค์ จำนวน 220 คน คิดเป็นร้อยละ 55.00 จำนวนครั้งในการสั่งซื้อต่อเดือน 1 ครั้งเป็นส่วนใหญ่ จำนวน 229 คิดเป็นร้อยละ 57.25

ตารางที่ 1 ตารางผลการวิเคราะห์ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อหลังคาเหล็กของลูกค้า โดยภาพรวม

ส่วนประสมทางการตลาด	ระดับความคิดเห็น			
	$\bar{X}$	S.D	แปลผล	ลำดับ
1. ด้านผลิตภัณฑ์ (Product)	4.03	0.567	มาก	3
2. ด้านราคา (Price)	3.81	0.632	มาก	6
3. ด้านการจัดจำหน่าย (Place)	4.30	0.570	มาก	2
4. ด้านการส่งเสริมการตลาด (Promotion)	3.59	0.744	มาก	7
5. ด้านกระบวนการ (Process)	4.02	0.618	มาก	4
6. ด้านบุคลากร (People)	4.38	0.563	มาก	1
7. ด้านสภาพแวดล้อม (Physical Evidence)	4.01	0.626	มาก	5
รวม	4.02	0.500	มาก	

จากตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับส่วนประสมทางการตลาดที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อหลังคาเหล็กของลูกค้าบริษัทสตาร์เทคสตีล จำกัด พบว่า โดยค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.02$) โดยเรียงเป็นรายด้าน ด้านผลิตภัณฑ์ (Product) อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.03$) ด้านราคา (Price) อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.03$) ด้านการจัดจำหน่าย (Place) อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.30$) ด้านการส่งเสริมการตลาด (Promotion) อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.59$) ด้านกระบวนการ (Process) อยู่ใน

ระดับมาก ($\bar{x} = 4.02$) ด้านบุคลากร (People) ($\bar{x} = 4.38$) ด้านสภาพแวดล้อม (Physical Evidence) ($\bar{x} = 4.01$)

ผลการศึกษาปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด 7 ด้าน (P's) ที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อของลูกค้า เหล็ก กรณีศึกษา : บริษัทสตาร์เทคสตีล จำกัด โดยวิเคราะห์องค์ประกอบ เพื่อให้ทราบถึงตัวแปรที่สำคัญ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis) ด้วยสถิติ Factor Analysis โดยวิธี Principal-Component Analysis (PC) และใช้วิธีหมุนแกนออร์โธโกนอลแบบวาริแมกซ์ (Varimax Orthogonal) เพื่อสกัดตัวแปรที่ไม่สำคัญออกไป โดยพิจารณาน้ำหนักของตัวแปรในองค์ประกอบ ถ้าตัวแปรใดมีน้ำหนักในองค์ประกอบต่ำกว่า .30 จะตัดตัวแปรนั้นออกไป ถ้าตัวแปรใดมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบใกล้เคียงกันหลายค่ามากกว่า 1 องค์ประกอบ พิจารณาค่าองค์ประกอบ (ปัจจัย) จะต้องมิตัวแปร อย่างน้อย 3 ตัวแปร ถือนับได้ว่าเป็นหนึ่งองค์ประกอบ (ปัจจัย) การตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรตาม ได้ค่า Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy. : KMO เท่ากับ 0.936 ซึ่งมากกว่า 0.50 ตามเกณฑ์ค่าที่ Hair et al. (2006) ได้กล่าวไว้ และได้ค่า Bartlett's Test of Sphericity 8807.148, df = 630, Sig = .000 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 แสดงว่าเมตริกซ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรแตกต่างจากเมตริกซ์เอกลักษณ์อย่างมีนัยสำคัญ ดังนั้นมีองค์ประกอบ ที่ชัดเจนเพียง 6 องค์ประกอบ ซึ่งเป็นปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด 7 ด้าน (P's) ที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อของลูกค้า เหล็ก ของลูกค้าในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง เรียงลำดับตามความสำคัญของแต่ละปัจจัยได้ดังนี้

ปัจจัยที่ 1 ด้านบริการประทับใจ Impressive service ได้ 8 ตัวแปร น้ำหนักปัจจัยตั้งแต่ .531 - .794 โดยเรียงค่าน้ำหนักตามรายชื่อ ดังนี้ การรับคำสั่งซื้อจากลูกค้าผ่านทางเว็บไซต์ (.794) การให้ของแถม ของสมนาคุณแก่ลูกค้า (.786) มีการโฆษณาประชาสัมพันธ์ ด้วยสื่อต่างๆ (.766) มีการจัดกิจกรรมซื้อสินค้าพร้อมติดตั้งฟรี (.710) สินค้าจริงมีให้เลือกชมทุกสีทุกขนาด (.596) มีการให้ส่วนลดในการซื้อแก่ลูกค้า (.549) การบริการก่อนและหลังการขาย (.547) การออกแบบตกแต่งที่ทันสมัย สวยงาม (.531)

ปัจจัยที่ 2 ด้านคน Personal ได้ 5 ตัวแปร น้ำหนักปัจจัยตั้งแต่ .621 - .816 โดยเรียงค่าน้ำหนักตามรายชื่อ ดังนี้ พนักงานมีบุคลิกภาพที่ดี มีการแต่งกายตามแบบฟอร์มและสะอาดเรียบร้อย (.816) พนักงานมีมนุษยสัมพันธ์ดีพูดจาสุภาพเรียบร้อย ยิ้มแย้มแจ่มใส (.808) พนักงานให้บริการแก่ลูกค้าทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน (.802) พนักงานมีความกระตือรือร้นในการขายสินค้าและให้บริการ (.789) พนักงานขายมีความรู้เรื่องเกี่ยวกับสินค้าหลักเป็นอย่างดีและสามารถให้ข้อมูลได้ (.621)

ปัจจัยที่ 3 ด้านคุณภาพสินค้า Product quality ได้ 6 ตัวแปร น้ำหนักปัจจัยตั้งแต่ .572 - .740 โดยเรียงค่าน้ำหนักตามรายชื่อ ดังนี้ สินค้าได้รับมาตรฐาน (มอก.) ผ่านการรับรองคุณภาพ (.740) สินค้ามีความแข็งแรง ทนทาน (.711) สินค้ามีความน่าเชื่อถือ (.678) มีบริการออกแบบรูปแบบหลังคาและสีที่เหมาะสม (.676) สินค้ามีรูปแบบสีทันสมัยสวยงาม ทันสมัย (.619) ทำเลที่ตั้งสามารถหาได้ง่าย ติดต่อดีสะดวก (.572)

ปัจจัยที่ 4 ด้านอำนาจการ Directing ได้ 6 ตัวแปร น้ำหนักปัจจัยตั้งแต่ .439 -.730 โดยเรียงค่าน้ำหนักตามรายชื่อ ดังนี้ พนักงานขายคอยให้คำแนะนำ ปรัชญาของการตัดสินใจซื้อ (.730) ลูกค้าสามารถสั่งสินค้าได้ตามขนาดความยาวที่พอดีกับความต้องการ (.718) ระบบความปลอดภัยสามารถมองเห็นอย่างชัดเจน(.509) การจัดวางสินค้าแยกเป็นรุ่น/หมวดหมู่ (.489) มีป้ายชื่อร้านและป้ายแสดงเวลาเปิด-ปิดร้านชัดเจน (.489) บริเวณโดยรอบมีความสะอาดทั้งภายในร้านและหน้าร้าน (.439)

ปัจจัยที่ 5 ด้านบริการที่ดีเยี่ยม Excellent Service ได้ 7 ตัวแปร น้ำหนักปัจจัยตั้งแต่ .496 -.643 โดยเรียงค่าน้ำหนักตามรายชื่อ ดังนี้ การออกไปสำคัญรับเงินที่มีการแสดงรายการให้อย่างชัดเจน (.643) สินค้าจัดส่งจากร้าน(โรงงาน) ถึงลูกค้ามีสภาพสมบูรณ์ (.641) บริการส่งสินค้าถึงบ้านลูกค้าและตรงต่อเวลา (.617) มีบริการจัดส่งสินค้าฟรี (.600) การกำหนดเวลาส่งมอบสินค้าที่ชัดเจนแน่นอน (.551) ขั้นตอนการขายและการบริการที่สะดวก รวดเร็ว (.519) การให้คำแนะนำเกี่ยวกับการติดตั้งผลิตภัณฑ์หลังคาเหล็ก (.496)

ปัจจัยที่ 6 ด้านความคุ้มค่า Good Value ได้ 4 ตัวแปร น้ำหนักปัจจัยตั้งแต่ .535 -.677 โดยเรียงค่าน้ำหนักตามรายชื่อ ดังนี้ มีป้ายบอกราคาสินค้าไว้อย่างชัดเจน (.677) ราคาสินค้ามีความเหมาะสมเมื่อเปรียบเทียบกับ (ร้านค้า) อื่นๆ (.655) สินค้าราคาถูกดีตรงกับลูกค้า (.546) สินค้ามีหลายระดับราคาให้เลือกซื้อตามความต้องการ (.535)

3. สรุปแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการธุรกิจโรงรีดหลังคาเหล็กในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง

จากการนำปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานของสภาพปัจจุบันและปัญหาจากการบริหารจัดการธุรกิจโรงรีดหลังคาเหล็ก ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อหลังคาเหล็กในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง และข้อเสนอแนะจากการวิพากษ์แนวทางการบริหารจัดการ นำมาสรุปเป็นแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการธุรกิจโรงรีดหลังคาเหล็กในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่างได้ดังภาพที่ 1

แผนภาพที่ 2 แนวทางการดำเนินงานของธุรกิจโรงรีดเหล้าเหล็ก

อภิปรายผลการวิจัย

ปัจจัยที่มีผลต่อผลการดำเนินจากการบริหารจัดการทรัพยากรบริหาร 6 ด้าน ของธุรกิจโรงรีดเหล้าเหล็กขนาดเล็กในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง

ด้านบุคลากร จากผลการศึกษาสามารถนำมาอภิปรายผลได้ว่าการบริหารจัดการบุคลากรให้มีคุณสมบัติเหมาะสม ต้องพัฒนาทักษะและความรู้ความสามารถเพื่อให้ทำงานที่ได้รับมอบหมายอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยเริ่มตั้งแต่การวางแผนอัตรา จัดโครงสร้างขององค์การกำหนดหน้าที่ของแต่ละตำแหน่งไว้ชัดเจน จำนวนพนักงานในบางตำแหน่งจะมีการปรับเพิ่มหรือลดจะขึ้นกับยอดขายของแต่ละสาขา ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารโรงงานมีการกำกับติดตามการทำงานของฝ่ายบุคคล เพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์การทำงานในปัจจุบัน โดยเฉพาะในช่วงที่สถานการณ์เศรษฐกิจที่มีความผันผวน กำลังคนอาจมีการเข้า-ออกเป็นระยะ อีกทั้งผู้บริหารยังให้ความสำคัญกับการพัฒนาบุคลากรเพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการทำงาน ดังนั้นเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการทำงานการบริหารจัดการกำลังคนจึงมีส่วนสำคัญในการขับเคลื่อนการทำงานของโรงงาน ซึ่งสอดคล้องกับ แทนไท ไชยสาร และบุญทรัพย์ ไวคำ (2558 : 113-114) ได้อธิบายว่ากลยุทธ์ในการพัฒนาธุรกิจของห้างหุ้นส่วนจำกัด โฮมเหล้าเหล็ก (สาขาขอนแก่น) ต้องมีกระบวนการจัดการ มีการกำหนดโครงสร้างหน้าที่อย่างชัดเจน กระบวนการทำงานนั้นต้องกำหนดตำแหน่งงานของบุคลากรไว้นอกจากนี้โรงรีดฯ ยังมีการมีการพัฒนาบุคลากรโดยการ ฝึกอบรม อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง ซึ่งสอดคล้องกับ พัฒพงษ์ ไกรัตน์ (2559 : 73) ได้อธิบายว่า ผู้รับเหมาหรือผู้ประกอบการควรมีการเปิดโอกาสให้บุคลากร

ทุกคนได้รับความรู้เพิ่มเติม โดยการศึกษาดูงานในสถานที่จริงได้มาตรฐานเพื่อนำความรู้ที่ได้มาปรับปรุงและพัฒนางานให้ดียิ่งขึ้น

ด้านบัญชีและการเงิน จากผลการศึกษาสามารถนำมาอภิปรายผลได้ว่าการจัดการเงิน (money) ของธุรกิจโรงรีดเหล้าขนาดเล็กมีวัตถุประสงค์ของการบริหารจัดการด้านบัญชีและการเงิน เพื่อให้ทราบถึงสถานะทางการเงินและผลการดำเนินงานของบริษัทฯ ด้วย กรรมการผู้จัดการจะรับผิดชอบในการวางแผนนโยบายด้านการเงิน ให้เหมาะสมในทุก ๆ ด้าน จัดทำงบดุล งบกำไรขาดทุนประจำเดือนของสาขาจะรับผิดชอบโดยฝ่ายบัญชีที่สำนักงานใหญ่ โดยจะนำงบกำไรขาดทุนมาประชุมร่วมสรุปผลการดำเนินการของรอบเดือนเพื่อทบทวนแผนการทำงาน และจัดสรรงบประมาณในการลงทุนซื้อวัตถุดิบเพื่อการจำหน่ายในเดือนถัดไป ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะการจัดการด้านการเงินอย่างเป็นระบบนั้นจะสามารถลดอัตราความเสี่ยงทางด้านบัญชีและการเงินได้ ซึ่งงานวิจัยของ อนันต์ แก้วชื่น (2558 : บทคัดย่อ) ได้อธิบายถึงแผนด้านการเงินนั้นยังขาดการทำบัญชีรายรับรายจ่ายในการทำงาน ขาดแหล่งเงินทุนเพื่อสำรองจ่ายก่อนล่วงหน้า ไม่มีการจัดระบบจ่ายเงินให้พนักงานตรงตามเวลาที่กำหนด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการจัดการการเงินเป็นทรัพยากรที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการดำเนินธุรกิจ เพราะฉะนั้นหากขาดการวางแผนหรือการดำเนินงานอย่างเป็นขั้นตอนจะทำให้ธุรกิจขาดเสถียรภาพทางการเงินได้

ด้านวัตถุดิบ/อุปกรณ์ จากผลการศึกษาสามารถนำมาอภิปรายผลได้ว่าวัสดุหรือวัตถุดิบ (Material) ของธุรกิจโรงรีดเหล้าขนาดเล็กในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง สรุปได้ว่า ด้านอาคารสถานที่ การเลือกทำเลสถานที่ตั้งจะต้องติดถนนหลวงแผ่นดินเพื่อสะดวกต่อการสัญจรและการซื้อขายสินค้า ในส่วนของสำนักงานได้มีการจัดเตรียมอุปกรณ์ภายในสำนักงานและเครื่องมือสื่อสารอย่างครบถ้วน ในส่วนของฝ่ายขายสินค้ามี รถยนต์ที่ใช้ในการดำเนินธุรกิจจะนำมาใช้ในการจัดส่งและช่วยสนับสนุนใช้ในการออกพื้นที่วัดหน้างานและใช้งานอื่น ๆ พนักงานจัดส่งมีหน้าที่ดูแลบำรุงรถยนต์จัดส่ง มีการควบคุมการใช้รถยนต์ มีการกำหนดพื้นที่การจัดวางวัตถุดิบ มีผู้รับผิดชอบในการตรวจรับ มีขั้นตอนในการเบิกจ่ายสินค้า และอนุมัติโดยผู้จัดการสาขา อภิปรายผลได้ว่า โรงงานให้ความสำคัญกับการจัดการวัสดุ อุปกรณ์อย่างเป็นระบบ มีการวางแผนการใช้วัตถุดิบให้อยู่ในปริมาณที่เหมาะสม โดยการจัดสรรอุปกรณ์ที่อำนวยความสะดวกต่อการทำงาน และการจัดการระบบงานของโรงงาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อนุพันธ์ ปทุมสูตร (2558 : 52) พบว่า กลยุทธ์ในการดำเนินธุรกิจรับเหมาก่อสร้าง กรณีศึกษา หจก.เล้าจุ่นสะกอสร้าง ได้มีการนำเงินกำไรส่วนที่ได้มาจัดซื้อวัสดุ อุปกรณ์เพื่อใช้ในการทำงานเพิ่มมากขึ้น เช่น รถเครน รถบดดิน รถหกล้อ รถสิบล้อ เพื่อช่วยในการดำเนินงานให้เกิดความสะดวกและรวดเร็วมากยิ่งขึ้น

ด้านการจัดการ จากผลการศึกษาสามารถนำมาอภิปรายผลได้ว่า มีการจัดการองค์การทั้งกระบวนการผลิต การจัดซื้อ และแผนการดำเนินงานเพื่อให้ได้ผลิตภัณฑ์ที่สอดคล้องกับความต้องการของลูกค้า ขั้นตอนการผลิตเริ่มจากการรับใบสั่งผลิต วางแผนการผลิต การเบิกจ่ายวัตถุดิบ การผลิตสินค้าตาม

ใบสั่งผลิต การตรวจสอบคุณภาพ และการสรุปรายงานการผลิตประจำวัน ผลิตตามความต้องการของลูกค้า เท่านั้น ระบบการจัดส่งสินค้าที่มีประสิทธิภาพ ตรงเวลา และรักษาคุณภาพของสินค้าก่อนถึงลูกค้า ขั้นตอนการจัดส่งเริ่มจากการออกเอกสารใบส่งสินค้าอนุมัติใบส่งสินค้า วางแผนการจัดส่งสินค้า และสิ้นสุดการจัดส่งสินค้าถึงลูกค้า ทั้งนี้เนื่องจากโรงรีดฯ มีหลายสาขาการจัดองค์การจึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้องค์การประสบปัญหาเรื่องการจัดการน้อยที่สุด และลดความเสี่ยงในด้านการจัดการลง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อนันต์ แก้วชื่น (2558 : 54-55) พบว่าแนวทางที่จะลดความเสี่ยงที่ส่งผลกระทบต่อการบริหารงานธุรกิจ รับเหมาก่อสร้างของผู้รับเหมาก่อสร้างในเขตอำเภอพรหมคีรี จังหวัดนครศรีธรรมราช นั้นต้องมีการจัดองค์การ มีการวางแผนงานให้เป็นไปตามระบบ ให้ทันเวลาที่กำหนด อาจเนื่องมาจากถ้าองค์การมีการจัดการและการบริหารที่ดีเป็นระบบระเบียบจะทำให้การสั่งการเกิดความรวดเร็ว มีการสั่งการตามสายการบังคับบัญชา มีการใช้เทคโนโลยีการประสานงาน อีกทั้งยังต้องมีความรู้ด้านกฎหมายเพื่อช่วยเหลือในเรื่องเอกสารการจัดซื้อหรือสัญญาต่างๆ นอกจากนี้โรงรีดฯ จะมีการวางแผนการทำงานอย่างชัดเจนเพื่อลดปัญหาในองค์กรแล้ว ยังมีการจัดรูปแบบของโครงสร้างองค์กรเพื่อให้ง่ายต่อการสั่งการ การตัดสินใจและสามารถกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของแต่ละคนด้วย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ แทนไท ไชยสาร และบุญทรัพย์ ไวคำ (2558 : 113-114) ได้อธิบายว่า กลยุทธ์ในการพัฒนาธุรกิจของห้างหุ้นส่วนจำกัด โสมหลังคาเหล็ก (สาขาขอนแก่น) ต้องมีกระบวนการจัดการ มีการกำหนดโครงสร้างหน้าที่อย่างชัดเจน ถึงแม้ว่าการบริหารของห้างหุ้นส่วนจะเป็นการบริหารแบบเจ้าของคนเดียว แต่กระบวนการทำงานนั้นต้องกำหนดตำแหน่งงานของบุคลากรไว้ เพื่อให้การทำงานไม่หยุดชะงักหากผู้บริหารไม่อยู่หรือไม่สามารถดำเนินกิจการได้ แต่บุคลากรก็ยังสามารถทำงานต่อไปได้ตามหน้าที่ของตน โดนการกำหนดโครงสร้างนั้น เช่นเดียวกับผลการวิจัยคือ มีการแบ่งแยกหน้าที่กันทำตามความถนัด

ด้านการตลาด จากผลการศึกษาสามารถนำมาอภิปรายผลได้ว่าการบริหารจัดการด้านการตลาดที่มีผลต่อผลการดำเนินงานของบริษัทฯ ในด้านการแข่งขัน และด้านส่วนประสมทางการตลาดได้แก่ ด้านผลิตภัณฑ์ ด้านราคา ด้านการส่งเสริมการตลาด และบุคลากร ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการจัดการทางด้านการตลาดต้องมีการวางแผนและการลงมือปฏิบัติตามแผนในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการจัดจำหน่ายสินค้า อาทิ การกำหนดราคาสินค้า การส่งเสริมการตลาด การจัดการช่องทางการขาย เพื่อก่อให้เกิดธุรกรรมการซื้อขายที่จะตอบสนองความต้องการของผู้ซื้อสินค้า ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิเคราะห์ของ นัญญา ประดับการ, นิติพล ภูตะโชติ (2559 : 28) พบว่า ส่วนประสมทางการตลาดที่มีอิทธิพลในการเลือกซื้อวัสดุก่อสร้างโดยรวมอยู่ในระดับมากและด้านที่อยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ด้านช่องทางการจัดจำหน่ายและอยู่ในระดับมากได้แก่ ด้านผลิตภัณฑ์ ด้านราคาและด้านการส่งเสริมการตลาด เหตุผลสำคัญที่กลุ่มตัวอย่างเลือกซื้อวัสดุก่อสร้างอันดับแรกคือสินค้าผลิตโดยผู้ผลิตที่เชื่อถือได้รองลงมาคือสินค้ามีความหลากหลายให้เลือกและราคาวัสดุประเภทนี้โดยเฉลี่ยถูกกว่าที่อื่น ตามลำดับ

ด้านเครื่องจักรกล ซึ่งจากผลการศึกษาสามารถนำมาอภิปรายผลได้ว่า เครื่องจักรของธุรกิจโรงรีดเหล้าเหล็ก มีสภาพการใช้งานโดยทั่วไปของเครื่องจักร เนื่องจากเครื่องจักรของสาขาผ่านการใช้งานมานาน ในส่วนโครงสร้างของเครื่องจักรยังคงมีสภาพที่แข็งแรง เครื่องจักรมีคู่มือการใช้งาน มีการซ่อมบำรุงให้อยู่ในสภาพพร้อมใช้งาน มีแผนการบำรุงรักษาประจำปี และตรวจสอบทุก ๆ 1 เดือน เมื่อเครื่องจักรเสียถ้าสาขาซ่อมไม่ได้จะรายงานไปยังสำนักงานใหญ่ให้หาผู้ซ่อมจากภายนอกผ่านฝ่ายจัดซื้อ ซึ่งงานวิจัยของ อนันต์ แก้วชื่น (2558 : 54-55) ได้อธิบายว่า ความเสี่ยงของธุรกิจเกิดจากการขาดเครื่องจักรที่เหมาะสมกับการใช้งาน เครื่องจักรขาดการซ่อมบำรุงรักษา ไม่มีการจัดพนักงานเพื่อรับผิดชอบดูแลเครื่องจักรหรือผู้ที่มีหน้าที่ดูแลยังขาดประสบการณ์ในการดูแลรักษาจึงทำให้เครื่องจักรที่มีชำรุดเสียหายได้ จากที่กล่าวมาข้างต้นสามารถอภิปรายผลได้ว่า ความเสี่ยงในการดำเนินธุรกิจนั้นมีปัจจัยความเสี่ยงหลายประการเครื่องจักรก็เป็นอีกหนึ่งปัจจัยที่สามารถส่งผลกระทบต่อผลการดำเนินธุรกิจได้เช่นกัน ซึ่งยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ นัทธมน อัมสมบัติ (2561 : 50) ได้วิเคราะห์ถึงสภาพแวดล้อมทางธุรกิจรับเหมาก่อสร้าง พบว่า ด้านวัสดุอุปกรณ์ เป็นปัจจัยหลักของงานก่อสร้าง หากวัสดุอุปกรณ์เสียหายก็จะทำให้งานเสียหาย ทำให้แผนงานที่ได้วางเอาไว้เกิดผลกระทบส่งงานไม่ทันตามที่ตกลงกันไว้ และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ดนุพนธ์ นานา (2559 : 56) เรื่องการบำรุงรักษาบนพื้นฐานของความน่าเชื่อถือ กรณีศึกษา โรงงานอาหารทำแห้งแบบพ่นฝอย โดยนำทฤษฎีการซ่อมบำรุงบนพื้นฐานความน่าเชื่อถือมาประยุกต์ใช้และจัดทำ แผนการซ่อม บำรุงรักษาเชิงป้องกันบนพื้นฐานความน่าเชื่อถือให้กับเครื่องจักร

ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อเหล้าเหล็กของลูกค้าในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง โดยในการกำหนดองค์ประกอบตัวแปรผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis : EFA) พบว่ามี 6 องค์ประกอบ ดังนี้

1) ด้านบริการประทับใจ **Impressive service** ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อเหล้าเหล็กของลูกค้านั้น ต้องสร้างความประทับใจในหลากหลายรูปแบบเพื่อให้ตอบสนองความต้องการของลูกค้านั้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ รุ่งตะวัน สินธุ์ลีโอนาม และวิโรจน์ เจริญลักษณ์ (2560 : 1638) พบว่า กลยุทธ์ด้านการบริการของผู้ประกอบการต้องมีความสามารถในการตอบสนองผู้บริโภค มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และมีความสามารถในการแก้ปัญหาต่างๆ เพื่อให้บริการนั้นรองรับความต้องการของลูกค้านั้นได้สูงสุด การตัดสินใจซื้อของผู้บริโภคในปัจจุบันยังขึ้นอยู่กับบริการแก่ลูกค้าของผู้ขายหรือผู้ผลิต ผู้บริโภคหรือลูกค้ามักซื้อสินค้ากับร้านที่ให้บริการดีและถูกใจ

2) ด้านคน **Personal** ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อเหล้าเหล็กของลูกค้านั้น โรงงานฯ ต้องมีการบริหารจัดการในส่วนของคน คือ พนักงานต้องมีบุคลิกภาพที่ดี การแต่งกายสะอาดเรียบร้อย มีมนุษยสัมพันธ์ดีพูดจาสุภาพเรียบร้อย ให้บริการแก่ลูกค้าทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน มีความกระตือรือร้นในการขายสินค้าและให้บริการ มีความรู้เรื่องเกี่ยวกับสินค้าเหล้าเหล็กเป็นอย่างดีและสามารถให้ข้อมูลได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ภัทรภร พลพฤกษ์ และวัชรระ ยี่สุนเทศ (2561 : 19) พบว่า ปัจจัยด้านบุคคล (People)

ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจใช้บริการธุรกิจรับเหมาก่อสร้าง คือด้านบุคคล ประกอบด้วย ผู้ควบคุมงานมีความรับผิดชอบสูงในการ ทำงาน ให้คำแนะนำชี้แนะลูกค้าได้ ความน่าเชื่อถือของเจ้าของบริษัท ช่างมีทักษะ และความชำนาญในสายงาน และทีมงานก่อสร้างปฏิบัติตามกฎระเบียบด้านความปลอดภัย ภาพลักษณ์และความน่าเชื่อถือของฝ่ายบริหาร ทั้งนี้เนื่องจากธุรกิจสินค้าและบริการต้องให้ความสำคัญกับทั้งผู้ให้บริการและผู้รับบริการ ลูกค้าบางคนอาจไม่มีความรู้หรือความชำนาญในตัวสินค้าที่ต้องการ ดังนั้นการที่บุคลากรขององค์กรเป็นผู้มีความรู้ความสามารถในสินค้าเป็นอย่างดี สามารถให้คำแนะนำและให้บริการได้อย่างประทับใจ จะทำให้ลูกค้าสามารถตัดสินใจซื้อสินค้าได้อย่างรวดเร็ว

3) ด้านคุณภาพสินค้า **Product Quality** ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อหลังคาเหล็กของลูกค้า นั้น ดังนี้ สินค้าได้รับมาตรฐาน ผ่านการรับรองคุณภาพ สินค้ามีความแข็งแรง ทนทาน สินค้ามีความน่าเชื่อถือ มีบริการออกแบบรูปแบบหลังคาและสีที่เหมาะสม สินค้ามีรูปแบบสีสนสวยงาม ทันสมัย ทำเลที่ตั้งสามารถหาได้ง่าย ติดต่อได้สะดวก สอดคล้องกับงานวิจัยของ รุ่งตะวัน สินธุ์อนาม และวิโรจน์ เจริญลักษณ์ (2560 : 1636) พบว่า กลยุทธ์การแข่งขันทางการตลาดของตลาดริมน้ำวัดดอนหวายในอำเภอสามปราชญ์ จังหวัด นครปฐม กลยุทธ์ด้านผลิตภัณฑ์ด้านสินค้า หรือ บริการสำหรับตอบสนองความต้องการให้กับลูกค้าให้เกิดความพึงพอใจประกอบด้วยสิ่งที่สัมผัสได้และสัมผัสไม่ได้ โดยพิจารณาจากการตอบสนองความต้องการของลูกค้า หรือจุดเด่นของผลิตภัณฑ์ ด้านคุณภาพผลิตภัณฑ์ถือหลักความพึงพอใจของผู้บริโภคลูกค้าที่เหนือกว่าคู่แข่ง ถ้าสินค้าคุณภาพต่ำผู้บริโภคจะไม่กลับมาซื้อซ้ำ ถ้าสินค้าคุณภาพสูงเกินอำนาจซื้อ ผู้บริโภคสินค้าก็จะซื้อสินค้าในราคาที่สูงทำให้การขายสินค้าได้น้อย ดังนั้นสินค้าต้องมีคุณภาพที่สม่ำเสมอเป็นมาตรฐานเพื่อที่จะสร้างการยอมรับ แตกต่างที่ไม่เคยมีในตลาดมาก่อน และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุนิสา วิสุทธิรัตน์ และรวมศักดิ์ วีระสุนทร (2559 : 23) พบว่า บริษัทมีชื่อเสียงภาพลักษณ์ที่ดี มีรูปแบบสินค้าให้เลือกหลายรูปแบบ มีบริการออกแบบ และสามารถแก้ไขแบบได้ตามต้องการ วัสดุที่ใช้ก่อสร้างคุณภาพได้มาตรฐาน มีวิศวกรประจำ สถานที่ก่อสร้างและมีการรับประกันผลงานหลังการส่งมอบ จึงทำให้ลูกค้ามีความพึงพอใจในการเลือกใช้บริการบริษัทรับเหมาก่อสร้าง

4) ด้านอำนวยการ **Directing** ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อหลังคาเหล็กของลูกค้า นั้น พนักงานขายคอยให้คำแนะนำ ปรีกษาก่อนการตัดสินใจซื้อ ลูกค้าสามารถส่งสินค้าได้ตามขนาดความยาวที่พอดีกับความต้องการ ระบบความปลอดภัยสามารถมองเห็นอย่างชัดเจน การจัดวางสินค้าแยกเป็นรุ่น/หมวดหมู่ มีป้ายชื่อร้านและป้ายแสดงเวลาเปิด-ปิดร้านชัดเจน บริเวณโดยรอบมีความสะอาดทั้งภายในร้านและหน้าร้าน ทั้งนี้เนื่องมาจากการซื้อสินค้าของลูกค้าในแต่ละคนอาจมีความรู้ในเรื่องสินค้าที่ไม่เหมือนกัน ดังนั้นการให้ความสะดวกแก่ลูกค้าจึงเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่ง ทั้งการให้ความสะดวกในด้านสถานที่การขายสินค้า เพราะสินค้าเป็นสินค้าประเภทก่อสร้าง การติดป้ายและการให้ความสะดวกในการให้บริการ

5) ด้านบริการที่ดีเยี่ยม **Excellent Service** ดังนี้ การออกไปสำคัญรับเงินที่มีการแสดงรายการให้อย่างชัดเจน สินค้าจัดส่งจากร้าน(โรงงาน) ถึงลูกค้ามีสภาพสมบูรณ์ บริการส่งสินค้าถึงบ้านลูกค้าและตรงต่อเวลา มีบริการจัดส่งสินค้าฟรี การกำหนดเวลาส่งมอบสินค้าที่ชัดเจนแน่นอน ขั้นตอนการขายและการบริการที่สะดวก รวดเร็ว การให้คำแนะนำเกี่ยวกับการติดตั้งผลิตภัณฑ์หลังคาเหล็ก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากธุรกิจการค้าประเภทสินค้าก่อสร้างหรือประเภทสินค้าอุตสาหกรรมบางประเภทอาจมีค่าจัดส่งสินค้า หรือการกำหนดราคาขั้นต่ำในการส่งสินค้า แต่ปัจจุบันคู่แข่งทางการตลาดมีมากขึ้นดังนั้นการบริการด้านการจัดส่งสินค้าจึงนับได้ว่าเป็นการบริการที่สามารถดึงดูดใจลูกค้าได้อย่างดีเยี่ยม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ แทนไทย ไชยสาร และบุญทรัพย์ ไวคำ (2558 : 113-114) พบว่า หจก.โฮมหลังคาเหล็กได้ความประทับใจให้ลูกค้าในรูปแบบของการบริการจัดส่งสินค้าที่ด้วยมาตรฐานการจัดส่งแน่นอนจะมีการบริการจัดส่งที่รวดเร็วเมื่อมีลูกค้ามาสั่งสินค้า โดยที่ลูกค้าต้องอยู่ในพื้นที่จังหวัด รัศมีการส่งไม่เกิน 20 กิโลเมตร

6) ด้านความคุ้มค่า **Good Value** ดังนี้ มีป้ายบอกราคาสินค้าไว้อย่างชัดเจน ราคาสินค้ามีความเหมาะสมเมื่อเปรียบเทียบกับ (ร้านค้า) อื่นๆ สินค้าราคายุติธรรมกับลูกค้า สินค้ามีหลายระดับราคาให้เลือกซื้อตามความต้องการ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ภัทรภร พลพฤกษ์ และวัชรระ ยี่สุนเทศ (2561 : 19) พบว่า ราคาค่าวัสดุก่อสร้างอยู่ในเกณฑ์ราคาตลาด ผลงานในอดีตที่ผ่านมาของบริษัท สามารถต่อรองราคาได้ ราคาค่าแรงงานเหมาะสมกับงานที่ปฏิบัติจริง ราคาถูกกว่าคู่แข่ง มีเอกสารเสนอราคาอย่างชัดเจน และยังสามารถสอดคล้องกับงานวิจัยของ พิษณุตม์ สุทธิรอด (2561 : 13) ด้านต้นทุนของผู้บริโภค ผู้ประกอบธุรกิจควรมีการที่จะปรับระดับราคาให้ อยู่ในระดับที่ใกล้เคียงกับราคาในตลาด เพื่อจะสามารถเข้าถึงกลุ่มผู้บริโภคได้มากขึ้น และยังสามารถช่วยเพิ่มในความสามารถทางการแข่งขันให้กับบริษัท

แนวทางการดำเนินงานของธุรกิจโรงรีดหลังคาเหล็ก กรณีศึกษา : บริษัท สดาร์เทคสตีล จำกัด
แนวทางการดำเนินงานของธุรกิจโรงรีดหลังคาเหล็ก กรณีศึกษา : บริษัท สดาร์เทคสตีล จำกัด โดยภาพรวมในการนำเสนอแนวทางพัฒนาการบริหารจัดการธุรกิจโรงรีดหลังคาเหล็กแบ่ง เป็น 4 ส่วนหลักๆ ดังนี้

1) การปรับโครงสร้างผังองค์กรในการบริหารจัดการ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการประสานงานในการบริหารจัดการระหว่างสาขา เช่น การสนับสนุนกำลังคนระหว่างสาขา การโอนคำสั่งซื้อระหว่างสาขา การรับคำสั่งซื้อทางออนไลน์ การผลิตและจัดส่งระหว่างสาขาในการแก้ไขเรื่องความล่าช้าในการผลิตและจัดส่ง การให้บริการหลังการขาย การวางแผนการใช้วัตถุดิบร่วมกันและเพิ่มความหลากหลายสีหลายขนาดเพื่อให้มีวัตถุดิบเพียงพอและตรงตามความต้องการของลูกค้า เป็นต้น

2) การนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการดำเนินธุรกิจเพื่อ จัดเก็บ ค้นหา ส่งผ่าน จัดดำเนินการข้อมูล ด้วยระบบ ERP เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดเก็บข้อมูลให้รวดเร็วเป็นปัจจุบัน และมีความถูกต้องแม่นยำในส่วนข้อมูลที่ใช้ในการวางแผนการใช้วัตถุดิบและการจัดทำงบประมาณในการสั่งซื้อ

วัตถุดิบที่ถูกต้องลงตัว เช่น ข้อมูลสต็อกสินค้าคงเหลือของแต่ละสาขา ข้อมูลการรับคำสั่งซื้อจากลูกค้า ข้อมูลการเปลี่ยนแปลงการรับคำสั่งซื้อของลูกค้า ข้อมูลการพยากรณ์การจำหน่าย เป็นต้น

3) ด้านการพัฒนาบุคลากร โดยการพัฒนาองค์ความรู้ทักษะของแต่ละตำแหน่งงานให้สามารถตอบสนองต่อความต้องการของลูกค้า ซึ่งจะนำไปสู่ ผลสัมฤทธิ์สูงและลดต้นทุนในการดำเนินงานอีกด้วย

4) ด้านเครื่องจักร พัฒนาระบบควบคุมของเครื่องจักรให้สามารถรองรับกับเทคโนโลยีที่จะนำมาเชื่อมต่อข้อมูล และการดูแลรักษาอย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1. บริษัทฯต้องมีการปรับตัวอยู่เสมอ โดยต้องมีการเรียนรู้เปิดรับสิ่งใหม่ๆ อยู่ตลอด เนื่องจากอัตราการเติบโตของธุรกิจโรงรีดหลังคาเหล็กแข่งขันสูง และยังมีโอกาสเติบโตอีกมาก จึงต้องมีการปรับตัวทั้งทางด้านการตลาด การวิจัยและสร้างนวัตกรรมใหม่ๆ สร้างมูลค่าเพิ่มให้สินค้าใช้ประโยชน์ได้หลากหลายมากขึ้นเพื่อเพิ่มส่วนแบ่งทางการตลาดและสร้างความได้เปรียบเหนือคู่แข่ง

2) เน้นการขาย แบบ B2B มากขึ้น เนื่องจากลูกค้ากลุ่มนี้มีมูลค่าการซื้อขายต่อครั้งที่สูง และเป็นตลาดที่ใหญ่

3) เนื่องจากบริษัทฯมีการจำหน่ายเหล็กโครงสร้างและหลังคาเหล็กอยู่แล้ว การขยายธุรกิจไปในด้านบ้านสำเร็จรูป ก็เป็นที่น่าสนใจ เป็นการเพิ่มรายได้ให้กับบริษัทฯ

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาค้างต่อไป

ควรเก็บข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับ การสื่อสารการตลาดแบบครบวงจร (IMC) และการบริหารลูกค้าสัมพันธ์ Customer Relationship Management (CRM) เพื่อนำมาประกอบในการศึกษาร่วมกับกลยุทธ์ด้านพฤติกรรมและส่วนประสมทางการตลาดที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อของลูกค้า และกำหนดเป็นกลยุทธ์ที่จะมาใช้เป็นแนวทางในการบริหารจัดการต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กัลยา วาณิชขัญชา. (2549). *สถิติสำหรับงานวิจัย*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ณัฐพล ลีลาวพัฒนานันท์. (2563). ปัญหาของ SME ไทย. *ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อ 15 กรกฎาคม 2563.
แหล่งที่มา: <http://www.prosoftmyaccount.com/Article9618>.
- ดนุพนธ์ นานา. (2559). การบำรุงรักษาบนพื้นฐานของความน่าเชื่อถือ กรณีศึกษา โรงงานอาหารทำแห้งแบบ
พ่นฝอย. วิทยานิพนธ์ หลักสูตรปริญญาวิศวกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการงาน
วิศวกรรม. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- แทนไท ไชยสาร และบุญทรัพย์ ไวกำ. (2558). กลยุทธ์ในการพัฒนาธุรกิจของห้างหุ้นส่วนจำกัด โสมหลังคา
เหล็ก (สาขาขอนแก่น). *วารสารวิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย*. 5 (1), (105-117).
- บุญชม ศรีสะอาด. (2556). *วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย เล่ม 1*. (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพมหานคร: สุวีริยา
สาส์น.
- พัฒนพงษ์ ไกยรัตน์. (2559). *ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อระดับความสำเร็จของผู้ประกอบการรับเหมาก่อสร้าง
ขนาดเล็ก (ทุนจดทะเบียนหนึ่งล้านถึงสองล้านบาท) ในจังหวัดหนองคาย*. วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต สาขาการจัดการงานงานวิศวกรรม คณะวิศวกรรมศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย:
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- พิชญุตม์ สุทธิรอด. (2561). *ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้บริการการก่อสร้างบ้านกับบริษัทเอกชนของ
ผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานคร*. สาขาการตลาด คณะบริหารธุรกิจ. มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ภัทรกร พลพฤกษ์ และวัชร ยี่สุนเทศ. (2561). ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่มีอิทธิพลต่อกระบวนการ
การตัดสินใจใช้บริการธุรกิจรับเหมาก่อสร้าง. *วารสารวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย*. 13
(44), 13-24.
- นัทธมน อิ่มสมบัติ. (2561). *การจัดการเครือข่ายของผู้ประกอบการธุรกิจรับเหมาก่อสร้าง จังหวัดนครปฐม*.
วิทยานิพนธ์หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- นัญญา ประดับการ, นิติพล ภูตะโชติ. (2559). พฤติกรรมและปัจจัยที่มีอิทธิพลในการเลือกซื้อวัสดุก่อสร้าง
กรณีศึกษาร้านศิริชัย อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์. *วารสารวิจัย มข. (ฉบับบัณฑิตศึกษา สาขา
มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*. 6 (1), 22-37.
- รุ่งตะวัน สินธุ์ลีโอนาม และวิโรจน์ เกษภูาลักษณ์. (2560). การจัดการและกลยุทธ์การแข่งขันทางการตลาดของ
ตลาดริมน้ำวัดดอนหวาย ในอำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม. *Veridian E-Journal, Silpakorn
University (Humanities, Social Sciences and arts)*. 10 (1), 1620-1642.
- ศิริชัย กาญจนวาสิ. (2548). *สถิติประยุกต์สำหรับนักวิจัย*. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ. (2541). *การบริหารการตลาดยุคใหม่*. กรุงเทพมหานคร: ธรรมสาร.

- สถาบันหลักและหลักกล้าแห่งประเทศไทย. (2563). รายงานสถานการณ์อุตสาหกรรมหลัก 2020. ออนไลน์.
สืบค้นเมื่อ 30 มิถุนายน 2563. แหล่งที่มา: <https://iiu.isit.or.th>
- สุรพันธ์ ฉันทแดนสุวรรณ. (2550). *องค์การและการจัดการ*. กรุงเทพมหานคร: จุฑาทอง.
- สุนิสา วิสุทธิรัตน์ และ รวมศักดิ์ วีระสุนทร. (2559). ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่มีผลต่อความพึงพอใจ
ของลูกค้าต่อบริษัทรับเหมาก่อสร้างในเขตพัทยา จังหวัดชลบุรี. *วารสารวิชาการแพรวากาฬสินธุ์*
มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์. 3 (2), 9-25.
- อนันต์ แก้วชื่น. (2558). *แนวทางแก้ไขความเสี่ยงที่มีผลกระทบต่อการบริหารงานธุรกิจรับเหมาก่อสร้างของ
ผู้รับเหมาก่อสร้างในเขตอำเภอพรหมคีรี จังหวัดนครศรีธรรมราช*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาเทคโนโลยีอุตสาหกรรม. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช.
- อนุพันธ์ ปทุมาสูตร. (2558). *รูปแบบและกลยุทธ์ในการดำเนินธุรกิจรับเหมาก่อสร้าง กรณีศึกษา หจก. เล้าจัน
ฮะก้อสร้าง*. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการประกอบการ. คณะวิทยาการจัดการ
บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศิลปากร.

การวางแผนภาพอนาคตของธุรกิจรับเหมาก่อสร้างระบบจำหน่ายไฟฟ้า
ในจังหวัดเพชรบูรณ์ เพื่อกำหนดแนวทางกลยุทธ์
ของห้างหุ้นส่วนจำกัด เค.พี.อิเล็กทริกเพาเวอร์

**The Scenario of the Construction Business for Electrical Distribution
System in Phetchabun Province to Determine the Strategic
Approach of K.P. Electric Power Limited Partnership**

วรพล พรหมดี และ ภัทรขวัญ พิลางาม

มหาวิทยาลัยขอนแก่น

Worapon Promdee and Patarakhuan Pila-Ngarm

Khon Kaen University, Thailand

Corresponding Author, E-mail: worapon_pr@kkumail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาภาพอนาคตของธุรกิจรับเหมาก่อสร้างระบบจำหน่ายไฟฟ้า จังหวัดเพชรบูรณ์ในปี พ.ศ.2567 และเพื่อกำหนดแนวทางกลยุทธ์ของ ห้างหุ้นส่วนจำกัด เค.พี.อิเล็กทริกเพาเวอร์ ภายใต้ภาพอนาคต โดยการศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ โดยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึกขนาดตัวอย่าง 17 ตัวอย่าง โดยวิธีเจาะจงตัวอย่าง 3กลุ่มได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญจากสำนักงานพลังงานจังหวัดเพชรบูรณ์ และนักวิชาการที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับอุตสาหกรรมไฟฟ้าจำนวน 4 ตัวอย่าง ผู้เชี่ยวชาญในกลุ่มธุรกิจรับเหมาก่อสร้างระบบจำหน่ายไฟฟ้าในพื้นที่จังหวัดเพชรบูรณ์จำนวน 6 ตัวอย่าง และพนักงานการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคในเขตพื้นที่จังหวัดเพชรบูรณ์ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับธุรกิจจำนวน 7 ตัวอย่าง รวบรวมข้อมูลจากปฐมภูมิและทฤษฎีเพื่อวิเคราะห์ภาพอนาคตจากการศึกษาพบว่า จำแนกภาพอนาคตได้ 3 รูปแบบ ได้แก่ 1) ภาพอนาคตที่ดีที่สุด ชื่อภาพ “สายฟ้า เต็มท้องฟ้า” คือประเทศไม่มีปัญหาด้านพลังงานไฟฟ้า บริษัทรับเหมาได้รับการสนับสนุนจาก หน่วยงานภาครัฐเรื่องนโยบาย หรือโครงการต่าง ๆ 2) ภาพอนาคตที่ไม่ดีที่สุด ชื่อภาพ “ท้องฟ้า ไม่มีสายฟ้า” ประเทศมีปัญหาในเรื่องของพลังงานไฟฟ้าส่งผลให้อุตสาหกรรมต่าง ๆ ไม่สามารถดำเนินกิจการได้ ด้านอุตสาหกรรมรับเหมาประเทศไม่มีความต้องการพัฒนาระบบไฟฟ้า3) ภาพอนาคตที่เป็นไปได้มากที่สุด ชื่อภาพ “สายฟ้า ในสายไฟ” คือประเทศไม่มีปัญหาด้านพลังงานไฟฟ้า แต่การสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐเรื่องนโยบายการพัฒนาระบบส่งจ่ายกระแสไฟฟ้าเพื่อรองรับความต้องการใช้ไฟฟ้าในอนาคตที่เพิ่มขึ้น ผลจากการศึกษาภาพอนาคตได้แนวทางกลยุทธ์ของ ห้างหุ้นส่วนจำกัด เค.พี.อิเล็กทริกเพาเวอร์

* วันที่รับบทความ : 12 ธันวาคม 2565; วันที่แก้ไขบทความ 26 ธันวาคม 2565; วันที่ตอบรับบทความ : 29 ธันวาคม 2565

Received: December 12 2022; Revised: December 26 2022; Accepted: December 29 2022

ภายใต้ภาพอนาคตที่เป็นไปได้มากที่สุด โดยเลือกจากปัจจัยที่ผู้ศึกษาให้ความสำคัญตามลำดับคะแนนสูงสุด เพื่อใช้เป็นกลยุทธ์หลักซึ่งได้แก่ กลยุทธ์เชิงรุก SO Strategy เป็นการใช้จุดแข็งสร้างความได้เปรียบจากโอกาสที่เอื้ออำนวยมาสร้างเป็นกลยุทธ์ในเชิงรุกได้ 4 กลยุทธ์ 1) เตรียมความพร้อมด้านบุคลากรให้พร้อมปฏิบัติงานเพื่อตอบสนองต่อการจ้างงาน 2) คัดเลือกทีมปฏิบัติการเตรียมความพร้อมที่จะขยายธุรกิจเพื่อรับงานในเขตพื้นที่ต่างจังหวัด 3) ใช้เครื่องจักรเพิ่มประสิทธิภาพการทำงาน 4) จัดหาอุปกรณ์และเครื่องจักรใหม่ที่มีประสิทธิภาพสามารถปฏิบัติงานได้ในทุกสภาพพื้นที่

คำสำคัญ: อนาคต; ธุรกิจ; ก่อสร้าง

Abstracts

The purpose of this study is to determine the strategic approach of K.P. Electric Power Limited Partnership and to study the scenario plan of the construction business for electrical distribution system in Phetchabun province in 2024. The data for this study was gathered using a qualitative method by in-depth interviewing of 17 samples using purposive sampling. Four of them are professionals with knowledge of the electrical industry who work for the provincial energy office of Phetchabun, six of them are industry professionals with expertise in the field of electrical distribution system construction in Phetchabun, and seven of them are employees from the provincial electricity authority who are involved in the industry. The researcher collects primary and secondary data to analyze the scenario plan. According to the results of a study, the scenario was divided into three plans. 1) The best scenario plan was titled "Lightning in the Sky" which meant there was no electrical crisis in the nation. The government has policies to encourage employment in electrical distribution systems. 2) The worst-case scenario plan, "Sky without Lightning" implied that the country was in a domestic electricity crisis. As a result, numerous industries are unable to operate. The construction business for electrical distribution systems might have to shut down due to a lack of interest in developing a power system. 3) The most plausible scenario plan, "Lightning in the Wire" stated that there is no shortage of electricity in the country. The government is in favor of developing electrical transmission system policies to accommodate future increases in demand for electricity. After obtaining the aforementioned scenario plan, analysis was done to determine the strategic approach for K.P. Electric Power Limited Partnership under the most plausible scenario plan. The researcher chose the SO Strategy as the main strategy from the most important factors with the highest score. A total of 4 dissemination strategies are produced by the SO strategy, which uses internal strengths to capitalize on external opportunities. 1) Ensure that workers are prepared to get to work as soon as they are employed. 2) Expand employment opportunities in other provinces. 3) Use equipment to expedite the completion and enhance work efficiency. 4) Provide machines that are efficient and effective in any environment.

Keywords: Future; Business; Construct

บทนำ

ไฟฟ้าเป็นสิ่งที่มีความจำเป็นในการดำรงชีวิตประจำวัน ไม่ว่าจะเป็นการใช้เครื่องใช้ไฟฟ้า การใช้ยานพาหนะไฟฟ้า การใช้ไฟฟ้าในอาคารสำนักงานและโรงงานต่าง ๆ โดยมีการใช้ไฟฟ้าตั้งแต่ในระดับครัวเรือน ไปจนถึงระดับอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ และข้อมูลจากสำนักงานสถิติแห่งชาติ (2564 : ออนไลน์) ยังแสดงให้เห็นถึงจำนวนของผู้ใช้ไฟฟ้าที่เพิ่มมากขึ้นในทุก ๆ ปี ธุรกิจรับเหมาก่อสร้างระบบจำหน่ายไฟฟ้าเป็นอุตสาหกรรมที่มีความเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานด้านก่อสร้างระบบจำหน่ายไฟฟ้า และปรับปรุงระบบจำหน่ายไฟฟ้าการดำเนินการแยกเป็นโครงการ โดยมีการวางแผนการดำเนินงาน การกำหนดระยะเวลาของโครงการ รวมไปถึงการวางแผนควบคุมต้นทุนค่าเครื่องจักร ค่าวัสดุ และค่าแรงงาน หากมีการรับงานแล้วต้องปฏิบัติตามแผนงาน และข้อกำหนดงาน เพื่อให้ได้รับเงินตอบแทนในแต่ละงาน

ปัจจุบันผู้ประกอบการรับเหมาก่อสร้างระบบจำหน่ายไฟฟ้ารายอื่น ๆ ได้ขยายพื้นที่การทำงานเข้ามาในเขตพื้นที่จังหวัดเพชรบูรณ์เพิ่มมากขึ้น ส่งผลให้เกิดความเสี่ยงในธุรกิจที่เพิ่มมากขึ้น ประกอบกับกรมบัญชีกลางใช้ระบบจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐด้วยอิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Government Procurement : e-GP) (ระบบการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ, 2562 : ออนไลน์) ส่งผลให้ผู้ประกอบการสามารถเข้าถึงแหล่งข้อมูลการจัดซื้อจัดจ้างได้อย่างรวดเร็ว และสามารถเข้าประกวดราคาอิเล็กทรอนิกส์ (e-bidding) ได้อย่างอิสระ จึงมีโอกาสให้มีคู่แข่งเพิ่มขึ้น

ห้างหุ้นส่วนจำกัด เค.พี.อีเลคทริกเพาเวอร์ เป็นธุรกิจรับเหมาก่อสร้างระบบจำหน่ายไฟฟ้า และรับผิดชอบติดตั้งหม้อแปลงไฟฟ้า เริ่มรับเหมางานด้านงานไฟฟ้า รับทำงานก่อสร้างระบบจำหน่ายไฟฟ้าในเขตพื้นที่จังหวัดเพชรบูรณ์เป็นหลัก จากการสั่งสมประสบการณ์และความชำนาญตลอดหลายปี ทำให้บริษัทมีการพัฒนาขอบเขตของงาน สามารถทำงานที่มีขนาดใหญ่มากขึ้น รวมไปถึงส่งผลให้บริษัทมีศักยภาพมากยิ่งขึ้น ทั้งในเรื่องเครื่องจักร และเรื่องบุคลากรในบริษัทที่มีความชำนาญมากขึ้น

จากปัจจัยที่กล่าวมาข้างต้น ผู้ศึกษาจึงเล็งเห็นความสำคัญของการศึกษาภาพอนาคตของธุรกิจรับเหมาก่อสร้างระบบจำหน่ายไฟฟ้าในอีก 3 ปีข้างหน้าจะมีทิศทางการดำเนินการไปในทิศทางใด เนื่องจากกระแสค่านิยมของผู้คนและเทคโนโลยีนั้นมีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว จึงศึกษาภาพอนาคตของธุรกิจรับเหมาก่อสร้างระบบจำหน่ายไฟฟ้า จังหวัดเพชรบูรณ์ เพื่อนำข้อมูลวิเคราะห์กำหนดแนวทางกลยุทธ์ของห้างหุ้นส่วนจำกัด เค.พี. อีเลคทริกเพาเวอร์ภายใต้ภาพอนาคตเพื่อสร้างโอกาสทางธุรกิจต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาภาพอนาคตของธุรกิจรับเหมาก่อสร้างระบบจำหน่ายไฟฟ้า จังหวัดเพชรบูรณ์ในปี พ.ศ. 2567
2. เพื่อกำหนดแนวทางกลยุทธ์ของ ห้างหุ้นส่วนจำกัด เค.พี.อิเล็กทรอนิกส์เพาเวอร์ ภายใต้ภาพอนาคต

ระเบียบวิธีวิจัย

วิธีการดำเนินการศึกษาแบ่งเป็น 2 วิธีตามวัตถุประสงค์ คือ การศึกษาภาพอนาคต และการศึกษาแนวทางกลยุทธ์ โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. การศึกษาภาพอนาคต เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพจากข้อมูลปฐมภูมิและทุติยภูมิ โดยข้อมูลปฐมภูมิ ดำเนินการศึกษาโดยการสัมภาษณ์เชิงลึกด้วยเทคนิค DEFR (วิลลพร สุวรรณแสนทวีและเมือง สุวรรณแสนทวี, 2563 : 91-102) จากประชากร 3 กลุ่ม ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญจากสำนักงานพลังงานจังหวัดเพชรบูรณ์และนักวิชาการที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับอุตสาหกรรมไฟฟ้าจำนวน ผู้เชี่ยวชาญในกลุ่มธุรกิจรับเหมาก่อสร้างระบบจำหน่ายไฟฟ้าในพื้นที่จังหวัดเพชรบูรณ์จำนวน และพนักงานการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคในเขตพื้นที่จังหวัดเพชรบูรณ์ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับธุรกิจจำนวน มีขนาดตัวอย่างรวม 17 ตัวอย่าง แบ่งเป็นกลุ่ม 1 4 ตัวอย่าง กลุ่ม 2 6 ตัวอย่าง และกลุ่มที่ 3 7 ตัวอย่าง นำข้อมูลปฐมภูมิ และทุติยภูมิเข้าสู่กระบวนการสร้างภาพอนาคต โดยวิเคราะห์ปัจจัยขับเคลื่อนเชื่อมโยงข้อมูลตามหลักเหตุผลจากนั้นหาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยของสภาพแวดล้อมภายนอก(สุมาลี จิระจรัส, 2563 : 6 ; ประยงค์ มีใจชื่อ, 2550 : 44) ที่ได้อธิบายถึงความหมายของสภาพแวดล้อมที่เกิดขึ้นภายนอกองค์กรและเครื่องมือที่สามารถใช้วิเคราะห์ข้อมูลและสภาพแวดล้อมภายใน (อำพล นววงศ์เสถียร, 2562 : 3) ที่กล่าวถึงการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมในไว้ว่าการทราบถึงสภาพการแข่งขันในอุตสาหกรรมถือเป็นข้อได้เปรียบสำหรับการแล่นำข้อมูลทั้งหมดเพื่อสังเคราะห์นำมาสร้างเป็นภาพอนาคต(ฝอยฝา ชูติดำรง, 2558 : 114-135; ดนัย เทียนพุด, 2561 : ออนไลน์ ; เรวัต ตันตยานนท์, 2561 : 6) ซึ่งการวิเคราะห์หาปัจจัยที่อาจส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมรับเหมาก่อสร้างระบบจำหน่ายไฟฟ้าประกอบด้วย

- 1.1 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอก โดยใช้เครื่องมือ (PESTE Analysis)
- 1.2 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของอุตสาหกรรมสามารถแบ่งได้ 2 ส่วน
 - 1.2.1. วิเคราะห์สภาพแวดล้อมของอุตสาหกรรม
 - 1) การวิเคราะห์ขอบเขตอุตสาหกรรม (Industry Boundary)
 - 2) การวิเคราะห์โครงสร้างอุตสาหกรรม (Industry Structure)
 - 3) การวิเคราะห์คู่แข่งอุตสาหกรรม (Industry competitive)
 - 4) ปัจจัยแห่งความสำเร็จ (Key success Factors)

1.2.2. การวิเคราะห์สภาพแข่งขันในอุตสาหกรรม โดยใช้เครื่องมือ (five forces model)

1.3 วิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในโดยยึดหลักแนวคิด 7 ประการของแมคคินซี (McKinsey's 7S Framework)

จากนั้นนำข้อมูลทั้งหมดวิเคราะห์ร่วมกับปัจจัยขับเคลื่อน (Driving Factor) เชื่อมโยงตามหลักเหตุผลสังเคราะห์สร้างเป็นภาพอนาคต 3 ลักษณะดังนี้

- 1) ภาพอนาคตที่ดีที่สุดของธุรกิจรับเหมาก่อสร้างระบบจำหน่ายไฟฟ้า ในปี 2567
- 2) ภาพอนาคตที่ไม่ดีที่สุดของธุรกิจรับเหมาก่อสร้างระบบจำหน่ายไฟฟ้า ในปี 2567
- 3) ภาพอนาคตที่เป็นไปได้ดีที่สุดของธุรกิจรับเหมาก่อสร้างระบบจำหน่ายไฟฟ้า ในปี 2567

2. กำหนดแนวทางกลยุทธ์ของห้างหุ้นส่วนจำกัด เค.พี. อิเล็คทริกเพาเวอร์เป็นการกำหนดแนวทางกลยุทธ์ภายใต้ภาพอนาคตที่เกิดขึ้นประกอบด้วย การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม และการกำหนดแผนกลยุทธ์โดยมีรายละเอียดวิธีดำเนินการศึกษา ดังนี้

2.1 ทำการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอกด้วยเครื่องมือ SWOT Analysis (เอกชัย บุญยาพิชฐาน, 2553 : 32) เป็นการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในเพื่อค้นหา จุดแข็ง (S) และจุดอ่อน (W) ด้วยหลัก 7sMcKinsey's (เสาวนารถ เล็กเลอสินธุ์, 2562 : 41-51) และวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกเพื่อค้นหา โอกาส (O) และอุปสรรค (T) ด้วยเครื่องมือ Fine Force Model (Guntitathong, 2020 : online ; กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม, 2563 : ออนไลน์) และ PESTEL (จินตนา บุญบงการ, 2557 : 54) จัดทำเมทริกซ์สรุปผลการวิเคราะห์ปัจจัยเชิงกลยุทธ์อยู่ในรูปของ SWOT ในรูปแบบตาราง SFAS Matrix เพื่อให้ทราบถึงลำดับความสำคัญ และสามารถเลือกใช้กลยุทธ์ที่มีคะแนนความสำคัญสูงสุดของแต่ละด้านมาทำการการสังเคราะห์แผนกลยุทธ์ TOWS Matrix เพื่อกำหนดแนวทางกลยุทธ์ ภายใต้ภาพอนาคตที่เป็นไปได้มากที่สุด

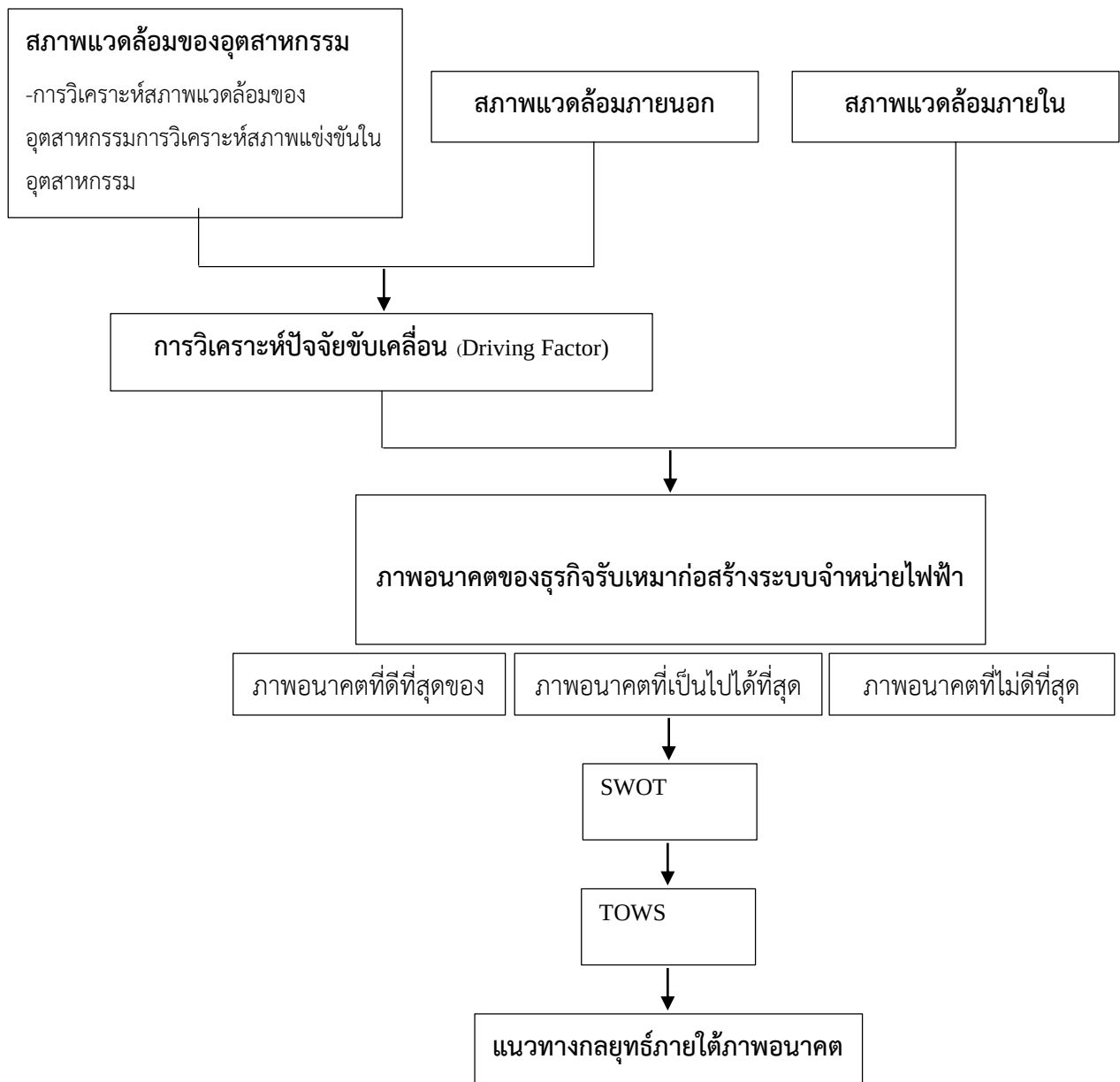
2.2 การกำหนดแผนกลยุทธ์หลังจากที่ศึกษาวิเคราะห์จนกระทั่งได้มาเป็นภาพอนาคตที่มีความเป็นไปได้มากที่สุดจากนั้น จะนำภาพอนาคตที่ได้มา กำหนด vision mission และทำการสังเคราะห์เป็นแผนกลยุทธ์ โดยเลือกสังเคราะห์กลยุทธ์ตามลำดับความสำคัญจากตาราง SFAS Matrix เพื่อให้ได้ซึ่งแผนกลยุทธ์ที่เหมาะสมที่สุดในการปรับใช้โดยการสังเคราะห์แผนกลยุทธ์ด้วย TOWS Matrix (สมชาย พิรสัมพันธ์ศิริ และเยาวรัตน์ ศรีวรานนท์, 2560 : 363-372.) จะได้ 4 กลยุทธ์ให้เลือกใช้ได้แก่

1) กลยุทธ์เชิงรุก SO Strategy เน้นใช้จุดแข็งที่มีในองค์กรสร้างความได้เปรียบจากโอกาสที่เอื้ออำนวย

2) กลยุทธ์เชิงป้องกัน ST Strategy ใช้จุดแข็งขององค์กรเพื่อหาทางหลีกเลี่ยง หรือลดผลกระทบที่อาจจะเกิดขึ้นจากอุปสรรค หรือภัยคุกคามจากภายนอก

- 3) กลยุทธ์เชิงแก้ไข WO ใช้กำจัดจุดอ่อนภายในองค์กร เป็นกลยุทธ์ที่ใช้ในการปรับปรุงองค์กรให้ดีขึ้น
- 4) กลยุทธ์เชิงรับ WT Strategy ทำให้จุดอ่อนภายในลดลงเพื่อหลีกเลี่ยงกับอุปสรรคที่อาจจะเกิดขึ้นจากภายนอก

กรอบแนวคิดในการวิจัย

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

วัตถุประสงค์ที่ 1 การศึกษาภาพอนาคตของธุรกิจรับเหมาก่อสร้างระบบจำหน่ายไฟฟ้า จังหวัดเพชรบูรณ์ในปี พ.ศ.2567จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 17 ท่าน ทำการตรวจสอบข้อมูลโดยที่มุ่งเน้นไปยังข้อมูลที่ผู้เชี่ยวชาญให้ความสำคัญวิเคราะห์ด้วยหลักสถิติ ฐานนิยม และทำการค้นคว้าข้อมูลเพิ่มเติมนำข้อมูลที่วิเคราะห์หาปัจจัยขับเคลื่อนที่อาจส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมรับเหมาก่อสร้างระบบจำหน่ายไฟฟ้า แล้วนำมาสร้างเป็นภาพอนาคตทั้ง 3 รูปแบบได้แก่

1) ภาพอนาคตที่ดีที่สุดของธุรกิจรับเหมาก่อสร้างระบบจำหน่ายไฟฟ้า ในปี 2567

ให้ชื่อภาพ “ สายฟ้า เต็มท้องฟ้า “ประเทศไม่มีปัญหาด้านพลังงานไฟฟ้า มีระบบการบริหารจัดการที่ดีมีประสิทธิภาพสามารถจัดหาพลังงานไฟฟ้าได้อย่างมากมาย รวมไปถึงมีระบบส่งจ่ายกระแสไฟฟ้าที่ครอบคลุมทั่วประเทศ มีการก่อสร้างขยายเขตเพื่อรอการขยายตัวของแต่ละเมือง และอุตสาหกรรมต่าง ๆ ส่งเสริมให้มีการใช้งานเทคโนโลยีด้านไฟฟ้า เช่น รถไฟฟ้า อุปกรณ์ไฟฟ้า ให้ใช้อย่างแพร่หลายทั่วทุกพื้นที่ ในด้านอุตสาหกรรมรับเหมาก่อสร้างระบบจำหน่ายไฟฟ้า จะเป็นผลดีเนื่องจากได้รับการสนับสนุนจาก หน่วยงานภาครัฐเรื่องนโยบาย หรือ โครงการต่าง ๆ มีงบประมาณสนับสนุนรวมไปถึงการส่งเสริมการจ้างงานแก่บริษัทเอกชนที่รับเหมาก่อสร้างระบบจำหน่ายไฟฟ้าทั้งหมด มีการจัดแบ่งพื้นที่การทำงานให้บริษัทในพื้นที่ของแต่ละจังหวัดเพื่อลดปัญหาการแย่งงาน จะทำให้กลุ่มที่อยู่ในธุรกิจรับเหมาก่อสร้างระบบจำหน่ายไฟฟ้ามีปริมาณงานมากขึ้นเป็นโอกาสในการทำกำไรสูงขึ้น

2) ภาพอนาคตที่ไม่ดีที่สุดของธุรกิจรับเหมาก่อสร้างระบบจำหน่ายไฟฟ้า ในปี 2567

ให้ชื่อภาพ “ ท้องฟ้า ไม่มีสายฟ้า ”ประเทศมีปัญหาในเรื่องของพลังงานไฟฟ้า ตั้งแต่ต้นทางการผลิตและไม่สามารถจัดหากระแสไฟฟ้าไม่เพียงพอต่อความต้องการของประเทศ ส่งผลให้อุตสาหกรรมต่าง ๆ ไม่สามารถดำเนินกิจการได้ เกิดความลำบากในการใช้ชีวิตประจำวันเนื่องจากไม่มีไฟฟ้าใช้ในการอำนวยความสะดวกแก่การใช้ชีวิตประจำวัน ประเทศจะไม่สามารถพัฒนาไปได้เนื่องจากเทคโนโลยีใหม่ ๆ ถือว่าเป็นสิ่งสำคัญในการช่วยให้เกิดการพัฒนาด้านอุตสาหกรรมรับเหมาก่อสร้างระบบจำหน่ายไฟฟ้า จะเป็นผลเสียอย่างร้ายแรงหากประเทศไม่มีความต้องการพัฒนาระบบไฟฟ้า และไม่ได้รับการสนับสนุนจากนโยบายจากทางภาครัฐในการสร้างระบบจำหน่ายไฟฟ้าหรือการปรับปรุงระบบจำหน่ายไฟฟ้า จะเป็นผลให้ไม่เกิดการจ้างงานในกลุ่มในอุตสาหกรรมรับเหมาก่อสร้างระบบจำหน่ายไฟฟ้า อาจต้องปิดตัวลงเนื่องจากไม่มีผลประกอบการในองค์กร

3) ภาพอนาคตที่เป็นไปได้ที่สุดของธุรกิจรับเหมาก่อสร้างระบบจำหน่ายไฟฟ้า ในปี 2567

ให้ชื่อภาพ “ สายฟ้า ในสายไฟ “ ประเทศไม่มีปัญหาด้านพลังงานไฟฟ้า เนื่องจากมีระบบการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพในการจัดหาพลังงานไฟฟ้าให้เพียงพอต่อความต้องการของประเทศ รวมไปถึงมีระบบส่งจ่ายกระแสไฟฟ้าที่ครอบคลุมทั่วประเทศสามารถรองรับการขยายตัวของประเทศทั้งในภาคอุตสาหกรรมและ ภาคครัวเรือนได้เป็นอย่างดี ส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาเทคโนโลยีไฟฟ้า เช่น รถไฟฟ้า อุปกรณ์ไฟฟ้า เพื่อ

ความทันสมัยและสะดวกสบายแก่คนในชาติมากขึ้น ในด้านอุตสาหกรรมรับเหมาก่อสร้างระบบจำหน่ายไฟฟ้า จะเป็นผลดีเนื่องจากการได้รับการสนับสนุนจาก หน่วยงานภาครัฐเรื่องนโยบาย ที่สนับสนุนการพัฒนาเทคโนโลยีที่มีความเกี่ยวข้องกับด้านพลังงานไฟฟ้า ทำให้เกิดการพัฒนาระบบส่งจ่ายกระแสไฟฟ้าเพื่อรองรับความต้องการใช้ไฟฟ้าในอนาคตที่เพิ่มขึ้น รวมไปถึงมีนโยบายที่ส่งเสริมการจ้างงานแก่บริษัทเอกชนที่รับเหมาก่อสร้างระบบจำหน่ายไฟฟ้า ทำให้การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคในพื้นที่ต่าง ๆ มีการจ้างงานแก่บริษัทเอกชนอยู่เสมอ มีการพัฒนาอุปกรณ์เครื่องจักรใหม่ ๆ ช่วยอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงาน จะทำให้กลุ่มที่อยู่ในธุรกิจรับเหมาก่อสร้างระบบจำหน่ายไฟฟ้ามีความมั่นคง

วัตถุประสงค์ที่ 2 กำหนดแนวทางกลยุทธ์ของ ห้างหุ้นส่วนจำกัด เค.พี.อิเล็กทรอนิกส์เพาเวอร์ ภายใต้ภาพอนาคต ทำการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอกด้วยเครื่องมือ SWOT Analysis เพื่อหาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมรับเหมาก่อสร้างระบบจำหน่ายไฟฟ้าภายใต้ภาพอนาคตที่มีความเป็นไปได้ที่สุด โดยวิเคราะห์ S W ผ่าน 7sMcKinsey's ได้ IFAS และวิเคราะห์ O T ผ่าน PESTEL ได้ EFAS และนำมารวมกันได้ SWOT ในรูปแบบของ SFAS Matrix เพื่อให้ทราบถึงลำดับความสำคัญของแต่ละปัจจัย สามารถสรุปผลการวิเคราะห์ได้ดังนี้ ด้านสภาพแวดล้อมภายในจุดแข็ง 3.85 คะแนน และจุดอ่อน 3.5 คะแนน ด้านสภาพแวดล้อมภายนอกโอกาส 3.9 คะแนน และอุปสรรค 2.4 คะแนน เมื่อทำการเลือกปัจจัยที่มีคะแนนความสำคัญสูงสุดของสภาพแวดล้อมทั้ง 2 ด้าน จะได้จุดแข็ง (Strengths) 3.85 คะแนน และด้านสภาพแวดล้อมภายนอก คือ โอกาส (Opportunity) 3.9 คะแนน ตามภาพที่ 1 สามารถสรุปได้ว่าปัจจัยที่ควรเลือกเพื่อเป็นแนวทางการสร้างกลยุทธ์หลักคือ กลยุทธ์เชิงรุก SO Strategy ได้ 4 กลยุทธ์ เมื่อกำหนดกลยุทธ์แล้วสามารถสรุปแนวทางกิจกรรมจากผลวิเคราะห์ TOWS Matrix สรุปแล้วทางกลยุทธ์ได้ดังนี้

1) เตรียมความพร้อมด้านบุคลากรให้พร้อมปฏิบัติงานเพื่อตอบสนองต่อนโยบายการจ้างงาน บริษัทเอกชน จัดเตรียมบุคลากรให้พร้อมปฏิบัติงานได้ทันทีที่ตอบรับกับนโยบายการจ้างงานของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคทำการจัดฝึกอบรมพนักงานให้มีความเชี่ยวชาญด้านงานก่อสร้างระบบจำหน่ายไฟฟ้า สามารถปฏิบัติงานได้ถูกต้องตามมาตรฐานที่กำหนด มีความปลอดภัยในการปฏิบัติงาน ทำการจัดหา หรือคัดเลือกบุคลากรที่มีความสามารถเหมาะสมในการเป็นผู้นำแล้วทำการแต่งตั้ง และมอบหมายหน้าที่ให้เป็นหัวหน้าช่าง เพื่อเป็นการขยายทีมงาน ประกาศรับสมัครพนักงานเป็นการเพิ่มอัตรากำลังด้านแรงงานของบริษัท จัดหาอุปกรณ์เครื่องมือเครื่องจักรเพื่อสนับสนุนทีมงานดังกล่าว เพื่อที่จะสามารถรับงานได้หลายงานพร้อมกันโดยไม่ส่งผลกระทบต่องานที่ปฏิบัติอยู่ มีการประสานงานระหว่างฝ่ายจัดหางานให้มีการประสานเรื่องปริมาณงาน และระยะเวลางานให้เหมาะสมตามสถานะการปัจจุบันของบริษัท

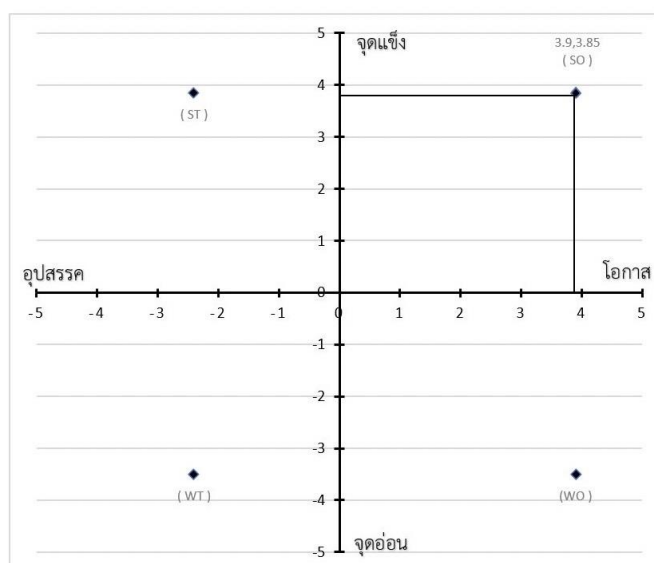
2) ขยายพื้นที่รับงานในเขตพื้นที่จังหวัดอื่น จัดเตรียมความพร้อมด้านบุคลากร อุปกรณ์ และเครื่องจักร ให้พร้อมมีความพร้อมที่จะขยายธุรกิจเพื่อรับงานเพิ่มในเขตพื้นที่ต่างจังหวัดเป็นโอกาสในการขยายเขตพื้นที่รับงาน และเป็นการสร้างชื่อเสียงให้แก่บริษัทในวงกว้างโดยจะทำการจัดฝึกอบรมพนักงานให้มีความเชี่ยวชาญด้านงานก่อสร้างระบบจำหน่ายไฟฟ้า สามารถปฏิบัติงานได้ถูกต้องตามมาตรฐานที่กำหนด มีความ

ปลอดภัยในการปฏิบัติงาน จัดหาอุปกรณ์ที่มีความทันสมัยเพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานของพนักงาน จัดหาเครื่องจักรที่มีประสิทธิภาพในการเดินทาง และการปฏิบัติงาน เนื่องจากมีความจำเป็นต้องเดินทางในระยะไกลขึ้น และต้องทำการพักค้างแรมเป็นระยะเวลานาน จึงต้องคัดเลือกบุคลากรที่มีความสามารถเหมาะสมในการเป็นผู้นำแล้วทำการแต่งตั้ง และมอบหมายหน้าที่ให้เป็นหัวหน้าช่างผู้ควบคุมงาน และควบคุมดูแลความสงบเรียบร้อยของพนักงานในทีม

3) ใช้เครื่องจักรเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานเร่งระยะเวลาปฏิบัติงานให้เสร็จได้เร็วที่สุด งานก่อสร้างระบบจำหน่ายไฟฟ้าเป็นงานก่อสร้างที่ต้องอาศัยปัจจัยหลายอย่างประกอบกันให้เกิดความสำเร็จในแต่ละงาน ส่วนสำคัญในงานก่อสร้างคือการติดตั้งอุปกรณ์ไฟฟ้า เนื่องจากอุปกรณ์ดังกล่าวมีน้ำหนักมาก และมีการปฏิบัติงานในที่สูงเครื่องจักรจึงปัจจัยที่สำคัญมากในการดำเนินการรับเหมาก่อสร้างระบบจำหน่ายไฟฟ้าเป็นปัจจัยที่บริษัทสามารถควบคุมได้ มีความสำคัญที่ขาดไปไม่ได้ในการปฏิบัติงานทุกขั้นตอน เป็นเครื่องทุ่นแรง เป็นสิ่งที่ช่วยพนักงานให้สามารถปฏิบัติงานได้ง่าย สะดวก รวดเร็ว และปลอดภัย สามารถลดต้นทุนค่าใช้จ่ายในการปฏิบัติงานได้หลายเท่าเมื่อเทียบกับการปฏิบัติงานโดยไม่มีเครื่องจักร จึงถือเป็นปัจจัยหลักในการเพิ่มผลประกอบการของธุรกิจ

4) จัดหาอุปกรณ์และเครื่องจักรใหม่ที่มีประสิทธิภาพสามารถปฏิบัติงานได้ในทุกสภาพพื้นที่พื้นที่สภาพพื้นที่มีส่วนสำคัญเนื่องจากจังหวัดเพชรบูรณ์เป็นจังหวัดที่มีภูเขาสูงล้อมรอบส่งผลต่อการเดินทางไปปฏิบัติงานในพื้นที่ที่อยู่บนภูเขาเนื่องด้วยเครื่องจักรมีข้อจำกัดเรื่องน้ำหนักมากส่งผลให้การเดินทางล่าช้า หรืออาจถึงขั้นเครื่องจักรพังเสียหายในขณะเดินทาง จึงควรเร่งพัฒนา จัดหาอุปกรณ์ เครื่องจักรใหม่ที่มีความทันสมัยมีประสิทธิภาพเพียงพอที่จะสามารถเข้าไปปฏิบัติงานได้ในทุกสภาพพื้นที่ เพื่อลดข้อจำกัดด้านการเดินทาง

ภาพที่ 1 กราฟแสดงการกำหนดแนวทางการสร้างกลยุทธ์

จากภาพที่ 1 จะเห็นว่าเมื่อทำการเปรียบเทียบลำดับคะแนนสูงสุดพบว่าด้านสภาพแวดล้อมภายใน คือ จุดแข็ง (Strengths) เท่ากับ 3.85 คะแนน และด้านสภาพแวดล้อมภายนอก คือ โอกาส (Opportunity) เท่ากับ 3.9 คะแนน สรุปได้ว่าปัจจัยที่ควรเลือกเป็นแนวทางการสร้างกลยุทธ์คือ กลยุทธ์เชิงรุก SO Strategy

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาภาพอนาคตของธุรกิจรับเหมาก่อสร้างระบบจำหน่ายไฟฟ้า จังหวัดเพชรบูรณ์ ในปี พ.ศ.2567 สามารถนำผลการศึกษามาอภิปรายผล จากการศึกษาภาพอนาคตทั้ง 3 ภาพพบว่า ปัจจัยด้านเศรษฐกิจและนโยบายจากหน่วยงานรัฐที่ส่งเสริมการจ้างงานแก่บริษัทเอกชน มีส่วนในการขับเคลื่อนอุตสาหกรรมรับเหมาก่อสร้างระบบจำหน่ายไฟฟ้า สอดคล้องกับงานวิจัยของ กฤตกร ศรีชุมพวง และ ชีระ ฤทธิรอด. (2561 : 21-26) กล่าวว่า การเติบโตทิศทางของเศรษฐกิจจังหวัดอุดรธานี จากปัจจัยด้านการเมืองและนโยบายรัฐบาล จากโครงการก่อสร้างของหน่วยงานรัฐ ทำให้จำนวนนักท่องเที่ยวที่เดินทางผ่านไปเที่ยวค่าชะโนดเพิ่มขึ้น จึงมีการเตรียมความพร้อมของบุคลากรให้มีความพร้อมปฏิบัติงาน เพื่อตอบสนองต่อนโยบายที่ได้มีการสนับสนุนด้านการจ้างงานแก่บริษัทเอกชน พัฒนาอุปกรณ์ที่ใช้ปฏิบัติงาน และเครื่องจักรให้มีประสิทธิภาพพร้อมใช้งาน ให้พร้อมรับงานที่จะเกิดขึ้น และสอดคล้องกับนิศาชล ชมชื่นสุข และ ศักดิ์ชัย เจริญศิริพรกุล (2563 : 79-87) ที่กล่าวว่า เลือกใช้บริการซ่อมแซมหรือปรับปรุงสินค้าจากทางร้านด้วยเทคโนโลยี ผู้ประกอบการสามารถปรับตัวให้ทันกับเทคโนโลยีที่ก้าวหน้าได้ ดังนั้นผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมรับเหมาก่อสร้างระบบจำหน่ายไฟฟ้า ควรหาปัจจัยต่าง ๆ ที่จะมีผลต่อธุรกิจ เพื่อเป็นการกำหนดแนวทางการรับมือกับสถานการณ์ที่มีแนวโน้มจะเกิดขึ้นในอนาคต เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินธุรกิจ

ข้อเสนอแนะ

1. การศึกษาด้านภาพอนาคตเป็นการสัมภาษณ์เชิงคุณภาพจากผู้เชี่ยวชาญ และทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งต่างๆ ทำให้ข้อมูลที่ได้อาจไม่เป็นอย่างที่คาดการณ์ เนื่องจากสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ผู้เชี่ยวชาญในการให้สัมภาษณ์จึงมีส่วนสำคัญสำหรับข้อมูล
2. เนื่องจากการแพร่ระบาดของเชื้อ Covid-19 ทำให้การสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญอาจเกิดความเสี่ยง ควรคำนึงถึงความปลอดภัยในขั้นตอนการสัมภาษณ์
3. การศึกษาเรื่องภาพอนาคตไม่ควรกำหนดกรอบระยะเวลาของการศึกษานานเกินไป เนื่องจากแนวโน้มความเป็นไปได้ของปัจจัยต่าง ๆ ในอนาคตสามารถเปลี่ยนแปลงได้อย่างรวดเร็ว เช่น เรื่องของเทคโนโลยีที่มีการพัฒนาอย่างรวดเร็วเกินกว่าการคาดการณ์จากข้อมูลในอดีต หรือปัจจัยด้านการเปลี่ยนแปลง

ของเศรษฐกิจของโลก ที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วไม่ว่าจะเป็นผลจากโรคระบาด หรือจากภัยของสงคราม ล้วนแล้วแต่ส่งผลถึงความเปลี่ยนแปลงของปัจจัยต่าง ๆ ในอนาคต

4. ผู้ประกอบกิจการ หรือผู้ที่สนใจจะประกอบกิจการในงานด้านอุตสาหกรรมรับเหมาก่อสร้างระบบจำหน่ายไฟฟ้า ควรมีพื้นฐานด้านงานไฟฟ้าเนื่องจากการก่อสร้างระบบจำหน่ายไฟฟ้ามีหลักการปฏิบัติงานตามขั้นตอนมาตรฐานที่กำหนดไว้อย่างชัดเจน ต้องมีการฝึกอบรมให้พนักงานให้รู้ถึงอันตรายที่อาจเกิดขึ้นได้ เพื่อความปลอดภัย ต่อตัวพนักงานและประชาชนในบริเวณพื้นที่ที่ปฏิบัติงาน

5. ผู้ประกอบกิจการรับเหมาก่อสร้างระบบจำหน่ายไฟฟ้า ควรมุ่งเน้นพัฒนาอุปกรณ์เครื่องจักรของบริษัท เนื่องจากเครื่องจักรถือเป็นปัจจัยที่จะสามารถทำให้พนักงานปฏิบัติงานได้อย่าง สะดวก รวดเร็ว และปลอดภัยมากขึ้น ถือเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพของบริษัทให้มีโอกาสในการสร้างผลประกอบการที่สูงขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม. (2563). การวิเคราะห์ 5 forces. *ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อ 25 มีนาคม 2564. แหล่งที่มา: <https://bsc.dip.go.th/th/category/sale-marketing/sm-5forcesanalysis>
- กฤตากร ศรีชุมหวณิช และ ชีระ ฤทธิรอด. (2561). การวางแผนภาพอนาคตของร้าน AAA วัสดุก่อสร้าง ในอำเภอหนองหาน จังหวัดอุดรธานี ในปี พ.ศ. 2566. *การประชุมวิชาการทางธุรกิจและนวัตกรรมทางการจัดการระดับชาติ ประจำปี 2561*. มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- จินตนา บุญบงการ. (2557). *สภาพแวดล้อมทางธุรกิจ*. (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- दनัย เทียนพุ่ม. (2561). แนวคิดการจัดการสมัยใหม่ : การเลือกใช้เครื่องมือสำหรับผู้บริหาร. *ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อ 25 มีนาคม 2564. แหล่งที่มา: <https://bit.ly/3R1qgru>.
- นิศาชล ชมชื่นสุข และ ศักดิ์ชัย เจริญศิริพรกุล. (2563). ภาพอนาคตของอุตสาหกรรมผ้าผ้าม่านและเครื่องนอนในตลาดชุมชน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือในปี พ.ศ. 2568. *การประชุมวิชาการทางธุรกิจและนวัตกรรมทางการจัดการระดับชาติ ประจำปี 2563*. มหาวิทยาลัยขอนแก่น 3 ตุลาคม 2563.
- ประยงค์ มีใจชื้อ. (2550). *นโยบายธุรกิจ (Business Policy)*. กรุงเทพมหานคร: ภาควิชาการบริหารทั่วไป คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ฝอยฟ้า ชุติดำรง. (2558). ภาพอนาคตเพื่อการวางแผนจัดการทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน. *วารสารจัดการสิ่งแวดล้อม*. 11 (1), 114-135.
- ระบบการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ. (2562). เอกสารประกอบการบรรยายในระบบ e-GP. *ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อ 25 มีนาคม 2564. แหล่งที่มา: http://www.gprocurement.go.th/new_index.html

- วิมลพร สุวรรณแสนทวี และเมือง สุวรรณแสนทวี. (2563). พื้นฐานการวิจัยอนาคตศึกษาแบบ EDR. *วารสารพุทธปรัชญาวิวัฒน์*. 4 (1), 91-102.
- สมชาย พิรสัมพันธ์ศิริ และเยาวรัตน์ ศรีวรรณนท์. (2560). การจัดการธุรกิจโคนมของสหกรณ์โคนมขอนแก่น จำกัด. *แก่นเกษตร*. 45 (2), 363-372.
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2564). จำนวนผู้ใช้ไฟฟ้า และการจำหน่ายพลังงานไฟฟ้าของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค จำแนกตามประเภทผู้ใช้ไฟฟ้า พ.ศ. 2554 - 2563. ออนไลน์. สืบค้นเมื่อ 9 สิงหาคม 2564. แหล่งที่มา: <http://statbbi.nso.go.th/staticreport/page/sector/th/13.aspx>
- สุมาลี จิระจรัส. (2563). *การจัดการเชิงกลยุทธ์*. สงขลา: มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- อำพล นววงศ์เสถียร. (2562). *การจัดการเชิงกลยุทธ์ การแสวงหาความได้เปรียบในการแข่งขัน*. (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพมหานคร: วิทยาลัยเซาธ์อีสท์บางกอก.
- เรวัตตันตยานนท์. (2561). *วางแผนอนาคตให้ธุรกิจ ด้วยภาพจำลองสถานการณ์*. กรุงเทพฯธุรกิจ.
- เสาวนารถ เล็กเลอลินธุ์. (2562). การบริหารจัดการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดภาคกลาง. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศึกษา มหาวิทยาลัยธนบุรี*. 13 (3), 41-51.
- เอกชัย บุญยาพิษฐาน. (2553). *คู่มือวิเคราะห์ SWOT อย่างมืออาชีพ*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: ปัญญาชน.
- Guntitathong. (2020). Five Forces Model หลักการวิเคราะห์ 5 ภัยคุกคามจากปัจจัยภายนอกที่ทำให้ ธุรกิจของคุณแข็งแกร่งยิ่งขึ้น. ออนไลน์. สืบค้นเมื่อ 25 มีนาคม 2564. แหล่งที่มา: <https://adaddictth.com/knowledge/Five-Forces-Model-Marketing>

แบบจำลองความตั้งใจในการบริโภคจิ้งหรีดในเกาหลีใต้

Modeling Behavior Intention to Consume Crickets in South Korea

ปวีณนุช สุขุมาลวิวัฒน์ และ บุษกรณ์ ลีเจียวระ

มหาวิทยาลัยขอนแก่น

Praweenuth Sukumalwaiwat and Bussagorn Leejoiwara
Khon Kaen University, Thailand
Corresponding Author, E-mail: Praweenuth-Baicha@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาองค์ประกอบการยอมรับการบริโภคจิ้งหรีดในสาธารณรัฐเกาหลี 2) เพื่อพัฒนาแบบจำลองความตั้งใจในการยอมรับการบริโภคจิ้งหรีดในสาธารณรัฐเกาหลี ซึ่งเป็นการศึกษาเชิงปริมาณ ที่มีกลุ่มตัวอย่างเป็นผู้บริโภคชาวเกาหลีใต้ที่อาศัยอยู่ในกรุงโซลที่มีอายุตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไป จำนวน 400 คน โดยใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบสะดวก เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม ซึ่งมีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค เท่ากับ 0.85 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน และการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้าง

ผลการวิจัยพบว่า 1) องค์ประกอบเชิงยืนยันของแบบจำลองความตั้งใจในการบริโภคจิ้งหรีดในเกาหลีใต้ ได้ 6 องค์ประกอบ ได้แก่ ทศนคติที่มีต่อพฤติกรรม อิทธิพลจากกลุ่มบุคคลอ้างอิง อิทธิพลจากโซเชียลมีเดีย การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม ความกลัวอาหารที่มีความแปลกใหม่ และความตั้งใจในการยอมรับการบริโภคจิ้งหรีด 2) ผลการตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของแบบจำลองความตั้งใจในการบริโภคจิ้งหรีดในเกาหลีใต้ พบว่า โมเดลที่พัฒนาขึ้นมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน โดยพบว่า ทศนคติที่มีต่อพฤติกรรม อิทธิพลจากกลุ่มบุคคลอ้างอิง อิทธิพลจากโซเชียลมีเดีย และการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม มีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อความตั้งใจในการยอมรับการบริโภคจิ้งหรีดในเกาหลีใต้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนความกลัวอาหารที่มีความแปลกใหม่ มีอิทธิพลทางตรงเชิงลบต่อความตั้งใจในการยอมรับการบริโภคจิ้งหรีดในเกาหลีใต้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คำสำคัญ: จิ้งหรีด; แบบจำลอง; การยอมรับของผู้บริโภค; สาธารณรัฐเกาหลี

Abstracts

The objectives of this research were 1) to study the components of cricket consumption in South Korea, and 2) to develop the modeling behavior intention to consume crickets in South Korea. This research was the quantitative research. The sample group were 400 people living in South Korea, whom the ages of more than 15-year-olds. The tool used to collect data were the questionnaires, that had Cronbach's alpha at 0.85. The statistics used for data analysis include confirmatory factor analysis and structural equation model.

The results showed that 1) The modeling behavior intention to consume crickets in South Korea consisted of 6 components; attitude toward the behavior, personal influence, social media influence, perceived behavioral control, food neophobia, and intention to accept cricket consumption. 2) It is indicated that the developed program was consistent with the empirical statistics and consistent with the hypothesis. It was found that attitude toward the behavior (ATB), personal influence (PIN), social media influence (SMI), and perceived behavioral control (PBC) were found to have a positive influence on intention to accept cricket consumption (ICC) in South Korea at 0.05 significance. While food neophobia (FNP) had negative influence on intention to accept cricket consumption (ICC) in South Korea at 0.05 significance.

Keywords: Cricket; Modeling; Consumer Adoption; South Korea

บทนำ

ปัจจุบันการบริโภคแมลงยังไม่แพร่หลาย เป็นที่ยอมรับจากผู้บริโภคในบางประเทศและเพียงเฉพาะกลุ่มบุคคลเท่านั้น โดยผู้บริโภคบางส่วนยังมีความรู้สึกว่ายังไม่พร้อมหรือไม่เต็มใจที่จะรับประทานแมลงแทนแหล่งโปรตีนหลัก เช่น เนื้อสัตว์ ปลา อันเป็นผลมาจากความกังวลในด้านรูปลักษณ์ รสชาติ และความสะอาดสบาย จึงทำให้แมลงนั้นยังไม่สามารถทดแทนการบริโภคเนื้อสัตว์ได้ (Kohl, 2016 : online) และนอกจากความกังวลในด้านรูปลักษณ์ รสชาติ และความสะอาดสบายในการเข้าถึง ของแมลงแล้ว ผู้บริโภคยังเป็นกังวลในเรื่องของความปลอดภัย และคุณภาพอีกด้วย (Wilkinson et al., 2018 : online) จึงทำให้เห็นว่าความกังวลและความกลัวในเรื่องดังกล่าวทำให้การส่งเสริมการบริโภคแมลงเป็นโปรตีนทางเลือกเป็นไปได้ยากมากยิ่งขึ้น

สำหรับสาธารณรัฐเกาหลี ในปี 2015 รัฐบาลของสาธารณรัฐเกาหลีได้มีการรับรองแมลงที่สามารถนำมาใช้เป็นส่วนประกอบในการประกอบอาหารสำหรับมนุษย์ได้ จากเดิมซึ่งมีการให้การรับรองเพียง 2 ชนิดเท่านั้น คือ ตั๊กแตน และหนอนไหม ทางรัฐบาลของสาธารณรัฐเกาหลีก็ได้ประกาศเพิ่มการรับรองให้กับแมลงอีก 4 ชนิดด้วยกัน คือ ตัวอ่อนของด้วงดอกไม้ลายจุดขาว หนอนนก จิ้งหรีดทองดำ และตัวอ่อนของด้วงแรด จึงทำให้สาธารณรัฐเกาหลีมีการจัดตั้งสมาคมอุตสาหกรรมแมลงแห่งสาธารณรัฐเกาหลี (Korean Insect Industry Association หรือ KIIA) เพื่อสร้างกฎระเบียบเกี่ยวกับมาตรฐานผลิตภัณฑ์ที่ทำมาจากแมลง แต่การบริโภคแมลงในสาธารณรัฐเกาหลีก็มีผู้บริโภคที่ให้การยอมรับและตัดสินใจบริโภคแค่แมลงบางประเภทเท่านั้น นั่นก็คือหนอนไหม (Koreaboo, 2558 : online) นอกเหนือจากหนอนไหมแล้ว ทางโรงพยาบาลใน

สาธารณสุขเกาหลีใต้มีการนำหนอนนกไปพัฒนา จนสามารถนำไปใช้เป็นส่วนประกอบอาหารได้ถึง 76 เมนูด้วยกัน ซึ่งหนอนนกนั้นจะช่วยเพิ่มโปรตีนให้กับผู้ป่วยธรรมดา ผู้ป่วยที่ทำการผ่าตัด รวมไปถึงผู้ป่วยโรคมะเร็งอีกด้วย นอกเหนือจากหนอนใหม่ และหนอนนกแล้ว ยังมีแมลงชนิดอื่น ๆ ที่ถูกนำมาวิจัยและพัฒนา โดยสามารถนำไปสกัดและใช้เป็นยาได้ ยกตัวอย่างเช่น จิ้งหรีดทองคำ มีฤทธิ์ช่วยในเรื่องของอาการบวม การดีท็อกซ์ การบรรเทาอาการปวด เป็นต้น อย่างไรก็ตามจิ้งหรีดกลับถูกนำไปใช้ทำอาหารสัตว์ เช่น หมู ปลา เสียบส่วนใหญ่ (Han et al., 2017 : online) จากการที่สาธารณสุขเกาหลีนำแมลงไปใช้ทั้งในการผลิตอาหารสัตว์ และนำไปบริโภคโดยตรง หรือแม้กระทั่งนำไปสกัดเพื่อใช้ทำยา จึงทำให้เห็นว่าในสาธารณสุขเกาหลีนั้น เริ่มมีการเปิดรับและยอมรับในการนำแมลงมาใช้บริโภคมากยิ่งขึ้น อย่างไรก็ตามถึงแม้ว่าสาธารณสุขเกาหลีจะมีการวิจัย พัฒนา และมีการส่งเสริมให้มีการนำแมลงมาใช้ในการบริโภค แต่ก็ยังมีข้อจำกัดในการผลิตอยู่มาก เนื่องจากยังมีจำนวนเกษตรกรที่ทำการเพาะเลี้ยงแมลงในประเทศยังขาดความชำนาญ และยังมีจำนวนที่ไม่มากนัก โดยในปี 2013 มีจำนวนเกษตรกรที่เลี้ยงแมลงที่สามารถรับประทานได้เป็นจำนวน 384 คน และปี 2015 เพิ่มขึ้นเป็น 724 คน เท่านั้น (Han et al., 2017 : online)

จากการทบทวนงานวิจัยเกี่ยวกับการยอมรับและการบริโภคจิ้งหรีดแล้ว พบว่าการวิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศยังมีผู้ทำวิจัยไว้น้อยมาก คือตั้งแต่ปี 2012 จนถึงปี 2019 มีเอกสารที่ได้รับการตีพิมพ์เกี่ยวกับแมลงที่สามารถรับประทานได้ทั่วโลกเพียง 102 ชิ้นเท่านั้น โชนเอเชียมีการศึกษาและตีพิมพ์ 12 ชิ้น โดยมีการศึกษาในบริบทของสาธารณสุขเกาหลีเพียง 2 ชิ้นเท่านั้น (Sogari, Menozzi, Hartmann and Mora, 2019 : online) ซึ่งหากมีการศึกษาถึงปัจจัยที่จะนำไปสู่การยอมรับเพื่อบริโภคจิ้งหรีด และมีการเผยแพร่ข้อมูลอย่างแพร่หลายมากขึ้น จะเป็นประโยชน์ทั้งในแง่ของการพัฒนาความรู้ใหม่ที่เพิ่มขึ้นในงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการยอมรับการบริโภคโปรตีนทางเลือกจากแมลง นอกเหนือจากประโยชน์ทางด้านธุรกิจ โดยแบบจำลองความตั้งใจในการบริโภคจิ้งหรีดในเกาหลีใต้จะมีการนำทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน (Theory of Planned Behavior: TPB) ของ Ajzen (1991 : 179-211) มาเป็นแนวทางการศึกษาหลัก ซึ่งจะช่วยให้ทราบถึงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร อันได้แก่ ทศนคติต่อพฤติกรรม อิทธิพลทางสังคม การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม และความกลัวอาหารที่มีความแปลกใหม่ และทราบว่าปัจจัยใดบ้างที่มีความสัมพันธ์ต่อความตั้งใจในการยอมรับการบริโภคจิ้งหรีดในสาธารณสุขเกาหลี

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบการยอมรับการบริโภคจิ้งหรีดในสาธารณสุขเกาหลี
2. เพื่อพัฒนาแบบจำลองความตั้งใจในการยอมรับการบริโภคจิ้งหรีดในสาธารณสุขเกาหลี

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยใช้การวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ด้วยการแจกแบบสอบถาม

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ได้แก่ ผู้บริโภคชาวเกาหลีใต้ที่อาศัยอยู่ในกรุงโซล ในระหว่างเดือนมกราคมถึงเดือนมีนาคม พ.ศ. 2564 ที่มีอายุตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไป ซึ่งไม่ทราบจำนวนประชากร

1.2 กลุ่มตัวอย่าง วิธีกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง เนื่องจากไม่ทราบจำนวนประชากรที่แน่นอนคำนวณโดยใช้สูตรคอเครน (Cochran, 1977 : 76) กำหนดให้มีความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่างที่ยอมให้เกิด 0.05 ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ได้กลุ่มตัวอย่าง 385 คน จึงได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างเพิ่มเป็น 400 คน หลังจากนั้นทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มแบบตามสะดวก (Convenience Sampling)

2. เครื่องมือการวิจัย และการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการวิจัย ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้ **ตอนที่ 1** เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีคำถามจำนวน 5 ข้อ ได้แก่ เพศ อายุ อาชีพ รายได้ของครอบครัวเฉลี่ยต่อเดือน สถานภาพสมรส และจำนวนบุตรที่ต้องเลี้ยงดู ลักษณะคำถามเป็นปลายปิดแบบนามบัญญัติ **ตอนที่ 2** เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมในการใช้สื่อสังคมออนไลน์ มีคำถามจำนวน 3 ข้อ โดยมีคำถามมีลักษณะปลายปิดแบบนามบัญญัติ **ตอนที่ 3** เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับประสบการณ์ในการรับประทานอาหารจากจังหวัด มีคำถามจำนวน 2 ข้อ โดยมีคำถามมีลักษณะปลายปิดแบบนามบัญญัติ **ตอนที่ 4** เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบริโภคจังหวัด มีข้อความคำถามจำนวน 41 ข้อ โดยคำถามใช้มาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) วัดระดับความสำคัญเป็น 5 ระดับ ได้แก่ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย และไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง การหาคุณภาพของเครื่องมือแบบสอบถาม พบว่า ค่าความสอดคล้องของวัตถุประสงค์ของการศึกษา (IOC) จากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ได้ค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.60-1.00 และทำการทดสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Tryout) จำนวน 30 ชุด พบว่า แบบสอบถามมีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบัค รวมทั้งฉบับ เท่ากับ 0.85 ซึ่งมีค่าสูงกว่า 0.8 นั่นคือ แบบสอบถามชุดนี้มีคุณภาพดี สามารถนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลได้ (Sekaran and Bougie, 2016 : 128)

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถามตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้ คือ 1) ทำการแจกแบบสอบถามโดยใช้ช่องทางออนไลน์ เพื่อส่งให้กับผู้บริโภคชาวเกาหลีใต้ที่อาศัยอยู่ในกรุงโซลที่มีอายุตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไป ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามออนไลน์ในกูเกิ้ลฟอร์ม (Google Form) แล้วสร้างคิวอาร์โค้ด (QR Code) เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างได้ทำการสแกน (Scan) เพื่อตอบแบบสอบถามออนไลน์ โดยมีคำถามคัดกรองจน

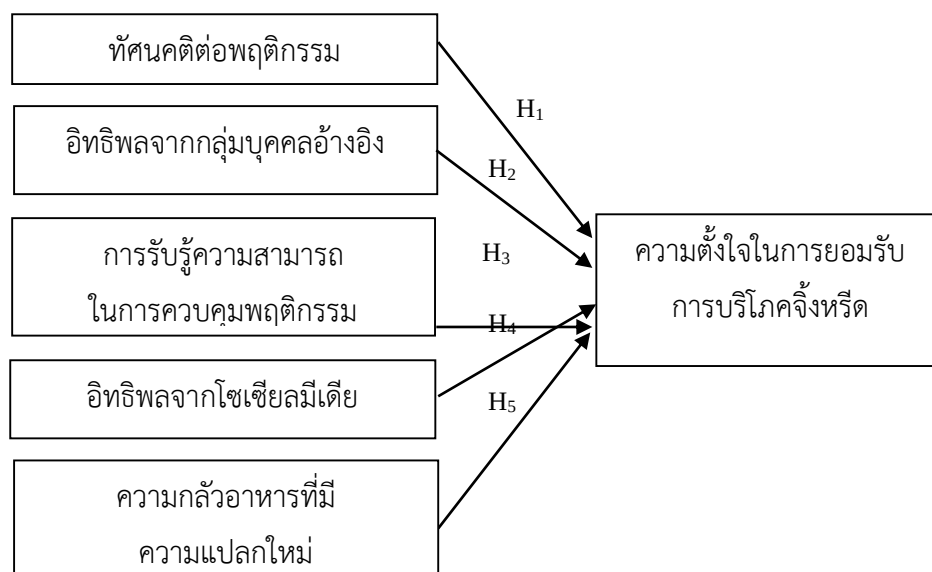
ครบจำนวน 400 คน และ 2) ผู้วิจัยทำการตรวจสอบความถูกต้อง และครบถ้วนสมบูรณ์ของข้อมูล แล้วนำข้อมูลแบบสอบถามไปทำการวิเคราะห์ทางสถิติต่อไป

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

หลังจากที่ได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามเรียบร้อยแล้ว นำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติเพื่อการวิจัย (Statistical Packages of the Social Science: SPSS) เวอร์ชัน 26.0 ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยขอนแก่น โดยมีสถิติที่ใช้ คือ การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน และการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้างเพื่อทดสอบสมมติฐานในการวิจัย โดยนำเสนอในรูปตารางประกอบคำบรรยาย

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัย เรื่อง แบบจำลองความตั้งใจในการบริโภคจิ้งหรีดในเกาหลีใต้ จากการทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องของ Ajzen (1991 : 179-211) ตามทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน (Theory of Planned Behavior: TPB) ประกอบด้วย ความเชื่อเกี่ยวกับทัศนคติต่อพฤติกรรม ความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิง และความเชื่อเกี่ยวกับความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม Reilly (2018 : 9-10) ได้กล่าวถึงความกลัวอาหารที่มีความแปลกใหม่ (Food Neophobia) เป็นความไม่เต็มใจ ความกลัว ที่จะรับประทานอาหารหรือสิ่งที่สามารถรับประทานได้ที่ไม่คุ้นเคย ไม่รู้จัก หรือมีความแปลกใหม่ จากการตลาด 4.0 ของ Kotler, Kartajaya and Setiawan (2017 : 22-23) มาใช้สร้างข้อคำถามในตัวแปรอิทธิพลทางสังคมและอิทธิพลจากโซเชียลมีเดียร่วมด้วย ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย ดังแผนภาพประกอบที่ 1

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย สามารถสรุป ผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาองค์ประกอบการยอมรับการบริโภคจิ้งหรีดในสาธารณรัฐเกาหลี พบว่า

1.1 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 52.00 โดยมีอายุอยู่ระหว่าง 15-25 ปี ร้อยละ 45.25 รองมาเป็นอายุ 26-35 ปี ร้อยละ 33.00 อาชีพพนักงาน/นักศึกษา ร้อยละ 49.75 รองลงมา คือ อาชีพพนักงานเอกชน ร้อยละ 27.75 ซึ่งมีรายได้ของครอบครัวเฉลี่ยต่อเดือน 1,600,000-1,999,999 วอน ร้อยละ 32.50 รองมาเป็นรายได้ 2,000,000-2,399,999 วอน ร้อยละ 29.00 ส่วนใหญ่มีสถานภาพโสด ร้อยละ 62.25 รองลงมา คือ แต่งงาน ร้อยละ 37.25 โดยผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ไม่มีบุตรที่ต้องเลี้ยงดู ร้อยละ 76.00

1.2 พฤติกรรมในการใช้สื่อสังคมออนไลน์ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีช่องทางการใช้โซเชียลมีเดียมากที่สุด ได้แก่ เว็บไซต์แบ่งปันรูปภาพและวิดีโอ เช่น Youtube ร้อยละ 92.00 รองลงมา คือ ไมโครบล็อกกิ้ง เช่น Twitter ร้อยละ 71.75 โดยส่วนใหญ่มีระยะเวลาที่ใช้โซเชียลมีเดียต่อวัน จำนวน 1-3 ชั่วโมง ร้อยละ 68.50 รองลงมาเป็น 4-6 ชั่วโมง ร้อยละ 30.00 สำหรับความรู้สึกถึงความจำเป็นต้องพึ่งพาโซเชียลมีเดีย พบว่า ส่วนใหญ่มีการใช้งานอยู่เป็นประจำ แต่ไม่ใช่ตลอดเวลาทั้งวัน ร้อยละ 60.75 รองลงมา คือ ไม่สามารถขาดโซเชียลมีเดียได้ ร้อยละ 36.50

1.3 ประสบการณ์ในการรับประทานอาหาร พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ไม่เคยมีประสบการณ์รับประทานจิ้งหรีดมาก่อน ร้อยละ 97.25 และรสชาติของจิ้งหรีดส่งผลต่อความตั้งใจในการรับประทานจิ้งหรีด ร้อยละ 95.75

1.4 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของการพัฒนาแบบจำลองความตั้งใจในการยอมรับการบริโภคจิ้งหรีดในเกาหลีใต้ พบว่า ค่า KMO มีค่าเท่ากับ 0.955 ซึ่งมีค่ามากกว่า 0.6 แสดงให้เห็นว่ากลุ่มตัวแปรทั้ง 41 ตัวแปร เหมาะสมแก่การนำมาใช้วิเคราะห์องค์ประกอบ และผลการตรวจสอบข้อมูลโดยใช้ Bartlett's Test of Sphericity พบว่า ค่า Approx. Chi-Square โดยประมาณมีค่าเท่ากับ 14660.095 และมีค่า Sig = 0.000 ซึ่งมีค่าน้อยกว่าระดับนัยสำคัญที่ใช้ในการทดสอบที่ระดับ 0.05 แสดงว่ากลุ่มตัวแปรทั้ง 41 ตัวแปร มีความสัมพันธ์ระหว่างกัน ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่า KMO Test และค่า Bartlett's Test

KMO and Bartlett's Test	
Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy.	0.955
Bartlett's Test of Sphericity Approx. Chi-Square	14660.095
df	820
Sig.	0.000

องค์ประกอบเชิงยืนยันของการพัฒนาแบบจำลองความตั้งใจในการยอมรับการบริโภคจิ้งหรีดในเกาหลีใต้ ประกอบด้วย ทศนคติที่มีต่อพฤติกรรม (Attitude toward the Behavior: ATB) อิทธิพลจากกลุ่มบุคคลอ้างอิง (Personal Influence: PIN) อิทธิพลจากโซเชียลมีเดีย (Social Media Influence: SMI) การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม (Perceived Behavioral Control: PBC) ความกลัวอาหารที่มีความแปลกใหม่ (Food Neophobia: FNP) และความตั้งใจในการยอมรับการบริโภคจิ้งหรีด (Intention to Accept Cricket Consumption: ICC) ซึ่งสามารถอธิบายองค์ประกอบของแบบจำลองความตั้งใจในการยอมรับการบริโภคจิ้งหรีดในเกาหลีใต้ ได้ร้อยละ 69.76 ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 องค์ประกอบเชิงยืนยันของแบบจำลองความตั้งใจในการยอมรับการบริโภคจิ้งหรีดในเกาหลีใต้

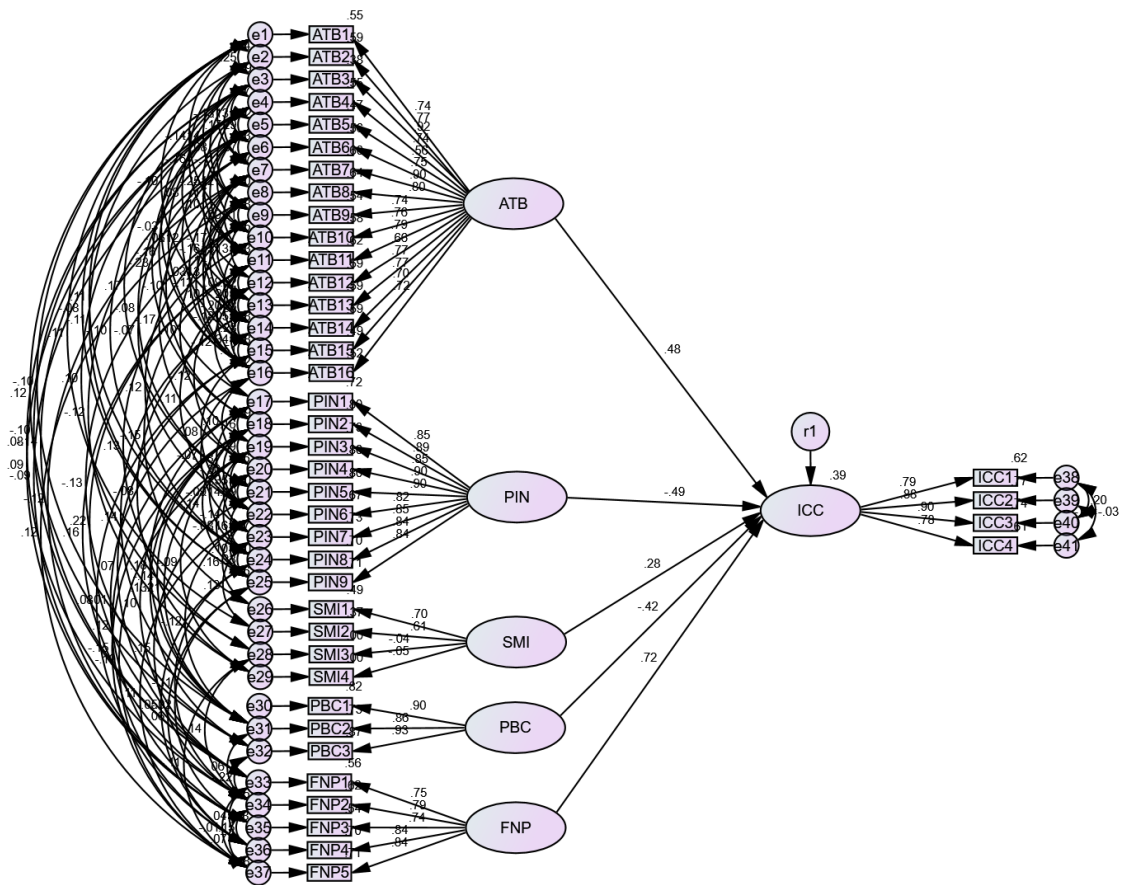
องค์ประกอบ	Factor Loading Score
องค์ประกอบที่ 1 ทศนคติที่มีต่อพฤติกรรม	
ฉันคิดว่าการรับประทานจิ้งหรีดนั้นดีต่อสุขภาพของฉัน	0.774
การรับประทานจิ้งหรีดมีความเข้ากันกับสถานการณ์ปัจจุบันของฉัน	0.763
สำหรับฉัน การรับประทานจิ้งหรีดเป็นแนวคิดที่ดี	0.750
ฉันคิดว่าการรับประทานจิ้งหรีดนั้นให้ประโยชน์กับฉันมากกว่าการรับประทานแมลงชนิดอื่น	0.745
สำหรับฉัน การรับประทานจิ้งหรีดน่าจะถูกใจฉัน	0.584
ฉันชอบแนวความคิดการรับประทานจิ้งหรีด	0.734
ฉันเชื่อว่าการหาจิ้งหรีดเพื่อรับประทานสามารถทำได้ง่าย	0.743
การรับประทานจิ้งหรีดเข้ากันได้ดีกับวิถีชีวิตของฉัน	0.734
การรับประทานจิ้งหรีดมีความเข้ากันกับสิ่งที่ฉันชอบรับประทานอยู่แล้ว	0.733
โดยรวมแล้ว ฉันคิดว่าการรับประทานจิ้งหรีดจะให้ประโยชน์กับฉัน	0.720
การรับประทานจิ้งหรีดมีความสอดคล้องกับการทำงานของฉัน	0.717
ฉันเชื่อว่าการรับประทานจิ้งหรีดเป็นเรื่องง่ายสำหรับฉัน	0.712
โดยรวมแล้ว ฉันเชื่อว่าการรับประทานจิ้งหรีดเป็นเรื่องที่ง่าย	0.709
สำหรับฉัน การรับประทานจิ้งหรีดเป็นแนวคิดที่ฉลาด	0.704
ฉันเชื่อว่าการรับประทานจิ้งหรีดเป็นเรื่องที่เข้าใจได้ง่าย	0.651
การรับประทานจิ้งหรีดจะทำให้ฉันบริหารเวลาของตนเองได้ดีมากขึ้น	0.621
องค์ประกอบที่ 2 อิทธิพลจากกลุ่มบุคคลอ้างอิง	
ฉันจะรับประทานจิ้งหรีด หากเพื่อนร่วมงานของฉันคิดว่าเป็นสิ่งที่ดี	0.861

องค์ประกอบ	Factor Loading Score
บุคคลที่สำคัญต่อฉันคิดว่าฉันควรรับประทานจึงหรีด	0.845
ฉันจะรับประทานจึงหรีด หากเพื่อนของฉันคิดว่าเป็นสิ่งที่ดี	0.830
โดยปกติแล้ว ฉันมักจะอยากทำในสิ่งที่เพื่อนร่วมงานของฉันคิดว่าฉันควรจะทำ	0.820
บุคคลที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของ ฉันคิดว่าฉันควรรับประทานจึงหรีด	0.806
โดยปกติแล้ว ฉันมักจะอยากทำในสิ่งที่ครอบครัวของฉันคิดว่าฉันควรจะทำ	0.790
เป็นเรื่องสำคัญที่บุคคลที่สำคัญต่อฉันจะให้การยอมรับในการบริโภคจึงหรีด	0.761
ฉันจะรับประทานจึงหรีด หากครอบครัวของฉันคิดว่าเป็นสิ่งที่ดี	0.761
โดยปกติแล้ว ฉันมักจะอยากทำในสิ่งที่เพื่อนของฉันคิดว่าฉันควรจะทำ	0.743
องค์ประกอบที่ 3 อิทธิพลจากโซเชียลมีเดีย	
โดยปกติแล้ว ฉันมักจะอยากทำในสิ่งที่ผู้ติดตามในโซเชียลมีเดียของฉันคิดว่าฉันควรจะทำ	0.482
ฉันจะรับประทานจึงหรีด หากแฟนในโซเชียลมีเดียของฉันคิดว่าเป็นสิ่งที่ดี	0.463
ฉันจะรับประทานจึงหรีด หากผู้ติดตามในโซเชียลมีเดียของฉันคิดว่าเป็นสิ่งที่ดี	0.392
โดยปกติแล้ว ฉันมักจะอยากทำในสิ่งที่แฟนในโซเชียลมีเดียของฉันคิดว่าฉันควรจะทำ	0.372
องค์ประกอบที่ 4 การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม	
ฉันมีทรัพยากร ความรู้ และความสามารถในการรับประทานจึงหรีด	0.819
การรับประทานจึงหรีดอยู่ในการควบคุมของฉัน	0.811
ฉันสามารถรับประทานจึงหรีดได้	0.765
องค์ประกอบที่ 5 ความกลัวอาหารที่มีความแปลกใหม่	
ฉันมักจะเลือกอาหารที่ฉันจะรับประทาน	0.827
ฉันกลัวที่จะลองรับประทานอาหารที่ฉันไม่เคยรับประทานมาก่อน	0.816
หากฉันไม่รู้ว่ามีอะไรอยู่ในอาหาร ฉันจะไม่ลองรับประทานอาหารนั้น	0.782
ฉันไม่เชื่อใจอาหารที่มีความแปลกใหม่	0.703
อาหารต้องฉินดูแปลกเกินกว่าที่จะรับประทานได้	0.685
องค์ประกอบที่ 6 ความตั้งใจในการยอมรับการบริโภคจึงหรีด	
ฉันต้องการที่จะรับประทานจึงหรีดแทนแมลงชนิดอื่น ๆ	0.844
ฉันอยากเป็นหนึ่งในคนกลุ่มแรกที่รับประทานจึงหรีด	0.837
ฉันตั้งใจจะเป็นคนแรกๆ ที่รับประทานจึงหรีด	0.807
โดยรวมแล้ว ฉันมีความตั้งใจที่จะรับประทานจึงหรีด	0.803

2. การพัฒนาแบบจำลองความตั้งใจในการยอมรับการบริโภคจิ้งหรีดในสาธารณรัฐเกาหลี พบว่าจากการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้างของความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของแบบจำลองความตั้งใจในการบริโภคจิ้งหรีดในเกาหลีใต้ ตามสมมติฐาน ด้วยวิธีการ Maximum Likelihood พบว่า ค่าสถิติที่สำคัญยังไม่ผ่านเกณฑ์ตามที่กำหนดไว้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการปรับโมเดล (Model Modification) โดยพิจารณาจากคำแนะนำในการปรับพารามิเตอร์ในโมเดลด้วยค่าดัชนีปรับโมเดล (Model Modification Indices: MI) สรุปได้ว่า โมเดลแบบจำลองสมการเชิงโครงสร้างมีความเหมาะสมกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ดังตารางที่ 3 และแผนภาพประกอบที่ 2

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้องกลมกลืนของโมเดล

ดัชนีความกลมกลืน	เกณฑ์	ก่อนปรับโมเดล		หลังปรับโมเดล	
		ค่าดัชนีที่วัดได้	ผลการพิจารณา	ค่าดัชนีที่วัดได้	ผลการพิจารณา
χ^2 / df	< 2.00	5.167	ไม่ผ่านเกณฑ์	1.028	ผ่านเกณฑ์
CFI	≥ 0.90	0.776	ไม่ผ่านเกณฑ์	0.999	ผ่านเกณฑ์
GFI	≥ 0.90	0.638	ไม่ผ่านเกณฑ์	0.933	ผ่านเกณฑ์
AGFI	≥ 0.90	0.597	ไม่ผ่านเกณฑ์	0.903	ผ่านเกณฑ์
RMSEA	< 0.05	0.102	ไม่ผ่านเกณฑ์	0.005	ผ่านเกณฑ์
RMR	< 0.05	0.350	ไม่ผ่านเกณฑ์	0.045	ผ่านเกณฑ์

แผนภาพประกอบที่ 2 ผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้องกลมกลืนของโมเดล (หลังปรับโมเดล)

จากภาพที่ 2 เมื่อพิจารณาค่าดัชนีความกลมกลืนของโมเดล พบว่า โมเดล สอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์โดยมีค่าดัชนีความกลมกลืนทั้ง 6 ดัชนีที่ผ่านเกณฑ์ การยอมรับ คือ ค่าดัชนี $\chi^2 = 609.333$, $df = 593$, $p\text{-value} = 0.312$, $\chi^2 / df = 1.028$, $CFI = 0.999$, $GFI = 0.933$, $AGFI = 0.903$, $RMSEA = 0.005$ และ $RMR = 0.045$ ดังนั้นสรุปได้ว่า โมเดลแบบจำลองสมการเชิงโครงสร้างมีความเหมาะสม กลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ซึ่งสรุปการทดสอบสมมติฐานการศึกษาของการพัฒนาแบบจำลองความตั้งใจในการบริโภคจังหวัดในเกาหลีใต้ ดังนี้

1) ทศนคติที่มีต่อพฤติกรรม (ATB) มีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อความตั้งใจในการยอมรับการบริโภคจังหวัด (ICC) ในเกาหลีใต้ มีค่าอิทธิพลเท่ากับ 0.48 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการศึกษาที่ตั้งไว้

2) อิทธิพลจากกลุ่มบุคคลอ้างอิง (PIN) มีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อ ความตั้งใจในการยอมรับการ บริโภคจิ้งหรีด (ICC) ในเกาหลีใต้ มีค่าอิทธิพลเท่ากับ 0.49 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการศึกษาที่ตั้งไว้

3) อิทธิพลจากโซเชียลมีเดีย (SMI) มีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อความตั้งใจในการยอมรับการ บริโภคจิ้งหรีด (ICC) ในเกาหลีใต้ มีค่าอิทธิพลเท่ากับ 0.28 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการศึกษาที่ตั้งไว้

4) การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม (PBC) มีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อความตั้งใจ ในการยอมรับการบริโภคจิ้งหรีด (ICC) ในเกาหลีใต้ มีค่าอิทธิพลเท่ากับ 0.42 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ 0.01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการศึกษาที่ตั้งไว้

5) ความกลัวอาหารที่มีความแปลกใหม่ (FNP) มีอิทธิพลทางตรงเชิงลบต่อความตั้งใจในการ ยอมรับการบริโภคจิ้งหรีด (ICC) ในเกาหลีใต้ มีค่าอิทธิพลเท่ากับ 0.72 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการศึกษาที่ตั้งไว้

จากการพัฒนาแบบจำลองความตั้งใจในการยอมรับการบริโภคจิ้งหรีดในเกาหลีใต้สรุปได้ว่า ผลการ วิเคราะห์เส้นทางความสัมพันธ์ของตัวแปรในเชิงเหตุและผล พบว่า ด้านทัศนคติต่อพฤติกรรม (ATB) อิทธิพล จากกลุ่มบุคคลอ้างอิง (PIN) และการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม (PBC) มีอิทธิพลทางตรง เชิงบวกต่อความตั้งใจในการยอมรับการบริโภคจิ้งหรีดในเกาหลีใต้ (ICC) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ด้านอิทธิพลจากโซเชียลมีเดีย (SMI) มีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อความตั้งใจในการยอมรับการบริโภค จิ้งหรีดในเกาหลีใต้ (ICC) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนด้านความกลัวอาหารที่มีความแปลก ใหม่ (FNP) มีอิทธิพลทางตรงเชิงลบต่อความตั้งใจในการยอมรับการบริโภคจิ้งหรีดในเกาหลีใต้ อย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

อภิปรายผลการวิจัย

1. องค์ประกอบเชิงยืนยันของการพัฒนาแบบจำลองความตั้งใจในการยอมรับการบริโภคจิ้งหรีดใน เกาหลีใต้ ประกอบด้วย ทัศนคติที่มีต่อพฤติกรรม อิทธิพลจากกลุ่มบุคคลอ้างอิง อิทธิพลจากโซเชียลมีเดีย การ รับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม ความกลัวอาหารที่มีความแปลกใหม่ และความตั้งใจในการยอมรับ การบริโภคจิ้งหรีด สอดคล้องกับงานวิจัย วันวิสาข์ มงคล และบุษกรณ ลีเจียรระ (2564 : 208-222) ที่พบว่า องค์ประกอบของการยอมรับโปรตีนจิ้งหรีดของผู้บริโภคในออสเตรเลีย พบว่าองค์ประกอบ ได้แก่ ด้านทัศนคติ ด้านการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม ด้านการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง ด้านความกลัวอาหารจาก แมลง และด้านความตั้งใจยอมรับโปรตีนจิ้งหรีดของผู้บริโภค

2. จากการพัฒนาแบบจำลองความตั้งใจในการยอมรับการบริโภคจิ้งหรีดในเกาหลีใต้ พบว่า ด้านทัศนคติต่อพฤติกรรม อิทธิพลจากกลุ่มบุคคลอ้างอิง การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม

ด้านอิทธิพลจากโซเชียลมีเดีย มีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อความตั้งใจในการยอมรับการบริโภคจิ้งหรีดในเกาหลีใต้ ส่วนด้านความกลัวอาหารที่มีความแปลกใหม่ มีอิทธิพลทางตรงเชิงลบต่อความตั้งใจในการยอมรับการบริโภคจิ้งหรีดในเกาหลีใต้ มีประเด็นที่สำคัญ และประเด็นที่น่าสนใจ ที่ผู้วิจัยนำมาอภิปรายผลดังนี้

ด้านทัศนคติต่อพฤติกรรม มีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อความตั้งใจในการยอมรับการบริโภคจิ้งหรีดในเกาหลีใต้ อาจเนื่องมาจากแนวความคิดการรับประทานจิ้งหรีดทดแทนโปรตีนจากเนื้อสัตว์ได้รับการยอมรับมากขึ้น จึงทำให้เกิดทัศนคติว่าการรับประทานจิ้งหรีดเป็นแนวคิดที่ดี และฉลาด ซึ่งปัจจุบันได้มีการแปรรูปจิ้งหรีดเป็นผลิตภัณฑ์ต่างๆ หรือเป็นส่วนประกอบของสินค้าประเภทอาหาร เช่น ขนม โปรตีนจิ้งหรีด เบเกอรี่ เครื่องดื่ม เป็นต้น จึงทำให้การรับประทานจิ้งหรีดเป็นเรื่องง่ายขึ้น และคิดว่าการรับประทานจิ้งหรีดนั้นให้ประโยชน์แก่ร่างกาย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Brekelmans (2016 : 29) พบว่า ทัศนคติมีผลกระทบต่อความตั้งใจที่จะกินเบอร์เกอร์แมลงของคนในเนเธอร์แลนด์ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Pambo et al. (2018 : 885-898) พบว่า ทัศนคติที่ดีมีอิทธิพลในเชิงบวกต่อความตั้งใจของผู้บริโภคในการบริโภคอาหารจากแมลงที่กินได้ในประเทศเคนยา และสอดคล้องกับงานวิจัยของ วันวิสาข์ มงคล และบุษกรณ ธิ์เจียรระ (2564 : 208-222) ที่พบว่า ด้านทัศนคติของผู้บริโภคมีผลต่อความตั้งใจยอมรับโปรตีนจิ้งหรีดของผู้บริโภค

ด้านอิทธิพลจากกลุ่มบุคคลอ้างอิง มีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อความตั้งใจในการยอมรับการบริโภคจิ้งหรีดในเกาหลีใต้ บุคคลอ้างอิงที่มีอิทธิพลต่อความตั้งใจในการยอมรับการบริโภคจิ้งหรีดนั้น ได้แก่ ครอบครัว เพื่อน เพื่อนร่วมงาน ซึ่งเป็นบุคคลสำคัญที่มีอิทธิพลต่อความคิดเห็นและการยอมรับในการบริโภคจิ้งหรีด อาจเนื่องมาจากผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่อายุอยู่ระหว่าง 15-25 ปี และมีอาชีพนักเรียน/นักศึกษา ซึ่งอยู่ในช่วงวัยที่ต้องการได้รับการยอมรับจากบุคคลที่อยู่รอบตัว ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Pambo et al. (2018 : 885-898) พบว่า ปฏิสัมพันธ์ของบุคคลในครอบครัว เพื่อนฝูง และเพื่อนร่วมงาน มีอิทธิพลในเชิงบวกต่อความตั้งใจของผู้บริโภคในการบริโภคอาหารจากแมลงที่กินได้ในประเทศเคนยา และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Liu et al. (2020 : 10) ที่พบว่า ยอมรับการบริโภคผลิตภัณฑ์อาหารจากแมลงเพราะเพื่อนและครอบครัวได้แนะนำแหล่งอาหารที่ปลอดภัยให้

ด้านอิทธิพลจากโซเชียลมีเดีย อิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อความตั้งใจในการยอมรับการบริโภคจิ้งหรีดในเกาหลีใต้ (อาจเนื่องมาจากปัจจุบันสื่อสังคมออนไลน์ (Social Media) เป็นส่วนหนึ่งในชีวิตประจำวันที่ใช้ในการสื่อสารไปยังกลุ่มต่าง ๆ และทำให้ค้นหาข้อมูลต่าง ๆ ได้อย่างสะดวก รวดเร็ว กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นกลุ่มเจนเอเรชันวาย (Gen Y) ที่เติบโตมาพร้อมกับอินเทอร์เน็ตจึงต้องการได้รับการยอมรับผ่านในโซเชียลมีเดียหรือผู้ติดตามในโซเชียลมีเดีย ดังนั้น อิทธิพลจากโซเชียลมีเดีย มีอิทธิพลต่อความตั้งใจในการยอมรับการบริโภคจิ้งหรีด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Legendre and Baker (2021 : 1-23) พบว่า ผู้มีชื่อเสียงหรือคนดังในสื่อสังคมออนไลน์มีผลทำให้แฟนคลับหรือผู้ติดตามในสื่อสังคมออนไลน์เลือกการบริโภคแมลงที่กินได้

ด้านการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม มีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อความตั้งใจในการยอมรับการบริโภคจิ้งหรีดในเกาหลีใต้ อาจจะเป็นเพราะเมื่อผู้บริโภคเกิดการรับรู้ว่าการรับประทานจิ้งหรีดอยู่ในการควบคุมของตนเอง โดยผู้ตอบแบบสอบถามมีทรัพยากร ความรู้ และความสามารถในการรับประทานจิ้งหรีด สามารถที่จะเลือกกินหรือไม่กินด้วยตนเองได้ จึงทำให้มีอิทธิพลต่อความตั้งใจในการยอมรับการบริโภคจิ้งหรีดในเกาหลีใต้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Brekelmans (2016 : 29) พบว่า ความตั้งใจที่จะกินเบอร์เกอร์แมลงของคนในเนเธอร์แลนด์นั้นส่วนใหญ่ได้รับอิทธิพลจากการรับรู้การควบคุมพฤติกรรม และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Pambo et al. (2018 : 885-898) พบว่า การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมมีอิทธิพลในเชิงบวกต่อความตั้งใจของผู้บริโภคในการบริโภคอาหารจากแมลงที่กินได้ในประเทศเคนยา และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Lucchese-Cheung et al. (2020 : 297-316) พบว่า การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมมีอิทธิพลทางบวกต่อความตั้งใจที่จะกินแมลงที่กินได้ในบราซิล และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Liu et al. (2020 : 10) พบว่า การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมมีอิทธิพลเชิงบวกต่อความตั้งใจเชิงพฤติกรรมในการบริโภคแมลง

ด้านความกลัวอาหารที่มีความแปลกใหม่ มีอิทธิพลทางตรงเชิงลบต่อความตั้งใจในการยอมรับการบริโภคจิ้งหรีดในเกาหลีใต้ อาจเป็นเพราะการที่ผู้บริโภคมีความกลัวอาหาร ไม่เชื่อใจอาหารที่มีความแปลกใหม่ รู้สึกว่าอาหารต้องอันตรายเกินไปกว่าที่จะรับประทานได้ กลัวที่จะลองรับประทานอาหารที่ไม่เคยรับประทานมาก่อน และมักจะเลือกอาหารที่เคยรับประทาน ทำให้ส่งผลเชิงลบต่อความตั้งใจในการยอมรับการบริโภคจิ้งหรีดในเกาหลีใต้ นั่นคือ ยิ่งผู้บริโภคมีความกลัวอาหารแปลกใหม่มากย่อมไม่ยอมรับการบริโภคจิ้งหรีด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Lacey (2016 : online) พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อความเต็มใจในการทดลองใช้แป้งที่ทำมาจากจิ้งหรีดคือ ความกลัวที่จะลองอาหารชนิดใหม่ๆ และสอดคล้องกับ Chang et al. (2019 : 1606) ที่พบว่า การกลัวที่จะลองอาหารชนิดใหม่ๆ มีความสัมพันธ์เชิงลบต่อความตั้งใจซื้ออาหารที่ทำมาจากแมลงอย่างมีนัยสำคัญ รวมทั้งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Sogari et al. (2018 : 68-76) ที่พบว่า ความกลัวอาหารที่มีความแปลกใหม่มีความสัมพันธ์เชิงลบกับความเต็มใจที่จะรับประทานอาหารที่ทำมาจากแมลง และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Wilkinson et al. (2018 : online) พบว่า การรับประทานแมลงจะไม่ได้มีการยอมรับจากผู้บริโภคที่กลัวหรือไม่เต็มใจที่จะลองรับประทานอาหารที่แปลกใหม่

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับนำผลการศึกษาไปใช้

จากการพัฒนาแบบจำลองความตั้งใจในการยอมรับการบริโภคจิ้งหรีดในเกาหลีใต้ พบว่า ด้านทัศนคติต่อพฤติกรรม อิทธิพลจากกลุ่มบุคคลอ้างอิง การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม และด้านอิทธิพลจากโซเซียลมีเดีย มีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อความตั้งใจในการยอมรับการบริโภคจิ้งหรีดในเกาหลีใต้ ในส่วนของด้านความกลัวอาหารที่มีความแปลกใหม่ มีอิทธิพลทางตรงเชิงลบต่อความตั้งใจในการยอมรับการบริโภคจิ้งหรีดในเกาหลีใต้ นำผลการศึกษามาเสนอแนะเพื่อนำไปสู่การสร้างการยอมรับการบริโภคจิ้งหรีดได้ดังนี้

1. ด้านทัศนคติต่อพฤติกรรม ควรมีการสร้างการรับรู้ และทัศนคติที่ดีต่อการบริโภคจิ้งหรีด ด้วยการสื่อสาร การให้ข่าว และการประชาสัมพันธ์ ข้อมูลที่เป็นประโยชน์เกี่ยวกับจิ้งหรีดและการบริโภคจิ้งหรีด เพื่อให้ผู้บริโภคในเกาหลีใต้เกิดทัศนคติว่าการรับประทานจิ้งหรีดเป็นแนวคิดที่ดี และเป็นแนวคิดที่ฉลาด การรับประทานจิ้งหรีดเป็นเรื่องที่ง่ายและการหาจิ้งหรีดเพื่อรับประทานสามารถทำได้ง่าย การรับประทานจิ้งหรีดนั้นให้ประโยชน์ ดีต่อสุขภาพของผู้บริโภค จนให้การยอมรับการบริโภคจิ้งหรีด และเกิดเป็นพฤติกรรมการบริโภคจิ้งหรีดต่อไป

2. ด้านอิทธิพลจากกลุ่มบุคคลอ้างอิง ควรสนับสนุนและส่งเสริมให้มีกิจกรรม รวมทั้งมีการแนะนำและชักชวนเกี่ยวกับการบริโภคจิ้งหรีดผ่านครอบครัว เพื่อน และเพื่อนร่วมงาน เพื่อสร้างการยอมรับการบริโภคจิ้งหรีดร่วมกัน

3. ด้านอิทธิพลจากโซเซียลมีเดีย ควรจัดกิจกรรมเกี่ยวกับข้อมูลจิ้งหรีด ผลิตภัณฑ์จากจิ้งหรีด การชักชวนแนะนำ เพื่อสร้างการยอมรับการบริโภคจิ้งหรีด ผ่านช่องทางสื่อสังคมออนไลน์ การแชร์ข้อความโดยผู้มีชื่อเสียงในสื่อสังคมออนไลน์ จะนำไปสู่ความตั้งใจในการยอมรับการบริโภคจิ้งหรีดของผู้บริโภคในเกาหลีใต้ได้

4. ด้านการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม ควรมีการสื่อสารเพื่อให้ความรู้ แก่ผู้บริโภคถึงทางเลือกในการเลือกรับประทานผลิตภัณฑ์จากจิ้งหรีด ซึ่งอาจมีการแปรรูปเป็นส่วนผสมของอาหารเกาหลี เพื่อให้ผู้บริโภคชาวเกาหลีรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมรับประทานผลิตภัณฑ์จากจิ้งหรีดด้วยตัวเองได้ อันจะนำไปสู่การยอมรับการบริโภคจิ้งหรีดของผู้บริโภคในเกาหลีใต้ได้

5. ด้านความกลัวอาหารที่มีความแปลกใหม่ ควรมีการพัฒนาผลิตภัณฑ์และแปรรูปผลิตภัณฑ์จากจิ้งหรีด อยู่เป็นส่วนหนึ่งของผลิตภัณฑ์อาหารที่บริโภคในชีวิตประจำวันของคนเกาหลีใต้ เพื่อลดความรู้สึกลัวอาหารแปลกใหม่ที่ไม่เคยรับประทานมาก่อน ซึ่งจะทำให้ผู้บริโภคกล้าที่จะลองรับประทาน และยอมรับการบริโภคจิ้งหรีดได้

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ในการศึกษาครั้งต่อไปควรมีการศึกษาเชิงคุณภาพ ด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึกเกี่ยวกับแนวทางการสร้างการยอมรับการบริโภคจิ้งหรีดของผู้บริโภคในเกาหลีใต้
2. ควรมีการนำองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ที่ได้จาก 6 องค์ประกอบ 41 ตัวบ่งชี้ ที่ได้จากการพัฒนาแบบจำลองความตั้งใจในการยอมรับการบริโภคจิ้งหรีดในเกาหลีใต้ในครั้งนี้ ไปวิจัยเพิ่มเติมเพื่อเป็นการขยายแนวคิดเกี่ยวกับการบริโภคจิ้งหรีดในอนาคต

เอกสารอ้างอิง

- วันวิสาข์ มงคล และบุษกรณ์ ธีเจียรระ (2564). องค์ประกอบของการยอมรับโปรตีนจิ้งหรีดในออสเตรเลีย. *วารสารพัฒนาการเรียนรู้สมัยใหม่*. 6 (2), 208-222.
- Ajzen, I. (1991). The Theory of Planned Behavior. *Organizational Behavior and Human Decision Processes*. 50, 179-211.
- Brekemans, A. (2016). *Determinants of Insect Consumption and an Investigation of its Place among other Alternative Protein Sources in the Netherlands*. Master of Science Thesis in Applied Communication Science. Department of Social Sciences: Wageningen University.
- Chang, H.P., Ma, C.C. and Chen, H.S. (2019). Climate Change and Consumer's Attitude toward Insect Food. *International Journal of Environmental Research and Public Health*. 16, 1606.
- Cochran, W.G. (1977). *Sampling Techniques*. 3rd ed. New York: John Wiley & Sons.
- Han, R., Shin, T.J., Kim, J., Choi, Y. and Kim, Y. (2017). *An overview of the South Korean edible insect food industry: challenges and future pricing/promotion strategies*. Retrieved November 10, 2021, from <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1111/1748-5967.12230>
- Kohl, A. (2016). *Business Potential of Insect Food Studying the attitudes towards edible insects among young adults*. Retrieved June 17, 2019, from https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/115146/Kohl_Alexander.pdf?sequence=1&isAllowed=y.
- Koreaboo. (2558). 11 อาหารท้องถิ่นของคนเกาหลีที่คุณอาจไม่กล้ากิน. *ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อ 24 มิถุนายน 2564. แหล่งที่มา: <https://www.daradaily.com/news/47535/read>
- Kotler, P., Kartajaya, H. and Setiawan, I. (2017). *Marketing 4.0 : Moving from Traditional to Digital*. New York: John Wiley & Sons.
- Lacey, R. (2016). *CRICKETS AS FOOD: The perceptions of and barriers to entomophagy and the potential for widespread incorporation of cricket flour in American diets*. Retrieved June 17, 2021, from https://sites.lsa.umich.edu/sustainablefoodsystems2/wpcontent/uploads/sites/546/2016/05/Rachael-Lacey_Thesis.pdf
- Legendre, T.S. and Baker, M. (2021). Legitimizing Edible Insects for Human Consumption: The Impacts of Trust, Risk-Benefit, and Purchase Activism. *Journal of Hospitality and Tourism Research*, 20 (1), 1-23.
- Liu, A.J., Li, J. and Gómez, M.I. (2020). Factors Influencing Consumption of Edible Insects for Chinese Consumers. *Insects*, 11, 10. doi:10.3390/insects11010010

- Lucchese-Cheunga, T., De Aguiar, L.K., Silva, R.F.F. and Pereiraa, M.W. (2020). Determinants of the Intention to Consume Edible Insects in Brazil. *Journal of Food Products Marketing*, 26 (4), 297-316.
- Pambo, K.O., Mbeche, R.M., Okello, J.J., Mose, G.N., and Kinyuru, J.N. (2018). Intentions to consume foods from edible insects and the prospects for transforming the ubiquitous biomass into food. *Agriculture and Human Values*, 35, 885-898.
- Reilly, S. (2018). *Food Neophobia: Behavioral and Biological Influences* (Woodhead Publishing Series in Food Science, Technology and Nutrition). Cambridge: Woodhead Publishing.
- Sekaran, U. & Bougie, R. (2016). *Research Methods for Business*. 7th ed. Hoboken, NJ: John Wiley & Sons.
- Sogari, G., Menozzi, D. and Mora, C. (2018). The food neophobia scale and young adults' intention to eat insect products. *International Journal of Consumer Studies*, 43, 68-76.
- Wilkinson, K., Muhlhausler, B., Motley, C., Crump, A., Bray, H. and Ankeny, R. (2018) *Australian Consumers' Awareness and Acceptance of Insects as Food*. Retrieved July 14, 2021, from <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC6023301/>
- .

The Studying Erhu for Teaching Students in Jinan University for the Elderly in Shandong Province of China

Tian Xuedan,
Chutasiri Yodwised and Wattana Srisombut
Bangkokthonburi University, Bangkok, Thailand
Corresponding Author, E-mail: 79001666@qq.com

Abstracts

The objectives of this study were: (1) To popularize the education of Erhu, a traditional Chinese musical instrument, so that everyone can better understand the Erhu; (2) To compile an erhu guidebook for teaching students in Jinan University for the elderly in Shandong Province in China. (3) To teach Erhu to the elderly by using the erhu guidebook, and (4) To evaluate the teaching of the erhu guidebook.

This research method was qualitative and quantitative mixed method: Qualitative research analyzes and studies erhu education for the elderly, while quantitative research is to teach the experimental group. The population is 10 students of Erhu Elementary Class of Jinan University for the Elderly. Due to the small class size, all the students participated in the experimental teaching. Therefore, the sample is also the 10 students of the Erhu elementary class of Jinan University for the Elderly.

Researcher findings:(1) Erhu education for the elderly is also a very important part of the popularization of erhu education. The elderly and other age groups have obvious advantages and disadvantages in erhu learning and need more care and attention. (2) According to the characteristics of the elderly, the compilation of " Erhu elementary teaching guidebook for the elderly "is divided into four parts, namely, basic knowledge of Erhu, basic playing methods of Erhu, essential exercises, and comprehensive exercises. (3) Ten elderly students were taught Erhu for 14 weeks. According to the characteristics of old age, the 90-minute course was divided into basic training, homework examination, music singing, work learning, and homework stages. (4) By comparing the scores, these elderly students have progressed in Erhu knowledge, music knowledge, performance, intonation, rhythm, and other aspects to varying degrees. The questionnaire survey shows that the satisfaction of these students with the Erhu guidebook and the course design is 100%. In addition, 70% of the students are very satisfied regarding the learning effect.

Keywords: Studying Erhu for Teaching Students; Jinan University; Elderly; Shandong Province; China

Introduction

The Erhu is one of the traditional Chinese stringed instruments that began during the Tang Dynasty and has been played for over 1000 years. Although the origin of the Erhu has a history of more than 1000 years, the development of the professional erhu art is only a century old. Modern erhu production improvement is discussed in three periods: the development period, the stabilization period, and the period of diversified exploration, in that order. The development period (1900-1948) saw a shift from "bamboo" to "wood," the emergence of the "three-handle" technique, and Zhou Shaomei's "Yu Shun." The emergence of the "Three Heads" technique and the birth of Zhou Shaomei's "Yu Shun Fen Feng Song" (the first Erhu solo piece) made the Erhu stand out from the accompaniment instruments as a solo instrument. The "Liu's Erhu" and the ten pieces of Erhu compositions by Liu Tianhua have consolidated the status of Erhu as a solo instrument and pushed the art of Erhu to a peak. Hua Yanjun's "Erquan Yingyue" was a soul-stirring Erhu piece that created a worldwide sensation and laid the foundation for Erhu's art to go global. During the period of stability (1949-1977), the Erhu was transformed from "silk strings" to "steel strings," which led to a breakthrough in terms of tone and volume, with bright, strong, and full tone and high volume. After the traditional erhu form was set, the period of diversified exploration (1978-2010) showed a diversified development in production materials, playing techniques, and music composition styles (Wei, 2013 : 8).

The Erhu underwent reform from bamboo to wooden Erhu and silk to steel wire strings. Using steel wire strings led to significant improvements in erhu tone and volume and also developed playing techniques, such as small skipping bows, plucked strings, large striking bows, double-string bows, flying bows, and knocking bows. These new playing techniques enriched the expressive power of the Erhu. The continuous improvement of Erhu's production has contributed to the development of playing techniques, and the continuous development of playing techniques has made Erhu's work more and more abundant, promoting the continuous development of Erhu's career. With its mellow, soft, beautiful, and expressive tone, it is one of the Chinese people's most important, charming, and representative national instruments and is highly appreciated by people. Some of its classic pieces, such as Bing's "Two Springs Reflecting the Moon," the popular "Horse Racing," and the inspiring "War Horse Running," can never be tired of hearing them (Li, 2004 : 34).

Erhu teaching system is an integration, internal logic that is associated with the actual operability of system construction, based on "HowNet" China academic data retrieval, involves the research and building "teaching system" music class academic literature about in five hundred or so, the mid-term with high music discipline construction, Orff teaching system research, Most of the research on the professional teaching system focuses on piano and vocal music, and there are only more than ten studies on the teaching system of ethnic instrumental music, such as Research on Liu Tianhua's teaching system (contribution of the establishment of Liu Tianhua's Erhu School to Erhu's Teaching System); Research on training method system (Assumptions of Pipa Teaching and Training System); Ma Yimin, Huang Zhong 1990-7-2 Journal of Zhejiang University of Media and Communication zhu Lixin, Journal of Zhejiang University of Media and Communication 2010-10-1. Through the academic journal, net retrieval can be found in the field of music research on the study of "teaching system" 95% of the study, published in 2000, illustrating the importance of systemic construction in recent years for teaching systems is more and more concern for everyone. However, for a national instrumental music teaching system, in which research could be stronger, it is almost a blank to conduct academic research on an instrumental music teaching system (Liang, 2017 : 196-196)

Erhu teaching songs constitute two most basic, divided into music and etudes. However, in the standardization, scientific and systematic forward into a big step, but in the early and middle degree of lack of teaching material system, most etudes are independent, the lack of relationship between each other, in the advanced level in the teaching material, monomial skill is reinforced, comprehensive skills but still to be in urgent need to strengthen practice. Although etude has built a macroscopic framework, its internal structure still needs to be scattered, complete, and compact (Yuan, 2006 : 1).

Research on erhu teaching can be found everywhere, but there are few materials on erhu learning for the elderly.

The university for the elderly is a new type of adult higher education that emerged in China in the early 1980s. The Law of the People's Republic of China on the Protection of the Rights and Interests of the Elderly, adopted by the National People's Congress in August 1996, clearly stipulates that "the elderly have the right to continue their education. The state develops education for the elderly and encourages society to run various kinds of schools for the elderly." The status of school education for the elderly has been officially recognized in law.

In the face of an aging society, the Party, government, and school leaders attach great importance to the work of the elderly. Comrade Hu Jintao once profoundly pointed out that. To respect the elderly is to respect the laws of life, social development, and history. The Party and the government have emphasized for many years to improve the scientific and cultural quality of the nation. The 16th CPC National Congress Report has made "forming a learning society with lifelong learning for all people and promoting all-round development of people" one of the goals of building a moderately prosperous society, and the elderly should also continue to achieve the goal of all-round development. The university for the elderly is an important means to achieve this goal. It is the most appropriate embodiment of "lifelong learning."

In order to accelerate the construction of senior culture, according to the "Twelfth Five-Year Plan for the Development of China's Aging Career" (Guo Fa [2011] No. 28) and the "National "Twelfth Five-Year" period of cultural reform and development plan outline" (Zhong Bu Fa [2011] No. 40) The Ministry of Education has called for the vigorous development of education for the elderly. Older people have the right to continue to receive an education. The vigorous development of senior education is a requirement for implementing lifelong education, improving the quality of all people, and building a learning society, which is an important symbol of social development and progress. Culture and education departments should integrate senior education into the lifelong and community education system, strengthening leadership and unified planning. Make full use of community education resources to carry out knowledge-based, leisure-based, and health-care-based cultural education activities suitable for the characteristics of the elderly. Innovate elderly education courses and actively create good learning conditions and content for the elderly. Strengthen the construction of elderly education facilities and promote the healthy development of various types of elderly universities, elderly training centers, and elderly distance education institutions at all levels. The old cadres work in departments of party committees at all levels. Relevant government departments should further improve the quality and level of senior citizens' universities and old cadres' universities and encourage units and institutions with conditions to hold senior citizens' universities; grass-roots units and academic education institutions can provide learning opportunities and places for the elderly, making it convenient for them to attend studies nearby. Cultural authorities should do a good job

planning, approving, and managing various types of non-academic universities for the elderly at all levels, develop preferential policies and management methods, encourage social participation in the development of elderly education, and carry out a variety of forms of elderly education activities. Explore the content and mode of education of senior universities, adapt to the development of the times, adopt teaching methods that are popular among the elderly, popularize scientific and cultural knowledge, carry out health care, literature and art, and practical skills training, and improve the social adaptability and health quality of life of the elderly.

In the past fifty years, along with economic development and social progress, China's population structure has undergone a transformation from young to old, the average life expectancy of the population has been increasing, the total size of the population has expanded dramatically, and the speed of population aging has accelerated. In the future, the proportion of the elderly population in China's population structure will become larger and larger. Therefore, the country also attaches importance to the development of elderly education. Since the development history of the university for the elderly is relatively short, and the founding of elderly education in China is practice before theory. Scientific theory has a huge guiding effect on practice. It is necessary to study and explore some problems in elderly education.

Because of its mellow and soft tone, beautiful and expressive, Erhu is one of the Chinese people's most important, charming, and representative national musical instruments and is highly appreciated by people. When the older adults were young, they did not have the opportunity to learn to play the Erhu because of their forced life. So, when they hear some classical pieces such as Bing's popular "Horse Racing" and the inspiring "War Horse Running," not only do they never get tired of listening to them, but they also evoke their childhood memories and hope to make up for some of their regrets by learning now.

Secondly, because Erhu is easy to carry, can be played solo or in an ensemble, and can be purchased at a moderate price, it is favored by many older adults as their first choice for study and entertainment, as a way to cultivate their bodies and morals.

However, due to the age of the elderly, it is unlikely that they will be able to achieve immediate results in the actual learning process. The Erhu is an instrument with no visible sound and no string fingerboard. Its intonation is a challenging skill to master. The problem of intonation is a challenge for beginners to overcome. So, it is not easy for the elderly to learn Erhu, but everything has its positive and negative sides, there are problems and difficulties, and there are ways to solve them, depending on how we approach them. This requires the lecturer to clarify the goal and find out a set of scientific and effective teaching methods that meet the characteristics of the elderly in the beginner class to help them solve their problems, enhance their confidence in learning, and also lay a solid foundation for the later learning, which is why the researcher wants to study this problem.

Research Objectives

- (1) To popularize the education of erhu, a traditional Chinese musical instrument, so that everyone can better understand the erhu;
- (2) To compile an erhu guidebook for teaching students in Jinan University for the elderly in Shandong Province in China.
- (3) To teach erhu to the elderly by using the erhu guidebook.
- (4) To evaluate the teaching the erhu guidebook.

Research Methodology

This research used a mixed research approach combining qualitative and quantitative.

- (1) Review the related literature;
- (2) Interview experts and sample students;
- (3) Drafting the erhu guidebook;
- (4) Erhu experts check the draft of the erhu guidebook;
- (5) Complete the teaching plan under the guidance of the expert;
- (6) The experimental group was taught with the erhu guidebook;
- (7) The Erhu guide book and its teaching effect were evaluated by collecting relevant

interviews, questionnaires and comparison of analysis results, and the effectiveness of the Erhu guide book was proved.

Research Scope

Area: Jinan University for the Elderly is located at No. 11 Qianfo Mountain South Road, Jinan.

People: Erhu learners here refer to those aged 55-75 for females and 60-75 for males who are learning erhu at Jinan University for the Elderly. The population is 10 students in the elementary erhu class of Jinan University for the Elderly.

Sample : Since the class size was small, with only 10 students, the experts suggested that all 10 students participate in the experimental teaching. Therefore, the sample was 10 students from the beginner class of Erhu at Jinan University for the Elderly.

Research Conceptual Framework

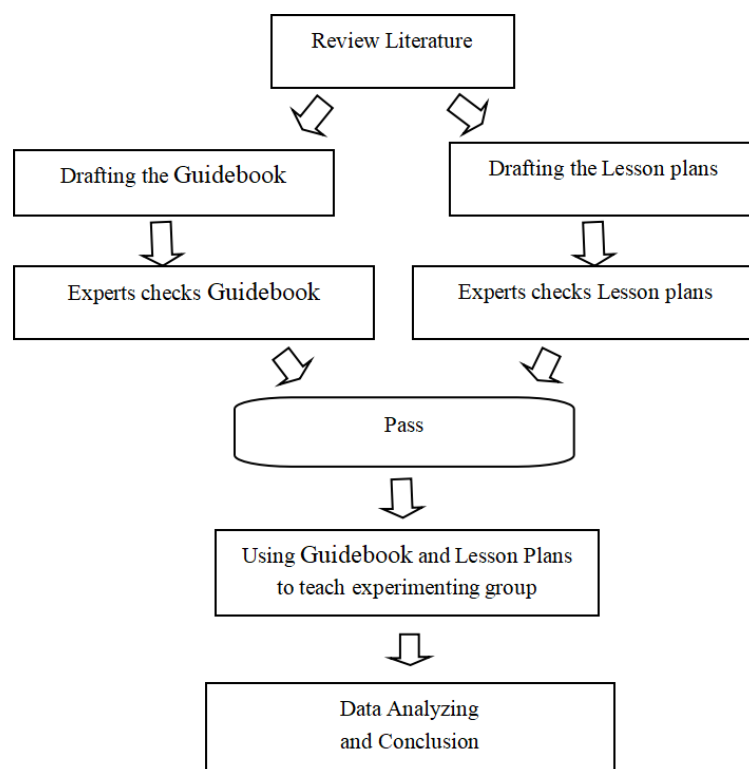

Figure 1 Conceptual framework for research

Research Results

The research procedures consisted of four steps. The specific summary is as follow.

1. The education of Erhu, a traditional Chinese musical instrument

To popularize the education of Erhu, a traditional Chinese musical instrument, so everyone can better understand the Erhu. This is a qualitative study. The researcher studied the literature on concepts, principles, and theories, relevant studies on Erhu, erhu education, and erhu teaching materials, and in-depth interviews with older adults. The researchers conducted data collection, and all the collected data and information were analyzed, organized, summarized, and summarized through content analysis.

Chinese traditional music Erhu has a history of more than 1,000 years, but the development of Erhu education has only a history of more than 100 years. Erhu education for the elderly is also an essential part of Erhu education. In addition to extensive literature reading, the researchers invited three experts to give instructions before conducting the study. They all hold the title of associate professor or above, have rich teaching experience, and have been on the front line of teaching. In order to better understand erhu education and analyze the current situation of erhu education for the elderly, researchers interviewed experts with 11 questions. These questions mainly focus on the differences between erhu education for the elderly and Erhu education for other age groups, the problems worth noting in the teaching process, how to solve these problems, and suggestions and opinions on the Erhu guidebook.

The researchers summarized experts' suggestions that the elderly have obvious advantages and disadvantages compared with Erhu learners in other age groups and need more care and attention. Given the particularity of the elderly students, the researchers should stimulate the interest, curiosity, and curiosity of the elderly students and set relevant teaching content and teaching links according to the characteristics of the elderly students in the process of compiling the guidebook to arouse their learning enthusiasm.

2. Compile an erhu guidebook for teaching students at Jinan University for the elderly in Shandong Province in China

This erhu guidebook is designed to meet the needs of older adults who need a music foundation to learn Erhu. The researchers prepared an 11-question interview form with three experts. Through expert evaluation and research, it is found that this erhu guidebook must meet the needs of the elderly, with the following basic conditions:

1. The font must be large enough for the elderly to read music.
2. The arrangement of etudes must conform to the progressive law of the elderly learning piano.
3. The choice of etudes must improve the elderly's interest in learning.
4. A detailed bow method and finger marks must be convenient for the elderly to use.
5. A relevant explanation of music theory is needed to facilitate the elderly who do not have basic reading and use.

According to the expert's opinion, the Erhu guidebook was finally completed. This guidebook is divided into four parts: basic knowledge of Erhu, basic playing methods of Erhu, basic exercises, and comprehensive exercises. Based on the guide, the researchers developed a 14-lesson lesson plan and lesson plan. The teaching plan includes teaching purpose, content, activities, and assignments.

3. Teach erhu to the elderly by using the erhu guidebook

Teach Erhu to the elderly by using the Erhu guidebook. It was quantitative research. The population used by the researcher was 10 students from a beginner erhu class at Jinan University for the Aged, all of whom participated in this experimental teaching as there were only 10 students in the class. The researcher conducted a pre-course test, an in-class test, and a final test to assess the scores. The scores were analyzed using descriptive statistics for their grades' percentages. This gave a clear picture of how well the participants were learning.

Under the guidance of experts, researchers apply guidebooks to teaching. Researchers should teach in strict accordance with the teaching plan and teaching plan. Through classroom observation and homework checks, the problems existing in the study and practice of the elderly students are reflected so that the students can have a clear and objective understanding of themselves, and the teacher can adjust the lesson's focus according to the feedback. Teachers' targeted practice methods have improved the practice efficiency of the elderly.

(1) Strengthening of teacher demonstration

During the class, increase the number of teacher demonstrations, and help exercise the student's eyesight and ear. See more, let the students observe the teacher's performance. Listen a lot and let the students remember the tunes. It can be compared when playing by oneself, which is more conducive to self-correction and improves learning efficiency.

(2) Collective training of basic skills

10-20 minutes of collective basic training before each class makes up for the problem that the elderly does not like to practice basic skills at home. At the same time, teachers can also use this time to find and point out their existing problems.

(3) Training in singing

Chant training, about 10 minutes per session, is important for older students with no musical background. Such chanting training can imperceptibly cultivate their musical quality, strengthen their cognition of intonation and rhythm, and effectively improve their learning efficiency. Meanwhile, through chanting training, they can also improve their musical performance.

(4) Scientific after-class practice

In order to make the after-class exercises of the elderly more efficient, the researchers suggest that the training methods of the elderly trainees be summarized as follows according to their characteristics:

Intonation exercise: Students can make artificial phoneme marks on the piano stick and strictly follow the phoneme marks based on holding the piano correctly. At the same time, we can use a tuner or mobile phone APP to calibrate and adjust its pitch. After repeated practice, auditory and hand muscles have certain recognition and memory of intonation. Repeated practice can improve our ability to accurately identify pitches and our muscle control to play notes.

Rhythmic exercises: Practice against a metronome

Work practice: practice in sections and focus on the difficult parts.

4. Evaluate the teaching the erhu guidebook

The researchers analyzed the learning status of Erhu class in Jinan University for the Elderly. Under the guidance of experts, the researchers applied the Erhu guidebook to an Erhu beginner class at Jinan University for the Elderly. Through daily observation, record the learning process of the elderly trainees; Through the questionnaire survey, the Erhu guide book, teaching content and teachers' teaching situation were evaluated.

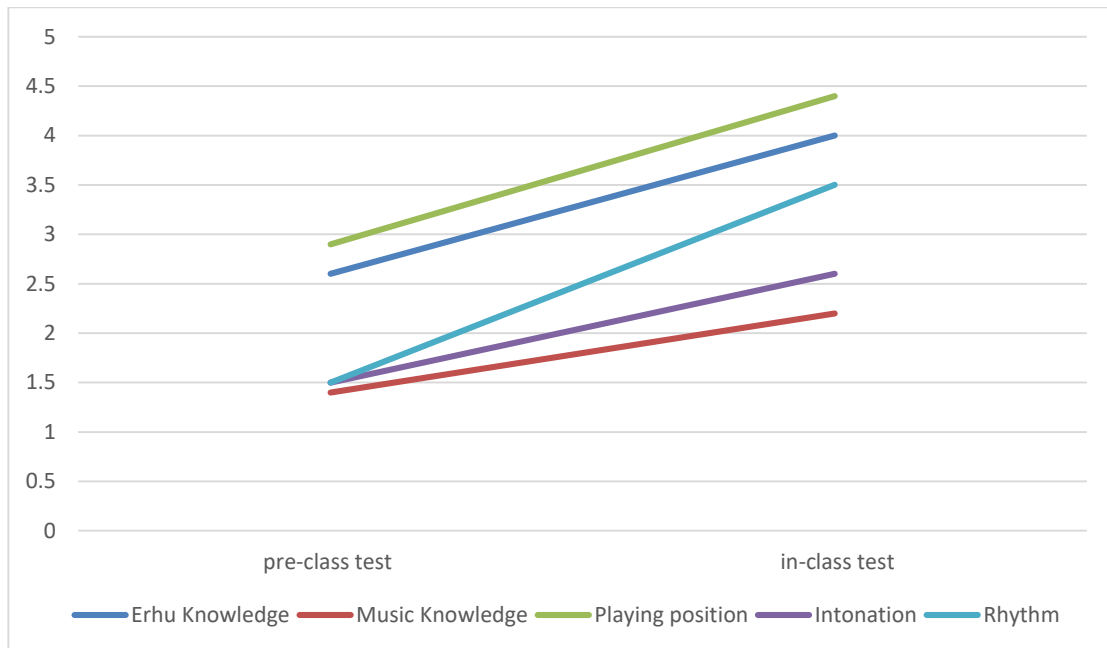

Figure 2 Comparison of results of pre-class and in-class test

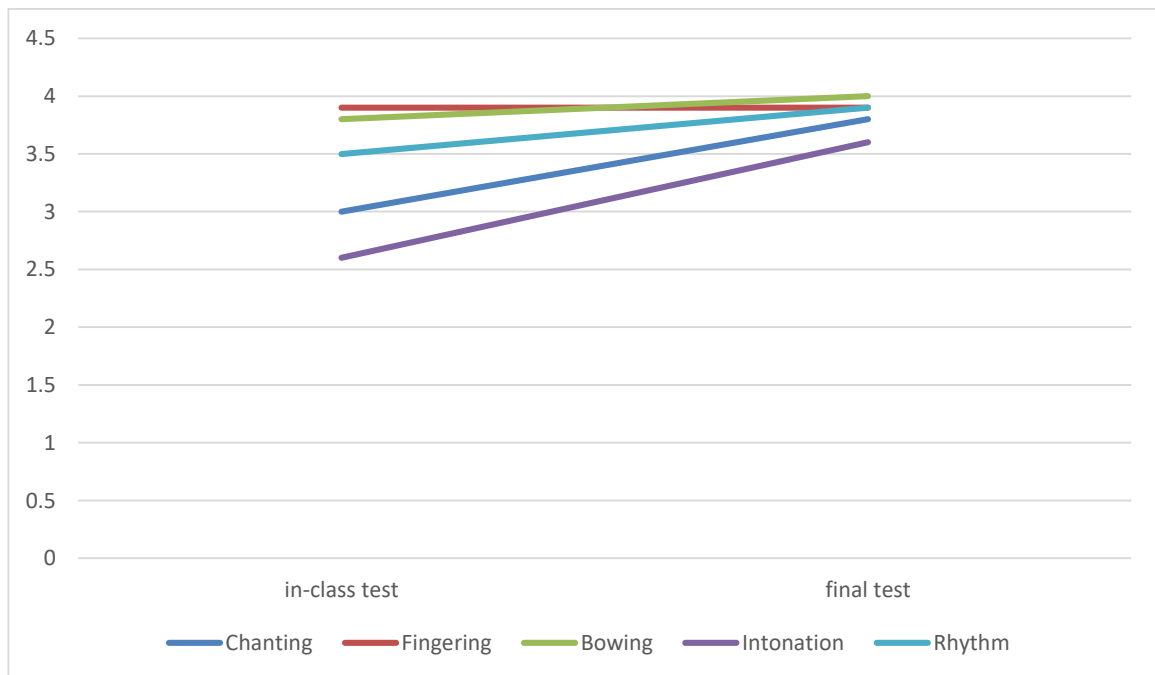

Figure 3 Comparison of results of in-class and final test

The researchers also recorded the changes in the scores of the elderly participants by comparing the scores of the pre-class, in-class, and final tests. Comparing the results, it can be seen from Chart 4-1 and Chart 4-2 that these elderly students have made different progress in Erhu knowledge, music knowledge, playing themselves, intonation, and rhythm.

Through interviews, questionnaires, and comparison of students' learning results, experts also praised the Erhu guidebook: the Erhu guidebook has a clear structure and is divided into four parts. This Erhu guidebook is very methodical in solving the confusion of the elderly beginner Erhu. In terms of the content arrangement, familiar songs are arranged according to the growth experience of the elderly to stimulate their enthusiasm for learning. Songs are used instead of etudes to narrow the distance between Erhu and the elderly and make the learning process more entertaining for the elderly. The researchers increased the font size and marked the bow and fingering in detail, which improved the learning efficiency of the elderly. In addition, the researchers added some playing prompts to help the elderly avoid detours during practice. All in all, this is a very good guidebook for elementary erhu teaching for the elderly.

According to the questionnaire survey, all the 10 Erhu beginners at Jinan University have 100% satisfaction with the guidebook and course design, which fully confirms the researchers' design of the Erhu guidebook and teaching content design. First and foremost, the larger font size in this book solves the problem of their inability to read the music. The etudes in the guidebook are all familiar songs that are easy to understand and play, which the students also recognize. The detailed bow and fingering instructions in the guidebook save much time for these seniors. In addition, the increase in music knowledge and playing tips also solved the confusion of many elderly students in learning.

In addition, 70% of the students are very satisfied with their learning outcomes, 20% are fairly satisfied with their learning outcomes, and only 10% have an average evaluation of their learning outcomes.

Discussion

Researchers believe that with the aging of the population, there are still many deficiencies in erhu education for the elderly, such as the shortage of teachers, non-standard and unsystematic teaching materials, and improper practice content. Erhu education for the elderly is a long and complicated process. There are the following problems in adult Erhu teaching: first, textbooks are not standardized enough, and the number of textbooks suitable for adult teaching is small; Second, due to the lack of professional education, adults tend to be mechanical and tense in practice due to the lack of control over intonation and rhythm. Third, improper arrangement of practice content and eagerness to succeed. We should follow the characteristics and rules of adult education and sum up and perfect the scientific training methods of adult erhu teaching step by step (Wang, 2020 : 142-143).

In the teaching process, the researchers asked the elderly students to conduct intonation training by "looking" at phonological markers, "listening" and using the tuner or mobile phone APP to adjust the finger position, and then through continuous practice to strengthen the "feeling" of finger falling string. This is very consistent with Liang Wei's point of view. Liang Wei (2017 : 196-196) states that Erhu learning is a long-term systematic training process for every professional learner. Practicing efficiently during the introductory stage of erhu learning is very important. In short, how you use your "brain," your "eyes," and your "heart" all boil down to the subtle movements of your "hands." It all boils down to the subtle movements of the "hand." In the learning process, the cycle of "seeing, hearing, and feeling" is an important process to establish good practice patterns, in which students learn the correct muscle movements of the right and left hands under the guidance of the teacher and confirm the accuracy of the external movements by "seeing" them. With the help of the teacher, the students establish their awareness of tone and intonation, and through "listening,"

they confirm that the music they play meets their internal expectations, and through "feeling," they internalize the correct muscular coordination of the right and left hands, arms, shoulders, and the whole body. Through the practice process from the "hands" into the "brain" to the performance from the "heart" into the "hands," in order to truly "feel" and "unite" in the musical performance, to "enter the room" and find the true meaning of art in the vast ocean of music. This is the only way to achieve "feeling" and "unity of the instrument and the person" in music performance, to "enter the hall" and find the true meaning of art in the vast ocean of music) Chang, 2019 : 195).

Researchers pay attention to chanting training before the performance in the teaching process. This is in line with Wang Feifei's view. Wang Feifei (2019 : 171-172) Learning erhu requires certain musical literacy. Music literacy mainly refers to the basic skills and conditions related to music learning, including intonation, rhythm, understanding of music, memory, perception, expression, and other factors. Solfeggio ear training is a comprehensive music training course. Its goal is to improve the student's musical aesthetic feeling and artistic accomplishment through learning and to give play to the student's musical ability. In the teaching of erhu playing, only the sight-singing practice ear training content and erhu art practice organic integration can the students' learning initiative and enthusiasm of the erhu mobilize, greatly improve the students' intonation, rhythm and breath, and music memory, and emotional experience, fundamentally improve the level of student performance.

Recommendation

Theoretical Recommendation

Although the Erhu guidebook is relatively successful, it still has certain limitations. Due to time constraints, the learning progress of the elderly is relatively slow, so the researchers only edited the primary Erhu textbooks for the elderly, suggesting that middle and senior Erhu textbooks should be compiled according to the characteristics of the elderly in the future. Although many older adults are not good at using mobile phones and other smart products, it is suggested that researchers add video guides to the guidebook for the convenience of after-class learning.

Practical Recommendations

Due to time constraints, researchers have not conducted any research on the effect of learning Erhu on brain aging in the elderly. The Erhu can be played with the coordination of the right and left hands, and the division of labor between the right and left hands is completely different. Generally, the elderly who learn to play the Erhu or learn music are not susceptible to Alzheimer's disease and other symptoms. However, due to time constraints, researchers have yet to study and confirm the Erhu, hoping to make relevant future studies so that more older adults can learn Erhu. It can enrich their retirement life and delay the aging speed of the elderly brain.

References

- Chang, Y. (2019). Thinking about Erhu Textbook Construction from Erhu Teaching -A case study of Hubei University of Arts and Science. *Chinese and Foreign Entrepreneurs*, (06), 195.
- Li, H. (2014). *Study on the Erhu textbook of Zhao Hanyang*, [Master's Thesis]. Wen Zhou University.
- Liang, W. (2017). Study on the construction of erhu teaching system in professional music colleges and universities-Zhejiang Conservatory of Music as an example. *popular literature and art*, (6), 196-196.
- Wang, F. (2019). The Embodiment of Nationality in Liu Wenjin's Erhu Works. *Art Appreciation* (30), 171-172.
- Wang, H. (2020). The application of Orff's teaching idea in erhu teaching. *cultural industries*, (02), 142-143.
- Wei, X. (2013). *Modern erhu production improvement history*, [Master's Thesis]. Nan Jing College of Art.
- Yuan, J. (2006). *A Review and Study of Chinese Erhu Teaching Materials*, [Master's Thesis]. Nanjing Normal University.

Factors Affecting on Academic Success of Senior High School Students

Cao Zhigang,

Thammachot Aeamtussana and Pasana Chularut

Srinakharinwirot University Bangkok, Thailand

Corresponding Author, E-mail: 591470316@QQ.COM

Abstracts

This study aims to investigate the relationship between learning motivation, student participation, learning effort, learning self-regulation, achievement goal, learning self-efficacy, and academic success and to investigate the effects of learning motivation, student engagement, learning effort, learning self-regulation, achievement goals, and learning self-efficacy on academic success.

The survey was conducted on tenth-grade students of Chenzhou No. 3 Middle School. The tenth grade has a total of 600 students. Among them, students from four classes were randomly selected as the research sample, with a total of 234 students. Data collection by questionnaire, The data was analyzed by the Pearson Product Moment Correlation Coefficient and Stepwise Multiple Regression Analysis. The result is as follows:

1. There was a significant positive correlation between the 6 factors of academic success in Chenzhou No. 3 Middle School, learning motivation (X_1), student participation (X_2), learning effort (X_3), learning self-regulation (X_4), achievement goals (X_5) and learning self-efficacy (X_6) at 0.1 level.

2. There are 6 factors that affect the academic success of tenth-grade students in Chenzhou No. 3 Middle School, at 0.01 level from large to small, learning self-efficacy (x_6), learning motivation (X_1), student participation (X_2), learning self-regulation (X_4), study effort (X_3), achievement goal (X_5).

3. A Significant Predictive Equation for the Academic Success of High School Students. At the .01 level were:

In terms of raw scores were:

$$\hat{Y} = 0.565 + 0.211X_2 + 0.127X_4 + 0.127X_5 + 0.120X_3 + 0.115X_6 + 0.108X_1.$$

In terms of standard scores were:

$$Z = 0.201X_2 + 0.199X_5 + 0.171X_6 + 0.160X_4 + 0.159X_1 + 0.153X_3.$$

Keywords: Academic Success; Learning Self-efficacy; Learning Motivation; Student Participation; Learning Self-regulation.

Introduction

Academically successful students have higher self-esteem, lower rates of depression, and are less likely to use alcohol and drugs. Academic success is important to students because it is closely linked to positive outcomes that we value. Academically successful and highly educated people have higher employment opportunities, more stable employment, and higher wages than less educated people, are more likely to have health insurance, less dependent on social assistance, less likely to engage in criminal activity, and are more active, healthier, and happier as citizens and charity volunteers. Academic success is important because working people will need higher levels of education for the technically demanding occupations of the future (Janelle Regier 2011 : 125). Academic success, whether defined as academic achievement or educational persistence, has been studied in terms of purely academic dimensions, such as lack of ability, or good versus poor study habits (Guskey, 2013 : 88 ; Hatti & Anderman, 2013 : 201).

The term “academic success is made up of six components: academic achievement, satisfaction, acquisition of skills and competencies, persistence, attainment of learning objectives, and career success” (York et al., 2015 : 9). Academic achievement is progress in the acquisition of educational skills, materials, and knowledge, and it refers to achievement in an academic setting. Satisfaction is "students' subjective perception of how well the learning environment supports academic success," and student satisfaction indicates the quality of an educator's teaching skills. Skills refer to specialized knowledge in an organization and can be based on technical, professional, or social expertise. Persistence is the student's persistence in learning; persistence; retention, is the time of retention, the duration of being constant or maintaining a certain state. A learning objective is a broad statement of the overall outcome expected from a teaching unit or project. Career success refers to the positive professional outcomes achieved by an individual during work experience.

The high school period is a very critical learning stage for students because in high school students will face the need to take the college entrance examination. Therefore, the quality of a student's studies will affect whether the student can enter a good university, or even be admitted to a university. This may affect the development of a student's future career, and may also affect whether the student will work in the future. Being able to have a satisfying job makes a big difference. Academic work has always been the standard for testing a student's learning level, and it is an ability test to test the student's internal academic knowledge over a period of time.

In terms of learning motivation, students pay more attention to their own characteristics, do not pay attention to learning, and are not even interested in learning, but are keen to participate in extracurricular recreational activities. They don't care about their academic performance and feel that the current study is not suitable for them. The lack of learning motivation of students is mainly manifested in the lack of clear learning goals, learning for the sake of learning, or even getting tired of learning and avoiding learning. If a student is not motivated to learn in terms of learning, it will seriously affect the student's future academic success. learning motivation acts as one of the main keys to an individual's academic success (Rahardjanto et al., 2019 : 179-192). According to Rahardjanto et al. (2019 : 179-192), research shows that learning motivation has an impact on academic success and is positively correlated.

In terms of student participation, possibly due to increased learning intensity. This has also caused some students to find ways to be lazy in terms of participation and find various reasons not to attend class. For example, because I went to bed too late at night and couldn't get up the next morning, I didn't go to class, or I pretended to be sick and found various reasons to ask for leave and not to go to class. Such learning status and learning performance seriously affect students' academic performance. student success is linked to student participation (Korobova and Starobin 2015 : 72-85). As reported by Korobova and Starobin, (2015 : 72-85), student engagement has an impact and a positive relationship with academic success.

In terms of learning effort, students' lack of clear goals is one of the main factors that cause students to not study hard, and they lack clear goals for their future. Learning, many students are not sure what it can bring to them in the future, or even what they can do in the future, which leads to their lack of effort in learning. They do not see the relevance of what they are learning to their future careers, or some students are not interested in what they are learning now. And the reason why some students don't work hard is that they dare not work hard. They are afraid that they will not get the results they want after working hard, which leads to choosing not to study hard and to be content with the status quo. If you don't work hard in your studies, you will definitely not get good learning results, and you will not be successful in your studies. Karabiyik, C., & Mirici, I. H. (2018 : 373-395). learning effort is an important determinant of academic success. Show that learning effort is related to academic success.

In terms of self-regulation in learning, most of the students are relatively poor in self-regulation in learning. For example, students are under the pressure of academic performance and the pressure to enter a higher school. As long as they feel some pressure, they can't control their emotions and focus, which leads to poor academic results. The extremely rapid development of today's society has caused students to feel more and more pressure, which has also caused many students to feel anxious. With the rapid development of the social economy, the influence of social media is also wider, such as the various social software and video-watching software used by students today. If students do not have good self-regulation skills, it will seriously affect their studies, It can also be severely affected in terms of academic success. Pintrich (2000 : 452) found that students with self-regulation skills are more motivated to academic success and learn better than other students. According to Pintrich's (2000 : 452) research, self-regulation has a positive correlation with academic success.

In terms of achievement goals, some students lack successful experience. Some students' academic performance is always good. They do not have the opportunity to serve as class cadres at school, and they rarely have the opportunity to participate in some important activities. They always miss various awards and honors, which causes some students to lack a sense of accomplishment. Whether they are at home or at school, they get little praise and rewards, but more criticism and punishment, so they often think that they are failures at school, which also leads to their belief in achievement goals and a sense of belonging in learning. And the emotion slowly fades away. students with goals can have higher academic success (e.g., better results on an exam) than students with other types of achievement goals (Verner-Filion & Gaudreau, 2010 : 181). According to Verner-Filion and Gaudreau's research, achievement goals have a positive correlation with the impact of academic success.

In terms of learning self-efficacy, some students will seriously lack self-confidence in the future learning process because of their temporary poor academic performance, or because they are not as good as other students in a certain aspect. For example, in the classroom, students who lack self-efficacy always feel that their learning ability is not as good as others and that their control and understanding of knowledge are not as good as other students. These students have a relatively low sense of identity themselves, which will also lead to negative learning in the future learning process. Self-efficacy is one of the best predictors of academic success (Stajkovic et al., 2018 : 238). It shows that self-efficacy has a positive correlation with academic success.

From my personal teaching experience, for high school students, their success lies in whether they can achieve excellent results and whether they can be self-satisfied. The success of high school students lies in whether they can show their achievements in learning, or whether they can show themselves on a larger learning platform and achieve excellent results in learning competitions. If they want to succeed, they must first actively participate in learning and work hard and purposefully to learn to lay a firmer foundation for the knowledge they have learned. Constantly improve your professionalism, practice day after day, and be able to self-regulate your emotions and states when encountering setbacks and difficulties. This is an important factor in determining success for students in their studies.

Academic success is important because not only the good jobs with satisfactory wages for the students would have but also the higher levels of education to tackle the technologically demanding occupations the working students would need in the future (Brown, 1999 : 284 ; National Alliance of Business, Inc., 1998 : 63). Moreover, the quantity of jobs demanding a university education is predicted to increase more than twice as fast as those not demanding a university education by the next ten to twenty years (Fleetwood & Shelley, 2000 : 3-9 ; Rentner & Kober, 2001 : 87). The students with academic success would have more opportunities to choose their future jobs than those with less education. Finally, academic success helps students keep off participation in sexual activities (Schvaneveldt et al., 2001 : 767-787), have higher self-regard (Filozof et al., 1998 : 68-72), have lower levels of hopelessness and worry (Cicchetti & Toth, 1998 : 221-241 ; Liem et al., 2001 : 142), get away from the misuse of alcohol and social unexpected performance (Kasen et al., 1998 : 49-72), and prevent themselves from engaging in chemical abuse (Hallfors et al., 2006 : 1-15 ; Schulenberg et al., 1994 : 45-62).

Research Objective

1. To investigate the relationship between learning motivation, student participation, learning effort, learning self-regulation, achievement goal, learning self-efficacy, and academic success.

2. To investigate the effects of learning motivation, student engagement, learning effort, learning self-regulation, achievement goals, and learning self-efficacy on academic success.

Research Methodology

Using quantitative research, this study investigates the factors that influence the academic success of high school students. Quantitative studies usually take the form of data, explaining educational phenomena. In the form of a questionnaire survey, data on factors influencing student academic success were obtained.

Research Scope

Population

The population was conducted on tenth-grade students of Chenzhou No. 3 Middle School. The population has 600 students in total.

Participants

The participants were 234 students in the tenth grade of high school. These students were simple random sampling from population.

Research Instruments

The research instruments were seven questionnaires. The 5-point Likert scale was used to design the questionnaire. The questionnaires were evaluated and tested. The results were as followed:

1. Academic Success Questionnaire, Involving 30 questions, the value of Cronbach's Alpha is 0.911.
2. Learning Motivation Questionnaire, Involving 10 questions, the value of Cronbach's Alpha is 0.940.
3. Student Participation Questionnaire, Involving 10 questions, the value of Cronbach's Alpha is 0.945.
4. Learning Effort Questionnaire, Involving 10 questions, the value of Cronbach's Alpha is 0.849.
5. Learning Self-Regulation Questionnaire, Involving 10 questions, the value of Cronbach's Alpha is 0.860.
6. Achievement Goals Questionnaire, Involving 10 questions, the value of Cronbach's Alpha is 0.932.
7. Learning Self-Efficacy Questionnaire, Involving 10 questions, the value of Cronbach's Alpha is 0.936.

The reliability analysis of the 50-student Cronbach's Alpha results in a range of 0.849-0.945 for the seven questionnaires.

Research Results

This study aims to study the factors that affect the academic success of high school students. The result is as follows:

Table 1. Descriptive statistics results

variables	N	Min	Max	Mean	S.D.
Academic success (Y)	234	1.60	4.27	2.70	.79
Learning motivation (X ₁)	234	1.00	4.80	2.50	1.17
Student Participation (X ₂)	234	1.70	4.40	2.73	.75
Learning effort (X ₃)	234	1.30	4.60	2.62	1.01
Learning self-regulation (X ₄)	234	1.20	4.50	2.62	.99
Achievement goal (X ₅)	234	1.00	4.80	2.50	1.24
Learning self-efficacy (X ₆)	234	1.00	4.80	2.43	1.17

This is a summary of descriptive statistics for a data set consisting of seven different sections (academic success (Y) to Learning self-efficacy (X₆)), each with 234 students. For each section, we provide the minimum, maximum, mean, and standard deviation information.

1. The value of academic success (Y) is between 1.60 and 4.27, with a mean of 2.6524 and a standard deviation of .78997. The standard deviation is relatively small, indicating that the data distribution in this part is more concentrated.

2. The value of learning motivation (X₁) is between 1.00 and 4.80, with a mean of 2.4594 and a standard deviation of 1.16749. The standard deviation is greater than section 1 academic success (Y), indicating that this part of the data is widely distributed.

3. The value of student participation (X₂) is between 1.70 and 4.40, with an average of 2.7316 and a standard deviation of .75378. Compared with the first two parts, the standard deviation is the smallest, indicating that the distribution of this part of the data is more concentrated.

4. The value of Learning effort (X₃) is between 1.30 and 4.60, with an average of 2.6179 and a standard deviation of 1.00728.

5. The value of Learning self-regulation (X₄) is between 1.20 and 4.50, with a mean of 2.6214 and a standard deviation of .99417. Indicates that the data distribution in this part is narrow.

6. The value of the Achievement goal (X₅) is between 1.00 and 4.80, with an average of 2.4983 and a standard deviation of 1.23674. A larger standard deviation indicates a wider distribution of this part of the data.

7. The value of Learning self-efficacy (X₆) is between 1.00 and 4.80, with an average of 2.4299 and a standard deviation of 1.17391. This part of the data has the smallest average value, indicating that the data is more concentrated.

Finally, all sections have complete observations, 234 in total. Overall, the distributions and means of these seven parts are different, indicating that the data sets have some differences among the seven parts.

Table 2. Pearson multiple correlation results.

	Y	X ₁	X ₂	X ₃	X ₄	X ₅	X ₆
Y	1	.462**	.443**	.436**	.437**	.429**	.467**
X ₁		1	.303**	.385**	.284**	.347**	.403**
X ₂			1	.267**	.335**	.207**	.334**
X ₃				1	.355**	.256**	.350**
X ₄					1	.271**	.330**
X ₅						1	.293**
X ₆							1

This is a matrix of Pearson correlation coefficients between 7 parts (Y to X₆). The number in each cell indicates the degree of correlation between the two parts. Values range from -1 to 1, where close to 1 indicates a strong positive correlation, close to -1 indicates a strong negative correlation, and close to 0 indicates no or weak correlation. In this case, all correlation coefficients are positive, which means that there is some degree of positive correlation between all components, and the correlations are all significant. The specific description is as follows:

1. The correlation coefficient between Y and all other parts is between 0.429 and (X₅) to 0.467 (X₆), indicating that there is a moderate degree of positive correlation between X₁ and other parts.
2. The correlation coefficient between X₁ and other parts is between 0.284 and (X₄) to 0.462 and (Y), showing a moderate degree of positive correlation.
3. The correlation coefficient between X₂ and other parts is between 0.207 and (X₅) to 0.443 and (Y), and the correlation with X₆ is weak, but it shows a moderate positive correlation with other parts.
4. The correlation coefficient between X₃ and other parts is between 0.256 and (X₅) to 0.436 and (Y), the correlation with X₅ is weak and shows a moderate positive correlation with other parts.
5. The correlation coefficient between X₄ and other parts is between 0.271 and (X₅) to 0.437 and (Y), and the correlation with X₆ is weak, while it shows a moderate positive correlation with other parts.
6. The correlation coefficient between X₅ and other parts is between 0.207 and (X₂) to 0.429 and (Y), the correlation with X₃ is the weakest, and it shows a moderate degree of positive correlation with other parts.
7. The correlation coefficient between X₆ and other parts is between 0.293 and (X₅) to 0.467 and (Y), the correlation with X₅ is weak and shows a moderate positive correlation with other parts.

In general, all parts exhibit some degree of positive correlation among them, among which Y has a relatively high correlation with other parts, while X₅ has a relatively low correlation with other parts. This may suggest that the X₁ shares more in common with the rest, while the X₅ may differ in some ways.

Table 3. Multiple linear regression analysis models.

Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate
1	.682 ^a	.465	.451	.58542

a. Predictors: (Constant), Learning self-efficacy, Achievement goal, Student Participation, Learning effort, Learning self-regulation, Learning motivation

This is a model summary of a multiple linear regression analysis using academic success (Y), Student Participation (X₂), Learning effort (X₃), Learning self-regulation (X₄), Achievement goal (X₅) and Learning self-efficacy (X₆) as predictor variables (independent variables). The specific results are as follows:

1. R Square: The coefficient of determination (R²) of this model is 0.465, which means that the predictor variable (Learning motivation (X₁) to Learning self-efficacy (X₆)) can explain the predicted variable (probably Academic success (Y), although it is not explicitly stated) 46.5% variance. In other words, about 46.5% of the output variation in the model can be explained by the input (Learning motivation (X₁) to Learning self-efficacy (X₆)).

2. Adjusted R Square: The adjusted coefficient of determination is 0.451. Unlike the coefficient of determination, the adjusted coefficient of determination takes into account the number of predictor variables in the model. This value will be adjusted according to the number of predictor variables, especially in the case of more predictor variables, if the new predictor variables do not significantly improve the model interpretation, then the adjusted coefficient of determination may decrease. In this model, the adjusted coefficient of determination is not much different from the coefficient of determination, indicating that all the predictors added contribute somewhat to the model.

3. Std. The error of the Estimate: The estimated standard error of the model is 0.58542. This indicator provides a measure of the prediction error of the model, and the smaller the value, the higher the prediction accuracy of the model. In this model, this value is 0.58542, which means that the deviation of the model's predicted results from the actual results is about 0.58542 on average.

In general, this multiple regression model can explain the changes in the predicted variables to a certain extent, but there are also some prediction errors.

Table 4. An ANOVA table for a linear regression model.

Model	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
1	Regression	67.607	6	11.268	32.878
	Residual	77.797	227	.343	
	Total	145.404	233		

a. Dependent Variable: Academic success (Y)

b. Predictors: (Constant), Learning self-efficacy (X₅), Learning self-regulation (X₄), Learning motivation (X₁), s Student Participation (X₂), Learning effort (X₃), Learning motivation (X₁)

This is an ANOVA table for evaluating linear regression models. ANOVA is used to test whether at least one of all predictor variables (independent variables) in the model has a significant effect on the dependent variable (predicted variable). The specific description of the form is as follows:

1. Regression: This line provides the information predicted by the model. The "Sum of Squares" value is 67.607, which is the sum of squares between the predicted values produced by all predictor variables (Learning motivation (X_1) to Learning self-efficacy (X_6)) on the dependent variable (Academic success (Y)) and the mean of the dependent variable. A "df" value of 6 means there are 6 predictors in the model. The "Mean Square" value is 11.268, which is the result of dividing the "Sum of Squares" by "df", indicating the amount of variance that each predictor variable can explain on average.

2. Residual: This row provides information that the model failed to predict. The "Sum of Squares" value is 77.797, which is the sum of squares between the actual value of the dependent variable and the value predicted by the model, representing the variance that the model fails to explain. The "df" value is 227, which is the total number of observations (233) minus the number of predictors (6) minus 1 (the constant term). The "Mean Square" value is 0.343, which is the result of dividing the "Sum of Squares" by "df" and represents the average error for each observation in the model's predictions.

3. Total: This line gives the sum of the "Sum of Squares" (145.404) and the total degrees of freedom (233).

4. F value and significance (Sig.): The F statistic is the result of dividing the regression Mean Square by the residual Mean Square, which is 32.878. A significance level of .000 indicates that the F value of this model is statistically significant, that is, at least one predictor variable has a significant effect on the dependent variable.

Overall, the ANOVA results for this model show that at least one predictor variable (Learning motivation (X_1) to Learning self-efficacy (X_6)) has a significant effect on the dependent variable (Academic success (Y)), and this model explains part of the variance, but There is still a part of the variance that the model fails to explain.

Table 5. Multiple linear regression model coefficient table, showing the coefficient (B), standard error (beta), statistic (t) and significance level (Sig.) of the constant term.

Model		Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients		Sig.
		B	Std. Error	Beta	t	
1	Y	.565	.166	-	3.399	0.01
	X_1	.108	.039	.159	2.773	.006
	X_2	.211	.057	.201	3.724	.000
	X_3	.120	.044	.153	2.735	.007
	X_4	.127	.044	.160	2.896	.004
	X_5	.127	.034	.199	3.729	.000
	X_6	.115	.038	.171	3.016	.003

a. Dependent Variable: Academic success (Y)

This is a table of coefficients for a multiple linear regression model, listing each predictor variable (X_1 to X_6) along with Constant's coefficient (B), standard error, Beta, t-statistic, and significance level (Sig.).

1. Constant: The B value is 0.565, and the standard error is 0.166. The t statistic is 3.399, corresponding to a significance level of 0.001, much greater than 0.05. This means that the constant term has a significant effect, and if all predictors have a value of 0, then the

expected value of the dependent variable (Y) will be close to 0.

2. Learning motivation(X_1): The B value is 0.108, the standard error is 0.039, and the Beta value is 0.159, which means that when X_1 changes by one standard deviation, Y is expected to change by 0.159 standard deviations. The t statistic is 2.773, and the corresponding significance level is 0.006, which is lower than 0.05, which means that X_1 has a significant impact on Y.

3. Student Participation (X_2): The B value is 0.211, the standard error is 0.057, and the Beta value is 0.201, which means that when X_2 changes by one standard deviation, Y is expected to change by 0.201 standard deviations. The t statistic is 3.724, and the corresponding significance level is 0.000, which is lower than 0.05, which means that X_2 has a significant impact on Y.

4. Learning effort (X_3): The B value is 0.120, the standard error is 0.044, and the Beta value is 0.153, which means that when X_3 changes by one standard deviation, Y is expected to change by 0.153 standard deviations. The t statistic is 2.735, and the corresponding significance level is 0.007, which is lower than 0.05, which means that X_3 has a significant impact on Y.

5. Learning self-regulation (X_4): The B value is 0.127, the standard error is 0.044, and the Beta value is 0.160, which means that when X_4 changes by one standard deviation, Y is expected to change by 0.160 standard deviations. The t statistic is 2.896, and the corresponding significance level is 0.004, which is lower than 0.05, which means that X_4 has a significant impact on Y.

6. Learning self-efficacy (X_5): The B value is 0.127, the standard error is 0.034, and the Beta value is 0.199, which means that when X_5 changes by one standard deviation, Y is expected to change by 0.199 standard deviations. The t statistic is 3.729, and the corresponding significance level is 0.000, which is lower than 0.05, which means that X_5 has a significant impact on Y.

7. Learning self-efficacy (X_6): The B value is 0.115, the standard error is 0.038, and the Beta value is 0.171, which means that when X_5 changes by one standard deviation, Y is expected to change by 0.171 standard deviations. The t statistic is 3.016, and the corresponding significance level is 0.003, which is lower than 0.05, which means that X_6 has a significant impact on Y.

Discussion

In this study, there are 6 factors related to the academic success of high school students, namely, learning motivation, student participation, learning effort, learning self-regulation, achievement goals, and learning self-efficacy.

1. The correlation number of learning motivation is .462, which proves that as the value of learning motivation increases, its correlation with academic success increases. Learning motivation is positively correlated with high school student's academic success. Students learning motivation, including intrinsic motivation and extrinsic motivation, will have an impact on academic success. with (Almighty C et al., 2021 : 652). research is consistent. Learning Motivation it involves developing and maintaining positive expectations and behaviors related to academic success (Almighty C et al., 2021 : 652).

2. The correlation number for student participation is .443 demonstrating that increasing the value of student participation increases its correlation to academic success. Student participation is positively correlated with academic success. Student participation has an impact on academic success. with (Ian Douglas et al., 2007 : 521). research is consistent.

Student engagement in the classroom is an important factor in academic success (Ian Douglas et al., 2007 : 521).

3. The correlation number of learning effort is .436, demonstrating that the value of learning effort increases and its correlation to academic success increases. Learning effort is positively correlated with academic success. Learning effort has an impact on academic success. with (Samuelsen, J. and Khalil, M. 2018 : 1747). research is consistent. Samuelsen, J. and Khalil, M. (2018 : 1747) The amount of time a student spends studying hard is positively correlated with student academic success.

4. The correlation number for learning self-regulation was .437 demonstrating that increasing the value of learning self-regulation increases its correlation to academic success. Learning self-regulation is positively associated with academic success. Students learning self-regulation has an impact on academic success. Consistent with research by (Maude Guilmette et al., 2019 : 8-15). Self-regulation strategies were positively associated with higher levels of academic success (Maude Guilmette et al., 2019 : 8-15).

5. The correlation number for the achievement goal is .429 demonstrating that increasing the value of the achievement goal increases its correlation to academic success. Achievement goals are positively correlated with academic success. Achievement goals have an impact on academic success. with (Verner-Filion & Gaudreau, 2010 : 181). research is consistent. Students with achievement goals have higher academic success.

6. The correlation number for learning self-efficacy is .467, which proves that as the value of learning self-efficacy increases, its correlation with academic success increases. Learning self-efficacy is positively correlated with academic success. Learning self-efficacy has an impact on academic success. Consistent with research by (Filiz Yalcin Tilfarlioglu 2011 : 1284). The results of Filiz Yalcin Tilfarlioglu (2011 : 1284) showed that self-efficacy positively impacts academic success.

There are 6 factors affecting the academic success of high school students, which are statistically significant at the 0.01 level, namely learning motivation, student participation, learning effort, learning self-regulation, achievement goals, and learning self-efficacy. Among them, the B value of student participation is the highest, and the B value of student participation is 0.200.

1. Student participation affects the academic success of high school students with a B value of .200, the highest B value in this study. Student participation is an integral part of a student's learning process. Academic performance, learning outcomes, knowledge acquisition and understanding, and academic success all require students to participate in learning. student success is linked to student participation, as maintained by Korobova and Starobin. (Korobova and Starobin 2015 : 72-85) Student participation is fundamental for student success in college. There is substantial evidence that class participation, no matter how crudely measured, is an important factor in academic success (Ian Douglas, Nicole D. Alemanne 2007 : 521). Students' activity, concentration, task completion, and sense of belonging in the classroom can improve students' academic performance, and student participation is also the basis for success. The more students participate in the activities, the more knowledge they understand, and they are often positive Students who participate have better grades and are more likely to succeed.

2. Achievement goals influence the academic success of high school students. The B value is .186. Achievement goals are a key determinant in the student learning process and have an impact on academic success. Set goals that are academically beneficial by understanding student achievement goals. students with goals can have higher academic

success (e.g., better results on an exam) than students with other types of achievement goals (Verner-Filion & Gaudreau, 2010 : 181). Achievement goals can realize the purpose of students in the learning process. Students with achievement goals can make students clearly understand the purpose and direction of the learning process, and they will have more belief in achievement in learning, that is to say, students who have achievement goals Can better grasp the direction of learning, the pursuit of the goal in the study, so as to achieve the goal. Achievement goals are also the purpose and reason for students to achieve academic success.

3. Learning self-efficacy influences the academic success of high school students. The value of B is .182. The higher the students' learning self-efficacy, the more confident they are in completing their academic tasks. In this way, you will be more confident in completing the good grades you want to achieve and the learning goals you want to achieve. self-efficacy predicts academic success, Self-efficacy is a significant predictor of academic success (Filiz Yalcin Tilfarlioglu 2011 : 1284). Self-efficacy is one of the best predictors of academic success (Stajkovic et al., 2018 : 238). Learning self-efficacy is very important to students in learning. Learning self-efficacy makes students more confident in completing their studies in learning, and more willing to accept challenging learning tasks in the learning process. Learning self-efficacy makes students more willing to work hard Learning is more capable of solving the tasks and difficulties faced in learning, and it is more likely to achieve good grades, which also greatly improves the probability of students' academic success.

4. Learning motivation affects the academic success of high school students. The B value is .163. learning motivation acts as one of the main keys to an individual's academic success (Rahardjanto et al., 2019 : 179-192). Learning motivation is very important in education. Learning needs to cultivate learning desire through learning motivation, and learning motivation will affect the content that students pay attention to in learning and the absorption and efficiency of knowledge. This is critical to a student's academic success. Learning motivation is a vital component of a student's academic success that can be triggered by various factors such as their desire to succeed, expectations, and rewards (Almighty C et al., 2021 : 654). Students learning motivation in learning and the belief in individual learning goals to strive to achieve results in learning, that is to say, the driving force for students to carry out learning activities, and to continue learning without being asked by others, is a continuous force, through motivation to achieve the target behavior of learning, all help themselves to achieve academic success.

5. Learning self-regulation affects the academic success of high school students. The B value is .158. The self-regulation of students' learning is the ability to have goals and plans in the learning process and to be able to allocate the learning time reasonably. According to the study's findings (Zimmerman, 2005 : 13-39), there is a substantial link between self-regulation and academic success. Pintrich (2000 : 452) found that students with self-regulation skills are more motivated toward academic success and learn better than other students. (Zimmerman & Schunk, 2012 : 58). Students with learning self-regulation have better self-control ability in learning, can use various learning strategies in learning, and can adjust their learning status, learning time, and learning emotions. It is clear that students have the ability to learn self-regulation to be more diligent and confident in the learning process. So learning self-regulation can promote academic success and has an impact on academic success.

6. Learning effort influences the academic success of high school students. The B value is .101. The student's learning effort is the time and energy that the student needs to invest in the learning process. In the learning process, students put a lot of time and energy into learning, which will greatly improve the probability of students acquiring knowledge and

achieving satisfactory results. Student engagement in learning also positively impacts student academic success. The time and energy students put into the learning process are willing to spend more time learning for a certain goal in learning. students who study hard are more likely to succeed.

Recommendations

Propose relevant suggestions for my research on the factors that affect the academic success of high school students.

Practical Recommendation

Educators should strengthen high school students' cognition and understanding of academic success. According to the development and changes in high school students' academic development, educators can carry out some relevant courses and educational activities that can help improve the academic success of high school students, and help high school students realize the importance of academic success.

Policy Recommendation

The education department and education work should attach great importance to the studies of high school students. They can strengthen teachers' teaching and investment in high school students, formulate different work systems and teaching roles, and develop according to their different understandings and cognitions in their studies. Tailored courses and lectures.

References

- Almighty C. Tabuena & Jupeth Toriano Pentang. (2021). Learning motivation and utilization of virtual media in learning mathematics. *AJRSR*.1, ISSN: 2814-0397.
- Brown BL (1999). *Vocational Certificates and College Degrees (ERIC Digest No. 212)*. Columbus, OH: ERIC Clearinghouse on Adult, Career, and Vocational Education. (ERIC Document Reproduction Service NO. ED434284.
- Cicchetti C, Toth T (1998). The development of depression in children and adolescents. *Am. Psychol.* 53 (2), 221-241.
- Fleetwood, C., & Shelley, K. (2000). *The outlook for college graduates, 1998-2008: A balancing act*. Occupational Outlook Quarterly. Fall, 3-9.
- Filozof E, Albertin HK, Jones CR, Steme SS, Myers L & McDermott RJ.(1998). Relationship of adolescent self-esteem to selected academic variables. *J Sch Health.* 68 (2), 68-72.
- Filiz Yalcin Tilfarlioglu. (2011). Supporting Self-efficacy and Learner Autonomy in Relation to Academic Success in EFL Classrooms (A Case Study). ISSN 1799-2591 *Theory and Practice in Language Studies*, Vol. 1, No. 10, pp. 1284-1294, October 2011.
- Guskey, T.R. (2013). *Defining Student Achievement*. In J. Hattie and E.M. Anderman (Eds.) *International Guide to Student Achievement*. New York: Routledge Press.
- Hattie, J. & Anderman, E.M. (2013). *International Guide to Student Achievement*. New York: Routledge Press.
- Hallfors D, Cho H, Brodish PH (2006). *Identifying high school students 'at risk' for substance use and other behavioral problems: implications for prevention*. *Subst Use Misuse* 41, 1-15.
- Janelle Regie. (2011). *Applied Science and Technology Scholarship Janelle Regier is the winner of the Association's 2011 Applied Science and Technology Scholarship*. Janelle graduated from Winston High School in the Horizon School Division. Janelle is enrolled in the Dental Assisting program at SIAST - Wascana Campus in Regina.

- Karabiyik, C., & Mirici, I. H. (2018). Development and Validation of the Foreign Language Learning Effort Scale for Turkish Tertiary-Level Students. *Educational Sciences: Theory and Practice*. 18 (2), 373-395.
- Kasen, S., Cohen, P., & Brook, J. S. (1998). Adolescent school experiences and dropout, adolescent pregnancy, and young adult deviant behavior. *Journal of Adolescent Research*. 13 (1), 49–72.
- Korobova, N., & Starobin, S. S. (2015). A comparative study of student engagement, satisfaction, and academic success among international and American students. *Journal Of International Students*. 5 (1), 72-85.
- Liem JH, Dillon CO, Gore S (2001). *Mental Health Consequences Associated with Dropping out of High School*. Paper presented at the Annual Conference of the American Psychological Association. (ERIC Document Reproduction Service No. ED457502)
- Lan Douglas, Nicole D. Alemanne. (2007). *Measuring student participation and effort*. IADIS International Conference on Cognition and Exploratory Learning in Digital Age (CELDA 2007).
- Maude Guilmette , Kathryn Mulvihill , Rosanne Villemare-Krajden, Erin T. Barker.(2019). Past and present participation in extracurricular activities is associated with adaptive self-regulation of goals, academic success, and emotional wellbeing among university students. *Learning and Individual Differences*. 73, 8-15.
- National Alliance of Business Inc. (1998). *The Multifaceted Returns to Education*. Workforce Economic Trends (Abstract (ERIC Document Reproduction Service No. ED 1998).
- Pintrich, P.R. (2000b). *The role of goal orientation in self-regulated learning*. In M.Boekaerts,P.R.Pintrich, & M.Zeidner (Eds.), *Handbook of self-regulation* (PP.452-502).San Diego, CA: Academic Press
- Rahardjanto, A., Husamah, H., & Fauzi, A. (2019). Hybrid-PjBL: Learning Outcomes, Creative Thinking Skills, and Learning Motivation of Preservice Teacher. *International Journal of Instruction*. 12 (2), 179-192.
- Rentner D., & Kober, N. (2001). *Higher learning-higher earnings: What you need to know about college and careers*. American Youth Policy Forum. Washington, D.C: Center on Education Policy.
- Schulenberg J, Bachman JG, O'Malley PM, Johnston LD. (1994). High school educational success and subsequent substance use: a panel analysis following adolescents into young adulthood. *J Health Soc Behav*. 35, 45- 62.
- Schvaneveldt, P. L., Miller, B. C., Berry, E. H., & Lee, T. R. (2001). Academic goals, achievement, and age at first sexual intercourse: Longitudinal, bidirectional influences. *Adolescence*. 36 (144), 767–787.
- Stajkovic, Alexander; Bandura, Albert; Locke, Edwin; Lee, Dongseop; Sergent, Kayla (January 2018). "Test of three conceptual models of influence of the big five personality traits and self-efficacy on academic performance: A meta-analytic path-analysis". *Personality and Individual Differences*. 120, 238–245.
- Samuelsen, J. and Khalil, M. (2018). *Study effort and student success: a MOOC case study*. In proceedings of the 21th International Conference on Interactive Collaborative Learning (1747-1758). Greece: Springer.
- Verner-Filion, J., & Gaudreau, P. (2010). From perfectionism to academic adjustment: The mediating role of achievement goals. *Personality and Individual Differences*. 49, 181- 186.

- York, T. T., Gibson, C., & Rankin, S. (2015). Defining and measuring academic success. *Practical Assessment, Research, and Evaluation*, 20 (5), 1–20.
- Zimmerman, B. J. (2005). *Attaining Self-Regulation: A Social Cognitive Perspective*. In M. Boekaerts, P. R. Pintrich & M. Zeidner (Eds.), *Handbook of Self-Regulation* (13-39). New York, Academic Press.
- Zimmerman, B. J. & Schunk D. H. (2012). *Motivation and Self-Regulated Learning: Theory, Research and Applications*. New York: Routledge.

Exploring Intercultural Communication Competence Perceptions and Integration into Classroom Practices of Chinese English Teachers at a Chinese Middle School in Shanxi

Zhaoyu Yan and Noparat Tananuraksakul

Rangsit University, Thailand

Corresponding Author, E-mail: 503106343@qq.com

Abstracts

The recognition of intercultural communication competence (ICC) has prompted the Chinese government to require teachers of English to acquire it so as to develop their students. This study explored the extent to which Chinese English teachers perceived their ICC and integrated it into classroom practices. Forty-seven teachers purposively recruited from a middle school in Shanxi assessed their ICC through a questionnaire; then five of them voluntarily participated in semi-structured interviews. To a very high extent, they thought they had the ability to understand and respect the excellent cultural traditions of other countries, communicating and interacting with people from different cultural backgrounds, and adapting to the needs of China's social, economic, and technological development and international interactions. They also thought they integrated ICC into classroom teaching to a very high extent, providing cultural activities and timely feedback to their students. These findings fulfilled the Chinese government's policy and implied that the levels of their ICC perceptions and integration were influenced by their self-improvement activities during leisure time and the advanced teaching facilities provided by the school. The same study can be replicated in other middle schools where they can promote their teachers' positive attitudes toward developing and teaching ICC.

Keywords: Intercultural Communication Competence Perceptions; Intercultural Teaching in English Classroom Practices; Chinese English Teachers; Chinese Middle School in Shanxi

Introduction

The globalization of technological innovation has driven the crucial role of English in intercultural communication (IC) between people from culturally diverse backgrounds throughout the world. China is not excluded. Its socio-cultural reform that has welcomed international investments to the country since the 1950s has increased the need for IC and the high demand for Chinese speakers of English (Wang, 2015 : 1). Intercultural communication competence (ICC) has thus become necessary, prompting the Chinese Ministry of Education (2017 : 1) to release the English Curriculum Standards for Compulsory Education, which clearly stated that the middle school level was the key starting stage to lay the ICC foundations along with English learning (Chinese Ministry of Education, 2017 : 1) and that teachers were required to develop their students' ICC by imparting knowledge of English language and culture to their students (Chinese Ministry of Education, 2017 : 31). Teaching middle school students to be competent in IC is important.

To fulfill the above mentioned requirements, Chinese teachers of English must have a rich and solid knowledge of English language and culture. Such knowledge basically gained from the courses they took at the university level, such as ‘Basic English’, ‘English Composition’, ‘Translation Theory’ and ‘Practice, History of Literature’ and ‘Selected Literary Works of Major English-speaking Countries’, and ‘National Conditions of Major English-speaking Countries’; these courses not only expand their knowledge of the English language and culture, but also foster a sense of respect for the culture. In addition to the courses taken at the university, self-improvement after work is another way to expand their knowledge (Dong, 2020: 108-109; Ge and Zhang, 2021: 170-173). However, it is only their choice, not by force or requirement. It can be assumed that Chinese teachers of English possess ICC with varying degrees, or the ability to understand and respect the excellent cultural traditions of other countries, communicate and interact with people from different cultures, and adapt to the needs of China's social, economic, and technological development and international interactions as defined by Chinese government (Chinese Ministry of Education, 2013: 1).

The assumption however cannot guarantee that Chinese English teachers successfully develop their students' ICC unless they integrate it into their classroom practices during the actual teaching process. The development of ICC has been one of the main goals of foreign language teaching in China (Hu, 2021:7), and Byram's (1997:53) ICC model developed from the perspective of language and cultural teaching, important for measuring foreign language teachers' ICC has been widely adopted for investigation in different contexts (e.g., Gao, 2014: 80-88; Ayon, 2016; Fernández-Benavides, 2019: 96-122; Singhanat and Anyada, 2020: 204-235). However, only two studies using his model were found in China (Xu, 2018:8; Tu, 2020:8). Both of them conducted their studies in middle schools in different cities; their findings were similar in that Chinese teachers of English did not perceive they had high levels of ICC. They investigated neither the teachers' integration of ICC into classroom practices nor ICC released by the Chinese Ministry of Education (2017:30) with the guiding meaning and important influence on Chinese English teachers. China is the world's most populous developing country with the third largest land area of 9.6 million square kilometers; the subjects selected in their studies were samples of two cities out of 661 in this country and could not represent the rest. It was worth to explore Chinese English middle school teachers' ICC and if they integrated it in the classroom teaching required and guided by the government.

Assessing the teachers' actual ICC can be complex, but Arasaratnam-Smith (2017: 1-13) contends that self-response to questionnaire items is commonly used to assess one's ICC due to the availability of both participants and appropriate assessment techniques and ease of data collection. This study therefore applied Byram's (1997:4) ICC model and chose a middle school in Shanxi Province as the research site where it was a key model middle school in this province with advanced teaching facilities that provided a good teaching environment for English teachers available to take part in the study. Their self-responses to the rating scales of the questionnaire reflected their own perceptions of ICC.

Research Objectives

The objectives were to investigate the extent to which:

1. Chinese teachers of English perceived their own ICC.
2. Chinese teachers of English integrated ICC into their classroom practices.

Research Methodology

Explanatory sequential mixed method was used to explore Chinese English middle school teachers' ICC perceptions and integration into classroom practices. This method was suitable for this study because the primary data collected from the questionnaire were closed-ended responses while data from the interviews were open-ended that would help the researcher to understand and explain the results of the primary data (Creswell, 2012: 239).

1. Population and Samples

The population included English teachers from a middle school in Shanxi Province (N = 50). The appropriate sample size for the quantitative research was 44 (Johnson and Larry 2016:53), and a number of 4 or 5 for the qualitative sample (Creswell, 2012: 239).

2. Research Instruments, Validation and Reliability

A questionnaire and questions for semi-structured interview were the main research instruments. The questionnaire had three parts. The first part was the personal information section (i.e., gender, age, education, years of teaching experience, attendance in ICC-related training, traveling abroad, and reading cultural books). The second and third parts used Five-Likert scales (5 = "Strongly Agree", 4 = "Agree", 3 = "Neutral", 2 = "Disagree", and 1 = "Strongly Disagree") to measure the participants' ICC perceptions and integration into their classroom practices. There were 37 items which were adapted from Duisembekova's (2021: 103-116) questionnaire in Part 2; Items 1-10, 11-22, 23-33 and 34-37 covered Byram's (1997:1) each ICC component. Part 3 had 10 items constructed based on the definition of ICC integration into classroom practices. The questionnaire was valid, for it was validated by three experts with the evaluation result of 0.83, higher than 0.7. Then it was pilot tested by 30 Chinese English teachers from two other schools, and the result analyzed by Cronbach's coefficient showed reliability at 0.87.

Questions for semi-structured interviews were constructed based on the results of the analysis of the questionnaire. Sample questions included 'how often you learn about other cultures', 'what cultures you were interested to learn', 'why you learned about them', 'how you normally acquired cultural knowledge', and 'how often you interacted with foreigners'.

3. Data Collection

Due to the Chinese government's control of COVID-19, quantitative data collection was initiated through the researcher's former teacher posting the online questionnaire in the form of QR code to the WeChat group of English teachers on July 14, 2022 and by August 1, 2022, 47 of English teachers (n = 47) completed the questionnaire. The majority of them were under 25 years of age (44.68%), had less than 5 years of teaching experience (57.45%), with a bachelor's degree (82.98%). More than half of the participants read cultural books (59.57%); some had previous study experience in English-speaking countries (12.77%) and ICC-related training (12.77%).

Those questionnaire respondents with different age and years of teaching experience were invited to take part in semi-structured interviews, and by August 30, 2022, five teachers (four females and one male) voluntarily participated in the interviews. Their age varied from 25 to 28 to 30 to 35 and to 45; their years of teaching experience also differed from two to three to seven to ten and to sixteen. Each interview was conducted in Chinese via voice calls on WeChat about 15 minutes. During the interviews, the researcher took notes, which were transcribed and sent to the participants to check the accuracy.

4. Data Analysis

Through SPSSPRO, an online data processing and analysis platform, frequency and percentage were used to analyze the participants' personal information while mean and standard deviation for their ICC perceptions and integration into classroom practices, which were interpreted based on the 5-rating scales in Table 1.

Table 1: The 5-Rating Scale Interpretations

5-Rating Scales	Descriptive Rating
4.21-5.00	Very high / Very positive
3.41-4.20	High / Positive
2.61-3.40	Moderate
1.81-2.60	Low /Negative
1.00-1.80	Very low/ Very Negative

Content analysis of the interview data was done through MAXQDA, a specialized software for qualitative data analysis. Firstly, data from the interviews were translated from Chinese to English and saved in 25 separate files and uploaded into MAXQDA. These files indicated the participants' ICC components and classroom practices. Secondly, in order to break all data into meaningful units of analysis (Johnson and Larry 2016:53), "attitudes", "knowledge", "skills", "awareness", "integrating ICC into their classroom practices" were key words for segmenting and coding. Finally, similar units of these keywords were categorized.

Research Conceptual Framework

In this study, Byram's (1997:1) ICC model including attitudes, knowledge, skills, and awareness was applied to measure Chinese English middle school teachers' ICC perceptions because it aligned with the ICC guided by the Chinese Ministry of Education (2013:1) in that they must have: 1) positive attitudes towards other cultures; 2) cultural knowledge or an understanding of their own culture and of others; 3) skills in interacting with foreigners and dealing with cultural differences; and 4) awareness of cultural values of Chinese culture and of others. Other cultures covered history, geography, customs, traditional habits, lifestyles, behavioral norms, cultural values, literature and arts of the English-speaking peoples from the three concentric circles Karchru (1985:6) conceptualized, i.e. the Inner Circle (countries where English is used as a native language), the Outer Circle (countries where English is used as a second language), and the Expanding Circle (countries where English is used as a foreign language). The degrees of their perceptions of ICC varied because of the assumption from the compulsory courses they took and passed at the university as well as those self-improvements (i.e. reading cultural books, experiences in studying abroad and attendance in related ICC trainings) they chose to do in their free time.

ICC integration into classroom practices was activities Chinese English teachers developed their students to have positive attitudes toward different cultures, cultural knowledge of Chinese and of the English-speaking peoples, interpreting and discovering skills and developing awareness of intercultural uniqueness. They may or may not integrate ICC into their classroom practices.

Figure 1 showed the conceptual framework of this study.

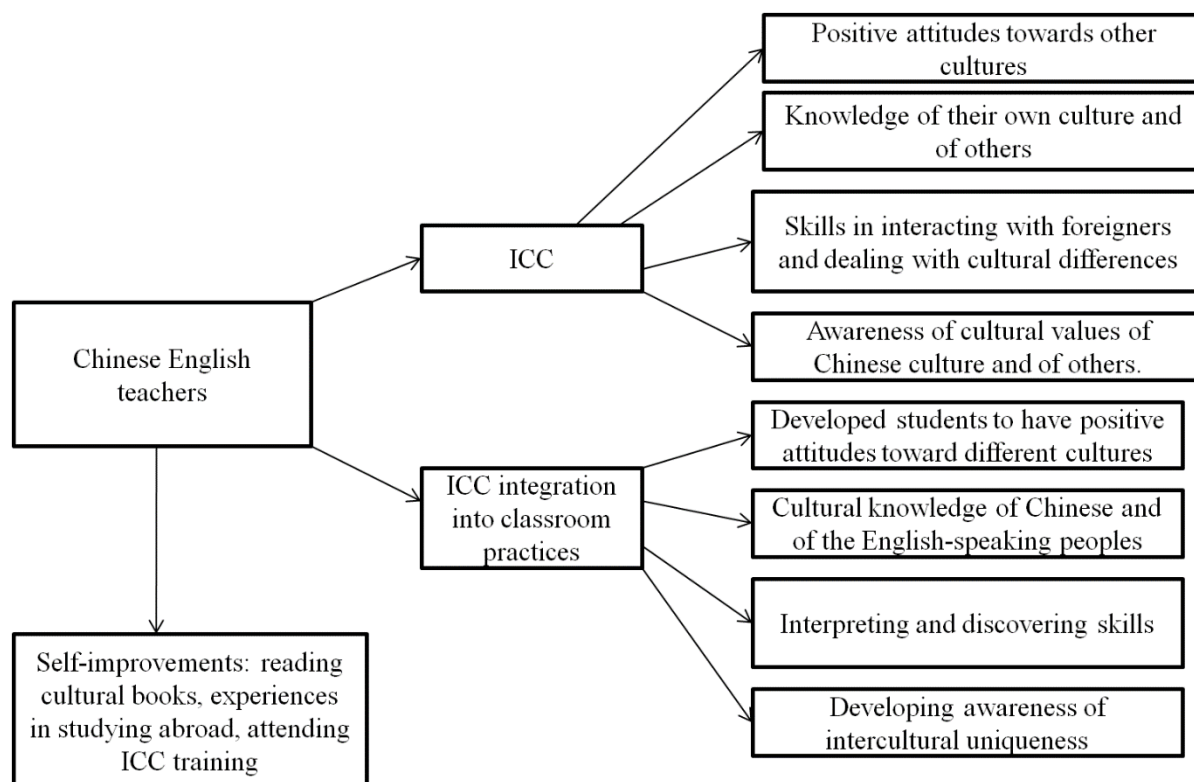

Figure 1. Chinese English teachers' ICC and integration into classroom practices

Research Results

1. Chinese middle school English teachers' ICC perceptions

From Table 2, the participants overall perceived themselves to be competent in IC at a very high level, ($\bar{X} = 4.21$, S.D. = 0.886). Their perceptions of attitudes ($\bar{X} = 4.54$, S.D. = 0.825) and awareness ($\bar{X} = 4.43$, S.D. = 0.777) were at a very high level; the other two were at a high level.

Table 2: Chinese Middle School English Teachers' ICC Perceptions

No.	ICC Elements	Mean	S.D.	Interpretation
1.	Attitudes	4.54	0.825	Very positive
2.	Knowledge	3.75	0.965	High
3.	Skills	4.1	0.977	High
4.	Awareness	4.43	0.777	Very high
	Overall Mean	4.21	0.886	Very high

1.1 Attitudes

The overall mean of attitudes in Table 3 was at a very high level ($\bar{X} = 4.54$, S.D. = 0.825), which meant they strongly agreed that they were curious and open to the cultures of English-speaking countries from the Inner Circle, the Outer Circle and the Expanding Circle and were willing to look positively at their own and others' cultures. The highest levels of perceptions were respecting people whose cultures are different from theirs ($\bar{X} = 4.74$, S.D. = 0.675), valuing cultural diversity ($\bar{X} = 4.72$, S.D. = 0.713) and understanding the value of cultural diversity ($\bar{X} = 4.72$, S.D. = 0.615).

In line with all the five interviewees, who similarly shared that they were “interested and motivated in learning about different cultures” because “they believed that learning about other cultures had a positive impact on their knowledge of cultural differences”.

Table 3: Attitudes

No.	Items	Mean	S.D.	Meaning
1.	I respect people whose culture differs from mine.	4.74	0.675	Very positive
2.	I value cultural diversity	4.72	0.713	Very positive
3.	I understand the value of cultural diversity	4.72	0.615	Very positive
4.	I am willing to learn from people whose cultural orientations differ from me.	4.6	0.798	Very positive
5.	I am open-minded to anyone who speaks English.	4.53	0.856	Very positive
6.	I always try to understand the practices, behaviors, and values of people from other cultures.	4.49	0.856	Very positive
7.	I am willing to empathize with people whose cultural backgrounds differ from me.	4.49	0.882	Very positive
8.	I am flexible towards other cultures.	4.45	0.855	Very positive
9.	I try to understand and accept the world view of people who speak English.	4.4	0.901	Very positive
10.	I am curious about the English-speaking peoples' cultures.	4.28	1.097	Very positive
	Overall Mean	4.54	0.825	Very positive

1.2 Knowledge

The overall mean of knowledge in Table 4 was at a high level ($\bar{X} = 3.75$, S.D. = 0.965), which meant they agreed that they understood their own culture and the English-speaking peoples' cultures including history, geography, customs, traditional habits, lifestyles, behavioral norms, cultural values, literature and arts. The highest levels of perceptions included being well equipped with their own cultural patterns ($\bar{X} = 4.57$, S.D. = 0.683) and knowing how people from different countries behaved in various circumstances to communicate better with people from other countries ($\bar{X}=4.21$, S.D. = 0.907).

Similar to the five interviewees stating that they "learned about other cultures in a variety of ways, namely studying abroad, attendance in relevant training, reading books, watching movies and television programs, and surfing the Internet". Four people (Teachers 1, 3, 4, 5) particularly said they would learn about British and American cultures; three (Teachers 1, 2, 4) mentioned they would study Thai, Japanese and Korean cultures.

Table 4: Knowledge:

No.	Items	Mean	S.D.	Meaning
1.	I am well equipped with cultural patterns of my own culture, which is Chinese	4.57	0.683	Very high
2.	I know how people from different countries behave in various circumstances to have a better communication with them.	4.21	0.907	Very high
3.	I know about the similarities and differences between the English-speaking peoples' cultures and Chinese culture.	4.19	0.947	High
4.	I can interpret the cultural information.	4.19	0.851	High
5.	I can analyze the cultural information.	4.15	0.955	High
6.	I can relate the cultural information.	4.15	0.932	High
7.	I know the cultures of peoples who speak English as a foreign language (e.g. Thai, Japanese, Korean, Vietnamese)	4	1.022	High
8.	I am well equipped with cultural patterns in countries where English is a native language (i.e. American, British, Australia, New Zealand and Canada).	3.98	1.032	High
9.	I know the cultures of peoples who speak English as a native language (i.e. American, British, Australia, New Zealand and Canada)	3.98	1.011	High
10.	I know the cultures of peoples who speak English as a second language (e.g. Singaporean, Filipino, Nigerian and Malaysian)	3.89	1.047	High
11.	I am well equipped with cultural patterns in countries where English is a foreign language (e.g. Thai, Japanese, Korean, Vietnamese).	3.85	1.142	High

12.	I am well equipped with cultural patterns in countries where English is a second language (e.g. Singaporean, Filipino, Nigerian and Malaysian).	3.83	1.049	High
	Overall Mean	3.75	0.965	High

1.3 Skills

The overall mean of skills in Table 5 was at a high level ($\bar{X} = 4.10$, S.D. = 0.977), which meant they agreed that they had ability to use their cultural knowledge to interpret different cultural phenomena and to discover new cultural knowledge when socially interacting with the English-speaking peoples. The highest levels of perceptions were that they could detect some misunderstandings happening during the on-going interactions between Chinese and the English-speaking peoples ($\bar{X} = 4.28$, S.D. = 0.902) and learn new cultural knowledge of English-speaking peoples when they interacted with them in English ($\bar{X} = 4.21$, S.D. = 0.858).

Consistent with all the five interviewees who said that they “had the opportunity to communicate with foreigners and that when they were confronted with cultural differences, they were aware of them and were able to deal with them”. They also shared that they “respected and understood cultural differences ... had the opportunity to interact with foreigners on a weekly basis.”

Table 5: Skills

No.	Items	Mean	S.D.	Meaning
1.	I can detect some misunderstandings happening during the on-going interactions between Chinese and the English-speaking peoples.	4.28	0.902	Very high
2.	I can learn new cultural knowledge of English-speaking peoples when I interact with them in English.	4.21	0.858	Very high
3.	I seek opportunities to explore the English-speaking peoples’ cultures outside my communities.	4.19	0.924	High
4.	I can contrast communicative behaviors of Chinese and the English-speaking peoples in social settings (e.g., family, school, office, etc.).	4.13	1.055	High
5.	I can communicate in culturally appropriate ways with the English-speaking peoples.	4.09	0.974	High
6.	I have a cultural-specific knowledge of the English-speaking peoples to socially interact with them.	4.09	0.974	High
7.	I can communicate in socially appropriate ways with the English-speaking peoples.	4.06	0.987	High

8.	I can get information about the cultures of English-speaking peoples from my own learning (such as attending ICC training, reading cultural books, and studying abroad).	4.06	0.987	High
9.	I can communicate effectively with the English-speaking peoples	4.02	1.032	High
10.	I seek out opportunities to cooperate with the English-speaking peoples.	4.02	1.011	High
11.	I can communicate well verbally with the English-speaking peoples.	3.96	1.042	High
	Overall Mean	4.10	0.977	High

1.4 Awareness

The overall mean of awareness in Table 6 was at a very high level ($\bar{X}$ = 4.45, S.D. = 0.777), which meant they strongly agreed that they had ability to value cultures of their own and of the English-speaking peoples'. The highest level of perception was being well aware of their own culture ($\bar{X}$ = 4.54, S.D. = 0.717).

The five interviewees also similarly shared that they "valued both the culture of their own country and the excellent parts of other cultures". Three people (Teachers 1, 3, 4) said they "valued the traditional Chinese culture".

Table 6: Awareness

No.	Items	Mean	S.D.	Meaning
1.	I am well aware of my own culture.	4.54	0.717	Very high
2.	I am aware of my own cultural values.	4.49	0.777	Very high
3.	I am aware of the existence of cultural differences	4.45	0.775	Very high
4.	I am aware of the English-speaking peoples' cultures.	4.32	0.837	Very high
	Overall Mean	4.45	0.777	Very high

2. Chinese middle school English teachers' ICC integration into their classroom practices

From Table 7, the overall mean of teachers' integration of ICC in classroom practices was at a very high level ($\bar{X}$ = 4.49, S.D. = 0.753), which meant they strongly agreed that they provided cultural activities and timely feedback in the classroom that were suitable for their students' learning characteristics, specifically, to foster positive attitudes toward different cultures, skills in understanding, interpreting, and discovering the cultures of Chinese and English-speaking peoples, and an awareness of intercultural uniqueness. The highest levels were that the teachers provided their students with cultural activities to foster their students'

curiosity and openness about cultures of English-speaking peoples ($\bar{X} = 4.53$, S.D. = 0.718), fostered their students' curiosity and openness about their own culture ($\bar{X} = 4.51$, S.D. = 0.748), fostered their students' willingness to view their own culture and others' positively ($\bar{X} = 4.51$, S.D. = 0.748) and enabled their students to gain Chinese cultural knowledge ($\bar{X} = 4.51$, S.D. = 0.748).

Similarly, all the five interviewees said that they “provided cultural activities in their classroom practices on a weekly basis and that cultural activities were conducted inside and outside the class including holiday themes, watching movies and videos, and sharing books”. Cultures from different countries such as Britain, America, Russia, Italy, Korea, Mexico, Australia, and Japan were included as parts of teaching English, but “British and American cultures were more focused because these two cultures were particularly useful for the students.” They all emphasized that it was “necessary for them to provide feedback to their students about their learning outcomes”.

Table 7: Chinese middle school English teachers' ICC integration into their classroom practices

No.	Items	Mean	S.D.	Meaning
1.	I provide my students with cultural activities to foster my students' curiosity and openness about their own culture.	4.51	0.748	Very high
2.	I provide my students with cultural activities to foster my students' curiosity and openness about cultures of English-speaking peoples.	4.53	0.718	Very high
3.	I provide my students with cultural activities to foster my students' willingness to view their own culture and others' positively.	4.51	0.748	Very high
4.	I provide my students with cultural activities to enable my students to gain Chinese cultural knowledge.	4.51	0.748	Very high
5.	I provide my students with cultural activities to gain cultural knowledge of the English-speaking peoples.	4.45	0.775	Very high
6.	I provide my students with cultural activities to enable my students to use their cultural knowledge to interpret different cultural phenomena.	4.45	0.775	Very high
7.	I provide my students with cultural activities to equip them with skills in new cultural knowledge discovery.	4.49	0.748	Very high
8.	I provide my students with cultural activities to foster my students to value their own culture.	4.49	0.748	Very high
9.	I provide my students with cultural activities to foster my students to value the English-speaking peoples' cultures.	4.49	0.777	Very high
10.	I provide timely feedback on my students' cultural learning.	4.49	0.748	Very high

	Overall Mean	4.49	0.753	Very high
--	--------------	------	-------	-----------

In conclusion, the participants perceived they had a very high level of ICC with positive attitudes towards other cultures, cultural knowledge of their own and of others, skills in interacting with foreigners and dealing with cultural differences, and awareness of cultural values of Chinese culture and of others. They also integrated ICC into their classroom teaching by providing their students with cultural activities to develop their students to have positive attitudes toward different cultures, cultural knowledge of Chinese and of the English-speaking peoples, interpreting and discovering skills and developing awareness of intercultural uniqueness.

Discussion

Based on the results, the extent to which Chinese teachers of English at a middle school in Shanxi perceived ICC and integrated it into classroom practices in the following:

1. ICC perceptions of Chinese teachers of English

To a very high or large extent, the Chinese English teachers perceived that they had the ability to understand and respect the excellent cultural traditions of other countries, communicating and interacting with people from different cultural backgrounds, and adapting to the needs of China's social, economic, and technological development and international interactions guided and defined by Chinese Ministry of Education (2013, P. 1). In particular, they thought that they obtained very positive attitudes towards other cultures and that they were very well aware of the value of Chinese culture and other cultures. The qualitative findings showed that other cultures they appeared to values to learn in their free time included the cultures of the Inner Circle (British and American) and the Expanding Circle (Japanese, Korean and Thai) rather than the ones of the Outer Circle.

However, the teachers did not see their cultural knowledge of their own culture and of others and their skills in interacting with foreigners and dealing with cultural differences as high as their attitudes toward other cultures and awareness of the value of different cultures. These results were parallel with the assumption that Chinese teachers of English possessed ICC required by the Chinese government, but they differed from studies by Xu (2018:7) and Tu (2020:6). The former explored 51 teachers in Wanzhou District, Chongqing and found that their ICC was at a moderate level because three of them studied abroad; many were not active to expose themselves to other cultures; fewer self-improved their ICC. The latter examined 120 teachers in Huanggang City, Hubei Province and discovered that they had a low level of ICC because teaching English was more focused than teaching the culture, and their daily teaching tasks with heavy workload consumed their precious time to want to develop their ICC.

The teachers' overall ICC perceptions in this study were at a very high level may be because they read cultural books in their leisure time (59.57%), studied abroad (12.77%) and attended ICC-related training (12.77%), supported by the qualitative results which also gave other insightful details about activities that may cultivate and develop their own ICC, i.e. watching news, movies and television programs, and surfing the Internet. The school as a key model middle school in Shanxi Province with advanced teaching facilities and a good teaching environment for them may also provide them with an opportunity to develop ICC.

2. ICC that Chinese teachers of English integrated into their classroom practices

To a very high or large extent, the Chinese English teachers integrated ICC into their classroom with cultural activities and timely feedback suitable for their students' learning characteristics in order to develop their students' positive attitudes toward different cultures, knowledge of Chinese and English-speaking peoples' cultures, interpreting and discovering skills, and developing an awareness of intercultural uniqueness. In line with the qualitative findings, the teachers provided activities about not only the cultures of the Inner Circle (British, American and Australian) but also of the Expanding Circle (Russian, Italian, Mexican, Japanese and Korean) inside and outside the class every week such as holiday themes, watching movies and videos and sharing books. While the activities about the cultures of the Outer Circle were not focused, the teachers placed a more emphasis on teaching British and American cultures which were viewed to be the language variants significant in the history of English development in China as Standard English, a guarantee of intercultural communication through other English variants (Zheng, 2019: 85-93). In addition, giving feedback about their students' learning outcomes was a must. These results fulfilled the Chinese government's policy requiring Chinese English middle school teachers to develop their students' ICC by means of teaching different cultures in the classroom (Zhong, 2020: 60-62). The results differed from studies by Liang (2019:1) and Li (2019:5) in that they only reported on teachers' ICC integration into classroom practices as an important factor to influence students' ICC, but they did not further investigate what activities and what cultures they used and what experiences and/or opinions they had about the intercultural teaching.

Recommendations

The research findings could imply in the following:

1. The very high extent of ICC perceptions of the Chinese English middle school teachers in Shanxi and the integration of ICC in their classroom fulfilled the Chinese government's policy.
2. Chinese English teachers who spent their free time on reading cultural books, watching news, movies and television programs and surfing the Internet would perceive themselves to be competent in IC and were most likely to integrate ICC in their classroom practices so as to help their students to be competent as well.
3. The schools in China where they were equipped with excellent facilities for English teaching and learning environments could positively affect their teachers' attitudes toward developing their ICC.
4. For future research, the same study replicated in other middle schools in different parts of China is recommended. For research practice, middle schools in other regions of China can promote their Chinese English teachers' positive attitudes toward developing their ICC and teaching it in their classroom.

References

- Ayon, N. S. (2016). Telecollaboration and Intercultural Communicative Competence. *International Journal of Language and Applied Linguistics*, 2 (1), 96-122.
Retrieved from: <https://www.academia.edu/362172/>
- Arasaratnam-Smith, L. (2017). Intercultural Communicative Competence. *The International Encyclopedia of Intercultural Communication*, 1-13. DOI: 10.1002/9781118783665.ieicc0003.
- Byram, M. (1997). *Teaching and Assessing Intercultural Competence*. Beijing: Foreign Language Education and Research Press.
- Byram, M. (2017). *Intercultural Communication and International Chinese Language Teaching*. Beijing: Foreign Language Education and Research Press.
- Creswell, J. (2012). *Research Design*. California: SAGE Publication.
- Chinese Ministry of Education, (2013). *The Full-time Middle School English Syllabus*. Beijing: Beijing Normal University Press.
- Chinese Ministry of Education, (2017). *The English Curriculum Standard for Compulsory Education*. Beijing: Beijing Normal University Press.
- Dong, X. (2020). The Development of English Teachers' Intercultural Awareness in Secondary Schools. *Explorations and Echoes*, 18, 108-109.
- Duisembekova, Z. (2021). Beliefs about Intercultural Communicate Competence: The Development and Validation of a New Instrument. *International Journal of Instruction*, 14(2), 103-116. DOI: 10.29333/iji.2021.1427a.
- Fernández-Benavides, A. (2019). Intercultural Components in the Multimodal Structure of a Language Learning Website. *Issues in Teachers' Professional Development*, 21(1), 59-74. DOI:10.15446/profile.v21N1.69951.
- Gao, Y. (2014). A Theoretical Framework for the Construction of on Intercultural Communication Assessment System for Chinese University Students. *Foreign Language*, 4, 80-88.
- Ge, Y., & Zhang, H. (2021). Cultivation of Teachers' ICC in the Perspective of Internationalization of Higher Education. *Super Star Journal*, 22, 170-173.
- Hu, X. (2021). *A Study of the Cultural Content in High School Textbooks of the Humanities Education Edition*. Master Degree Thesis. Shanghai: Shanghai Teachers' University.
- Johnson, B., & Larry, Christensen. (2016). *Quantitative Qualitative and Mixed Methods in Educational*. Chongqing: Research Chongqing University Press.
- Karchru, B. (1985). *Standards, Codification and Sociolinguistic Realism: the English Language in the Outer Circle*. Beijing: Foreign Language Education and Research Press.
- Liang, H. (2019). *A Survey of Senior High School Students' Intercultural Communication*, Master Degree Thesis. Jiangsu: Jiangsu Normal University.
- Li, L. (2019). *A Case Study of Intercultural Communication among Junior High School Students in Chengdu*. Master Degree Thesis. Chengdu: Sichuan Normal University.
- Singhanat, N., & Anyada, J. (2020). Intercultural Communication and Strategies for the Thai Undergraduate Hotel Interns. *PASAA*, 59, 204-235.
- Tu, W. (2020). *A Survey on the Current Situation of High School English Teachers' Intercultural Communication Competence in Huanggang City*. Master Degree Thesis. Hubei: Huanggang Normal University.
- Wang, L. (2015). *A Research on Experiential Culture Teaching in Junior Middle School English Class*. Master Degree Thesis. Hangzhou: Hangzhou Normal University.

- Xu, Z. (2018). *A Study on the Current Situation of Middle School English Teachers' Intercultural Communication Competence*. Master Degree Thesis. Chongqing: Chongqing Sanxia Institute.
- Zheng, X. (2019). Review and Prospects of Research on Intercultural Foreign Language Teachers at Home and Abroad. *Foreign Language World*, 193, 85-93.
- Zhong, Y. (2020). A Review of Research on Intercultural Communication Competence. *Overseas English*, 11, 60-62.

Product Design for the New Generation Using Taoyuan Embroidery

Kong Sichen,

Noppadol Inchan and Apichaya Aungkavipat

Srinakharinwirot University, Thailand

Corresponding Author, E-mail: kscbaiya@gmail.com

Abstracts

The purpose of this study is to design Taoyuan embroidery products for the new generation. The researchers collected Taoyuan embroidery works within Taoyuan County. And summarize the cultural connotation of Taoyuan embroidery by studying the existing products, patterns, pattern meanings and colors of Taoyuan embroidery. Then the researchers designed new products for Taoyuan embroidery according to the living needs of the new generation of consumers. Finally, Taoyuan embroidery culture is expressed through products.

In this study, the researchers collected 460 Taoyuan embroidery works and found that the themes of Taoyuan embroidery patterns mainly include three categories: mythical animals, real animals and fabrics. These patterns are used in clothing, bedding, and space beautification. In addition, Taoyuan embroidery colors are based on the traditional Chinese five colors, and the color matching is flexible and rich. According to the research results of Taoyuan embroidery, the researchers designed four kinds of bags for Taoyuan embroidery in combination with the life needs of the new generation of consumers.

Keywords: Taoyuan Embroidery; New Generation; Product Design; Cultural Heritage; Design Application

Introduction

Embroidery is an important part of traditional Chinese handicrafts, and showed in his research that the earliest record of embroidery in China began (about 4200 years ago) with the "Zhang Fu System" (Peng & Deng, 2022 : 87-95). Embroidery contains the ideological wisdom and cultural value of the Chinese nation, and is the spiritual wealth created by the people of all nationalities in our country in the long-term social life practice. However, the fast-paced development of modern society is no longer suitable for the development of traditional embroidery. In today's embroidery under the influence of the market economy, life-oriented decorative embroidery is not competitive (Cao, 2022 : 8-18). The main reason is that under the influence of the market economy, more decorative art "painting embroidery" has gradually occupied the consumer market, making embroidery practitioners more willing to produce decorative embroidery with higher collection value. This has led to a lack of purchasing power for the new generation of consumers when faced with embroidery products.

As the most representative traditional handicraft in Taoyuan Town, Taoyuan embroidery also faces the problems faced by all traditional handicrafts. As a product of the ancient farming period, traditional handicrafts' development model can no longer meet the social needs in the context of industrialization. Although Taoyuan embroidery has long been listed as an intangible cultural heritage of Changde City, Taoyuan embroidery heritage bases have been established in Zhengjiayi and Zhangjiang villages of Taoyuan Town, but the

operation has not been successful. Although these measures have solved the inheritance problem of Taoyuan embroidery, the researchers found that Taoyuan embroidery still faces problems beyond inheritance.

First of all, Taoyuan embroidery has insufficient innovation ability and lacks a dedicated R&D team. The hosting, design and production are all undertaken by Luo Minghua, the successor of Taoyuan embroidery, which seriously restricts the development of Taoyuan embroidery.

Secondly, Taoyuan embroidery is a labor-intensive industry, and mass production is difficult. Although this problem can be alleviated by training a large number of practitioners, Taoyuan embroidery is a handicraft, and its relatively high price makes the Taoyuan embroidery market too small. Finally, it affects the promotion of the product.

Finally, the current Taoyuan embroidery products still use the traditional thinking mode to make products, which makes the products single, monotonous in form, separated from the consumption preferences of contemporary young people, and unable to satisfy/attract young people to consume.

Today's new generation of consumers are more willing to pay for personalized, customized, and original content, especially those products that combine traditional Chinese aesthetics, and it is easier for the new generation of consumers and brands to resonate emotionally. In order to make Taoyuan embroidery products more in line with the consumption needs of the new generation of consumers, researchers have studied and sorted out the patterns, techniques and culture of Taoyuan embroidery, combined with the consumption needs of the new generation of consumers, and carried out new product designs for the traditional handicrafts of Taoyuan embroidery.

Research Objective

1. To study and analyze the process and characteristics of existing products in Taoyuan embroidery industry.
2. To recreate Taoyuan embroidery design that is more in line with the consumption preferences of young people.

Literature Review

Compared with ancient times, the lives of consumers in the new era have undergone earth-shaking changes. "Post-85s", "Post-90s" and "Post-00s" pursue spiritual life and ideal life. They will consider emotions, stories, and whether they like it when buying goods (Zhang & Zhao, 2022 : 6-8). Facing the emotional needs of the new generation of consumers, how to extract the cultural elements of Taoyuan embroidery is the focus of this research.

As an intangible cultural heritage, Taoyuan embroidery, a study pointed out that intangible cultural heritage contains cultural value that cannot be reproduced once lost, and the cultural attributes of intangible cultural heritage must be well recognized when designing derivative products (Yu Liang, 2021 : 62). Regarding the extraction of cultural attributes, a study pointed out that cultural factors are divided into outer, middle and inner layers (Bao Changjiang, 2022 : 47). Researchers can extract the cultural factors of Taoyuan embroidery from four aspects: application scene, pattern, color and meaning.

In terms of Taoyuan embroidery product design, A scholar pointed out that my country has entered the stage of high-tech and high-information development in an all-round way, and it is necessary for us to re-examine the relationship between arts and crafts and design creations

(Qian Yingying, 2018 : 260). In the research on the innovative design of Miao embroidery, a scholar shared his experience that Miao embroidery can solve the rigid and outdated pattern development of Miao embroidery through the design of circulation carriers (Zhang Bingle, 2016 : 120). This kind of experience can also be applied to the product design of Taoyuan Embroidery. By understanding the life needs of the new generation of consumers, we can design Taoyuan embroidery products that meet the life of the new generation of consumers.

Through the above research, the researchers decided to extract the cultural elements of Taoyuan embroidery by studying the four aspects of Taoyuan embroidery products, patterns, colors and meanings, and design Taoyuan embroidery products according to the life needs of the new generation of consumers. Finally, the extracted cultural elements of Taoyuan embroidery are applied to Taoyuan embroidery products.

Research Methodology

Study area selection

The research scope of this study is defined within Taoyuan County as the center, spanning 75 kilometers from east to west and 118 kilometers from north to south. Taoyuan embroidery is widely distributed in Taoyuan County, and there are many types. This research collects and records Taoyuan embroidery works in the form of field investigation. Extensive fieldwork can include more Taoyuan embroidery works.

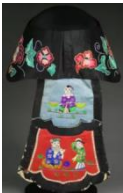
Taoyuan Embroidery Collection

The researchers mainly collected image data of Taoyuan embroidery products through on-the-spot investigation and shooting, and recorded the works in Taoyuan embroidery Museum of Taoyuan County. Among them, 400 pictures were taken and collected, and 60 pictures were collected in the museum.

Analysis of Taoyuan Embroidery Products

According to the functions of Taoyuan embroidery products, Taoyuan embroidery products are classified. This classification method can intuitively express the application scope and design ideas of Taoyuan embroidery.

Table 1 Taoyuan embroidery products for clothing

Name	Products	Pattern	Application
Hat			
Vest			
Cuff			

Apron		
-------	---	---

Table 2 Taoyuan embroidery products for bedding

Name	Products	Pattern	Application
Canopy			
Pillow case			
Pillow case			

Table 3 Taoyuan embroidery products for space beautification

Name	Products	Pattern	Application
Table circumference			
Ceremony			

Analysis of Taoyuan Embroidery Patterns

Culture is the core embodiment of cultural and creative products, and cultural and creative products are the carrier of cultural communication, and the two are integrated and harmonious (Zhang Yue, 2017 : 17). Therefore, by classifying and interpreting the patterns of the collected Taoyuan embroidery works, researchers can understand Taoyuan embroidery from a cultural perspective. And bring Taoyuan embroidery culture into product design.

Table 4 Mythical animal patterns in Taoyuan embroidery

Name	Products	Pattern	Meaning
Phoenix			Happy love, happy life
Kirin			Auspiciousness, wealth, peace, and family prosperity
Pixiu			Wealth
Lion			Rights, protections

Table 5 Animal patterns in Taoyuan Embroidery

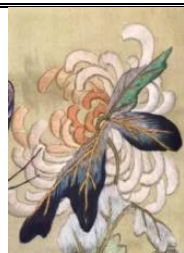
Name	Products	Pattern	Meaning
Golden pheasant			Success
Crane			Purity, holiness, longevity
Mandarin duck			Love, marriage
Peacock			Happy love, happy life
Bat			Luck

Monkey			Longevity
Rabbit			Marriage

Table 6 Floral patterns in Taoyuan Embroidery

Name	Products	Pattern	Meaning
Peony			Wealth
Hibiscus			Wealth, family prosperity
Lotus			Love
Plum blossom			High moral standing

Chrysanthemum

High moral standing

Extraction and Redesign of Taoyuan Embroidery Patterns

According to the research and study of Taoyuan embroidery products, the patterns of Taoyuan embroidery are selected, extracted and redesigned. The extraction and redesign of the patterns revolves around the three aspects of Taoyuan embroidery patterns, colors, and culture. According to the theme of Taoyuan embroidery patterns, the researchers selected a pattern from each theme pattern for design. This can display Taoyuan embroidery patterns more comprehensively.

Table 7 The Extraction of the Taoyuan Embroidery pattern theme

Mythical animal	Animal	Floral Patterns
Pixiu	Golden pheasant	Hibiscus
		

Product Design of Taoyuan Embroidery

Products must have higher applicability in order to allow traditional handicrafts to truly integrate into modern social life and affect the cultural experience and cultural perception of wider social groups (Wu & Huang, 2019 : 23). So the researchers used the most commonly used bags as a basis to design new products for teens. In this section researchers categorize package pair types according to how they are used. According to the classification of bag types, the main bag types are extracted and bag design is carried out. First, collect the types of bags available.

Second, classify the bags according to the parts of use

Third, according to the classification of bags, select the representative bag type

Fourth, carry out bag design according to the selected bag type

The research framework is as follows

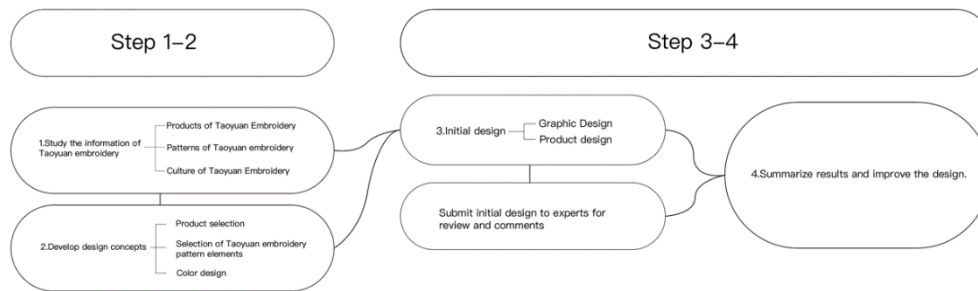

Figure 1. Research framework

Research Results

1. There are many kinds of Taoyuan embroidery, with a wide range of applications, but it still revolves around the behavior of life, and it has both practical functions and a beautiful appearance at the same time. Taoyuan embroidery involves all aspects of people's life. According to the use, researches have roughly divided Taoyuan embroidery into three categories: clothing, bedding, and space beautification.

The application of Taoyuan folk embroidery in daily life embodies the fusion and unity of practicality and decoration, and is widely used in clothing, bedding and other utensils. Clothing and decorative products are mostly colored embroidery, with rich colors; practical embroidery such as bed sheets, door curtains, etc. are mostly monochrome. This shows that Taoyuan embroidery has fully considered practical scenarios in the production process, and adopted corresponding embroidery techniques for different practical scenarios.

2. Taoyuan embroidery has strong regional characteristics, so most of the patterns and themes come from Taoyuan, and the themes are constantly enriched through the re-creation and flexible combination of Taoyuan locals. Based on field investigations and combined with literature, the researches sorted out and summarized the themes of Taoyuan embroidery patterns, and divided the themes of Taoyuan embroidery patterns into four categories: mythical animals, realistic animals, flowers and trees.

Mythological animals occupy a large proportion in Taoyuan embroidery. These mythical animals are the concrete manifestation of Taoyuan people's idea of pursuing a better life. There are various images of mythical animals in Taoyuan embroidery. Through field investigation and literature research, the researches divided the images of mythical animals in Taoyuan embroidery into phoenix, Kirin, Pixiu and lion.

The animals referred to in this part are animals that exist in reality, and these animals also have different meanings. There are many images of animals in Taoyuan embroidery. The researches collected Taoyuan embroidery works, classified and sorted the animal images in the works, and divided the animal images in Taoyuan embroidery into two categories: birds and mammals.

There are many flower patterns in Taoyuan embroidery, and most of them are based on the common flower species in Taoyuan area. Among them, hibiscus is the most.

By collecting and arranging the graphic patterns in Taoyuan embroidery, the practices of Taoyuan embroidery can be divided into three categories: mythical animals, animal patterns, and plant patterns. And these four types of graphics intuitively show the beautiful pursuit of

love, wealth, family, and life of the Taoyuan people. In line with the folk traditions of the Chinese people. In addition, the most memorable thing in Taoyuan embroidery is various mythical beasts, which are highly recognizable.

3.The colors of Taoyuan embroidery come from the five traditional Chinese colors, which are blue, red, yellow, white and black.Among them, blue refers to two colors of green and blue.These five colors also correspond to the "five elements" in Chinese culture.According to the traditional Chinese five-color theory, the researchers redesigned the colors of Taoyuan embroidery patterns.

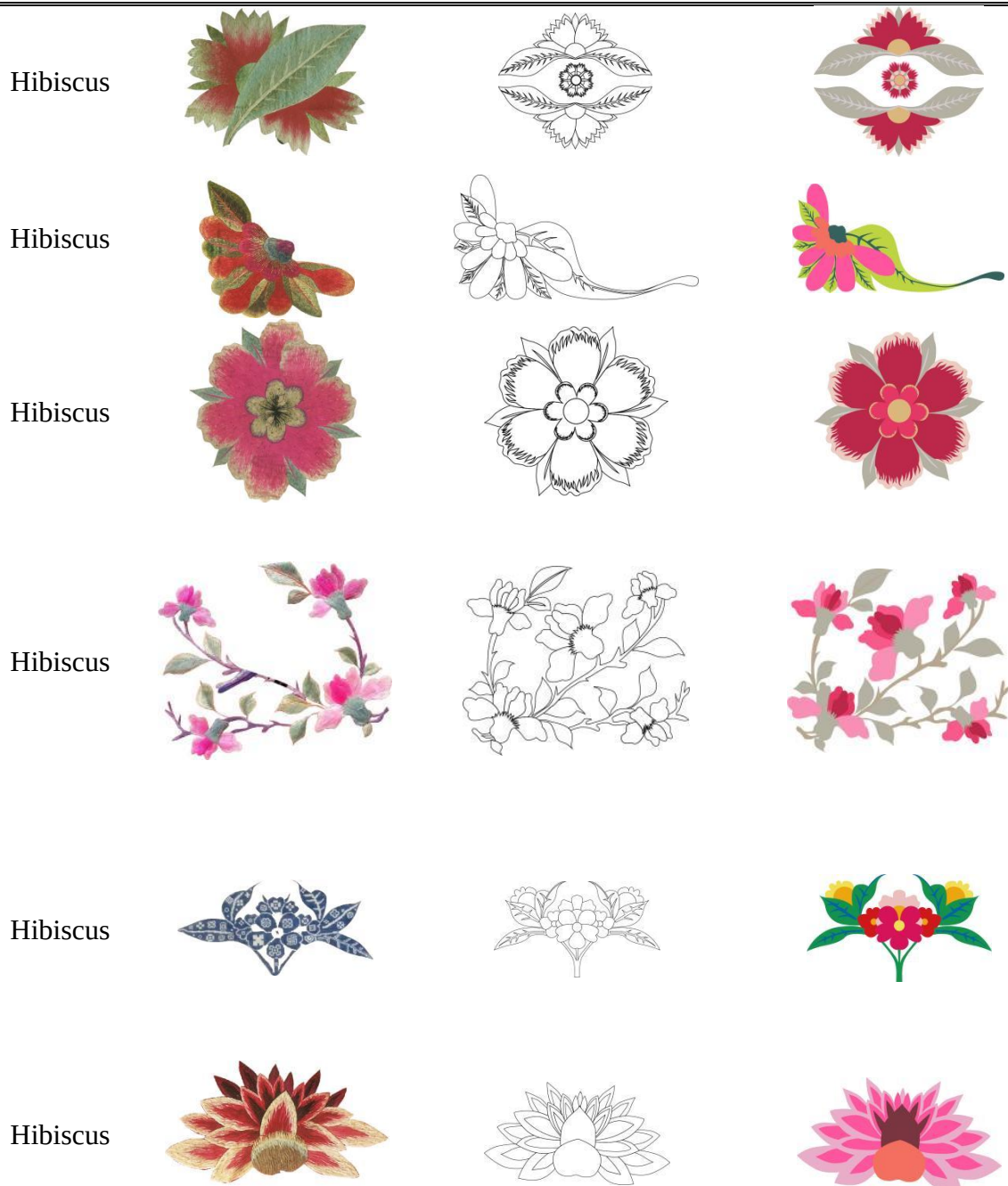

Figure 2. Five Elements Diagram

4.According to the classification of Taoyuan embroidery pattern themes, the researchers decided to choose one pattern for each of the three pattern themes of mythical animals, animals, and flowers as the main pattern of the pattern design.In the process of pattern selection, the researchers selected three patterns of Pixiu, golden pheasant, and hibiscus flower for design according to the three criteria of uniqueness, cultural meaning and quantity.Pixiu is a traditional Chinese mythical animal, which symbolizes wealth. It is more numerous in Taoyuan embroidery and has rich shapes.The golden pheasant pattern is evolved from the unique local birds in Taoyuan County, which has a strong regional representativeness.Hibiscus is the most common flower pattern in Taoyuan embroidery, and the Taoyuan area belonged to the Furong Kingdom (now Hunan Province) in ancient times, which has a strong cultural representative attribute.The researchers believe that these three patterns can express the characteristics of Taoyuan embroidery in terms of pattern modeling and cultural expression.

Table 8 Taoyuan Embroidery pattern extraction and redesign

Name	Pattern	Design diagram	Color
Pixiu			
Golden pheasant			

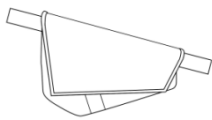
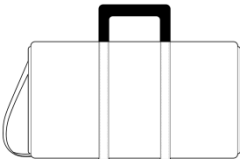
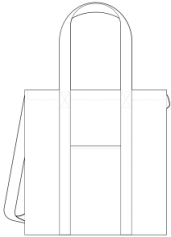

4. According to the classification of Taoyuan embroidery pattern themes, the researchers decided to choose one pattern for each of the three pattern themes of mythical animals, animals, and flowers as the main pattern of the pattern design. In the process of pattern selection, the researchers selected three patterns of Pixiu, golden pheasant, and hibiscus flower for design according to the three criteria of uniqueness, cultural meaning and quantity. Pixiu is a traditional Chinese mythical animal, which symbolizes wealth. It is more numerous in Taoyuan embroidery and has rich shapes. The golden pheasant pattern is evolved from the unique local birds in Taoyuan County, which has a strong regional representativeness. Hibiscus

is the most common flower pattern in Taoyuan embroidery, and the Taoyuan area belonged to the Furong Kingdom (now Hunan Province) in ancient times, which has a strong cultural representative attribute.The researchers believe that these three patterns can express the characteristics of Taoyuan embroidery in terms of pattern modeling and cultural expression.

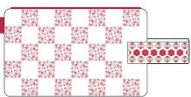
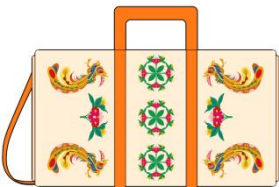
5.Taoyuan embroidery is mostly used to decorate daily necessities. These daily necessities include four categories of people's clothing, food, housing and transportation.The researchers chose the mobility category for product design. The researchers found that the new generation of consumers has a great demand for bags when traveling, so they decided to use bags as the product design direction.In the process of researching bags, the researchers found that bags are mainly classified according to the different parts of the wear, which can be roughly divided into three categories: clutch bags, waist bags (chest bags), and shoulder bags. Therefore, based on this, the researchers designed four types of bags, namely Clutch, Waist bag, Duffel bag, and Tote Bag.

Table 9 Taoyuan Embroidery product design

Clutch	Waist bag	Duffel bag	Tote Bag
			

6.According to the results of Taoyuan embroidery pattern extraction and redesign, the researchers combined four bag types and used modern design methods to complete the design of the handbag series.

Table 10 Taoyuan Embroidery bag design

Clutch	Waist bag	Duffel bag	Tote Bag
			

Discussion

Application of Taoyuan Embroidery

The development of Taoyuan embroidery is related to the times, and the benign development of Taoyuan embroidery is all the mainstream products attached to the times, and these products are also daily necessities used by people in that era. The products of Taoyuan Youth should pay attention to the current color and fashion trend, and design products that are more in line with the life needs of the new generation of consumers.

Cultural Extraction of Taoyuan Embroidery

Researchers systematically organized and analyzed Taoyuan embroidery, including classification and patterns. The patterns, colors and meanings of Taoyuan embroidery works. This method can better help designers extract the cultural elements of Taoyuan embroidery. Let the new generation of consumers understand Taoyuan embroidery culture more easily.

Product Design of Taoyuan Embroidery

Compared with ancient times, the lives of consumers in the new era have undergone earth-shaking changes. Traditional craftsmen should stand in the modern life world and stare at the needs of modern life (Liang Guangyan, 2019 : 121). This requires Taoyuan Embroidery to understand the behavior and needs of the new generation of consumers from the perspective of modern life. If Taoyuan embroidery can be better integrated into modern times, it will be accepted by more new-generation consumers.

Designers can choose patterns corresponding to different meanings to design according to the emotional needs of the new generation of consumers. But it should be noted that the meaning of some patterns in Taoyuan embroidery does not meet the emotional appeal of young people, which requires designers to choose for the new generation of consumers in the process of pattern selection.

Conclusion

First of all, Taoyuan embroidery has three main uses: clothing, bedding and beautifying space, which makes Taoyuan embroidery very decorative.

Second, there are many kinds of embroidery patterns in Taoyuan, with unique shapes and exaggerated postures. Mainly including mythical animals, realistic animals, flowers and plants, these four patterns also represent the people of Taoyuan's pursuit of a better life, including wealth, love, career, family and longevity.

Third, use traditional Taoyuan embroidery patterns and shapes, combined with more popular colors and design trends. While retaining the traditional culture of Taoyuan embroidery, and considering the consumption behavior needs of the new generation of consumers, four different bag products were designed for Taoyuan embroidery.

Recommendation

Recommendation for traditional craft workers

In the process of collecting Taoyuan embroidery works, the researchers found that the existing Taoyuan embroidery works were not well classified. This has brought great difficulties to the analysis of Taoyuan embroidery works.

In order to solve this problem, the researchers provided a model, which can be classified according to the scope of application of Taoyuan embroidery and the theme of works, which can organize Taoyuan embroidery works more systematically, and also help the spread of Taoyuan embroidery culture, and Taoyuan embroidery innovative design of products.

Recommendations for Designers

Designers design works that meet the needs of the target group based on the usage scenarios of contemporary people.

In addition, designers need to have a deep understanding of Taoyuan embroidery culture, focus on product design to show Taoyuan embroidery culture, and attract more new-generation consumers through Taoyuan embroidery culture.

References

- Peng Zeyu & Deng Kehui. (2022). An Analysis of the origin of embroidery. *Apparel Guide* (04), 87-95.
- Cao Xiaou. (2022). Embroidery: Art or craft?— The History of Chinese Embroidery and its Contemporary Issues. *Art Review* (08), 8-18.
- Zhang Lei & Zhao Xuehong. (2022). Research on Brand Building and Communication. Innovation of Traditional Embroidery of Intangible Cultural Heritage. *Long-established brand marketing*, (13), 6-8.
- Yu Liang. (2021). *Research on the derivative design of embroidery products in northeast*. Gan. Master dissertation. Jiangxi Normal University.
- Qian Yingying. (2018). *Transformation of Traditional Arts and Crafts in Cultural and Creative Industries*. Master dissertation. Nanjing University of the Arts.
- Zhang Bingle. (2016). *Innovative Application of Miao Embroidery in Luggage Design*. Master dissertation. Tianjin Normal University.
- Wu Nan & Huang Xiong. (2019). Re-understanding of the design thinking of traditional Chinese handicraft products. *Shanghai Arts and Crafts* (04), 23-25.
- Zhang Yue. (2017). *Innovative Research on Traditional Chinese Handicrafts in Cultural and Creative Product Design*. Master's Thesis. Beijing University of Civil Engineering and Architecture.
- Bao Changjiang. (2022). *Research and Application of Chinese Factor Extraction Method and Design Symbol Transformation Technology for Cultural and Creative Product Design*. Master's Thesis. Inner Mongolia University of Science and Technology.
- Liang Guangyan (2019). From concept to practice: "life world" and life inheritance of Intangible cultural heritage. *Ethnic Art Studies* (05), 121-129.

Effects of Game-Based Learning on Learning Motivation of First-Year Tourism Students

Wen Ju,
Thammachot Aeamtussana and Paradee Kambhu Na Ayudhaya
Srinakharinwirot University, Bangkok, Thailand
Corresponding, Author E-mail : 2621592214@qq.com

Abstracts

The purpose of this study is to investigate the effects of game-based learning on the learning motivation of tourism students. The sample was 20 first-year students, majoring in tourism at Guizhou Mechanical and Electrical Vocational and Technical College, were selected from students who have low learning motivation by purposive sampling, then they were divided into two groups, experimental and control groups by match-pair technique. Research instruments included 1) A game-based learning program consisted of three steps: (1) Course introduction; (2) Game implementation process; and (3) Conclusion. and 2) Learning motivation scale (reliability 0.975). The data were analyzed by mean, standard deviation, t-test dependent, and t-test independence.

The findings showed that the learning motivation of students who participated in game-based learning were significantly increased than before the experiment at .01 level. And the students who were exposed to game-based learning were significantly increased of learning motivation than the controlled group at .01 level

Keywords: Learning Motivation; Game-Based Learning; Tourism Students

Introduction

Learning motivation is a psychological concept suggesting the willingness of individuals to put their effort into achieving educational goals (West et al., 2001 : 254). Learning motivation is the most important driving force of learning behavior. It guides students to understand the learning direction and continuously engages in learning activities for completing tasks and achieving the preset learning objectives (Isman et al., 2023 : 88). Learning motivation of students in education is essential and a learner learns best when they recognize the need and develop the desire to learn that energizes learners to think, concentrate, and learn effectively (Filgona et al, 2020 : 16-37). Similarly, Deci & Ryan (2008 : 182) also think that motivation to learn is very important for students. Through learning motivation, students will be driven to follow the ongoing learning process (Green, 2002 : 989).

Learning motivation is a learner's individual opinions about affairs, and learners would present different knowledge acquisition needs because of distinct opinions (Lin et al., 2017 : 3553). Koff and Mullis (2011 : 40) regarded learning motivation as student intention or desire to participate in and make efforts on learning, which was performed on student choice of specific learning activity and the efforts on such activity, moreover, learning motivation can be broadly classified into intrinsic and extrinsic motivation. Intrinsic motivation refers to an

individual's internal drive or interest in learning a particular subject or skill. On the other hand, extrinsic motivation refers to the external rewards or incentives that individuals receive for learning a particular subject or skill (Ryan & Deci, 2000 : 54-67).

According to my many years of teaching experience in higher vocational colleges, in the actual teaching activities of higher vocational colleges, the main manifestations of students' lack of learning motivation are that students choose their majors blindly and they do not understand the personnel training standards, employment directions, and job prospects. The second is that there is no good career planning and blind obedience. The third is not to preview before class, not to bring books, paper, pens, and other learning tools during class, to sleep in class, play with mobile phones, and chat, and not to review or do homework after class. The fourth is not taking the exam seriously and taking chances. Fifth, most students never go to the library in their spare time. Mainly sleeping, playing with mobile phones, and going to Internet cafes to surf the Internet. Indulge in games, romance, or other entertainment every day. Based on the above performance, it can be seen that students' learning motivation is insufficient, resulting in students not learning real knowledge and skills during the school stage. Some cannot graduate, while others cannot meet the employment standards of enterprises after graduation and cannot find employment. Learning is the primary task of vocational college students, and learning motivation is an internal motivation that drives students to learn. It is a need to motivate and guide students to learn. It manifests as a form of intention, desire, or interest in learning, which plays a driving role in learning. The lack of learning motivation will directly affect learning outcomes. More and more educators are aware of this issue and believe that to improve the quality of education, the first step is to change students' learning attitudes and enhance their learning motivation.

After a literature survey, Sarwinda et al. (2020 : 98) improved students' learning motivation through the learning process using audio-visual learning media based on the context-based teaching method, implementing AR in learning (González et al, 2020 : 897), learning educational games (Rakasiwi and Muhtadi, 2021 : 49-57) and game-based learning (Apriani et al, 2019 : 602). In these points, game-based learning can enhance learning motivation. Over the years, experimental evidence has documented the effectiveness of game-based learning, such as game-based learning can promote motivation in medical learning contexts (Pesare et al., 2016 : 1-21), students' involvement (Hsieh et al, 2015 ; Apriani et al., 2019 : 602).

In conclusion, game-based learning is an emerging education method that integrates game elements and mechanisms into education to improve student motivation and make students participate more actively in classroom learning. This study aims to explore the effects of game-based learning on the learning motivation of first-year tourism students and to provide new educational methods and ideas for improving the learning effect of tourism students. At the same time, this research will also help to promote the application of game-based learning in other disciplines and promote the innovation and development of education and teaching.

Research Objective

The research is conducted for the purpose as follow :

1. To compare the differences in scores about learning motivation in the experimental group before and after participation in game-based learning.
2. To compare the differences in scores about learning motivation in the control and experimental groups after game-based learning participation.

Research Methodology

Research Design

This study adopts a quasi-experimental design, with the independent variable being game-based learning and the dependent variable being learning motivation. The research design divides the samples into two groups: experimental and control groups. After the pretest, the experimental group adopts game-based learning, while the control group adopts traditional teaching and then compares the post-test results. The aim is to investigate the impact of game-based learning on the learning motivation of first-year tourism students.

The study compared the total mean scores of the pretest and post-test to examine the student's learning motivation. The program took one week, including the pretest and post-test sections.

Population and Participants of the Study

Population: This study is mainly aimed at first-year tourism students at Guizhou technological college of machinery and electricity, with a total of 153 students.

Participants: The participants were 20 first-year students majoring in tourism at Guizhou Mechanical and Electrical Vocational and Technical College and were selected from students who have low learning motivation by purposive sampling, then they were divided into two groups; experiment and control groups by match-pair technique.

Research Instruments

The research instrument consists of two parts. Game-based learning (GBL) and the Learning Motivation Scale were used to obtain quantitative data.

The game-based learning

The researcher has developed a program and received feedback from three experts to facilitate game-based learning. This program will be utilized in the study as an experimental tool. The plan is divided into three steps: 1) course introduction, 2) game implementation process, and 3) conclusion.

Step 1: Course Introduction

The researcher introduced a concept related to the topic of this class. This concept could be taken directly from the topic itself or related to the topic or other concepts that was easily confused to help students clarify the teacher's teaching content, learning purpose, and learning style. The course introduction must be carefully designed as an essential part of the opening. The design had concept import methods, picture import methods, story import methods, video import methods, and question import methods. In order to stabilized learning

emotions, attracted students' attention, stimulated students' interest in the topic, and mobilized students' enthusiasm and initiative in learning, teachers can cut into the topic well.

Step 2: Game Implementation Process

First, the researcher taught the teaching content of this course to the students, and the students learned the knowledge and took notes. Second, the researcher chose the appropriate game mode according to the learning characteristics of the students and the teaching tasks, announced the steps and rules of the game and organized the students into groups. Students were divided into game groups, discussed the game's rules, made a game implementation plan, and cooperated. Third, the researcher organized the students to carry out game activities and observed the students' performance. Students played games, discovered problems, recognized problems, and solved problems. Fourth, the researcher provided feedback on the results of the game. Students shared experiences and displayed learning results to enrich and develop cognition and strengthen the emotional experience. In this process, students learned to cooperate and interact, combine learning and thinking, and promote systematic reflection.

Step 3: Conclusion

The researcher mainly talked about what knowledge has been learned in this course, whether the students had achieved the learning goals, learned knowledge, and the changes in learning motivation through game-based learning. For example, by participated in game activities, students not only completed the learning goals well but also enhanced the interaction between students, strengthened their sense of unity, cooperation, and competition, got a good learning experience, stimulated their learning and improved students' learning motivation.

Then, the teacher evaluated the performance of each group of students and asked the students to give written evaluations of this class, filled in the student's classroom performance evaluation form, wrote down their feelings about the activities, and gave suggestions for improvement of this course.

Learning motivation scale

This study used a questionnaire survey as a measurement tool to understand the effects of game-based learning on the learning motivation of first-year tourism students. The questionnaire adopt a self-designed structured questionnaire, which includes two parts: internal motivation and external motivation, with 20 questions. The learning motivation scale was used to evaluate learning motivation of the respondents. The learning motivation scale has shown internal reliability achieving an coefficient alpha of 0.975.

Data Collection

The procedures for the experiment and data collection were employed as follows:

Firstly, The researcher\ used questionnaires to understand first-year tourism students' current scores of learning motivation.

Secondly, the researcher\ organized students in the experimental group to participate in game-based learning, and organized students in the control group to participate in traditional teaching. There were eight lessons in total, each one hour long. After participating in the game-based learning, the two groups of students were tested again for learning motivation level, and the post-test data of the two groups of students after the experiment were obtained.

Data Analysis

This study used SPSS statistical software for data analysis. For the pre-test and post-test data of the learning motivation scale of the experimental group and the control group, descriptive statistical analysis and t-test were carried out. Compare the differences in the learning motivation scores of the experimental group before and after participating in game-based learning and the differences in learning motivation scores between the control group and the experimental group after participating in game learning.

Research Conceptual Framework

This study aimed to explore the effects of game-based learning on the learning motivation of first-year tourism students. The image below illustrated the research's conceptual framework.

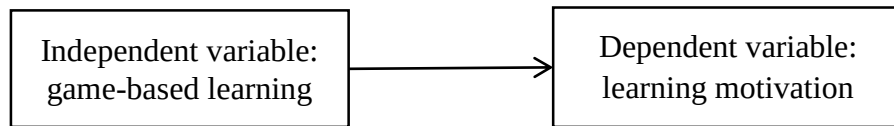

Figure 1 : The relationship between game-based learning and learning motivation

Research Results

The study collected data from 20 first-year tourism students randomly assigned to either an experimental or a control group. Descriptive statistics for the two groups were analyzed as follows.

Table 1 : Analysis of the differences in learning motivation between the experimental group and the control group before the experiment

Variable	Group	N	Mean	S. D.	t	p
Learning motivation	Experimental	10	69.900	8.595	-1.171	0.257
	Control	10	73.900	6.540		

According to the results of the independent sample t-test in Table 1, it can be seen that the average values of the two groups before the test were 69.900 in the experimental group and 73.900 in the control group. The significance test of the difference in learning motivation between the two groups is 0.257, significantly greater than 0.05. It shows no difference in learning motivation between the experimental and control groups before the experiment.

Table 2 : Analysis of the Differences in Learning Motivation of the Experimental Group Before and After the Experiment

Variable	Group	N	Mean	S. D.	t	p
Learning motivation	Pretest	10	69.900	8.595	-4.233	0.001**
	Posttest	10	84.600	6.835		

**p < .01

Table 2 shows that after the game-based learning in the experimental group, the average value rose from 69.900 to 84.600, and the significance test of the difference in learning motivation before and after the experiment was 0.001, which was significantly less than 0.05. After game-based learning, there are differences in learning motivation between the two groups. According to the mean value, the motivation level after the experiment is higher than before. This suggests that the game-based learning intervention positively affects the learning motivation of first-year students in tourism.

Table 3 : Analysis of the differences in learning motivation before and after the experiment in the control group

Variable	Group	N	Mean	S. D.	t	p
Learning motivation	Pretest	10	73.900	6.54	-0.097	0.923
	Posttest	10	74.200	7.208		

According to Table 3, it can be seen that after the traditional learning in the control group, the average value only increased from 73.900 to 74.200, and the significance test of the difference in learning motivation before and after the experiment was 0.923, which was significantly greater than 0.05. There is no significant statistical difference in learning motivation in the control group after traditional learning. Therefore the null hypothesis cannot be rejected.

Table 4 : Analysis of the differences in learning motivation between the experimental group and the control group after the experiment

Variable	Group	N	Mean	S. D.	t	p
Learning motivation	Experimental	10	84.600	6.835	3.311	0.004**
	Control	10	74.200	7.208		

**p < .01

According to the results of the independent sample t-test in Table 4, it can be seen that the average value of the experimental group is 84.600 after game-based learning. The mean value of the control group after traditional teaching was 74.200. The significance test of the difference in learning motivation between the two groups is 0.004, significantly less than 0.05. This shows differences in learning motivation between the experimental and control groups. According to the mean, it can be seen that the motivation level of the experimental group is higher than that of the control group. This suggests that the game-based learning intervention positively effects the learning motivation of first-year students in tourism.

Overall, descriptive statistics indicated that game-based learning positively impacted first-year tourism students' learning motivation.

Discussion

Firstly, according to the results, after attending game-based learning, the experimental group's mean scores of learning motivation were higher than before. Research has found that students' learning motivation improves after learning through games. Game-based learning fosters communication and solidarity among students. In the past, students thought that group cooperation was meaningless. However, now they are more willing to participate in group cooperation and think that group cooperation is precious so that they can realize the importance of each other and learn from each other. Students used to think that playing games meant playing and resting, but now they realize that knowledge and skills can be learned from games, and games can also be a good learning tool. After completing the game tasks one after another and learning knowledge and skills, students feel a sense of accomplishment after seeing their progress. They are willing to use their brains to learn new knowledge by using existing knowledge and skills, thus improving their enthusiasm for learning and interest. Teachers use games to create a relaxed and happy classroom atmosphere, reducing students' stress and anxiety. When students play games, due to the constraints of time and game rules, they go from intense preparations to thrilling challenges to the pride of sharing their achievements. Finally, students can release their pressure through the joy of success and become relaxed and happy. Play-based learning makes students more willing to respond, challenge, try and make mistakes. Students can explore and discover new information at their own pace, with more learning opportunities and autonomy.

This finding is consistent with previous research that has suggested that game-based learning can enhance learning motivation (Gee, 2003 : 20). According to the research theory of Ryan and Deci (2000 : 54) ; Prensky (2001 : 1-26), game-based learning provides students autonomy and control over the learning experience. Allowing students to make choices and decisions within the game makes them more engaged in the learning process and more likely to be motivated to learn. Second, Hunnicke et al. (2004 : 1722) mentioned that game-based learning provides students with immediate feedback on their performance. This feedback can motivate students because it allows them to see their progress and identify areas where they need to improve. Likewise, Malone (1981 : 333) also argued that games often provide immediate feedback to help students understand their progress and identify areas for improvement. This feedback can motivate because it provides a sense of accomplishment and progress. Third, another study by Ryan and Deci & Ryan (1985 : 40) believed that games provide a sense of challenge and control, which can increase students' sense of competence and autonomy. As a result, students are more likely to be engaged and actively learning. In addition, Gee (2003 : 20) suggested that game-based learning can also enhance students' social motivation, interaction with others, and desire to be part of a community. Games often involve collaboration and competition, which can foster social connection and a sense of engagement.

Secondly, after attending game-based learning, the experimental group's mean scores of learning motivation were higher than those of the control group. Research has found that in the traditional teaching process, the students in the control group had a more severe learning atmosphere, less initiative, and lower learning enthusiasm. However, the students in the experimental group were more active, active, and proactive in the game-based learning process, and their knowledge learning was more in-depth. When faced with game tasks, the students in the experimental group can take the initiative to use various methods to solve them and make independent decisions in the game. After getting feedback and knowing they made mistakes in

their decisions, they can make corrections in time to form correct concepts. Therefore, understanding the teaching content is more in-depth, and the learned knowledge can be effectively retained. After the students pass the game, they will get timely rewards to build their self-confidence and become more involved in classroom learning. Teachers incorporate game elements like levels, points, leaderboards, and scoring to foster a competitive environment that encourages student interaction and enhances competitiveness. In the process of uniting and cooperating to complete game tasks, students enhance their mutual interaction and immerse themselves in an interesting, interactive, and challenging learning environment, which not only promotes the improvement of students' knowledge and skills but also enhances their communication and exchanges between students have created a relaxed and pleasant learning atmosphere.

This finding is consistent with previous research that has suggested that game-based learning can enhance learning motivation (Gee, 2003 : 20). Game-based learning is learned by playing games within complex stories with rules. Students achieve the overall goal by achieving subgoals, using autonomy to make decisions, getting feedback on the outcome of their decisions, and making further attempts when needed (Burke, 2014 : 18). Educational games make learners the center of learning, making learning more accessible, fun, and practical (Cheng & Su, 2012 : 669). Game-based learning can encourage students to take on ordinarily tedious tasks and make them more attractive (An, 2018). It can also encourage students to engage in desired behaviors, help with problem-solving, and take full advantage of participating in games and meet the individual needs of different learners, game-based learning provides learners with a contextualized and personalized learning environment (Sykes & Dubreil, 2019 : 387). Also, it provides additional learning activities to further immerse participants in the learning medium (Codish & Ravid, 2015 : 6). It not only enables learners to acquire and build knowledge in fun and engaging learning atmosphere (Pan et al., 2021 : 55) but also allows learners to participate in authentic learning environments, providing fun, interactive, and challenging learning environments while enabling learners to experience and apply knowledge (Chen et al., 2018). Game-based learning uses elements and aesthetics to engage students and facilitate learning (Zimmerling et al., 2019). Games usually have game mechanisms such as competition, scoring, and ranking, which can motivate learners to win, gain a sense of accomplishment and satisfaction, and make learners highly motivated to learn (Jagušt et al., 2018). Utilizing game elements such as levels, points, leaderboards, competitive environments, etc., not only promotes extrinsic motivation of students but also has a positive impact on student behavior, increasing intrinsic motivation in subjects and concepts that are difficult for students to understand (Kalogiannakis, et al, 2021). Game-based learning engages learners in learning and deepens their understanding of textbook content to solve more complex problems (Perini et al., 2018 : 40). Learners can explore the game and find different ways to solve problems. At the same time, creative and critical thinking can also be developed (Nadolny et al., 2020 : 156 ; Amory et al., 1999 : 311). Lastly, game-based learning is effective because it provides an emotional learning pathway through reinforcement activities designed to enhance learners' attitudes and behaviors (Landers, 2015 : 752). Game-based learning provides opportunities for students to explore, solve problems, and make mistakes in a more protected environment (Mead, 2011 : 154 ; Hakulinen et al., 2015 : 271 ; Lehtonen et al., 2016 : 72-83). Furthermore, game-based learning is associated with an increase in the amount of time and energy students devote to learning activities, directly impacting participants' engagement and motivation levels (Linehan et al., 2011).

According to the findings, combined with the above points, game-based learning positively affects students' learning motivation. Overall, the findings of this study suggest that game-based learning can be an effective tool for improving learning motivation among first-year tourism students. However, further research is needed to explore factors that may mediate the effects of game-based learning on motivation and to investigate the long-term effects of game-based learning on student learning outcomes.

Recommendations

Based on the findings of this study, The following are practical and theoretical suggestions for future research on the effects of game-based learning on the learning motivation of first-year tourism students.

1. Theoretical Recommendation

1.1 Research could explore the long-term effects of game-based learning on learning motivation. It will be interesting to see if the positive effects of game-based learning on learning motivation are sustained in the long term.

1.2 Research could investigate the effects of different types of games on learning motivation. Examples include how adventure games, puzzle games, simulation games, and role-playing games affect a person's learning motivation.

1.3 Research could investigate the impact of game-based learning on other aspects of learning, such as learning outcomes and memory. See if game-based learning also positively impacts learning outcomes and retention.

1.4 Research could investigate the impact of game-based learning on other groups of learners, such as second or third-graders or students in other areas of study.

1.5 Research could investigate factors that influence the effectiveness of play-based learning on learning motivation. For example, investigate factors such as game design, level of interactivity, and difficulty.

2. Practical Recommendations

2.1 The game should be difficult enough to keep students interested and motivated, but not so difficult that they become discouraged. Adjust the difficulty level based on the students' abilities to maintain their motivation.

2.2 The game should provide feedback as soon as possible, whether positive or negative, to let students know how they are doing. This will encourage them to keep learning and strive for better results.

2.3 Use rewards such as points, grades, or medals to motivate students to participate in the game. This can increase their motivation, happiness, and keep them interested in learning.

2.4 Encourage cooperation: Design game tasks that require teamwork and collaboration, so that students can share knowledge and resources. This will stimulate their cooperative spirit, enhance their social skills, and keep them motivated to learn.

Overall, the findings of this study suggest that game-based learning has a positive effect on the learning motivation of first-year tourism students. Future research could build on these findings to further explore the potential of game-based learning to enhance learning motivation and improve learning outcomes.

References

- Amory, A., Naicker, K., Vincent, J., & Adams, C. (1999). The use of computer games as an educational tool: identification of appropriate game types and game elements. *British Journal of Educational Technology*, 30 (4), 311-321. <https://doi.org/10.1111/1467-8535.00121>
- An, Y. (2018). The effects of an online professional development course on teachers' perceptions, attitudes, self-efficacy, and behavioral intentions regarding digital game-based learning. *Educational Technology Research and Development*, 66 (6), 1505–1527. <https://bit.ly/439Y0sp>
- Apriani, R. R., Apriani, R., & Prastiawan, A. (2019, December). Impact of Game-Based Learning on Learning Motivation High School Students. In *5th International Conference on Education and Technology (ICET 2019)* (pp. 602-606). Atlantis Press. <https://doi.org/10.2991/icet-19.2019.148>
- Burke, B. (2014). *Gamify: How gamification motivates people to do extraordinary things*. Bibliomotion. <https://doi.org/10.4324/9781315230344>
- Chen, C. H., Liu, J. H., & Shou, W. C. (2018). How competition in a game-based science learning environment influences students' learning achievement, flow experience, and learning behavioral patterns. *Journal of Educational Technology & Society*, 21 (2), 164-176. <https://bit.ly/3NupH9G>
- Cheng, C. H., & Su, C. H. (2012). A game-based learning system for improving student's learning effectiveness in system analysis course. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 31, 669-675. <https://doi.org/10.1016/j.sbspro.2011.12.122>
- Codish, D., & Ravid, G. (2015). Detecting playfulness in educational gamification through behavior patterns. *IBM Journal of Research and Development*, 59 (6), 6-1. <https://doi.org/10.1147/jrd.2015.2459651>
- Deci E.L; & Ryan R.M. (2008). Self-determination theory: A macro theory of human motivation, development, and health. *Canadian Psychology*. 49 (3), 182-185. <https://doi.org/10.1037/a0012801>
- Deci, E. L., & Ryan, R. M. (1985). Conceptualizations of intrinsic motivation and self-determination. *Intrinsic motivation and self-determination in human behavior*, 11-40. https://doi.org/10.1007/978-1-4899-2271-7_2
- Filgona, J., Sakiyo, J., Gwany, D. M., & Okoronka, A. U. (2020). Motivation in learning. *Asian Journal of Education and social studies*, 10 (4), 16-37. <https://doi.org/10.9734/ajess/2020/v10i430273>
- Gee, J. P. (2003). What video games have to teach us about learning and literacy. *Computers in entertainment (CIE)*, 1 (1), 20-20. <https://doi.org/10.1145/950566.950595>
- González Vargas, J. C., Fabregat, R., Carrillo-Ramos, A., & Jové, T. (2020). Survey: Using Augmented Reality to Improve Learning Motivation in Cultural Heritage Studies. *Applied Sciences*, 10 (3), 897. <https://doi.org/10.3390/app10030897>
- Green, S. K. (2002). Using an expectancy-value approach to examine teachers' motivational strategies. *Teaching and teacher education*, 18 (8), 989-1005. [https://doi.org/10.1016/s0742-051x\(02\)00055-0](https://doi.org/10.1016/s0742-051x(02)00055-0)
- Hakulinen, L., Auvinen, T., & Korhonen, A. (2015). The Effect of Achievement Badges on Students' Behavior: An Empirical Study in a University-Level Computer Science Course. *International Journal of Emerging Technologies in Learning*, 10 (1). <https://doi.org/10.3991/ijet.v10i1.4221>

- Hsieh, Y. H., Lin, Y. C., & Hou, H. T. (2015). Exploring elementary-school students' engagement patterns in a game-based learning environment. *Journal of Educational Technology & Society*, 18 (2), 336-348. <https://bit.ly/3NuPILE>
- Hunicke, R., LeBlanc, M., & Zubek, R. (2004, July). MDA: A formal approach to game design and game research. In *Proceedings of the AAAI Workshop on Challenges in Game AI* (Vol. 4, No. 1, p. 1722). <https://bit.ly/3JDxDiZ>
- Isman, A., Inanc, A. S., & Coteck, N. A. (2023). An analysis of personal factors affecting learning motivation: a research on the online education process during Covid-19 period in Turkiye. *Turkish Online Journal of Distance Education*, 24 (1), 88-108. <https://doi.org/10.17718/tojde.1098268>
- Jagušt, T., Botički, I., & So, H. J. (2018). Examining competitive, collaborative and adaptive gamification in young learners' math learning. *Computers & education*, 125, 444-457. <https://doi.org/10.1016/j.compedu.2018.06.022>
- Kalogiannakis, M., Papadakis, S., & Zourmpakis, A. I. (2021). Gamification in science education. *A systematic review of the literature. Education Sciences*, 11 (1), 22. <https://doi.org/10.3390/educsci11010022>
- Koff, L., & Mullis, R. (2011). Nutrition education and technology: can delivering messages via new media technology effectively modify nutrition behaviors of preschoolers and their families? *Journal of Nutrition Education and Behavior*, 43 (4), S40. <https://doi.org/10.1016/j.jneb.2011.03.120>
- Landers, R. N. (2014). Developing a theory of game-based learning: Linking serious games and gamification of learning. *Simulation & gaming*, 45 (6), 752-768. <https://doi.org/10.1177/1046878114563660>
- Lehtonen, E., Sahlberg, H., Rovamo, E., & Summala, H. (2017). Learning game for training child bicyclists' situation awareness. *Accident Analysis & Prevention*, 105, 72-83. <https://doi.org/10.1016/j.aap.2016.07.036>
- Lin, M. H., Chen, H. C., & Liu, K. S. (2017). A study of the effects of digital learning on learning motivation and learning outcome. *Eurasia Journal of Mathematics, Science and Technology Education*, 13 (7), 3553-3564. <https://doi.org/10.12973/eurasia.2017.00744a>
- Malone, T. W. (1981). Toward a theory of intrinsically motivating instruction. *Cognitive science*, 5 (4), 333-369. https://doi.org/10.1207/s15516709cog0504_2
- Mead, M. S. (2011). *The effect of self-directed learning readiness and online course quality ratings on student satisfaction and academic performance in undergraduate eLearning*. University of Missouri-Kansas City. <https://bit.ly/3XavhT8>
- Nadolny, L., Valai, A., Cherrez, N. J., Elrick, D., Lovett, A., & Nowatzke, M. (2020). Examining the characteristics of game-based learning: A content analysis and design framework. *Computers & Education*, 156. <https://doi.org/10.1016/j.compedu.2020.103936>
- Pan, L., Tlili, A., Li, J., Jiang, F., Shi, G., Yu, H., & Yang, J. (2021). How to implement game-Based learning in a smart classroom? A model based on a systematic literature review and delphi method. *Frontiers in psychology*, 5547. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2021.749837>
- Perini, S., Luglietti, R., Margoudi, M., Oliveira, M., & Taisch, M. (2018). Learning and motivational effects of digital game-based learning (DGBL) for manufacturing education–The Life Cycle Assessment (LCA) game. *Computers in Industry*, 102, 40-49. <https://doi.org/10.1016/j.compind.2018.08.005>

- Pesare, E., Roselli, T., Corriero, N., & Rossano, V. (2016). Game-based learning and gamification to promote engagement and motivation in medical learning contexts. *Smart Learning Environments*, 3, 1-21. <https://doi.org/10.1186/s40561-016-0028-0>
- Prensky, M. (2001). The games generations: How learners have changed. *Digital game-based learning*, 1(1), 1-26. <https://bit.ly/3qINStt>
- Rakasiwi, C. W., & Muhtadi, A. (2021). Developing educational games for mathematics learning to improve learning motivation and outcomes. *JTP-Jurnal Teknologi Pendidikan*, 23(1), 49-57. <https://doi.org/10.21009/jtp.v23i1.18356>
- Ryan, R. M., & Deci, E. L. (2000). Intrinsic and extrinsic motivations: Classic definitions and new directions. *Contemporary educational psychology*, 25 (1), 54-67. <https://doi.org/10.1006/ceps.1999.1020>
- Sarwinda, K., Rohaeti, E., & Fatharani, M. (2020). The development of audio-visual media with contextual teaching learning approach to improve learning motivation and critical thinking skills. *Psychology, Evaluation, and Technology in Educational Research*, 2(2), 98–114. <https://doi.org/10.33292/petier.v2i2.12>
- Sykes, J. M., & Dubreil, S. (2019). Pragmatics learning in digital games and virtual environments. In *The Routledge handbook of second language acquisition and pragmatics* (pp. 387-399). Routledge. <https://doi.org/10.4324/9781351164085-25>
- West, D., Perrot, L., & Deloney, L. A. (2001). Pharmacy student motivation: phase 1 of a longitudinal study. *American Journal of Pharmaceutical Education*, 65, 254. <https://bit.ly/3qZ8i1c>
- Zimmerling, E., Höllig, C. E., Sandner, P. G., & Welp, I. M. (2019). Exploring the influence of common game elements on ideation output and motivation. *Journal of Business Research*, 94, 302-312. <https://doi.org/10.1016/j.jbusres.2018.02.030>

Factors Affecting on Academic Motivation of Secondary Vocational Students in China

Han Wei,
Thammachot Aeamtussana and Pasana Chularut
Srinakharinwirot University, Thailand
Corresponding Author, E-mail: 1056431081@qq.com

Abstracts

This study aims to investigate the relationship between academic motivation, academic self-efficacy, learning interest, emotions, learning habits, student-teacher relationship and parental social support and to investigate the factors that affect the academic motivation of secondary vocational students in China. They are academic self-efficacy, learning interest, emotions, learning habits, student-teacher relationship, and parental social support.

The participants were 266 students of secondary vocational school. The research instruments were questionnaires. Descriptive statistics, Pearson's correlation coefficient and stepwise regression analysis were used for data analysis.

The results show as follows:

1. According to the the correlation analysis method. It can be concluded that academic motivation of secondary vocational students is significantly positively correlated with academic self-efficacy (X1), learning interest (X2), and student-teacher relationship (X5) at a level of 0.5, and that there is a significant positive correlation between academic motivation and social support from parents (X6) at a level of 0.01. Academic motivation of vocational students is significantly negatively correlated with emotions (X3) and study habits (X4). This means that the dependent variable may increase or decrease when the independent variable changes, and it may be changed by external factors.

2. According to the stepwise regression analysis of the results, there are four factors that affect the academic motivation of vocational students in China: academic self-efficacy (X1), learning interest (X2), learning habits (X4), and student-teacher relationships (X5). The results show that emotions (X3) and social support from parents (X6) have no significant effect on academic motivation.

The unstandardized coefficients of the predictor were written as an equation as follows:

$$\hat{Y} = .792 + .592 X1 + .166 X2 + .124 X5 + (-.093 X4)$$

The standardized coefficients of the forecaster were written as an equation as follows:

$$Z = .573 X1 + .124 X5 + .135 X2 + (-.081 X4)$$

Keywords: Academic Motivation; Secondary Vocational Students; Academic Self-Efficacy; Learning Interest; Student-Teacher Relationships

Introduction

Academic motivation is important because it positively influences students' approaches to academic tasks, their time and energy expended, and their efforts to complete academic tasks (Tasgin & Coskun, 2018 : 935). In general, the more students know about studying-not the content of specific subjects, but generally the what, why, and how-the more motivated they are. Students are more inclined toward their favorite subjects and show higher motivation to learn (Wilkesmann et al., 2012). Learning motivation is an important factor that influences learning (Herpratiwi & Ahmad, 2022 : 424). Academic motivation promotes learning by providing students with clear learning goals, and academic motivation makes learners proactive and persistent in seeking relevant learning information. Students with high academic motivation are able to maintain a serious attitude toward their studies over a long period of time. In terms of learning activities, learning motivation means the overall driving force in students that can elicit, guarantee, and guide learning activities to achieve expected learning goals. With learning motivation, students have intensity and continuity in the learning process that is pursued (Wardani, et al., 2020 : 275). Academic motivation is the driving force behind learning, a positive attitude toward learning, a desire to learn new things, and a willingness to put in effort and time. When a student is full of energy and proactively taking action, he is considered motivated. However, if he feels unable to accomplish a particular task, he is considered unmotivated. If a student is rewarded or praised in some way, he will become interested and excited about learning, which will lead him to be more active and proactive in his learning. Academic motivation has intrinsic and extrinsic aspects that are not in conflict. Even if students are intrinsically motivated, an additional selective incentive does not destroy intrinsic motivation (Wilkesmann, et al., 2012 : 1-20). Intrinsic motivation causes a person to participate in academic activities only because it is fun, challenging, and unique, without external pressure or coercion, and not because they expect external rewards, gifts, or any coercion or pressure (Richard, et al., 2001 : 1576). Students who are intrinsically motivated show high levels of engagement and activity in learning. To build intrinsic motivation in learning, intellectual, emotional, and social maturity must be considered (Gunawan, et al., 2019 : 255)

Vocational secondary students are the builders and followers of the new era. They are directly connected with the future and development of a country. At present, the development of vocational secondary education faces many difficulties. First of all, the quality of students in vocational secondary schools is consistently below average and the enrollment rate is low. These students have a limited cultural base and poor learning abilities. They do not have a supportive learning environment or excellent teaching quality, so it is difficult for them to develop proper academic motivation, academic self-efficacy, learning interest and stable emotions, as well as cultivate optimistic learning attitudes and habits. Some students sit in the classroom but hold not a book but a cell phone; they do not learn knowledge but popular TV programs and video games; they do not listen to the teacher's teachings but trendy music. Students at this age are immature; their minds are extremely vulnerable to the influence of others. And in their perception, smoking is a cool behavior. They go to the bathroom together in groups to smoke in secret. They fall in love with each other and then move on to love relationships, which affects their studies and makes them unmotivated. Although this phenomenon only occurs in some high school students, educators need to pay attention.

From my observation, they do not have good study habit, which leads to a lack of interest in learning; they tend to avoid when they encounter difficulties; and they always think that they are unable to complete a task. Some students have low self-efficacy because they believe

that they are unable to complete a task, such as learning or remembering a task, or because they believe that they are able to complete the required activity but are unable to achieve the desired result due to the influence of others. Students' emotions may also be influenced by external factors, such as nervousness and anxiety about exams, dejection due to unsatisfactory results, lack of energy or peer influence, etc. Due to the above circumstances, students who lack motivation and direction in their learning process will drop out of school and integrate into society at an early age. In addition, there are other factors that pose great difficulties to secondary vocational education. As for the relationship between students and teachers, it is important to build a healthy connection between the two main groups of the school. Some teachers have simple and outdated teaching methods, they teach students in a traditional way, they have no sense of individualized teaching, and they also do not set a good example. Some teachers cannot get along with each other, cannot talk and communicate with students equally, so students are afraid of the teacher and think that it is difficult to talk to him and that he is unreachable. Inappropriate teaching behaviors and methods make students rebellious, which leads to a decrease in students' motivation to learn. Most of the students I deal with come from remote rural areas and have been separated from their parents since childhood. Many students never come out of their parents' shadow because their original family has a great influence on them, which leads them to repeat their parents' mistakes in life, dating, or family relationships. Family members, especially parents, play an important role in supporting student learning. Parental behavior directly affects children's growth and learning. Some parents ask too much of their children and put tremendous pressure on them. When students do not meet their parents' expectations, they become frustrated and have low self-esteem. Many parents lack self-confidence and concern for students' learning, which is very detrimental to students' enthusiasm and self-esteem. They cannot get support and recognition from their parents and then gradually give up. Inappropriate student-teacher relationships and parents' social relationships lead to boredom, anxiety, and depression.

Research Objective

1. To investigate the relationship between academic self-efficacy, learning interest, emotion, learning habits, student-teacher relationship, parental social support, and academic motivation.
2. To investigate the effects of academic self-efficacy, learning interest, emotion, learning habits, student-teacher relationship, parental social support on academic motivation.

Research Methodology

In this study, a comprehensive study of quantitative research was used to examine the factors that correlated and influenced secondary students' academic motivation. Data on the evaluation and influencing factors of secondary vocational students were collected in the form of a questionnaire.

Research Scope

Population

The population consisted of 15 classes of students in the grade 11 of secondary vocational students in China, with a total number of 795 students.

Samples

The samples were 266 students who were randomly selected by simple random sampling.

Research instruments

The research instruments were questionnaires. The questionnaires were divided into seven parts as shown:

1. Academic motivation questionnaire, Involving 10 questions, the value of Cronbach's Alpha is 0.895.
2. Academic self-efficacy questionnaire, Involving 8 questions, the value of Cronbach's Alpha is 0.890.
3. Learning interest questionnaire, Involving 8 questions, the value of Cronbach's Alpha is 0.917.
4. Emotion questionnaire, Involving 11 questions, the value of Cronbach's Alpha is 0.899.
5. Learning habits questionnaire, Involving 6 questions, the value of Cronbach's Alpha is 0.719.
6. Student-teacher relationships questionnaire, Involving 8 questions, the value of Cronbach's Alpha is 0.930.
7. Parental social support questionnaire, Involving 8 questions, the value of Cronbach's Alpha is 0.932.

Research Framework

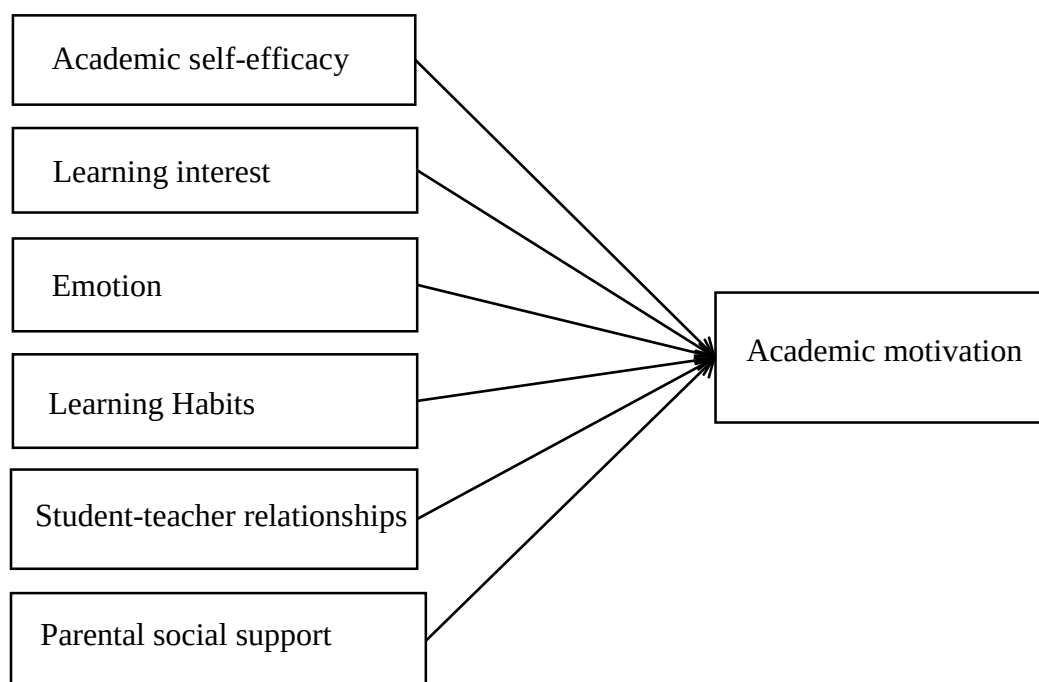

Figure 1 Conceptual framework for research

Research Results

In this study, the mean and standard deviation are used to illustrate the academic motivation of secondary vocational students in China, their academic self-efficacy, learning interest, emotions, learning habits, student-teacher relationships and the current situation of social support from parents. The results showed that among the 266 valid samples, secondary vocational students had higher academic motivation.

Table 1 Descriptive analysis of study variables (N=266)

Variables	N	Min	Max	Mean	S.D.
Academic motivation	266	1.0	5.0	3.583	.704
Academic self-efficacy	266	1.0	5.0	3.523	.681
Learning interest	266	1.5	4.9	3.266	.570
Emotion	266	1.0	5.0	2.682	.652
Learning habits	266	1.0	5.0	2.965	.611
Student-teacher relationships	266	1.0	5.0	3.577	.708
Parental social support	266	2.0	4.2	2.989	.294

This is a summary of descriptive statistics for a data set consisting of seven different sections (academic motivation (Y) to Parental social support (X₆)), each with 266 students. For each section, we provide the minimum, maximum, mean, and standard deviation information.

1. The value of academic motivation (Y) is between 1.0 and 5.0, with a mean of 3.583 and a standard deviation of .704. The standard deviation is relatively small, indicating that the data distribution in this part is more concentrated.

2. The value of Academic self-efficacy (X₁) is between 1.00 and 5.0, with a mean of 3.523 and a standard deviation of .681. The standard deviation is greater than section 1 academic motivation (Y), indicating that this part of the data is widely distributed.

3. The value of learning interest (X₂) is between 1.5 and 4.9, with an average of 3.266 and a standard deviation of .570. Compared with the first two parts, the standard deviation is the smallest, indicating that the distribution of this part of the data is more concentrated.

4. The value of emotion (X₃) is between 1.0 and 5.0, with an average of 2.682 and a standard deviation of .652.

5. The value of learning habits (X₄) is between 1.0 and 5.0, with a mean of 2.965 and a standard deviation of .611. Indicates that the data distribution in this part is narrow.

6. The value of the student-teacher relationships (X₅) is between 1.00 and 5.0, with an average of 3.577 and a standard deviation of .708. A larger standard deviation indicates a wider distribution of this part of the data.

7. The value of Parental social support (X_6) is between 2.00 and 4.2, with an average of 2.989 and a standard deviation of .294. This part of the data has the smallest average value, indicating that the data is more concentrated.

Table 2 Correlations statistical result

	Y	X1	X2	X3	X4	X5	X6
Academic motivation (Y)	1	.763**	.629**	-.381**	-.316**	.523**	.333**
Academic self-efficacy (X1)		1	.724**	-.422**	-.314**	.545**	.356**
Learning interest (X2)			1	-.266**	-.204**	.508**	.298**
Emotion (X3)				1	.657**	-.325**	-.180**
Learning habits (X4)					1	-.220**	-.125**
Student-teacher relationships (X5)						1	.349**
Parental social support (X6)							1

According to correlation analysis, it can be concluded that the academic motivation of secondary vocational school students is significantly positively correlated with academic self-efficacy, learning interest, student-teacher relationships, and parental social support. Besides, Academic motivation of secondary vocational students is significantly negatively correlated with emotion and learning habits. Y stands for Academic motivation.

This is a matrix of Pearson correlation coefficients between 7 parts (Y to X_6). The number in each cell indicates the degree of correlation between the two parts. Values range from -1 to 1, where close to 1 indicates a strong positive correlation, close to -1 indicates a strong negative correlation, and close to 0 indicates no or weak correlation. In this case, all correlation coefficients are positive, which means that there is some degree of positive correlation between all components, and the correlations are all significant. The specific description is as follows:

1. The correlation coefficient between Y and all other parts is between 0.763 (X_1) to 0.333 (X_6), indicating that there is a moderate degree of positive correlation between X_1 and other parts.

2. The correlation coefficient between X_1 and other parts is between 0.356 and (X_6) to 0.763 and (Y), showing a moderate degree of positive correlation.

3. The correlation coefficient between X_2 and other parts is between 0.629 and (X_5) to 0.508 and (Y), and the correlation with X_4 is weak, but it shows a moderate positive correlation with other parts.

4. The correlation coefficient between X_3 and other parts is between -.381 and (X_5) to -.325 and (Y), the correlation with X_5 is weak and shows a negative correlation with other parts.

5. The correlation coefficient between X_4 and other parts is between -.220 and (X_5) to -.316 and (Y), and the correlation with X_6 is weak, while it shows a negative correlation with other parts.

6. The correlation coefficient between X_5 and other parts is between 0.508 and (X_2) to 0.523 and (Y), the correlation with X_2 is the weakest, and it shows a moderate degree of positive correlation with other parts.

7. The correlation coefficient between X_6 and other parts is between 0.349 and (X_5) to 0.333 and (Y), the correlation with X_4 is weak and shows a moderate positive correlation with other parts.

Table 3. Multiple linear regression analysis models.

model	R	R Square	Adjusted R square	Error in standard estimates
1	.782 ^d	.612	.606	.44154

This is a model summary of a multiple linear regression analysis using academic motivation (Y), Academic self-efficacy (X1), Learning interest (X2), Emotion (X3), Learning habits (X4) and Student-teacher relationships (X5) and Parental social support(X6) as predictor variables (independent variables). The specific results are as follows:

1. R Square: The coefficient of determination (R^2) of this model is 0.612, which means that the predictor variable (Academic self-efficacy (X₁) to Parental social support (X₆)) can explain the predicted variable (probably Academic motivation (Y), although it is not explicitly stated) 61.2% variance. In other words, about 61.2% of the output variation in the model can be explained by the input (Academic self-efficacy (X₁) to Parental social support (X₆)).

2. Adjusted R Square: The adjusted coefficient of determination is 0.606. Unlike the coefficient of determination, the adjusted coefficient of determination takes into account the number of predictor variables in the model. This value will be adjusted according to the number of predictor variables, especially in the case of more predictor variables, if the new predictor variables do not significantly improve the model interpretation, then the adjusted coefficient of determination may decrease. In this model, the adjusted coefficient of determination is not much different from the coefficient of determination, indicating that all the predictors added contribute somewhat to the model.

3. Std. The error of the Estimate: The estimated standard error of the model is 0.44154. This indicator provides a measure of the prediction error of the model, and the smaller the value, the higher the prediction accuracy of the model. In this model, this value is 0.44154, which means that the deviation of the model's predicted results from the actual results is about 0.44154 on average.

In general, this multiple regression model can explain the changes in the predicted variables to a certain extent, but there are also some prediction errors.

Table 4. An ANOVA table for a linear regression model.

model	Sum of squares	df	Mean square	F	P
regression	80.349	4	20.087		
Residual	50.885	261	.195	103.032	.000 ^e
total	131.234	265			

This is an ANOVA table for evaluating linear regression models. ANOVA is used to test whether at least one of all predictor variables (independent variables) in the model has a significant effect on the dependent variable (predicted variable). The specific description of the form is as follows:

1. Regression: This line provides the information predicted by the model. The "Sum of Squares" value is 80.349, which is the sum of squares between the predicted values produced by all predictor variables (Academic self-efficacy (X₁) to Parental social support (X₆)) on the dependent variable (Academic success (Y)) and the mean of the dependent variable. A "df" value of 4 means there are 4 predictors in the model. The "Mean Square" value is 20.087,

which is the result of dividing the "Sum of Squares" by "df", indicating the amount of variance that each predictor variable can explain on average.

2. Residual: This row provides information that the model failed to predict. The "Sum of Squares" value is 80.349, which is the sum of squares between the actual value of the dependent variable and the value predicted by the model, representing the variance that the model fails to explain. The "df" value is 261, which is the total number of observations (265) minus the number of predictors (4) minus 1 (the constant term). The "Mean Square" value is .195, which is the result of dividing the "Sum of Squares" by "df" and represents the average error for each observation in the model's predictions.

3. Total: This line gives the sum of the "Sum of Squares" (131.234) and the total degrees of freedom (265).

4. F value and significance (Sig.): The F statistic is the result of dividing the regression Mean Square by the residual Mean Square, which is 103.032. A significance level of .000 indicates that the F value of this model is statistically significant, that is, at least one predictor variable has a significant effect on the dependent variable.

Table 5 Multiple linear regression model coefficient table, showing the coefficient (B), standard error (beta), statistic (t) and significance level (Sig.) of the constant term.

model	Unstandardized Coefficients		Standardized coefficient	t	p
	B	Standard error	Beta		
Constants	.792	.254		3.115	.002
X1	.592	.062	.573	9.543	.000
X5	.124	.047	.124	2.645	.009
X2	.166	.070	.135	2.357	.019
X4	-.093	.047	-.081	-1.987	.048

a. Dependent Variable: Academic motivation(Y)

This is a table of coefficients for a multiple linear regression model, listing each predictor variable (X₁ to X₆) along with Constant's coefficient (B), standard error, Beta, t-statistic, and significance level (p).

1. Constant: The B value is 0.792, and the standard error is 0.254. The t statistic is 3.115, corresponding to a significant level of 0.002, which is lower than 0.05. This means that the constant term has a significant effect, and if all predictors have a value of 0, then the expected value of the dependent variable (Y) will be close to 0.

2. Academic self-efficacy(X₁): The B value is 0.592, the standard error is 0.062, and the Beta value is 0.573, which means that when X₁ changes by one standard deviation, Y is expected to change by 0.573 standard deviations. The t statistic is 9.543, and the corresponding significant level is 0.000, which is lower than 0.05, which means that X₁ has a significant impact on Y.

3. Student-teacher relationship (X₅): The B value is 0.124, the standard error is 0.047, and the Beta value is 0.124, which means that when X₅ changes by one standard deviation, Y is expected to change by 0.124 standard deviations. The t statistic is 2.645, and the corresponding significant level is 0.009, which is lower than 0.05, which means that X₅ has a significant impact on Y.

4. Learning interest (X2): The B value is 0.166, the standard error is 0.070, and the Beta value is 0.135, which means that when X2 changes by one standard deviation, Y is expected to change by 0.135 standard deviations. The t statistic is 2.357, and the corresponding significant level is 0.019, which is lower than 0.05, which means that X2 has a significant impact on Y.

5. Learning habits (X4): The B value is -.093, the standard error is 0.047, and the Beta value is -.081, which means that when X4 changes by one standard deviation, Y is expected to change by -.081 standard deviations. The t statistic is -1.987, and the corresponding significant level is 0.048, which is lower than 0.05, which means that X4 has a significant impact on Y.

According to stepwise regression results, four factors affect secondary vocational students' academic motivation: academic self-efficacy, learning interest, learning habits, and student-teacher relationships. Emotion and parental social support do not significantly influence secondary vocational students' academic motivation.

Discussion

In this study, there were four factors related to the academic motivation of secondary vocational students in China, namely, academic self-efficacy, learning interest, student-teacher relationships and parental social support.

1. The correlation number of academic self-efficacy is .763. Academic self-efficacy was positively correlated with academic motivation. This means that as academic self-efficacy increases, students' academic motivation increases as well. It is clear from Bandura's study that learners are motivated because they view tasks associated with learning as valuable, are highly self-efficacious, expend effort to achieve goals, and demonstrate persistence when encountering complex tasks. Individuals with a strong sense of self-efficacy in a particular field are more motivated to succeed (Bandura & Locke, 2003 : 87) because they believe they can succeed and are, therefore, more willing to put effort into it. Individuals with a strong sense of self-efficacy are more likely to push themselves forward in the face of challenges to achieve goals.

2. The correlation number of learning interest is .629. Learning interest relationships was positively correlated with academic motivation. A secondary student is interested in a course. They will show high academic motivation and use their spare time to study the course. The learning process will work right when accompanied by interest. Interest in learning is a significant factor in determining learners' learning activities (Herpratiwi & Ahmad, 2022 : 424).

3. The correlation number of student-teacher relationships is .523. Student-teacher relationships were positively correlated with academic motivation. Teachers and students get along well and can build positive and harmonious relationships, and teachers encourage students in their academic life, which also increases students' academic motivation. Moreover, the relations between awareness of teachers' communicative technique and students' motivation were investigated. When children have positive relationships with their peers and feel supported by their teachers, they are more likely to be motivated to learn and engage in classroom activities (Vatankhah & Tanbakooei, 2014 : 1912).

4. The correlation number of parental social support is 0.333. Parental social support is positively correlated with academic motivation. Emotional and instrumental support from parents will also increase students' academic motivation. The emotional and instrumental support parents give students makes the learning process hassle-free, increasing their

academic motivation. In a study by Tezci et al., (2015 : 284) there was a significant positive correlation between the motivations of the students and the support from a person perceived as unique by them.

5. Emotion was negatively correlated with academic motivation. For example, some students become emotionally disillusioned and less academically motivated in the event of test failure. Other students feel that they are not discouraged when they fail an exam and that their academic motivation is naturally increased by working hard to do well on the next exam.

6. Learning habits were negatively correlated with academic motivation. For example, some students take frequent notes in class, but they are not necessarily more academic motivation. The dependent variable enhances or decreases with changes in the independent variable.

There are four factors affecting the academic motivation of secondary vocational students in China. Which are statistically significant at the 0.01 level, namely, academic self-efficacy, learning interest, learning habits and student-teacher relationships. Among them, the B value of academic self-efficacy is the highest, and the B value of academic self-efficacy is 0.573.

1. The factor of academic self-efficacy affects the academic motivation of Secondary Vocational students. The B value of academic self-efficacy is 0.573. If secondary vocational students have a high sense of academic self-efficacy, it will affect their academic motivation, and they will act very hard and overcome all difficulties. As students engage in activities, they are affected by personal influences such as goal setting, information processing, and situational factors (e.g., rewards and teacher feedback). Students derive cues from these factors, signaling how well they perform. Motivation and self-efficacy are enhanced when people perceive they perform skillfully or become more competent (Pajares & Schunk, 2001 : 1-27).

2. The factor of learning interest affects the academic motivation of secondary vocational students. The B value of learning interest is 0.135. Students are interested in the music major and will actively explore it before class or answer the teacher's questions during class, which also influences academic motivation. As Arlianty, (2017 : 109-116) founded students' interests will increase their motivation and performance. To arouse students' curiosity and ensure their willingness to engage with and complete the course will positively affect their motivation. Interest in learning accompanied the desire or ability to deliberate attention and liveliness that eventually gave birth to a sense of fun in the form of a change in behavior or attitude toward knowledge and skills.

3. The factor of student-teacher relationships affects the academic motivation of secondary vocational students. The B value of student-teacher relationships is 0.124. Student-teacher relationships affect academic motivation. For example, if teachers communicate regularly with students and show concern for them, students will also show positive academic motivation. Teachers can help improve academic success in students by clearly expressing positive expectations for each student, presenting students with equal opportunities to participate in class discussions, and expressing to students that they are confident in their ability to succeed in their coursework (Christi, 2021 : 62). For teachers, encouraging students to talk about things they enjoy and do well, followed by encouragement to pursue their strengths, will help students connect their interests with learning. Discussions with students about their career interests and how the school helps them reach their goals, directly and indirectly, will help them see the connection. School counselors and teachers may provide tasks that are challenging conceptually and meaningful to students to increase motivation for and valuing of learning.

4. The factor of learning habits affects the academic motivation of secondary vocational students. The B value of learning habits is -.081. For example, the success of each student depends upon the ability, intelligence, and effort of students. No doubt, regular learning habits bring rewards in the sense of achievement of success.

Recommendations

1. Policy Recommendations

Academic motivation is the purpose of education and the internal and external motivation that directly drives students' learning activities. Secondary school students' current level of academic motivation is generally problematic, and teachers should help students establish a positive self-concept and stimulate their academic motivation.

2. Practical Recommendations

Secondary students are prone to negative emotions such as anxiety when they encounter setbacks and failures, and these emotions can also hinder their desire to learn. Teachers can help students set a reasonable goal, which must align with students' actual situation and challenge, and give guidance and help in this process. Constantly encourage students mentally. Creating a positive sense of academic self-efficacy in students. For example, students are interested in humorous stories and beautiful things, so teachers should teach more novel knowledge and develop teaching programs to attract students' interests. Regarding learning habits, as a school, we should organize more subject competitions or exams related to students' majors to cultivate students' independent learning ability, stimulating students' enthusiasm and academic motivation. We will motivate them to study seriously and make an effort. Interpersonal relationships can also affect students' academic motivation, so it is essential to establish harmonious teacher-student relationships. Teachers treat every student equally and work with students as both teachers and friends, understanding and respecting each other. They should actively communicate and interact with each other in class to create a relaxed and pleasant classroom environment and get along and communicate like friends after class. Build a trusting relationship.

Reference

- Arlianty, W. N. (2017). An analysis of interest in students learning of physical chemistry experiment using Scientific approach. In *International Journal of Science and Applied Science: Conference Series*. 1 (2), 109-116. International Journal of Science and Applied Science Conference Series 1(2):109, <https://doi.org/10.20961/ijscs.v1i2.5130>
- Bandura, A., & Locke, E. A. (2003). Negative self-efficacy and goal effects revisited. *Journal of applied psychology*, 88 (1), 87. <https://doi.org/10.1037/0021-9010.88.1.87>
- Christi Bergin, (2021), Positive Teacher-Student Relationships Have Cascading Benefits. <https://doi.org/10.1016/j.learninstruc.2022.101581>
- Gunawan, I., Kusumaningrum, D. E., & Sumarsono, R. B. (2019, December). Investigation of Principal Leadership Based on Pesantren: Descriptive Study about Implementation of Human Resources Empowerment Models Based on Soft System Methodology. In *The 4th International Conference on Education and Management (COEMA 2019)*

- (pp. 255-258). Atlantis Press. *Advances in Social Science, Education and Humanities Research*, volume 381, <https://doi.org/10.2991/coema-19.2019.52>
- Herpratiwi, H., & Ahmad, T. (2022). Learning interest and discipline on learning motivation. *International Journal of Education in Mathematics, Science, and Technology (IJEMST)*, 10(2), 424-435. <https://doi.org/10.46328/ijemst.2290>
- Pajares, F., & Schunk, D. (2001). The development of academic self-efficacy. *Development of achievement motivation*. United States, 7, 1-27. <https://doi.org/10.1016/B978-012750053-9/50003-6>
- Richard, H., & Raffel, M. (2001). Principle and applications of the background oriented schlieren (BOS) method. *Measurement science and technology*, 12(9), 1576.
- Tasgin, A., & Coskun, G. (2018). The Relationship between Academic Motivations and University Students' Attitudes towards Learning. *International Journal of Instruction*, 11(4), 935-950. <https://doi.org/10.12973/iji.2018.11459a>
- Tezci, E., Sezer, F., Gurgan, U., & Aktan, S. (2015). A study on social support and motivation. *The Anthropologist*, 22(2), 284-292. <https://doi.org/10.1080/09720073.2015.11891879>
- Vatankhah, M., & Tanbakooei, N. (2014). The role of social support on intrinsic and extrinsic motivation among Iranian EFL learners. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 98, 1912-1918. *Procedia - Social and Behavioral Sciences* 98:1912-1918, <https://doi.org/10.1016/j.sbspro.2014.03.622>
- Wardani, A. D., Gunawan, I., Kusumaningrum, D. E., Benty, D. D. N., Sumarsono, R. B., Nurabadi, A., & Handayani, L. (2020, November). Student learning motivation: A conceptual paper. In *2nd Early Childhood and Primary Childhood Education (ECPE 2020)* (275-278). Atlantis Press.
- Wilkesmann, U., Fischer, H., & Virgillito, A. (2012). *Academic motivation of students-the German case* (1-20).zhb. <https://doi.org/10.17877/DE290R-3281>

ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ตามการรับรู้ของครูสังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 กลุ่ม 3

**Innovative Leadership of School Administrators Perceived by Teachers in
Secondary Educational Service Area Office in Bangkok Area 1 Group 3**

กนกพร ธนู,

พิมพ์ประภา อมรภิญโญ และ ธัญธรณ์ อมรภิญโญ

มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น

Kanokporn Tanue,

Pimprapa Amornkitpinyo and Thanyatorn Amornkitpinyo

St. John's University, Thailand

Corresponding Author, E-mail: kittapuktanue@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 กลุ่ม 3 2) เพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 กลุ่ม 3 จำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน และขนาดสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 กลุ่ม 3 ประจำปีการศึกษา 2565 จำนวน 350 คน โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิแบบมีสัดส่วน (Stratified random sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิจัย คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน Independent t-test และการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว(One way ANOVA)

ผลการวิจัยพบว่า 1) ครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 กลุ่ม 3 มีการรับรู้ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และ 2) ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 กลุ่ม 3 จำแนกตามเพศ และขนาดสถานศึกษาพบว่าโดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ยกเว้น ระดับการศึกษา และประสบการณ์ทำงาน

คำสำคัญ : ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม; ผู้บริหารสถานศึกษา

* วันที่รับบทความ : 18 มกราคม 2566; วันที่แก้ไขบทความ 1 กุมภาพันธ์ 2566; วันที่ตอบรับบทความ : 2 กุมภาพันธ์ 2566

Received: January 18 2023; Revised: February 1 2023; Accepted: February 2 2023

Abstracts

The objectives of this research were 1) to investigate innovative leadership of school administrators perceived by teachers in secondary educational service area office in Bangkok area 1 group 3, and 2) to compare innovative leadership of school administrators perceived by teachers in secondary educational service area office in Bangkok area 1 group 3 according to the teacher's gender, education qualification, work experience and size of institution. The sample group used in this study was referred to 350 teachers of Secondary Educational Service Area Office Bangkok 1 Group 3 Academic year 2022. In this study, stratified random sampling was used prior to the administration of the questionnaire. Percentage, mean, standard deviation, independent t-test, and one-way ANOVA were the statistical analysis techniques implemented.

The research findings showed that 1) teachers of Secondary Educational Service Area Office Bangkok 1 Group 3 perceived 'the innovative leadership of school administrators' at high level. Moreover, the comparison results of teachers' innovative leadership of school administrators according to their gender and institution size implied that the overall scores were different at the significant level of 0.05. However, the overall scores of teachers with different education background and work experience were different at the non-significant level of 0.05.

Keywords : Innovation Leadership; School Administrator

บทนำ

ปัจจุบันประเทศไทยกำลังก้าวเข้าสู่ยุค Thailand 4.0 ซึ่งขับเคลื่อนประเทศด้วยเทคโนโลยี ความคิดสร้างสรรค์ และนวัตกรรมไปสู่ความ “มั่งคั่ง มั่นคง และยั่งยืน” เน้นภาคการผลิตไปสู่ภาคบริการมากขึ้น และประชากรมีรายได้สูง โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเทศไทยจะต้องมีการสร้างนวัตกรรมเป็นของตนเอง ดังนั้น การศึกษาจึงต้องเร่งดำเนินการปฏิรูปการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน เพื่อก้าวเข้าสู่ “ การศึกษา 4.0 ” อย่างเป็นรูปธรรมด้วยเช่นกัน (พาสนา จุลรัตน์, 2561 : 2363-2380)

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาได้จัดทำแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2560-2579 เพื่อวางกรอบเป้าหมาย และทิศทางการจัดการศึกษาของประเทศโดยมุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคนให้มีคุณลักษณะและทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560 : 16) ในการจัดการศึกษาสิ่งสำคัญคือการที่ทุกภาคส่วนทั้งภาครัฐและภาคเอกชนต้องให้ความร่วมมือ และสนับสนุนในการพัฒนา และปฏิรูปการศึกษาให้เข้ากับบริบทของสถานการณ์ปัจจุบันที่ประเทศไทยกำลังเข้าสู่ยุค Thailand 4.0

บทบาทหน้าที่ของผู้บริหารโดยเฉพาะยุค New Normal จากการเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจยุคใหม่กับการบริหารงานในยุคโลกาภิวัตน์ที่ทวีการแข่งขันสูงขึ้น ทำให้เกิดความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและวิทยาการสมัยใหม่อย่างรวดเร็ว ต่อมาเมื่อโลกเข้าสู่การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 ทำให้องค์การภาครัฐและเอกชน จำเป็นต้องปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลง เพื่อความสำเร็จและความอยู่รอดขององค์กรจึง

ส่งผลให้ผู้นำยุคใหม่และผู้คนต่างต้องปรับตัวเข้าสู่ฐานวิถีชีวิตใหม่ที่เรียกว่ายุค Next Normal ต่อไป (ศิริรักษ์ บุญพร้อมรักษาและคณะ, 2564 : 257-266)

ดังนั้นจะเห็นว่าภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นตัวแปรสำคัญที่จะส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารโรงเรียนโดยเฉพาะอย่างยิ่งในปัจจุบัน ซึ่งเป็นยุค New Normal ที่มีการปฏิรูปการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาถือเป็นบุคคลสำคัญยิ่งที่จะเป็นแบบอย่าง เป็นผู้นำและผู้ประสานงานในการบริหาร ทั้งนี้การใช้ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมที่ดีจะส่งผลให้บุคลากรยอมอุทิศตนเพื่อความสำเร็จของงานส่งผลต่อคุณภาพและความก้าวหน้าของสถานศึกษา (ดรรชนี บรรมจข่วย, 2560 : 3)

โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 กลุ่ม 3 ได้กำหนดพันธกิจการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาศักยภาพผู้เรียนให้มีความรู้ ทักษะชีวิต ทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 พัฒนาผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาให้เป็นมืออาชีพ มีสมรรถนะด้านภาษา การใช้เทคโนโลยีดิจิทัล และพัฒนาระบบการบริหารจัดการศึกษา โดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา เพื่อพัฒนามุ่งสู่ Thailand 4.0 การที่จะทำให้พันธกิจนั้นสำเร็จได้ต้องอาศัยภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา จึงเป็นสิ่งที่ท้าทายสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาเป็นอย่างยิ่ง ดังนั้นการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานครเขต 1 กลุ่ม 3 จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องอาศัยผู้บริหารสถานศึกษาที่ใช้ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมให้เหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ โดยสามารถปรับตัวให้เหมาะสมกับทุกสถานการณ์ได้ และใช้ความรู้ความสามารถของตนให้เกิดประโยชน์ต่อการบริหารอย่างมีประสิทธิภาพ

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาจึงทำให้ผู้วิจัยในฐานะครูผู้สอนอยู่ในโรงเรียนเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1กลุ่ม 3 มีความสนใจและต้องการศึกษาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู จำแนกตามเพศ ระดับการศึกษาประสบการณ์การทำงาน และขนาดสถานศึกษา โดยมุ่งหวังว่าข้อมูลที่ได้จะเป็นสารสนเทศในการนำไปใช้ในการพัฒนาและวางแผนงานในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และเป็นแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำนวัตกรรมในองค์กรต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 กลุ่ม 3
2. เพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 กลุ่ม 3 จำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน และขนาดสถานศึกษา

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ มุ่งศึกษาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ตามการรับรู้ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 กลุ่ม 3 โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยคือครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1 กลุ่ม 3 ประจำปีการศึกษา 2565 จำนวน 565 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง คือครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 กลุ่ม 3 ประจำปีการศึกษา 2565 จำนวน 350 คน ผู้วิจัยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป G*Power 3.1 และใช้การสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิแบบมีสัดส่วน (Stratified random sampling) เพื่อเก็บข้อมูลโดยแบ่งขนาดตามสถานศึกษา โดยสถานศึกษาขนาดใหญ่ 280 คน สถานศึกษาขนาดกลาง 195 คน และสถานศึกษาขนาดเล็ก 90 คน

2. เครื่องมือการวิจัย

ผู้วิจัยได้ใช้เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถามมี 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) ประกอบด้วยเพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดของสถานศึกษา และตอนที่ 2 ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู จำนวน 26 ข้อโดยใช้มาตรวัดการประเมินค่า (Rating Scale) แบ่งเป็น 5 ระดับ (Likert, 1961 : 123) คือ 1 = น้อยที่สุด 2 = น้อย 3 = ปานกลาง 4 = มาก 5 = มากที่สุด

ผลการหาค่า IOC = 1.00 จำนวน 26 ข้อ สรุปว่าข้อความทั้งหมดมีค่า IOC มากกว่าหรือเท่ากับ 0.50 หมายความว่า สามารถใช้ข้อความได้ทั้งหมดทุกข้อความ ผู้วิจัยปรับปรุงภาษาในข้อความแต่ละข้อความเล็กน้อยตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ จากนั้นนำแบบสอบถามสำหรับทดลองใช้ (Try Out) กับครูประจำการในสถานศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน เพื่อตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือโดยวิเคราะห์หาความเที่ยง (Reliability) ด้วยวิธีประมาณค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) โดยมีค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.85

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลโดยยื่นหนังสือจากวิทยาลัยนวัตกรรมการศึกษา มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์นเพื่อแจ้งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 สำนักงานบางแวกให้ทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลไปยังสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างใส่รหัสแบบสอบถามแต่ละชุดให้ตรงกับชื่อและหมายเลขประจำตัวของผู้ตอบแบบสอบถามเพื่อสะดวกในการติดตาม ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามไปยังสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างและเก็บรวบรวมข้อมูลได้ 350 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์

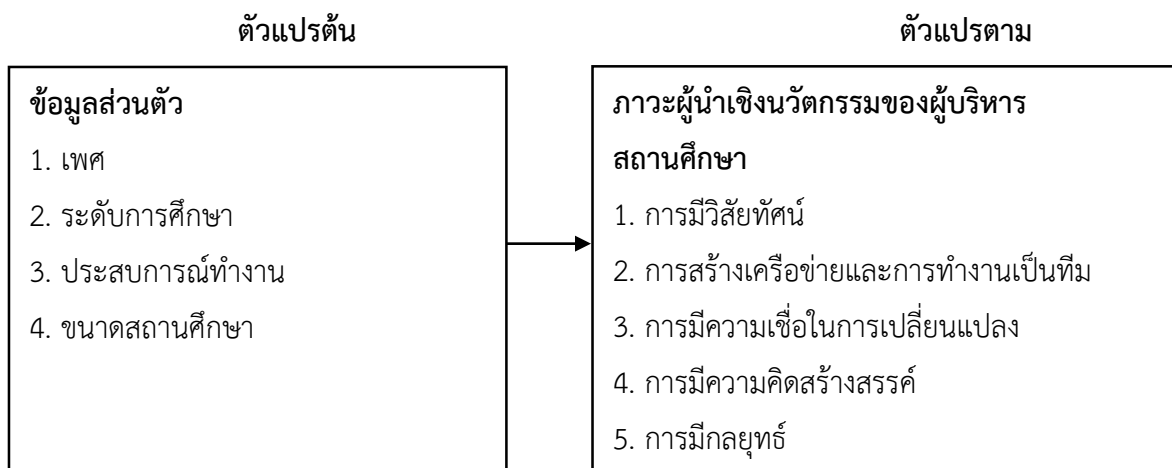
1. ใช้สถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) คือค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เป็นแบบจำแนก 5 ระดับ (Semantic Differential) เป็นรายข้อและรายด้าน โดยยึดเกณฑ์ของลิเคิร์ต (Likert, 1961 : 123) ดังนี้

- คะแนนเฉลี่ย 4.50 – 5.00 หมายถึง มีภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมอยู่ในระดับมากที่สุด
- คะแนนเฉลี่ย 3.50 – 4.49 หมายถึง มีภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมอยู่ในระดับมาก
- คะแนนเฉลี่ย 2.50 – 3.49 หมายถึง มีภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมอยู่ในระดับปานกลาง
- คะแนนเฉลี่ย 1.50 – 2.49 หมายถึง มีภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมอยู่ในระดับน้อย
- คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.49 หมายถึง มีภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมอยู่ในระดับน้อยที่สุด

3. การวิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยในกรณีที่ตัวแปรต้น 2 กลุ่ม ใช้สถิติ Independent t-test กรณีที่ตัวแปรต้นมีมากกว่า 2 กลุ่มขึ้นไปใช้สถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One way ANOVA)

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยเรื่องภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 กลุ่ม 3 มีกรอบแนวคิดในการวิจัยดังแผนภาพที่ 1

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีจำนวน 220 คน คิดเป็นร้อยละ 62.86 มีระดับการศึกษาปริญญาตรี จำนวน 232 คน คิดเป็นร้อยละ 66.29 มีประสบการณ์ทำงานต่ำกว่า 10 ปี จำนวน 162 คน คิดเป็นร้อยละ 46.29 และทำงานในสถานศึกษาขนาดใหญ่จำนวน 174 คน คิดเป็นร้อยละ 49.71

2. การศึกษาระดับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 กลุ่ม 3

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 กลุ่ม 3

(n = 350)

องค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
การมีวิสัยทัศน์	4.04	0.72	มาก
การสร้างเครือข่ายและการทำงานเป็นทีม	4.00	0.77	มาก
การมีความเชื่อในการเปลี่ยนแปลง	3.96	0.75	มาก
การมีความคิดสร้างสรรค์	4.14	0.80	มาก
การมีกลยุทธ์	3.94	0.76	มาก
ภาพรวม	4.02	0.76	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่าครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 กลุ่ม 3 มีการรับรู้ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.02$, S.D. = 0.76) เมื่อพิจารณารายองค์ประกอบจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อยดังนี้ องค์ประกอบการมีความคิดสร้างสรรค์ ($\bar{X} = 4.14$, S.D. = 0.80) องค์ประกอบการมีวิสัยทัศน์ ($\bar{X} = 4.04$, S.D. = 0.72) องค์ประกอบการสร้างเครือข่ายและการทำงานเป็นทีม ($\bar{X} = 4.00$, S.D. = 0.77) องค์ประกอบการมีความเชื่อในการเปลี่ยนแปลง ($\bar{X} = 3.96$, S.D. = 0.75) และองค์ประกอบการมีกลยุทธ์ ($\bar{X} = 3.94$, S.D. = 0.76) ตามลำดับ

2. เปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 กลุ่ม 3 จำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน และขนาดสถานศึกษา

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 กลุ่ม 3 จำแนกตามเพศ

ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม	เพศ	จำนวน	$\bar{X}$	S.D.	t	Sig.
1. การมีวิสัยทัศน์	ชาย	130	4.14	0.67	2.01*	0.05
	หญิง	220	3.98	0.74		
2. การสร้างเครือข่ายและการทำงานเป็นทีม	ชาย	130	4.12	0.70	2.21*	0.03
	หญิง	220	3.93	0.80		
3. การมีความเชื่อในการเปลี่ยนแปลง	ชาย	130	4.08	0.68	2.17*	0.03
	หญิง	220	3.90	0.79		
4. การมีความคิดสร้างสรรค์	ชาย	130	4.22	0.72	1.54	0.12
	หญิง	220	4.09	0.85		
5. การมีกลยุทธ์	ชาย	130	4.06	0.73	2.38*	0.02
	หญิง	220	3.86	0.77		
ภาพรวม	ชาย	130	4.12	0.64	2.26*	0.03
	หญิง	220	3.95	0.72		

หมายเหตุ : * $p < .05$

จากตารางที่ 2 พบว่าครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 กลุ่ม 3 ที่มีเพศต่างกันมีการรับรู้ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมโดยภาพรวมและรายองค์ประกอบแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ยกเว้นองค์ประกอบการมีความคิดสร้างสรรค์ โดยครูชายมีการรับรู้ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมในภาพรวม องค์ประกอบการมีวิสัยทัศน์ การสร้างเครือข่ายและการทำงานเป็นทีม การมีความเชื่อในการเปลี่ยนแปลง และการมีกลยุทธ์มากกว่าครูหญิง = 0.17, 0.16, 0.19, 0.18 และ 0.20 คะแนน (ค่าเฉลี่ยที่ลบกัน) ตามลำดับ

ตารางที่ 3 ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 กลุ่ม 3 จำแนกตามระดับการศึกษา

ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม	ระดับการศึกษา	จำนวน	$\bar{X}$	S.D.	t	Sig.
1. การมีวิสัยทัศน์	ปริญญาตรี	232	4.00	0.71	-1.28	0.20
	สูงกว่าปริญญาตรี	118	4.11	0.75		
2. การสร้างเครือข่ายและการทำงานเป็นทีม	ปริญญาตรี	232	3.95	0.77	-1.57	0.12
	สูงกว่าปริญญาตรี	118	4.09	0.77		
3. การมีความเชื่อในการเปลี่ยนแปลง	ปริญญาตรี	232	3.94	0.72	-0.93	0.35
	สูงกว่าปริญญาตรี	118	4.02	0.82		
4. การมีความคิดสร้างสรรค์	ปริญญาตรี	232	4.12	0.79	-0.44	0.66
	สูงกว่าปริญญาตรี	118	4.16	0.83		
5. การมีกลยุทธ์	ปริญญาตรี	232	3.91	0.75	-1.05	0.29
	สูงกว่าปริญญาตรี	118	4.00	0.80		
ภาพรวม	ปริญญาตรี	232	3.98	0.68	-1.15	0.25
	สูงกว่าปริญญาตรี	118	4.07	0.72		

จากตารางที่ 3 พบว่าครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 กลุ่ม 3 ที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีการรับรู้ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมโดยภาพรวมและรายองค์ประกอบแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 4 ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 กลุ่ม 3 จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน

ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม	ต่ำกว่า 11 ปี		11-20 ปี		21-30 ปี		31 ปีขึ้นไป		F	Sig	Post Hoc
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.			
1. การมีวิสัยทัศน์	3.97	0.70	4.07	0.74	4.02	0.74	4.21	0.74	1.53	0.21	-
2. การสร้างเครือข่ายและการทำงานเป็นทีม	3.93	0.77	4.03	0.79	3.96	0.83	4.20	0.66	1.57	0.20	-
3. การมีความเชื่อในการเปลี่ยนแปลง	3.90	0.72	3.98	0.77	3.97	0.75	4.14	0.82	1.28	0.28	-

ภาวะผู้นำเชิง นวัตกรรม	ต่ำกว่า 11 ปี		11-20 ปี		21-30 ปี		31 ปีขึ้นไป		F	Sig	Post Hoc
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.			
4. การมีความคิด สร้างสรรค์	4.15	0.80	4.12	0.82	4.04	0.83	4.21	0.76	0.38	0.77	-
5. การมีกลยุทธ์	3.89	0.80	3.97	0.72	3.88	0.72	4.08	0.76	0.92	0.43	-
ภาพรวม	3.97	0.68	4.03	0.70	3.98	0.72	4.17	0.69	1.10	0.35	-

จากตารางที่ 4 พบว่าครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 กลุ่ม 3 ที่มีประสบการณ์ทำงานต่างกันมีการรับรู้ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมโดยภาพรวมและรายองค์ประกอบไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 5 ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 กลุ่ม 3 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา

ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม	ขนาดเล็ก		ขนาดกลาง		ขนาดใหญ่		F	Sig	Post Hoc
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.			
1. การมีวิสัยทัศน์	3.72	0.90	3.97	0.73	4.19	0.61	10.03**	0.00	3>1,2
2. การสร้างเครือข่าย และการทำงานเป็นทีม	3.77	0.93	3.90	0.84	4.14	0.63	6.72**	0.00	3>1,2
3. การมีความเชื่อใน การเปลี่ยนแปลง	3.65	0.81	3.89	0.86	4.12	0.61	9.65**	0.00	3>1,2
4. การมีความคิด สร้างสรรค์	3.69	0.85	4.03	0.81	4.35	0.71	17.47**	0.00	3>1,2 2>1
5. การมีกลยุทธ์	3.56	0.80	3.86	0.81	4.11	0.66	12.86**	0.00	3>1,2
ภาพรวม	3.68	0.81	3.93	0.74	4.18	0.56	13.38**	0.00	3>1,2

หมายเหตุ : **p < .01

จากตารางที่ 5 ครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 กลุ่ม 3 ที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาต่างกันมีการรับรู้ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมโดยภาพรวมและรายองค์ประกอบแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยครูที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดใหญ่มีการรับรู้ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมในภาพรวม องค์ประกอบการมีวิสัยทัศน์ การสร้างเครือข่ายและการทำงานเป็นทีม การมีความเชื่อ

ในการเปลี่ยนแปลง การมีความคิดสร้างสรรค์ และการมีกลยุทธ์มากกว่าครูที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดกลาง = 0.25, 0.22, 0.24, 0.23, 0.32 และ 0.25 คะแนน(ค่าเฉลี่ยที่ลบกัน)ตามลำดับ ครูที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดใหญ่มีการรับรู้ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมในภาพรวม องค์ประกอบการมีวิสัยทัศน์ การสร้างเครือข่ายและการทำงานเป็นทีม การมีความเชื่อในการเปลี่ยนแปลง การมีความคิดสร้างสรรค์ และการมีกลยุทธ์มากกว่าครูที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดเล็ก = 0.50, 0.47, 0.37, 0.47, 0.66 และ 0.55 คะแนน(ค่าเฉลี่ยที่ลบกัน) ตามลำดับ และครูที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดกลางมีการรับรู้ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมในองค์ประกอบการมีความคิดสร้างสรรค์มากกว่าครูที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดเล็ก = 0.34 คะแนน(ค่าเฉลี่ยที่ลบกัน)

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยพบว่าประเด็นที่น่าสนใจควรจะนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. ครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 กลุ่ม 3 มีการรับรู้ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 กลุ่ม 3 มีความมุ่งมั่นในการสร้างสรรค์นวัตกรรมให้เหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงต่างๆ โดยมีการกำหนดพันธกิจที่ชัดเจนในการจัดการศึกษาให้เป็นมืออาชีพ มีสมรรถนะด้านภาษา และการใช้เทคโนโลยีเพื่อส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา สอดคล้องกับงานวิจัยของอนุชิต โฉมศรี (2562 : 66) ได้ศึกษาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนมาตรฐานสากลในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ผลการวิจัยพบว่าภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ภริญา สายศิริสุข (2561 : 3) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษา กลุ่มสหวิทยาเขตปัญญาคีสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 4 ผลการวิจัยพบว่าภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารโรงเรียนในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายองค์ประกอบ พบว่าในทุกองค์ประกอบอยู่ในระดับมาก ซึ่งนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1.1 การมีวิสัยทัศน์ พบว่าครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 กลุ่ม 3 มีการรับรู้ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในองค์ประกอบการมีวิสัยทัศน์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษาแสดงถึงความสามารถของผู้นำในการสร้างและสื่อสารวิสัยทัศน์ในอนาคตของสถานศึกษาจะเจริญเติบโตและมีสภาพที่ดีขึ้นจากปัจจุบันอย่างน่าเชื่อถือ น่าสนใจ (Robbin, 2003 : 7) สอดคล้องกับงานวิจัยของวิชุดา บุญเทียม และศิริพงษ์ เสาภายน (2565 : 173-188) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ผลการวิจัยพบว่าความคิดเห็นของครูที่มีต่อ

ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2 พิจารณาการมีวิสัยทัศน์ด้านนวัตกรรมอยู่ในระดับมาก

1.2 การสร้างเครือข่ายและการทำงานเป็นทีมพบว่าครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 กลุ่ม 3 มีการรับรู้ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในองค์ประกอบการสร้างเครือข่ายและการทำงานเป็นทีม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการที่ผู้บริหารสถานศึกษาให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของครูและบุคลากรทางการศึกษาในการระดมความคิด รวมทั้งการจัดหาทรัพยากรในการทำงานเพื่อสร้างความมั่นใจ และเป็นเกราะป้องกันทีมงานในการทำงานเพื่อส่งเสริมให้เกิดนวัตกรรมภายในสถานศึกษา พร้อมทั้งการให้คำปรึกษากับครูและบุคลากรทางการศึกษาเพื่อพัฒนาระบบงาน (Wooi, 2013 : 225-244) สอดคล้องกับงานวิจัยของ WA (2020 : 928-944) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง แนวปฏิบัติในการเป็นภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของการทำงานร่วมกัน : การศึกษาระหว่างผู้บริหารโรงเรียนดัดดซ์ ผลการวิจัยพบว่าภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารในสภาพแวดล้อมที่มีการเปลี่ยนแปลง ความต้องการก็แตกต่างกันมากขึ้นในบริบททางการศึกษา ผู้บริหารจะต้องมีการนำนวัตกรรมการทำงานร่วมกัน ความเป็นผู้นำแบบกระจายมาใช้ในการบริหารให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

1.3 การมีความเชื่อในการเปลี่ยนแปลงพบว่าครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 กลุ่ม 3 มีการรับรู้ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในองค์ประกอบการมีความเชื่อในการเปลี่ยนแปลง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการที่ผู้บริหารสถานศึกษามีการเชื่อมโยงความรู้ในแขนงต่างๆ เพื่อนำมาใช้ในการเปลี่ยนแปลงสถานศึกษาสอดคล้องกับ Burns (1978 : 5) ที่กล่าวว่าสถานศึกษามีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา และความท้าทายต่อการรับมือการเปลี่ยนแปลงค่อยๆ เพิ่มมากขึ้นทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีการพัฒนาความรู้มาใช้ในการพัฒนาที่เปลี่ยนแปลงไป และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุจิตรา หนูงาม (2562 : 8) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ นนทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ผลการวิจัยพบว่าภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมด้านการมีวิสัยทัศน์การเปลี่ยนแปลงโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเป็นอันดับแรก เพราะว่าผู้บริหารเป็นผู้นำการบูรณาการทักษะใหม่เข้ามาเชื่อมโยงความรู้ในแขนงต่างๆ ทำให้สามารถพัฒนาสถานศึกษาให้บรรลุตามเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.4 การมีความคิดสร้างสรรค์พบว่าครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1 กลุ่ม 3 มีการรับรู้ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในองค์ประกอบการมีความคิดสร้างสรรค์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการที่ผู้บริหารสถานศึกษาเปิดโอกาสให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาได้สร้างสรรค์ผลงานนวัตกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อสถานศึกษาด้วยการกระตุ้นให้ครูแสดงความคิดเห็น ทำให้รู้สึกว่ปัญหาที่เกิดขึ้นเป็นสิ่งที่ท้าทาย แม้บางปัญหาจะมีอุปสรรคแต่สามารถเอาชนะได้จากความร่วมมือของครูทุกคนช่วยเหลือซึ่งกันและกัน (Bass and Avolio, 1994 : 33) สอดคล้อง

กับงานวิจัยของ Khawla and Abdul (2020 : 150-156) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง แบบจำลองโครงสร้างของ คุณสมบัติความเป็นผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในด้านความคิดสร้างสรรค์ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อความคิดสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ได้แก่ คุณลักษณะความเป็นผู้นำเชิงนวัตกรรมที่มีการยอมรับความเสี่ยง การเปิดโอกาสให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาได้สร้างสรรค์ผลงานนวัตกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อสถานศึกษา

1.5 การมีกลยุทธ์พบว่าครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 กลุ่ม 3 มีการรับรู้ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในองค์ประกอบการมีกลยุทธ์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการที่ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถกำหนดเป้าหมาย กิจกรรมต่างๆ ที่สามารถสร้างนวัตกรรมได้จนเป็นที่ยอมรับสอดคล้องกับ Weiss and Legrand (2011 : 37) ที่กล่าวว่าผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องมีความฉลาดทางนวัตกรรมเพื่อช่วยให้สามารถตอบสนอง และแก้ไขปัญหาในสถานการณ์จริงได้ดีขึ้น และช่วยให้เกิดนวัตกรรมในสถานศึกษาขึ้นอีกด้วย และสอดคล้องกับงานวิจัยของ พิสิฐวิวัฒน์ กลิ่นไธสงค์ (2559 : 4) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการพัฒนาตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาผลการวิจัยพบว่าองค์ประกอบการมีกลยุทธ์มีค่าน้ำหนักมาก หมายถึงผู้บริหารสถานศึกษามีการนำการมีกลยุทธ์ไปปฏิบัติทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติมีความสำคัญต่อความสำเร็จต่อการปฏิบัติงานในสถานศึกษา

2. ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 กลุ่ม 3 จำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และขนาดสถานศึกษา ซึ่งสามารถอภิปรายได้ดังนี้

2.1 ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 กลุ่ม 3 จำแนกตามเพศ แตกต่างกันจะมีการรับรู้เกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยครูชายมีการรับรู้ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมมากกว่าครูหญิงทั้งนี้อาจเนื่องมาจากภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมจะขับเคลื่อนไปพร้อมกับเทคโนโลยีและครูหญิงมีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศแตกต่างจากครูชาย สอดคล้องกับงานวิจัยของ พรพิมล อินทรรักษา (2564 : 115-129) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4 ผลการวิจัยพบว่าผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมจำแนกตามเพศแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

2.2 ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 กลุ่ม 3 จำแนกตามระดับการศึกษา แตกต่างกันจะมีการรับรู้เกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารมีการประเมินเพื่อพัฒนาตนเองมีความสามารถ

ที่จะสร้างความเชื่อมั่นและให้การสนับสนุนบุคคลเพื่อให้บรรลุเป้าหมายของสถานศึกษา สร้างบรรยากาศให้เกิดความสร้างสรรค์กล้าที่จะเสี่ยงนำเอาความคิดดีๆ ไปพัฒนา รวมทั้งการใช้รางวัลเป็นตัวกระตุ้นให้บุคลากรขององค์กรได้สร้างสรรค์งาน (Keith, 2011 : 1) ทำให้ครูที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกันมองเห็นปัญหาและรับรู้ปัญหาได้ไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของสุพรรณ แก้วสีหมอง (2565 : 420-433) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามความคิดเห็นของครูในโรงเรียนกลุ่มสหวิทยาเขตฉะเชิงเทรา จังหวัดฉะเชิงเทรา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ผลการวิจัยพบว่าภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามความคิดเห็นของครูจำแนกตามระดับการศึกษาในภาพรวมไม่แตกต่าง

2.3 ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 กลุ่ม 3 จำแนกตามประสบการณ์ทำงานแตกต่างกันจะมีการรับรู้เกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากภายใต้วิสัยทัศน์ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 ได้กำหนดให้มีการจัดการศึกษาวิถีใหม่บนพื้นฐานความหลากหลายสู่เป้าหมายความเป็นหนึ่งด้วยวิสัยทัศน์ดังกล่าวสถานศึกษาจึงต้องมีการวางแผนกลยุทธ์ และแผนปฏิบัติการสนองวิสัยทัศน์นี้ ครูในสถานศึกษาจึงได้เรียนรู้การทำงาน และทำงานร่วมกันกับผู้บริหารอย่างใกล้ชิด ทำให้ครูที่มีประสบการณ์ทำงานแตกต่างกันมองเห็นปัญหา และรับรู้ปัญหาได้ไม่แตกต่างกัน ผลการดำเนินงานจึงไม่มีประเด็นที่แตกต่าง สอดคล้องกับงานวิจัยของปรีวัฒน์ ยืนยง (2563 : 330-332) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา วิทยาลัยเทคนิคอุบลราชธานี ผลการวิจัยพบว่าภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา วิทยาลัยเทคนิคอุบลราชธานี จำแนกตามประสบการณ์ทำงานไม่แตกต่างกัน

2.4 ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 กลุ่ม 3 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา พบว่าครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานครเขต 1 กลุ่ม 3 ที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาแตกต่างกันจะมีการรับรู้เกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมจำเป็นต้องอาศัยปัจจัยทางด้านงบประมาณในการสร้างสรรค์นวัตกรรมใหม่ๆ และด้านบุคลากรที่เพียงพอ แต่เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 ของกลุ่มบริหารงานบุคคล และกลุ่มบริหารงานการเงินและสินทรัพย์ ต้องจัดสรรบุคลากร และเงินอุดหนุนรายหัวตามขนาดสถานศึกษามีขนาดแตกต่างกันทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาขนาดใหญ่สามารถใช้ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมได้เต็มศักยภาพมากกว่าผู้บริหารขนาดกลางและขนาดเล็ก สอดคล้องกับงานวิจัยของวิชุดา บุญเยี่ยม และศิริพงษ์ เสาภายน (2565 : 173-188) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ผลการวิจัยพบว่าความคิดเห็นของครูที่มีต่อภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 จำแนกตามขนาดสถานศึกษาแตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 กลุ่ม 3 ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1.1 ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการกำหนดการทำงานอย่างเป็นขั้นตอนให้ชัดเจนเกี่ยวกับการบริหารด้านบุคคล เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานของครูส่งผลให้เกิดผลลัพธ์หรือบรรลุประสงค์ของสถานศึกษา

1.2 ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการวางแผนการจัดสรรงบประมาณในแผนการศึกษาประจำปีไว้ล่วงหน้าเพื่อให้เกิดความคล่องตัวในการทำงานของครู

1.3 ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการบูรณาการความรู้ทุกแขนงทำงานด้านการบริหารงานบุคคลให้มีความทันสมัย เป็นระบบ และรวดเร็ว

1.4 ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรเกิดการสร้างสรรค์งานโดยการจัดงานประกวดการแข่งขันสื่อนวัตกรรม หรือโครงการแผนงานประจำปีในการสร้างนวัตกรรมใหม่ๆ เพื่อสนับสนุนให้ครูได้มีการค้นคว้าหาแนวทางใหม่ๆ นำมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานอย่างสร้างสรรค์

1.5 ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการสำรวจการใช้นวัตกรรมและประเมินผลการใช้เพื่อกำหนดเป้าหมาย วัตถุประสงค์ในการสร้างนวัตกรรมให้ตรงกับความต้องการ รวมทั้งมีการประเมินผลการใช้นวัตกรรมเพื่อทำการปรับปรุง และแก้ไขให้ตรงตามความต้องการของผู้ใช้นวัตกรรม

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา

2.2 ควรศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา

เอกสารอ้างอิง

- ดาราวดี บรรจงช่วย (2560). *ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ในจังหวัดชุมพร*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการ บริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- ปรีวัฒน์ ยืนยง (2563). *ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา วิทยาลัยเทคนิคอุบลราชธานี. วารสารนวัตกรรมการศึกษาและการวิจัย*. 4 (3), 330-332.
- พรพิมล อินทรรักษา. (2564). *แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4. วารสารพุทธสังคมวิทยา บริหารคน*. 6 (3), 115-129.
- พาสนา จุลรัตน์. (2561). *การจัดการเรียนรู้สำหรับผู้เรียนในยุค Thailand 4.0. Veridian E-Journal, Silpakorn Univwesity*. 11 (2), 2363-2380.
- พลีธวัชวัน กลิ่นไธสงค์ (2559). *การพัฒนาตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยขอนแก่น*.
- ภริญา สายศิริสุข (2561). *ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษากลุ่มสหวิทยาเขตปทุม ภาคี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 4. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตร มหาบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์*.
- วิชุดา บุญเทียม และศิริพงษ์ เสาภายใน. (2565). *ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาตามความ คิดเห็นของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2. วารสาร มจ รมนุษยศาสตร์บริหารคน*. 8 (1), 173-188.
- ศิริรักษ์ บุญพร้อมรักษา และคณะ. (2564). *บทบาทของผู้นำยุคใหม่ที่มีผลต่อการจัดการองค์การบนฐานวิถี ชีวิตใหม่. วารสารวิทยาการจัดการบริหารคน*. 23 (2), 257-266.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579*. กรุงเทพมหานคร : พริกหวานกราฟฟิค .
- สุจิตรา หนูงาม (2562). *ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพการปฏิบัติงานของครูโรงเรียน เตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ นนทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์*.
- สุพรรณษา แก้วสีหมอก (2565). *ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามความ คิดเห็นของครูในโรงเรียนกลุ่มสหวิทยาเขตนวลจันทร์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2. วารสารร้อยแก่นสาร*. 7 (8), 420-433.

อนุชิต โฉมศรี. (2562). *ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนมาตรฐานสากลในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1*. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์.บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

Bass, B. M. and Avolio, B. J. (1994). *Improving organizational effectiveness through transformational leadership*. Thousand Oaks, California : Sage.

Burns, J. (1978). *Leadership*. New York : Harper and Row.

Keith, B. (2011). *Strategic planning : a practical guide to strategy formulation and execution*. SanBarbara, California : Pager.

Khawla, A. K. Y. A. and Abdul, J. O. (2020). Structural Model of Principals' Innovative Leadership Attributes on Managerial Creativity. *International Journal of Sustainable Construction Engineering and Technology*, 11 (2), 150-156.

Likert, R. (1961). *New Patterns of Management*. New York : McGraw-Hill.

Robbins, S. P. (2003). *Organizational behavior*. (10rd ed.) San Diego : Prentice Hall.

WA, D. J. et al. (2020). Leadership practices in collaborative innovation : A study among Dutch school principals. *Education Management Administration & Leadership*, 50 (6), 928-944.

Weiss, S. and Legand, P. (2011). *Innovative intelligence*. Ontario : John Wiley & Sons.

Wooi, S.C. (2013). The moderating effect of long-term orientation on the timing and types of rewards. *Managing Service Quality. An International Journal*, 23 (3), 225-244.

การจัดการลูกค้าสัมพันธ์ คุณภาพการบริการ และการรับรู้คุณค่าตราสินค้า ที่ส่งผล
ต่อความภักดีของลูกค้า ในอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์

เขตเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก

**Customer Relationship Management Service Quality And Brand Equity
Affect Customer Loyalty In The Electronics Industry
Sector: Eastern Economic**

สุดา ตอแก้ว และ เจษฎา วงศ์แสนสุขเจริญ

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

Suda Tokaew and Jedsada Wongsansukcharoen

Kasetsart University, Thailand

Corresponding Author, E-mail : suda.t@ku.th

บทคัดย่อ

จากการทบทวนวรรณกรรมพบว่างานวิจัยส่วนใหญ่จะเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยใช้การวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research Method) โดยเน้นศึกษาผลกระทบของการจัดการลูกค้าสัมพันธ์ คุณภาพการบริการ การรับรู้คุณค่าตราสินค้า ที่มีต่อความภักดีของลูกค้า โดยพบว่า มีนักวิชาการที่นำปัจจัยด้าน การจัดการลูกค้าสัมพันธ์ คุณภาพการบริการ และการรับรู้คุณค่าตราสินค้า มาศึกษาถึง ผลกระทบต่อผลต่อความภักดีของลูกค้าโดยที่เมื่อศึกษางานวิจัยของนักวิชาการเหล่านั้นจะพบว่า ปัจจัยการจัดการลูกค้าสัมพันธ์มีผลกระทบต่อผลต่อความภักดีของลูกค้า ในด้านความตั้งใจซื้อซ้ำและ ความตั้งใจซื้อของลูกค้า รวมถึงปัจจัยด้านคุณภาพการบริการ ที่เป็นปัจจัยสำคัญ โดยพบว่ามีผลกระทบต่อผลต่อความภักดีของลูกค้า และมีผลกระทบต่อผลการรับรู้คุณค่าตราสินค้า และปัจจัยด้านการรับรู้คุณค่าตราสินค้า มีผลกระทบต่อผลต่อความภักดีของลูกค้า

คำสำคัญ: การจัดการลูกค้าสัมพันธ์; คุณภาพการบริการ; การรับรู้คุณค่าตราสินค้า; ความภักดีของลูกค้า

Abstracts

The literature review revealed that most of the research was quantitative. (Quantitative Research) using survey research (Survey Research Method) with an emphasis on studying the impact of customer relationship management. service quality brand awareness with the loyalty of customers. It was found that there were academics who brought customer relationship management service quality and perceived brand value to study the impact on customer loyalty. When studying the research of those academics, it was found Customer relationship

* วันที่รับบทความ : 12 ธันวาคม 2565; วันที่แก้ไขบทความ 3 มกราคม 2566; วันที่ตอบรับบทความ : 5 มกราคม 2566

Received: December 12 2022; Revised: January 3 2023; Accepted: January 5 2023

management service quality and perceived brand value to study the impact on customer loyalty. When studying the research of those academics, it was found Customer relationship management factors affect customer loyalty. in terms of repeat purchase intention and customer purchase intent including service quality factors that is an important factor It was found to have an impact on customer loyalty. and affects the perception of brand value and brand recognition factors It has an impact on customer loyalty.

Keywords: Customer Relationship; Management Service; Quality Brand Awareness; Customer Loyalty.

บทนำ

การศึกษาเรื่อง การจัดการลูกค้าสัมพันธ์ คุณภาพการบริการ และการรับรู้คุณค่าตราสินค้า ที่ส่งผลต่อความภักดีของลูกค้า ในอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ เขตเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก ผู้วิจัยได้ทำการกำหนดวัตถุประสงค์หลักในการศึกษา ไว้ดังนี้

1.เพื่อศึกษาระดับ การจัดการลูกค้าสัมพันธ์ คุณภาพการบริการ และการรับรู้คุณค่าตราสินค้า และความภักดีของลูกค้า ในอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ เขตเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก

2.เพื่อศึกษาอิทธิพลของการจัดการลูกค้าสัมพันธ์ คุณภาพการบริการ การรับรู้คุณค่าตราสินค้าของผู้ส่งมอบปัจจัยการผลิต ที่ส่งผลต่อความภักดีของลูกค้า ในอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ เขตเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก

แนวคิดการจัดการลูกค้าสัมพันธ์

การจัดการลูกค้าสัมพันธ์ (Customer Relationship Management - CRM) คือ กลยุทธ์ที่เน้นหลักการสร้างและรักษาความภักดีของลูกค้าที่มีมูลค่าสำหรับองค์กร โดยยึดมั่นในกระบวนการได้มาซึ่งลูกค้า การสงวนรักษาและการสร้างความมั่นใจว่าลูกค้าจะใช้ผลิตภัณฑ์และบริการขององค์กรมากกว่าคู่แข่ง เป็นการสร้างกระบวนการเชิงเหตุผลด้วยการทำความเข้าใจ การคาดการณ์เกี่ยวกับความต้องการส่วนบุคคล รวมถึงการดูแลในสิ่งที่เกี่ยวข้องหรือมีผลกระทบต่อลูกค้า (Brown, 2000 : 6) การบริหารลูกค้าสัมพันธ์ไม่ได้มุ่งเน้นเฉพาะการขายผลิตภัณฑ์หรือบริการเท่านั้น แต่ให้ความสำคัญกับความต้องการตลอดจนการสร้างความสัมพันธ์อันดีกับลูกค้าอย่างเฉพาะเจาะจงเพื่อการธำรงรักษาลูกค้าให้คงอยู่กับองค์กร

ลูกค้า คือ องค์กรประกอบที่สำคัญของบริษัทและองค์กรต่างๆ ดังนั้นจึงใช้หลักการจัดการที่มุ่งเน้นลูกค้าเป็นศูนย์กลาง เมื่อลูกค้ามีความสำคัญต่อการดำรงอยู่ของบริษัทและองค์กร ลูกค้าจึงได้รับความสำคัญเนื่องจากลูกค้ามีความต้องการที่แตกต่างกัน แม้ว่าลูกค้าทุกคนล้วนต้องการการบริการที่ดี แต่ลูกค้าให้คำนิยามของบริการที่ดีแตกต่างกัน ฉะนั้นองค์กรต้องให้ความสำคัญต่อการสร้างคุณค่าเพิ่ม (Value Added) ด้วยการยกระดับการให้บริการ ผลตอบแทนพิเศษ และปฏิสัมพันธ์ที่เหมาะสมเพื่อให้เกิดความพึงพอใจแก่ลูกค้า

แต่การมุ่งสร้างความพึงพอใจเพียงประการเดียวยังไม่เพียงพอ ความพึงพอใจต้องเป็นความสัมพันธ์และความรักดีด้วย เพราะหากองค์กรสามารถรักษาลูกค้าให้อยู่กับองค์กรได้มากขึ้นแม้เพียง 5 เปอร์เซ็นต์ องค์กรนั้นสามารถรับผลกำไรระยะยาวเพิ่มขึ้น 25 ถึง 100 เปอร์เซ็นต์ แต่ถึงอย่างไรการได้ลูกค้ารายใหม่ก็ยังจำเป็นต่อทุกองค์กร หลายองค์กรพยายามแสวงหากลยุทธ์การตลาดเพื่อให้บรรลุเป้าหมายใน 2 ส่วน ได้แก่ การดึงดูดลูกค้าใหม่ด้วยการสร้างคุณค่าและการรักษาลูกค้าเดิมด้วยการสร้างความพึงพอใจ

กล่าวโดยสรุปคือ การจัดการลูกค้าสัมพันธ์ หมายถึง การสร้างความสัมพันธ์กับลูกค้าโดยใช้เทคโนโลยีและการใช้บุคลากรอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อเพิ่มระดับการให้บริการแก่ลูกค้า สร้างความเข้าใจในความต้องการของลูกค้ารวมทั้งตอบสนองต่อความต้องการของลูกค้าทั้งในด้านผลิตภัณฑ์ และการบริการ

องค์ประกอบของการบริหารลูกค้าสัมพันธ์

วิระพงศ์ จันทรสนาม (2551 : 4) ได้นำเสนอ องค์ประกอบหลักของการจัดการลูกค้าสัมพันธ์ จะมุ่งเน้นที่กิจกรรมการสื่อสารแบบสองทาง โดยองค์ประกอบหลักของการบริหารลูกค้าสัมพันธ์ Lawson-Body and Limayem (2004 : 428-448) คือการจัดระบบลำดับเหตุการณ์สำคัญต่าง ๆ ประกอบด้วย

1. การติดตามลูกค้า (Customer Prospecting) คือ การเสาะแสวงหาศึกษาความต้องการความเป็นของลูกค้านใหม่และได้มีการทำสำรวจเก็บรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ เพื่อเตรียมผลิตภัณฑ์และสิ่งที่ดึงดูดใจสำหรับลูกค้า
 2. สัมพันธภาพกับลูกค้า (Relations with Customers) คือ การเริ่มต้นการพัฒนาการรักษาและการสร้างช่องทางการติดต่อสื่อสารเพื่อรองรับลูกค้าให้รู้สึกดียิ่งขึ้นไป
 3. การบริหารการสื่อสารระหว่างกัน (Interactive Management) คือมีการติดต่อโต้ตอบเชื่อมโยงแลกเปลี่ยนข้อเสนอแนะการปฏิสัมพันธ์กันระหว่างลูกค้ากับองค์กร
 4. การเข้าใจความคาดหวังของลูกค้า (Understanding Customer Expectations) คือกระบวนการทางธุรกิจที่สร้างมวลความรู้เกี่ยวกับความคาดหวังความจำเป็นของลูกค้าเตรียมผลิตภัณฑ์การบริการที่ดีที่สุดสำหรับลูกค้า
 5. การทำให้เฉพาะเจาะจงบุคคล (Personalization) คือ การมอบหมายให้แต่ละสายงานธุรกิจนำเสนอลูกค้าและพัฒนาหรือเตรียมผลิตภัณฑ์เฉพาะให้พิเศษสำหรับลูกค้าเป็นการเฉพาะเจาะจง
- แนวความคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับคุณภาพการบริการ

Gronroos (1990 : 17) ให้ความหมายของคุณภาพการให้บริการว่าสามารถจำแนกได้ 2 ลักษณะ คือ คุณภาพเชิงเทคนิค (Technical Quality) ที่เกี่ยวกับผลลัพธ์หรือสิ่งที่ผู้รับบริการได้รับจากบริการนั้น โดยสามารถที่จะวัดได้เหมือนกับการประเมินด้านคุณภาพของผลิตภัณฑ์ (Product Quality) ส่วนคุณภาพเชิงหน้าที่ (Functional Quality) นั้นเป็นเรื่องที่มีความเกี่ยวข้องกับการประเมิน

Zeithaml (1990 : 75-81) ให้ความหมายของคุณภาพการบริการว่าถือเป็นแนวคิดพื้นฐานในการประเมินคุณภาพการให้บริการลูกค้าที่เกิดจากความคาดหวังของลูกค้าหรือผู้รับบริการที่มีต่อบริการนั้นที่ระดับใดระดับหนึ่ง ซึ่งในความเป็นจริงผู้ให้บริการอาจผลิตสินค้าหรือให้บริการที่แตกต่างกับความคาดหวังซึ่งเป็นได้ทั้งในกรณีพอดีหรือสูงกว่าความคาดหวังทำให้ลูกค้าประเมินว่าสินค้าหรือ บริการที่ได้รับ มีคุณภาพสูงและกรณีบริการที่ได้รับต่ำกว่าที่ลูกค้าคาดหวัง ทำให้ลูกค้าประเมินว่าสินค้าหรือบริการนั้นมีคุณภาพต่ำไปด้วยหรือกล่าวได้ว่า คุณภาพคือ ผลลัพธ์หรือบริการที่ดีที่สุด โดยมีคุณค่าและมีความเหมาะสมตรงตามความต้องการของผู้ใช้บริการ ซึ่งเกิดจากการเปรียบเทียบระหว่างความคาดหวังและการรับรู้ในการให้บริการหรือสินค้า ซึ่งหากผู้รับบริการได้รับการบริการเป็นไปตามที่คาดหวังก็จะกล่าวได้ว่าเป็นการบริการมีคุณภาพ

Parasuraman, Zeithaml and Berry (1988 : 148) ได้ทำการศึกษา คุณภาพและการจัดการคุณภาพการบริการมาตั้งแต่ปี 1983 ในขณะที่ได้เริ่มทำการศึกษาวิจัยที่เกี่ยวข้องนั้นยังไม่พบว่ามีการศึกษาเรื่องคุณภาพการบริการมากนัก พบแต่งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพของสินค้า จากนั้นจึงเริ่มทำการวิจัยโดยร่วมกันทำการวิจัยเชิงสำรวจเกี่ยวกับคุณภาพการบริการ โดยใช้เวลาทำศึกษานานถึง 7 ปี หรือตั้งแต่ 1983-1990 โดยได้แบ่งออกเป็น 4 ระยะ เริ่มจากการวิจัยเชิงคุณภาพในกลุ่มผู้รับบริการและผู้ให้บริการของบริษัทชั้นนำหลายแห่ง และนำผลที่ได้มาใช้ในการพัฒนารูปแบบคุณภาพการบริการ ต่อมาเป็นวิจัยเชิงประจักษ์โดยมุ่งศึกษาที่ผู้รับบริการโดยเฉพาะ ซึ่งได้มีการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวัดคุณภาพการบริการที่เรียกว่า SERVQUAL (Service Quality) และต่อจากนั้นจึงได้มีการปรับปรุง

เกณฑ์ที่ใช้ในการตัดสินคุณภาพการบริการตามการรับรู้ และความคาดหวังของผู้รับบริการ โดยผลลัพธ์ที่เกิดจากการที่ผู้ให้บริการประเมินคุณภาพการบริการ ซึ่งเรียกว่าคุณภาพของการบริการที่ผู้ให้บริการรับรู้ (Perceived Service Quality) จะเกิดขึ้นหลังจากที่ผู้ให้บริการได้รับบริการแล้ว ซึ่งได้กำหนดเกณฑ์ในการประเมินคุณภาพการบริการไว้ทั้งหมด 5 ด้าน เรียกว่า RATER และเครื่องมือในการวัดคุณภาพการให้บริการ ประกอบด้วย 22 รายการ ซึ่งกระจายมาจากคุณภาพการบริการทั้ง 5 ด้าน ดังนี้

1. ความน่าเชื่อถือ (R: Reliability) หมายถึงผู้ให้บริการต้องแสดงให้เห็นถึงความน่าเชื่อถือให้บริการตามที่สัญญาไว้ตรงตามความต้องการของผู้รับบริการ ไม่มีความผิดพลาด มีเครื่องมือในการวัดคุณภาพการให้บริการ ประกอบด้วย
2. การสร้างความมั่นใจ (A: Assurance) หมายถึงผู้ให้บริการต้องสร้างความมั่นใจให้กับ ผู้รับบริการเมื่อผู้รับบริการมาติดต่อด้วยความสุภาพอ่อนน้อม และมีความรู้ในงานบริการเป็นอย่างดี โดยมีเครื่องมือในการวัดคุณภาพการให้บริการ
3. รูปลักษณ์ทางกายภาพ (T: Tangibles) หมายถึง สิ่งอำนวยความสะดวกอุปกรณ์ต่าง ๆ ดูสวยงาม ทันสมัย บุคลากรมีบุคลิกภาพแบบมืออาชีพ มีเครื่องมือในการวัดคุณภาพการให้บริการ

4. การดูแลเอาใจใส่ (E: Empathy) หมายถึงการให้ความสนใจและเข้าใจในความต้องการของผู้รับบริการอย่างเอาใจใส่และถือประโยชน์ของผู้รับบริการเป็นสำคัญ มีเครื่องมือในการวัดคุณภาพการให้บริการ

5. การตอบสนอง (R: Responsiveness) หมายถึง ความตั้งใจที่แสดงถึงความพร้อม ยินดีให้บริการเสมอและรวดเร็ว เมื่อผู้รับบริการเข้ามาติดต่อ ซึ่งมีเครื่องมือในการวัดคุณภาพการให้บริการ

จากทฤษฎีข้างต้นที่ได้กล่าวมานี้ ผู้วิจัยจึงสรุปได้ว่า คุณภาพการให้บริการ คือ ความสามารถในการตอบสนองความต้องการให้แก่ลูกค้า คุณภาพของบริการ จะสร้างความแตกต่างของธุรกิจให้เหนือกว่าคู่แข่งชั้นได้ โดยการเสนอคุณภาพการให้บริการที่ตรงกับความคาดหวังของลูกค้าเป็นสิ่งที่ควรกระทำ เพราะลูกค้าจะพอใจเมื่อได้รับสิ่งที่ต้องการและในรูปแบบที่ต้องการ และลูกค้าจะเกิดความพึงพอใจในการใช้บริการอันจะส่งผลต่อความภักดีต่อองค์กรของลูกค้าต่อไป

แนวความคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการรับรู้คุณค่าตราสินค้า

Aaker (1991) กล่าวว่า ความหมายของการตระหนักในการรับรู้คุณค่าตราสินค้าว่าเป็น ความสามารถของลูกค้าที่ระลึกถึงหรือจดจำตราสินค้าซึ่งการตระหนักนี้ในตราสินค้าเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่มีความสำคัญในการสร้างคุณค่าให้กับตราสินค้า ถ้าลูกค้าเกิดการตระหนักหรือรู้จักตราสินค้ามากเท่าไร ยิ่งทำให้ลูกค้าเกิดความคุ้นเคยกับตราสินค้ามากขึ้น ซึ่งความคุ้นเคยจะนำไปสู่การไว้วางใจในตราสินค้า และนำไปสู่การตัดสินใจเลือกซื้อสินค้าและยังตราสินค้าเป็นที่รู้จักมากตราสินค้ายิ่งมีโอกาสถูกเลือกซื้อเป็นอันดับแรก

จากการศึกษาความหมายของคุณค่าตราสินค้าและคุณค่าตราสินค้าในมุมมองของลูกค้าซึ่งแนวคิดคุณค่าตราสินค้าของ Aaker (1991) ได้อธิบายองค์ประกอบของคุณค่าตราสินค้าจะประกอบด้วย 5 องค์ประกอบคือ

1. การรับรู้คุณค่าตราสินค้า (Brand Awareness) การรู้จักตราสินค้า คือ การที่ลูกค้าสามารถระลึกหรือจดจำตราสินค้าได้ ซึ่งชื่อของตราสินค้านั้นเป็นหน่วยที่อยู่ในความทรงจำภายในจิตใจของลูกค้า ซึ่งถือเป็นองค์ประกอบหนึ่งในเรื่องคุณค่าตราสินค้า และจัดว่าเป็นจุดเริ่มต้นที่ทำให้เกิดพฤติกรรมการซื้อของลูกค้า

2. คุณภาพที่ถูกรับรู้ (Received Quality) โดย Aaker (1991) อธิบายว่าคุณภาพที่ถูกรับรู้ หมายถึงความรู้สึกของลูกค้าที่รับรู้และรู้สึกได้ถึงคุณภาพที่เหนือกว่าของสินค้าหรือบริการ ซึ่งเป็นสิ่งที่ไม่สามารถสัมผัสได้ในรูปแบบรูปธรรม แต่จะสัมผัสได้ในรูปแบบนามธรรม ซึ่งคุณภาพที่ถูกรับรู้ยังสามารถช่วยสร้างความแตกต่าง (Differentiation) และกำหนดตำแหน่งหรือ จุดยืน (Positioning) ให้กับตราสินค้า อีกทั้งยังให้เจ้าของตราสินค้าตั้งราคาในระดับที่สูงและเป็นราคาที่ลูกค้ายอมรับ

3. การเชื่อมโยงกับตราสินค้า (Brand Association) คุณค่าตราสินค้าจะเกิดจากการเชื่อมโยงที่ลูกค้ามีต่อตราสินค้า ความเชื่อมโยงเหล่านี้อาจรวมถึงรูปลักษณ์ผลิตภัณฑ์ นวัตกรรมคุณภาพ ความเป็นสากล

ระดับโลกการมุ่งที่ลูกค้าความมีชื่อเสียงหรือการมีสัญลักษณ์เฉพาะตัวการเชื่อมโยงกับตราสินค้าเป็นสิ่งที่ธุรกิจต้องการให้ตราสินค้ายืนหยัดในใจลูกค้า

4. ความภักดีต่อตราสินค้า (Brand Loyalty) เป็นความภักดีที่ลูกค้ามีให้กับตราสินค้าถือว่าเป็นสิ่งสำคัญที่สุดของคุณค่าตราสินค้า กล่าวคือ หากลูกค้าไม่เห็นความแตกต่างของสินค้าและตราสินค้าก็จะเป็นเหตุผลให้ลูกค้าตัดสินใจเลือกซื้อตราสินค้าอื่น แต่ถ้าลูกค้ามีความภักดีต่อตราสินค้าในระดับสูง ลูกค้ามีการซื้อสินค้าอย่างต่อเนื่องมีประสบการณ์ต่อ การใช้ตราสินค้าก็สามารถลดต้นทุน ทางการตลาดให้กับตราสินค้า มีอำนาจในการต่อรองกับร้านค้าและยังช่วยปกป้องตราสินค้าต่อการคุกคามจากคู่แข่ง

5. สินทรัพย์ของตราสินค้า (Proprietary Brand Assets) สินทรัพย์อื่น ๆ ของตราสินค้า หมายถึง สิทธิบัตร เครื่องหมายการค้าและความสัมพันธ์ กับช่องทางการจัดจำหน่ายสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้จะช่วยปกป้องการลอกเลียนแบบที่จะให้เกิดความสับสนจากบริษัทคู่แข่ง สินทรัพย์และตราสินค้าจึงเป็นสิ่งที่บริษัทต้องสร้างให้เกิดความสัมพันธ์กันเพื่อให้เกิดคุณค่าสูงสุดกับตราสินค้า สิ่งเหล่านี้จะสามารถช่วยสร้างความได้เปรียบเชิงการแข่งขันเหนือคู่แข่งได้

แนวคิดและทฤษฎีเรื่องความภักดี

Lach, Marimon, Almeida and Bernardo (2013 : 23-31) ได้กล่าวไว้ว่า ความภักดีของลูกค้า คือ ข้อผูกมัดที่แสดงถึงความตั้งใจในการซื้อซ้ำอย่างสม่ำเสมอในอนาคต

Balakrishnan, Dahnil and Yi (2014 : 6) ได้กล่าวไว้ว่า ความภักดีของลูกค้าเป็นสิ่งที่ทำให้ลูกค้ายึดติดอยู่กับตราสัญลักษณ์ของธุรกิจ และส่งผลต่อความถี่ในการซื้อซ้ำ

Das (2014 : 407-414) ได้กล่าวไว้ว่า ความภักดีของลูกค้าเกี่ยวข้องกับทัศนคติของที่มีต่อสินค้าและบริการ นำไปสู่การตัดสินใจในการซื้อสินค้าหรือบริการในอนาคต

Oliver (1999 : 33-44) ได้กล่าวไว้ว่า ความภักดี คือ ข้อผูกพันอย่างลึกซึ้งที่จะให้การอุปถัมภ์หรือซื้อซ้ำในการซื้อบริการที่ตนเองพึงพอใจอย่างเป็นประจำในอนาคต ซึ่งจะเป็นลักษณะการซื้อตราสินค้าในแบบเดิม หรือซื้อในชุดของตราสินค้าแบบเดิม โดยที่การแปรเปลี่ยนพฤติกรรมเยี่ยงนี้ได้รับอิทธิพลมาจากผลกระทบสถานการณ์และความพยายามของความสามารถการตลาด

กล่าวโดยสรุป ความภักดีของลูกค้า หมายถึง ทัศนคติที่ดีของลูกค้าที่มีต่อตราสินค้านั้นๆ และธุรกิจที่ส่งผลต่อความตั้งใจซื้อสินค้าซ้ำในอนาคต กล่าวคือหากลูกค้ามีความรู้สึกและทัศนคติที่ดีกับธุรกิจจนเกิดความสัมพันธ์ที่ลึกซึ้งจะส่งผลให้เกิดพฤติกรรมการซื้อซ้ำสม่ำเสมอ

จากการศึกษาพบว่า ผู้วิจัยหลากหลายท่าน ได้แบ่ง ออกเป็น 2 ส่วนคือ ความภักดีด้านทัศนคติและความภักดีด้านพฤติกรรม ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

1. ความภักดีด้านทัศนคติ

Oliver (1980 : 460–469) อธิบายว่า ทัศนคติเป็นส่วนสำคัญที่จะก่อให้เกิดความภักดีต่อตราสินค้าและบริการ โดยหากลูกค้ามีทัศนคติที่ดีต่อตราสินค้าและบริการก็จะนำไปสู่พฤติกรรม การซื้อหรือการใช้บริการนั้นเอง ทัศนคติ (Attitude) คือ ความรู้สึกของลูกค้าที่มีความสัมพันธ์อย่างถาวรต่อวัตถุหรือประสบการณ์จากการบริโภคสินค้าหรือรับบริการ ความภักดีในทัศนคติของลูกค้าเป็นสิ่งจำเป็น เพราะการที่ลูกค้ามีทัศนคติที่ดีต่อตราสินค้าและบริการนั้นย่อมจะนำไปสู่พฤติกรรม การซื้อซ้ำหรือการกลับมาใช้บริการซ้ำ ซึ่งถือเป็นความภักดีต่อตราสินค้าและบริการที่แท้จริง ทัศนคติ (Attitude) เกิดจาก 3 องค์ประกอบ คือ 1. การรับรู้ 2. ความรู้สึก และ 3. พฤติกรรม และ ความแข็งแกร่งของทัศนคติ (Attitude Strength) เกิดมาจากการรับรู้และความรู้สึก ซึ่งความแข็งแกร่งของทัศนคติสะท้อนออกมาใน 5 ลักษณะ ได้แก่ 1. ความสุดขีด (Extremity) คือ การประเมินความชอบหรือความไม่ชอบของแต่ละคนที่มีต่อวัตถุหรือสิ่งของ 2. การเอาใจจริงเอาจัง (Intensity) คือ ความรู้สึกที่แข็งแกร่งของแต่ละบุคคลที่มีต่อวัตถุหรือสิ่งของ 3. ความแน่นอน (Certainty) คือ ความถูกต้องของทัศนคติในแต่ละบุคคล 4. ความสำคัญ (Importance) คือ ทัศนคติเป็นสิ่งสำคัญส่วนบุคคล 5. การเกิดความรู้ (Knowledge) คือ ข้อมูลของวัตถุหรือสิ่งของที่ได้สัมผัสไว้

Johnson, Herrmann & Huber (2006) ศึกษาวิวัฒนาการของความตั้งใจในความภักดี พบว่ามีทัศนคติอยู่ 2 ประเภทที่เป็นตัวกลางทำให้เกิดความสัมพันธ์ระหว่างคุณค่าและความตั้งใจคือ ความผูกพันทาง ดังนั้น สามารถสรุปได้ว่าทัศนคติที่ดีต่อตราสินค้าและบริการของลูกค้าจะส่งผลให้ลูกค้ามีความรู้สึกชอบในตราสินค้าและบริการนั้นและนำไปสู่พฤติกรรม การซื้อหรือใช้บริการซ้ำได้

2. ความภักดีด้านพฤติกรรม

Gomez, et al. (2006) กล่าวว่า มิติด้านพฤติกรรม (Behavioral Dimension) ของความภักดีต่อตราสินค้าและบริการ คือ พฤติกรรม การซื้อซ้ำอย่างต่อเนื่อง จากผลการศึกษาบทบาทของโปรแกรมความเป็น การแสดงทฤษฎีและหลักวิชาการเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับงานในส่วนสำคัญเท่านั้น

ทฤษฎีและหลักวิชาการ

เอนกพงศ์ โคตา (2556 : 657-674) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยการจัดการลูกค้าสัมพันธ์ที่มีผลต่อการ ใช้บริการซ้ำโรงพยาบาลเอกชนในเขตกรุงเทพฯและปริมณฑล มีวัตถุประสงค์เพื่อการศึกษา (1) เพื่อศึกษาถึง ความแตกต่างของปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ที่ส่งผลต่อการใช้บริการซ้ำของโรงพยาบาลเอกชน (2) เพื่อ ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการจัดการลูกค้าสัมพันธ์กับการใช้บริการซ้ำของโรงพยาบาลเอกชน (3) เพื่อ ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยคุณภาพการให้บริการกับการใช้บริการซ้ำของโรงพยาบาลเอกชน การศึกษา ครั้งนี้ กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ใช้บริการโรงพยาบาลเอกชน ในเขตกรุงเทพฯและปริมณฑล โดยสุ่มกลุ่มตัวอย่าง ทั้งสิ้น 400 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือแบบสอบถามปลายปิดและการวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ใช้

ค่าสถิติต่าง ๆ ประกอบด้วย ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน t-test, F-test (One Way ANOVA) สำหรับวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งผลการศึกษารูปได้ว่า (1) ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์พบว่า อาชีพ รายได้ ระดับการศึกษา สถานภาพที่แตกต่างกันมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการซ้ำของโรงพยาบาล เอกชนที่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (2) ปัจจัยการจัดการลูกค้าสัมพันธ์พบว่าด้านการ สร้างฐานข้อมูลลูกค้าและด้านการเก็บรักษาลูกค้า ที่แตกต่างกันมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการซ้ำของ โรงพยาบาลเอกชนที่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (3) ปัจจัยคุณภาพการให้บริการพบว่า ด้านอุปกรณ์เครื่องมือทางการแพทย์เทคโนโลยี และด้านความสะดวกในการรับบริการ ที่แตกต่างกัน มีอิทธิพล ต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการซ้ำของโรงพยาบาลเอกชนที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผลการวิจัย พบว่าคุณภาพการให้บริการทั้ง 5 ด้าน คือ 1) การให้ความมั่นใจต่อลูกค้า 2) ความ ไว้วางใจ และความน่าเชื่อถือ 3) ความเอาใจใส่ดูแลลูกค้า 4) ความเป็นรูปธรรมของการให้บริการ และ 5) ความรวดเร็วใน การตอบสนองลูกค้า คุณภาพบริการอยู่ในระดับสูงตามลำดับ และความภักดีของลูกค้าในการ ใช้บริการอยู่ในระดับสูง เช่นกัน โดยเรียงอันดับจากมากไปน้อย คือ 1) ด้านทัศนคติ และ 2) ด้านพฤติกรรม การทดสอบสมมติฐานพบว่า (1) ปัจจัยส่วนบุคคลด้าน เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษาและตำแหน่งงาน ที่แตกต่างกันไม่ส่งผลต่อความภักดีของลูกค้าในการใช้บริการตรวจสอบเครื่องมือวัดและเตือนภัยแก๊สรั่ว ยกเว้นประสบการณ์ทำงาน และ (2) คุณภาพบริการด้านความเอาใจใส่ดูแลลูกค้า, ด้านการให้ความมั่นใจต่อ ลูกค้า และด้านความเป็นรูปธรรมของการให้บริการส่งผลต่อความภักดีของลูกค้าในการใช้บริการ ตรวจสอบเครื่องมือวัดและเตือนภัยแก๊สรั่วตามลำดับ

ดิเรก สะสง (2563 : 32) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อความภักดีที่มีต่อผู้จัดจำหน่ายปัจจัยการผลิต ของลูกค้ากลุ่มอุตสาหกรรมยานยนต์ในภาคตะวันออกของประเทศไทย ประชากรที่ใช้ในงานวิจัย คือ พนักงานในอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ในภาคตะวันออก จำนวน 400 คน โดยใช้แบบสอบถามปลายปิด ในการเก็บรวบรวมข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติเชิงอนุมานที่ใช้ทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ การวิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุ (Multiple Regression Analysis) ผลการศึกษพบว่า คุณภาพการบริการด้านความน่าเชื่อถือของบริการ คุณภาพการ บริการด้านการสร้างความมั่นใจ คุณภาพการบริการด้านลักษณะทางกายภาพ คุณภาพการบริการด้านการ ดูแลเอาใจใส่ และคุณภาพการบริการด้านการตอบสนองต่อผู้รับบริการ ส่งผลต่อความภักดีที่มีต่อผู้ส่งมอบ ปัจจัยการผลิต อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

สรุป

การบริหารการสื่อสารระหว่างกันด้านการเข้าใจความคาดหวังของลูกค้า การสร้างความสัมพันธ์กับลูกค้าเป็นด้านที่ส่งผลต่อความจงรักภักดีของลูกค้าสอดคล้องกับงานวิจัยของ Lawson-Body and Limayem (2004 : 428-448) พบว่าการบริหารลูกค้าสัมพันธ์ด้านการสื่อสารระหว่างกัน มีความสัมพันธ์ในเชิงบวกกับความจงรักภักดีของลูกค้า ความจงรักภักดีของลูกค้าสามารถวัดผลได้อย่างน่าเชื่อถือจากการพยากรณ์ยอดขายและการเติบโตทางการเงินไม่เหมือนความพอใจซึ่งเป็นทัศนคติ ความจงรักภักดีสามารถนิยามในส่วนของพฤติกรรม การซื้อ โดยมีการซื้อซ้ำเป็นปกติและการแนะนำการบอกต่อ และยังสอดคล้องกับ Oliver (1980 : 460–469) ทัศนคติเป็นส่วนสำคัญที่จะก่อให้เกิดความภักดีต่อตราสินค้าและบริการ โดยหากลูกค้ามีทัศนคติที่ดีต่อตราสินค้าและบริการก็จะนำไปสู่พฤติกรรมการซื้อหรือการใช้บริการนั่นเอง

เอกสารอ้างอิง

- ดิเรก สะสง. (2563). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความภักดีที่มีต่อผู้จัดจำหน่ายปัจจัยการผลิตของลูกค้ากลุ่มอุตสาหกรรมยานยนต์ในภาคตะวันออกของประเทศไทย. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- วิระพงศ์ จันทน์สนาม. (2551). ผลกระทบของการบริหารลูกค้าสัมพันธ์ ต่อความภักดีของลูกค้าของธุรกิจพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ในประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเทคโนโลยีและพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์.
- เอนกพงศ์ โคตา. (2556). ปัจจัยการจัดการลูกค้าสัมพันธ์ที่มีผลต่อการใช้บริการซ้ำโรงพยาบาลเอกชนในเขตกรุงเทพฯและปริมณฑล. วารสารการเงิน การลงทุน การตลาด และการบริหารธุรกิจ. 3 (4), 657-674.
- Balakrishnan, Dahnil and Yi (2014). *Social Media Marketing and Brand Loyalty: Analyzing the Mediating Role of Brand Trust*, VOL. 40 NO. 3 (2022): THAILAND AND THE WORLD ECONOMY
- Brown, S. A. (2000). *Customer Relation Management: A strategic imperative in the world of e-business*. Canada: John Wiley & Sons Canada.
- Das, G. (2014). Linkages of retailer personality, perceived quality and purchase intention with retailer loyalty: A study of Indian non-food retailing. *Journal of Retailing and Consumer Services*. 21 (3), 407-414.
- Lawson-Body, A., & Limayem M. (2004). The Impact of Customer Relationship Management on Customer Loyalty: The Moderating Role of Web Site Characteristics, *Journal of Computer-Mediated Communication*. 9 (3), 428-448.
- Lach, J., Marimon, F., Almeida, M. D. M., & Bernardo, M., (2013). Determinants of online booking loyalties for the purchasing of airline tickets. *Tourism Management*, 35,23-31.

- Oliver, R. L. (1980). A cognitive model of the antecedents and consequences of satisfaction decisions. *Journal of Marketing Research*, 17 (4), 460–469.
- Oliver, R. (1999). *Whence consumer loyalty?* The Journal of Marketing, 33-44.
- Parasuraman, A., Zeithaml, V.A. and Berry, L.L. (1994), “Reassessment of expectations as comparison standard on measuring service quality: implications for further research” , *Journal of Marketing*. 58 (1), 11-24.

การปลูกฝังจิตอาสาและจิตสำนึกในองค์กรทางคุณธรรมจริยธรรมในสังคม
**Cultivating Volunteer Spirit and Conscience of Moral
and Ethical Organization in Society**

พระครูสิริประภัสสรคุณ ปภสฺสโร (ดงมีศรี),

สมเดช นามเกต และ บุญส่ง สิ้นธูนอก

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตหนองคาย

**Phrakru Siripapassarakun Pabhassaro (Dong Mesree),
Somdet Namket and Boonsong Sinthunok**
Mahachulalongkornrajavidyalaya, Nongkhai Campus
Corresponding Author, E-mail : jacknitikorn2517@gmail.com

บทคัดย่อ

ความอยู่เย็นเป็นสุขของสังคม (Wellness and Happiness) เป็นสิ่งที่พึงปรารถนาของทุกสังคมซึ่งจะเกิดขึ้นได้ต้องมาจากตัวตนในสังคมโดยที่คนส่วนใหญ่ต้องเป็นผู้มีความประพฤติดีมีคุณธรรมจริยธรรมซึ่งความคิดในแนวนี้นี้ได้รับการยอมรับโดยทั่วไปจากคนส่วนใหญ่ในสังคมดังนั้นในทุกประเทศจึงพยายามหามาตรการในการปลูกฝังอบรมและเสริมสร้างประชากรในชาติให้เป็นผู้มีคุณธรรมจริยธรรมนอกจากนี้แล้วเรื่องของคุณธรรมจริยธรรมยังเป็นประเด็นหัวข้อของการศึกษาค้นคว้าในระดับสากลหรือของโลกที่ทุกประเทศพยายามศึกษาค้นคว้าหรือหาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวทางหรือยุทธศาสตร์ในการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมให้แก่คนอย่างมีประสิทธิภาพรวมทั้งวิธีการในการดำเนินการในระดับชาติหรือประเทศเพื่อทำการปลูกฝังส่งเสริมและพัฒนาจริยธรรมให้คนในชาติ

สถานการณ์บ้านเมืองของประเทศไทยเราในปัจจุบันนี้ดูน่าเป็นห่วงอย่างยิ่งจากกระแสโลกาภิวัตน์ที่ผลักดันให้สังคมไทยมุ่งความสำเร็จทางวัตถุในสังคมแสวงหาความสำเร็จในชีวิตทางด้านเศรษฐกิจบ้างก็แสวงหาอำนาจบ้างก็แสวงหาผลประโยชน์จนหลายคนมองเห็นตรงกันว่าปัจจุบันสังคมไทยเริ่มอ่อนแอลงเรื่อยๆ และกำลังเผชิญกับภาวะวิกฤติหลายด้านทั้งด้านการเมืองการศึกษาศาสนาเศรษฐกิจสังคมโดยเฉพาะอย่างยิ่งสิ่งที่พึงวิตกกังวลยิ่งโดยเฉพาะปัญหาความเสื่อมถอยในด้านคุณธรรมจริยธรรมของคนในประเทศทั้งในระดับนักการเมืองข้าราชการหรือคนในแวดวงอาชีพอื่น ๆ ภาพที่เห็นชัดเจนและเป็นข่าวอยู่ทุกวันนี้ก็คือการทุจริตคอร์รัปชันการก่ออาชญากรรมการแสพและค้ายาเสพติดและยังแพร่ระบาดไปยังกลุ่มเยาวชนนักเรียนนักศึกษาตั้งแต่ระดับประถมจนถึงอุดมศึกษาการพฤติกรรมตนที่ไม่พึงประสงค์ได้

* วันที่รับบทความ : 16 ธันวาคม 2565; วันที่แก้ไขบทความ 26 ธันวาคม 2565; วันที่ตอบรับบทความ : 27 ธันวาคม 2566

Received: December 16 2022; Revised: December 26 2022; Accepted: December 27 2022

คำสำคัญ : จิตอาสา; การปลูก; คุณธรรมจริยธรรม

Abstracts

The wellness and happiness is the satisfaction of all societies that occur from people in society. Most people must practice in accordance with virtue and morality and this thought is accepted by most general people in society. Every country, therefore, tries their best to find out the standard in implanting, training and enhancing the population in the nation to have the virtue and morality. In addition, the virtuous and moral issues are the important point for education in the universal or world level that every country tries to study or to search for knowledge in order to understand concerning to the way or strategy in implanting the virtue and morality for the people efficiently including the method how to carry on in the level of nation or the country in order to implant, enhance and develop the morality to people in the nation.

The situation of the native nation of Thailand in the present probably is worried about from the current of globalization that leads Thai society towards the material success. People in society search for the success in life by the economic, authority, beneficial aspect until many people agree with each other that at the present, Thailand begins to be weak and face the critical time in many aspects such as political, educational, economical aspect, especially, worrisome things are the ruin of virtue and morality of people in the nation in the level of the politicians, officials or people in various vocations. The features are clearly seen that corruption, criminals and narcotics are spread out to the group of youths, students from the primary schools to the highest education. All of these mentioned are unsatisfaction.

Keywords: Assistant Consciousness; Implantation; Virtue; Morality

บทนำ

ความอยู่เย็นเป็นสุขของสังคม เป็นสิ่งที่พึงปรารถนาของทุกสังคมซึ่งจะเกิดขึ้นได้ต้องมาจากตัวตนในสังคมโดยที่คนส่วนใหญ่ต้องเป็นผู้มีความประพฤติดีมีคุณธรรมจริยธรรมอาทิจการแต่งกายผิดระเบียบแต่งกายล่อแหลมซึ่งเป็นมูลเหตุก่อให้เกิดอาชญากรรมทางเพศการที่นักนักศึกษาชายบริการทางเพศเพียงเพื่อหาเงินมาใช้จ่ายฟุ่มเฟือยการอยู่ร่วมกันฉันทสำมึกรรยาการทะเลาะวิวาทของนักศึกษาทั้งภายในสถาบันเดียวกันและต่างสถาบันเหล่านี้เป็นปัญหาที่เกิดขึ้นในกลุ่มของเยาวชนดังกล่าวทุกคนต่างลงความเห็นตรงกันว่าเยาวชนไทยของเราขาดการปลูกฝังในด้านคุณธรรมจริยธรรมอาจจะมีอยู่บ้างแต่เป็นแบบฉาบฉวยไม่เกิดผลที่ถาวรในขณะที่สังคมไทยต้องการเห็นภาพการพัฒนาเยาวชนไทยไปสู่การเป็นบัณฑิตที่มีคุณภาพมีความสมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจมีสติปัญญา มีความรู้และคุณธรรมจริยธรรมรวมทั้งไม่ลืมนวัตกรรมของชาติในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขทุกครั้งทีกล่าวถึงปัญหาคุณธรรมจริยธรรมในสังคมไทยหลายคนมักจะมองไปที่กระบวนการจัดการศึกษาและตอกย้ำเสมอว่าเป็นความล้มเหลวของระบบการศึกษาแต่หากทุกฝ่ายเปิดใจยอมรับว่าปัญหาเรื่องคุณธรรมจริยธรรมนั้นเป็นปัญหาใหญ่ระดับชาติการแก้ไขปัญหานี้จะต้องเริ่มต้นจากครอบครัวสถานศึกษาและที่สำคัญที่สุดคือผู้ใหญ่ทุกคนในสังคมต้องเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับเด็กและเยาวชนเนื่องจากการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมให้ประสบผลสำเร็จสูงสุดนั้นต้องปฏิบัติตนให้เป็นแบบอย่างถ้าพิจารณา

พื้นฐานปัญหาคุณธรรมจริยธรรมของเด็กและเยาวชนไทยส่วนหนึ่งนั้นเริ่มจาก “ปัญหาด้านครอบครัว” ซึ่งเกิดจากการที่ครอบครัวแตกแยกพ่อแม่ไม่ได้อยู่ด้วยกันพ่อแม่ไม่มีเวลาให้บุตรหลานการใช้ความรุนแรงในครอบครัวและอื่น ๆ อีกมากมายซึ่งประเด็นปัญหาของสังคมที่ส่งผลกระทบต่อเด็กและเยาวชนไทยลำดับต้นๆเช่น ขาดความอบอุ่นจากครอบครัวซึ่งจะนำไปสู่การมีความรักการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควรรวมถึงภัยจากสื่อเทคโนโลยีโดยเฉพาะอินเทอร์เน็ตและการเข้าถึงอบายมุขทั้งเหล้าบุหรี่ยาเสพติดได้ง่ายดายและที่สำคัญคือ “การขาดแบบอย่างที่ดี”

แนวคิดและทฤษฎี

คุณธรรม (Virtue) และจริยธรรม(Morality หรือ Ethic) ตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 นั้นได้อธิบายความหมายของคำ "คุณธรรม" ว่าสภาพคุณงามความดีและ "จริยธรรม" ว่าธรรมที่เป็นข้อประพฤติปฏิบัติศีลธรรมกฎศีลธรรมและคุณธรรมหมายถึง "ธรรมที่เป็นคุณความดีสภาพที่เกื้อกูล" (พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตฺโต), (2538 : 124)

ทั้งนี้จริยธรรมสามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ชนิดได้แก่จริยธรรมส่วนบุคคลซึ่งหมายถึงการกระทำที่บุคคลตัดสินใจทำเป็นส่วนตนเพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ตนเองและผู้อื่นได้แก่ความซื่อสัตย์สุจริตความขยันอดทนเป็นต้น และจริยธรรมสังคมซึ่งหมายถึงการกระทำที่ส่งผลต่อสังคมโดยรวมเช่นความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ความเสียสละเป็นต้น (จรีพร กาญจนการุณ, 2552 : 95-109)

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรม

นักทฤษฎีจริยธรรมได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาทางจริยธรรมไว้หลากหลายแนวคิดโดยแต่ละแนวคิดมีความเชื่อพื้นฐานที่ต่างกันซึ่งในที่นี่จะนำเสนอแนวคิดทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมที่สำคัญ 4 กลุ่มได้แก่ดังรายละเอียดต่อไปนี้ (ศิณาภรณ์ หูเต็ม, 2552 : 15)

1. กลุ่มแนวคิดทฤษฎีพัฒนาการทางความคิด

นักทฤษฎีกลุ่มพัฒนาการทางความคิดมีความเชื่อว่าพัฒนาการทางจริยธรรมมีความเป็นสากลมีโครงสร้างของความคิดเป็นพื้นฐานและประกอบด้วยเหตุผลเชิงจริยธรรมนอกจากนี้ยังเชื่อว่าจริยธรรมของบุคคลเกิดจากแรงจูงใจเบื้องต้นคือการได้รับการยอมรับการรู้ว่าตนเองมีความสามารถการเคารพและรู้จักตนเองอย่างแท้จริงส่วนบรรทัดฐานเบื้องต้นทางจริยธรรมของบุคคลนั้นทฤษฎีกลุ่มนี้เชื่อว่าเกิดจากการมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมกับบุคคลอื่นทฤษฎีที่สำคัญในกลุ่มนี้มี 2 ทฤษฎีคือทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของเพียเจต์และทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของโคลเบอร์กดังจะเสนอสาระสำคัญของแต่ละทฤษฎีต่อไปนี้

1.1 ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของเพียเจต์ (Piaget)

เพียเจต์ (Piaget) เชื่อว่าพัฒนาการทางจริยธรรมของมนุษย์เป็นไปตามขั้นและขึ้นอยู่กับวัย ตลอดจนความฉลาดของบุคคลในการที่จะรับรู้กฎเกณฑ์และลักษณะต่าง ๆ ของสังคมตามพัฒนาการทางสติปัญญาของบุคคลนั้นโดยขั้นพัฒนาการทางจริยธรรมของเพียเจต์แบ่งเป็น 2 ขั้นใหญ่ๆดังนี้

1. ขั้นยอมรับกฎเกณฑ์จากผู้ที่มีอำนาจเหนือตน (Heteronomous) เริ่มตั้งแต่เกิดจนถึง 8

ปีในขั้นนี้บุคคลยอมรับกฎเกณฑ์จากผู้ที่มีอำนาจเหนือตนเช่นบิดามารดาครูและบุคคลอื่นที่มีอำนาจมากกว่า และเชื่อว่ากฎระเบียบเป็นสิ่งที่แน่นอนตายตัวไม่สามารถเปลี่ยนแปลงได้ดังนั้นระยะนี้บิดามารดาและผู้ใหญ่จึงมีอิทธิพลต่อเด็กอย่างชัดเจน

2. ขั้นการยอมรับของกฎเกณฑ์ (Autonomous) อายุตั้งแต่ 9 ปีขึ้นไปในขั้นนี้บุคคลจะมอง

สิ่งต่าง ๆ อย่างมีความสัมพันธ์กันมากขึ้นและเชื่อว่ากฎระเบียบต่าง ๆ ไม่ใช่สิ่งที่ต้องปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัดสมบูรณ์แต่สามารถเปลี่ยนแปลงได้ถ้าทุกคนยอมรับการเปลี่ยนแปลงนั้นในขั้นนี้เป็นระยะที่บุคคลเริ่มพัฒนาจริยธรรมขึ้นสู่ความคิดที่เป็นของตนเองใช้เหตุผลโดยคำนึงถึงความยุติธรรมและพิจารณาจากผลที่เกิดขึ้นจากการกระทำ

1.2 ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของโคลเบอร์ก (Kohlberg)

โคลเบอร์ก (Kohlberg) เชื่อว่าพัฒนาการทางจริยธรรมของแต่ละบุคคลจะผ่านไปตามขั้นพัฒนาการ (Sequential stage) โดยมีพื้นฐานมาจากการให้เหตุผลเชิงตรรกศาสตร์และเชื่อว่าการรับรู้ทางสังคมและบทบาททางสังคมของแต่ละบุคคลนั้นจะมีความสัมพันธ์ในลักษณะปฏิสัมพันธ์กับพัฒนาการทางจริยธรรมของบุคคลนั้นสำหรับการตัดสินใจคุณธรรมตามขั้นต่าง ๆ นั้นโคลเบอร์กเห็นว่าเป็นผลมาจากประสบการณ์ในการปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่นซึ่งโคลเบอร์กเชื่อว่าสิ่งเหล่านั้นจะนำไปสู่การเรียนรู้ส่วนบุคคลมากกว่าจะเป็นรูปแบบของวัฒนธรรมที่สังคมวางไว้นอกจากนี้โคลเบอร์กยังเห็นว่าบุคคลที่จะมีจริยธรรมขั้นสูงหรือสามารถใช้เหตุผลทางจริยธรรมขั้นสูงได้นั้นจะต้องสามารถใช้เหตุผลเชิงตรรกะและความสามารถในการรับรู้ทางสังคมในระดับสูงก่อนโดยลำดับขั้นพัฒนาการทางจริยธรรมตามทฤษฎีของโคลเบอร์กนั้นแบ่งออกเป็น 3 ระดับและแต่ละระดับสามารถแบ่งออกเป็น 2 ขั้น (ดวงเดือน พันธุมนาวิน, 2523 : 29-30) ได้แก่

ระดับที่ 1 ระดับก่อนกฎเกณฑ์ (Pre Conventional level) ช่วงอายุ 2-10 ปี

หมายถึงระดับที่การตัดสินใจเลือกกระทำในสิ่งที่เป็นประโยชน์แก่ตนเองโดยไม่คำนึงถึงผลที่จะเกิดแก่ผู้อื่นพัฒนาการของเด็กวัยนี้มี 2 ขั้นคือ

ขั้นที่ 1 (อายุ 2-7 ปี) ใช้หลักการหลบหลีกการลงโทษคือการมุ่งที่จะหลบหลีกมิให้ตนเองถูกลงโทษทางกายเพราะกลัวความเจ็บปวดที่จะได้รับและจะยอมทำตามคำสั่งของผู้ใหญ่เพราะเป็นผู้ที่มีอำนาจเหนือตน

ขั้นที่ 2 (อายุ 7-10 ปี) ใช้หลักการแสวงหารางวัลคือการเลือกกระทำในสิ่งที่จะนำความพอใจมาให้ตนเองเท่านั้น

ระดับที่ 2 ระดับตามกฎเกณฑ์ (Conventional level) ช่วงอายุ 10-16 ปี

หมายถึงการกระทำตามกฎเกณฑ์ของกลุ่มย่อย ๆ ของตนหรือทำตามกฎหมายและศาสนา บุคคลผู้มีจริยธรรมในระดับนี้ยังต้องมีการควบคุมจากภายนอกแต่ก็มีความสามารถในการเอาใจเขามาใส่ใจเรา และสามารถที่จะแสดงบทบาททางสังคมได้สามารถแบ่งเป็น 2 ขั้นต่อเนื่องจาก 2 ขั้นแรกคือ

ขั้นที่ 3 (อายุ 10-13 ปี) ใช้หลักการทำตามที่มีผู้อื่นเห็นชอบยังไม่เป็นตัวของตัวเองชอบคล้อยตามการชักจูงของผู้อื่นโดยเฉพาะเพื่อน ๆ

ขั้นที่ 4 (อายุ 13-16 ปี) ใช้หลักการทำตามหน้าที่ของสังคมมีความรู้เกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของตนในฐานะที่เป็นส่วนหนึ่งของสังคมของตนจึงถือว่าตนมีหน้าที่ตามกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ที่สังคมของตนกำหนดหรือคาดหวัง

ระดับที่ 3 ระดับเหนือกฎเกณฑ์ (Post Conventional level) ช่วงอายุ 16 ปีขึ้นไป

หมายถึงการตัดสินใจขัดแย้งด้วยการนำมาไตร่ตรองซึ่งใจตนเองและตัดสินใจไปตามแต่ว่าจะเห็นความสำคัญของสิ่งใดมากกว่ากันแบ่งออกได้เป็น 2 ขั้นต่อเนื่องจาก 4 ขั้นแรกตามลำดับดังนี้คือ

ขั้นที่ 5 ใช้หลักการทำตามค่านิยมสามัญเห็นความสำคัญของคนส่วนใหญ่ไม่ทำตนให้ขัดต่อสิทธิอันพึงมีพึงได้ของบุคคลอื่นสามารถควบคุมบังคับใจตนเองได้

ขั้นที่ 6 ใช้หลักการยึดหลักอุดมคติสากลซึ่งเป็นขั้นพัฒนาการที่สูงสุดแสดงทั้งการมีความรู้สากลนอกเหนือจากกฎเกณฑ์ในสังคมของตนและการมีความยืดหยุ่นทางจริยธรรมเพื่อจุดมุ่งหมายในปณิธานอันเป็นอุดมคติยิ่งใหญ่อ

สรุปได้ว่าเป็นไปตามทฤษฎีกลุ่มพัฒนาการทางความคิดเชื่อว่าบุคคลแต่ละคนจะมีหรือไม่มี การพัฒนาหรือมีการพัฒนาช้าเร็วต่างกันโดยระดับจริยธรรมของบุคคลสามารถวัดได้จากเหตุผลเชิงจริยธรรม บุคคลนั้นและสามารถที่จะส่งเสริมให้บุคคลมีการพัฒนาระดับจริยธรรมให้สูงกว่าเดิมได้โดยการเปิดโอกาสให้ บุคคลเรียนรู้จากการตัดสินใจทางจริยธรรมร่วมกับผู้อื่นการได้แสดงความคิดเห็นและอภิปรายร่วมกับผู้อื่นจะ ทำให้บุคคลที่มีเหตุผลเชิงจริยธรรมต่ำเรียนรู้การใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมขั้นสูงขึ้น สำหรับการพัฒนาระดับจริยธรรม ตามกลุ่มทฤษฎีพัฒนาการทางความคิดสามารถทำได้หลายวิธีดังสรุปได้ต่อไปนี้ (ทิสนา แคมมณี, 2556 : 6-7)

2. กลุ่มแนวคิดจิตพิสัย

นักคิดกลุ่มจิตพิสัยมุ่งอธิบายพัฒนาการทางจริยธรรมของบุคคลโดยมองว่ามีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์ กับระดับคุณภาพของการเรียนรู้ทางด้านจิตใจ (Affective Domain) ซึ่งแนวคิดทฤษฎีที่สำคัญในกลุ่มนี้คือ ทฤษฎีจำแนกระดับคุณภาพของการเรียนรู้ด้านจิตใจจุดเน้นสำคัญของทฤษฎีนี้เชื่อว่าการเรียนรู้ด้านจิตใจจะ ครอบคลุมความสนใจเจตคติค่านิยมลักษณะนิสัยของบุคคลและเชื่อว่าการเกิดเจตคติและการพัฒนาทางด้าน คุณธรรมจริยธรรมของบุคคลมีขั้นตอนสำคัญดังนี้

1. ขั้นการรับรู้ (Perceiving or Receiving)
2. ขั้นการตอบสนอง (Responding)

3. ขั้นการเห็นคุณค่า (Valuing)
4. ขั้นจัดระบบ (Organizing)
5. ขั้นการพัฒนาเป็นลักษณะนิสัย (Characterization)

จากแนวคิดจิตพิสัยจะเห็นได้ว่าการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของบุคคลนั้นสิ่งสำคัญที่จะเป็นตัวบ่งชี้ถึงความสำเร็จในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของบุคคลก็คือการเรียนรู้ด้านจิตใจของบุคคลนั้นโดยแนวทางในการพัฒนาจะมีลักษณะเป็นกระบวนการที่ต่อเนื่องกันไปเริ่มจากการให้บุคคลมีโอกาสรับรู้และสนใจในเรื่องที่จะปลูกฝังมีโอกาสในการตอบสนองต่อสิ่งที่สนใจเห็นคุณค่าของสิ่งที่ปฏิบัติและนำไปปฏิบัติในชีวิตประจำวันอย่างสม่ำเสมอและท้ายที่สุดก็คือการพัฒนาเป็นลักษณะนิสัย

3. กลุ่มแนวคิดจิตพฤติกรรมศาสตร์

แนวคิดจิตพฤติกรรมศาสตร์เป็นแนวคิดที่ใช้ในการอธิบายสาเหตุพฤติกรรมของบุคคลโดยใช้รูปแบบปฏิสัมพันธ์นิยม (Interactionism Model) และทฤษฎีต้นไม้อจริยธรรมมาเป็นกรอบในการกำหนดสาเหตุต่างๆของพฤติกรรม (ดวงเดือน พันธมนาวิน, 2523 : 105) ซึ่งตามรูปแบบปฏิสัมพันธ์นิยมเชื่อว่าสาเหตุของพฤติกรรมของบุคคลมีอย่างน้อย 4 สายหลักดังนี้

1. สาเหตุฝ่ายสถานการณ์ซึ่งได้แก่สิ่งต่าง ๆ ที่รอบตัวบุคคลเช่นปทัสถานทางสังคมการสนับสนุนจากบุคคลรอบตัว เป็นต้น
2. สาเหตุฝ่ายจิตลักษณะเดิมซึ่งเป็นจิตลักษณะหรือบุคลิกภาพที่ติดตัวมาหรืออาจเกิดจากการถ่ายทอดทางสังคมเช่นสุขภาพจิตประสบการณ์ทางสังคมสติปัญญาค่านิยม เป็นต้น
3. ปฏิสัมพันธ์ระหว่างสาเหตุฝ่ายสถานการณ์กับฝ่ายจิตลักษณะเดิมซึ่งเรียกว่าปฏิสัมพันธ์แบบกลไก (Mechanical Interaction)
4. สาเหตุฝ่ายจิตลักษณะตามสถานการณ์หรือที่เรียกว่าปฏิสัมพันธ์ภายในตนเช่นเจตคติต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือความเครียดเกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่ง เป็นต้น

ส่วนทฤษฎีต้นไม้อจริยธรรมได้ทำการศึกษาวิจัยถึงสาเหตุพฤติกรรมของคนดีและคนเก่งโดยได้ทำการประมวลผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาสาเหตุของพฤติกรรมต่าง ๆ ของคนไทยทั้งเด็กและผู้ใหญ่อายุตั้งแต่ 6-60 ปีว่าพฤติกรรมเหล่านั้นมีสาเหตุทางจิตใจอะไรบ้างและได้นำมาประยุกต์เป็นทฤษฎีต้นไม้อจริยธรรมสำหรับคนไทยขึ้นโดยแบ่งต้นไม้อจริยธรรมออกเป็น 3 ส่วน (ดวงเดือน พันธมนาวิน, 2523 : 2-5) ดังนี้

1. ส่วนที่หนึ่งได้แก่ดอกและผลไม้นั่นที่แสดงถึงพฤติกรรมการทำงานดีละเว้นชั่วและพฤติกรรมการทำงานอย่างขยันขันแข็งเพื่อส่วนรวมซึ่งล้วนแต่เป็นพฤติกรรมของพลเมืองดีพฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนาประเทศ
2. ส่วนที่สองได้แก่ส่วนลำต้นของต้นไม้แสดงถึงพฤติกรรมการทำงานอาชีพอย่างขยันขันแข็งซึ่งประกอบด้วยจิตลักษณะ 5 ด้านคือ

1.1 เหตุผลเชิงจริยธรรม

1.2 มุ่งอนาคตและการควบคุมตนเอง

1.3 ความเชื่ออำนาจในตน

1.4 แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

1.5 ทศนคติคุณธรรมและค่านิยม

3. ส่วนที่สามได้แก่รากของต้นไม้ที่แสดงถึงพฤติกรรมการทำงานอาชีพอย่างยั่งยืนแข็งแรงซึ่งประกอบด้วยจิตลักษณะ 3 ด้านคือ

1.1 สติปัญญา

1.2 ประสบการณ์ทางสังคม

1.3 สุขภาพจิต

จิตลักษณะทั้งสามนี้อาจใช้เป็นสาเหตุของการพัฒนาจิตลักษณะ 5 ประการที่ลำต้นของต้นไม้ก็ได้ กล่าวคือบุคคลจะต้องมีลักษณะพื้นฐานทางจิตใจ 3 ด้านในปริมาณที่สูงพอเหมาะแก่บออายุจึงจะเป็นผู้ที่มีความพร้อมที่จะพัฒนาจิตลักษณะทั้ง 5 ประการที่ลำต้นของต้นไม้โดยที่จิตลักษณะทั้ง 5 นี้จะพัฒนาไปเองโดยอัตโนมัติถ้าบุคคลที่มีความพร้อมทางจิตใจ 3 ด้านดังกล่าวและอยู่ในสภาพแวดล้อมทางบ้านทางโรงเรียนและสังคมที่เหมาะสมนอกจากนั้นบุคคลยังมีความพร้อมที่จะรับการพัฒนาจิตลักษณะบางประการใน 5 ด้านนี้โดยวิธีการอื่น ๆ ด้วยฉะนั้นจิตลักษณะพื้นฐาน 3 ประการจึงเป็นสาเหตุของพฤติกรรมของคนดีและของคนเก่งนั่นเองนอกจากนี้จิตลักษณะพื้นฐาน 3 ประการที่รากนี้อาจเป็นสาเหตุร่วมกับจิตลักษณะ 5 ประการที่ลำต้น ทฤษฎีต้นไม้จริยธรรมนี้เกิดจากผลการวิจัยพฤติกรรมและจิตลักษณะของคนไทยโดยเมื่อสร้างขึ้นแล้วทฤษฎีนี้ได้ชี้แนะทางการตั้งสมมติฐานการวิจัยเพื่อหาหลักฐานใหม่ ๆ มาเพื่อเติมในทฤษฎีนี้อีกเช่นการวิจัยที่เกี่ยวกับจิตลักษณะพื้นฐาน 3 ประการที่สามารถจำแนกคนเป็น 4 ประเภทเหมือนบัวสี่เหล่ากับความสามารถในการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของบุคคลโดยพบว่าคนที่เป็บบัวเหนือน้ำเท่านั้น (มีจิตลักษณะพื้นฐาน 3 ด้านนี้ในปริมาณสูงเหมาะสมกับอายุ) เป็นผู้ที่จะสามารถรับการพัฒนาเหตุผลเชิงจริยธรรมได้อย่างเหมาะสมกับอายุตามทฤษฎีของ Kohlberg

4. กลุ่มแนวคิดทางศาสนา

ปัญหาของสังคมไทยในปัจจุบันสามารถแก้ไขหรือบรรเทาลงได้ด้วยศาสนาเนื่องจากต้นเหตุของปัญหาต่าง ๆ ในสังคมนั้นมาจากการกระทำของมนุษย์การแก้ปัญหาจึงต้องแก้ไขที่ตัวมนุษย์เองศาสนาทุกศาสนาที่ชาวไทยนับถือล้วนมีแนวคำสอนที่ส่งเสริมการพัฒนาปัจเจกบุคคลด้านจิตสำนึกและเจตคติและส่งเสริมการพัฒนาปัจเจกบุคคลด้านจิตสำนึกและสามารถนำไปสู่ความพ้นทุกข์ได้ในที่สุดในปัจจุบันศาสนาจะมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาบุคคลในด้านต่าง ๆ ดังนี้ (ภัทรพร ศิริกาญจน, 2560 : 127-129)

1. การพัฒนาบุคคลด้านจิตสำนึกและเจตคติหลักคำสอนทางศาสนาเป็นเครื่องมือที่สำคัญและเป็นหลักในการกล่อมเกลายบุคคลให้มีความสำนึกและเจตคติที่ถูกต้องดีงามศาสนาเป็นเครื่องต่อต้านและกำจัด

สัญญาตญาณฝ่ายต่ำของมนุษย์ทำให้มนุษย์ลดทอนกิเลสค้นหาความเห็นแก่ตัวและการประทุษร้ายผู้อื่นศาสนา
ยังส่งเสริมคุณธรรมของมนุษย์ในทางสร้างสรรค์ให้มนุษย์มีความรักความเมตตาความเสียสละและความสงบสุข
เยือกเย็นตลอดจนพร้อมที่จะทำตนให้เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม

2. การพัฒนาบุคคลในการดำเนินชีวิตร่วมกับผู้อื่นในพุทธศาสนามีหลักธรรมหลายข้อที่ส่งเสริมให้
บุคคลดำเนินชีวิตร่วมกับผู้อื่นด้วยดีโดยพุทธศาสนามีหลักการว่าหากบุคคลคิดดีมีใจเป็นกุศลแล้วย่อมพูดดีและ
ทำดีบุคคลผู้พัฒนาความคิดจิตใจของตนเองแล้วจึงเป็นผู้ดำเนินชีวิตร่วมกับผู้อื่นได้อย่างสงบสุขและทำให้สังคม
เจริญก้าวหน้าได้

สรุปได้ว่า แต่ละกลุ่มแนวคิดมีความเชื่อพื้นฐานเกี่ยวกับพัฒนาการทางจริยธรรมของบุคคลที่แตกต่าง
กันซึ่งความแตกต่างที่เกิดขึ้นนั้นก็จะเป็นไปสู่วิธีคิดและวิธีการในการพัฒนาจริยธรรมของบุคคลที่ต่างกันด้วย
กล่าวคือกลุ่มแนวคิดทฤษฎีพัฒนาการทางความคิดซึ่งเชื่อว่าพัฒนาการทางจริยธรรมของบุคคลจะเป็นไปตาม
ขั้นและขึ้นอยู่กับการพัฒนาการทางสติปัญญาของบุคคลในการที่จะรับรู้กฎเกณฑ์และลักษณะต่าง ๆ ทางสังคมใน
ขณะที่กลุ่มแนวคิดจิตพิสัยซึ่งมุ่งอธิบายพัฒนาการทางจริยธรรมของบุคคลโดยมองว่ามีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์
กับระดับคุณภาพของการเรียนรู้ด้านจิตใจการพัฒนาให้บุคคลมีจิตสำนึกและเจตคติที่ถูกต้องดีงามและสามารถ
ดำเนินชีวิตร่วมกับผู้อื่นได้

องค์ประกอบของจริยธรรม

จริยธรรมนั้นถือได้ว่าเป็นเครื่องกำหนดหลักปฏิบัติในการดำรงชีวิตเป็นแนวทางในการอยู่ร่วมกัน
อย่างสงบเรียบร้อยซึ่งในสังคมหรือทุกองค์กรต้องมีดังนี้

1. ระเบียบวินัย (Discipline) เป็นสิ่งสำคัญยิ่งที่จะต้องมีการบังคับซึ่งถ้าองค์กรใดขาดกฎเกณฑ์หรือ
ระเบียบวินัยที่จะเป็นแนวปฏิบัติร่วมกันแล้วแต่ละคนต่างคนต่างทำอะไรได้ตามความต้องการไม่มีผู้นำไม่มี
ระเบียบแบบแผนให้ยึดถือในแนวเดียวกันหากเป็นเช่นนี้จะทำให้เกิดการละเมิดสิทธิหน้าที่เกิดความเดือดร้อน
ในสังคมได้

2. สังคม (Society) เป็นการรวมกลุ่มกันประกอบกิจกรรมอย่างมีระเบียบแบบแผนก่อให้เกิดความ
เรียบร้อยเกิดขนบธรรมเนียมประเพณีที่ดีงามซึ่งการรวมกลุ่มกันประกอบกิจกรรมในด้านธุรกิจนั้นสามารถที่จะ
ให้ความร่วมมือให้เกิดการพัฒนาสังคมหรือผลตอบแทนคืนให้สังคมโดยไม่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตนทำให้สังคม
เกิดสิ่งดี ๆ เช่นเกิดเหตุการณ์น้ำท่วมในภาคต่าง ๆ จะเห็นได้ว่าหน่วยงานต่าง ๆ ไม่ว่าภาครัฐหรือเอกชนหรือ
แม้กระทั่งคนไทยทั้งประเทศได้ร่วมกันสร้างสรรค์สังคมด้วยการบริจาคทั้งทุนทรัพย์และกำลังเท่าที่สามารถช่วย
ได้

3. อิสระเสรี (Autonomy) โดยทั่วไปแล้วบุคคลที่สำนึกในมโนธรรมประสบการณ์ชีวิตย่อมจะเป็น
บุคคลที่มีความสุขจะอยู่ในระเบียบวินัยสำหรับคนไทยนั้นค่านิยมยังหมายรวมถึงอิสระเสรีภาพซึ่งเมื่อได้รับการ
ขัดเกลาแล้วสามารถปกครองตนเองให้อยู่ในทำนองคลองธรรมได้ซึ่งเมื่อเป็นเช่นนี้คณะกรรมการโครงการ
การศึกษาจริยธรรมได้กำหนดจริยธรรมที่ควรปลูกฝังแก่คนไทยไว้ 8 ประการดังนี้

1. การเฝ้าสังเกตคือการยึดถือความจริงศรัทธาในสิ่งที่มีหลักฐานข้อมูลรับรองที่สามารถพิสูจน์ตรวจสอบได้แสวงหาความรู้ความจริงได้
2. การใช้ปัญญาในการแก้ไขปัญหาคือการใช้กระบวนการค้นหาความรู้ความจริงเป็นทางออกอย่างมีเหตุผลเหมาะสมเพื่อแก้ปัญหาหรือข้อขัดอุปสรรคข้อยุ่งยากต่าง ๆ ที่เผชิญอยู่
3. เมตตากรุณาคือการเสียสละนั้นไม่ก่อให้เกิดความเดือดร้อนต่อตนเอง แต่ช่วยให้ผู้อื่นได้พ้นจากความทุกข์กังวล
4. สติสัมปรัชญะคือการที่บุคคลนั้นมีความรู้ตนเองอยู่เสมอว่าตนกำลังทำอะไรอยู่และสามารถที่จะเตือนตนเองให้สามารถตัดสินใจที่แสดงออกมาทางด้านการประพฤติปฏิบัติในทางที่ถูกต้องด้วยสติ
5. ไม่ประมาทคือการที่กระทำอะไรก็ตามจะต้องมีการวางแผนเพื่อเตรียมพร้อมโดยต้องมีการคาดการณ์เพื่อรับผลที่ตามมาของการกระทำใด ๆ ของตนเองอยู่เสมอจนเกิดเป็นนิสัย
6. ซื่อสัตย์สุจริตคือการมีจิตใจและการปฏิบัติตนที่ตรงต่อความเจริญความถูกต้องความดีงามตรงต่อหน้าที่ความรับผิดชอบตรงตามระเบียบแบบแผนและกฎเกณฑ์ต่อคำมั่นสัญญาซึ่งหากปฏิบัติแบบนี้แล้วจะก่อให้เกิดการยอมรับที่จะอยู่ร่วมกันในสังคมได้
7. ขยันหมั่นเพียรคือการมีความพอใจต่อหน้าที่การงานของตนที่ได้รับมอบหมายมีจิตใจที่จดจ่อกับงานที่ตนเองรับผิดชอบจนสิ้นสุดกระบวนการในการทำงาน
8. หิริโอตตัปปะคือการละอายและเกรงกลัวต่อการประพฤติชั่วการผิดศีลธรรมต่อมาได้มีการเพิ่มลักษณะจริยธรรมไทย 11 ประการคือ
 1. การมีเหตุผล
 2. ความซื่อสัตย์
 3. ความรับผิดชอบ
 4. ความเสียสละ
 5. ความสามัคคี
 6. ความกตัญญูกตเวที
 7. การรักษาระเบียบวินัย
 8. การประหยัด
 9. ความยุติธรรม
 10. ความอดุสาหะ
 11. ความเมตตากรุณา

องค์ประกอบที่มีผลต่อการพัฒนาจริยธรรม

ดวงเดือน พันธุมนาวิน ได้สรุปองค์ประกอบของจริยธรรมไว้ 2 ด้านคือ

1. เนื้อหาของจริยธรรมเป็นสิ่งที่สังคมอบรมคนในสังคมให้ประพฤติปฏิบัติในรูปของความรู้เชิงจริยธรรมเน้นเนื้อหาความรู้ทางศาสนากฎหมายหรือระเบียบประเพณีค่านิยมหรือทัศนคติโดยเนื้อหาจริยธรรมในแต่ละสังคมย่อมแตกต่างกันทั้งนี้เพราะระเบียบประเพณีค่านิยมของสังคมต่างกัน

2. โครงสร้างของจริยธรรมเป็นหลักการทางจริยธรรมโดยแสดงถึงความเจริญหรือพัฒนาการทางจริยธรรมตั้งแต่ขั้นต่ำสุดจนถึงขั้นสูงสุดลักษณะของโครงสร้างทางจริยธรรมได้แก่การให้เหตุผลทางจริยธรรมบุคคลจะมีเหตุผลทางจริยธรรมในระดับใดไม่ขึ้นอยู่กับกรอบการสอนทางด้านเนื้อหาของจริยธรรมแต่ขึ้นอยู่กับระดับสติปัญญาและประสบการณ์

สรุปได้ว่าองค์ประกอบที่มีผลต่อการพัฒนาจริยธรรมดังกล่าวจะช่วยให้การอธิบายได้ว่าการที่บุคคลมีคุณสมบัติทางจริยธรรมแตกต่างกันนั้นมีความเกี่ยวเนื่องมาจากปัจจัยใดบ้างและเป็นประโยชน์ในการสร้างเสริมจริยธรรมโดยเฉพาะครูผู้สอนในการใช้เป็นแนวทางป้องกันและแก้ไขพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ให้มีการพัฒนาที่ถูกต้องถูกทางยิ่งขึ้นไป

ทฤษฎีเพื่อพัฒนาจริยธรรม

ทฤษฎีที่เป็นหลักใหญ่ของพระพุทธศาสนาที่เป็นแบบหรือเป็นกระบวนการทั้งหมดของการพัฒนาคนได้แก่การศึกษาใน 3 ด้านที่เรียกว่าไตรสิกขาคือศีลสมาธิปัญญาดังที่พระธรรมปิฎกได้อธิบายไว้ดังนี้

1. ศีลคือการฝึกฝนพัฒนาด้านพฤติกรรมหมายถึงการพัฒนาพฤติกรรมทางกายและวาจาให้มีความสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมอย่างถูกต้องโดยแบ่งเป็น 4 หมวดคือ

1.1 การรักษาวินัยแม่บทของชุมชน (ปาฏิโมกข์สังวร) เมื่อคนอยู่ร่วมกันจะต้องจัดระบบต่าง ๆ ให้เกิดความเรียบร้อยประสานสอดคล้องกันเช่นวินัยแม่บทของคฤหัสถ์ได้แก่ศีล 5

1.2 การรู้จักใช้อินทรีย์ (อินทรีย์สังวร) ได้รับรู้โดยผ่านตาหูจมูกลิ้นกายใจจะต้องพัฒนาพฤติกรรมในการใช้อินทรีย์ในทางการดูฟังอย่างมีสติคือรู้จักพิจารณาเลือกเฟ้นสิ่งที่จะดูสิ่งที่จะฟังอย่างมีสติควบคุมตนเองได้รู้จักประมาณไม่ปล่อยตัวให้ลุ่มหลงมัวเมาไม่เห็นแก่ความสนุกสนานแต่รู้จักดูรู้จักฟังให้ได้คุณค่าที่ติงามเป็นประโยชน์ให้ได้ปัญญาและคติที่จะนำมาใช้ในการพัฒนาชีวิตและสังคม

1.3 การหาเลี้ยงชีพที่บริสุทธิ์(อาชีวนิปปาติ) เนื่องจากการหาเลี้ยงชีพเป็นพฤติกรรมหลักในการดำเนินชีวิตจึงต้องพัฒนาสมาธิและส่งเสริมให้หาเลี้ยงชีพโดยทางสุจริต

1.4 การเสขบรโณกปัจจัยโดยใช้ปัญญา (ปัจจัยปฏิเสขนา) ถ้ามนุษย์ไม่พัฒนาพฤติกรรมในการเสขบรโณกก็จะก่อปัญหาอย่างมากจะก่อให้เกิดความลุ่มหลงมัวเมาฟุ้งเฟ้อฟุ่มเฟือยดังนั้นต้องพัฒนาพฤติกรรมเสขบรโณกปัจจัยต่าง ๆ ให้เป็นไปในลักษณะการเสขบรโณกปัจจัยโดยใช้ปัญญาหรือที่เรียกว่าปัจจัยปฏิเสขนาซึ่งหมายถึงการใช้ปัญญาทำความเข้าใจแล้วบริโณกปัจจัยทั้งหลายให้ได้ผลตรงพอดิตตามคุณค่าแท้คือบริโณกเพื่อเป็นปัจจัยเครื่องช่วยเกื้อหนุนให้พัฒนาชีวิตบริโณกโดยรู้เท่าทันและสามารถละเว้นหรือเลิกเสขสิ่งที่ไม่เป็นปัจจัยเกื้อหนุนชีวิต

2. สมามีความหมายถึงการฝึกฝนพัฒนาด้านจิตใจซึ่งมีความสำคัญอย่างยิ่งเพราะจิตใจเป็นฐานของพฤติกรรมและเนื่องจากพฤติกรรมทุกอย่างเกิดขึ้นจากความตั้งใจหรือเจตนาและเป็นไปตามเจตจำนงรวมถึงแรงจูงใจที่อยู่เบื้องหลังถ้าจิตใจได้รับการพัฒนาให้ดีขึ้นแล้วก็จะควบคุมดูแลพฤติกรรมไปในทางที่พึงามการพัฒนาคุณสมบัติของจิตใจโดยเสริมสร้างคุณสมบัติให้แก่จิตใจมีดังต่อไปนี้

2.1 พัฒนาคุณธรรมซึ่งเน้นคุณภาพของจิตใจเช่นเมตตากรุณาเมตตาอุเบกขาจากคฤศตญาณกตเวทิตาหรือโอตปปะการวะมัทวะเป็นต้น

2.2 พัฒนาสมรรถภาพและประสิทธิภาพของจิตใจเช่นฉันทะวิริยะอุตสาหะขันติจิตตะสังกะยอริชฐานตบะสติสมาธิ

2.3 พัฒนาความสุขและภาวะที่เกื้อหนุนสุขภาพของจิตใจเช่นปราโมทย์ปิติปัสสัทธิสุขสันติเกษมสติภาพเสรีภาพ

3. ปัญญาหมายถึงการพัฒนาปัญญาซึ่งมีความสำคัญสูงสุดเพราะปัญญาเป็นต้นทางและควบคุมพฤติกรรมทั้งหมดโดยพัฒนาปัญญาแยกได้เป็น 3 ระดับคือ

3.1 ปัญญาที่ช่วยให้ดำเนินชีวิตอย่างมีประสิทธิภาพและประสบความสำเร็จได้แก่ความรู้ความเข้าใจข้อมูลความรู้การรับรู้และเรียนรู้อย่างถูกต้องตามความเป็นจริงการรู้จักสื่อสารถ่ายทอดความรู้การวินิจฉัยที่ถูกต้องความรู้จักแยกแยะวิเคราะห์เป็นต้น

3.2 ปัญญาที่ช่วยให้ดำเนินเข้าสู่วิถีชีวิตที่ถูกต้องดีงามเช่นความรู้ความเข้าใจในระบบความสัมพันธ์ของสิ่งทั้งหลายที่อิงอาศัยส่งผลต่อกันตามเหตุปัจจัย

3.3 ปัญญาที่ช่วยให้บรรลุจุดหมายสูงสุดของชีวิตที่ดีงามได้แก่ความรู้ความเข้าใจเท่าทันความจริงของสังขารคือโลกและชีวิตที่เปลี่ยนแปลงเป็นไปตามกฎธรรมดาของธรรมชาติจนสามารถวางใจถูกต้องต่อสิ่งทั้งหลายทำจิตใจให้หลุดพ้นเป็นอิสระได้สมบูรณ์และมีชีวิตที่เป็นอยู่ด้วยปัญญาที่แท้จริงการฝึกฝนพัฒนาตนให้เจริญงอกงามในความดีเรียกว่ามงคล 38 ซึ่ง พระธรรมธีรราชมหามุนี (โชดญาณสิทธิป.ธ.9) นำมาเป็นทฤษฎีวิถีจริยธรรมใน 3 ด้านคือกายกรรมวจีกรรมและมโนกรรมโดยแบ่งเป็นหมู่มงคล 10 หมู่ดังนี้

มงคลหมู่ที่ 1 ฝึกตนให้เป็นคนดีซึ่งประกอบด้วย

- มงคลที่ 1 ไม่คบคนพาล
- มงคลที่ 2 คบบัณฑิต
- มงคลที่ 3 บูชาบุคคลที่ควรบูชา

มงคลหมู่ที่ 2 เตรียมความพร้อมในการฝึกตนประกอบด้วย

- มงคลที่ 4 อยู่ในถิ่นที่เหมาะสม

- มงคลที่ 5 มีบุญวาสนามาก่อน

- มงคลที่ 6 ตั้งตนไว้ชอบ

มงคลหมู่ที่ 3 ฝึกตนให้เป็นคนมีประโยชน์ประกอบด้วย

- มงคลที่ 7 ความเป็นพหูสูต

- มงคลที่ 8 มีศิลปะ

- มงคลที่ 9 มีวินัย

- มงคลที่ 10 มีวาจาสุภาสิต

มงคลหมู่ที่ 4 บำเพ็ญประโยชน์ต่อครอบครัวประกอบด้วย

- มงคลที่ 11 บำรุงมารดาบิดา

- มงคลที่ 12 สงเคราะห์บุตร

- มงคลที่ 13 สงเคราะห์ภรรยา (สามี)

- มงคลที่ 14 การงานไม่อาภูล

มงคลหมู่ที่ 5 บำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคมประกอบด้วย

- มงคลที่ 15 บำเพ็ญทาน

- มงคลที่ 16 ประพฤติธรรม

- มงคลที่ 17 สงเคราะห์ญาติ

- มงคลที่ 18 ทำงานไม่มีโทษ

มงคลหมู่ที่ 6 เตรียมใจไว้ให้พร้อมประกอบด้วย

- มงคลที่ 19 งดเว้นบาป

- มงคลที่ 20 สำรวมจากการดื่มน้ำเมา

- มงคลที่ 21 ไม่ประมาทในธรรม

มงคลหมู่ที่ 7 การแสวงหาธรรมขั้นต้นประกอบด้วย

- มงคลที่ 22 มีความเคารพ

- มงคลที่ 23 มีความถ่อมตน

- มงคลที่ 24 มีความสันโดษ

- มงคลที่ 25 มีความกตัญญู

- มงคลที่ 26 พังธรรมตามกาล

มงคลหมู่ที่ 8 การแสวงหาธรรมขั้นสูงประกอบด้วย

- มงคลที่ 27 ความอดทน

- มงคลที่ 28 เป็นคนว่าง่าย
- มงคลที่ 29 เห็นสมณะ
- มงคลที่ 30 สันทนาธรรมตามกาล

มงคลหมู่ที่ 9 การปฏิบัติธรรมเพื่อกำจัดกิเลสประกอบด้วย

- มงคลที่ 31 บำเพ็ญตบะ
- มงคลที่ 32 ประพฤติพรหมจรรย์
- มงคลที่ 33 เห็นอริยสัจ
- มงคลที่ 34 ทำนิพพานให้แจ้ง

มงคลหมู่ที่ 10 ผลการปฏิบัติธรรมจนจิตหมดกิเลสประกอบด้วย

- มงคลที่ 35 จิตไม่หวั่นไหวในโลกธรรม
- มงคลที่ 36 จิตไม่โศก
- มงคลที่ 37 จิตปราศจากธุลี
- มงคลที่ 38 จิตเกษม

สำหรับสาระของทฤษฎีตามหลักมงคล 38 ซึ่งมุ่งวัดจริยธรรมทั้ง 3 ด้านดังนี้

1. ด้านกายธรรมหมายถึงการละชั่วทำดีทางกายได้แก่การปฏิบัติตามมงคลคือไม่คบคนพาลคบบัณฑิตบูชาบุคคลที่ควรบูชาอยู่ในถิ่นที่เหมาะสมมีบุญวาสนามาก่อนตั้งตนไว้ชอบความเป็นพหูสูตมีศีลปะมีวินัยบำรุงมารดาบิดาสงเคราะห์บุตรสงเคราะห์ภรรยา (สามี) การงานไม่อาภูลบ่าเพ็ญทานประพฤติธรรมสงเคราะห์ญาติทำงานไม่มีโทษดเว้นบาปสำรวจจากการดื่มน้ำเมาไม่ประมาทในธรรมมีความเคารพมีความถ่อมตัวมีความสันโดษมีความกตัญญูพึงธรรมตามกาลความอดทนเป็นคนว่าง่ายเห็นสมณะ

2. ด้านวจีธรรมหมายถึงการเป็นผู้มีสัมมาคารวะทางวาจารู้จักใช้วาจาพูดให้เกิดประโยชน์เว้นจากการทำความชั่วทางคำพูดซึ่งได้แก่การปฏิบัติตามมงคลนั้นคือมีวาจาสุภาพสันตนาธรรมตามกาล

3. ด้านมโนกรรมหมายถึงการทำจิตใจให้บริสุทธิ์ได้แก่การปฏิบัติตามมงคลคือบำเพ็ญตบะประพฤติพรหมจรรย์เห็นอริยสัจทำนิพพานให้แจ้งจิตไม่หวั่นไหวในโลกธรรมจิตไม่โศกจิตปราศจากธุลีจิตเกษมจริยธรรมตามหลักมงคล 38 ดังกล่าวจึงเป็นบทศึกษาที่สอดคล้องกับองค์ประกอบแห่งการดำเนินชีวิตซึ่งมี 3 ด้านคือพฤติกรรมจิตใจและปัญญาซึ่งเมื่อสมาชิกในสังคมมีแนวทางในการดำเนินที่ดีเช่นนี้แล้วจะยังผลให้ทุกคนสามารถสร้างสรรค์ชีวิตที่ดีงามสังคมมีสันติสุขตามเป้าหมายแห่งการพัฒนาสังคมไทยในยุคโลกาภิวัตน์ (ศิณาภรณ์ หุ้เต็ม, 2559 : 27)

สรุปได้ว่า คุณธรรมและจริยธรรมเป็นสิ่งที่จำเป็นต้องมีในตัวของคนในสังคม อย่างไรก็ตามจริยธรรมถือเป็นคุณลักษณะที่จำเป็นในการอยู่ร่วมกันในสังคมสังคมใดมีบุคคลที่มีจริยธรรมสูงจำนวนมากย่อมมีความสงบสุขส่วนสังคมใดมีผู้ที่มีจริยธรรมต่ำจำนวนมากย่อมนำไปสู่ความยุ่งเหยิงและความวิบัติดังนั้นจึงมีความจำเป็น

อย่างยิ่งที่จะต้องปลูกฝังและพัฒนาคนส่วนใหญ่ของชาติให้มีจริยธรรมอยู่ในระดับสูงโดยเฉพาะเรื่องของการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมที่เป็นการเลือกกระทำหรือไม่เลือกกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งอันก่อให้เกิดพฤติกรรมเชิงจริยธรรมที่เป็นการแสดงออกของพฤติกรรมที่สังคมนิยมชมชอบซึ่งอาจอยู่ในระดับมากหรือน้อยการที่บุคคลมีการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมในระดับสูงจำนวนมากย่อมจะช่วยพัฒนาสังคมอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกัน (Green and Happiness Society) ได้ตามวิสัยทัศน์ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 10 (พ.ศ.2550 – 2554) ที่ได้กำหนดวิสัยทัศน์ของประเทศไทยไว้ดังนี้คือคนไทยมีคุณธรรมนำความรอบรู้รู้เท่าทันโลกครอบคลุมรอบอุ่มชุมชนเข้มแข็งสังคมสันติสุขเศรษฐกิจมีคุณภาพเสถียรภาพและเป็นธรรมสิ่งแวดล้อมมีคุณภาพทรัพยากรธรรมชาติยังยืนอยู่ภายใต้ระบบบริหารจัดการประเทศที่มีธรรมาภิบาลดำรงไว้ซึ่งระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขอยู่ในประชาคมโลกได้อย่างมีศักดิ์ศรี (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติสำนักนายกรัฐมนตรี, (พ.ศ.2550 – 2554) : 66) และ เป็นสิ่งที่ต้องได้รับการส่งเสริมให้เกิดขึ้นในตัวเยาวชนของชาติโดยเฉพาะเรื่องระดับความสามารถในการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของเยาวชนซึ่งน่าจะมีความสัมพันธ์กันหรือช่วยพัฒนาทำให้สังคมอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกันได้

เอกสารอ้างอิง

- จรัสพร กาญจนการุณ. (2552). คุณธรรมจริยธรรมและการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี. วารสารวิชาการวิทยาลัยแสงธรรม. 1 (1), 95-109.
- ดวงเดือน พันธุมนาวินและเพ็ญแข ประจักษ์. (2520). จริยธรรมของเยาวชนไทยรายงานการวิจัยฉบับที่ 21. กรุงเทพมหานคร: สถาบันการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ.
- ทีศนา แคมมณี. (2546). การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมจากทฤษฎีสู่การปฏิบัติ. เสริมสิน พรี่เพรส. กรุงเทพมหานคร.
- พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตโต). (2538). พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลศัพท์. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย,
- ภัทรพร ศิริกาญจน. (2536). ความรู้พื้นฐานทางศาสนา. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ศิณารณ์ หุ้เต็ม. (2552). พฤติกรรมด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาในระดับปริญญาตรี. วิทยาลัยราชพฤกษ์.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติสำนักนายกรัฐมนตรี. (2550). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 10.

ทีมพี่เลี้ยง : บทบาทที่สำคัญในการขจัดความยากจนและพัฒนาคนทุกช่วงวัย
อย่างยั่งยืนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

**Mentor team : Important Role in Poverty Eradication and Development of
People of all Ages According to the Philosophy of Sufficiency Economy**

ประอรรถัน รอดบำรุงโชติสิน และ ธนัสถา โจรนตระกูล

มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

Praonrat Rodbumrungchotsin and Tanastha Rojanatrakul

PibulsongkramRajabhat University, Thailand

Corresponding Author, E-Mail :saranya.gig@gmail.com

บทคัดย่อ

ยุทธศาสตร์ชาติได้กำหนดหลักการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคมเพื่อลดความเหลื่อมล้ำ
กระจายศูนย์กลางทางเศรษฐกิจเสริมสร้างพลังทางสังคมและเพิ่มขีดความสามารถของชุมชนดังนั้นรัฐบาลจึงมี
โครงการขจัดความยากจนและพัฒนาคนทุกช่วงวัยอย่างยั่งยืนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงบทความ
วิชาการนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาบทบาทที่สำคัญของทีมพี่เลี้ยงในการขจัดความยากจนและพัฒนาคนทุก
ช่วงวัยอย่างยั่งยืนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงพบว่าทีมพี่เลี้ยงมีบทบาทสำคัญในการดำเนินการตาม
หลัก 4 ท ดังนี้ ท 1 คือ ทศนคติต่อชีวิตต่อการทำงานต่อสภาพปัญหา ท 2 คือ ทักษะฝีมือทักษะอาชีพ ท 3 คือ
ทุนในครอบครัว (ศักยภาพของครัวเรือน) และทุนชุมชน ท 4 คือ การหาทางออกโดยเข้าไปดำเนินการกับให้
ความช่วยเหลือกับ 3 กลุ่มเป้าหมายโดยทีมพี่เลี้ยงลงพื้นที่เชิงรุกรายครัวเรือนเพื่อวิเคราะห์ปัญหาและแนว
ทางการแก้ไขปัญหาพร้อมกับครัวเรือนเป้าหมายจัดทำแผนพัฒนาครัวเรือนเพื่อแก้ไขปัญหาครัวเรือนที่ตกเกณฑ์
รายมิติต่างๆให้ตรงกับความต้องการของครัวเรือนโดยใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงนำมาขจัดความ
ยากจนและพัฒนาคนทุกช่วงวัยอย่างยั่งยืนซึ่งทีมพี่เลี้ยงมีบทบาทความสำคัญในการลดปัญหาความยากจนและ
ลดความเหลื่อมล้ำพัฒนาและกระตุ้นระบบเศรษฐกิจในระดับฐานรากให้พื้นตัวมีความมั่นคงและเสริมศักยภาพ
ชุมชนให้มีความเข้มแข็งพึ่งตนเองได้อย่างยั่งยืน

คำสำคัญ: ทีมพี่เลี้ยง; การขจัดความยากจน; การพัฒนาคนทุกช่วงวัย; หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

* วันที่รับบทความ : 28 ธันวาคม 2565; วันที่แก้ไขบทความ 4 เมษายน 2566; วันที่ตอบรับบทความ : 8 เมษายน 2566

Received: December 28 2022; Revised: April 4 2023; Accepted: April 8 2023

Abstracts

The National Strategy has established the principles of creating opportunities and social equality to reduce inequality, decentralize the economy, strengthen social power, and increase the capacity of communities. Therefore, the government has a project to eradicate poverty and develop people of all generations in a sustainable manner according to the philosophy of sufficiency economy. sustainable according to the philosophy of sufficiency economy. It was found that the mentoring team plays an important role in implementing the four principles as follows: T1 is attitude towards life towards work and problems, T2 is skill and vocational skills, and T3 is family capital. (household potential) and community capital, Thor4 is to find a solution. By going in and providing assistance to 3 target groups by a team of mentors proactively going to the household area. To analyze problems and approaches to solve problems together with the target households to prepare a household development plan. to solve household problems that fall out of the criteria by various dimensions to meet the needs of households By using the philosophy of sufficiency economy to eliminate poverty and develop people of all ages sustainably. The mentoring team plays an important role in reducing poverty and inequality. Develop and stimulate the economic system at the grassroots level to recover with stability and strengthen the community's potential for strength and self-reliance in a sustainable manner.

Keywords : Mentor team; Poverty Eradication, development of people of all ages; Sufficiency Economy Philosophy

บทนำ

องค์การสหประชาชาติได้เสนอแนวคิดในการพัฒนาโลกใบนี้หลังปีค.ศ. 2015 โดยมีข้อกำหนดเป้าหมายของการพัฒนาที่ยั่งยืนซึ่งจะนำไปใช้ในการพัฒนาโลกใบนี้ให้เรียกว่า Sustainable Development Goals หรือ SDGs เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนมีทั้งหมด 17 เป้าหมายโดยองค์การสหประชาชาติแบ่งทั้ง 17 ข้อออกเป็น 5 มิติได้แก่ มิติสังคม (People) มิติเศรษฐกิจ (Prosperity) มิติสิ่งแวดล้อม (Planet) มิติสันติภาพและสถาบัน (Peace) และมิติหุ้นส่วนการพัฒนา (Partnership) เป้าหมายของการพัฒนาที่ยั่งยืน 17 ประการของสหประชาชาติได้ให้ทุกคนได้รับทราบและนำไปปฏิบัติให้สอดคล้องกับการพัฒนาของประเทศไทยตั้งแต่ในระดับกิจกรรมโครงการและระดับนโยบายประเทศเป้าหมายที่ 1 จัดความยากจน (No poverty: End poverty in all its forms everywhere) จากประชากรโลกมากกว่า 7,000 ล้านคนพบว่ามากกว่า 800 ล้านคนยังคงมีชีวิตอยู่ด้วยความยากแค้นโดยมีรายได้น้อยกว่า 1.25 เหรียญสหรัฐต่อวันหรือน้อยกว่า 40 บาทต่อวันหลายคนยังขาดอาหารที่พอเพียงน้ำดื่มที่สะอาดสุขอนามัยที่ดีแม้ว่าประเทศต่างๆ จะมีการพัฒนาเศรษฐกิจและเจริญเติบโตไปได้อย่างรวดเร็วเช่นจีนและอินเดียได้ช่วยให้หลายล้านคนพ้นจากความยากจนแต่เป็นการเจริญเติบโตที่ไม่เท่าเทียมกันโดยผู้หญิงมีแนวโน้มจะมีความยากจนมากกว่าผู้ชายอันเนื่องจากผู้หญิงไม่ได้รับ

ค่าจ้างไม่ได้รับการศึกษาและมีทรัพย์สินไม่เท่าเทียมกับผู้ขายเป้าหมายในข้อที่หนึ่งจึงเน้นการจัดความยากจนในทุกรูปแบบให้หมดสิ้นไปภายในปีค.ศ. 2030 หรือ พ.ศ. 2573 (สยามอรุณ ศรีมรกต และยงยุทธวัชรกุล, 2559 : 1-7)

ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561– 2580)เป็นยุทธศาสตร์ชาติฉบับแรกของประเทศไทยตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยซึ่งจะต้องนำไปสู่การปฏิบัติเพื่อให้ประเทศไทยบรรลุวิสัยทัศน์“ประเทศไทยมีความมั่นคงมั่งคั่งยั่งยืนเป็นประเทศพัฒนาแล้วด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ภายในช่วงเวลาดังกล่าวเพื่อความสุขของคนไทยทุกคนรัฐบาลมีนโยบายที่มุ่งประโยชน์ส่วนรวมอย่างยั่งยืนและให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของประชาชนและทุกภาคส่วนในสังคมยึดถือและปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการพัฒนาอย่างสมดุลมีเสถียรภาพและยั่งยืนซึ่งในด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคมมีเป้าหมายการพัฒนาที่สำคัญที่ให้ความสำคัญการดึงเอาพลังของภาคส่วนต่างๆทั้งภาคเอกชน ประชาสังคมชุมชนท้องถิ่นมาร่วมขับเคลื่อนโดยการสนับสนุนการรวมตัวของประชาชนในการร่วมคิดร่วมทำเพื่อส่วนรวมการกระจายอำนาจและความรับผิดชอบไปสู่กลไกบริหารราชการแผ่นดินในระดับท้องถิ่นการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนในการจัดการตนเองและการเตรียมความพร้อมของประชากรไทยทั้งในมิติสุขภาพเศรษฐกิจสังคมและสภาพแวดล้อมให้เป็นประชากรที่มีคุณภาพสามารถพึ่งตนเองและทำประโยชน์แก่ครอบครัวชุมชนและสังคมให้นานที่สุดโดยรัฐให้หลักประกันการเข้าถึงบริการและสวัสดิการที่มีคุณภาพอย่างเป็นธรรมและทั่วถึง (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2561 : 4) โดยอาศัยทีมพี่เลี้ยงคือบุคคลที่ได้รับการพิจารณาคัดเลือกทีมพี่เลี้ยงที่เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายวิกฤตประกอบด้วยข้าราชการนักศึกษานักวิชาการผู้นำชุมชนหรืออื่นๆตามความเหมาะสมเพื่อดูแลและติดตามการพัฒนากลุ่มเป้าหมายนำไปสู่ความพอเพียงยั่งยืนต่อไปซึ่งในการการจัดความยากจนและพัฒนาคนทุกช่วงวัยอย่างยั่งยืนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงต้องอาศัยทีมพี่เลี้ยงเข้าดำเนินทีมพี่เลี้ยงมีหน้าที่ดำเนินการขับเคลื่อนให้ความช่วยเหลือครัวเรือนเป้าหมาย (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2563 : 7)

ดังนั้นผู้เขียนสรุปเห็นว่าทีมพี่เลี้ยงจึงมีบทบาทสำคัญในการเข้าไปให้ความรู้ส่งเสริมการดำเนินกิจกรรมต่างๆดำเนินการขับเคลื่อนให้ความช่วยเหลือครัวเรือนเป้าหมายเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการจัดความยากจนและพัฒนาคนทุกช่วงวัยอย่างยั่งยืนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชนให้มีความยั่งยืนสามารถดำเนินชีวิตได้อย่างปกติสุขต่อไป

หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

“เศรษฐกิจพอเพียง” เป็นปรัชญาชี้ถึงแนวทางการดำรงอยู่และการปฏิบัติของประชาชนในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับครอบครัวระดับชุมชนจนถึงระดับรัฐทั้งในการพัฒนาและการบริหารประเทศให้ดำเนินไปในทางสายกลางโดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อให้ก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์ (ถาวรพงศ์ ทองภักดี, 2550 : 33) ความพอประมาณความมีเหตุผลรวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีพอสมควรต่อการมีผลกระทบใดๆอันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายในทั้งนี้จะต้องอาศัยความรอบรู้ความรอบคอบ และความระมัดระวังอย่างยิ่งในการนำวิชาการต่าง ๆ มาใช้ในการวางแผนและการดำเนินการทุกขั้นตอน และต้องเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของคนในชาติโดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ของรัฐ นักทฤษฎีและนักธุรกิจในทุกระดับให้มีสำนึกในคุณธรรมความซื่อสัตย์สุจริตและให้มีความรอบรู้ที่เหมาะสมดำเนินชีวิตด้วยความอดทนความเพียรมีสติปัญญาและความรอบคอบเพื่อให้สมดุลและพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวางทั้งด้านวัตถุสังคมสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมจากโลกภายนอกได้เป็นอย่างดี ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงประกอบด้วยคุณลักษณะ 3 ประการพร้อม ๆ กัน (สุเมธ ตันติเวชกุล, 2549 : 22) ได้แก่ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล และภูมิคุ้มกัน ในตัวที่ดีกล่าวคือกิจกรรมใดๆที่ขาดคุณลักษณะใดคุณลักษณะหนึ่งไปจะไม่สามารถเรียกได้ว่าเป็นความพอเพียงซึ่งคุณลักษณะทั้ง 3 ประการ (สุเมธ ตันติเวชกุล, 2557 : 59) ประกอบด้วย

ประการที่ 1 ความพอประมาณ (Moderation) หมายถึง ความพอดีต่อความจำเป็นและเหมาะสมกับฐานะของตนเองสังคมสิ่งแวดล้อมรวมทั้งวัฒนธรรมในแต่ละท้องถิ่นไม่มากเกินไปไม่น้อยเกินไปต้องไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่นและเป็นการบริหารทรัพยากรให้เกิดการใช้อย่างมีประสิทธิภาพที่สุดซึ่งเมื่อพิจารณาจากสภาพสังคมและวัฒนธรรมไทยจะพบว่าความพอประมาณนั้นนับเป็นแนวปฏิบัติที่มีมายาวนานแล้วสังเกตได้จากการดำเนินชีวิตของคนไทย“พออยู่พอกิน” “พึ่งตนเอง” “ประหยัดเรียบง่ายและได้ประโยชน์สูงสุด

ประการที่ 2 ความมีเหตุผล (Reasonableness) หมายถึง การตัดสินใจเกี่ยวกับระดับของความพอเพียงและการดำเนินการอย่างพอเพียงนั้นต้องเป็นไปอย่างมีเหตุผลตามหลักวิชาการหลักกฎหมายหลักคุณธรรมและวัฒนธรรมที่ดำรงอยู่โดยคำนึงถึงปัจจัยที่เกี่ยวข้องตลอดจนคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้นๆอย่างรอบคอบถ้วนถี่“รู้จักอ่อนจุดแข็งโอกาสอุปสรรค” และคาดการณ์ผลที่จะเกิดขึ้นอย่างรอบคอบ“รู้เขารู้เรารู้จักเลือกนำสิ่งที่ดีและเหมาะสมมาประยุกต์ใช้” โดยความมีเหตุผลจะเกิดขึ้นได้ต้องอาศัยการสั่งสมความรู้และประสบการณ์มาอย่างต่อเนื่องมีการศึกษาข้อมูลอย่างเป็นระบบและรู้วิธีประมวลปัจจัยที่ซับซ้อนมาประยุกต์ใช้ในการตัดสินใจเพื่อให้ความคิดและการกระทำอยู่ในกรอบที่ถูกต้องตามหลักเหตุผลดังนั้นความมีเหตุผลในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเน้นการตัดสินใจและการปฏิบัติบนพื้นฐานของความรู้และประสบการณ์

ประการที่ 3 การมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี (Self-Immunity) หมายถึง การเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจสังคมสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมจากทั้งในประเทศและต่างประเทศเพื่อให้สามารถบริหารความเสี่ยงปรับตัวและรับมือได้อย่างทันท่วงทีโดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ของสถานการณ์ต่างๆที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคตทั้งในระยะสั้นและระยะยาวโดยดำเนินการอย่างเป็นขั้นเป็นตอนเริ่มจากการ“แก้ไขปัญหาที่จุดเล็ก”หรือคิด Macro ทำ Micro โดยมีเงื่อนไขการตัดสินใจประกอบกิจกรรมทางเศรษฐกิจให้อยู่ในระดับพอเพียงนั้นต้องอาศัยทั้งเงื่อนไขความรู้และเงื่อนไขคุณธรรม (สุเมธ ตันติเวชกุล, 2557 : 59) ดังนี้

เงื่อนไขที่ 1 ความรู้ (Set of Knowledge) ประกอบด้วยความรู้เกี่ยวกับวิชาการต่างๆอย่างรอบด้านความรอบคอบที่จะนำความรู้เหล่านั้นมาพิจารณาให้เชื่อมโยงสัมพันธ์กันเพื่อการวางแผนและความระมัดระวังในการนำไปประยุกต์ใช้ให้เกิดผลในทางปฏิบัติทุกขั้นตอนโดยนำหลักวิชาและความรู้เทคโนโลยีที่เหมาะสมมาใช้ทั้งในขั้นการวางแผนและปฏิบัติอย่างรอบรู้รอบคอบระมัดระวังกล่าวคือนาวิชาการต่างๆที่เกี่ยวข้องมาศึกษาอย่างรอบด้านและมีความรอบคอบที่จะนำความรู้เหล่านั้นมาพิจารณาให้เชื่อมโยงกันเพื่อประกอบการวางแผนตลอดจนมีความระมัดระวังในขั้นของการปฏิบัติ

เงื่อนไขที่ 2 คุณธรรม (Ethical Qualification) ประกอบด้วยการเสริมสร้างให้จิตใจมีความตระหนักในคุณธรรมมีความซื่อสัตย์และมีคุณธรรมในการดำเนินชีวิตโดยเน้นความอดทนความเพียรสติปัญญาและความรอบคอบการปฏิบัติเพื่อให้เกิดความพอเพียงนั้นต้องเสริมสร้างให้คนในชาติมีพื้นฐานจิตใจที่มีคุณธรรมประกอบด้วยมีความตระหนักในความซื่อสัตย์สุจริตจริงใจทั้งนี้การที่บุคคลรอบคอบรอบคองและชุมชนจะนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ต้องนำระบบคุณธรรมและความซื่อสัตย์สุจริตมาประพฤติปฏิบัติก่อนโดยเริ่มจากการอบรมเลี้ยงดูในครอบครัวการศึกษาอบรมในโรงเรียนการสอนศีลธรรมจากศาสนารวมทั้งการฝึกจิตข่มใจตนเองในขณะเดียวกันต้องมีการ“ดำเนินชีวิตด้วยความเพียร” คือมีความอดทนความรอบคอบและความเพียรตลอดจนใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิต

การประยุกต์ใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียงระดับบุคคลและครอบครัวการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเริ่มได้จากระดับเล็กที่สุดคือบุคคลและครอบครัวโดยการเรียนรู้ที่จะพึ่งพาตนเองมีเหตุผลใช้ชีวิตอย่างสมดุลบนทางสายกลางสร้างโอกาสในการเรียนรู้ประสบการณ์และทักษะต่างๆเพื่อสามารถรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงยกระดับตนเองด้านคุณธรรมเกิดเป็นภูมิคุ้มกันที่ดีในการดำรงชีวิตโดยสามารถคิดและกระทำบนพื้นฐานของความมีเหตุผลพอเหมาะพอประมาณกับสภาพและหน้าที่ของแต่ละบุคคลในแต่ละสถานการณ์แล้วเพียรฝึกปฏิบัติเช่นนี้จนสามารถทำตนให้เป็นพึ่งพาตนเองและเป็นพึ่งพาผู้อื่นได้

การประยุกต์ใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียงระดับชุมชนชุมชนพอเพียงประกอบด้วยบุคคลและครอบครัวที่ดำเนินชีวิตอย่างมีเหตุผลรู้จักแบ่งปันพึ่งพาตนเองมีความรู้และคุณธรรมเป็นกรอบในการดำเนินชีวิตและต่างมีความปรารถนาจะสร้างความร่วมมือเพื่อประโยชน์ส่วนรวมอาทิการรวมกลุ่มทำกิจกรรมสอดคล้องเหมาะสมกับสภาพภูมิสังคมของแต่ละชุมชนใช้ทรัพยากรต่าง ๆ ที่มีอยู่ในชุมชนอย่างเกื้อกูลผ่านการร่วมแรงร่วมใจร่วม

คิดร่วมทำแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับบุคคลหลายสถานภาพในสิ่งที่จะสร้างประโยชน์สุขและร่วมสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนนำไปสู่การพัฒนาแก้ไขปัญหาของชุมชนอย่างมีเหตุผลโดยอาศัยสติปัญญาความสามารถของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องและบนพื้นฐานของความซื่อสัตย์สุจริตขยันหมั่นเพียรและมีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่สามัคคีช่วยเหลือแบ่งปันกันระหว่างสมาชิกชุมชนจนนำไปสู่การพัฒนาของชุมชนที่สมดุลมีภูมิคุ้มกันพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงกระทั่งสามารถขยายไปสู่เครือข่ายระหว่างชุมชนต่าง ๆ ในวงกว้างต่อไป

การประยุกต์ใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียงระดับประเทศแผนการบริหารจัดการประเทศส่งเสริมให้บุคคล/ชุมชนต่าง ๆ มีวิถีปฏิบัติมีความร่วมมือและการพัฒนาในสาขาต่าง ๆ ตามแนวทางของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและดำเนินการตามแผนดังกล่าวอย่างรอบคอบเป็นขั้นตอนเริ่มจากการวางรากฐานของประเทศให้มีความพอเพียงโดยส่งเสริมให้ประชาชนส่วนใหญ่สามารถอยู่อย่างพอมีพอกินและพึ่งตนเองได้ด้วยการมีความรู้และทักษะที่จำเป็นในการดำรงชีวิตอย่างเท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ และมีคุณธรรมซื่อสัตย์สุจริตขยันหมั่นเพียรเอื้อเฟื้อแบ่งปันและใช้สติปัญญาในการตัดสินใจและดำเนินชีวิตพร้อมทั้งส่งเสริมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกลุ่มคนต่าง ๆ จากหลากหลายภูมิสังคมหลากหลายอาชีพหลากหลายความคิดประสบการณ์เพื่อสร้างความเข้าใจและรู้ความเป็นจริงระหว่างกันของคนในประเทศจนนำไปสู่ความสามัคคีและจิตสำนึกที่จะร่วมแรงร่วมใจกันพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้าไปอย่างสอดคล้องสมดุลกับสถานการณ์ความเป็นจริงของคนในประเทศอย่างเป็นขั้นเป็นตอนเป็นลำดับ ๆ ต่อไป

การจัดความยากจนและพัฒนาคนทุกช่วงวัย

ยุทธศาสตร์ชาติพ.ศ. 2561 – 2580 ได้มีหลักการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคมประกอบด้วย 4 ประเด็น (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2561 : 5) คือ

1. การลดความเหลื่อมล้ำสร้างความเป็นธรรมในทุกมิติโดย 1) ปรับโครงสร้างเศรษฐกิจฐานราก 2) ปฏิรูประบบภาษีและการคุ้มครองผู้บริโภค 3) กระจายการถือครองที่ดินและการเข้าถึงทรัพยากร 4) เพิ่มผลิตภาพและคุ้มครองแรงงานไทยให้เป็นแรงงานฝีมือที่มีคุณภาพและความริเริ่มสร้างสรรค์มีความปลอดภัยในการทำงาน 5) สร้างหลักประกันทางสังคมที่ครอบคลุมและเหมาะสมกับคนทุกช่วงวัยทุกเพศภาวะและทุกกลุ่ม 6) ลงทุนทางสังคมแบบมุ่งเป้าเพื่อช่วยเหลือกลุ่มคนยากจนและกลุ่มผู้ด้อยโอกาสโดยตรง 7) สร้างความเป็นธรรมในการเข้าถึงบริการสาธารณสุขและการศึกษาโดยเฉพาะสำหรับผู้มีรายได้น้อยและกลุ่มผู้ด้อยโอกาสและ 8) สร้างความเป็นธรรมในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมอย่างทั่วถึง

2. การกระจายศูนย์กลางความเจริญทางเศรษฐกิจสังคมและเทคโนโลยีโดย 1) พัฒนาศูนย์กลางความเจริญทางเศรษฐกิจสังคมและเทคโนโลยีในภูมิภาค 2) กำหนดแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของแต่ละกลุ่มจังหวัดในมิติต่าง ๆ 3) จัดระบบเมืองที่เอื้อต่อการสร้างชีวิตและสังคมที่มีคุณภาพและปลอดภัยให้สามารถตอบสนองต่อสังคมสูงวัยและแนวโน้มของการขยายตัวของเมืองในอนาคต 4) ปรับโครงสร้างและแก้ไขกฎหมายระเบียบบริหารราชการแผ่นดินเพื่อวางระบบและกลไกการบริหารงานในระดับภาคกลุ่มจังหวัด

5) สนับสนุนการพัฒนาพื้นที่บนฐานข้อมูลความรู้เทคโนโลยีและนวัตกรรม และ 6) การพัฒนากำลังแรงงานในพื้นที่

3. การเสริมสร้างพลังทางสังคมโดย 1) สร้างสังคมเข้มแข็งที่แบ่งปันไม่ทอดทิ้งกันและมีคุณธรรม โดยสนับสนุนการรวมตัวและดึงพลังของภาคส่วนต่างๆ 2) การรองรับสังคมสูงวัยอย่างมีคุณภาพ 3) สนับสนุนความร่วมมือระหว่างภาครัฐภาคเอกชนภาควิชาการภาคประชาสังคมและภาคประชาชน 4) ส่งเสริมความเสมอภาคทางเพศและบทบาทของสตรีในการสร้างสรรค์สังคม 5) สนับสนุนการพัฒนาบนฐานทุนทางสังคมและวัฒนธรรม และ 6) สนับสนุนการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศและสื่อสร้างสรรค์เพื่อรองรับสังคมยุคดิจิทัล

4. การเพิ่มขีดความสามารถของชุมชนท้องถิ่นในการพัฒนาการพึ่งตนเองและการจัดการตนเองโดย 1) ส่งเสริมการปรับตัวกิจกรรมในระดับครัวเรือนให้มีขีดความสามารถในการจัดการวางแผนชีวิตสุขภาพครอบครัวการเงินและอาชีพ 2) เสริมสร้างศักยภาพของชุมชนในการพึ่งตนเองและการพึ่งพากันเอง 3) สร้างการมีส่วนร่วมของภาคส่วนต่าง ๆ เพื่อสร้างประชาธิปไตยชุมชนและ 4) สร้างภูมิคุ้มกันทางปัญญาให้กับชุมชน

การแก้ไขปัญหาความจนและความเหลื่อมล้ำทางสังคมไทยเป็นหนึ่งในนโยบายยุทธศาสตร์ชาติที่รัฐบาลชุดปัจจุบันให้ความสำคัญในการเยียวยาแก้ไขซึ่งแม้ว่าสถานการณ์ความยากจนของไทยจะลดลงในทุกๆ ปีตามรายงานสรุปสถานการณ์ความยากจนและความเหลื่อมล้ำในประเทศไทยสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติชี้ให้เห็นถึงประเด็นปัญหาความยากจนและความเหลื่อมล้ำที่เป็นสถานการณ์ล่าสุดรวมทั้งการวิเคราะห์ลักษณะของปัญหาความยากจนและความเหลื่อมล้ำในสังคมไทยโครงการพระราชดำริสวัสดิการเป็นนวัตกรรมในการช่วยเหลือประชาชนผู้มีรายได้น้อยให้พ้นจากปัญหาความยากจนของรัฐบาลพลเอกประยุทธ์จันทร์โอชานายกรัฐมนตรีด้วยการให้มีการขึ้นทะเบียนกับกระทรวงการคลังจากนั้นจะออกเป็นบัตรสวัสดิการเพื่อช่วยในการลดค่าครองชีพทั้งการซื้อสินค้าและการเดินทางที่ผ่านมากระทรวงการคลังได้ดำเนินมาตรการในการแก้ไขปัญหาความยากจนด้วยการเปิดให้ผู้ที่มีคุณสมบัติตรงตามที่กำหนดซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของโครงการบูรณาการฐานข้อมูลสวัสดิการสังคมภายใต้โครงการ E-Payment ของภาครัฐเพื่อยกระดับประสิทธิภาพของการจัดสวัสดิการสังคมและการให้ความช่วยเหลือของภาครัฐ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2565 : 6)

การดำเนินงานขจัดความยากจนและพัฒนาคนทุกช่วงวัยอย่างยั่งยืนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงนายกรัฐมนตรีลงนามในคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีที่ 347/2563 เรื่องจัดตั้งศูนย์อำนวยการขจัดความยากจนและพัฒนาคนทุกช่วงวัยอย่างยั่งยืนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (ศจพ.) ลงวันที่ 30 ตุลาคม พ.ศ. 2563 โดยศูนย์อำนวยการขจัดความยากจนและพัฒนาคนทุกช่วงวัยอย่างยั่งยืนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (ศจพ.) ตั้งอยู่ในกระทรวงมหาดไทยหรือสถานที่อื่นตามที่นายกรัฐมนตรีกำหนดและขึ้นตรงต่อนายกรัฐมนตรีดำเนินการแก้ไขปัญหาความยากจนและความเหลื่อมล้ำพร้อมกับพัฒนาคนทุกช่วงวัยโดยให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำข้อมูลจากระบบ TPMAP (Thai People Map and Analytics Platform) ระบบบริหารจัดการข้อมูลการพัฒนาคนแบบชี้เป้าที่จัดทำโดยกระทรวงการคลังและสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและ

สังคมแห่งชาตินำข้อมูลครัวเรือนเป้าหมายไปดำเนินการร่วมกับภาคีการพัฒนาทุกภาคส่วนในการจัดทำแผนการดำเนินการและแนวทางการพัฒนาโดยให้มีผู้แทนจากทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอาทิกระทรวงมหาดไทย กระทรวงแรงงาน กระทรวงการคลัง กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์เพื่อให้ภาคีพัฒนาที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนสามารถเข้ามามีส่วนร่วมกำหนดนโยบายยุทธศาสตร์แนวทางการพัฒนาเพื่อมอบหมายให้ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องแปลงนโยบายไปสู่การปฏิบัติและดำเนินการจัดทำแนวทางการแก้ไขปัญหาความยากจนและความเหลื่อมล้ำรวมถึงประเด็นการพัฒนาคนทุกช่วงวัยโดยการใช้ข้อมูลจากระบบ TPMAP เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการจัดทำแนวนโยบายและการพัฒนาบนฐานข้อมูลเชิงประจักษ์ (Evidence based) (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2565 : 1)

การดำเนินงานขจัดความยากจนและพัฒนาคนทุกช่วงวัยอย่างยั่งยืนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในระดับพื้นที่โดย“ทีมพี่เลี้ยง”มีการดำเนินการจัดตั้งศูนย์อำนวยการขจัดความยากจนและพัฒนาคนทุกช่วงวัยอย่างยั่งยืนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (ศจพ.) ในระดับจังหวัดและระดับต่างๆเพื่อเป็นกลไกขับเคลื่อนการดำเนินการแก้ไขปัญหาความยากจนลดความเหลื่อมล้ำและการพัฒนาคนทุกช่วงวัยในระดับพื้นที่เพื่อให้เกิดการแก้ไขปัญหาและการพัฒนาที่เกี่ยวข้องอย่างบูรณาการเป็นรูปธรรมและยั่งยืนในทุกพื้นที่ทั่วประเทศนำไปสู่การบรรลุวิสัยทัศน์ประเทศไทยมีความมั่นคงมั่งคั่งยั่งยืนเป็นประเทศพัฒนาแล้วด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง”ได้อย่างเป็นรูปธรรมเพื่อให้เกิดการพัฒนาและกลไกขับเคลื่อนการจัดความยากจนและความเหลื่อมล้ำรวมถึงการพัฒนาคนทุกช่วงวัยในระดับพื้นที่และเพื่อให้การดำเนินการดังกล่าวเป็นไปอย่างบูรณาการมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อประชาชนโดยนายอำเภอในฐานะประธานคณะกรรมการบริหารศูนย์อำนวยการปฏิบัติการขจัดความยากจนและพัฒนาคนทุกช่วงวัยอย่างยั่งยืนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอำเภอ(ศจพ.อ.) แต่งตั้งทีมพี่เลี้ยงที่มาจากข้าราชการในพื้นที่ภาคประชาชนนักศึกษาและอาสาสมัครร่วมเป็นทีมพี่เลี้ยงซึ่งทีมพี่เลี้ยง 1 ทีมประกอบด้วยพี่เลี้ยงจำนวน 3 – 5 คนดูแลครัวเรือนเป้าหมายจำนวน 10 – 15 ครัวเรือนในพื้นที่ที่ได้รับมอบหมาย ซึ่งทีมพี่เลี้ยงมีอำนาจ (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2565 : 1) ดังนี้

1. รับผิดชอบดูแลครัวเรือนเป้าหมาย 10 – 15 ครัวเรือนหรือตามที่นายอำเภอเห็นสมควรโดยดูแลและติดตามการพัฒนากลุ่มเป้าหมายเพื่อนำไปสู่ความพอเพียงและยั่งยืน
2. ตรวจสอบข้อมูลครัวเรือนค้นหาสาเหตุและสภาพปัญหาของครัวเรือนพร้อมทั้งจัดทำแผนครัวเรือนโดยใช้ปฏิบัติการ 4ท และรวบรวมข้อมูลส่งต่อให้ทีมปฏิบัติการสำหรับประสานบูรณาการการให้ความช่วยเหลือครัวเรือนเป้าหมายต่อไป
3. การสนับสนุนเยี่ยมเยียนให้กำลังใจให้คำแนะนำครัวเรือนเป้าหมายให้สามารถขับเคลื่อนกิจกรรมตามแผนครัวเรือน
4. บันทึกข้อมูลการให้ความช่วยเหลือครัวเรือนในระบบ TPMAP Logbook ทุกครั้งที่มีการช่วยเหลือ

5. รวบรวมรายงานผลการดำเนินงานปัญหาอุปสรรคและการจัดทำแผนคร้วเรือนให้ทีมปฏิบัติการฯ
ทราบ

วิเคราะห์บทบาทที่สำคัญของทีมพี่เลี้ยงในการจัดความยากจนและพัฒนาคนทุกช่วงวัยอย่างยั่งยืนตาม หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

การจัดความยากจนและพัฒนาคนทุกช่วงวัยอย่างยั่งยืนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็น
บทบาทที่สำคัญของทีมพี่เลี้ยงต้องวิเคราะห์ปัญหาและหาแนวทางการแก้ไขตามหลัก 4 ท คือ ทศนคติทักษะ
ทรัพยากรและทางออกด้วยการลงพื้นที่ติดตามการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของครัวเรือนยากจนเป้าหมาย
อย่างใกล้ชิดต่อเนื่องด้วยการนำข้อมูลบุคคล/ครัวเรือนเป้าหมายจากระบบ TPMAP ไปกำหนดแนวทางการ
แก้ไขปัญหาพร้อมกับครัวเรือนพร้อมทั้งติดตามตรวจสอบวิเคราะห์ดูแลอย่างใกล้ชิดและบันทึกในระบบ
Logbook ทุกครั้งที่ได้ให้ความช่วยเหลือเพื่อสอบถามรายละเอียดเกี่ยวกับสภาพความเป็นอยู่ความต้องการ
ได้รับความช่วยเหลือเพื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์และแจ้งการช่วยเหลือตามนโยบายของรัฐบาลในการ
แก้ปัญหาความยากจน“ไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง”ลดความเหลื่อมล้ำสร้างความเสมอภาคทางสังคมอย่างน้อย 5 มิติ
คือมิติสุขภาพความเป็นอยู่รายได้การศึกษาและการเข้าถึงบริการภาครัฐเพื่อให้สามารถแก้ปัญหาได้ อย่างยั่งยืน
ต่อไปโดยให้ทีมพี่เลี้ยงร่วมกับครัวเรือนวิเคราะห์ปัญหาแนวทางในการแก้ไขและทำแผนพัฒนาครัวเรือน
(พัฒนาได้/ส่งเคราะห์) ประกอบด้วย

ท1 = ทศนคติต่อชีวิตต่อการทำงานต่อสภาพปัญหา

ท2 = ทักษะฝีมือทักษะอาชีพ

ท3 = ทุนในครอบครัว (ศักยภาพของครัวเรือน) และทุนชุมชน

ท4 = การหาทางออก

โดยให้ทีมพี่เลี้ยงติดตามดูแลอย่างใกล้ชิด (Intensive care) และบันทึกLogbook ทุกครั้งที่ม
หน่วยงานให้ความช่วยเหลือให้หน่วยงานนำแนวทางแก้ไขและพัฒนาคนทุกช่วงวัยอย่างยั่งยืนโดยใช้
ระบบ TPMAP (เมนูแก้จน) ไปแก้ไขปัญหาหากสภาพปัญหาแตกต่างจากแนวทางแก้ไขและพัฒนาคน
ทุกช่วงวัยอย่างยั่งยืนโดยใช้ระบบTPMAP (เมนูแก้จน)ให้หน่วยงานดำเนินการแก้ไขตามอำนาจหน้าที่เพื่อ
ดำเนินการแก้ไขรายครัวเรือนมอบหมายให้กระทรวงกรมหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในระดับพื้นที่ร่วมรับผิดชอบ
ในการแก้ไขปัญหาครัวเรือนเป้าหมายตามที่ชี้เป้าจากระบบ TPMAP โดยใช้เมนูแก้จนเพื่อแก้ไขปัญหาทั้งนี้
หากสภาพปัญหาแตกต่างจาก“เมนูแก้จน”ให้กระทรวงกรมและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการแก้ไขตาม
อำนาจหน้าที่เพื่อดำเนินการแก้ไขรายครัวเรือนให้เสร็จสิ้นในระดับอำเภอภายในวันและเวลาที่กำหนดซึ่งทีมพี่
เลี้ยงมีหน้าที่ดำเนินการขับเคลื่อนให้ความช่วยเหลือครัวเรือนเป้าหมาย 3 กลุ่ม (สำนักงานสภาพัฒนาการ
เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2565 : 1) ดังนี้

1. กลุ่มคนจนเป้าหมายตามระบบบริหารจัดการข้อมูลการพัฒนาคนแบบชี้เป้า (Thai People Map and Analytics Platform : TPMAP) ดำเนินการกับบุคคลที่ตกอยู่ในเกณฑ์ดัชนีความยากจนหลายมิติ (Multidimensional Poverty Index: MPI) ในมิติใดมิติหนึ่งจาก 5 มิติและเป็นบุคคลที่ถือบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ (MPI 5 มิติได้แก่ด้านรายได้ความเป็นอยู่สุขภาพการศึกษาและการเข้าถึงบริการของรัฐ) ทั้งนี้ในอนาคตในระบบTPMAPจะสามารถปรับเปลี่ยนมิติการพัฒนาหรือตัวชี้วัดตามข้อมูลที่แต่ละพื้นที่มีเพื่อปรับเปลี่ยนให้สอดคล้องกับบริบทของแต่ละพื้นที่ส่งผลให้การกำหนดคนเป้าหมายในพื้นที่จะต้องพิจารณาความสอดคล้องกับภูมิสังคมทรัพยากรบุคลากรและเครื่องมือที่มีในแต่ละพื้นที่ด้วยผู้เขียนเห็นว่าทีมพี่เลี้ยงเข้าไปดำเนินในกลุ่มคนจนเป้าหมายตามระบบบริหารจัดการข้อมูลการพัฒนาคนแบบชี้เป้าโดยดำเนินการ 4 ท ดังนี้

ท1 = ทักษะคิดต่อชีวิตต่อการทำงานต่อสภาพปัญหาดำเนินการโดยทีมพี่เลี้ยงพูดคุยสร้างความคุ้นเคยและสร้างความเข้าใจต่อทักษะการดำรงชีวิตของตนเองต่อครอบครัวและต่อชุมชน/สังคมหากพบว่าครัวเรือนมีความย่อท้อให้ทีมพี่เลี้ยงให้กำลังใจและสร้างแรงบันดาลใจในการต่อสู้ชีวิต

ท2 = ทักษะฝีมือทักษะอาชีพดำเนินการร่วมกันค้นหาทักษะค้นหาฝีมือแรงงานหรือความถนัดในอาชีพของตนเองและสมาชิกในครัวเรือน

ท3 = ทุนในครอบครัว (ศักยภาพของครัวเรือน) และทุนชุมชนดำเนินการร่วมกันประเมินทรัพยากรของครอบครัวเช่นที่ดินปัจจัยการผลิตเครื่องมือในการประกอบอาชีพบนพื้นฐานทรัพยากรที่มีโดยการบูรณาการทรัพยากรของครัวเรือนชุมชนกลุ่มกองทุนท้องถิ่นและส่วนราชการ

ท4 = การหาทางออกดำเนินการร่วมกันวิเคราะห์ตัดสินใจสรุปหาทางออก (แนวทางแก้ไขปัญห) โดยยึดครัวเรือนเป้าหมายเป็นศูนย์กลางโดยผลการดำเนินงานของทีมพี่เลี้ยงที่ผ่านมาคือการประสานงานเครือข่ายชุมชนอำเภอและจังหวัดในการช่วยเหลือเช่นการซ่อมแซมบ้านพักอาศัยการมอบเตียงให้กับผู้ป่วยติดเตียงการมอบรถเข็นให้กับผู้พิการมอบถุงยังชีพและรวมถึงการฝึกพัฒนาอาชีพให้กับครัวเรือนเป้าหมายและบันทึกข้อมูลสภาพปัญหาของครัวเรือนลงใน Logbook

2. กลุ่มคนตกหล่นจากระบบ TPMAP ดำเนินการกับบุคคล/ครัวเรือนที่ข้อมูลตกหล่นไปจากข้อมูลประชากรในระบบ TPMAP (exclusion error) โดยแบ่งออกเป็น 2 กรณีดังนี้กรณีที่มีข้อมูลเลขบัตรประชาชน 13 หลักและอยู่ในระบบ TPMAP แต่ไม่เคยได้รับการสำรวจและไม่มีข้อมูลคุณภาพชีวิตครัวเรือนและกรณีบุคคลที่ไม่ได้รับการบันทึกข้อมูลจากทะเบียนราษฎรและไม่ได้อยู่ในระบบ TPMAP ซึ่งเป็นการพบบุคคลเหล่านี้จากการลงพื้นที่เพื่อแก้ไขปัญหามือเขียนเห็นว่าทีมพี่เลี้ยงเข้าไปดำเนินในกลุ่มคนตกหล่นจากระบบโดยดำเนินการ 4 ท ดังนี้

ท1 = ทักษะคิดต่อชีวิตต่อการทำงานต่อสภาพปัญหาดำเนินการโดยทีมพี่เลี้ยงพูดคุยสร้างความคุ้นเคยและสร้างความเข้าใจต่อทักษะการดำรงชีวิตของตนเองต่อครอบครัวและต่อชุมชน/สังคมหากพบว่าครัวเรือนมีความย่อท้อให้ทีมพี่เลี้ยงให้กำลังใจและสร้างแรงบันดาลใจในการต่อสู้ชีวิต

ท2 = ทักษะฝีมือทักษะอาชีพดำเนินการร่วมกันค้นหาทักษะค้นหาฝีมือแรงงานหรือความถนัดในอาชีพของตนเองและสมาชิกในครัวเรือน

ท3 = ทุนในครอบครัว (ศักยภาพของครัวเรือน) และทุนชุมชนดำเนินการร่วมกันประเมินทรัพยากรของครอบครัวเช่นที่ดินปัจจัยการผลิตทรัพยากรของครัวเรือนการออมเงิน

ท4 = การหาทางออกดำเนินการร่วมกันวิเคราะห์ตัดสินใจสรุปหาทางออก (แนวทางแก้ไขปัญหา) โดยยึดครัวเรือนเป้าหมายเป็นศูนย์กลางสำรวจความต้องการของครัวเรือนเช่นให้สิทธิการเข้าถึงการบริการภาครัฐต่าง ๆ การซ่อมแซมบ้านพักอาศัยการฝึกพัฒนาอาชีพการมอบถุงยังชีพและบันทึกข้อมูลสภาพปัญหาของครัวเรือนลงใน Logbook

3. กลุ่มคนเปราะบางดำเนินการกับบุคคลที่ต้องการได้รับการพึ่งพิงจากผู้อื่นไม่สามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างอิสระหรือตัดสินใจได้ด้วยตัวเองโดยสามารถแบ่งกลุ่มคนเปราะบางได้ดังนี้กลุ่มที่มีความเสี่ยงสูงกว่าบุคคลทั่วไปอาทิหญิงตั้งครรภ์ผู้สูงอายุพ่อแม่เลี้ยงเดี่ยวแม่เลี้ยงเดี่ยวกลุ่มทุพพลภาพอาทิผู้พิการผู้ป่วยจิตเวชผู้ป่วยเด็กผู้ป่วยสมองเสื่อมผู้ป่วยติดเตียงกลุ่มที่ไม่มีอิสระพอในการตัดสินใจอาทิเด็กและเยาวชนนักโทษทหารเกณฑ์กลุ่มผู้ด้อยโอกาสอาทิคนเร่ร่อนคนไร้บ้านและคนขอทานผู้เขียนเห็นว่าทีมพี่เลี้ยงเข้าไปดำเนินในกลุ่มคนเปราะบางโดยดำเนินการ 4 ท ดังนี้

ท 1 = ทศนคติต่อชีวิตต่อการทำงานต่อสภาพปัญหาดำเนินการโดยทีมพี่เลี้ยงพูดคุยสร้างความคุ้นเคยและสร้างความเข้าใจต่อทักษะการดำรงชีวิตของตนเองต่อครอบครัวและต่อชุมชน/สังคมหากพบว่าครัวเรือนมีความย่อท้อให้ทีมพี่เลี้ยงให้กำลังใจและสร้างแรงบันดาลใจในการต่อสู้ชีวิต

ท 2 = ทักษะฝีมือทักษะอาชีพดำเนินการร่วมกันค้นหาทักษะค้นหาฝีมือแรงงานหรือความถนัดในอาชีพของตนเองและสมาชิกในครัวเรือน

ท 3 = ทุนในครอบครัว (ศักยภาพของครัวเรือน) และทุนชุมชนดำเนินการร่วมกันประเมินทรัพยากรของครอบครัวเช่นที่ดินปัจจัยการผลิตเครื่องมือในการประกอบอาชีพบนพื้นฐานทรัพยากรที่มีโดยการบูรณาการทรัพยากรของครัวเรือนชุมชนกลุ่มกองทุนท้องถิ่นและส่วนราชการ

ท 4 = การหาทางออกดำเนินการร่วมกันวิเคราะห์ตัดสินใจสรุปหาทางออก (แนวทางแก้ไขปัญหา) โดยยึดครัวเรือนเป้าหมายเป็นศูนย์กลางสำรวจความต้องการของครัวเรือนเช่นสิทธิการเข้าถึงการบริการภาครัฐต่างๆการซ่อมแซมบ้านพักอาศัยการมอบเตียงให้กับผู้ป่วยติดเตียงการมอบรถเข็นให้กับผู้พิการมอบหมายให้กระทรวงสาธารณสุขเป็นเจ้าภาพหลักในการบูรณาการให้ความช่วยเหลือร่วมกับกระทรวงศึกษาธิการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการให้ความช่วยเหลือเช่นเด็กแรกเกิดมีน้ำหนักต่ำกว่าเกณฑ์ให้เจ้าหน้าที่สาธารณสุขร่วมกับอาสาสมัครสาธารณสุข (อสม.) ติดตามการเจริญเติบโตของเด็กอย่างใกล้ชิดและบันทึกข้อมูลสภาพปัญหาของครัวเรือนลงใน Logbook

สรุป

ทีมพี่เลี้ยงมีบทบาทสำคัญเพื่อผลักดันให้เกิดความสำเร็จในการจัดความยากจนและพัฒนาคนทุกช่วงวัยอย่างยั่งยืนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงโดยนำกลยุทธ์ “KUSA” ที่ประกอบด้วย K = Knowledge (ความรู้) U = Understand (เข้าใจ) S = Skill (ทักษะ) A = Attitude (ทัศนคติ) โดยให้ทีมพี่เลี้ยงทำงานร่วมกับทีมปฏิบัติการในพื้นที่ตำบล คือ 1) ให้ความรู้ 2) ความเข้าใจ 3) ให้ทักษะที่ต้องมีในการดำรงชีวิตและ 4) มีทัศนคติที่ถูกต้อง ซึ่งจะมีความสอดคล้องกับหลัก 4 ท แบ่งครัวเรือนเป้าหมายออกเป็น 3 ระดับได้แก่ระดับมืออาชีพ (หัวไวใจสู้) ระดับมือสมัครเล่น (รอดูที่ทำ) และระดับมือใหม่ (เบิ่งตาลังเล) หัวใจสำคัญของทีมพี่เลี้ยงคือติดตามอย่างต่อเนื่องทีมพี่เลี้ยงเปรียบเสมือนไม้เท้าหลังของประชาชนที่สามารถวิเคราะห์แก้ไขปัญหาคครัวเรือนได้อย่างตรงจุดตรงความต้องการของครัวเรือนเป้าหมายและทีมพี่เลี้ยงก็เปรียบเสมือนช่างตัดผ้าที่สามารถตัดเสื้อผ้าได้อย่างพอดีตัวแก้ไขปัญหได้ตรงตามสภาพความต้องการของครัวเรือนโดยใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการขับเคลื่อนให้บรรลุเป้าหมายการแก้จนแบบพุ่งเป้าสู่ความอยู่รอดพอเพียงและยั่งยืน

เอกสารอ้างอิง

- ณัฐพงษ์ ทองภักดี. (2550). *ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง:ความเป็นมาและความหมายปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารการพัฒนา*. กรุงเทพมหานคร: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- สยามอรุณ ศรีมรกต และ ยงยุทธ วัชรดุลย์. (2559). เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน 17 ประการของสหประชาชาติเพื่อโลกอนาคต. *วารสารวิจัยสหวิทยาการไทย*. 11 (3), 1-7.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2561). *ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561–2580)*. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2565). *การแก้ปัญหาความยากจนและการพัฒนาคนทุกช่วงวัยอย่างยั่งยืน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง แบบ “พุ่งเป้า” บนหลักฐานข้อมูลเชิงประจักษ์ TPMAP*. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2563). *การจัดความยากจนและพัฒนาคนทุกช่วงวัยอย่างยั่งยืนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง*. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.

- สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2565). *คู่มือการจัดความยากจนและพัฒนาคนทุกช่วงวัยอย่างยั่งยืนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับการปฏิบัติงานในระดับพื้นที่*. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- สุเมธ ตันติเวชกุล. (2549). *ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงพระเจ้าอยู่หัว*. กรุงเทพมหานคร: แสงดาว.
- สุเมธ ตันติเวชกุล. (2557). *ตามรอยพระยุคลบาทครูแห่งแผ่นดิน*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

การสร้างระบบเครือข่ายความร่วมมือแบบบูรณาการ
ระหว่างส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น
**Constructing an Integrated Collaboration Network among Central,
Regional and Local organization**

อดิศักดิ์ โสขุม, วรารุณี บานเย็นงาม,
ประอรรถรัตน์ รอดบำรุงโชติสิน, ไอรดา โตเทศ และ โชติ บดีรัฐ
มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
**Adisak Sokuma, Warawut Banyen-ngam,
Praonrat Rodbumrungchotsin, Irada Totest and Chot Bodeerat**
Pibulsongkram Rajabhat University, Thailand
Corresponding Author, E-mail : sokuma168@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิชาการนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการบริหารราชการในแบบการกระจายอำนาจที่ขับเคลื่อนการทำงานร่วมกันแบบบูรณาการ ของราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น ที่ต้องมีบทบาทสำคัญในการดำเนินการในพื้นที่ พบว่า การทำงานภายใต้การบริหารราชการแบบกระจายอำนาจของไทยเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อประชาชนนั้น ยังไม่สมบูรณ์แบบมากนัก ที่ผ่านมามีทั้งความสำเร็จ และไม่สำเร็จ อันเนื่องมาจากเหตุผลต่างๆ ซึ่งในปัจจุบันการบริหารราชการของไทย ก็ได้มีการใช้การขับเคลื่อนงานระหว่างส่วนราชการทั้ง 3 ภาคส่วน ให้เกิดเป็นระบบเครือข่ายความร่วมมือ มีการทำงานในแบบบูรณาการร่วมกัน เพื่อให้การบริหารราชการในแบบการกระจายอำนาจสำเร็จเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

คำสำคัญ : การบริหารราชการแบบกระจายอำนาจ; ความร่วมมือแบบบูรณาการ; ราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค ส่วนท้องถิ่น

* วันที่รับบทความ : 28 ธันวาคม 2565; วันที่แก้ไขบทความ 4 เมษายน 2566; วันที่ตอบรับบทความ : 8 เมษายน 2566

Received: December 28 2022; Revised: April 4 2023; Accepted: April 8 2023

Abstracts

This academic article aims to study the decentralized government administration that drives integrated collaboration among central, regional and local organization. It was found working under Thailand's decentralized administration for the greatest benefit to the people still not perfect. In the past, there have been both successes and failures due to various reasons. Which at present, the administration of the Thai government It has been used to drive work between the three government sectors to construct an Integrated collaboration network to achieve decentralized government administration More efficiency and effectiveness.

Keywords: Decentralization; Integrated Collaboration; Central Government; Regional Government; Local Government

บทนำ

การบริหารราชการของประเทศไทยเปรียบเสมือนการบริหารงานขององค์กรขนาดใหญ่ซึ่งประสบปัญหาในการบริหารงาน เนื่องจากการกิจทุกอย่างนั้นล้วนเกี่ยวข้องกับประชาชนทั้งประเทศ ที่มีความต้องการหลากหลายภายใต้การมีอยู่อย่างจำกัดของทรัพยากรและการบริหารงานที่ต้องคำนึงถึงกฎหมาย กฎระเบียบ ที่ต้องปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องแก้ไขปัญหานี้ เพื่อนำไปสู่การบริหารราชการที่มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนได้ โดยการบริหารราชการของไทยแบ่งออกเป็น 3 ส่วนคือ การบริหารราชการส่วนกลาง การบริหารราชการส่วนภูมิภาค และการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น ในการบริหารราชการส่วนกลาง เป็นการบริหารราชการแบบรวมอำนาจ (Centralization) ประกอบด้วยรัฐบาลหรือคณะรัฐมนตรี ทำหน้าที่บริหารประเทศโดยการกำหนดนโยบายในการบริหารประเทศ มีอำนาจและใช้อำนาจเพื่อการบริหารและจัดการให้เป็นไปตามนโยบายที่กำหนด มีกระทรวง ทบวงกรมเป็นกลไก ทำหน้าที่นำนโยบายไปปฏิบัติ ส่วนการบริหารราชการส่วนภูมิภาคจะเป็นการบริหารราชการลักษณะแบ่งอำนาจ (Deconcentration) รับผิดชอบภารกิจและอำนาจหน้าที่บางอย่างจากราชการส่วนกลางเพื่อนำไปปฏิบัติในพื้นที่ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นงานเกี่ยวกับการรักษาความมั่นคงและความสงบเรียบร้อยในภูมิภาค มีจังหวัดและอำเภอเป็นหน่วยปฏิบัติในระดับภูมิภาค ตำบลและหมู่บ้านเป็นหน่วยปฏิบัติในพื้นที่ และสุดท้ายการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น เป็นการบริหารจัดการตามระบบกระจายอำนาจ (Decentralization) จากส่วนกลางสู่ท้องถิ่น เพื่อให้ประชาชนมีอำนาจในการตัดสินใจในเรื่องที่เกี่ยวกับกิจการต่าง ๆ ที่เป็นสาธารณะของบริบทของพื้นที่ของตนเอง (วิชิตร์ แสงทองล้วน, 2561 : 43)

เรื่องการกระจายอำนาจและการปกครองท้องถิ่นนั้นเป็นแนวความคิดที่ได้รับความสนใจอย่างกว้างขวาง เพราะเป็นแนวคิดที่ได้มีการกำหนดรูปแบบการปกครองที่จะมาใช้แก้ไขปัญหาคือข้อบกพร่องของการปกครองแบบรวมศูนย์อำนาจ (Centralization) ที่ให้ความสำคัญกับราชการส่วนกลางและส่วนภูมิภาคในการบริหารราชการแผ่นดินทั้งในเชิงโครงสร้างและการตัดสินใจจากข้าราชการและผู้เชี่ยวชาญ (Technocrat) เป็นผู้กำหนดทิศทางนโยบายรวมถึงแนวปฏิบัติการซึ่งเป็นรูปแบบการบริหารราชการแผ่นดินแบบของ

อมาตยาธิปไตย (Bureaucratic Polity) แต่กลับไม่สามารถดูแลและตอบสนองความต้องการและข้อเรียกร้องของประชาชนได้อย่างทั่วถึง หรืออาจไม่ตรงตามความต้องการของบริบทพื้นที่นั้นๆ นอกจากนี้ภายใต้การปกครองแบบรวมศูนย์อำนาจยังขาดความเป็นประชาธิปไตยที่กีดกันหรือไม่ส่งเสริมให้เกิดการมีส่วนร่วมจากประชาชน ไม่ว่าจะเป็นการร่วมแสดงความคิดเห็น ร่วมเสนอแนะนโยบาย หรือร่วมบริหาร/ปกครองตนเองกับฝ่ายภาครัฐอีกทั้งความอ่อนแอของหน่วยการปกครองท้องถิ่นซึ่งมีพัฒนาการที่ไม่ต่อเนื่องและขาดการสนับสนุน/พัฒนาจากภาครัฐ เอกชน และประชาสังคม ก็มีส่วนให้การกระจายอำนาจและการปกครองส่วนท้องถิ่นของไทยยังขาดความเข้มแข็ง ความเป็นอิสระในการบริหารตนเอง การขับเคลื่อนนโยบายเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนและสร้างเสริมการมีประชาธิปไตยภายในพื้นที่เอง ทำให้ปัจจุบันกระแสของการกระจายอำนาจจึงต้องการแก้ไขบรรเทาสภาพปัญหาดังที่กล่าวไว้ข้างต้น เพื่อลดสภาวะการรวมศูนย์ของอำนาจการตอบสนองความต้องการของประชาชนที่ตรงต่อปัญหาความต้องการของพื้นที่ และกระจายการจัดบริการสาธารณะให้ทั่วถึงและครอบคลุม รวมถึงกระจายอำนาจการบริหารและตัดสินใจให้กับการปกครองส่วนท้องถิ่นโดยให้ประชาชนในท้องถิ่นเข้ามามีบทบาทหลักต่อการตัดสินใจในการปกครองตนเองเพื่อสร้างประชาธิปไตยท้องถิ่นขึ้นมา เพราะถือว่าการกระจายอำนาจเป็นมิติและรูปแบบของการบริหารและพัฒนาประเทศที่เปิดโอกาสให้องค์กรซึ่งเป็นกลไกที่เป็นทางการในการบริหารอย่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและที่ไม่เป็นทางการอย่างชุมชนหรือภาคประชาชนเข้ามามีบทบาทนำเสนอแนะนโยบาย ตรวจสอบ และบริหารจัดการ/พัฒนาพื้นที่ร่วมกัน ซึ่งการกระจายอำนาจดังกล่าวไม่เป็นเพียงการเพิ่มอำนาจให้กับท้องถิ่นแต่มีผลต่อพัฒนาของระบอบประชาธิปไตยในประเทศไทยด้วยเช่นกัน (วุฒิสสาร ต้นไชย, 2557 : 44)

สำหรับผู้เขียนมองว่าการบริหารจัดการตามระบบกระจายอำนาจนั้นเป็นเรื่องที่หากทำได้อย่างสมบูรณ์แล้วนั้นจะเกิดประโยชน์ต่อประชาชนอย่างมาก จะส่งผลให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น สามารถเข้าถึงบริการภาครัฐได้อย่างทั่วถึงเป็นธรรม ได้รับการส่งเสริมและแก้ไขปัญหาได้อย่างตรงตามความต้องการและเหมาะสมกับบริบทของตนเอง ทำให้เป็นเป็นพลเมืองที่เข้มแข็งของระบอบประชาธิปไตย ทั้งนี้ทั้งนี้ผู้เขียนมองว่าการจะทำให้การปกครองแบบกระจายอำนาจให้สมบูรณ์ตามนี้ได้จำเป็นต้องมีการประสานความร่วมมือกันอย่างหลากหลาย โดยยึดหลักการ ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมแก้ไขปัญหาและร่วมรับผิดชอบในผลที่เกิดขึ้น ของประชาชน และโดยเฉพาะการขับเคลื่อนการดำเนินงานต่างๆ โดยการสร้างระบบเครือข่ายความร่วมมือแบบบูรณาการของหน่วยงานภาครัฐ ระหว่างส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น ผู้ซึ่งเปรียบเสมือนเป็นหน่วยงานหลักในการดำเนินการในพื้นที่ของตนเอง ดังนั้นประเด็นการประสานความร่วมมือของภาครัฐทั้ง 3 ส่วน ก็น่าสนใจในการค้นคว้าเป็นอย่างยิ่งอาทิเช่น ที่ผ่านมามีการดำเนินการมีประสิทธิภาพหรือไม่สำเร็จเพราะปัจจัยใด มีความเป็นเอกภาพในการบริหารราชการมากน้อยเพียงใด

แนวคิดการกระจายอำนาจ

การกระจายอำนาจ (Decentralization) การถ่ายโอนกิจการบริหารสาธารณะ บางเรื่องจากรัฐหรือส่วนกลางไปให้ชุมชนซึ่งตั้งอยู่ในท้องถิ่นต่างๆ โดยการมอบอำนาจให้ท้องถิ่นจัดทำบริการสาธารณะในการกระจายอำนาจตามอาณาเขตและการกระจายอำนาจทางเทคนิคในการโอนภาระหน้าที่ความรับผิดชอบ ในการวางแผนการจัดการและการจัดสรรทรัพยากรจากส่วนกลางไปสู่ท้องถิ่นให้มีอำนาจอิสระในการบริหารการคลัง การเมือง เพื่อให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมตัดสินใจอย่างเหมาะสมและมีความถูกต้องมากขึ้น ตรงตามความต้องการเพราะใกล้ชิดกับปัญหาต่าง ๆ อย่างแท้จริงในการปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของการปกครองในระบอบประชาธิปไตยทั้งนี้ การนำแนวคิดการกระจายอำนาจ (Decentralization) ที่รัฐบาลได้กระจายอำนาจไปให้หน่วยการปกครองท้องถิ่นซึ่งเป็นองค์กรที่มีสิทธิตามกฎหมาย มีพื้นที่มีประชาชนของตนเอง ภายใต้หลักการปกครองตนเอง (Local - Self Government) และการปกครองในระบอบประชาธิปไตย เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้คนหลายฝ่ายที่มีส่วนเกี่ยวข้องสามารถเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจ แลกเปลี่ยนความคิดเห็น ระหว่างกันทำให้สามารถตัดสินใจได้อย่างเหมาะสมและมีความถูกต้องมากขึ้น ตอบสนองได้ตรงตามความต้องการ โดยยึดหลักการกระจายอำนาจปกครองและเพื่อให้สอดคล้องกับหลักการประชาธิปไตยโดยประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองตนเองในการปกครองท้องถิ่น และอาจแบ่งเป็น 2 ลักษณะ (วุฒิสาร ตันไชย, 2557 : 44) คือ

1) การกระจายอำนาจทางพื้นที่ คือ การที่รัฐมอบอำนาจในการจัดทำบริการสาธารณะการจัดทำนั้นจะถูกจำกัดขอบเขตโดยพื้นที่หรืออาณาเขตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น ๆ การจัดระเบียบราชการบริหารลักษณะนี้เรียกว่า “การบริหารราชการส่วนท้องถิ่น”

2) การกระจายอำนาจทางการบริหาร หรืออาจเรียกว่า การกระจายอำนาจทางเทคนิค คือ การที่รัฐมอบอำนาจในการจัดทำบริการสาธารณะในบางเรื่องบางอย่างให้แก่องค์กรของรัฐ (Stat Organs) ที่จัดตั้งขึ้นโดยเฉพาะเป็นผู้จัดทำ

ลักษณะของการกระจายอำนาจ คือ การจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยรัฐกระจายอำนาจให้เป็นอิสระในการตัดสินใจทางการเมือง การเงินการคลัง และการบริหารตามหลักแห่งการปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่นเพื่อสามารถแก้ปัญหาและตอบสนองความต้องการประชาชน และส่งเสริมให้เป็นหน่วยงานหลักในการจัดทำบริการสาธารณะและมีส่วนร่วมในการตัดสินใจแก้ปัญหาในพื้นที่ทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติขึ้น ในด้านของจุดแข็งและจุดอ่อนของการกระจายอำนาจ จุดแข็งของการกระจายอำนาจ คือ ทำให้มีการตอบสนองได้ตรงตามความต้องการของแต่ละพื้นที่ ทำให้การบริหารได้ทันทั่วถึง เป็นการแบ่งเบาภาระของราชการส่วนกลาง และทำให้รู้จักรับผิดชอบ และวางแผนในการปกครองท้องถิ่นของตนเอง ในส่วนจุดอ่อน คือ ทำให้ประชาชนเกิดการเห็นแก่ประโยชน์ส่วนตนมากกว่าประโยชน์ส่วนรวม เจ้าหน้าที่ใช้อำนาจไม่เหมาะสม เล่นพรรคเล่นพวกและการกระจายอำนาจทำให้เกิดความสิ้นเปลืองและมีต้นทุนสูง (ชัยรัตน์

พัฒนาเจริญ, 2540 : 57-59) หลักการกระจายอำนาจเป็นการส่งเสริมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีบทบาทในการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคมและการเมืองในพื้นที่ โดยรัฐบาลกลางมอบอำนาจ แบ่งอำนาจ และถ่ายโอนอำนาจในการจัดทำบริการสาธารณะพื้นฐานแก่ประชาชน โดยมีความอิสระในด้านการเมือง การบริหาร และการคลัง เนื่องจากการเป็นการตัดสินใจจากผู้นำทางการเมืองท้องถิ่น ซึ่งเป็นผู้รับรู้และใกล้ชิดปัญหาต่าง ๆ อย่างแท้จริง และยังช่วยลดภาระในการดูแลท้องถิ่นของรัฐบาลกลาง ช่วยเปิดโอกาสให้เกิดการต่อต้านการผูกขาดอำนาจ และประโยชน์โดยมิชอบ ซึ่งไม่ส่งผลกระทบต่อเอกภาพทางการปกครองและความมั่นคงของประเทศ (ประธาน สรรณมงคล, 2554 : 32)

ผู้เขียนเห็นว่า การกระจายอำนาจในปัจจุบันจะให้ความสำคัญกับการกระจายจากศูนย์กลางทั้งในการใช้อำนาจทางการเมือง และการปกครองในการตัดสินใจ และดำเนินการกิจต่าง ๆ โดยไม่รวมตัวอยู่ที่ส่วนกลางเพียงแห่งเดียว การกระจายอำนาจภายใต้หลักการมอบอำนาจหรือการมอบหมายอำนาจหน้าที่ ดำเนินการแทน และการกระจายอำนาจภายใต้หลักการโอนอำนาจก่อให้เกิดคุณประโยชน์เสริมสร้างให้เกิดการมีส่วนร่วมของประชาชนรวมทั้งตอบสนองต่อปัญหาและความต้องการของท้องถิ่นยังสร้างให้เกิดความชอบธรรมให้กับประชาชนทุกพื้นที่ที่สามารถเข้าถึงบริการสาธารณะต่าง ๆ แต่การกระจายอำนาจลงไปสู่ท้องถิ่นก่อให้เกิดจุดอ่อน หลายด้านทั้งในเรื่องของการไม่มีเอกภาพในการปกครอง และเสถียรภาพในทางการเมือง และการคลังของประเทศตลอดจนเกิดการใช้ทรัพยากรสิ้นเปลืองและก่อให้เกิดความแตกต่างและความไม่เท่าเทียมกันระหว่างท้องถิ่น

แนวคิดเรื่องการบริหาร

ประสานและรวบรวมทั้งเรื่องของแผน กระบวนการ ทรัพยากรบุคคล การปฏิบัติการ ผลลัพธ์ และการวิเคราะห์ เพื่อสนับสนุนเป้าประสงค์และเป้าหมายที่สำคัญขององค์กรโดยมีการบูรณาการร่วมกันที่มีประสิทธิผลเป็นมากกว่าความสอดคล้องไปในแนวทางเดียวกัน และมีความเชื่อมโยงกันเป็นหนึ่งเดียวอย่างสมบูรณ์แบบนอกจากนี้คำว่า “บูรณาการ” เป็นอีกคำหนึ่งที่ถูกนำมาใช้กันทางการบริหารในทุกระดับนับแต่ระดับผู้นำประเทศหรือผู้นำรัฐบาล ที่มีแนวนโยบายปรับปรุงแบบการปฏิบัติงานของผู้บริหารราชการโดยเฉพาะผู้ว่าราชการจังหวัดให้มีลักษณะของ “การบริหาร” มากขึ้น โดยให้ยึดแนวทางการปฏิบัติงานในลักษณะของ CEO (Chief Executive Officer) ที่นำมาจากแนวคิดการบริหารของภาคเอกชน ที่มุ่งเน้นการบริหารงานที่ผู้นำองค์กรจะต้องเป็นได้มากกว่า “ผู้ออกคำสั่ง” หรือ “ผู้บังคับบัญชาสูงสุด” เรียกกลุ่ม ผู้ว่าราชการที่ปรับรูปแบบการปฏิบัติงานว่า “ผู้ว่าฯ CEO” ซึ่งจะเห็นได้ว่าการนำคำว่า “บูรณาการ” ไปใช้นั้น มีหลากหลายลักษณะ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับแต่การตีความให้เหมาะสมกับการใช้งาน แต่โดยรวมแล้วมีจุดร่วมกันคือ “การบริหาร” เป็นการผสมผสานทรัพยากรที่มีอยู่มาบริหารจัดการร่วมกันเพื่อให้เกิดการพัฒนาหรือทำให้ดีขึ้น โดยคุณลักษณะของผู้บริหารแบบบูรณาการจึงต้องมีทั้งศาสตร์ คือ ความรู้ ภูมิปัญญา ความชำนาญ และมีศิลป์คือความสามารถในการประสานความสัมพันธ์ของคน และทรัพยากรในหน่วยงานอย่างเหมาะสม ให้สามารถ

ปฏิบัติงานไปได้ด้วยความราบรื่นมีประสิทธิภาพ (Efficiency) และเกิดประสิทธิผล (Effective) (จรัสวัณท์ ภักดีวุฒิ, 2560 อ้างถึงใน พระครูปฐมธรรมวิวัฒน์ (บัญชา เทียนทอง), 2563 : 483-490) ประโยชน์ของการบูรณาการการที่หน่วยงานนำหลักการบูรณาการมาใช้ในการดำเนินงานก่อให้เกิดประโยชน์ ดังนี้

1) เป็นการเพิ่มความสามารถในการแข่งขัน เกิดการรวมงานที่ใกล้เคียงกันให้เป็นสิ่งเดียวกันเกิดผลดีต่อเรื่องใหญ่ โดยดูคุณภาพรวมทั้งหมด และมองปัญหาได้ถูกจุดโดยใช้ความเกี่ยวข้อง เชื่อมโยงกับระบบหรือปัจจัยต่างๆ ให้มีมุมมองที่กว้าง ครบถ้วน

2) สามารถใช้ทรัพยากรต่างๆ เช่น บุคลากรร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพลดความซ้ำซ้อนในการทำงาน การสิ้นเปลืองในการใช้ทรัพยากร ทำให้มีทรัพยากรเหลือใช้อย่างอื่นได้

3) พนักงานทำงานได้ง่าย สะดวก มีประสิทธิภาพ พร้อมทั้งจะปรับตัวอย่างต่อเนื่อง และช่วยให้สามารถแก้ไขปัญหาต่างๆ ได้อย่างเบ็ดเสร็จ

4) ลดความสูญเปล่าของเวลา ความซ้ำซ้อน ในการบริหารช่วยให้การแก้ปัญหาในงานได้อย่างเบ็ดเสร็จเชื่อมโยงกับระบบต่างๆ ให้มีมุมมองอย่างครบถ้วนและลึกซึ้ง

5) ลดค่าใช้จ่ายในการตรวจติดตาม และตรวจประเมินผลหากมีการบูรณาการรวมกัน ก็จะสามารถตอบได้หลายเป้าหมาย

6) สร้างภาพลักษณ์ที่ดีแก่องค์กรในการบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพภายในองค์กร

7) เป็นการพัฒนามนุษย์ให้มีความสมบูรณ์บุคคลที่มีความคิดแบบบูรณาการจะช่วยให้ลดความผิดพลาดจากการตัดสินใจที่ไม่รอบคอบ มีความเข้าใจเรื่องที่มีความซับซ้อนได้อย่างลึกซึ้ง และกว้างขวางยิ่งขึ้น ทำให้การตัดสินใจในเรื่องเล็กเกิดผลดีต่อเรื่องใหญ่โดยดูภาพรวมทั้งหมด ก่อนตัดสินใจและมองปัญหาได้ถูกจุด รู้จุดเชื่อมโยงและผลกระทบ

8) การบูรณาการเป็นพฤติกรรมที่แสดงถึงความฉลาดหลักแหลมในการปรับตัวอย่างต่อเนื่องด้วยการใช้ไหวพริบ ปฏิภาณ สติปัญญาและมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งอื่นให้เข้าด้วยกันอย่างสมบูรณ์แบบ

9) ช่วยขจัดความขัดแย้ง เนื่องจากการบูรณาการทำให้เกิดความเชื่อมโยงแนวคิดต่างๆ เข้ากันได้ อย่างสมบูรณ์

10) รู้จุดเชื่อมโยงของงานและผลกระทบที่จะเกิดขึ้น ช่วยให้สามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างชัดเจน เบ็ดเสร็จ เชื่อมโยงงานต่างๆ อย่างลงตัว

ผู้เขียนเห็นว่า การบูรณาการทำให้องค์กรเกิดการเปลี่ยนแปลงวิธีการทำงานแบบเดิมๆ ทำให้เกิดผลดีแก่องค์กร สามารถสร้างความได้เปรียบในการแข่งขันอันเกิดจากการบูรณาการด้วยกันลดความซ้ำซ้อนของงาน การสิ้นเปลืองบุคลากร งบประมาณเวลา ประหยัดทรัพยากรต่างๆ ลดปัญหาความขัดแย้งภายในองค์กร เป็นการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้เป็นบุคคลที่รอบคอบ และทำให้การทำงานเป็นระบบมีประสิทธิภาพมากกว่าเดิม

วิเคราะห์หลักการสร้างระบบเครือข่ายความร่วมมือแบบบูรณาการระหว่างส่วนกลางส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น

เครือข่าย (Network) คือ การเชื่อมโยงของกลุ่มของคนหรือกลุ่มองค์กร ที่สมัครใจจะแลกเปลี่ยนข่าวสารหรือทำกิจกรรมร่วมกันโดยมีการจัดระเบียบโครงสร้างของคนในเครือข่ายด้วยความเป็นอิสระเท่าเทียมกันภายใต้พื้นฐานของความเคารพสิทธิ ของแต่ละบุคคล ซึ่งประเด็นสำคัญของนิยามข้างต้น คือ 1) ความสัมพันธ์ต้องเป็นไปโดยสมัครใจ 2) กิจกรรมที่ทำได้ต้องมีลักษณะเท่าเทียมหรือแลกเปลี่ยนซึ่งกันและกัน 3) การเป็นสมาชิกต้องไม่มีผลกระทบต่อความเป็นอิสระหรือความเป็นตัวของตัวเอง องค์กรเป็นการเชื่อมโยงในลักษณะของเครือข่าย จะต้องพัฒนาไปสู่ระดับของการลงมือทำกิจกรรมร่วมกัน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายร่วมกันด้วย ดังนั้น เครือข่ายต้องมีการจัดระบบให้กลุ่มบุคคลหรือองค์กรที่เป็นสมาชิกดำเนินกิจกรรมบางอย่างร่วมกันเพื่อนำไปสู่จุดหมายเดียวกัน อาจเป็นกิจกรรมตามความจำเป็น เมื่อภารกิจบรรลุเป้าหมายแล้ว เครือข่ายก็อาจยุบสลายไป แต่ถ้ามีความจำเป็นหรือมีการกิจใหม่อาจกลับมารวมตัวกันได้ใหม่ หรือจะเป็นเครือข่ายที่ดำเนินกิจกรรมอย่างต่อเนื่องระยะยาวก็ได้ (ชินสัค สุวรรณจรรย์, 2549 : 75)

การสร้างเครือข่าย (Networking) หมายถึง การทำให้มีการติดต่อสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารและการร่วมมือกันด้วยความสมัครใจ การสร้างเครือข่ายควรสนับสนุนและอำนวยความสะดวกให้สมาชิกในเครือข่ายมีความสัมพันธ์กันฉันท์เพื่อน ที่ต่างก็มีความเป็นอิสระมากกว่าสร้างการคับค้ำสมาคมแบบฟุ้งเฟ้อ นอกจากนี้การสร้างเครือข่ายต้องไม่ใช่การสร้างระบบติดต่อดำเนินการเผยแพร่ข่าวสารแบบทางเดียว เช่นการส่งจดหมายข่าวไปให้สมาชิกตามรายชื่อ แต่จะต้องมีการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารระหว่างกันด้วยความจำเป็นที่ต้องมีเครือข่าย การพัฒนางานหรือการแก้ปัญหาใดๆที่ใช้วิธีดำเนินงานในรูปแบบที่สืบทอดกันเป็นวัฒนธรรมภายในกลุ่มคน หน่วยงาน หรือองค์กรเดียวกัน จะมีลักษณะไม่ต่างจากการปิดประเทศที่ไม่มีการติดต่อสื่อสารกับภายนอก การดำเนินงานภายใต้กรอบความคิดเดิม อาศัยข้อมูลข่าวสารที่ไหลเวียนอยู่ภายในใช้ทรัพยากรหรือสิ่งอำนวยความสะดวกที่พอจะหาได้ใกล้มือ หรือถ้าจะออกแบบใหม่ก็ต้องใช้เวลานานมาก จะเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนางานอย่างยิ่งและไม่อาจแก้ปัญหาที่ซับซ้อนได้ (กุลทัต หงษ์ขยางกูร และปรัชญานันท์ เทียงจรรยา, 2552 : 3) ตามที่ประเทศไทยได้มียุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561– 2580 เป็นเป้าหมายการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนตามหลักธรรมาภิบาลเพื่อใช้เป็นกรอบการจัดทำแผนในระดับต่าง ๆ ให้มีความสอดคล้องและบูรณาการร่วมกันนำพาประเทศให้สามารถบรรลุวิสัยทัศน์ที่กำหนดให้ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียง” ได้อย่างเป็นรูปธรรมโดยยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี มีเป้าหมายการพัฒนาประเทศ คือ “ประเทศชาติมั่นคง ประชาชนมีความสุข เศรษฐกิจพัฒนาอย่างต่อเนื่อง สังคมเป็นธรรม ฐานทรัพยากรธรรมชาติยั่งยืน” เพื่อยกระดับศักยภาพของประเทศในหลากหลายมิติ พัฒนาคมนในทุกมิติและในช่วงวัยให้เป็นคนดี เก่ง และมีคุณภาพ สร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม สร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม โดยมีภาครัฐที่เป็นภาครัฐ

ของประชาชน เพื่อประชาชนและประโยชน์ส่วนรวมอย่างแท้จริง (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2561 : 54)

คณะผู้เขียนเห็นว่า หลักการสร้างระบบเครือข่ายความร่วมมือแบบบูรณาการระหว่างส่วนกลางส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่นนั้น เป็นการสร้างเครือข่ายสามารถช่วยแก้ปัญหา เปิดโอกาสให้บุคคลและองค์กร ได้แลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร ความต้องการ และประสบการณ์ของบุคคลหรือองค์กร ที่อยู่นอกหน่วยงานของตนลดความซ้ำซ้อนในการทำงาน ให้ความร่วมมือและทำงานในลักษณะที่เอื้อประโยชน์ซึ่งกันและกัน ให้สามารถเรียนรู้และรับทราบถึงสิ่งที่เกิดขึ้น โดยยกตัวอย่าง “โครงการจัดความยากจนและพัฒนาคนทุกช่วงวัยอย่างยั่งยืนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” เพื่อให้เกิดการพัฒนาและขับเคลื่อนประเทศในทุกมิติสู่วิสัยทัศน์ดังกล่าว จึงต้องให้ความสำคัญกับการจัดความยากจนและความเหลื่อมล้ำของประชาชนในประเทศ รวมถึงการพัฒนาคนทุกช่วงวัยเพื่อให้ประชาชนมีความอยู่ดีมีสุข ได้รับผลประโยชน์จากการพัฒนามากขึ้นโดยไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง เนื่องจากคนเป็นปัจจัยแห่งความสำเร็จพื้นฐานที่สำคัญของการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน และเพื่อให้การดำเนินการดังกล่าวเป็นไปอย่างบูรณาการ มีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์ต่อประชาชนสูงสุด อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 11 (2) และ (4) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 จึงมีคำสั่งให้จัดตั้ง “ศูนย์อำนวยการจัดความยากจนและพัฒนาคนทุกช่วงวัยอย่างยั่งยืนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” เรียกโดยย่อว่า “ศจพ.” โดยตั้งอยู่ในกระทรวงมหาดไทยหรือสถานที่อื่นตามที่นายกรัฐมนตรีกำหนด และขึ้นตรงต่อนายกรัฐมนตรีซึ่งดำรงตำแหน่งประธาน โดยมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงาน และรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการคลังเป็นรองประธาน โดยมีหน้าที่และอำนาจ (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2565 : 43) ดังนี้

1) กำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์ แนวทาง มาตรการ และกำกับดูแลตรวจสอบและติดตามการดำเนินงาน

2) อำนวยการ สั่งการ เร่งรัด กำกับดูแล ตรวจสอบและประเมินผลการดำเนินงานของส่วนราชการและองค์กรต่างๆ ที่เกี่ยวข้องให้ดำเนินงานตามแนวทางที่กำหนดไว้

3) มอบหมายให้ส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง แปลงนโยบายไปสู่การปฏิบัติให้บังเกิดผลสำเร็จอย่างเป็นรูปธรรมชัดเจน โดยกำหนดให้ทุกส่วนราชการที่เกี่ยวข้องดำเนินการจัดทำแนวการแก้ไขปัญหาความยากจนและความเหลื่อมล้ำรวมทั้งการพัฒนาคนทุกช่วงวัยบนฐานข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยมุ่งเน้นต่อการบรรลุผลเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติตามหลักความสัมพันธ์เชิงเหตุและผล

4) จัดตั้งศูนย์อำนวยการจัดความยากจนและพัฒนาคนทุกช่วงวัยอย่างยั่งยืนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (ศจพ.) ในระดับจังหวัด และระดับต่างๆ ที่สอดคล้องกับ ภูมิสังคมและประเด็นการพัฒนา

5) แต่งตั้งคณะอนุกรรมการคณะทำงาน ตามความจำเป็นเพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

6) ดำเนินการอื่นใดตามที่นายกรัฐมนตรีและคณะรัฐมนตรีมอบหมาย

การสร้างระบบเครือข่ายความร่วมมือแบบบูรณาการระหว่างส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค ละส่วนท้องถิ่น จะมีประสิทธิภาพและสมบูรณ์ ได้ต้องได้รับการขับเคลื่อนจากทุกภาคส่วนตั้งแต่ส่วนราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น รวมไปถึงภาคีเครือข่ายภาคประชาชน มีการสร้างระบบเครือข่ายแบบบูรณาการการทำงานร่วมกันงานถึงจะประสบความสำเร็จลุล่วงด้วยดีสำหรับการกระจายอำนาจจากราชการส่วนกลาง ลงสู่ส่วนภูมิภาค และท้องถิ่น มีข้อดีและข้อเสียที่แตกต่างกัน ข้อดีของการกระจายอำนาจเป็นการลดขั้นตอนการดำเนินงานทำให้เกิดความรวดเร็วมากยิ่งขึ้น เป็นการตอบสนองความต้องการของประชาชนที่แท้จริง ส่วนข้อเสียของการกระจายอำนาจ จะทำให้เจ้าหน้าที่ในส่วนราชการท้องถิ่นอาจใช้อำนาจหน้าที่โดยมิควร และการกระจายอำนาจก่อให้เกิดงบประมาณสิ้นเปลืองเมื่อเทียบกับการรวมอำนาจ ซึ่งการบริหารราชการไม่ว่าจะเป็นหลักการกระจายอำนาจ หลักการรวมอำนาจ และหลักการแบ่งอำนาจ ล้วนแล้วแต่มีข้อดีข้อเสียแตกต่างกันไป ขึ้นอยู่แต่ละประเทศจะนำไปประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับประเทศนั้นมายน้อยเพียงใด ในส่วนของประเทศไทย รัฐบาลได้มีการนำหลักการกระจายอำนาจมาใช้ในการดำเนินการตามนโยบายต่างๆ อาทิ โครงการขจัดความยากจนและพัฒนาคนทุกช่วงวัยอย่างยั่งยืนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นอีกนโยบายที่รัฐบาลไทยให้ความสำคัญ โดยมุ่งเน้นให้คนไทยพ้นขีดความยากจน เพื่อให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น กลไกการดำเนินงานมีการขับเคลื่อนการจัดความยากจนในระดับพื้นที่โดยมีคณะกรรมการบริหารศูนย์ปฏิบัติการจัดความยากจนและพัฒนาคนทุกช่วงวัยอย่างยั่งยืนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอำเภอ (ศจพ.อ.) ดำเนินการแก้ไขปัญหาตามมิติต่างๆ ทั้ง 5 มิติ (มิติด้านสุขภาพ มิติด้านความเป็นอยู่ มิติด้านการศึกษา มิติด้านรายได้ และมิติด้านการเข้าถึงบริการภาครัฐ) มีทีมระดับตำบลคือทีมปฏิบัติการเป็นทีมที่ทำการตรวจสอบเพิ่มเติมข้อมูล โดยมีการบูรณาการส่วนราชการต่างๆตั้งแต่ส่วนราชการระดับภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น ผู้นำชุมชน และผู้นำท้องที่ มีการดำเนินการร่วมกันเพื่อให้ครัวเรือนยากจนพ้นขีดความยากจน และนอกจากนี้ยังมีทีมพี่เลี้ยงลงพื้นที่รายครัวเรือนเพื่อวิเคราะห์ปัญหาโดยใช้ปฏิบัติการ 4 ท

ท1 = ทักษะติดต่อชีวิตต่อการทำงานต่อสภาพปัญหา

ท2 = ทักษะฝีมือทักษะอาชีพ

ท3 = เงินในครอบครัว (ศักยภาพของครัวเรือน) และทุนชุมชน

ท4 = การหาทางออก

โดยทีมพี่เลี้ยงมีบทบาทหน้าที่สำคัญและเป็นกำลังสำคัญในการขับเคลื่อนการดำเนินงาน เนื่องจากทีมพี่เลี้ยงเป็นทีมที่ลงพื้นที่รายครัวเรือน และเป็นทีมที่จะใกล้ชิดกับครัวเรือนมากที่สุด ฉะนั้นข้อมูลที่ได้จากทีมพี่เลี้ยงจะเป็นข้อมูลที่น่าเชื่อถือซึ่งการดำเนินโครงการดังกล่าว ประสบความสำเร็จระดับหนึ่ง สามารถช่วยเหลือครัวเรือนยากจนให้มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น และรัฐบาลได้มีการดำเนินโครงการอย่างต่อเนื่อง เพื่อช่วยให้คนไทยพ้นจากความยากจน คือ

1) ความสำเร็จ

1.1) การกระจายอำนาจทำให้คนไทยเข้าถึงบริการภาครัฐเพิ่มมากขึ้น อาทิ โครงการขจัดความยากจนและพัฒนาคนทุกช่วงวัยอย่างยั่งยืนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นโครงการที่ครัวเรือนยากจนที่ตกมิติด้านการเข้าถึงบริการภาครัฐ สามารถเข้าถึงบริการภาครัฐเพิ่มมากขึ้น หน่วยงานที่รับผิดชอบในแต่ละมิติต้องให้ความช่วยเหลือกับครัวเรือนที่ตกมิตินั้น

1.2) การกระจายอำนาจ ทำให้เกิดความรวดเร็วในการดำเนินงาน อาทิ โครงการขจัดความยากจนและพัฒนาคนทุกช่วงวัยอย่างยั่งยืนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมีการกระจายอำนาจ ให้ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น ดำเนินการทำให้รัฐบาลเห็นปัญหาของครัวเรือนในมิติต่างๆมากขึ้น ประชาชนได้รับการแก้ไขปัญหาที่ครัวเรือนตกมิตินั้นๆ และได้รับการแก้ไขปัญหาที่รวดเร็วยิ่งขึ้น

2) ความล้มเหลวการถ่ายโอนเฉพาะภารกิจ แต่ไม่ถ่ายโอนงบประมาณหรือไม่จัดสรรงบประมาณให้กับราชการส่วนภูมิภาค และราชการส่วนท้องถิ่น อาทิโครงการขจัดความยากจนและพัฒนาคนทุกช่วงวัยอย่างยั่งยืนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไม่มีงบประมาณในการให้ความช่วยเหลือครัวเรือนยากจน

2.1) มิติด้านความเป็นอยู่ กรณีบ้านเรือนมีสภาพไม่มั่นคง ไม่มีงบประมาณในการซ่อมแซมที่อยู่ให้กับครัวเรือน

2.2) มิติด้านรายได้เรื่องการส่งเสริมอาชีพให้กับครัวเรือนยากจน มีงบประมาณในการส่งเสริมหรือฝึกทักษะให้กับครัวเรือนยากจนหรือกรณีที่ส่วนราชการจัดทำโครงการส่งเสริมให้กับครัวเรือนที่ตกเกณฑ์ แต่ครัวเรือนที่ตกเกณฑ์ไม่สามารถเข้าร่วมโครงการได้

สรุป

การสร้างระบบเครือข่ายความร่วมมือแบบบูรณาการระหว่างส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค ละส่วนท้องถิ่น จะมีประสิทธิภาพและสมบูรณ์ ได้ต้องได้รับการขับเคลื่อนจากทุกภาคส่วนตั้งแต่ส่วนราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น รวมไปถึงภาคีเครือข่ายภาคประชาชน มีการสร้างระบบเครือข่ายแบบบูรณาการการทำงานร่วมกันงานถึงจะประสบความสำเร็จลุล่วงด้วยดีสำหรับการกระจายอำนาจจากราชการส่วนกลาง ลงสู่ส่วนภูมิภาคและท้องถิ่น เป็นการสร้างเครือข่ายสามารถช่วยแก้ปัญหา เปิดโอกาสให้บุคคลและองค์กร ได้แลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร ความต้องการ และประสบการณ์ของบุคคลหรือองค์กร ที่อยู่นอกหน่วยงานของตนลดความซ้ำซ้อนในการทำงาน ให้ความร่วมมือและทำงานในลักษณะที่เอื้อประโยชน์ซึ่งกันและกัน ให้สามารถเรียนรู้และรับทราบถึงสิ่งที่เกิดขึ้น โดยยกตัวอย่าง “โครงการขจัดความยากจนและพัฒนาคนทุกช่วงวัยอย่างยั่งยืนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” โดยอาศัยทีมพี่เลี้ยงลงพื้นที่รายครัวเรือนเพื่อวิเคราะห์ปัญหา โดยใช้ปฏิบัติการ 4ท คือ ท1 = ทักษะติดต่อชีวิตต่อการทำงานต่อสภาพปัญหา ท2 = ทักษะฝีมือทักษะอาชีพ ท3 = ทุนในครอบครัว (ศักยภาพของครัวเรือน) และทุนชุมชน ท4 = การหาทางออก ซึ่งทีมพี่เลี้ยงมีบทบาท

หน้าที่สำคัญและเป็นกำลังสำคัญในการขับเคลื่อนการดำเนินงาน เนื่องจากทีมพี่เลี้ยงเป็นทีมที่ลงพื้นที่ราย
ครัวเรือน และเป็นทีมที่จะใกล้ชิดกับครัวเรือนมากที่สุด ฉะนั้นข้อมูลที่ได้จากทีมพี่เลี้ยงจะเป็นข้อมูลที่น่าเชื่อถือ
ซึ่งการดำเนินโครงการดังกล่าว ประสบความสำเร็จระดับหนึ่ง สามารถช่วยเหลือครัวเรือนยากจนให้มีความ
เป็นอยู่ที่ดีขึ้น และรัฐบาลได้มีการดำเนินโครงการอย่างต่อเนื่อง เพื่อช่วยให้คนไทยพ้นจากความยากจน

เอกสารอ้างอิง

- กุลทัต หงษ์ขยางกูร และปรัชญานันท์ เทียงจรรยา. (2552). *การสร้างและการบริหารเครือข่าย*. สงขลา:
สถาบันนโยบายสาธารณะ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- ชัยรัตน์ พัฒนาเจริญ. (2540). *การกระจายอำนาจการบริหารงานสาธารณสุขมูลฐานสู่องค์การบริหารส่วน
ตำบล. วารสารเพื่อนสุขภาพ*. 10 (1), 57-59.
- ชินสัคค สุวรรณอัจฉริย. (2549). *เครือข่ายทางสังคม*. มหาสารคาม: อภิชาติการพิมพ์.
- ปธาน สุวรรณมงคล. (2554). *การกระจายอำนาจแนวคิดและประสบการณ์จากเอเชีย*. กรุงเทพมหานคร:
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พระครูปฐมธีรวัฒน์ (บุญชา เทียนทอง). (2563, พฤษภาคม-สิงหาคม). การบูรณาการเชิงพุทธกับการบริหาร.
วารสารศิลปศาสตรรัชมงคลสุวรรณภูมิ. 2 (2), 483-490.
- วิจิตร แสงทองล้วน. (2561). *แนวทางการบูรณาการการทำงานร่วมกันของหน่วยงานภาครัฐทั้งส่วนกลางส่วน
ภูมิภาคและท้องถิ่นในพื้นที่จังหวัด*. กรุงเทพมหานคร: วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร.
- วุฒิสาร ตันไชย. (2557). *การกระจายอำนาจ และประชาธิปไตยในประเทศไทย*. กรุงเทพมหานคร: สถาบัน
พระปกเกล้า.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2561). *ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561–
2580)*. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2565). *คู่มือการจัดความยากจนและพัฒนาคนทุก
ช่วงวัยอย่างยั่งยืนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับการปฏิบัติงานในระดับพื้นที่*.
กรุงเทพมหานคร: สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.

หลักพุทธธรรมเพื่อการให้บริการประชาชน Buddhist Principles for Services People

พระครูธำรงคุณาธาร,

สมเดช นามเกต และ บุญส่ง สิ้นธุ์นอก

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตหนองคาย

**Phrakhru Thgamrongkunatarn (Khun Tharo) sisuwan,
Somdet Namket and Boonsong Sinthunok**
Mahaculalongkornrajavidyalaya University, Nongkhai Campus
Corresponding Author, E-mail : jacknitikorn2517@gmail.com

บทคัดย่อ

การให้บริการประชาชนเป็นงานหรือกิจกรรมที่บุคคลหรือกลุ่มบุคคลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการทำหน้าที่ส่งต่อการบริการแก่ประชาชนโดยมีจุดมุ่งหมาย เพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนโดยส่วนรวม ซึ่งเป็นงานบริการหรือกิจกรรมทุกประเภทที่รัฐบาลหรือเอกชน จัดทำขึ้นในการสนองความต้องการส่วนรวมของประชาชนหรือลูกค้า เพื่อให้เกิดความพึงพอใจในการมาขอรับบริการ การให้บริการประชาชนตามหลักธรรมสังคหวัตถุ 4 เป็นหลักธรรมอันเป็นที่ตั้งไว้เพื่อการสงเคราะห์อนุเคราะห์ ยึดเหนี่ยวน้ำใจซึ่งกันและกัน ช่วยสร้างความสามัคคี เชื่อมความสัมพันธ์ ผูกมิตรไมตรีในหมู่คณะหรือสังคมไว้ หลักพุทธธรรมที่ชื่อว่า เป็นอีกหลักพุทธธรรมหนึ่งในคำสั่งสอนทางพระพุทธศาสนาเป็นหลักธรรมที่เกี่ยวกับการสงเคราะห์กันและกัน เป็นหลักธรรมหนึ่งที่จะช่วยให้การบริหารงานภายในองค์กรเป็นไปด้วยความราบรื่น เพราะเป็นหลักธรรมที่ยึดเหนี่ยวจิตใจคนและประสานหมู่ชนไว้ในความสามัคคี โดยการปฏิบัติตามหลักสังคหวัตถุ 4 ซึ่งเป็นคุณธรรมที่เป็นเครื่องยึดเหนี่ยวใจคนผูกใจคนและประสานหมู่ชนให้มีความสามัคคี เป็นหลักธรรมที่ทำให้คนเป็นที่รักเป็นที่ชอบใจของคนทั่วไป เป็นการปลูกไมตรี เต็มน้ำใจต่อกัน ทำให้สังคมเป็นสุข และโดยการปฏิบัติตามหลักสังคหวัตถุ 4 ซึ่งเป็นคุณธรรมที่เป็นเครื่องยึดเหนี่ยวใจคนผูกใจคนและประสานหมู่ชนให้มีความสามัคคี เป็นหลักธรรมที่ทำให้คนเป็นที่รักเป็นที่ชอบใจของคนทั่วไป เป็นการปลูกไมตรี เต็มน้ำใจต่อกัน ทำให้สังคมเป็นสุข

คำสำคัญ: พุทธธรรม; หลักสังคหวัตถุ 4; การให้บริการประชาชน

Abstracts

Providing public services is work or activity in which a person or group of persons or entities involved in the provision of services performs the duties of delivering services to the public with the aim of to meet the needs of the people as a whole which is all types of services or activities that the government or private sector Prepared to meet the common needs of people or customers. in order to achieve satisfaction in requesting services Providing services to the people according to the 4 Sangkhahawatthu Dharma is the principle that has been set up for assistance. clinging to each other's sympathy help build unity connect Make goodwill among the group or society. Buddhist doctrine called It is another Buddhist principle in the teachings of Buddhism. It is a principle related to helping each other. It is one principle that helps the administration within the organization go smoothly. because it is the principle that binds people's hearts and unites the people in unity By following the principles of Sangahawatthu 4, which are virtues that bind people's hearts and unite the people. It is the principle that makes people loved and pleasing to the general public. is a plantation add kindness to each other make society happy and by following the 4 Sangahavathu principles, which are virtues that bind people's hearts and bring people together to unity It is the principle that makes people loved and pleasing to the general public. is a plantation add kindness to each other make society happy And from the review of various documents, it was found that scholars have given the meaning of Sangahavathus 4

Keywords: Buddhist; Principles for Serving; People

บทนำ

ประชาชนโดยหลักแล้ว การบริการประชาชนเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับการพัฒนาประเทศ ความเป็นระเบียบเรียบร้อย และความสะดวกของประชาชน ส่วนใหญ่แล้วรัฐจะเป็นผู้ดำเนินการ โดยเฉพาะเรื่องเกี่ยวกับความยุติธรรม ความมั่นคงของประเทศ กิจกรรมที่ไม่ได้รับผลประโยชน์ตอบแทน เช่น การสงเคราะห์ผู้ตกยาก รัฐต้องเป็นผู้ดำเนินการเอง หากกิจการใดที่เอกชนมีความพร้อม รัฐก็ควรให้ภาคเอกชนดำเนินการ แต่รัฐก็ยังต้องมีบทบาทในการกำกับดูแล ตรวจสอบ เพื่อให้แน่ใจว่าประชาชนได้รับบริการที่ดี เป็นธรรม และสะดวกรวดเร็ว การเร่งรัดพัฒนาคุณภาพการบริการของรัฐเป็นสิ่งที่รัฐต้องให้ความสำคัญเพื่อสร้างความสัมพันธ์อันดีกับประชาชน ทำให้ประชาชนเชื่อถือรัฐบาลและกลไกของรัฐอันจะเป็นผลดีต่อสังคมโดยรวม (ปรัชญา เวสารัชช์, 2540 : 6-8) หลักพุทธธรรมที่ชื่อว่า หลักสังคหวัตถุ 4 เป็นอีกหลักพุทธธรรมหนึ่งในคำสั่งสอนทางพระพุทธศาสนาเป็นหลักธรรมที่เกี่ยวกับการสงเคราะห์กันและกัน เป็นหลักธรรมหนึ่งที่จะช่วยให้การบริหารงานภายในองค์กรเป็นไปด้วยความราบรื่น เพราะเป็นหลักธรรมที่ยึดเหนี่ยวจิตใจคนและประสานหมู่ชนไว้ในความสามัคคี (พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตฺโต), 2543 : 11) ในการอยู่ร่วมกันในสังคมนั้น มนุษย์ทุกคนล้วนปรารถนาเป็นที่รักของคนรอบข้างเป็นที่ยอมรับนับถือของทุก ๆ คน ทำให้สังคมเป็นสุข

หลักพุทธธรรม : หลักสังคหวัตถุ 4

มนุษย์เป็นสัตว์สังคม มีความจำเป็นที่ต้องอยู่ร่วมกัน มีการพึ่งพาอาศัยกัน การที่มนุษย์อยู่ร่วมกันเป็นจำนวนมากผลคือการนำไปสู่ความคิดเห็นที่ตรงกันบ้าง ไม่ตรงกันบ้าง ซึ่งก่อให้เกิดความขัดแย้งในเวลาต่อมา ดังนั้นจึงจำเป็นต้องมีกฎเกณฑ์ หรือหลักยึดเพื่อให้คนในสังคมยึดถือและปฏิบัติเพื่อให้เกิดความถูกต้องชอบธรรม และนำความเจริญมาสู่สังคม หลักธรรมสังคหวัตถุ เป็นหลักธรรมหนึ่งที่จะช่วยประสานคนหมู่มากให้อยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข ในพระไตรปิฎกได้กล่าวถึง สังคหวัตถุ (ธรรมเครื่องยึดเหนี่ยว) 4 ประการ (องฺ นวก. (ไทย) 23/5/439-441) คือ

- 1) ทาน (การให้)
- 2) ปิยวาจา (วาจาเป็นที่รัก)
- 3) อตถจริยา (การประพฤติประโยชน์)
- 4) สมานัตตตา (การวางตนสม่ำเสมอ)

ทาน ปิยวาจา อตถจริยาในโลกนี้ และสมานัตตตาในธรรมนั้น ๆ ตามสมควร ธรรมเหล่านี้ช่วยอุ้มชูโลกเหมือนลิ่มสลักที่ยึดคฤมรซึ่งแล่นไปได้ นั่น ถ้าไม่พื้มีธรรมเหล่านี้มารดาหรือบิดาก็ไม่พื้ได้การนับถือหรือการบูชาเพราะบุตรเป็นเหตุ แต่เพราะบัณฑิตเล็งเห็นความสำคัญของสังคหธรรมเหล่านี้ ฉะนั้นบัณฑิตเหล่านั้นจึงถือความเป็นใหญ่และเป็นผู้นำสรเสรีญ (องฺ จตุกก. (ไทย) 21/32/50-51)

คำสอนของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นสัจธรรมที่ผู้ปฏิบัติตามทุกคนย่อมสามารถรู้และเห็นจริงได้ด้วยตนเอง และทำให้ผู้ปฏิบัติพันทุกข์เข้าถึงความสุขและความบริสุทธิ์ภายในได้จริง ซึ่งพระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงตรัสไว้ในสังคหวัตถุสูตร ว่า ทานญจ เปยยวชฺชญจ อตถจริยา จ ยา อิธ สมานัตตตจ จ ญมเมสุ ตตถ ตตถยถา รหิ (องฺ จตุกก. (บาลี) 21/32/37) ทาน (การให้) เปยยวชฺช (มีวาจาเป็นที่รัก) อตถจริยา (การประพฤติประโยชน์) และสมานัตตตจ (วางตนสม่ำเสมอ) (องฺ จตุกก. (บาลี) 21/32/37)

สังคหวัตถุธรรมเหล่านี้ช่วยอุ้มชูโลก เหมือนลิ่มสลักที่ยึดคฤมรซึ่งแล่นไปได้ ฉะนั้น ในการอยู่ร่วมกันในสังคมนั้น มนุษย์ทุกคนล้วนปรารถนาเป็นที่รักของคนรอบข้าง เป็นที่ยอมรับนับถือของทุก ๆ คน และปรารถนาที่จะได้ยินได้ฟังคำยกย่องสรรเสริญ มากกว่าเสียงนินทาว่าร้าย พระพุทธองค์ทรงสอนวิธีที่จะทำตนให้เป็นที่รักของสังคมว่า ขั้นแรกให้ปรับที่ตัวของเราเองเสียก่อน คือต้องทำตัวเราให้เป็นคนน่ารักเสียก่อน โดยการปฏิบัติตามหลักสังคหวัตถุ 4 ซึ่งเป็นคุณธรรมที่เป็นเครื่องยึดเหนี่ยวใจคนผูกใจคนและประสานหมู่ชนให้มีความสามัคคี เป็นหลักธรรมที่ทำให้คนเป็นที่รักเป็นที่ชอบใจของคนทั่วไป เป็นการปลูกไมตรี เต็มน้ำใจต่อกัน ทำให้สังคมเป็นสุข และจากการทบทวนเอกสารต่าง ๆ พบว่า มีนักวิชาการได้ให้ความหมายของหลักสังคหวัตถุ 4 ไว้หลายทัศนะดังนี้

มีนักวิชาการได้ให้ความหมายของสังคหวัตถุ 4 ไว้ว่า สังคหวัตถุ คือ หลักธรรมที่เป็นเครื่องยึดเหนี่ยวน้ำใจคน และประสานหมู่ชนไว้ในสามัคคี ประกอบด้วย 1) ทาน ให้ปัน คือ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เสียสละแบ่งปัน ช่วยเหลือสงเคราะห์ด้วยปัจจัยสี่ทุน หรือทรัพย์สินสิ่งของ ตลอดจนให้ความรู้ ความเข้าใจและศิลปวิทยา 2) ปิยวาจา พูดอย่างรักกันคือ กล่าวคำสุภาพ ไพเราะ น่าฟัง ชี้แจง แนะนำสิ่งที่เป็นประโยชน์ มีเหตุผล เป็นหลักฐาน ชักจูง ในทางที่ดีงาม หรือแสดงความเห็นอกเห็นใจ ให้กำลังใจ รู้จักพูดให้เกิดความเข้าใจดี สมานสามัคคี เกิดไมตรี ทำให้รักใคร่นับถือและช่วยเหลือเกื้อกูล 3) อตถจริยา ทำประโยชน์แก่เขาคือ ช่วยเหลือด้วยแรงกายและชวนช่วยเหลือกิจการต่าง ๆ บำเพ็ญสาธารณประโยชน์ รวมทั้งช่วยแก้ไขปัญหาและปรับปรุงส่งเสริมในด้านจริยธรรม 4) สมานัตตตา เอาตัวเข้าสมานคือ ทำตัวให้เข้ากับเขาได้ วางตนเสมอต้นเสมอปลายให้ความเสมอภาค ปฏิบัติสม่ำเสมอทั้งต่อคนทั้งหลาย ไม่เอาเปรียบและเสมอในสุขทุกข์ คือร่วมสุข ร่วมทุกข์ ร่วมรับรู้ ร่วมแก้ไขปัญหา เพื่อให้เกิดประโยชน์สุขร่วมกัน (พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตฺโต), 2550 : 25) สอดคล้องกับความหมายของสังคหวัตถุ 4 ในทัศนะอื่นที่ว่า สังคหวัตถุ 4 เป็นหลักการสงเคราะห์หรือเป็นธรรมเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจคน และประสานหมู่ชนไว้ในความสามัคคี (พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตฺโต), 2550 : 11) นอกจากนั้นสังคหวัตถุ 4 ยังเป็นธรรมเครื่องยึดเหนี่ยว คือเป็นธรรมเครื่องผูกมัดน้ำใจ ซึ่งสอดคล้องกับความหมายในทัศนะอื่นที่ว่าที่ว่า สังคหวัตถุ 4 เป็นธรรมเครื่องยึดเหนี่ยว คือ ยึดเหนี่ยวใจบุคคลและประสานหมู่ชนไว้ในสามัคคี และสอดคล้องกับความหมายในทัศนะที่ว่าสังคหวัตถุ เป็นคุณสมบัติสำหรับยึดเหนี่ยวน้ำใจ เป็นเครื่องสงเคราะห์และยึดเหนี่ยวน้ำใจซึ่งกันและกัน 4 ประการ (อรศิริ เกตุศรีพงษ์, 2550 : 42-46)

ดังนั้น จึงสามารถสรุปได้ว่า สังคหวัตถุ 4 เป็นหลักธรรมอันเป็นที่ตั้งไว้เพื่อการสงเคราะห์อนุเคราะห์ ยึดเหนี่ยวน้ำใจซึ่งกันและกัน ช่วยสร้างความสามัคคี เชื่อมความสัมพันธ์ ผูกมิตรไมตรีในหมู่คณะหรือสังคมไว้ ประกอบด้วย ทาน ปิยวาจา อตถจริยา และสมานัตตตา

ทาน ปิยวาจา อตถจริยา และสมานัตตตาในธรรมนั้น ๆ ตามสมควร ธรรมเหล่านี้แลช่วยอุ้มชูโลกเหมือนลิ่มสลักที่ยึดคุรุณซึ่งแล่นไปไว้ได้นั้น

การให้บริการประชาชน

การปฏิบัติรับใช้ให้ความสะดวกต่าง ๆ เป็นกระบวนการหรือกระบวนการกิจกรรมในการส่งมอบบริการจากผู้ให้บริการไปยังผู้รับบริการนั้น ๆ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546 : 607) สอดคล้องกับความหมายการบริการในทัศนะอื่นที่ว่า การบริการ หมายถึง การช่วยเหลือหรือการอนุเคราะห์ หรือให้ความสะดวก เป็นกิจกรรมที่ทำเพื่อผู้อื่นตามหน้าที่การงาน (สมชาติ กิจยรรยง, 2543 : 11) นอกจากนั้นการบริการยังเป็น เป็นกิจกรรมหรือปฏิบัติการใด ๆ ที่กลุ่มบุคคลหนึ่งสามารถนำเสนอให้อีกกลุ่มหนึ่งซึ่งไม่สามารถจับต้องได้และไม่ได้

การให้บริการสาธารณะของภาครัฐนั้นต้องมุ่งเน้นในการบริการที่ดีแก่ประชาชนให้เกิดความสะดวก รวดเร็ว ให้บริการที่มีคุณภาพ ให้บริการที่สอดคล้องกับความคาดหวังของผู้รับบริการหรือผู้บริโภคอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดการให้บริการประชาชนในทัศนะที่ว่า คุณภาพการให้บริการเป็นการ

ให้บริการที่มากกว่าหรือตรงกับความคาดหวังของผู้รับบริการ การให้บริการที่สอดคล้องกับความคาดหวังของผู้รับบริการหรือผู้บริโภครายอย่างสม่ำเสมอ ดังนั้นความพึงพอใจต่อการบริการจึงมีความสัมพันธ์โดยตรงกับการทำให้เป็นไปตามความคาดหวังหรือการไม่เป็นไปตามความคาดหวัง (confirm or disconfirm expectation) ของผู้บริโภค (Ziethaml, V.A., Parasuraman, and L.L., Berry, 1985 : 33-46) นอกจากนี้การเข้าถึงการบริการที่มีคุณภาพ สะดวกรวดเร็วได้นั้นต้องประกอบด้วย ความพอเพียงของบริการที่มีอยู่ (Availability) คือ ความพอเพียงระหว่างบริการที่มีอยู่กับการต้องการของการรับบริการ การเข้าถึงแหล่งบริการได้อย่างสะดวกโดยคำนึงถึงลักษณะที่ตั้ง การเดินทางความสะดวก และสิ่งอำนวยความสะดวกของแหล่งบริการ (Accommodation) ได้แก่ แหล่งบริการที่ผู้รับบริการยอมรับว่าให้ความสะดวกและมีสิ่งอำนวยความสะดวก ความสามารถของผู้รับบริการในการที่จะเสียค่าใช้จ่ายสำหรับบริการ และการยอมรับคุณภาพของบริการ (Acceptability) ซึ่งในการนี้จะรวมถึงการยอมรับลักษณะของผู้ให้บริการด้วย (Suchitra Punyarathbandhu – Bhakdi, 1986 : 1)

ระบบการให้บริการของหน่วยงานภาครัฐ

การให้บริการสาธารณะของหน่วยงานภาครัฐไว้ว่า บริการเป็นกิจกรรมของฝ่ายปกครองที่จัดทำขึ้นเพื่อประโยชน์สาธารณะสามารถแยกออกได้เป็นสองประเภทคือ “ตำรวจทางปกครอง” (Police administrative) และ “บริการสาธารณะ” (service public) ภาครัฐมีการให้บริการแก่ประชาชนทั้งที่เป็นรายบุคคลและทั้งชุมชน โดยรัฐบาลให้บริการแก่ประชาชนในวงกว้าง ขณะที่ท้องถิ่นให้บริการเฉพาะประชาชนในท้องถิ่นของตน คุณภาพของการบริการเป็นสิ่งสำคัญ ทำอย่างไรรัฐจึงจะประกันได้ว่าประชาชนได้รับการที่ดี การเน้นที่คุณภาพจะมีความหมายมากกว่าการเน้นปริมาณ การดำเนินการศึกษาความต้องการของประชาชนเป็นสิ่งจำเป็น และการสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมจะเป็นการเพิ่มคุณค่าให้กับบริการนั้น เพราะประชาชนถือว่าพวกเขามีส่วนในการบริการนั้น มิใช่เพียงผู้รับบริการฝ่ายเดียว การบริการสาธารณะที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้จัดทำสามารถแบ่งออกได้เป็น 4 ประเภท คือ

- 1) การบริการสาธารณะด้านสุขอนามัย
- 2) การบริการสาธารณะด้านเศรษฐกิจ
- 3) การบริการสาธารณะด้านสังคมและการศึกษา
- 4) การบริการสาธารณะด้านวัฒนธรรม

เนื่องจากบริการสาธารณะเป็นกิจการที่มีความจำเป็นสำหรับประชาชน ดังนั้นหากบริการสาธารณะหยุดชะงักไม่ว่าด้วยเหตุใดก็ตามประชาชนผู้ใช้บริการสาธารณะย่อมได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหายได้ ด้วยเหตุนี้บริการสาธารณะจึงต้องมีความต่อเนื่องในการจัดทำหลักการที่สำคัญของหลักกว่าด้วยความต่อเนื่องของบริการสาธารณะคือ นิติบุคคลผู้มีหน้าที่จัดทำบริการสาธารณะจะต้องดำเนินการจัดทำบริการสาธารณะอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่องตลอดเวลา หากมีกรณีที่เกิดการหยุดชะงักจะต้องมีการรับผิดชอบ

และในกรณีที่เกิดการหยุดชะงักขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือองค์กรมหาชนอิสระ องค์กรที่ทำหน้าที่กำกับดูแลจะต้องเข้าดำเนินการแทนเพื่อเป็นหลักประกันการต่อเนื่องของบริการสาธารณะ (นันทวัฒน์ บรมานันท์, 2544 : 55-68)

นอกจากนี้ตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ได้กำหนดแนวนโยบายด้านการบริหารราชการแผ่นดินไว้ใน หมวด 5 ส่วนที่ 3 มาตรา 78 ดังต่อไปนี้

1) บริหารราชการแผ่นดินให้เป็นไปเพื่อการพัฒนาสังคม เศรษฐกิจ และความมั่นคงของประเทศไทยอย่างยั่งยืน โดยต้องส่งเสริมการดำเนินการตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและคำนึงถึงผลประโยชน์ของประเทศชาติในภาพรวมเป็นสำคัญ

2) จัดระบบการบริหารส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น ให้มีขอบเขตอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบที่ชัดเจนเหมาะสมแก่การพัฒนาประเทศและสนับสนุนให้จังหวัดมีแผนและงบประมาณเพื่อพัฒนาจังหวัดเพื่อประโยชน์ของประชาชนในพื้นที่

3) การกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพึ่งตนเองและตัดสินใจในกิจการของท้องถิ่นได้เอง ส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการดำเนินการตามแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐพัฒนาเศรษฐกิจของท้องถิ่นและระบบสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ ตลอดจนโครงสร้างพื้นฐานสารสนเทศในท้องถิ่นให้ทั่วถึงและเท่าเทียมกันทั่วประเทศ รวมทั้งพัฒนาจังหวัดที่มีความพร้อมให้เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดใหญ่ โดยคำนึงถึงเจตนารมณ์ของประชาชนในจังหวัดนั้น

4) พัฒนาระบบงานภาครัฐ โดยมุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพคุณธรรมและจริยธรรมของเจ้าหน้าที่ควบคู่ไปกับการปรับปรุงรูปแบบและวิธีการทำงาน เพื่อให้การบริหารราชการแผ่นดินเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและส่งเสริมให้หน่วยงานของรัฐใช้หลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีเป็นแนวทางในการปฏิบัติราชการ

5) จัดระบบงานราชการและงานของรัฐอย่างอื่น เพื่อให้การจัดทำและการให้บริการสาธารณะเป็นไปอย่างรวดเร็ว มีประสิทธิภาพ โปร่งใส และตรวจสอบได้ โดยคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของประชาชน

6) ดำเนินการให้หน่วยงานทางกฎหมายที่มีหน้าที่ให้ความเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานของรัฐตามกฎหมายและตรวจสอบการตรากฎหมายของรัฐดำเนินการอย่างเป็นอิสระเพื่อให้การบริหารราชการแผ่นดินเป็นไปตามหลักนิติธรรม

7) จัดให้มีแผนพัฒนาการเมือง รวมทั้งจัดให้มีสภาพพัฒนาการเมืองที่มีความเป็นอิสระเพื่อติดตามสอดส่องให้มีการปฏิบัติตามแผนดังกล่าวอย่างเคร่งครัด

8) ดำเนินการให้ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐได้รับสิทธิประโยชน์อย่างเหมาะสม (สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา, 2548 : 46-48)

ดังนั้น จึงสามารถสรุปได้ว่า แนวคิดเกี่ยวกับระบบการให้บริการประชาชน สืบเนื่องมาจาก บทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และจากการกระจายอำนาจของรัฐบาลให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

หลักเกณฑ์สำคัญในการจัดทำบริการสาธารณะ

โดยทั่วไปแล้วการจัดทำบริการ คือกิจกรรมซึ่งจัดว่าเป็นบริการสาธารณะไม่ว่าจะเป็นบริการสาธารณะประเภทใดหรือเป็นบริการสาธารณะที่จัดทำโดยผู้ใด ย่อมจะต้องอยู่ภายใต้กฎเกณฑ์หรือหลักเกณฑ์เดียวกันทั้งสิ้น กฎหมายของบริการสาธารณะหรือหลักเกณฑ์ขั้นพื้นฐานของบริการสาธารณะนี้ได้ถูกสร้างขึ้นมาให้มีส่วนคล้ายกับหลักทั่วไปของกฎหมายเกี่ยวกับบริการสาธารณะเพื่อเป็นแนวทางในการพิจารณาถึง สถานภาพของบริการสาธารณะนั้น กฎหมายของบริการสาธารณะหรือหลักเกณฑ์ขั้นพื้นฐานในการจัดทำบริการสาธารณะประกอบไปด้วยหลัก 3 ประการ คือ

1) หลักว่าด้วยความเสมอภาค หลักว่าด้วยความเสมอภาคที่มีต่อบริการสาธารณะเป็นหลักเกณฑ์ที่สำคัญประการแรกในการจัดทำบริการสาธารณะ ทั้งนี้เนื่องจากการที่รัฐเข้ามาจัดทำบริการสาธารณะนั้น รัฐบาลมิได้มีจุดมุ่งหมายที่จะจัดทำบริการสาธารณะขึ้นเพื่อประโยชน์ของผู้หนึ่งผู้ใดโดยเฉพาะ แต่เป็นการจัดทำเพื่อประโยชน์ของประชาชนทุกคน กิจกรรมใดที่รัฐจัดทำเพื่อบุคคลใดโดยเฉพาะจะไม่มีลักษณะเป็นบริการสาธารณะ ประชาชนทุกคนย่อมมีสิทธิได้รับการปฏิบัติหรือได้รับประโยชน์จากบริการสาธารณะอย่างเสมอภาคกัน

2) หลักว่าด้วยความต่อเนื่อง เนื่องจากบริการสาธารณะ เป็นกิจการที่มีความจำเป็นสำหรับประชาชน ดังนั้น หากบริการสาธารณะหยุดชะงักลงไม่ว่าด้วยเหตุใดก็ตาม ประชาชนผู้ใช้บริการสาธารณะย่อมได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหายได้ ด้วยเหตุนี้บริการสาธารณะจึงต้องมีความต่อเนื่องในการจัดทำ

หลักว่าด้วยความต่อเนื่อง (Principle de continuite) ของบริการสาธารณะเป็นผลที่เกิดขึ้นโดยตรงจากหลักที่ว่าด้วยความต่อเนื่องของรัฐ (Principle de la continuite de l'Etat) หลักว่าด้วยความต่อเนื่องของบริการสาธารณะนี้ถูกกล่าวถึงเป็นครั้งแรกในคำวินิจฉัยศาลปกครองสูงสุดคดี Winkell ลงวันที่ 7 สิงหาคม ค.ศ. 1909 โดยพนักงานผู้รับผิดชอบสำนวนชื่อ Tardieu ได้กล่าวไว้ว่า “ความต่อเนื่องเป็นหัวใจสำคัญของบริการสาธารณะ” และหลังจากนั้นคำวินิจฉัยของศาลปกครองที่ตามมาต่างก็ให้ความสำคัญกับหลักว่าด้วยความต่อเนื่องจนกระทั่งในปัจจุบัน หลักว่าด้วยความต่อเนื่องของบริการสาธารณะจึงได้กลายมาเป็นหลักการขั้นพื้นฐานของบริการสาธารณะที่มีคุณค่า เป็นหลักกฎหมายทั่วไป (principle general du droit)

หลักว่าด้วยความต่อเนื่องของบริการสาธารณะนี้ได้รับการยอมรับจากคณะตุลาการรัฐธรรมนูญเช่นกัน โดยคณะตุลาการรัฐธรรมนูญได้ยืนยันหลักดังกล่าวไว้ในคำวินิจฉัยคดี Continuite du service public de la radio-television ลงวันที่ 25 กรกฎาคม ค.ศ. 1979 ว่า “ความต่อเนื่องของบริการสาธารณะมีลักษณะ

เป็นหลักตามรัฐธรรมนูญ” หลักการที่สำคัญของหลักว่าด้วยความต่อเนื่องของบริการสาธารณะคือ นิติบุคคลผู้มีหน้าที่จัดทำบริการสาธารณะจะต้องดำเนินการจัดทำบริการสาธารณะอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่องตลอดเวลา หากมีกรณีเกิดการหยุดชะงักจะต้องมีการรับผิดชอบ และในกรณีที่เกิดการหยุดชะงักในการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (collectivites territoriales) หรือองค์การมหาชน (etablissements publics) องค์กรที่ทำหน้าที่กำกับดูแล (tutelle) จะต้องเข้าดำเนินการแทนเพื่อเป็นหลักประกันการต่อเนื่องของบริการสาธารณะ

3) หลักว่าด้วยการปรับปรุงเปลี่ยนแปลง บริการสาธารณะที่ดีนั้นจะต้องสามารถปรับปรุงแก้ไขได้ตลอดเวลาเพื่อให้เหมาะกับเหตุการณ์และความจำเป็นในทางปกครองที่จะรักษาประโยชน์สาธารณะ รวมทั้งเพื่อปรับปรุงให้เข้ากับวิวัฒนาการของความต้องการส่วนรวมของประชาชนด้วย

หลักว่าด้วยการปรับปรุงเปลี่ยนแปลง (principe d' adaptation หรือ principe de mutabilite) นี้มีความหมายถึง การปรับปรุงเปลี่ยนแปลงบริการสาธารณะให้ทันกับความต้องการของผู้ใช้บริการสาธารณะอยู่เสมอ เพื่อให้บริการสาธารณะที่ฝ่ายปกครองจัดทำมีความสอดคล้องกับความต้องการของประชาชนหรือประโยชน์มหาชน

หลักว่าด้วยการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงนี้มีลักษณะแตกต่างจากหลักว่าด้วยความต่อเนื่องและหลักว่าด้วยความเสมอภาคที่มีลักษณะเป็น “หลักกฎหมายทั่วไป” หลักว่าด้วยการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงไม่ได้เกิดขึ้นอย่างชัดเจนจากคำวินิจฉัยทางปกครอง แต่มีการกล่าวพาดพิงหรือให้ข้อคิดเห็นไว้ในคำวินิจฉัยของศาลปกครองว่า โดยสภาพของการจัดทำบริการสาธารณะทั่ว ๆ ไปที่มีวัตถุประสงค์ในการสนองความต้องการของประชาชน เมื่อเกิดเหตุการณ์ที่ความต้องการของประชาชนเปลี่ยนแปลงไป บริการสาธารณะนั้นก็จะได้รับการเปลี่ยนแปลงตามความต้องการของประชาชนไปด้วย

หลักเกณฑ์สำคัญ 3 ประการที่กล่าวแล้วข้างต้นนี้ ถือเป็นหลักเกณฑ์ขั้นพื้นฐานสำหรับการจัดทำบริการสาธารณะทุกประเภทที่ฝ่ายปกครองจะต้องคำนึงถึงตลอดกระบวนการในการจัดทำบริการสาธารณะของตน (นันทวัฒน์ บรมานันท์ ศ.ดร., 2552 : 43-52)

ความพึงพอใจต่อการบริการประชาชน

การสร้าง ความพึงพอใจในการให้บริการแก่ประชาชน โดยมีหลักหรือแนวทาง ดังนี้

1) การให้บริการอย่างเสมอภาค (Equitable Service) หมายถึง ความยุติธรรมในการบริการงานภาครัฐ โดยมีฐานคติที่ว่าคนทุกคนเท่าเทียมกันในแง่มุมของกฎหมาย ดังนั้น ประชาชนทุกคนจะได้รับการปฏิบัติอย่างเท่าเทียมกันในแง่มุมของกฎหมายไม่มีการแบ่งแยกกีดกันในการให้บริการ ประชาชนจะได้รับการปฏิบัติในฐานะที่เป็นปัจเจกบุคคลที่ใช้มาตรฐานให้บริการเดียวกัน

2) การให้บริการที่ตรงเวลา (Timely Service) หมายถึง การบริการจะต้องมองว่าการให้บริการสาธารณะจะต้องตรงเวลา ผลการปฏิบัติงานของหน่วยงานภาครัฐจะถือว่าไม่มีประสิทธิภาพเลย ถ้าไม่มีการตรงเวลาซึ่งจะสร้างความไม่พึงพอใจให้แก่ประชาชน

3) การให้บริการอย่างเพียงพอ (Ample Service) หมายถึง การให้บริการสาธารณะต้องมีลักษณะ มีจำนวนการให้บริการและสถานที่บริการที่เหมาะสม ความเสมอภาคหรือการตรงเวลา จะไม่มีความหมายเลยถ้ามีจำนวนการให้บริการที่ไม่เพียงพอและสถานที่ตั้งที่ให้บริการสร้างความไม่ยุติธรรมให้เกิดขึ้นแก่ผู้รับบริการ

4) การให้บริการอย่างต่อเนื่อง (Continuous Service) หมายถึง การให้บริการสาธารณะที่เป็นไปอย่างสม่ำเสมอ โดยยึดประโยชน์ของสาธารณะเป็นหลัก ไม่ใช่ยึดความพอใจของหน่วยงานที่ให้บริการว่าจะให้หรือหยุดบริการเมื่อใดก็ได้

5) การให้บริการอย่างก้าวหน้า (Progressive Service) หมายถึง การให้บริการสาธารณะที่มีการปรับปรุงคุณภาพและการปฏิบัติงาน กล่าวอีกนัยหนึ่งคือ การเพิ่มประสิทธิภาพหรือความสามารถที่จะทำหน้าที่ได้มากขึ้นโดยใช้หลักทรัพยากรเท่าเดิม (Millet John D., 1954 : 397-398) นอกจากนี้ยังมีนักวิชาการท่านอื่นได้ศึกษาแนวความคิดเกี่ยวกับความพึงพอใจ สรุปได้ว่า ความพึงพอใจเป็นความรู้สึกสองแบบของมนุษย์คือ ความรู้สึกในทางบวก และความรู้สึกในทางลบ ความรู้สึกทางบวกเป็นความรู้สึกที่เกิดขึ้นแล้วจะทำให้เกิดความสุข ความสุขนี้เป็นความรู้สึกที่แตกต่างจากความรู้สึกทางบวกอื่น ๆ กล่าวคือ เป็นความรู้สึกที่มีระบบย้อนกลับ ความสุขสามารถทำให้เกิดความสุขหรือความรู้สึกทางบวกที่เพิ่มขึ้นได้อีก ดังนั้นจะเห็นได้ว่าความสุขเป็นความรู้สึกทางลบ ความรู้สึกทางบวก และความสุขมีความสัมพันธ์กันอย่างสลับซับซ้อน และระบบความสัมพันธ์ของความรู้สึกทั้งสามนี้ เรียกว่า ระบบความพึงพอใจ โดยความพึงพอใจจะเกิดขึ้นเมื่อระบบความพึงพอใจมีความรู้สึกทางบวกมากกว่าทางลบ สิ่งที่ทำให้เกิดความรู้สึกพึงพอใจของมนุษย์มักจะได้แก่ ทรัพยากรหรือสิ่งเร้า การวิเคราะห์ระบบความพึงพอใจ คือ การศึกษาว่าทรัพยากรหรือสิ่งเร้าที่ต้องการ จะทำให้เกิดความพึงพอใจและความสุขแก่มนุษย์ ความพอใจจะเกิดได้มากที่สุด เมื่อมีทรัพยากรทุกอย่างที่เป็นที่ต้องการครบถ้วน (ปราณี อินทวงศ์, 2550 : 77)

การสร้างจิตสำนึกในการให้บริการ

ผู้ให้บริการต้องเริ่มมาจากการมีทัศนคติที่ดีในการให้บริการ ทุกคนล้วนเป็นทูตในความสัมพันธ์กับลูกค้า ความผิดพลาดบกพร่องในหน้าที่ บกพร่องในการบริการ จะมีผลต่อลูกค้าและเป็นการบ่อนทำลายชื่อเสียงของบริษัทในที่สุด ฉะนั้น ผู้ให้บริการจะต้องคิดให้ได้เสมอว่า

1. ลูกค้าถูกต้องเสมอ
2. ผู้ให้บริการเป็นพระเอกไม่ได้เป็นแค่พระรอง
3. งานบริการเป็นงานของผู้ให้
4. งานบริการเป็นงานฝึกระดับจิตใจ
5. รักงานบริการต้องทำใจและอดทน
6. บริการอย่างเอาใจลูกค้ามาใส่ใจเรา
7. ยอมรับความแตกต่างของลูกค้า
8. บริการลูกค้าเสมือนญาติของตนเอง
9. บริการเสมือนเป็นเจ้าของกิจการ (จิตติมา ธรรมมา, 2550 : 38)

ผู้วิจัยจึงสามารถสรุปได้ว่า การสร้างจิตสำนึกในการให้บริการต้องเริ่มมาจากการมีทัศนคติที่ดีในการให้บริการ ซึ่งผู้ให้บริการที่ดีต้องให้บริการอย่างถูกต้อง อดทน บริการอย่างเอาใจเขามาใส่ใจเรา เป็นต้น

คุณสมบัติของผู้ให้บริการที่ดี

การเป็นผู้ให้บริการที่ดีจะต้องให้ความสำคัญกับผู้รับบริการ โดยผู้ให้บริการจะต้องมีความเสียสละ อดทน และบริการด้วยความเต็มใจแก่ผู้มารับบริการ คือ

1. มีทัศนคติที่ดีต่องานบริการ และรักงานบริการ
2. ความอดทน อดกลั้น สุขุมเยือกเย็น (Persistence)
3. ความจดจำ (Memory)
4. ความกระตือรือร้น (Enthusiasm)
5. ความจริงใจ (Sincerity)
6. ความมีไหวพริบ (Tact)
7. ความมีอัธยาศัย (Courtesy)
8. ความยิ้มแย้มแจ่มใส (Cheerfulness)
9. ความเป็นมิตร (Friendliness)
10. ความสามารถในการนำไปใช้ (Application) (จิตติมา ธรรมมา, 2550 : 38)

ในฐานะที่พระพุทธศาสนาเป็นศูนย์รวมด้านจิตใจ มีความสำคัญและมีคุณค่าต่อชีวิต สมควรอย่างยิ่งที่คนไทยผู้นับถือพระพุทธศาสนา จะต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการสวดมนต์เป็น พื้นฐาน ถือว่า

การสวดมนต์เป็นวิถีชีวิตของชาวพุทธส่วนหนึ่ง ครั้นการสวดมนต์นั้นถ้าสวดมนต์ได้ถูกต้องอักขรไม่วิบัติก็จะเป็นคุณค่าอย่างยิ่ง นอกจากนี้ การสวดมนต์ถือว่ามีศักดิ์สิทธิ์ที่พระสงฆ์คัดเลือกมาจากพระไตรปิฎก ซึ่งเป็นพุทธพจน์ จึงเรียกว่า พุทธมนต์ คือ พุทธพจน์อันศักดิ์สิทธิ์ของพระพุทธเจ้าที่พระสงฆ์สาวกของพระองค์มีสมาธิจิตอันแน่วแน่สวดพร้อม ๆ กัน เพื่อให้สัมฤทธิ์ตามความหมายแห่งถ้อยคำพุทธพจน์ที่นำมาสวดนั้น ความมุ่งหมายของการสวดมนต์ถือเป็นมงคลที่อุบาสก อุบาสิกา ในประเทศไทยปัจจุบันปฏิบัติกัน นอกจากนี้เพื่อเป็นสิริมงคลแล้วยังเชื่อว่าสามารถป้องกันภัยพิบัติ ความวินาศแห่งชีวิตอีกด้วย การที่บุคคลที่สนับสนุนหรือรับผิดชอบการทำงานของผู้อื่น ๆ หรือบุคคลที่มีหน้าที่รับผิดชอบอย่างเป็นทางการต่อการสนับสนุนความพยายามในการทำงานของคนอื่น หรือสร้าง

แรงบันดาลใจให้คนในองค์กรทำงานเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายขององค์กรที่ตั้งไว้โดยทำให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากที่สุด การบริหาร คือ ศิลปะในการทำงานให้บรรลุเป้าหมายร่วมกับผู้อื่น การทำงานต่าง ๆ ให้ลุล่วงไปโดยอาศัยคนอื่นเป็นผู้ทำภายในสภาพองค์การที่กล่าวนั้นทรัพยากรด้านบุคคลจะเป็นทรัพยากรหลักขององค์การที่เข้ามาร่วมกันทำงานในองค์การ ซึ่งคนเหล่านี้จะเป็นผู้ใช้ทรัพยากรด้านวัตถุดิบอื่น ๆ เครื่องจักร อุปกรณ์ วัตถุดิบเงินทุน รวมทั้งข้อมูลสนเทศต่าง ๆ เพื่อผลิตสินค้าหรือบริการออกจำหน่ายและตอบสนองความพึงพอใจให้กับสังคม การวางแผนต่อการยึดติด จะทำให้ผู้บริหารเป็นผู้หลุดพ้นจากการยึดติดต่อสิ่งทั้งปวง จะทำให้เกิด สมาธิหรือสติ ด้วยแนวคิดที่ว่าผู้บริหารเข้ามาสวมหัวขโมยในตำแหน่งผู้บริหารในระยะเวลาหนึ่ง ๆ เท่านั้น ไม่ได้เป็นตลอดไป มีระยะเวลาในการบริหารที่จำกัด ช่วงระยะที่ดำรงตำแหน่งต้องทำหน้าที่อย่างเต็มที่ เมื่อออกจากตำแหน่งแล้วจะได้ไม่เสียดายว่า ไม่ได้ทำ การวางแผนต่อการยึดติดนี้ทำให้เกิดต้นทุนในการบริหารที่สำคัญ ที่เรียกว่า วิสัยทัศน์ (Vision)

การวางแผนต่อการมีอคติ จะทำให้ผู้บริหารเป็นผู้หลุดพ้นจากการปิดกั้นด้วยอวิชชาทั้งปวง จะทำให้เกิดปัญญาในการทำงาน ด้วยแนวคิดที่ว่า อคติ ที่ประกอบด้วย ฉันทาคติ ลำเอียงเพราะความรักใคร่ชอบพอสันับสนุนญาติมิตร หรือผู้จ่ายสินบน โทสาคติ ลำเอียง เพราะความโกรธเกลียด ลงโทษฝ่ายที่ตนเกลียดชังมากกว่า โมหาคติ ลำเอียงเพราะความหลงหรือความโง่เขลา ไม่รู้ทันเหตุการณ์ที่แท้จริง ภยาคติ ลำเอียงเพราะความขลาดกลัวเกรงใจ เกรงอิทธิพล กลัวจะเสียผลประโยชน์ จะทำให้เกิดการบริหารงานบุคคลผิดพลาดในงานและหน้าที่ การบริหารงานบุคคลเป็นงานที่ยากที่สุด การที่ผู้บริหารหลุดพ้นจาก อคติ 4 ที่มีต่อคนในองค์การแล้ว จะทำให้เกิดความเป็นธรรมในองค์การ ซึ่งเป็นสิ่งที่ทุกคนต้องการได้จากผู้มีอำนาจที่จะเป็นผู้ทำให้เกิด คุ้มครองรักษา และนำมาใช้สำหรับการเป็นค่านิยมหลักขององค์การนั้น ๆ การวางแผนต่อการมีอคตินี้ ให้เกิดต้นทุนในการบริหารที่สำคัญ ที่เรียกว่า ความเท่าเทียม

สรุป

ความพึงพอใจต่อการบริการประชาชน เป็นระดับของความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการได้รับบริการในลักษณะของการให้บริการอย่างเท่าเทียม การให้บริการอย่างรวดเร็ว การให้บริการอย่างต่อเนื่อง ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดระบบงานราชการและงานของรัฐอย่างอื่น เพื่อให้จัดทำและให้บริการสาธารณะเป็นไปอย่างรวดเร็ว มีประสิทธิภาพ โปร่งใส และตรวจสอบได้ โดยคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของประชาชน

เอกสารอ้างอิง

- จิตติมา ธรรมมา. (2550). *รูปแบบการให้บริการของโรงแรมจันทร์กระพิบ อำเภอตะพานหิน จังหวัดพิจิตร*. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- นันทวัฒน์ บรมานันท์. (2544). *หลักกฎหมายปกครองเกี่ยวกับบริการสาธารณะ*. กรุงเทพมหานคร: วิญญูชน.
- ปราณี อินทวงศ์. (2550). *ประสิทธิผลการให้บริการของเทศบาลตำบลบางกะดี อำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี*. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.
- ปรัชญา เวสารัชช์. (2540). *บริการประชาชนทำได้ไม่ยาก (ถ้าอยากทำ)*. กรุงเทพมหานคร: กราฟฟิคฟอร์แมทไทยแลนด์.
- พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตฺโต). (2543). *ธรรมนุญชีวิต*. กรุงเทพมหานคร : มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตฺโต). (2550). *ธรรมนุญชีวิต ฉบับชาวบ้าน*. กรุงเทพมหานคร : สถาบันบันลือธรรม.
- พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตฺโต). (2550). *ธรรมนุญชีวิต*. (พิมพ์ครั้งที่ 80). กรุงเทพมหานคร : บริษัทพิมพ์สวยจำกัด.
- พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตฺโต). (2552). *หลักกฎหมายปกครองเกี่ยวกับบริการสาธารณะ*. (พิมพ์ครั้งที่ 4 ปรับปรุงใหม่). กรุงเทพมหานคร: บริษัท สำนักพิมพ์วิญญูชน จำกัด.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2546). *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542*. กรุงเทพมหานคร: บริษัทนานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่นส์ จำกัด.
- สมชาติ กิจยรรยง. (2543). *ยุทธวิธีครองใจลูกค้า*. กรุงเทพมหานคร: เอ็กเปอร์เน็ท.
- สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา. (2548). *รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์คณะรัฐมนตรี.
- อรศิริ เกตุศรีพงษ์. (2550). สังคหวัตถุ 4 : วัฒนธรรมองค์กรที่เอื้อต่อการจัดการความรู้. *วารสาร Productivity World เพื่อการเพิ่มผลผลิต*. 12 (68), 42-46.

- Millet John D. (1954). *Management in the Public Service*. New York: McGraw-Hill.
- Suchitra Punyarathbandhu – Bhakdi. (1986). *Delivery of Public Services in Asian Countries : Cases in Development Administration*. Bangkok: Thammasat University Press.
- Ziethaml. V.A. Parasuraman. and L.L. Berry. (1985). Problem and Strategic in Service Marketing. *Journal of Marketing* 49.

การพัฒนามนุษย์ตามหลักกุศลกรรมบถ 10 ในพระพุทธศาสนา
The Development of the Human Beings in Accordance with the Ten
Wholesome Courses of Action in Buddhism

ธัญกนกกรัษต์ จิระโชคนิธิไชยธอร์,

สมเดช นามเกต และ บุญส่ง สิ้นธูนอก

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตหนองคาย

Thankanokrat Jirachoknithichayotorn,
Somdet Namket and Boonsong Sinthunok
Mahachulalongkornrajavidyalaya, Nongkhai Campus
Corresponding Author, E-mail : jacknitikorn2517@gmail.com

บทคัดย่อ

หลักกุศลกรรมบถ 10 ประการถือได้ว่าเป็นหลักธรรมสำคัญในการพัฒนามนุษย์ของพระพุทธศาสนาอีกหลักธรรมหนึ่งที่สามารถพัฒนามนุษย์ได้ครบทั้งกาย วาจา และใจ เพราะว่าการพัฒนามนุษย์ในทางพระพุทธศาสนานั้น มุ่งเน้นไปในการพัฒนาที่มองคนในฐานะที่เป็นมนุษย์ หมายความว่า มนุษย์นั้นมีความเป็นมนุษย์ของเอาเอง ชีวิตมนุษย์นั้นมีจุดหมายของชีวิต คือ ความสุข ความอิสรภาพ ความดีงามของชีวิต ซึ่งเป็นเรื่องเฉพาะตัวบุคคล อีกทั้งเป็นการพัฒนาที่มุ่งเน้นในส่วนของจิตใจหรือพฤติกรรมเป็นหลักใหญ่ สำหรับหลักธรรมที่ใช้ในการพัฒนามนุษย์ก็มีหลายอย่างด้วยกัน แต่ในที่นี้ได้เลือกศึกษาเฉพาะหลักกุศลกรรมบถ 10 ประการ ซึ่งเป็นหลักธรรมที่พระพุทธเจ้าได้ใช้ในการพัฒนามนุษย์ด้านพื้นฐานในสมัยพุทธกาล ดังนั้นได้ศึกษาการพัฒนามนุษย์ตามหลักกุศลกรรมบถ 10 ในการสร้างสรรค์รูปแบบสังคมที่ดีอันมีจุดหมายเพื่อสร้างสภาพแวดล้อมที่ดีที่เกื้อกูลให้มนุษย์ได้พัฒนาศักยภาพของตนเพื่อให้เข้าถึงชีวิตที่ดีงาม ยิ่งสังคมเจริญพัฒนาขึ้นเท่าใดก็จะเป็นสภาพแวดล้อมที่ดีที่ทำให้มนุษย์พัฒนาตนเองได้ง่ายขึ้นเท่านั้น “เราสร้างสังคมที่ดีที่สุดเพื่อช่วยเป็นสภาพแวดล้อมที่เกื้อกูลให้ชีวิตมนุษย์ได้พัฒนาอย่างดีที่สุดการพัฒนาคนในที่นี่ ไม่ใช่เน้นด้านการพัฒนาความสามารถหรือความรู้ในวิชาการต่าง ๆ แต่หมายถึงพัฒนาคุณสมบัติที่อยู่ภายในตัวบุคคล เช่นศีลธรรมหรือพัฒนาจิตใจนั่นเอง การพัฒนามนุษย์ เป็นการพัฒนาขั้นพื้นฐานต่อเนื่องเป็นการพัฒนาระยะยาว มองคนในฐานะเป็นมนุษย์ต้องให้ความสำคัญว่า การจะพัฒนามนุษย์ให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์และการพัฒนาตนเพื่อการบรรลุเป้าหมายสูงสุดของชีวิตหลักพุทธธรรม

คำสำคัญ: การพัฒนามนุษย์; กุศลกรรมบถ 10; หลักพุทธธรรม

* วันที่รับบทความ : 19 ธันวาคม 2565; วันที่แก้ไขบทความ 14 มิถุนายน 2566; วันที่ตอบรับบทความ : 15 มิถุนายน 2566

Received: December 19 2022; Revised: June 14 2023; Accepted: June 15 2023

Abstracts

The cuses on man's development as human. The meaning is that those are the self-human beings. The human beings' goal of life is the happiness, freedom and goodness of life that is the specific personal issue and again to develop by aiming at spiritual development or the behavior as the great principle. There are a lot of principles of Dhamma for development but in here, the Ten Wholesome Courses of Action are selected for study that the principle of this Dhamma was taught by the Lord Buddha for developing the human beings as the foundation in the advent of the Buddha. So the study of human development in accordance with the principle of the Ten Wholesome Courses of Action is used for constructing the good format of society that aims at constructing good environments for supporting human beings to develop the self-potentiality to arrive in good living. The more the society develops, the more the environment becomes great and to make human develop themselves easily. "We build up the best society to assist the good environments for the best development of human beings. The development of human beings here, not only to focus on the aspect of developing ability or various academic knowledge, but also means to develop the properties inside the personnel such as morality or spiritual development. To develop human beings is the continuous basic development for a long time and to watch man as human. So the importance must be given to all human beings that to develop human to be perfect human and to develop oneself to reach the ultimate goal of life in accordance with the principle of Dhamma.

Keywords: Development; Ten Wholesome Courses; Buddhist Principles

บทนำ

หลักกุศลกรรมบถ 10 ประการถือได้ว่า เป็นหลักธรรมสำคัญในการพัฒนามนุษย์ของพระพุทธศาสนา อีกหลักธรรมหนึ่งที่สามารถพัฒนามนุษย์ได้ครบทั้งกาย วาจา และใจ เพราะว่าการพัฒนามนุษย์ในทางพระพุทธศาสนานั้น มุ่งเน้นไปในการพัฒนาที่มองคนในฐานะที่เป็นมนุษย์ หมายความว่า มนุษย์นั้นมีความเป็นมนุษย์ของตัวเอง ชีวิตมนุษย์นั้นมีจุดหมายของชีวิต คือ ความสุข ความอิสรภาพ ความดีงามของชีวิต ซึ่งเป็นเรื่องเฉพาะตัวบุคคล (พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตฺโต), 2542 : 2) อีกทั้งเป็นการพัฒนาที่มุ่งเน้นในส่วน of จิตใจหรือพฤติกรรมเป็นหลักใหญ่ สำหรับหลักธรรมที่ใช้ในการพัฒนามนุษย์ก็มีหลายอย่างด้วยกัน แต่ในที่นี้ได้เลือกศึกษาเฉพาะหลักกุศลกรรมบถ 10 ประการ ซึ่งเป็นหลักธรรมที่พระพุทธเจ้าได้ใช้ในการพัฒนามนุษย์ด้านพื้นฐานในสมัยพุทธกาล ดังนั้นได้ศึกษาการพัฒนามนุษย์ตามหลักกุศลกรรมบถ 10 มนุษย์นั้นจัดได้ว่าเป็นสัตว์มีความพิเศษกว่าสัตว์ประเภทอื่น เพราะมีพลังทางปัญญาที่มีมากกว่าสัตว์อื่นทุกชนิด มนุษย์จึงสามารถที่จะพัฒนาตนเองให้ดีเลิศ หรือให้ยิ่งกว่าคำว่ามนุษย์ได้ การพัฒนามนุษย์ให้ก้าวไปสู่ขั้นสูงสุด จึงเรียกหลักเกณฑ์ดังกล่าว นั้นว่า ทฤษฎีเชิงสังจจะธรรมส่วนทฤษฎีเชิงสังจจะทางโลก อาจจะพัฒนาตนให้เป็นผู้มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่แก่สรรพสัตว์ จนก้าวถึงระดับขั้นการพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนให้ดียิ่งขึ้น มนุษย์มีความสัมพันธ์กับทั้งโลกภายนอกและทั้งโลกภายในหมายความว่า ยังมีตัวควบคุมกลไกที่อยู่เบื้องหลังอีกชั้นหนึ่ง คือ เจตนา แต่เจตนาจะแสดงบทบาทแค่สนองความต้องการของมนุษย์เท่านั้น ส่วนจะเป็นฉันทะหรือเป็นตัณหาที่จะขึ้นอยู่กับหลักเกณฑ์ทางจริยธรรม ถ้ามนุษย์พัฒนาตนไปในแนวฉันทะ มีเจตนาเพื่อที่จะพัฒนาชีวิต เพื่อต้องการจะ

เรียนรู้เพื่อต้องการศึกษา เพื่อการสร้างสรรค์ แต่ถ้าไม่ได้พัฒนาความต้องการดังกล่าว แต่กลับมีจุดมุ่งหมายไปที่ความต้องการเพียงเพื่อจะสนองความรู้สึกแค้นการเสพ เจตนาเลยหักเหไปเพียงเพื่อต้องการใช้อินทรีย์ภายนอกเพื่อเสพสิ่งที่ชอบใจ แต่พยายามหนีสิ่งที่ตนไม่ชอบใจ หรือที่เรียกว่าหาความสุขจากการเสพ เจตนาที่อยู่ภายในจึงเป็นตัวละครสำคัญ เพียงแค่ดูที่พฤติกรรมภายนอก หรือแค่ดูเพียงการใช้อินทรีย์ภายนอกเท่านั้นยังไม่พอ จำเป็นที่จะต้องพิจารณาไปถึงส่วนลึกของเจตจำนงนั้นด้วย

ปัญหาในปัจจุบันที่เป็นเรื่องหนักใจแกสังคมไทยทั่วไปไม่น้อยไปกว่าปัญหาด้านอื่น ๆ นั่นคือ เมื่อโลกมีความเจริญด้านวัตถุมากยิ่งขึ้นเท่าใด ความเจริญด้านจิตใจของมนุษย์ในสังคมกลับมีความเสื่อมถอยลงเพราะความนิยมในวัตถุ จนเรียกได้ว่า คนในปัจจุบันตกอยู่ภายใต้อำนาจของวัตถุนิยมก็ว่าได้ เพราะแทบไม่มีกิจกรรมใด ๆ ในโลกนี้ซึ่งจะไม่อิงอาศัยสิ่งอำนวยความสะดวกด้านวัตถุเลย อย่างเช่น เครื่องอำนวยความสะดวก ด้านสื่อสารมีโทรศัพท์มือถือ คอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ต โทรทัศน์ วิทยุกระจายเสียง เป็นต้น แต่เมื่อวัตถุเจริญก้าวหน้าไปเท่าใด ด้านจิตใจของมนุษย์ก็สับสน วุ่นวายมาเป็นเท่าตัว เพราะการไม่สามารถจะพัฒนาตนให้รู้ทันต่อสภาพความจริง จึงตกเป็นทาสวัตถุเหล่านั้นได้ง่าย และยังทำให้เกิดปัญหาที่ตามมา

พระพุทธศาสนา มีหลักคำสอนที่เหมาะสมแก่จริตนิสัยของบุคคลในการฝึกฝนพัฒนาตนเองในหลายระดับ คือ ตั้งแต่ในระดับศีลธรรม กุศลกรรมบถ และในระดับสังขธรรมชั้นสูง อันหมายถึง มรรคมีองค์ 8 ในอริยสัจ 4 ประการและ หลักภาวนา 4 ทั้งนี้เพื่อพัฒนาฝึกฝน อบรมบุุณชนซึ่งมีชีวิตที่อยู่ด้วยความอยากได้ อยากดี อยากมี อยากเป็น ให้มีความสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้ อย่างปกติสุข มีสัมมาชีพ รู้จักการดำเนินชีวิตตามมรรควิธีก็ด้วยการพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนตามแนวทางพระพุทธศาสนานั้นเอง

แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนามนุษย์เชิงพุทธ

ความคิดพื้นฐานทางพระพุทธศาสนา มี 4 อย่าง คือ 1. พระพุทธศาสนามองว่า สิ่งทั้งหลายทั้งปวงเป็นธรรมชาติที่มีอยู่และเป็นไปตามธรรมชาติในระบบความสัมพันธ์แห่งเหตุปัจจัยและมนุษย์ก็เป็นส่วนหนึ่งในระบบความสัมพันธ์แห่งเหตุปัจจัยของธรรมชาตินั้น เมื่อธรรมชาติเป็นระบบความสัมพันธ์ของเหตุปัจจัย มนุษย์ซึ่งเป็นธรรมชาติส่วนหนึ่งด้วย ก็จึงเป็นส่วนหนึ่งอยู่ในระบบความสัมพันธ์แห่งเหตุปัจจัยที่เป็นองค์รวมอันนี้ การที่สิ่งทั้งหลายเป็นไปตามเหตุปัจจัยนี้ เราเรียกว่าความเป็นไปตามกระบวนการของเหตุปัจจัย โลกทั้งโลกจักรวาลทั้งจักรวาล เป็นระบบความสัมพันธ์แห่งเหตุปัจจัยทั้งสิ้น เมื่อมนุษย์มาเป็นพวกหนึ่งหรือประเภทหนึ่งอยู่ในระบบนี้ มันก็อยู่ในระบบความสัมพันธ์แห่งเหตุปัจจัยนี้ด้วย จะเรียกว่าเป็นส่วนหนึ่งของธรรมชาติหรือไม่เป็น ก็เป็นไปโดยอัตโนมัติเท่านั้น

2. ในเมื่อมนุษย์อยู่ในระบบความสัมพันธ์แห่งเหตุปัจจัยของธรรมชาติ ชีวิตและการกระทำของมนุษย์ ก็ย่อมเป็นไปตามระบบความสัมพันธ์แห่งเหตุปัจจัยนั้น เพราะฉะนั้น มนุษย์ทำอะไรขึ้นมา ก็มีผลในระบบเหตุปัจจัยนี้ กระทบต่อสิ่งภายนอกบ้าง กระทบตัวเองบ้าง และในทำนองเดียวกัน สิ่งที่เกิดขึ้นภายนอก ก็มีผลกระทบต่อตัวมนุษย์ด้วย คือทั้งในมุมกิริยาและปฏิกิริยา ตัวเองทำไปก็กระทบสิ่งอื่น สิ่งอื่นเป็นอย่างไรก็มา

กระทบตัวเอง ข้อสำคัญคือมองไปให้ครบตลอดทั้งระบบความสัมพันธ์นี้ ว่าชีวิตและกิจกรรมการกระทำของตนเอง ทั้งเป็นไปตามระบบเหตุปัจจัยแล้วก็ทำให้เกิดผลตามระบบเหตุปัจจัย

3. มนุษย์เป็นสัตว์ที่ฝึกได้ และต้องฝึก ทางพระเรียกว่าเป็นทัมมะ คือเป็นสัตว์ที่พัฒนาได้ข้อนี้ถือว่าเป็นความคิดรากฐานที่สำคัญที่สุด การเกิดระบบจริยธรรมในพระพุทธศาสนาขึ้นมาก็เพราะถือว่ามนุษย์เป็นสัตว์ที่ฝึกได้และต้องฝึก หลักนี้เป็นแกนสำคัญของจริยธรรมในพระพุทธศาสนา ซึ่งทำให้จริยธรรมมีความหมายเท่ากับการศึกษา และเพราะเหตุที่มนุษย์เป็นสัตว์ที่ฝึกฝนพัฒนาได้ จริยธรรมจึงเป็นระบบที่มีความประสานกลมกลืน เช่น ทำให้จริยธรรมกับความสุข เป็นสภาพที่พัฒนาไปด้วยกันได้หรือเป็นจริยธรรมแห่งความสุข หลักการนี้ถือว่า ความประเสริฐของมนุษย์อยู่ที่การฝึกฝนพัฒนา ถ้าไม่พัฒนาแล้วมนุษย์ไม่ประเสริฐ และมนุษย์นั้นเมื่อพัฒนาแล้วสามารถเข้าถึงอิสรภาพและความสุขได้จริง อันนี้เป็นข้อยืนยันของพระพุทธศาสนาว่า มนุษย์เป็นสัตว์ที่พัฒนาได้จนประเสริฐสุดเข้าถึงอิสรภาพและความสุขได้จริง

4. ความสามารถของมนุษย์ที่พัฒนาแล้วอย่างหนึ่ง คือการทำให้ความแตกต่างกลายเป็นความประสานเสริมเติมเต็มกลมกลืนซึ่งกันและกัน ทำให้เกิดความสมบูรณ์และดุลยภาพ เมื่อมนุษย์ยังไม่พัฒนา ทำให้เกิดความแตกต่างเป็นขัดแย้ง หรือเกิดความสับสนแล้วความแตกต่างก็กลายเป็นความขัดแย้ง ศักยภาพของการพัฒนาคือการทำให้คนสามารถทำให้ความขัดแย้งมีความหมายเป็นความประสานเสริม การพัฒนามนุษย์อย่างนี้จะต้องมาประยุกต์เข้ากับการแก้ปัญหาสภาพแวดล้อมทั้งหมด

เรื่องวัดการพัฒนาของมนุษย์ที่แท้จริง คือการที่ความสามารถยิ่งขึ้นๆ ในการทำให้ความเป็นอยู่ร่วมกันระหว่างมนุษย์และสรรพสิ่งทั้งหลายเกื้อกูลเอื้อประโยชน์แก่กันมากขึ้นเบียดเบียนกันน้อยลง และทำให้โลกอุดมสมบูรณ์งดงามเหมาะแก่การอยู่อาศัยมากยิ่งขึ้นการพัฒนามนุษย์ โดยมองคนในฐานะเป็นมนุษย์หมายความว่า มนุษย์มีความเป็นมนุษย์ของเขาเอง ชีวิตมนุษย์นั้นมีจุดหมายของชีวิตคือ ความสุข ความอิสรภาพ ความดีงามของชีวิต ซึ่งเป็นเรื่องเฉพาะตัวบุคคล (พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตฺโต), 2550 : 151)

การพัฒนามนุษย์ในที่นี้ไม่ใช่เน้นด้านการพัฒนาความสามารถหรือความรู้ในวิชาการต่าง ๆ แต่หมายถึงพัฒนาคุณสมบัติที่อยู่ภายในตัวบุคคล เช่นศีลธรรมหรือพัฒนาจิตใจนั่นเอง การพัฒนามนุษย์ เป็นการพัฒนาขั้นพื้นฐานต่อเนื่องเป็นการพัฒนาระยะยาว มองคนในฐานะเป็นมนุษย์ต้องให้ความสำคัญว่า การจะพัฒนามนุษย์ให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์อย่างไร เพื่อพร้อมที่จะเป็นทรัพยากร เป็นทุนเป็นปัจจัยที่มีประสิทธิภาพในการพัฒนาประเทศโดยองค์รวม ส่วนการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในความหมายเป็นการพัฒนาระยะสั้น เป็นการพัฒนาโดยยุคสมัย มีความหมายขึ้นกับกาลเทศะ และสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมของยุคสมัยนั้นๆ แต่ทั้งนี้แม้เป็นคำที่แยกออกจากกันชัดเจน แต่ทั้งสองคำมีความสัมพันธ์กันเป็นอย่างมากกล่าวคือดุลยภาพของการพัฒนาใด ๆ จะบังเกิดได้ประโยชน์สูงสุดต่อเมื่อมีการพัฒนาการอย่างมีดุลยภาพของการพัฒนาทั้งสองอย่างด้วยกัน (พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตฺโต), 2531 : 4)

จากการที่มนุษย์พัฒนาได้นี้เองทำให้มนุษย์มีระดับการพัฒนาที่แตกต่างกัน ความแตกต่างทางสังคมในทัศนะจึงเกิดจากระดับการพัฒนาของบุคคล โดยท่านได้แบ่งบุคคลในสังคมออกเป็น 4 ระดับตามความสามารถในการพัฒนาจิตใจและปัญญา โดยวัดจากมาตรฐานของปุถุชน คือ

1. มนุษย์ที่ต่ำกว่ามาตรฐานปุถุชนสามัญ
2. มนุษย์ปุถุชนสามัญ
3. มนุษย์ที่พัฒนาแล้ว
4. มนุษย์ที่ประเสริฐ

จากการแบ่งมนุษย์ออกเป็นระดับต่าง ๆ นี้เองทำให้เห็นว่า การพัฒนามนุษย์ในสังคมมีความแตกต่างกันหลากหลายตามระดับของการพัฒนาคุณธรรมและปัญญาที่มีความก้าวหน้าและล้ำหลังแตกต่างกัน โดยที่บางคนมีคุณธรรมน้อย บางคนมีคุณธรรมมาก แต่บุคคลเหล่านี้ก็สามารถที่จะพัฒนาตนเองให้เจริญก้าวหน้าได้ทุกเมื่อ และบุคคลที่ความแตกต่างกันนี้มีความเป็นเพื่อนที่ดีต่อกันไม่มีการแบ่งแยกชนชั้นทางสังคม ท่านยังได้กล่าวอีกว่า “คนจะพัฒนาได้ต้องอาศัยเครื่องมือที่สำคัญที่สุดคือการศึกษา การศึกษาจะทำให้คนเป็นคนดีมีความสุข และเป็นทรัพยากรที่มีคุณภาพ การพัฒนาคนมีความหมายที่สำคัญอยู่สองประการ คือ 1) การพัฒนาคนในฐานะผู้มีความเป็นมนุษย์ 2) การพัฒนาคนในฐานะเป็นทรัพยากรมนุษย์” การพัฒนามนุษย์ต้องพัฒนาคนเป็นแกนกลาง โดยเริ่มต้นพื้นฐานคือการพัฒนาความเป็นมนุษย์ให้เป็นผู้ที่มีคุณสมบัติพร้อมที่จะดำเนินชีวิตตามวิถีแห่งปัญญาเพื่อให้มีชีวิตที่ดีงามเรียกว่า “พัฒนาให้เป็นบัณฑิตผู้สามารถนาชีวิตและสังคมไปสู่สันติสุข” ส่วนการพัฒนาคนในฐานะเป็นทรัพยากรมนุษย์นั้นเป็นการช่วยให้สังคมมีทุนมนุษย์ที่มีคุณภาพ และประสิทธิภาพในการประกอบกิจกรรมที่จะทำให้เกิดผลในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม โดยพัฒนาให้เป็นนักผลิตผู้มีความพร้อมที่จะสนองความต้องการของสังคม เมื่อสังคมได้พัฒนามนุษย์ให้มีความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์และเป็นทรัพยากรที่มีคุณภาพ มนุษย์ที่พัฒนาดีแล้วก็จะมีส่วนร่วมที่รวมกำลังกันสร้างสรรค์สังคมให้เจริญงอกงาม “เป็นสภาพแวดล้อมที่เอื้อโอกาสให้ทุกคนเจริญยิ่งขึ้นไปในการมีชีวิตที่ดีงามและมีความสุข” คนกับสังคมจึงเป็นปัจจัยของกันและกัน การพัฒนาคนกับการพัฒนาสังคมมีความสัมพันธ์กันโดยจะต้องคำนึงถึงสภาพแวดล้อมด้วย

ดังนั้น ในการสร้างสรรค์รูปแบบสังคมที่ดีอันมีจุดหมายเพื่อสร้างสภาพแวดล้อมที่ดีเกื้อกูลให้มนุษย์ได้พัฒนาศักยภาพของตนเพื่อให้เข้าถึงชีวิตที่ดีงาม ยิ่งสังคมเจริญพัฒนาขึ้นเท่าใดก็จะเป็นสภาพแวดล้อมที่ดีที่ทาให้มนุษย์พัฒนาตนเองได้ง่ายขึ้นเท่านั้น “เราสร้างสังคมที่ดีที่สุดเพื่อช่วยเป็นสภาพแวดล้อมที่เกื้อกูลให้ชีวิตมนุษย์ได้พัฒนาอย่างดีที่สุด

ความหมายของคำว่า “การพัฒนาตน” ตามหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา

การพัฒนาตนของมนุษย์มีเป้าหมายอยู่ที่มโนกรรมซึ่งเป็นต้นกำเนิดแห่งอารยธรรมของมนุษยชาติที่ปรากฏในรูปแบบต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นความเห็น ความเชื่อ เจตจำนงหรือทัศนคติ เป็นต้น ซึ่งส่งผลให้เกิดกายกรรม และวจีกรรม ตามมาอย่างมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน กล่าวคือเมื่อคิดอย่างไรก็จะทำและพูดเช่นนั้น หรือเมื่อทำและพูดอย่างไรก็จะสะท้อนถึงความคิดว่าเป็นอย่างไร ดังนั้นการมีความเข้าใจในมโนกรรมว่า มีความสำคัญและส่งผลอย่างไร ทั้งต่อตนเองและต่อโลก ย่อมจะทำให้เราสามารถเลือกที่จะประกอบมโนกรรมที่ถูกต้อง และส่งผลดีทั้งต่อตนเองและต่อโลก นั่นคือการทำให้เกิดการพัฒนาตนและโลกไปในทิศทางที่ถูกต้องพร้อมกันไป (พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตฺโต), 2544 : 83)

คำว่า “พัฒนา” ในภาษาสันสกฤตมาจาก คำว่า “วรูณ” แปลว่า ความเจริญ มาจากภาษาบาลีว่า “วฑฺฒน” หรือ “วฑฺฒะ” แปลว่า ความเจริญ ความงอกงาม เพิ่มขึ้นขึ้น ผีผ่น ทำให้ยืนยาวขึ้น และนำมาใช้ในภาษาไทยก็มีความหมายว่า ความ เจริญ ความงอกงาม การขยายขยาย (ราชบัณฑิตยสถาน, 2525 : 580) ส่วนคำว่า “พัฒนา” หรือ “วฒนา” ในภาษาบาลีนั้นแปลว่า รก คือ รกอย่างหนาแน่น เช่น รกหญ้า ผมบน ศีรษะรก ก็เรียกว่าพัฒนา คือเป็นความเจริญด้วยเหมือนกัน ถ้าบุคคลมีความประพฤติหรือการกระทำที่ไม่ดี ประโยชน์อะไรในโลกนี้ ก็เรียกว่า คนทำโลกให้รก รวมความคำว่า “พัฒนา” แปลว่า ทำให้รก หรือสร้างความรก ถ้าจะ ให้รกไปด้วยคนดี หรือทรัพยากรมนุษย์ที่ดีแล้วจำเป็นต้องส่งเสริมปลูกสร้าง ทัศนคติโดยต้องพัฒนาทางจิต ซึ่งเป็นผู้นำของกาย ถ้าจะให้รกไปด้วยปัญหายุ่งยาก รกไปด้วยความโกลาหลลุ่นวาย ก็ต้องพัฒนาวัตถุ การพัฒนาที่สมบูรณ์แบบจำเป็นต้องพัฒนาให้ครบทั้ง 2 ด้าน กล่าวคือ ควรพัฒนาทั้งทางวัตถุและทางจิตใจให้ควบคู่และทัศนคติ โดยเฉพาะทัศนคติ เป็นการพัฒนาทางด้านจิตใจจะต้องเน้นเป็นพิเศษ เพราะการพัฒนาถูกต้องดีแล้ว ก็จะสามารถควบคุมการพัฒนาทางด้าน วัตถุให้เป็นไปในทิศทางที่ถูกต้องได้และการพัฒนาจิตที่ถูกต้องก็คือ พัฒนาจิตให้มีธรรมเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจจนกระทั่ง พัฒนาจิตให้มีสมาธิ ตั้งมั่น มั่นคง สะอาด สว่าง จากกิเลสเครื่องเศร้าหมองทั้งหลาย จนเป็นจิตที่ควรแก่การทำงาน สามารถ จะนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

ดังพุทธพจน์ตอนหนึ่งว่า ในอนาคต ภิกษุทั้งหลายจักไม่อบรมกาย ไม่อบรมศีล ไม่อบรมจิตไม่อบรมปัญญาเมื่อไม่อบรมกาย ไม่อบรมศีล ไม่อบรมจิต ไม่อบรมปัญญาจักให้อุปสมบทกุลบุตรเหล่านั้นจักไม่สามารถแนะนำแม้กุลบุตรเหล่านั้นในอริสัจจธรรม อธิปัญญา แม้กุลบุตรเหล่านั้น ก็จักไม่อบรมกาย ไม่อบรมศีล ไม่อบรมจิต ไม่อบรมปัญญา เมื่อไม่อบรมกาย ไม่อบรมศีล ไม่อบรมจิต ไม่อบรมปัญญา ก็จักให้อุปสมบทกุลบุตรเหล่านั้น จักไม่สามารถแนะนำแม้กุลบุตรเหล่านั้นในอริสัจจธรรม อธิปัญญา แม้กุลบุตรเหล่านั้นก็จักไม่อบรมกาย ไม่อบรมศีล ไม่อบรมจิต ไม่อบรมปัญญาเพราะเหตุดังนี้แล การลบล้างวินัยย่อมมีเพราะการลบล้างธรรม การลบล้างธรรมย่อมมีเพราะการลบล้างวินัย (อง.ปญจก. (ไทย, ฉบับหลวง.) 22/79/91.) ในภาวนาสูตรพระพุทธองค์ตรัสไว้ว่า ภิกษุไม่หมั่นเจริญภาวนา แม้พึงเกิดความปรารถนาขึ้นอย่างนี้ว่า ขอให้อริสัจของเรานั้น พัง

หลุดพ้นจากอาสวะเพราะไม่ถือนั่นก็จริง แต่จิตภิกษุนี้ย่อมยังไม่หลุดพ้นจากอาสวะ เพราะเหตุไร เพราะไม่ได้เจริญสติปัฏฐาน 4 สัมมปปธาน 4 อิทธิบาท 4 อินทรีย์ 5 พละ 5 โพชฌงค์ 7 อริยมรรค 8 ภิกษุทั้งหลายหมั่นเจริญภาวนา จิตย่อมหลุดพ้นจากอาสวะ เพราะเจริญโพธิปักขิยธรรม (อง.สตตก. (ไทย, ฉบับหลวง.) 23/68/98-99.) อรรถกถา ตติยปาราชิก วรรณนา สมนตปาสาทิกามีพรรณนาไว้ว่า ภาวนา คือ อบรมความเจริญให้งอกงามความเพิ่มเติมที่จิต ถืออาการอันไม่งามในส่วนทั้งหลาย มีผมและหนังเป็นต้น ในอสุภะมีอุทฺธมาตกะอสุภะหรือในวัฏฏภายในและภายนอกทั้งหลาย (วิ.มหา.อ. (ไทย, มหามกุฏ.), 2/318.)

ในทางพระพุทธศาสนาได้แบ่งการพัฒนา คือ ทำให้มีความเจริญฝึกอบรมหรือการทำให้เป็นการทำให้มีขึ้น โดยอาศัยหลักไตรสิกขา มีหลักเกณฑ์ 3 ประการ คือ

- 1) อธิศีลสิกขา หมายถึง การฝึกฝนอบรม การพัฒนาด้านความประพฤติ ภูมฺะเปียบวินัย ความสุจริต ทางกาย วาจาและอาชีวะ
- 2) อธิจิตตสิกขา หมายถึง การฝึกฝน การอบรม พัฒนาด้านจิตใจ ที่ปลูกฝังคุณธรรมเพื่อสร้างเสริมคุณภาพ สมรรถภาพและสุขภาพจิต
- 3) อธิปัญญา หมายถึง การฝึกฝนอบรม พัฒนาด้านปัญญา เพื่อให้เกิดความรู้เข้าใจในสรรพสิ่งทั้งหลายตามความเป็นจริง รู้ตามความเป็นไปตามเหตุปัจจัยอันเกิดขึ้น เพื่อจะช่วยเหลือปัญหาที่บังเกิดขึ้นได้อย่างถูกต้อง (Bukkyo Dendokyokai, 1998 : 50)

เหตุที่ต้องเพียรพัฒนาจิตให้ดียิ่งขึ้นเพราะว่า มนุษย์นั้นเป็นสัตว์ประเสริฐ สามารถที่จะพัฒนาได้ ยิ่งๆขึ้นไปได้ คนที่ประสบความสำเร็จในชีวิตได้ เพราะมีการพัฒนาตนเอง (พระมหาวิฑูชัย วชิรเมธี (ว. วชิรเมธี), 2553 : 81-82)

สรุปได้ว่าการพัฒนา หมายถึง การทำให้เจริญขึ้นไป หรือการเปลี่ยนแปลงอีกจุดหนึ่งไปสู่อีกจุดหนึ่ง เพื่อความงอกงามไพบูลย์ขึ้น เป็นลักษณะเชิงบวก เป้าหมายจะมีจุดประสงค์ที่ พัฒนากาย พัฒนาศีลพัฒนาจิต และพัฒนาปัญญาหลักการทั้ง 4 ข้อ จึงเป็นหลักการทางทฤษฎี เพื่อนำไปปฏิบัติในการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมได้อย่างสมบูรณ์ ซึ่งพระอริยบุคคลใช้หลักการดังกล่าวนี้มานำมาปฏิบัติจนสำเร็จผลอันสูงสุดได้

การพัฒนาตามความหมายของพระพุทธศาสนาคือ ภาวนา หมายถึง การทำให้เป็นให้มีขึ้น, การฝึกอบรม, การพัฒนา ซึ่งมีการพัฒนาอยู่ 4 ประเภทคือ

1. กายภาวนา คือ การเจริญกาย พัฒนากาย การฝึกอบรม ให้รู้จักติดต่อกับสิ่งทั้งหลายภายนอกทางอินทรีย์ ทั้งห้าด้วยดี และปฏิบัติต่อสิ่งเหล่านั้นในทางที่เป็นคุณ มิให้เกิดโทษให้กุศลธรรมงอกงาม ให้อกุศลธรรมเสื่อมสูญ การพัฒนา ความสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ

2. ศีลภาวนา คือ การเจริญศีล พัฒนาความประพฤติ การฝึกอบรมศีล ให้ตั้งอยู่ในระเบียบวินัยไม่เบียดเบียนหรือ ก่อความเดือดร้อนเสียหาย อยู่ร่วมกันกับผู้อื่นได้ด้วยดี เกื้อกูลแก่กัน

3. จิตตภาวนา คือ การเจริญจิต พัฒนาจิต การฝึกอบรมจิตใจ ให้เข้มแข็งมั่นคง เจริญองงามด้วยคุณธรรมทั้งหลาย เช่น มีการเมตตา มีฉันทะ ขยันหมั่นเพียร อุตุน มีสมาธิ และสดชื่นเบิกบาน เป็นสุขผ่องใส เป็นต้น

4. ปัญญาภาวนา คือ การเจริญปัญญา พัฒนาปัญญา การฝึกอบรมปัญญา ให้รู้เข้าใจสิ่งทั้งหลายตามเป็นจริง รู้เท่าทันเห็นแจ้งโลกและชีวิตตามสภาวะ สามารถทำให้เป็นอิสระ ทำตนให้บริสุทธิ์จากกิเลสและปลดปล่อยจากความทุกข์ แก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้ด้วยปัญญา

ความหมายการพัฒนาตนตามแนวพระพุทธศาสนานั้นต้องพัฒนาร่วมกันหลายอย่าง เช่น การพัฒนากาย การพัฒนาจิต การพัฒนาปัญญา เข้าด้วยกันจึงจะเป็นการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยไม่เน้นอย่างใดอย่างหนึ่ง

การพัฒนาตนตามหลักภาวนา 4

1. การพัฒนาด้านกาย (กายภาวนา)

การพัฒนาด้านกายนั้น จัดอนุโลมอยู่ในการพัฒนาระดับศีล เพราะลำพังเพียงกายอย่างเดียว ไม่มีศีลควบคุมแล้ว พระพุทธศาสนาไม่ถือเป็นการพัฒนาทางกาย แต่ตรงกันข้ามถ้าพัฒนากายด้านเดียวแล้ว อาจเป็นการส่งเสริมให้เกิดต้นเหตุความทะยานอยาก เพื่อให้ได้วัตถุมาบำรุงกายให้เจริญ โดยทางพระพุทธศาสนาไม่พิจารณาการพัฒนากายแยกต่างหากจากจริยธรรม เพราะลำพังความเจริญทางกายอย่างเดียว ย่อมไม่มีความหมายเป็นสิกขา และ ตามปกติจะเอียงไปทางเป็นการสนับสนุนให้ค้นหาได้เครื่องมือที่จะแสวงหาอย่างแย่ง โลกามิส (ที.ปา.(ไทย) 11/305/48/272 ดูเทียบ อง.ปญจก.(ไทย) 22/79/145) ซึ่งเป็นสายตรงข้ามกับการศึกษา คือ ไตรสิกขาเพื่อพัฒนาฝึกปรือตนเองให้เจริญยิ่งขึ้น เมื่อไม่พัฒนาเรื่องกายให้ชัดเจนหรือชำนาญแล้ว ก็ย่อมตกเป็นเครื่องมือของวัตถุนิยม ไปโดยหลีกเลี่ยงได้ยาก โดยเฉพาะในสังคมปัจจุบันที่ใช้สื่อมวลชนสาขาต่างๆ เช่น สื่อทางโทรทัศน์ สื่อทางหนังสือพิมพ์ สื่อทางอินเทอร์เน็ต เป็นต้น

ความหมายในการพัฒนากาย คือ พัฒนาอินทรีย์ 6 การพัฒนากายในความหมายที่แท้จริง ก็คือการพัฒนาอินทรีย์ ใดแก่ การใช้อินทรีย์ 6 ภายใน คือ ตา หู จมูก ลิ้น กาย ซึ่งเป็นสิ่งที่ใช้สำหรับสัมผัสหรือเป็นทางเชื่อมต่อกับโลกภายนอก (คือ อินทรีย์ภายนอก 6) ได้แก่ รูป เสียง กลิ่น รส สัมผัส อารมณ์ที่ใจรับรู้เปิดช่องทางที่เข้าไปสัมผัสกับสภาพแวดล้อมทางวัตถุและทางธรรมชาติทั้งหมด ในการฝึกพัฒนากาย หรือ ฝึกพัฒนาอินทรีย์นั้น การพัฒนากายจึงเป็นการการพัฒนาอินทรีย์ คือ ฝึกให้มีอินทรีย์สังวร ใดแก่ ความสำรวมอินทรีย์ 6 เพื่อเป็นเครื่องมือให้เกิดความแข็งแกร่งของศีล ความประพฤติเพื่อสนับสนุนจิต ให้มีพลังงานที่มั่นคงและเป็นทางให้เจริญปัญญาอีกด้วย

2. การพัฒนาด้านศีล (ศีลภาวนา)

การพัฒนาตนเองด้วยหลักศีลนั้น โดยเนื้อหาสาระสำคัญก็เพื่อให้บุคคลสามารถดำรงตนให้ อยู่ร่วมกับ สังคม หรืออยู่ร่วมกับคนอื่นได้อย่างปกติสุข ทั้งศีลที่เป็นสิกขาบททั่วไป และศีลที่เป็นองคมรรค คือ อธิศีลสิกขา

ความหมายของศีลในแง่ของการฝึกฝนตน คือ การฝึกฝนอบรมตนซึ่งเรียกว่า อธิศีล หรือ ข้อปฏิบัติ สำหรับฝึกอบรมในทางความประพฤติอย่างสูง หรือ การฝึกฝน อบรมความประพฤติทางกาย วาจา คือ ระเบียบวินัย การอยู่ร่วมกับผู้อื่นและในสิ่งแวดล้อมต่างๆ ด้วยดีให้เกื้อกูลไม่เบียดเบียน ไม่ทำลายเป็นพื้นฐาน แห่งการฝึกอบรมจิตใจ ในอธิจิตตสิกขา เรียกสั้นๆ ว่า ศีล 16 และศีล ยังหมายถึง ระเบียบความประพฤติหรือ ระเบียบ ความเป็นอยู่ทั้งส่วนตัวและที่เกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อมทางกายวาจา ตลอดถึงท่ามาหาเลี้ยงชีพ

นอกจากนั้น ศีลครอบคลุมไปถึง การไม่ละเมิดระเบียบวินัย หรือการไม่เจตนา ลวงเกินเบียดเบียนผู้อื่น ถ้ามองในด้านการกระทำศีล จึงหมายถึง ความไม่ละเมิดและการไม่ เบียดเบียน สาระของศีลอยู่ที่ความสำรวม หมายถึง การสำรวมระวังคอยปิดกั้น หลีกเว้นไม่ให้ความชั่วเกิดขึ้นนั่นเองเป็นศีล และสภาพจิตของผู้ไม่คิดจะ ละเมิด ไม่คิดเบียดเบียนใครนั้นแหละเป็นตัวศีล

3. การพัฒนาด้านจิต (จิตตภาวนา)

พัฒนาจิต คือ พัฒนาจิตใจให้มีคุณสมบัติดีงามพร้อม ซึ่งอาจแบ่งออกเป็น 3 ด้าน ดังนี้คือ

1) คุณภาพจิต คือ ให้มีคุณธรรมต่าง ๆ ที่เสริมสร้างจิตใจให้ดีงาม เป็นผู้ที่มีจิตใจสูง ละเอียดอ่อน เช่น มี เมตตา มีความรักความเป็นมิตร มีกรุณา อยากช่วยเหลือปลดปล่อยความทุกข์ของผู้อื่น มีจาคะ คือมีน้ำใจเผื่อแผ่ มีคารวะ มีความกตัญญู รวมทั้งมุ่งพัฒนาบุคคลให้มีจิตที่มีคุณภาพ เป็นต้น

2) สมรรถภาพจิต คือ ให้เป็นจิตที่มีความสามารถ เช่น มีสติ มีวิริยะ คือ ความเพียร มีขันติ คือความ อดทน มีสมาธิ คือ จิตตั้งมั่นแน่วแน่ มีสัจจะ คือความจริงจัง มีอธิษฐาน คือ ความเด็ดเดี่ยวแน่วแน่ต่อ จุดมุ่งหมาย เป็นจิตใจที่พร้อมและเหมาะที่จะใช้งานโดยเฉพาะงานทางปัญญา คือการคิดพิจารณาให้เห็นความ จริงแจ่มแจ้งชัดเจน รวมทั้งการสร้างเกราะป้องกันโดยอาศัยหลักธรรมต่าง ๆ ดังกล่าว

3) สุขภาพจิต คือ ให้เป็นจิตที่มีสุขภาพดี มีความสุขสดชื่น ร่าเริงเบิกบาน ปลอดโปร่ง สงบ ผ่องใส พร้อมที่จะยิ้มแย้มได้ มีปิติ ปราโมทย์ ไม่เครียด ไม่กระวนกระวายใจ ไม่คับข้องใจ ไม่ขุนมัวเศร้าหมอง ไม่หดหู่ โศกเศร้า รวมทั้งการสร้างให้มีสุขภาพจิตที่ดีได้ เป็นต้น

4. การพัฒนาด้านปัญญา (ปัญญาภาวนา)

นอกจากการฝึกฝนให้มีความสามารถในการคิดเป็นคิดอย่างถูกต้องตามความเป็นจริง ปราศจากอคติ แล้วยังมีความหมายต่อไป ถึงการรู้จักเข้าใจโลกและชีวิตตามความเป็นจริงรู้เท่าทันธรรมชาติของสังขารจน สามารถชำระกมลจิตใจเป็นอิสระ ไม่ถูกกิเลสครอบงำหลุดพ้นจากความทุกข์สิ้นเชิงเมื่อบุคคลสามารถ พัฒนาดตนให้เป็นที่ พึ่งมีจิตและปัญญาแล้วการพัฒนาชีวิตด้านในของบุคคลด้วยกระบวนการศึกษาอบรมใน หลายลักษณะ จะทำให้บุคคลมีคุณภาพภายใน อันเป็นพื้นฐานสำคัญในการรองรับการจัดระเบียบสังคมอย่าง

ใหม่ ที่เป็นผลจากการพัฒนาสังคมอย่างแท้จริง การพัฒนาสภาพทางกายภาพตลอดจนการพัฒนาความสัมพันธ์ทางสังคมจะสามารถดำเนินไปได้อย่างราบรื่น เพราะผู้คนมีหลักธรรมพื้นฐาน เช่น มี สัมมาทิฐิ เห็นความเจริญงอกงามของชีวิตดีกว่าความมั่งคั่งทางวัตถุ มีความสันโดษพึงพอใจในความเป็นอยู่แต่พอดี ควบคุมไปกับการขยันหมั่นเพียร และมีฉันทะเป็นแรงจูงใจในการทำงาน มีจิตใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อสรรพชีวิตเป็นต้น คุณภาพของชีวิตที่กล่าวมาแล้วย่อมเป็นสิ่งสะท้อนและเป็นทั้งปัจจัยในการบรรลุเป้าหมายของการพัฒนาสังคมอย่างแท้จริง

จุดมุ่งหมายของการพัฒนาตนตามหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา

พระพุทธศาสนาได้แบ่งจุดหมายของชีวิตออกเป็น 2 ระดับ คือ จุดหมายระดับโลกียะและระดับโลกุตระ การจะเข้าถึงแต่ละจุดหมายนั้นมีวิธีการที่แตกต่างกัน และคุณสมบัติของผู้สำเร็จในแต่ละเป้าหมายก็แตกต่างกันเช่นกัน ดังมีรายละเอียด ดังนี้

1. การพัฒนาตนแบบโลกียะ

คำว่า โลกียะ โลกียะ หรือโลกีย์ ที่เกี่ยวกับโลก เนืองในโลก หรือเรื่องของชาวโลก ยังอยู่ในภพสาม ยังเป็นกามาวจร รูปาวจร หรืออรุฬาวจร (พระธรรมโกศาจารย์ (ประยูร ธมฺมจิตฺโต), 2546 : 349-350) หลักการขัดเกลาสำหรับฆราวาสนั้น เรียกว่า สังคหวัตถุ หมายถึง หลักธรรมที่เป็นเครื่องยึดเหนี่ยวน้ำใจของผู้อื่น ผูกไมตรี เอื้อเฟื้อ เกื้อกูล หรือเป็นหลักการสงเคราะห์ซึ่งกันและกัน มีอยู่ 4 ประการ ได้แก่

1. ทาน คือ การให้ การเสียสละ หรือการเอื้อเฟื้อแบ่งปันของตนเพื่อประโยชน์แก่บุคคลอื่น ไม่ตระหนี่ถี่เหนียว ไม่เป็นคนเห็นแก่ได้ฝ่ายเดียว คุณธรรมข้อนี้จะช่วยให้ไม่เป็นคนละโมภ ไม่เห็นแก่ตัว
2. ปิยวาจา คือ การพูดจาด้วยถ้อยคำที่ไพเราะอ่อนหวาน พูดด้วยความจริงใจ ไม่พูดหยาบคาย ก้าวร้าว พูดในสิ่งที่ประโยชน์เหมาะสำหรับกาลเทศะ
3. อตถจริยา คือ การสงเคราะห์ทุกชนิดหรือการประพฤตินในสิ่งที่ตนเป็นประโยชน์แก่ผู้อื่น
4. สมนัตตา คือ การเป็นผู้มีความสม่ำเสมอ หรือมีความประพฤติเสมอด้านเสมอปลาย คุณธรรมข้อนี้จะช่วยให้เราเป็นคนมีจิตใจหนักแน่นไม่โลเล และไว้วางใจให้แก่ผู้อื่นอีกด้วย (Somdej PhraNyanasamvara, 2535 : 55)

1.1 การพัฒนาตนแบบโลกียะขั้นพื้นฐาน

หลักการพัฒนาตนตามหลักพระพุทธศาสนา มี 3 ระดับ คือ (P.A. Payutto, 2017 : 9-10)

ขั้นที่ 1 ทิฐฐัมมิกตถะ จุดหมายขั้นตาเห็น หรือ ประโยชน์ปัจจุบัน ทั้ง 4 นี้ พึงให้เกิดมีโดยธรรม และใช้ให้เป็นประโยชน์ ทั้งแก่ตนและผู้อื่น

- 1) มีสุขภาพดี ร่างกายแข็งแรง ไร้โรค อายุยืน
- 2) มีเงินมีงาน มีอาชีพสุจริต พึ่งตนเองได้ทางเศรษฐกิจ
- 3) มีสถานภาพดี เป็นที่ยอมรับนับถือในสังคม

4) มีครอบครัวผาสุก ทำวงศ์ตระกูลให้เป็นที่น่าพอใจ

ขั้นที่ 2 สัมปรายิกัตถะ จุดหมายชั้นเลยตาเห็น หรือ ประโยชน์เบื้องต้น

- 1) มีความอบอุ่นสบายซึ่งสุขใจ ไม่อ้างว้างเลื่อนลอย มีหลักยึดเหนี่ยวใจให้เข้มแข็ง ด้วยศรัทธา
- 2) มีความภูมิใจ ในชีวิตสะอาด ที่ได้ประพฤติแต่การอันดีงามด้วยความสุจริต
- 3) มีความอึดใจ ในชีวิตมีคุณค่า ที่ได้ทำประโยชน์ตลอดมา ด้วยน้ำใจเสียสละ
- 4) มีความแก้แค้นมั่นใจ ที่จะแก้ไขปัญหา นำชีวิตและภารกิจไปได้ด้วยปัญญา
- 5) มีความโล่งจิตมั่นใจ มีทุนประกันภพใหม่ ด้วยได้ทำไว้แต่กรรมที่ดี

ขั้นที่ 3 ปรมาตถะ จุดหมายสูงสุด หรือ ประโยชน์อย่างยิ่ง

- 1) ถึงโลกธรรมกระทบ ถึงจะพบความผันผวนปรวนแปร ก็ไม่หวั่นไหว มีใจเกษมศานต์มั่นคง
- 2) ไม่ถูกความยึดติดถือมั่นบีบคั้นจิต ให้ผิดหวังโศกเศร้า มีจิตโล่งโปร่งเบาเป็นอิสระ
- 3) สดชื่น เบิกบานใจ ไม่ขุ่นมัวเศร้าหมอง ผ่องใสไร้ทุกข์ มีความสุขที่แท้
- 4) รู้เท่าทันและทำการตรงตามเหตุปัจจัย ชีวิตหมดจดสดใส เป็นอยู่ด้วยปัญญา

ถ้าบรรลุจุดหมายชีวิตถึงขั้นที่ 2 ขึ้นไป เรียกว่าเป็น บัณฑิต

1.2 การพัฒนาตนแบบโลกียะขั้นสูง

หลักธรรมของมนุษย์ที่เมื่อนำไปปฏิบัติแล้ว จะทำให้กำเนิดเป็นเทวดามีหลายประการด้วยกัน เช่น หลักธรรมเกี่ยววัตรบท 7 กุศลกรรมบถ 10 บุญกิริยาวัตถุ 10 ในที่นี้ขอยกมาเพียงหัวข้อเดียว คือ หิริโอตตปปะเท่านั้น ในทางพระพุทธศาสนา มีความเชื่อว่า เมื่อนำหลักธรรมดังกล่าวมาประพฤติปฏิบัติแล้ว ย่อมกำเนิดในเทวภูมิ หรือเกิดเป็นเทวดาภพใดภพหนึ่งนั่นเอง หลักธรรมดังกล่าว คือ หิริโอตตปปะ เพราะหมายถึง ความละอายบาป หรือละอายใจต่อการทำความชั่ว หรือเพื่อเป็นการเตือนสติให้มีความยั้งคิด ให้ไตร่ตรองก่อนการกระทำสิ่งใด ๆ และเพื่อให้วิเคราะหว่า สิ่งที่ทำกำลังกระทำลงไปนั้น เป็นสิ่งดีงาม หรือสิ่งชั่วช้า ถ้าเป็นสิ่งชั่วช้า ก็ให้นึกละอายที่จะกระทำเช่นนั้น และให้นึกเกรงกลัวผลที่จะเกิดขึ้นจากการกระทำของตนเอง

ในพระสุตตันตปิฎก อรรถกถา ปรมาตถปิณี อธิบายไว้ว่า หิริ มีลักษณะ ยำเกรง โอตตปปะมีลักษณะ เห็นภัยอันเป็นโทษที่น่ากลัวนั้นอย่างไร ตอบว่า จริงอยู่บุคคลบางคนยังหิริอันมีลักษณะยำเกรงให้เกิดขึ้น ด้วยเคารพในผู้อื่น โดยอาการ 4 อย่าง คือ (ช.อิตติ.อ.) ไทย, มหามกุฏ, 45/295)

- 1) นึกถึงความเป็นใหญ่โดยชาติ
- 2) นึกถึงความเป็นใหญ่โดยเป็นผู้สอน
- 3) นึกถึงความเป็นใหญ่ในมรดก
- 4) นึกถึงความเป็นใหญ่ในทางประพฤติพรหมจรรย์ แล้วไม่ทำความชั่ว บางคนกลัวด้วยความ

เป็นโทษ ด้วยเหตุ 4 อย่าง คือ

- 1) อุตตนาทภัย คือ กลัวถูกตีเตียนตน
- 2) ปรานาทภัย คือ กลัวผู้อื่นตีเตียน
- 3) ทณทภัย คือ กลัวถูกลงอาญา
- 4) ทคตภัย คือ กลัวตกนรก

เราเป็นคนไม่มีหิริ ไม่มีโอตตปปะ คือ ไม่ละอายเป็นคนหน้าด้าน แล้วก็กลัว เหมือนกับคนบ้า ไม่รู้จักกลัวอะไร แต่ถ้ามีความละอายอย่างพุทธบริษัท หรืออย่างชาวพุทธแล้ว ก็จะละอายมากเมื่อเผลอสติถ้าว่ากิเลสเกิดขึ้นได้แล้ว ก็เป็นเรื่องที่ต้องละอายอย่างยิ่ง แล้วก็กลัวทุกข์ภัยในวิภวสงสารอย่างยิ่ง คำว่า หิริ หมายถึง ความละอายบาปละอายใจต่อการทำความชั่ว ; โอตตปปะ คือ ความกลัวบาปเกรงกลัวต่อความชั่ว ธรรมหมวดนี้ ช่วยรักษาตัวไม่ให้ตกไปในความเสื่อมเสียและช่วยให้รับผิดชอบในการรักษาสังคม

ถ้ามีวิชา มีความรู้ ก็จะมีหิริ มีโอตตปปะตามมา มีสมาธิตามมาหิริ ละอายต่อความชั่ว โอตตปปะ เกรงกลัวต่อผลของบาป มีความตั้งใจ จิตใจที่มั่นคงขึ้น ก็จะช่วยป้องกันบาปต่างๆ (สุกัร ทุมทอง, 2557 : 25) จึงตั้งข้อสังเกตได้ว่า เป้าหมายในการฝึกอบรมตนเองในเบื้องต้นนั้น เพื่อต้องการทำให้คนมีประสิทธิภาพ เพราะถ้ามนุษย์มีศักยภาพแล้ว ย่อมสามารถจะส่งผลในเชิงธุรกิจบางอย่าง หรือต้องการพัฒนาคนเพื่อเพิ่มผลผลิตของงาน เพราะถ้าคนมีคุณภาพ ย่อมทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. การพัฒนาตนแบบโลกุตตรธรรม

โลกุตตรธรรม คือ ธรรมอันมิใช่วิสัยของโลก ไม่เนื่องในภพทั้งสาม หรือสภาวะพ้นโลก มี 9 ได้แก่ มรรค 4 ผล 4 และนิพพาน 1 (พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตโต), 2546 : 350) เมื่อมีผู้เลื่อมใสในหลักคำสอนของพุทธศาสนาและบวชเข้ามาแล้ว จะต้องมียุทธะสำคัญอยู่ 2 ประการ คือ

1) คณธรรมะ หมายถึง ธรรมาฝ่ายคัมภีร์หรือกิจการด้านการเล่าเรียน การศึกษาจากคัมภีร์พระไตรปิฎก ตำรา ทางพระพุทธศาสนา ตลอดจนการแสวงหาความรู้จนเกิดความรู้ความสามารถ ในด้านวิชาการต่างๆ เพราะฉะนั้นเมื่อบวชเข้ามาแล้วจึงต้องเรียนรู้วิชาการต่างๆ โดยเฉพาะไตรสิกขา 3 คือศีล การสำรวมกาย วาจา สมาธิ ความตั้งใจมั่น และปัญญา ความรอบรู้

2) วิปัสสนาธรรมะ หมายถึง ธรรมาฝ่ายเจริญวิปัสสนาหรือกิจการการบำเพ็ญภาวนา หรือเจริญกรรมฐาน อันรวมทั้งสมณะที่เป็นเบื้องต้น ซึ่งเรียกรวมเข้าไว้ด้วยโดยฐานมีวิปัสสนาเป็นส่วนสำคัญและคลุมยอดนั่นเอง

2.1 หลักการเพื่อพัฒนาตนแบบโลกุตระ

การพัฒนาตนตามแบบโลกุตระ นักปราชญ์ทางพระพุทธศาสนาได้อธิบายไว้หลายประการด้วยกันพระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตโต)กล่าวหลักการดังกล่าวไว้ว่า ภาวนา 2 คือ การเจริญการฝึกอบรมการทำให้เกิดให้มีขึ้น ได้แก่

1) สมถภาวนา คือ การฝึกอบรมจิตให้เกิดความสงบหรือการฝึกสมาธิ

2) วิปัสสนาภาวนา คือ การฝึกอบรมปัญญาให้เกิดความรู้แจ้งตามเป็นจริงหรือการเจริญปัญญา (สองอย่างนี้ ในบาลีที่ท่านเรียกว่า ภาเวตัพพธรรม และวิชาภาคิยธรรมในคัมภีร์สมัยหลัง บางทีเรียกว่า กรรมฐาน หรืออารมณ์เป็นที่ตั้งแห่งงานเจริญภาวนา, ที่ตั้งแห่งงานทำความเพียรฝึกอบรมจิต, วิธีฝึกอบรมจิต (พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตฺโต), 2546 : 70) ซึ่งสมณะและวิปัสสนา ก็ย่อมจะได้บรรลุวิชา 3 อภิญญา 6 บุคคลนั้นย่อมทำโลกมีขึ้นในโลกเป็นต้น ให้สว่างไสวด้วยวิชาและอภิญญาอันตนบรรลุเหมือน พระจันทร์พ้นแล้วจากหมอกเป็นต้น ทำโอกาสโลกให้สว่างอยู่ฉะนั้น (ขุ.เถร.อ., 53/144-145.)

2.2 การพัฒนาตนแบบโลกุตตระ

การพัฒนาตน หมายถึง ทำให้เจริญยิ่งขึ้น ใช้ในความหมายได้หลายประเภท เช่น พัฒนาคณ พัฒนาวัตถุ หรือการเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม เพื่อนำไปสู่มิติที่ดีกว่า ความเจริญเติบโต ความก้าวหน้าการปรับปรุงสภาพความเป็นอยู่ของมนุษย์ให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น หรือการเปลี่ยนแปลงสภาพด้านจิตใจจนสามารถทำให้แต่ละบุคคลเจริญขึ้น หรือเพิ่มทวียิ่งขึ้นในวิถีทางของพระพุทธศาสนา นี้ พระพุทธองค์ทรงได้กำหนดแนวทางในการศึกษาและนำมาปฏิบัติ ดังพระปิฎกจุฬารัตน ได้แสดงพรรณนาเอาไว้ในหนังสือมิลินทปัญหา ที่ได้กล่าวถึงการพัฒนาตนในการสนทนาธรรมของพระเจ้ามิลินท์และพระนาคเสน ว่า ข้าแต่พระนาคเสนผู้ปรีชาซึ่งวิสัยนี้ควรจะอยู่ที่ร้านตลาดยารักษาโรคของสมเด็จพระบรมครูที่ตั้งไว้ ได้แก่ธรรมสิ่งใดเล่าพระผู้เป็นเจ้าพระนาคเสนก็ได้วิสัยนี้แล้วว่ามาราชาชอถวายพระพรบพิตรพระราชาสมภารสมเด็จพระบรมโลกุตตมาจารย์ทรงรักษาโรคคือ ราคาทิกิเลสแห่งมนุษย์ทั้งหลาย เพื่อจะให้เบาบางห่างการหายด้วยธรรมทั้งหลาย ได้แก่ สติปัญญา ฐาน 4 (พระปิฎกจุฬารัตน), 2550 : 466)

ข้อสังเกตจากหลักการดังกล่าวได้ว่า การพัฒนา หมายถึง การทำให้เจริญขึ้นไป หรือการเปลี่ยนแปลงอีกจุดหนึ่งไปสู่อีกจุดหนึ่งเพื่อความงอกงามไพบูลย์ขึ้น เป็นลักษณะเชิงบวก เพราะฉะนั้น ยุทธศาสตร์การพัฒนาตนในทางพระพุทธศาสนาจึงเป็นวิธีการสืบค้นหาเหตุผลนั้นได้เป็นอย่างดี แนวทฤษฎีโดยละเอียดมีหลักการ ดังนี้

โพธิปักขิยธรรม เป็นเรื่องที่เป็นไปเพื่อการตรัสรู้ การนำเรื่องนี้มาทำการประยุกต์ คือ การนำเอามาปฏิบัติ เพื่อใช้เป็นประโยชน์ให้ได้ไม่ใช่เพียงแต่เรียนไว้ สูตรการประยุกต์ 2 คำ คือ การทำปรีชาให้เป็นปรีชา นำมาประยุกต์ให้เป็นการปฏิบัติ หลักการดังกล่าวจำแนกได้ 7 ประการ ได้แก่ (พระธรรมโกศาจารย์ (พุทธทาสภิกขุ), 2550 : 48-68)

1) สติปัญญา 4 แปลว่า การตั้งไว้ซึ่งสติอย่างถูกต้อง จนเกิดความสำเร็จประโยชน์แปลในระดับสูง คือ การกำหนดตั้งไว้ซึ่งสติด้วยเจตนา เป็นเฉพาะเรื่อง เฉพาะหน้าที่ เป็นเฉพาะกิจ หลักการดังกล่าวจำแนกได้ 4 ประการ ได้แก่

(1) กายานุปัสสนาสติปัญญา คือ การกำหนดกาย อาศัยกายเพื่อใช้ลมหายใจไว้กับร่างกาย กระทำแก่กันและกันไปตามวิธีการ

(2) เวทนานุปัสสนาสติปัฏฐาน คือ กำหนดสติเพื่อจะตามดูเวทนา ที่เป็นเวทนาอันสูงสุดแล้ว จะพึงได้จากอาการสามารถทำกายให้สงบระงับ เวทนาเป็นความรู้สึกประเภทพอใจและไม่พอใจที่เกิดขึ้นกับจิต จิตอยู่เฉยๆ ก็ยังอมความหมายคำว่า พอใจและไม่พอใจอยู่ดี มันก็ลึกลงว่าพอใจหรือไม่พอใจ

(3) จิตตานุปัสสนาสติปัฏฐาน คือ การตั้งไว้เฉพาะสติตามเห็นจิต ตั้งสติไว้ให้ตั้งเพื่อตามดูจิต ตามเห็นจิต ตามเข้าใจจิต ตามศึกษาจิต จนรู้ทุกอย่างที่เกี่ยวกับจิต จนสามารถจะบังคับจิตได้ตามที่เราต้องการ มีหลักเกณฑ์สำคัญ

จากการศึกษาโพธิปักขิยธรรมประยุกต์ของพระธรรมโกศาจารย์ (พุทธทาสภิกขุ) จึงตั้งข้อสังเกตได้ว่า กลไกทางจิตนี้มีพลังมหาศาล ขั้นตอนแรกจะต้องรู้ว่า วิธีที่จะทำให้มันเกิดมีพลังงานขึ้นมาได้เขาทำกันอย่างไร ทฤษฎีมีส่วนประกอบด้วยอะไรบ้าง วิธีปฏิบัติตามกระบวนการอย่างถูกต้องนั้นในชั้นพุทธศาสตร์ได้ต่อพฤติการณ์เหล่านี้ จะต้องทำความเข้าใจกับทฤษฎีให้ถูกต้อง จึงสามารถปฏิบัติเพื่อให้บรรลุเป้าหมายได้ ทฤษฎีส่วนใหญ่สังเคราะห์จากพระไตรปิฎก พร้อมทั้งทั้งอธิบายรวมกับประสบการณ์ที่เกิดขึ้นกับตนเอง หรือการอธิบายในแบบประยุกต์ เพื่อให้เข้าใจได้ง่ายยิ่งขึ้น แต่จุดประสงค์ยังคงเดิม กล่าวคือ เป็นกระบวนการของการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม อันจะก้าวเข้าไปสู่ความหลุดพ้น เรียกได้อีกอย่างว่า ทฤษฎีแห่งการตรัสรู้ เพราะฉะนั้น หลักการปฏิบัติจึงสลับซับซ้อน ในกรรมวิธีแห่งความสำเร็จประโยชน์ได้นั้น จะต้องมีปัญหา มีสติ มีวิริยะและขันติ

สรุป

มนุษย์เป็นสัตว์ที่พัฒนาได้ง่าย เพราะรู้จักปรับเปลี่ยนตนเองได้ในทุกสภาพ ถ้าหมั่นฝึกตนตามแนวทางที่ถูกต้องตามทฤษฎีทางพระพุทธศาสนา ก็จะเจริญก้าวหน้าองงามในหน้าที่การงาน สามารถดำเนินชีวิตไปได้อย่างถูกต้องเรียบง่าย พอเพียงต่อการดำรงชีพ ไม่ยึดติดอยู่ในเทคโนโลยีมากจนเกินเหตุ หากไม่รู้เท่าทันก็จะมีอุปสรรคอะไรเลย ในหลักปฏิบัติทางพระพุทธศาสนา จะเน้นเรื่องการใช้ชีวิตไม่ให้ฟุ้งเฟ้อ รู้จักประหยัด อดออม เพราะฉะนั้น การพัฒนาด้านอย่างถูกต้องนั้น จึงมีคุณประโยชน์ต่อการดำรงชีวิตในหลายๆด้าน ในทางพระพุทธศาสนามีจุดประสงค์ในเชิงบวก คือ เป็นไปเพื่อความเจริญแก่ตนเอง และบุคคลอื่น จุดหมายปลายทางอาจแตกต่างกันออกไป เพราะความเข้มข้นของหลักธรรมในการนำไปปฏิบัตินั้น ต่างขึ้นกันอย่างสิ้นเชิง ดังนั้น ผลที่ได้รับจึงต่างกัน มนุษย์สามารถที่จะเลือกเกิดได้ เลือกที่จะเป็นดังใจปรารถนาของตนได้ ถ้าไม่เกินไปวิสัยแห่งปัญญาและเหตุแห่งผลบุญผลทานที่ตนเคยสั่งสมมาแต่ก่อน มองโดยภาพรวมอธิบายเพิ่มเติมได้ว่า "หลักการทางโลกียะ" ผลที่ได้รับจากการปฏิบัติ ยังวนเวียนอยู่ในกามภพมีการเวียนว่ายตายเกิด และหลักการทาง "โลกุตระ" มีเป้าหมายไปสู่การบรรลุธรรมในขั้นสูงสุด กล่าวคือ นิพพานนั่นเอง เหตุนั้น การพัฒนาด้านของแต่คนจึงมีเป้าหมายแตกต่างกัน ดังนั้นจึงต้องอาศัยหลักการดังกล่าว เพื่อทำความเข้าใจในหลักการ เพื่อการปฏิบัติตนให้

ถูกต้องตามหลักการทางพระพุทธศาสนา เพื่อความเจริญงอกงามแก่ตนเอง และเป็นประโยชน์เกื้อกูลต่อบุคคลอื่น เพราะมนุษย์ต้องพึ่งพาอาศัยกันและกัน สังคมโลกก็จะเกิดความสงบ ร่มเย็นเป็นสุขสืบไป

เอกสารอ้างอิง

- มหาหมกุฎราชวิทยาลัย. (2534). *พระไตรปิฎกและอรรถกถาแปล ฉบับ 91 เล่ม*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาหมกุฎราชวิทยาลัย,
- พระปิฎกจุฬาลักษณ์. (2550). *มิลินทปัญหา*. (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพมหานคร: ประยูรวงศ์พรินต์ติ้ง.
- พระธรรมโกศาจารย์ (พุทธทาสภิกขุ). (2550). *โพธิปักขิยธรรมประยุกต์*. กรุงเทพมหานคร : ตาเคตาพับลิเคชั่น จำกัด.
- พระธรรมโกศาจารย์ (ประยูร ธมฺมจิตโต). (2546). *การเผยแผ่เชิงรุก*. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตโต.). (2544). *การศึกษากับการวิจัย*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: มูลนิธิพุทธธรรม.
- พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตโต.). (2546). *พจนานุกรมพุทธศาสนา ฉบับประมวลศัพท์*. (พิมพ์ครั้งที่ 11). กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตโต.). (2550). *การพัฒนาที่ยั่งยืน*. (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพมหานคร: บริษัท สหธรรมิก จำกัด.
- พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตโต.). (2542). *การศึกษากับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มูลนิธิพุทธธรรม,
- พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตโต.). (2531). *พัฒนาตน*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์โกมลคีมทอง.
- พระมหาวิมลชัย วชิรเมธี (ว. วชิรเมธี). (2553). *ความทุกข์มาโปรดความสุขไปรยปราย*. กรุงเทพมหานคร : พับลิชชิ่งจำกัด,
- สุภีร์ ทุมทอง. (2557). *อริยมรรคมีองค์ 8 ภาคปฏิบัติ*. กรุงเทพมหานคร : ห้างหุ้นส่วนจำกัด ภาพพิมพ์.
- สำนักงานราชบัณฑิตยสถาน, (2525). *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: อักษรเจริญทัศน์.
- Bukkyo Dendokyokai. (1998). *The Teaching of Buddha*. Printed by Kosaido Printing Co., Ltd, P.A. Payutto. (2017). *A constitution for living*. Petandhome: Bangkok,
- Somdej PhraNyanasamvara. (2535). *Plan of life*. Bang kok: Mahamakut printing,

Tropical Forest Destruction versus Reforestation Strategies

**Kris Phattaraphakin, Yuwalak Vejwitayaklung, Samith Jueajinda,
Wannapha Phopli, Uswin Chaiwiwat and Somjintana Jirayukul**

Dhonburi Rajabhat University, Thailand

Corresponding Author, E-mail: samith.j@dru.ac.th

Abstracts

Rainforests refer to all types of tropical moist forests. Tropical forests are usually characterized by rainfall and temperature. Vegetation in tropical areas that receive less than twenty inches of rainfall per year consists of scrub brush and thorn woodlands. Broad-leaved deciduous forests (sometimes called moist forests) are found in the area where the rainfall reaches 39-157 inches a year. Generally, rain forests receive between 157 and 393 inches of rainfall per year, and the temperatures are higher, averaging eighty-one degrees F. Most significantly, rain forests have a much more diverse flora and fauna. A typical moist forest will only have half as many species as a rain forest, and a typical dry forest will have only a third as many species as a moist forest.

Keywords: Tropical Forest Destruction; Reforestation; Strategies

Introduction

Rainforests refer to all types of tropical moist forests. Tropical forests are usually characterized by rainfall and temperature. Vegetation in tropical areas that receive less than twenty inches of rainfall per year consists of scrub brush and thorn woodlands. Broad-leaved deciduous forests (sometimes called moist forests) are found in the area where the rainfall reaches 39-157 inches a year. Generally, rain forests receive between 157 and 393 inches of rainfall per year, and the temperatures are higher, averaging eighty-one degrees F. Most significantly, rain forests have a much more diverse flora and fauna. A typical moist forest will only have half as many species as a rain forest, and a typical dry forest will have only a third as many species as a moist forest. Caufield, Catherine. (1985 : 154).

1. Importance of Tropical Forests

1.1 Natural Resources

A number of products we use and consume every day come from tropical forests. These include coffee, bananas, papayas, avocados, chocolate, mangoes, rubber, antibiotics, tranquilizers, analgesics, cosmetics, bread, rice, many vegetables, spices, doors, floors, furniture, plastics, waxes, resins, dyes, and many other household substances.

Tropical forests are the source of many natural pesticides. Insect pests consume 40% of the world's annual food crops. Plants in the forest cannot run away from those that would eat them and have developed biodegradable toxin specific to their insect predators. In fact, many tropical plants that are toxic to one insect are inhibited by another. Some of the toxic plants make the insect pest sick, while others cause it to molt at the wrong phase of the life

cycle. This leaves the insect in a perpetual but harmless juvenile state. Other toxic plants inhibit the reproductive mechanism of the insects. Collins, Mark. (1990 : 210).

Tropical forests are source of medicines. Tribal people have long used the plants of the forests to provide the medicinal needs. Some thirteen hundred plant species are used as medicines and for related purposes in the northwestern Amazonia alone. Traditional healers in Southeast Asia use around sixty-five hundred plants in treating malaria, stomach ulcers, syphilis, and other disorders. Medicinal laboratories in the developed countries are screening a good number of other tropical plants to see what they might hold.

1.2 Environmental Interrelationships

Tropical forests create an intense rainfall while, at the same time, minimizing its destructive potential. Tropical forests cover one-sixteenth of the world's land surface, yet receive a full one-half of its rainfall. They absorb 75% of the rain, while the other 25% is transpired and evaporated back into the atmosphere. The forest then releases the water, slowly and evenly throughout the year, into the watercourses. When the forests are cleared, the water is immediately released, causing massive erosion, floods, and severe droughts in the dry season. A single storm in the humid tropics can wash over seventy tons of soil per acre into a river.

Deforestation in many tropical countries is causing landslides, rockfalls, and increased damage from earthquakes. Rain falling on denuded hillsides has caused landslides that have swept away roads and even villages. Terraced croplands have been washed away after the forest above them was cut for fuelwood. Forested lands are much more able to tolerate earthquakes when the land is protected by the trees. Myers, Norman. (1984 : 110).

The Panama Canal is threatened by siltation. In the 1950s, 85% of the watershed was covered with rain forests. By 1970, a third of that had been deforested for cattle ranching and crop growing. If the current trend continues, virtually all of the watershed will be deforested in the next twelve years. The problems are already starting to affect the operation of the canal.

In the Caribbean, many islands have lost all or most of their forests. Forests act as a buffer against cyclones and other freak weather phenomenon. Damage worldwide from cyclones now tops four billion dollars annually. This represents a sixfold increase in twenty years. Part of this increase is due to increased coastal population, but the largest part is due to deforestation.

1.3 Global Climate Connection

Tropical forests represent the largest mass of landlocked carbon. Burning the forest releases this carbon into the upper atmosphere, adding to the greenhouse effect.

When the sunlight meets the Earth's atmosphere, 24 % of the light can pass through the surface. Tropical forests absorb light and use it for photosynthesis. When a large amount of forest cover is removed, the ground reflects rather than absorbs the lights. That changes the overall heat balance, disrupting mass air circulation and causing changes in rainfall. If too much forest is removed, meteorologists expect that there will be an increase in rainfall in the arid zones immediately above the equator, together with a rainfall reduction in the major cereal-growing regions of the world.

The carbon released into the air by burning absorbs solar radiation, warming the air through the greenhouse effect. Although most of the current carbon buildup is attributed to automobile exhaust, deforestation contributes to the process. A temperature rise will cause the poles to melt, at least partially. According to the National Science Foundation, ocean levels have already started to rise. Thirty-five% of the world population lives within thirty-five miles of the coast, and many of our major cities may have to be relocated.

The bulk of Earth's 40,000 billion tons of carbon is locked away on the ocean bottoms. Large-scale atmospheric warming may cause a planetary feedback effect, causing the oceans, in turn, to release this carbon, warming the atmosphere even more. Many scientists believe that this is what happened between the Mesozoic and Cainozoic periods (225 million to 70 million years ago). The change in climate at that time resulted in the extinction of 75% of the Earth's species. Unfortunately, the climate changes we are beginning to experience are coming on much faster now than then. As the water warms, the chances of hurricanes become greater. Therefore, the hurricanes will occur more often and will be considerably more devastating. Judith S, Scherff. (1991 : 62).

2. Main Causes of Tropical Forest Destruction

2.1 Slash-and-Burn Agriculture

Slash-and-burn agriculture is the biggest cause of tropical forest destruction. At present, urban overpopulation leads governments to promote settlement of their wasteland, the forests. The forest is cut into piles of brush and allowed to dry before burning. The thick ash is loaded with the nutrients of the destroyed vegetation, and the first year of crops is good. The second year's crop is often less than that of the first. The forest floor, by this time, has been backed by the tropical sun, leached by heavy rain, and is unable to regenerate. The farmer cannot grow crops, and turns to another patch of forest to begin again. The Earth's oldest, most complex ecosystems are thus exterminated.

2.2 Logging

Tropical forests are increasingly destroyed as more people, especially citizens of developed countries, want more tropical hardwoods. An average American uses about one-and-a-half tons of wood each year. Wood is economically competitive compared to aluminum, steel, cement, and plastics, which require more energy in their production. Japan is the largest importer of tropical hardwoods, even though two-thirds of that country is forested, a greater proportion than any other developed countries.

2.3 Cattle in the forest

It is the large-scale cattle rancher that eliminates most forest in Central America and Brazilian and Colombian Amazonia. Ranching activities account for thirty thousand square kilometers of forest loss in this area. This is much less than the amount deforested by loggers and forest farmers in Asia and Africa, but the rancher's impact is growing fast due to international demand for beef. The United States accounts for most of this.

2.4 Rain Forest Roads

Without roads, which are usually funded by international lending institutes such as the World Bank, the forest would be destroyed at a much slower rate. The Trans Amazonian Highway in Brazil, connecting with Brasilia, was completed in 1959. It attracted 2.5 million settlers by 1978. Over a quarter of all Amazonian deforestation in Brazil from 1966 to 1975 was caused by highway construction.

2.5 Mining

Although mining itself is a minor cause of deforestation, associated activities such as road building, toxic effluents dumped in rivers, and siltation of rivers and lakes increases its impact considerably. Many tropical forest countries are rich in mineral resources. Many mineral deposit areas are also areas with a high number of endemic plants and animals. For this reason, the small area of deforestation can have a vastly destructive impact.

2.6 Hydroelectric Projects

Dams are other projects usually funded all or partially by multilateral lending institutions. Deforestation of the river's watershed has been one of the biggest problems. Settlers attracted by the dam often settle above it, taking out the forest that maintains the flow of clean water. The hard, tropical rainfall take much of the denuded soil direct into the river, where it is deposited into the reservoir. When the lake fills, the amount of water available for electrical generation steadily declines.

3. Reforestation Strategies

Tree-planting and reforestation programs have been going on for a long time, but the forests continue to be depleted. One reason is the demand for wood is not matched by our efforts at reforestation and afforestation. More efforts should be undertaken to reverse the trend. Several strategies have been applied to reforestation programs including: Secrett, Charles. (1984 : 47-60).

3.1 Subsidizing Reforestation

Most of the indigenous people and farmers are too poor to undertake reforestation on their own backyard without subsidy from the government or the private sectors. The costs of seedlings and fertilizer should be subsidized to encourage participation at the village level. The appropriate tree species and planting techniques should also be supported to the villagers.

3.2 Educating the People

There are many ways to slow down tree destruction. Educating our children and ourselves about the importance of planting and looking after trees. Recycling paper and other wood-based products will instill into the people and become the discipline. Children must be taught early to plant trees whenever possible and buy wood products from a sustainable source or stop buying products made from trees to reduce the demand.

3.3 NGOs and Reforestation

The NGOs have played an important role in bringing awareness to the government of many problems encountering the nations of the world. Many of the laws and international agreements were passed through their efforts. Many of their actions were done in the cooperation with governments and other organization. Some of their activities were focused on the world forests and their biodiversity.

3.4 Reforestation of Valuable Species

Frequently, the denuded tropical forests are planted with rapid-growing trees that can be utilized in a short time for pulpwood or firewood. Plantations may be reserved for pulpwood and firewood but the more valuable *Dipterocarpus* trees should be planted in deforested areas for future domestic and export markets.

3.5 Employment of Youth

There are many out-of-school youths in the rural areas. Many prefer working rather than continuing with their education. Their large numbers can be employed to work in the forests by planting trees and at the same time serve as look out for illegal poachers. With thousands of unemployed youths around the country, the government can set up legions of unemployed youths to reforest the entire country.

3.6 Hiring Indigenous People

Many forest guards have not been effective in protecting the forests under their jurisdiction. Cases of illegal logging still happen throughout the country. Hiring indigenous dwellers who are stakeholders to guard the forests is the other way to solve the problem. This will give them a new livelihood instead of practicing unsustainable farming that destroy the

forests. The fulltime workers as well as inspecting, can be called up to plant new trees and care for growing ones.

3.7 Tree Donation

Donation of trees is one way of increasing the demand for trees and encouraging tree planters to grow more. Whenever possible, donate a tree to a school, hospital, park, or to the city in memory of someone. Trees can also be donated to a friend who has a backyard. On the other hand, ask for a tree as a gift. It could be a very rewarding experience. It has long been a custom to send flowers for special occasions. Small trees can also do it.

Conclusion

The importance of tropical rainforests can be considered in the three aspects; namely, natural resources, environmental interrelationships and global climate connection. The main causes of tropical forest destruction include slash-and-burn agriculture, logging, cattle in the forest, rain forest roads, mining and hydroelectric projects. The reforestation strategies include 1) subsidizing reforestation 2) educating the people 3) cooperating with the NGOs 4) encouraging the campaign of reforestation to protect valuable species 5) creating the employment of youth 6) hiring indigenous people for the reforestation projects and 6) encouraging the propagation of tree donation.

Reference

- Caufield, Catherine. (1985). *In The Rainforest: Report from a strange, Beautiful, Imperiled World*. New York: Alfred E. Knopf.
- Collins, Mark. (1990). *editor. The Last Rainforest*. Oxford.
- Judith S, Scherff. (1991). *The Mother Earth Hand Book*. New York: The Continuum Publishing Co.
- Myers, Norman. (1984). *The Primary Source: Tropical Forests and Our Future*. New York: W.W.Norton and Co.
- Secrett, Charles. (1984). *Rainforest: Protecting The Planet's Richest Resource*. London: Russell Press, Ltd.

The Students' Satisfaction in higher education music course in China

Cao Shuyuan,

Nicha Pattananon and Suchat Detdee

Bangkokthonburi University, Bangkok, Thailand

Corresponding Author, E-mail: nicha.musiced@gmail.com

Abstracts

Understanding student satisfaction with the course will help the researcher to have a clearer understanding of how the course is being delivered, whether it is meeting the developmental needs of the students, and what improvements can be made in the future. Music courses have a crucial impact on students' development and investigating students' course satisfaction is not only to understand students' interest in learning and their level but also to respond to the market's needs. Although there has been much research on student satisfaction, the one on music courses is a relatively new field. In this section, this article will explore the aspects of student satisfaction with the music program.

Keywords: The Students' Satisfaction; Higher Education Music Course; China

Introduction

With the renewal of the curriculum concept and the concept of quality education gradually taking root, music education is an important subject in contemporary school art education. Music education refers to changing the aesthetics of the educated, improving the thinking and innovation ability of the educated through teaching music theory and skills, and cultivating them into the successors of comprehensive socialist development (Gong, 2002 : 184). Music education is an important part of aesthetic education that not only leads to the positive development of personality but also promotes the healthy growth of the human mind and is important for the enlightenment and development of students' wisdom. Music education plays a vital role in developing students' aesthetic education and cultivation, so how satisfied are the students of our universities with music education courses in terms of the current situation? How can music education be better developed? It is crucial for music educators in Chinese universities.

The development of aesthetic education is a very important part of China's educational work. In the current situation, "aesthetic education is still the weak link in the whole education stage now." In 2019, at the national education conference, it was proposed that "aesthetic education in schools should be comprehensively strengthened" (Li, 2019 : 23). Music education is an important part of developing aesthetic education and the main way to implement it, so it is necessary to investigate and study college students' satisfaction with music education.

The music profession in China has flourished and diversified, and as far as the music education system is concerned, it can be broadly divided into three categories.

(1) The first category is the conservatory of music in art professional colleges and universities, mainly to train professional music education related to music performance and composition, music history research and management, which is characterized by focusing on

the learning of music professional knowledge and skills, and will be more professional.

(2) The second category is based on the music departments of teacher training colleges and universities, which focus on training music teachers of different levels. Not only are students required to learn professional music knowledge and skills, but they are also required to be proficient in teacher teaching skills, and they are required to strive for all-round development as they should be able to sing, dance, play, speak, write, perform, and many other abilities. This type of education system is more fixed, and the model is uniform.

(3) The third category is that as the number of art candidates increases yearly, some higher education institutions have merged their previous secondary teacher training schools or adult education institutions to form art or music departments. These institutions are mainly designed to train music talents at the specialist level. However, compared to the first two categories, their schooling philosophy, faculty conditions, hardware facilities, and other aspects have different levels of differences. The students trained are mostly for competition performance, with less consideration for students' post-graduation planning and development (Zhao, 2013: 99-99).

The curriculum of music courses in colleges and universities is mainly a combination of theory courses and skills courses, and the theory courses mainly include basic music theory, acoustics, polyphony, orchestration, composition and work analysis, music appreciation, Chinese and foreign music history, ethnomusicology, and music pedagogy (Yang, 2009: 113-116). Among these, basic music theory is learned by every music major before enrollment. The three main areas of music skills courses are vocal practice, instrumental music, and choral music. With the rapid development of music education in China, the music education curriculum in colleges and universities is also improving and innovating with the times.

The Current Situation of Music Education in Chinese Universities

At the beginning of the 21st century, music education attracted increasing attention in higher education in China. Music education is pivotal in cultivating high-quality talents and developing quality education. Music education is an effective way to implement music teaching in China's colleges and universities. Music education has aesthetic and entertainment values, profound cultural connotations, and special educational significance. Generally speaking, music teaching can be divided into general music education and professional music education.

After the founding of New China, music education in China's institutions of higher learning has also developed rapidly, with a process of more than 70 years so far, during which the country has trained several music educators. With the joint efforts of them and the state, the music education career has made a qualitative leap. With a great change in contemporary society, major universities have expanded their enrollment, and higher professional music education has vigorously developed and flourished (Nie, 2017 : 11-17).

However, with the development of music education majors, there are many problems with music education majors in China's colleges and universities. Such as low entrance threshold for music education cultural courses, uneven school conditions, inadequate teaching facilities, unclear music education learning content and curriculum arrangement, low quality of college music teachers, and severe employment of music education graduates.

(1) Low entry threshold for cultural courses in music education

With the rapid development of society and the gradual popularization of higher education by the state, music majors today score more than 200 points lower than the average high school student in cultural courses, which has left a group of students after students trying to take shortcuts to college and choosing music, not out of love, but as a second-best choice. This has resulted in a vicious cycle of low overall quality and cognitive level of music teachers trained by some teacher training colleges.

(2) Inadequate teaching facilities

As a special profession of music education with theory and practice, complete music teaching facilities and teaching equipment are extremely important. However, according to the survey, most domestic colleges and universities hardware facilities cannot meet the actual needs of teaching. Many colleges and universities have limited funds. Music education majors must take up much space, such as piano rooms, rehearsal rooms, and concert halls. In addition, various musical instruments and equipment, which are needed for learning, must be updated and maintained all year round. The shortage of these teaching facilities will affect the quality of students' listening and their practical exercise and operation ability, turning them into graduates who only know the professional theory but not practice (Liu, 2014: 17-18).

(3) Unclear music education learning content and curriculum

Some specialized music colleges in Chinese universities, such as the Central Conservatory of Music, the Shanghai Conservatory of Music, and the Sichuan Conservatory of Music, all of which have music education programs. This has led some other comprehensive universities to follow suit and set up their music education majors blindly. However, while imitating, there needs to be a clear understanding and planning of music education's learning content and curriculum. Not only do students finish the four-year university course and still need to understand what they have learned, but teachers need to be more specific about music education. They need to learn how to teach it. Moreover, many students are transferred to the music education program due to their low musical ability or low-performance level and need more knowledge of the program's content. This becomes a significant obstacle to developing students' professional competence (Wu, 2015: 209).

(4) The quality and ability of music education teachers in colleges and universities are not high

Any good education is inseparable from the cultivation of an excellent teacher. The quality and ability of teachers are directly related to the quality of the entire school's education profession. Teachers should assume the responsibility of cultivating basic music education. In actual music teaching, teachers should teach students by their aptitude, constantly update their teaching content with the development of the times, and constantly improve their cultural ability and professional quality. At this stage, the quality and ability of music teachers in colleges and universities in China are generally low, and the teaching level is quite different. Many teachers have single teaching and have yet to adapt to student's individual development. Some teachers also appear to attend classes without preparing lessons and need clarification about the primary and secondary content of the course content. As a result, students trained by colleges and universities cannot achieve the expected results (Zhu, 2022 : 104-107).

(5) The employment situation of music education graduates is difficult

Music education is designed to cultivate highly qualified talents with theoretical knowledge and practical skills in music. Currently, the development direction of Chinese music education students after graduation is mainly to engage in music teaching work in primary and secondary schools and kindergartens or some literary performance work and music-related research. Although the overall graduation direction is relatively clear, a significant proportion of music education students lack learning ability because of their poor cultural background. In addition, when they apply for the exam, these students still use the music performance major, thinking that they only need to be able to sing and play musical instruments. These students are all to go to college, so they cannot study steadily during college, and they feel that they have achieved nothing after graduation, and finally, they barely get a diploma. Such students are disadvantaged in social competition and will inevitably face great employment difficulties. Moreover, such students are still common (Tian, 2020 : 241-242), which has led to the derailment of education and employment among graduates majoring in music education.

Content of Music Education in Chinese Universities

After years of development, music education in China's colleges and universities has continued the teaching mode of the early years of the founding of New China. Although this teaching mode has been reformed in many aspects with the progress of the times, it has mostly stayed the same. At present, the content of music education in colleges and universities mainly consists of a combination of professional theory courses and professional skills courses.

Among the music theory courses in colleges and universities are basic music theory, acoustics, polyphony, orchestration, composition and work analysis, music appreciation, Chinese and foreign music history, ethnomusicology, and music pedagogy (Yang, 2009 : 113-116). Among them, basic music theory is started before enrollment, a basic music theory specially prepared for beginners. Usually, universities will offer two semesters of courses for students to study. Vocal music is a comprehensive subject closely related to other music disciplines, such as sight-singing, ear training, and Chinese and foreign music history. Through music instruction, students develop thinking, aesthetic appreciation, and problem-solving skills (Shi, 2007 : 35).

Music skills courses mainly focus on teaching vocal, instrumental, choral, and conducting finger (Yang, 2009 : 113-116). For a long time, vocal education in China has focused on developing students' voices and breath, singing art songs, and opera selections. Instrumental music education includes string, woodwind, brass, keyboard, and percussion instruments. Students can choose their major instrumental music from the many instrumental music options. The practical courses in choral and conducting focus on developing musical qualities, cooperative teamwork, and students' organizational and coordination skills (Li, 2011 : 30).

Currently, most music majors in colleges and universities have adopted a major system in which the first and second years are devoted to vocal (American singing and folk singing), instrumental (piano elective and instrumental elective), and theory (basic theory, historical theory, and technical theory). Such a curriculum is designed to reflect the teaching characteristics of multi-disciplinarity, where students learn and become proficient in various skills in the first and second years and then specialize in a particular subject to achieve

outstanding expertise. However, too much focus on one's specialization can, on the contrary, hinder the development of highly qualified and versatile musicians.

In addition, the development of the music education curriculum has been accompanied by the fragmentation problem between disciplines. The music disciplines are set up relatively independently, and there need to be more necessary connections between the disciplines. The curriculum of harmony, composition, music history, appreciation, choral, vocal, and instrumental music is loosely set up. Universities currently pay too much attention to the vertical development of each discipline but neglect its horizontal development. The proportional distribution of the curriculum is unreasonable. After completing their college courses, many students have their theories, technical theories, and performance techniques cut apart, which leads to low professional knowledge and professional skills, making it difficult to meet the realistic needs of social talents (Zhang, 2015 : 64).

Currently, the curricula of music disciplines in higher education are relatively independent. There is an obvious fragmentation of knowledge between disciplines, such as harmony, composition, music history, composition, appreciation, chorus, conducting, vocal music, instrumental music, and dance, which make it difficult for students to integrate this knowledge and performance, appreciation, and composition courses.

Students' Satisfaction in Music Courses

Student satisfaction originated in the West in the 1960s. In the early studies on student satisfaction, most scholars have used the customer satisfaction variable in business administration as a reference for student course satisfaction. Student satisfaction with the music program refers to students belonging to a high-level service and comparing students' expectations before completing the music program with the actual situation after completion. When the actual situation is higher than expected, the satisfaction is high. However, on the contrary, when the actual situation is lower than expected, satisfaction is low (Fan, 2022: 104-112).

Satisfaction in course contents

Student satisfaction with course content has long been valued by academics and has been studied extensively in various fields of study in universities. The purpose of investigating students' satisfaction with course content is better to understand students' real thoughts and intrinsic needs, to improve course content, and better serve students continuously. This study will start from the literature related to musicology majors and other disciplines to understand the general situation of students' satisfaction with course content at this stage and provide reference opinions for the successful development of this study.

At present, the course content of musicology majors is mainly combining theory and practice. However, at this stage of literature, there are few studies on students' course satisfaction, mainly with musicology majors as the research object. Therefore, this study collates the relevant literature from musicology and other majors to understand the current status of research on students' satisfaction with course content.

Fan (2022 : 104-112) used a case study approach to examine the current satisfaction with the quality of piano courses among music students in contemporary Chinese higher education teacher training colleges. He conducted a questionnaire survey with all the students from freshman to junior year of musicology in Hunan First Normal College as the respondents. Specific research was conducted on five variables: the training objectives of the school's piano program, the curriculum, the level of teachers, the level of practical teaching, and the

evaluation criteria for assessment. The results of the study showed that students' expectations have a direct positive influence on quality perception and value perception; students' expectations have a direct positive influence on students' satisfaction through value perception and quality perception; students' expectations have a direct influence on students' satisfaction mediated by quality perception and value perception, and value perception has a positive influence on students' satisfaction.

Liang (2014 : 28-30) conducted a questionnaire survey on the Department of Music in the School of Information and Business of North Central University undergraduate students in grades 09 and 10. The questionnaire's content was divided into two main areas: the degree to which students liked the professional courses they were taking and the other was to find out whether the school offered met the students' practical needs for work. The study results show that students are more concerned about the practicality of the course. Therefore, we can draw some insights from Liang's (2014 : 28-30) study. Colleges should pay more attention to students' potential development, pay attention to students' interests and needs, and keep up with the times to make the curriculum more scientific and practical. For example, it is suggested that colleges carry out more practical courses such as form classes, dance classes, training classes for teacher qualification, multimedia courses, and music production. The setting of these courses can improve students' interest in learning on the one hand and increase students' competitiveness after graduation on the other hand, which can help students adapt to society more quickly with greater help.

In addition to the field of music education, there is a large body of literature in other disciplines related to investigating student satisfaction with course content. Zhang (2018 : 53) investigated the satisfaction of MOOC learners with MOOC courses in the context of the rapid development of modern distance education, using MOOC learners across the country as the research object. He collected questionnaires in the form of an online platform to investigate learners' satisfaction with MOOC courses. This aspect of course satisfaction was investigated in detail in four main areas: an overview of the course, instructional design of the course, instructional content in the course, and communication of learning outcomes in the learning course. According to the results of Zhang (2018 : 53), learners' satisfaction with the course content is a factor that must not be ignored in the course reform. The quality of the course should be strictly audited in the MOOC course. The difficulty of the course should be set in a graded manner to meet the learning needs of different learners, followed by keeping track of students' course feedback in the courses that have been made public and for the courses with low play to improve continuously. Finally, the MOOC platform should also promote the diversification of courses.

An (2019 : 43) investigates the satisfaction of foreign masters in Chinese international education with their courses from the perspective of students in the context of the global "Chinese language fever." In her survey, she focuses on five aspects: the purpose of the program, the structure of the program, the content of the program, the implementation of the program, and the management of the program. The study results show that students' satisfaction with the curriculum of Chinese International Education is in the middle to the upper level. Meanwhile, An (2019 : 43) put forward relevant suggestions for improving course content, in which the ratio of theory and practice should be coordinated to avoid the repetition of course content. In addition, the difficulty of theory classes should be increased to adapt to the needs of master students. In terms of teaching methods, more statistical software should be used because it is a must for students when they are writing their papers. The college could

also add more practical lectures, which students say are too difficult for international students to understand.

Li (2016 : 6) investigated the satisfaction of the elementary spoken Chinese course for international students at the International College of Yunnan University, taking about 100 international students in the International College of Yunnan University as the research subjects, combining quantitative and qualitative analysis through questionnaires and interviews to analyze the satisfaction situation of the elementary spoken course, and finally providing reference opinions from three aspects: international students, Chinese teachers, and teaching sessions.

Shao (2017 : 2) surveyed the satisfaction of the curriculum with undergraduate tourism management students in four universities, namely, Sun Yat-sen University, Shaanxi Normal University, Northeast University of Finance and Economics, and Guilin University of Technology. The survey results showed that the survey sample's satisfaction with the tourism management program was moderately low. The data analysis showed that the situation that led to students' dissatisfaction was mainly due to the lack of characteristics of the course's objectives, the boring content of the course, the unreasonable structure of the course, and the lack of resources.

Zhang (2022 : 177-178.) interviewed 11 M.Ed. students from five universities to understand the interviewees' satisfaction with the quality of college courses through a qualitative study. The study results showed that students' satisfaction with the quality of college courses was moderate to high, and the experience of the courses was high. However, there are still areas for improvement in curriculum concepts, curriculum management, curriculum implementation, and teaching evaluation. He argued that curriculum reform should be increased, students' independent motivation should be stimulated continuously, curriculum teaching should be improved, and the learning ability of the curriculum should be broadened to meet students' learning needs according to their interests.

Therefore, through the above study, we found that domestic scholars greatly importance studying students' course satisfaction. There is still much room for improvement in the course content, mainly focusing on the setting, classroom sessions, the objectives of the course, and the use of teaching equipment. Scholars have reformed the course content in the study according to the actual situation of students' feedback. However, the survey on course satisfaction of music majors is still in a newly developed field, and it is only at the survey stage, which has yet to form a complete and scientific system. Therefore, in this study, we will focus on the course content of music majors and put forward relevant insights for promoting the development of music courses.

Satisfaction in teaching staffs

Students' satisfaction with teachers' teaching is essentially students' rating of teachers according to their own "internal criteria" (Liu, 1995 : 43). Although there are no standardized and scientific evaluation criteria for such internal criteria, students are the most intuitive about "teacher teaching." However, students are the most intuitive experience of "teachers' teaching," so students' satisfaction with teachers' teaching cannot be ignored. It is an important indicator for universities to understand and evaluate the quality of teaching in schools. Many studies have noted the importance of students' satisfaction with teachers, and many scholars have investigated and studied students' satisfaction with teachers in universities in the educational literature.

Zhao and Pan (2001 : 119-124) used a mixed research approach to investigate students' satisfaction with teaching content in colleges and universities. Firstly, they conducted a quantitative study on 3,266 college students in 24 colleges and universities in Chongqing. 4,000 questionnaires were distributed, and three pre-selected options were set for students' overall perceptions or satisfaction of college teaching, namely, satisfied, average, and dissatisfied, so that students could choose according to their thoughts. The study's results showed that the overall evaluation of college students on college teaching was "average," accounting for 75.5%. Then they interviewed individual students according to the questionnaire results to understand the reasons behind this result. According to the results of the interviews, the students thought that the quality of teaching was "average" because the teaching situation in the university was different from what they expected. The teachers felt that they did not gain anything after the classes.

Through the study of Zhao and Pan (2001: 119-124), we can find that the current situation of college teachers' teaching is more serious because the teaching content is too empty and detached from the actual situation, and the teaching in college is urgent. Therefore, college teachers should keep abreast of the times in classroom teaching, actively absorb some fresh teaching contents and inject more vitality into the classroom. Teachers should improve their teaching ability and quality, communicate with students more and improve their teaching methods. In addition, schools should pay attention to the relationship between the implementation of teaching, teachers' quality, and the curriculum and keep the coordinated development of the three.

Fu (2004 : 12-18) surveyed to analyze students' satisfaction with teachers' teaching at four universities in Guangxi. He launched the survey from five variables: teaching attitude, teaching method, teaching means, teaching content and materials, and satisfaction was measured by a total of four levels, very satisfied, satisfied, average, and unsatisfied. The results of Fu's (2004 : 12-18) study show that the overall situation of higher education teachers is less than ideal, with "average" being the majority. According to Fu (2004 : 12-18), there are three main reasons for this: teachers' teaching methods are too single, and although innovation is advocated, the effect is not obvious and not achieved; the teaching methods of most universities are backward and fail to provide teachers with a multimedia teacher, which also makes students' interest gradually diminish; teachers' quality needs to be improved, and many teachers show slack work and no enthusiasm for teaching, which also directly affects students' learning status.

Ren (2010 : 5) designed a questionnaire on "the current status of teaching methods used by university teachers" in five dimensions, including satisfaction with the teaching methods of university teachers. His study was conducted in five schools in northeastern and southwestern China with different levels of staff and students. According to Ren's (2010) survey results, the majority of students were "generally satisfied" with the teaching methods of teachers in the dimension of "whether you are satisfied with the teaching of college teachers," which indicates that teachers think that teaching methods are just a tool to accomplish the teaching tasks. This indicates that teachers think that teaching methods are just a tool to accomplish teaching tasks, but students think more that teaching methods should meet students' needs and characteristics. This also makes the teachers' and students' views deviate, and students' satisfaction with teachers' teaching methods is lower than teachers' self-perceived satisfaction.

Kuo et al. (2014 : 35-50) surveyed 221 graduate and undergraduate students on an online platform to examine what factors influence student satisfaction. A detailed survey was also conducted on the interaction between teachers and students, including how teachers interact with students in class, the frequency of interaction, whether teachers can provide students with questions to think about, and how often teachers respond to students' messages. According to their study, the more interaction between teachers and students, the higher the students' satisfaction with that teacher, which also indicates that promoting interaction between learners and teachers has a very important impact on increasing students' satisfaction.

Conclusion

From the literature mentioned above, studying students' satisfaction with teachers' classroom content is crucial. Teachers are the transmitters of knowledge, and teachers' teaching methods, teaching content, equipment used for teaching, classroom activities designed by teachers in the classroom, and the interaction between teachers and students all affect students' satisfaction with teachers. According to the research of previous scholars, it can also be seen that teachers' satisfaction in This study will investigate the satisfaction of music students with the teachers of their major courses and provide a reference for adjusting the content and methods of teachers' teaching.

References

- An, H. L. (2019). *Survey on Satisfaction of Foreign Majors in Teaching Chinese to Speakers of Other Languages*, [Master's thesis]. Shandong University.
- Fan, X. H. (2022). A Study on the Satisfaction of Music Majors in Normal Universities with the Quality of Piano Courses. *Journal of Hunan First Normal University*. (02), 104-112.
- Fu, Z. F. (2004). An Empirical Analysis of University Students' Satisfaction. *Higher Education Forum*, (5), 12-18.
- Gong, N. L. (2002). *Outline of Music Aesthetics*. China Social Sciences Press, 184.
- Kuo, Y. C., Walker, A. E., Schroder, K. E., & Belland, B. R. (2014). Interaction, Internet self-efficacy, and self-regulated learning as predictors of student satisfaction in online education courses. *The internet and higher education*, 20, 35-50.
- Li, Y. (2019). *The current situation and development countermeasures of music teacher education in colleges and universities: Based on the perspective of school aesthetic education work*. Collection, 23.
- Liu, X. L. (2014). Research on the development status of music majors in private colleges and universities in Chongqing. *Voice of the Yellow River*, (04), 17-18.
- Li, A. H. (2011). *Research and Practice of Teaching Chorus and Conducting Courses in Colleges and Universities*. Educational Theory and Practice, 30.
- Liang, Q. (2014). Investigation and Research on the Satisfaction of Musicology Courses in Independent Colleges: Taking the School of Information and Business, North University of China as an example. *The Voice of the Yellow River*, (19), 28-30.
- Li, R. (2016). *A Survey on the Satisfaction of Foreign Students' Elementary Spoken Chinese Course in International College of Yunnan University*. Yunnan University.
- Liu, Z. J. (1995). *Educational Psychology in Colleges and Universities*. Beijing Normal University Press.

- Nie, W. H. (2017). Current Situation and Reflections on the Development of Musicology in Colleges and Universities: Comparison of "Musicology" and "Music Education" Majors. *Contemporary Music*, (23), 11-17.
- Ren, P. (2010). *Investigation on the Current Situation of University Teachers' Teaching Method Application*, [Doctoral dissertation]. Southwest University.
- Shi, Y. Y. (2007). *Research on Theory and Practice of Vocal Music Teaching in Colleges and Universities*, [Master's Thesis]. Capital Normal University.
- Shao, L. (2017). *Research on Undergraduate Curriculum System of Tourism Management Based on Student Satisfaction*, [Master's thesis]. Liaoning Normal University.
- Tian, J. (2020). Research on the employment status of female college students majoring in musicology in China. *Northern Music*, (06), 241-242.
- Wu, M. P. (2015). Research on the Learning Objectives of Musicology Majors in Colleges and Universities. *Art Appreciation*, (4), 209.
- Yang, L. L. (2009). Discussion on the Curriculum Reform of Music Education. *Journal of Changzhou Institute of Technology (Social Science Edition)*, 27 (1), 113-116.
- Zhao, W. (2013). On the Current Situation and Development of Music Professional Talent Training in Colleges and Universities. *Netizen World*, (24), 99-99.
- Zhu, C. G. (2022). Current Situation and Teaching Research of Music Education in Colleges and Universities in my country. *Art Evaluation*, (01), 104-107.
- Zhang, G. (2015). Reflections on the Problems and Reform of Curriculum Setting for Undergraduate Music Education. *Drama House*, (11), 177-178.
- Zhang, Y. (2018). *Research on Influencing Factors of MOOC Learners' Satisfaction*, [Master's thesis]. Bohai University.
- Zhang, Q. (2022). *Research on Teaching Quality of Postgraduate Courses in Education*. Shanghai Normal University.
- Zhao, L. L., & Pan, L. (2001). A Survey of University Students' Satisfaction with Teaching, Teachers and Courses. *Journal of Chongqing University: Social Science Edition*, 7 (3), 119-124.

The Reviews of Early Childhood Teacher Education Music Major in University in China

Yi Pei,

Nicha Pattananon and Siriluk Charoenmongcolkij

Bangkokthonburi University, Bangkok, Thailand

Corresponding Author, E-mail: nicha.musiced@gmail.com

Abstracts

In recent years, China has been increasing the support for preschool education. The Outline points out that "early childhood education is an important part of basic education, and should lay a good quality foundation for the development of young children throughout their lives." The National Medium and Long-term Education Reform and Development Plan (2010-2020) clearly state: "actively develop preschool education, vigorously develop vocational education, take reform and innovation as a strong driving force for educational development, and actively reform teaching content, methods, and means."

Keywords: Early Childhood; Teacher Education; Music Major

Introduction

In 2021, the State Council issued the Decision on Accelerating the Development of Modern Vocational Education, proposing that "accelerating the development of modern vocational education is a major strategic plan made by the Party Central Committee and the State Council." This is the background of rapid economic development and increasing social demand for vocational skills personnel. The State Council has proposed positioning vocational education to highlight its modern characteristics. Vocational colleges and universities that train preschool education students should continue to study and interpret the relevant policies introduced by the state, respond positively, keep pace with the times, and follow the right path to develop and move forward to produce more excellent early childhood teachers for the country. This article reviews early childhood teacher education music majors at a university in China.

The Plan for the Construction of Modern Vocational Education System (2017-2022) proposes to "insist on running secondary vocational education with employment as the guide." The development of vocational education should be planned with a strategic vision, and the vocational education system should be built from an international perspective. The status of vocational education in society is increasing, and the future is bright.

The preschool education program in vocational colleges is developing rapidly. With the adjustment of China's population birth policy and the demand for rapid development of preschool education, preschool education majors are getting more and more attention from vocational colleges and universities. They will become a new hot spot in vocational education. Graduates of preschool education majors in secondary schools are employed in large quantities in early childhood education institutions, and the proportion of teachers in early childhood education institutions is increasing to meet the actual needs of society. Society has more demands on the comprehensive quality and ability of preschool education students and higher

expectations of vocational skills. It has become an important task and primary issue for secondary schools to cultivate people with comprehensive solid quality, and high skill levels required by the preschool education market through the continuous deepening reform of preschool education curriculum (Ye, 2014 : 65).

In 2015, the Ministry of Education issued the Opinions on Deepening Teaching Reform of Vocational Education and Comprehensively Improving the Quality of Talents Cultivation, which requires the reform of vocational education from all aspects of society. Regarding specific reform contents, the vocational education curriculum should be reformed and studied. A real application-driven teaching reform mechanism will be established through the joint efforts of all parties concerned. The curriculum reform of vocational education is inevitable, and the curriculum reform should work on the teaching content, optimize the teaching process, and innovate the teaching methods.

As the state pays more attention to preschool education, a series of policies such as "Kindergarten Education Guideline (for trial)" and "National Medium and Long-term Education Reform and Development Plan (2010-2020)" have been issued, and the quality of preschool education and the development of early childhood teachers have received unprecedented attention. Graduates of secondary preschool education majors are an important part of the preschool education teaching force, and improving the professionalism of early childhood teachers positively contributes to improving education quality. Music skills are one of the basic skills of preschool education majors, and improving students' music literacy plays a vital role in developing students' comprehensive abilities. It is found that the music courses of middle school preschool education majors are strong and not connected with practical teaching, the student's learning effect is unsatisfactory, and their ability to adapt to the job is poor (Peng, 2013 : 34-37).

With the liberalization of the second-child policy, the number of school-age children has increased dramatically, and there is a shortage of early childhood teachers. Presently, the graduates of preschool education majors in secondary schools are still the main force of early childhood teachers in China, so it is especially important to train a group of early childhood teachers with high quality and high skills who have strong adaptability to their jobs. Therefore, under the guidance and support of the national policy, we should seize the opportunity to shorten the time of professional adaptation of early childhood teachers by strictly controlling the export barrier (Huang, 2018 : 54).

The music course is one of the compulsory courses for preschool education majors, and it is a professional skill that students must master. Music education, as a branch of art education among the five major fields, focuses on cultivating children's ability to appreciate music, feel the music, understand music, improve children's aesthetic ability and comprehensive literacy, and help children's physical and mental health development. Traditional music teaching, with its strong specialization, low correlation between courses, and low interest in learning, could be more conducive to students' overall development and improvement of their overall musical quality. This requires that in the training of early childhood education coins, to integrate and constantly improve the students' music comprehensive literacy and professional adaptability of China's secondary school preschool music courses, the content of the lectures and music majors are similar, away from the actual teaching needs of kindergartens, which not only increases the learning difficulty of students, but also makes some students because they cannot learn for a long time, the music courses have become resistant, reducing the students' This is not conducive to the improvement of students' overall quality, but also makes students unable to adapt to

teaching positions soon after graduation, resulting in the loss of kindergarten teachers (Wang, 2004 : 88-92).

Chinese Research Study in Early Childhood Teacher Education Music Major

With economic development and social progress, the degree of attention and support for vocational education in China has been increasing. It has risen to a strategic level, and relevant policies have been introduced. Domestic scholars' theoretical research on secondary school curriculum reform has also increased and accumulated certain experiences. The literature includes various aspects such as theoretical research, policy interpretation, Chinese and foreign comparison, and practical argumentation. From the year of publication, the number of research literature has increased year by year, covering different perspectives and different specialties. The research results of the previous literature can be found in the literature for reference and support of the subsequent research. The research results of the previous literature can be useful for subsequent research.

The results were reviewed from January 1, 2001, to December 31, 2018, and 1474 documents were obtained. Under the category of "Title," 11 results were obtained by combining the terms "secondary education + curriculum + reform + preschool education" and the period of publication from January 1, 2001, to December 31, 2018; Under the category of "Title," 11 results were obtained by combining the terms "secondary education + curriculum + reform + preschool education" and the period of publication from January 1, 2001, to December 31, 2018. Under the category of "Title," 12 results were obtained by combining the terms "secondary school + music curriculum + preschool education" and the period of publication from January 1, 2001, to December 31, 2018.

Considering the relatively small scope of the subject study, the four perspectives of secondary school, reform, preschool education program, and music curriculum were intended to be studied, so the research scope of previous literature was defined. The literature in the categories of secondary school curriculum reform, secondary school curriculum reform policies and interpretations, and preschool professional curriculum in secondary schools were mainly reviewed and interpreted to ensure the breadth and accuracy of the literature review, which is conducive to an accurate grasp of the current situation of the study.

The research on curriculum reform of secondary schools in China is mainly reflected in the following aspects: setting of curriculum training objectives, selection of curriculum contents, and teaching materials.

The research on curriculum reform in Chinese secondary schools is mainly in the following aspects: curriculum cultivation goal setting, selection of curriculum content and teaching materials, setting of different specialties in the curriculum, curriculum implementation process (including teaching mode, teaching method, and learning process of the curriculum), evaluation of the curriculum (including evaluation of teachers and evaluation of students), and interpretation of national policies related to secondary school reform.

Current situation of research on curriculum training objectives

Most existing literature analyzes the training objectives with schools as individual cases, and some studies analyze them with their provinces and cities.

Some of the studies are conducted in their provinces and cities. From the current situation, the training objectives of preschool education majors generally consider the needs of the development of the times, the requirements of national and provincial standards, social needs and knowledge and skills requirements, and employment requirements. For example, some scholars mentioned that the purpose of schooling should focus on the demand side - the requirements of kindergartens and parents - and establish the goal of "competence-based" orientation (Wu, 2018 : 47-50).

However, the research literature mentions that there are still some things that could be improved with goal setting. Although there is a certain hierarchy and progressiveness in setting the goals of the music curriculum, the content is often general, and there are no quantitative assessment indicators; the goals often need to be more consistent with the needs of the kindergarten institutions where students are employed. Therefore, analyzing the training objectives in the music curriculum reform is necessary.

1. Choice of curriculum content

The current status of research on curriculum content selection in the existing literature mainly includes the construction of teaching materials. The research and development of teaching materials about multicultural music education should be strengthened (Cai, 2014: 66-69.); there is a focus on the selection of course difficulty, but not enough attention is paid to the actual situation of students. There needs to be more understanding of the current situation of employment needs and an insufficient grasp of curriculum reform in early childhood education institutions. Some scholars have proposed the concept of curriculum resources (Miao, 2017: 321-322). and suggested countermeasures to strengthen the construction of curriculum resources, including the development and construction of teaching materials resources, the development and construction of teaching activities resources, and the development and construction of teaching environment resources.

For the selection of curriculum content, different schools in different provinces and cities have different criteria. First, there are many kinds of national catalogs of vocational planning materials, which are chosen differently. Second, each school has its school-based materials, and third, each school's professional teachers have their teaching preferences, all of which have different effects on curriculum selection. Therefore, it is more relevant and practical to analyze this topic with the curriculum content selection of this school.

2. Curriculum specialization

The existing literature has more research on curriculum specialization. Some scholars suggest that in the curriculum, professional courses are not linked to students' majors and employment in the selection. Vocational schools should consider the interpenetration of professional courses and mandatory ones (Song, 2015 : 11-12). There is a disconnection problem between curriculum and theory, and the curriculum needs more employment orientation. There is a large duplication in the curriculum setting, and the ratio of teaching and practice needs to be coordinated. The setting of professional courses is based on something other than the actual situation of students, and the arrangement of class time is not reasonable (Li, 2017 : 23-25). Some other scholars propose to enrich the professional courses of students' elective classes to broaden their horizons and expand their skill levels, such as specializing in improvisation accompaniment classes (Gong, 2012 : 107-108).

The research on the problems of curriculum specialization and the direction of reform in the literature is mainly focused on the integration with the actual needs of practice and employment.

Many problems are explained on this basis, and many useful and effective research explorations have been conducted. Since the situation of employment enterprises and ECE institutions is different in different schools in different regions, we should analyze and solve the problems concerning the actual situation of our school and the employment and practice ECE institutions to which the students belong when we start the research on curriculum reform.

3. Curriculum implementation

Problems in the implementation of the course, the current status of the study includes teaching mode problems, traditional indoctrination, duck-filling, and dull teaching; the use of multimedia teaching, but the multimedia form is simple, not rich in content; teaching content is not related to the actual situation of the needs of early childhood education institutions; teaching focus on theory, not careful consideration of practice.

The improvement measures proposed include: teaching in layers according to students' differences and teaching in context according to students' future employment environment simulation. Some scholars have also proposed the concept of an ecological classroom (Chen, 2016 : 39-41.), where the student is the main subject, looking at his or her needs and consciousness requirements and using modern teaching methods so that teachers and students can achieve co-development and unified development.

The current state of research shows that curriculum implementation plays a significant role in the curriculum reform of preschools in secondary schools and is more likely to be influenced by the professional lecturers' consciousness, level, and knowledge composition. In the current network information era, the curriculum implementation mode and means also need to follow the trend of the times more closely and need more design updates.

4. Course evaluation

We can see from the literature that secondary schools and professional teachers attach great importance to curriculum evaluation. However, the current state of the research literature needs to give more attention to the evaluation of teachers. However, only a little of the literature focuses on teachers' curriculum evaluation, mainly including teachers' self-evaluation, mutual evaluation, and school-level evaluation. However, few studies in the literature focus on teachers' curriculum evaluation, including teachers' self-evaluation, mutual evaluation, school-level evaluation system, and evaluation by external experts. However, the issue of synergy and consistency among evaluations remains to be addressed. However, the synergy and consistency among evaluations need to be studied in depth (Cai, 2018 : 8).

Some scholars suggest that classroom, stage, and final evaluation should be combined for student evaluation. Some scholars suggest combining classroom evaluation, stage evaluation, and final evaluation. It should not be limited to the teacher's evaluation of students but should also include students' self-evaluation and other students' evaluation of the students. The evaluation of the student should be added to the student's self-evaluation and other students' evaluation of the student (Feng, 2016 : 110-112). The course evaluation in the face of professional teachers is an important way to measure the results and effectiveness of the curriculum reform. In the follow-up study, the focus is to analyze how to form a set of evaluation systems for the teacher's course evaluation, consisting of different evaluation methods, and how to make the evaluation more effective. In the follow-up study, we will focus on how to form an evaluation system for teachers' course evaluation, consisting of different

evaluation methods, and how to make the evaluation more reasonable, timely, and scientific.

International Research Study in Early Childhood Teacher Education Music Major

Some countries have formed more mature and operable curriculum models, so the research on VET curriculum models is more important.

The U.S. adopts the "2+2" VET curriculum development method, which organizes schools and community college teachers to develop the curriculum and modify the program together to reduce the repetition of the same curriculum and strengthen the practical training. The training objectives of preschool education are clear, the standards of each category and level are oriented to professional practice ability, and the specific requirements are constantly refined and highly operative (Wu, 2018 : 47-50). The curriculum content is also set from the perspective of professional practice. Its professional courses focus on integrating knowledge and practice when teaching and implementing, and the curriculum design is centered on the needs of students. Its course assessment or assessment or evaluation is also organically integrated with the study of practice. The U.S. early childhood teacher preparation curriculum is divided into three parts: basic courses, specialized courses, and practicum courses. The U.S. early childhood teacher preparation curriculum is divided into foundation courses, specialized courses, and practicum courses. Approximately one-third of the school day is devoted to the practice of teaching and learning. The early childhood teacher preparation curriculum in the United States is divided into basic, specialized, and practicum courses.

In Germany, secondary vocational education is based on a dual curriculum model¹ in which one element refers to the vocational school, and the other refers to the company that provides internship training for the school.

In Germany, secondary vocational education is based on a "dual" curriculum model¹. One element refers to the vocational school, and the other refers to the company that provides internship training for the school. This model pays particular attention to the close connection between theory and practice. This model pays particular attention to the close connection between theory and practice. The "dual system" can better train students to apply their practical skills after employment and help them to improve their overall vocational ability and quality. The "dual system" can better train students to apply their skills post-employment, which will help them improve their overall professional abilities and qualities. The model's core is to focus on various practical activities of the profession. The core of the model focuses on various practical activities of the profession, and training and education content is gradually deepened and upgraded. The goal of training and education is gradually progressive and improved so that the core of the model is to focus on various professional practice activities. In German vocational institutions, the content of music education In Germany, music education in vocational institutions focuses more on expanding students' comprehensive artistic ability and cultivating aesthetic ability.

In Singapore, there are ongoing reforms in preschool teacher competencies and training, curriculum resources, and quality assurance. Reform. In "Policy Development of Preschool Education in Singapore: Focusing on Key Reforms in Kindergarten Education," Tan Ching Ting, a scholar, discusses Singapore's policy development in preschool education. In "Policy Development of Preschool Education in Singapore: A Focus on Key Reforms in Kindergarten Education," Scholar Tan Ching Ting explains Singapore's ECE reform policies that began in 2000. Singapore values the training of high-quality preschool teachers is a joint

effort between vocational schools and kindergarten institutions to develop training tracks and frameworks to ensure consistent training standards. The framework ensures consistency in training standards. It is good at using self-evaluation tools and thinking about ways to explore more beneficial educational The UK is currently using vocational education modules (Tan, 2007 : 35-43).

The UK is currently using a modular approach to vocational education, with government departments developing the secondary curriculum into several modules. The modules are then divided into levels according to the different difficulty levels of each course. All modules are connected and related to each other. This approach is conducive to the management and improvement of each module to Facilitate the management and improvement of the modules to serve to teach and learn better.

Comparing the Chinese and international research in preschool education major

In the domestic literature, the number of research results of middle-level curriculum reform in preschool education majors is much lower than the number of research results of middle-level curriculum reform as a whole, and there are even fewer research results from the perspective of the music curriculum. This is inconsistent with the national emphasis on preschool education and the requirement of accelerated development, and it is inconsistent with the requirement of the quality of practitioners engaged in preschool education. This is not in line with the national emphasis on preschool education and the accelerated development of preschool education. It is outside the increasingly high requirements for the quality and ability of practitioners in preschool education. Therefore, it is necessary to conduct similar research on reform from a more professional perspective, and the results produced will be of great significance for subsequent research.

The existing domestic literature and policy research are more, and the practical research is relatively less. Although our government has issued more detailed policy-oriented documents about preschool education majors in recent years, the specific measures of mature, standardized, and nationally promoted secondary curriculum reform of preschool education majors still need to be improved and refined. Meanwhile, with social progress and development, the requirements of the state and society for preschool education are also changing with the times and becoming more and more refined. The corresponding research results must be continued to combine theory and practice as soon as possible.

The foreign research literature on the curriculum reform of preschool education in secondary schools is relatively small. Few domestic scholars have studied and compared foreign policies and the current situation, making it difficult to draw on subsequent research. This study mainly starts from China's national conditions and conducts specific problematic argumentation and analysis while taking the experience of developed countries' vocational education curriculum reform as a reference. For example, the models in the United States and Germany are similar to our school-enterprise cooperation and application needs as the goal. When studying countermeasures, we can explore the development of teaching materials for school-enterprise cooperation accordingly, considering vocational education.

The combination of credit systems and modularized teaching content also has good implications for curriculum reform and content innovation research. Combining a credit system and modularized teaching content also has good implications for curriculum reform content innovation research.

Conclusion

At present, the employment of preschool students in secondary schools and the demand for kindergarten teachers in kindergarten education institutions do not reach a balance between supply and demand. The quality level of graduates' skills and comprehensive quality still needs to be improved, so it is necessary to solve such problems in the continuous reform of secondary schools and strive to achieve a seamless connection between learning and employment goals. To build a modern vocational education system, we must pay attention to curriculum reform, which is the key to realizing the reform goal. In recent years, with the reform and rapid development of preschool education, there have been some problems in the curriculum practice of preschool education majors in secondary schools, such as the unclear orientation of professional curriculum, unreasonable curriculum structure, and unreasonable selection of curriculum content. In recent years, with the reform and rapid development of preschool education, there have been some problems in the curriculum practice of preschool education majors in secondary schools, such as the unclear orientation of professional courses, the unreasonable structure of courses, the gap between the selection of course contents and the requirements of employment practice, and confusion in the use of teaching materials. Suppose these problems are still being solved in time. In that case, they will affect the development of vocational education, restrict the realization of the goals of the curriculum, waste educational and teaching resources, and seriously affect students' learning motivation, which hinders the efficient development of preschool education in secondary schools.

The existing secondary school curriculum has achieved some of the reform goals. However, there are still many problems that need to be solved by education departments and personnel, and the reform of the secondary school preschool curriculum needs to be deepened continuously. Accelerating the reform and innovation of vocational education teaching materials is not only an inevitable requirement of the state to vigorously promote vocational education teaching but also an important part of the reform of "three kinds of education." In recent years, China's vocational education has been developing rapidly, and the construction of a vocational education teaching materials system has been steadily promoted. The vocational education teaching materials system should reflect the concept of lifelong education and have Chinese characteristics to meet the needs of vocational education development. However, students in higher vocational colleges and universities need strong readability of the content of teaching materials. Therefore, it is necessary to actively optimize the teaching content to make it closer to students' reality and meet their practical needs. Higher vocational colleges and universities also need to speed up the process of informatization in the teaching process, make full use of the real-time means of informatization, improve the traditional teaching mode, and promote the reform of teaching contents and methods in vocational education.

Reference

- Cai, D. (2018). *Research on Music Curriculum of Middle School Preschool Education in Ethnic Areas*. Sichuan Normal University.
- Cai, Z. (2014). The Importance and Initiatives of Implementing Multicultural Music Education in the Direction of Music Education for Preschool Education Majors. *Preschool Education Research*. 11 (1), 66-69.
- Chen, Z. (2016). The Main Problems of Reform and Development of Secondary Vocational Education in Jiangsu Province and Suggestions for Countermeasures-Observations and Reflections Based on the Star Rating of Secondary Vocational Schools. *Jiangsu Education*. 6 (9), 39-41.
- Feng, J. (2016). Reflections on the reform of physical education curriculum and professional talents training in preschool education in China's secondary schools. *New Curriculum Research*. 15 (6), 110-112.
- Gong, C. (2012). Special improvisation accompaniment class should be offered in the teaching of secondary kindergarten teachers--conceptions on the reform of the piano curriculum of secondary preschool education. *Journal of Lvliang College of Education*, 2 (12), 107-108.
- Huang, R. (2018). *Research on Curriculum Reform of Higher Vocational Preschool Education Based on the Concept of Selective Education*. Guangxi Normal University.
- Li, J. (2017). Reflections on the curriculum reform of preschool education in secondary schools. *Curriculum Education Research*, 7 (15), 23-25.
- Miao, X. (2017). Problem Analysis and Countermeasure Research of Curriculum Resource Construction of Preschool Education Major in Secondary Vocational Education. *Education Modernization*, 17 (12), 321-322.
- Peng, H. (2013). Practical characteristics of the curriculum of preschool education majors in American colleges and universities. *Journal of Beijing Radio and Television University*, 13 (2), 34-37.
- Song, A. (2015). Reflections on the sustainable development of secondary vocational education. *Education Research*, 17 (3), 11-12.
- Tan, C. (2007). Policy Developments in Pre-school Education in Singapore: A Focus on the Key Reforms of Kindergarten Education. *International Journal of Child Care and Education Policy*, 8 (1), 35-43.
- Wang, G. (2014). Inspiration and reflection of German "dual system" model on the development of vocational education in China. *Journal of Nanjing University of Technology*, 4 (3), 88-92.
- Wu, D. (2018). Exploring the reform of music curriculum of preschool education in secondary schools--a case study of People's Vocational School in Hangzhou. *Vocational Education*, 20 (14), 47-50.
- Ye, B. (2014). *Curriculum Reform as Discursive Practice-Based on a Genealogical Examination of the 2019 Curriculum Reform*. Southwestern University.

ภาคผนวก

คำแนะนำสำหรับผู้เขียนบทความ

1. ส่วนประเภทของบทความที่ลงตีพิมพ์ในวารสาร

1.1 บทความพิเศษ (Special Article) บทความทางวิชาการพิเศษ ที่เสนอเนื้อหาความรู้วิชาการอย่างเข้มข้น และผ่านการอ่านและพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาวิชานั้นๆ มีกลุ่มเป้าหมายเป็นนักวิชาการในวงการวิชาการ/วิชาชีพ

1.2 บทความวิจัย (Research Article) ได้แก่ รายงานผลงานวิจัยใหม่ที่มีองค์ความรู้อันเป็นประโยชน์ จะต้องไม่เคยตีพิมพ์ในวารสารใดๆ มาก่อน

1.3 บทความทางวิชาการ (Academic Articles) ที่เสนอเนื้อหาความรู้วิชาการมีความโดดเด่น เพื่อนำเสนอองค์ความรู้ใหม่สู่สังคม

1.4 บทความปริทรรศน์ (Review Article) เป็นบทความที่รวบรวมความรู้จากตำรา หนังสือ และวารสารใหม่ หรือจากผลงานและประสบการณ์ของผู้เขียนมาเรียบเรียงขึ้น โดยมีการวิเคราะห์ สังเคราะห์ วิเคราะห์ เปรียบเทียบ

1.5 ปกิณกะ (Miscellany) ได้แก่ บทความ ทบทวนความรู้ เรื่องแปลก ย่อความจากวารสารต่างประเทศ การแสดงความคิดเห็น วิวิจารณ์ แนะนำเครื่องมือใหม่ ตำราหรือหนังสือใหม่ที่น่าสนใจ หรือข่าวการประชุมทั้งระดับชาติและระดับนานาชาติ

2. การส่งบทความ

บทความที่จะตีพิมพ์ใน Journal of Modern Learning Development ให้ผู้เขียนทำตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

2.1 ให้ผู้เขียนบทความดาวน์โหลด Template บทความวิจัย หรือ Template บทความวิชาการ บทความพิเศษ Template บทความปริทรรศน์ ปกิณกะ ซึ่งเป็นตัวอย่างของการเขียนบทความวารสาร โดยสามารถดาวน์โหลดได้ดังนี้

2.1.1 Template บทความวิจัย (.pdf) ตัวอย่างบทความ (.pdf) (.docx)

2.1.2 Template บทความวิชาการ บทความพิเศษ (.pdf) ตัวอย่างบทความ (.pdf) (.docx)

2.1.3 Template บทความปริทรรศน์ ปกิณกะ (.pdf) ตัวอย่างบทความ (.pdf) (.docx)

2.2 ให้ผู้เขียนบทความดาวน์โหลดหนังสือรับรองก่อนตีพิมพ์บทความใน Journal of Modern Learning Development โดยสามารถดาวน์โหลดได้ที่ (.pdf) และให้กรอกรายละเอียดให้ครบถ้วน พร้อมทั้งบทความที่เขียนส่งเข้า คิวอาร์โค้ด Line หน้าเว็บวารสารเพื่อตรวจสอบเบื้องต้น

2.3 รอเจ้าหน้าที่ติดต่อกลับตามเอกสารที่แนบของผู้เขียนบทความที่ส่งเข้า คิวอาร์โค้ด Line หน้าเว็บวารสาร เจ้าหน้าที่ส่งแบบ Google Form ให้ผู้เขียนดำเนินการตามแบบฟอร์มดังกล่าว

2.4 เจ้าหน้าที่แจ้งให้เข้าในระบบสมัครสมาชิกออนไลน์ของวารสารและ/หรือ (กรณีผู้สมัครแล้วต้องดำเนินการตามขั้นตอนที่ 2.1 และ 2.2 เช่นเดียวกัน) ถึงให้เข้าระบบได้ตามลิงค์นี้ <https://so06.tci-thaijo.org/index.php/jomld/user/register> (สามารถศึกษาข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่ ระบบ Thaijo) เมื่อส่งบทความเข้าระบบแล้ว เจ้าหน้าที่จะดำเนินการตรวจสอบและดำเนินการตามขั้นตอนในการจัดทำบทความให้ผู้เขียนบทความทราบตามลำดับต่อไป

3. การตรวจสอบบทความและพิสูจน์อักษร

ผู้เขียนควรตระหนักถึงความสำคัญในการเตรียมบทความให้ถูกต้องตามรูปแบบของบทความที่วารสารกำหนด ตลอดจนตรวจสอบความถูกต้องแน่นอน พร้อมทั้งพิสูจน์อักษรก่อนที่จะส่งบทความให้กับบรรณาธิการ การเตรียมบทความให้ถูกต้องตามข้อกำหนดของวารสารจะทำให้การพิจารณาตีพิมพ์มีความรวดเร็วมากยิ่งขึ้น และทางกองบรรณาธิการขอสงวนสิทธิ์ที่จะไม่พิจารณาบทความจนกว่าจะได้แก้ไขให้ถูกต้องตามข้อกำหนดของวารสาร

4. รูปแบบการจัดเตรียมบทความ

4.1 สำหรับภาษาไทย บทความต้องเป็นตัวพิมพ์ดีด โดยใช้ชุดแบบอักษร (Font) ชนิดไทยสารบรรณ (TH SarabunPSK) ขนาดอักษร 16 จัดกั้นหลังตรง ส่วนบทความภาษาอังกฤษให้ใช้แบบอักษร Times New Roman ขนาดอักษร 12 ในการจัดให้มีระยะห่างระหว่างบรรทัดหนึ่งช่อง (Double spacing) ตลอดเอกสาร พิมพ์หน้าเดียวลงบนกระดาษพิมพ์สี่ขนาดเอ 4 (A4) ระยะขอบกระดาษบน 1.5 นิ้ว, ล่าง 1 นิ้ว, ซ้าย/ขวา 1 นิ้ว พร้อมใส่หมายเลขหน้ากำกับทางมุมขวาบนทุกหน้า บทความไม่ควรยาวเกิน 20 หน้ากระดาษพิมพ์สี่ โดย นับรวมภาพประกอบและตาราง

4.2 ชื่อเรื่องต้องมีภาษาไทยและภาษาอังกฤษ พิมพ์ไว้หน้าแรกตรงกลาง

4.3 ชื่อผู้เขียน ตำแหน่งทางวิชาการ สาขา คณะ สังกัด/หน่วยงานของผู้ร่วมหรือที่ปรึกษาทุกคน โดยเรียงจากผู้เขียนบทความ 1 ผู้ร่วม 2,3,4 ตำแหน่งได้ชื่อเรื่อง เยื้องชิดฝั่งขวาของหน้ากระดาษ มี E – mail ที่ติดต่อในการส่งบทความได้

4.4 มีบทคัดย่อภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ไม่เกิน 500 คำต่อบทคัดย่อ

4.5 กำหนดคำสำคัญ (Keywords) ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ 3-5 คำ

4.6 การเรียงหัวข้อ หัวข้อใหญ่สุด ให้พิมพ์ชิดขอบด้านซ้าย หัวข้อย่อยเว้นห่างจากหัวข้อใหญ่ 3-5 ตัวอักษรและหัวข้อย่อยขนาดเดียวกันต้องพิมพ์ให้ตรงกัน เมื่อขึ้นหัวข้อใหญ่ควรเว้น ระยะพิมพ์ 0.5 ช่วงบรรทัด

4.7 การใช้ตัวเลข คำย่อ และวงเล็บ ใช้เป็นตัวเลขอารบิกทั้งหมด ใช้คำย่อที่เป็นสากลเท่านั้น (ระบุคำเต็มไว้ในครั้งแรก) การวงเล็บภาษาอังกฤษ ควรใช้ดังนี้ (Network Organization) เป็นต้น

บทความวิจัย ให้เรียงลำดับสาระ ดังนี้

- 1) บทคัดย่อ (Abstract)
- 2) บทนำ (Introduction) ระบุความสำคัญของปัญหาการวิจัย
- 3) วัตถุประสงค์การวิจัย (Research Objectives)
- 4) ระเบียบวิธีวิจัย (Research Methodology) ระบุแบบแผนการวิจัยการได้มาซึ่งกลุ่ม ตัวอย่าง และการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย วิธีการเก็บ รวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล
- 5) กรอบแนวคิดในการวิจัย
- 6) ผลการวิจัย/ผลการทดลอง (Results) เสนอผลที่พบตามวัตถุประสงค์การวิจัยตามลำดับอย่างชัดเจน ควรเสนอในรูปตารางหรือแผนภูมิ
- 7) อภิปรายผล/วิจารณ์ (Discussion) เสนอเป็นความเรียง ชี้ให้เห็นถึงความเชื่อมโยง ของ ผลการวิจัยกับกรอบแนวคิด และงานวิจัยที่ผ่านมา ไม่ควรอภิปรายเป็นข้อๆ แต่ ชี้ให้เห็นถึงความเชื่อมโยงของ ตัวแปรที่ศึกษาทั้งหมด
- 8) ข้อเสนอแนะ (Suggestion) ระบุข้อสรุปที่สำคัญและข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ และประเด็นสำหรับการวิจัยต่อไป
- 9) เอกสารอ้างอิง (References) ต้องเป็นรายการที่มีการอ้างอิงไว้ในเชิงบรรณเท่านั้น เป็นภาษาไทย และภาษาอังกฤษ

บทความพิเศษ บทความวิชาการ บทความปริทรรศน์ ปกิณกะ บทความวิจารณ์หนังสือ ให้เรียงลำดับสาระ ดังนี้

- 1) บทคัดย่อ (Abstract)
- 2) บทนำ (Introduction)
- 3) เนื้อเรื่อง (Content) แสดงสาระสำคัญที่ต้องการนำเสนอตามลำดับและมีกรอบแนวคิดผลสัมฤทธิ์ของบทความ
- 4) บทสรุป (Conclusion)
- 5) เอกสารอ้างอิง (References)

ตัวอย่างการจัดพิมพ์บทความ

		↑		ระบุหมายเลขไว้ด้านบนขวา (16 pt)	
		1. นิ้ว			
← 1 นิ้ว	ชื่อบทความภาษาไทย (20 pt)				→ 1 นิ้ว
		Articles English (14 pt)			
				ชื่อ - นามสกุล ผู้เขียนบทความ (16 pt)	
				หน่วยงานต้นสังกัด (16 pt)	
				Name - Surname of Article author (12 pt)	
				Agency (12 pt)	
				E-mail (12 pt)	

บทคัดย่อ (18 pt)					
(16 pt ไม่เกิน 350 คำ)					
.....					
คำสำคัญ : 3-5 คำ (16 pt)					
Abstract (14 pt)					
(12 pt ไม่เกิน 350 คำ).....					
.....					
Keywords : 3-5 words (12 pt)					
บทนำ (18 pt)					
(16 pt ไม่เกิน) แสดงเนื้อหาสาระสำคัญที่ต้องการนำเสนอตามลำดับ.....					
.....					
เนื้อหาแต่ละประเด็น ตามแบบบทความวิชาการ/วิจัยและอื่นๆ (18 pt)					
(16 pt ไม่เกิน) แสดงเนื้อหาสาระสำคัญที่ต้องการนำเสนอตามลำดับ.....					
.....					
สรุป (18 pt)					
(16 pt ไม่เกิน) แสดงเนื้อหาสาระสำคัญที่ต้องการนำเสนอตามลำดับ.....					
.....					
เอกสารอ้างอิง (18 pt)					
(16 pt ไม่เกิน) แสดงเนื้อหาสาระสำคัญที่ต้องการนำเสนอตามลำดับ.....					
.....					
		↓			
		1 นิ้ว			

สำหรับการอ้างอิงเอกสารในบทความนั้นใช้ระบบ APA ให้ใช้ระบบตัวอักษรโดยใช้ วงเล็บ เปิด-ปิด และระบุชื่อ-นามสกุล ของผู้เขียน ปี พ.ศ. และเลขหน้า ของเอกสารที่นำมาอ้างอิงกำกับท้ายเนื้อความที่ได้ อ้างอิง เอกสารที่อ้างอิงในบทความจะต้องปรากฏในเอกสารอ้างอิงท้ายบทความทุกรายการ และผู้เขียน บทความต้องรับผิดชอบถึงความถูกต้องของเอกสารที่นำมาอ้างอิงทั้งหมด การอ้างอิงเป็นภาษาไทยหรือ ภาษาอังกฤษ โดยรูปแบบของการอ้างอิงเอกสาร มีดังนี้

1. หากชื่อผู้แต่งอยู่หน้าข้อความที่อ้างถึงให้ใช้ชื่อผู้แต่ง (ปีที่พิมพ์ : เลขหน้า) เช่น ศิริวรรณ เสรีรัตน์ (2545 : 15-16) หรือ Baruard, Chester L, (1938 : 50)

2. หากชื่อผู้แต่งอยู่ท้ายข้อความที่อ้างถึง ให้ใช้ (ชื่อผู้แต่ง, ปีที่พิมพ์ : เลขหน้า) เช่น

1) กรณีผู้แต่ง 1 คน ให้เขียนเป็น (ชื่อผู้เขียน, ปีที่พิมพ์ : เลขหน้า) เช่น (ชวลิต ประภาวนนท์, 2545 : 19) หรือ (Chandler, Alfred D, 1962 : 42)

2) กรณีผู้แต่ง 2 คน ให้เขียนเป็น (ชื่อที่ 1 และชื่อที่ 2, ปีที่พิมพ์: เลขหน้า) เช่น (ทองใส นามดี และวิทยา แสงทอง, 2556 : 20) หรือ (Chandler,Ralph C. and Plano Jack C, 1982 : 3)

3) กรณีผู้แต่งมากกว่า 3 คนขึ้นไป ครั้งแรกให้เขียนชื่อผู้เขียนทั้งหมด และครั้งต่อไปให้เขียนเป็น คณะ เช่น (ชื่อผู้เขียนคนที่ 1 และคณะ, ปีที่พิมพ์: เลขหน้า) เช่น (สมศักดิ์ วานิชยาภรณ์ และคณะ, 2556 : 23) หรือ (Argyris et al.,1972 :9)

4) การอ้างอิงท้ายบทความ ให้ใช้รูปแบบ APA เวอร์ชัน 6 ดังตัวอย่างนี้ (<http://www.apastyle.org>)

1) หนังสือ

ชื่อผู้แต่ง. (ปีที่พิมพ์). ชื่อเรื่อง. (ครั้งที่พิมพ์). สถานที่พิมพ์: สำนักพิมพ์. เช่น

1.1) ชาญวิทย์ เกษตรศิริ. (2543). 2475 การปฏิวัติสยาม. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร : มูลนิธิโครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์.

1.2) Simon,Herbert A. (1976). *Administrative Behavior*. (3rd ed.). New York: The Free Press.

2) บทความในวารสาร

ชื่อผู้เขียนบทความ. (ปีที่พิมพ์). ชื่อบทความ. ชื่อวารสาร, ปีที่ (ฉบับที่), เลขหน้าที่ ปรากฏ บทความในวารสาร. เช่น

2.1) ฉลอง พัฒนา. (2556). การสร้างฐานความรู้ในการบริหารจัดการชุมชน. *วารสารปกครอง ท้องถิ่น*, 1(1), 52-67.

2.2) Jurkovich,R (1974). A Core Typology of Organization Environments. *Administrative Science Quarterly*, 19 (2), 380-394.

3) วิทยานิพนธ์/ดุษฎีนิพนธ์/สารนิพนธ์/รายงานการวิจัย

ชื่อผู้วิจัย. (ปีที่พิมพ์). ชื่อเรื่อง. ระดับของงาน.หน่วยงานที่รับผิดชอบ : มหาวิทยาลัย

3.1 สมพร เกษตรศิริ (2550). *การบริหารจัดการองค์กรในเขตอำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี*.

วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น. วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

3.2 Jaffee,D. (2001). *The Development on New Generation of Thai Farmers to Propel Thai Economy* . Research Report. College : Thepsatri Rajabhat University.

4) แหล่งข้อมูลจากเว็บไซต์

ชื่อผู้เขียน. (ปีที่พิมพ์). ชื่อเรื่อง. ออนไลน์. สืบค้นเมื่อ วัน เดือน ปี. แหล่งที่มา : Url
เช่น

พิรพล หาญพิชัยยุทธ. (2553). การขับเคลื่อนเศรษฐกิจไทย. *ออนไลน์*.สืบค้นเมื่อ 7 กันยายน 2555. แหล่งที่มา <http://www.buddhismth.com/index.hp?y>.

BBC New. (2016). Etical Alzheimers or Social Advocates solution. *Online*. Retrieved May 3, 2017. from : <http://www.bbc.com/2016/ WORLD>

5) รายงานการประชุมหรือสัมมนาทางวิชาการ

ชื่อผู้แต่ง. (ปีที่พิมพ์). ชื่อเรื่อง. ชื่อเอกสารรวมเรื่องรายงานการประชุม. วัน เดือน ปี. สถานที่จัด. สถานที่พิมพ์: สำนักพิมพ์.

เช่น สมาน นิตดาทอง. (2550). การพัฒนาการเรียนรู้แห่งศาสตร์ทางการจัดการ. *เอกสารประกอบการประชุมการประชุมงานชุมชน*. 25 พฤศจิกายน 2550. โรงแรมณานิมิตร. กรุงเทพมหานคร: พิสดการพิมพ์.

Natthabhan, S. (2000). The Besuty of Wonmen in Theravada Philosopy. *Nebraska Symposium on Motivation : voll. 38. Perspectives on Motivation*. 18 July 2000. Lincoln. USA: University of Nebraska Prees.

6) พจนานุกรม

ชื่อหนังสือ. (ปีที่พิมพ์). สถานที่พิมพ์: สำนักพิมพ์.

เช่น พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน. (2525). กรุงเทพมหานคร: สำนักงานราชบัณฑิตยสถาน.

Shoter Oxford English dictionary. (2002). New York: Oxford University Press.

6. ส่วนภาพประกอบ (Figure) และส่วนตาราง (Table)

ภาพประกอบและตารางควรมีเท่าที่จำเป็น โดยพิมพ์หน้าละ 1 ภาพ หรือ 1 ตาราง สำหรับคำบรรยายภาพและตารางให้พิมพ์เหนือภาพหรือตาราง ส่วนคำอธิบายเพิ่มเติมให้ใส่ใต้ภาพหรือตาราง

7. ลิขสิทธิ์

เพื่อให้เป็นไปตามกฎหมายลิขสิทธิ์ ผู้เขียนทุกท่านต้องลงลายมือชื่อในแบบฟอร์มใบมอบลิขสิทธิ์บทความให้แก่วารสาร พร้อมกับบทความต้นฉบับที่ได้แก้ไขครั้งสุดท้าย นอกจากนี้ ผู้เขียนทุกท่านต้องยืนยันว่าบทความต้นฉบับที่ส่งมาตีพิมพ์นั้น ได้ส่งมาตีพิมพ์เฉพาะใน *Journal of Modern Learning Development* เพียงแห่งเดียวเท่านั้น หากมีการใช้ภาพหรือตารางของผู้เขียนอื่นที่ปรากฏในสิ่งตีพิมพ์อื่นมาแล้ว ผู้เขียนต้องขออนุญาตเจ้าของลิขสิทธิ์ก่อน พร้อมทั้งแสดงหนังสือที่ได้รับการยินยอมต่อบรรณาธิการก่อนที่บทความจะได้รับการตีพิมพ์

8. การติดต่อโฆษณาและการสมัครสมาชิก

การติดต่อโฆษณา การสั่งซื้อ และการสมัครเป็นสมาชิกวารสารพัฒนาระบบการจัดการ กรุณาติดต่อ “กองบรรณาธิการวารสาร” ศูนย์พัฒนาเรียนรู้สมัยใหม่ บจก.พัฒนาเรียนรู้สมัยใหม่ เลขที่ 141 หมู่ 6 ตำบลบ้านชัย อำเภอบ้านดุง จังหวัดอุดรธานี 41190

<https://so06.tci-thaijo.org/index.php/jomld/index>

E-mail: journal1990jmsd@gmail.com

9. กำหนดการออกวารสาร

ฉบับที่ 1 มกราคม – กุมภาพันธ์

(เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 28 กุมภาพันธ์)

ฉบับที่ 2 มีนาคม – เมษายน

(เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 30 เมษายน)

ฉบับที่ 3 พฤษภาคม – มิถุนายน

(เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 30 มิถุนายน)

ฉบับที่ 4 กรกฎาคม – สิงหาคม

(เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 30 สิงหาคม)

ฉบับที่ 5 กันยายน – ตุลาคม

(เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 30 ตุลาคม)

ฉบับที่ 6 พฤศจิกายน – ธันวาคม

(เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 30 ธันวาคม)

10. อัตราค่าวารสาร

กำหนดออกวารสารปีละ 6 ฉบับ จำหน่ายราคาฉบับละ 300 บาท (ไม่รวมค่าส่ง)

11. อัตราค่าสมาชิก

ปีละ 500 บาท

ใบสมัครเป็นสมาชิก
Journal of Modern Learning Development

ที่.....
วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

เรียน บรรณาธิการ Journal of Modern Learning Development

ข้าพเจ้า (ชื่อภาษาไทย).....

(ชื่อภาษาอังกฤษ).....

ที่อยู่ (ที่สามารถติดต่อได้).....

.....

E-Mail :โทรศัพท์ โทรสาร.....

มีความประสงค์จะขอรับสมัครเป็นสมาชิก Journal of Modern Learning Development

() สมาชิกประเภทรายปี 500 บาท

() เล่มละ 300 บาท

พร้อมนี้ ข้าพเจ้าได้ส่ง

() เงินสด

() อื่นๆ.....

โปรดนำส่ง Journal of Modern Learning Development

สถานที่ติดต่อ ☐ ที่บ้าน ☐ ที่ทำงาน

เลขที่.....ถนน.....หมู่ที่.....ตำบล/แขวง.....

อำเภอ/เขต.....จังหวัด.....รหัสไปรษณีย์.....

โทรศัพท์ มือถือ.....

โทรสาร.....E-Mail :

ลงชื่อ.....

(.....)

(สำหรับเจ้าหน้าที่)

ค่าบำรุงปี พ.ศ.....

เลขที่ใบเสร็จ.....

ลงวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ลงบัญชีแล้ว.....

หนังสือรับรอง

ก่อนตีพิมพ์บทความใน Journal of Modern Learning Development

เรียน บรรณาธิการ Journal of Modern Learning Development

ตามที่ ข้าพเจ้า.....
ได้ส่งบทความเรื่อง.....
.....
.....
.....

เพื่อตีพิมพ์ใน Journal of Modern Learning Development

ทั้งนี้ ข้าพเจ้าและผู้เขียนร่วม ขอรับรองว่า บทความที่เสนอมา (ถ้ามี)นี้ยังไม่เคยได้รับการตีพิมพ์ หรือไม่ได้อยู่ระหว่างกระบวนการพิจารณาตีพิมพ์ในวารสารหรือแหล่งตีพิมพ์อื่นใด หรือได้รับการตอบรับให้ตีพิมพ์ในวารสารฉบับอื่น ข้าพเจ้าและผู้เขียนร่วมยอมรับหลักเกณฑ์การพิจารณาต้นฉบับ ทั้งยินยอมให้กองบรรณาธิการมีสิทธิพิจารณาและตรวจแก้ต้นฉบับได้ตามที่เห็นสมควร พร้อมนี้ขอมอบลิขสิทธิ์บทความที่ได้รับการตีพิมพ์ให้แก่ **ศูนย์พัฒนาการเรียนรู้สมัยใหม่** หากมีการฟ้องร้องเรื่องการละเมิดลิขสิทธิ์เกี่ยวกับภาพ กราฟ ข้อความส่วนใดส่วนหนึ่ง และหรือข้อคิดเห็นที่ปรากฏในบทความ ข้าพเจ้าและผู้เขียนร่วม/ยินยอมรับผิดชอบแต่เพียงฝ่ายเดียว

หาก กองบรรณาธิการ Journal of Modern Learning Development ตรวจพบว่าคำรับรองดังกล่าว ไม่เป็นความจริง กองบรรณาธิการ Journal of Modern Learning Development มีสิทธิยกเลิกบทความของผู้นิพนธ์ออกจาก Journal of Modern Learning Development ได้ทันทีโดยไม่ต้องแจ้งให้ผู้นิพนธ์ทราบล่วงหน้า และผู้นิพนธ์ทุกท่านขอรับรองและยินยอมปฏิบัติตามข้อตกลงดังกล่าว พร้อมทั้งลงนามรับรองไว้ที่ข้างท้ายของหนังสือรับรองฉบับนี้

ลงนามผู้เขียนหลัก (ชื่อที่ 1)

.....
(.....)

ลงนามผู้เขียนร่วม (ชื่อที่ 2)

.....
(.....)

ข้อมูลติดต่อ (เฉพาะผู้เขียนหลัก)

Facebook :

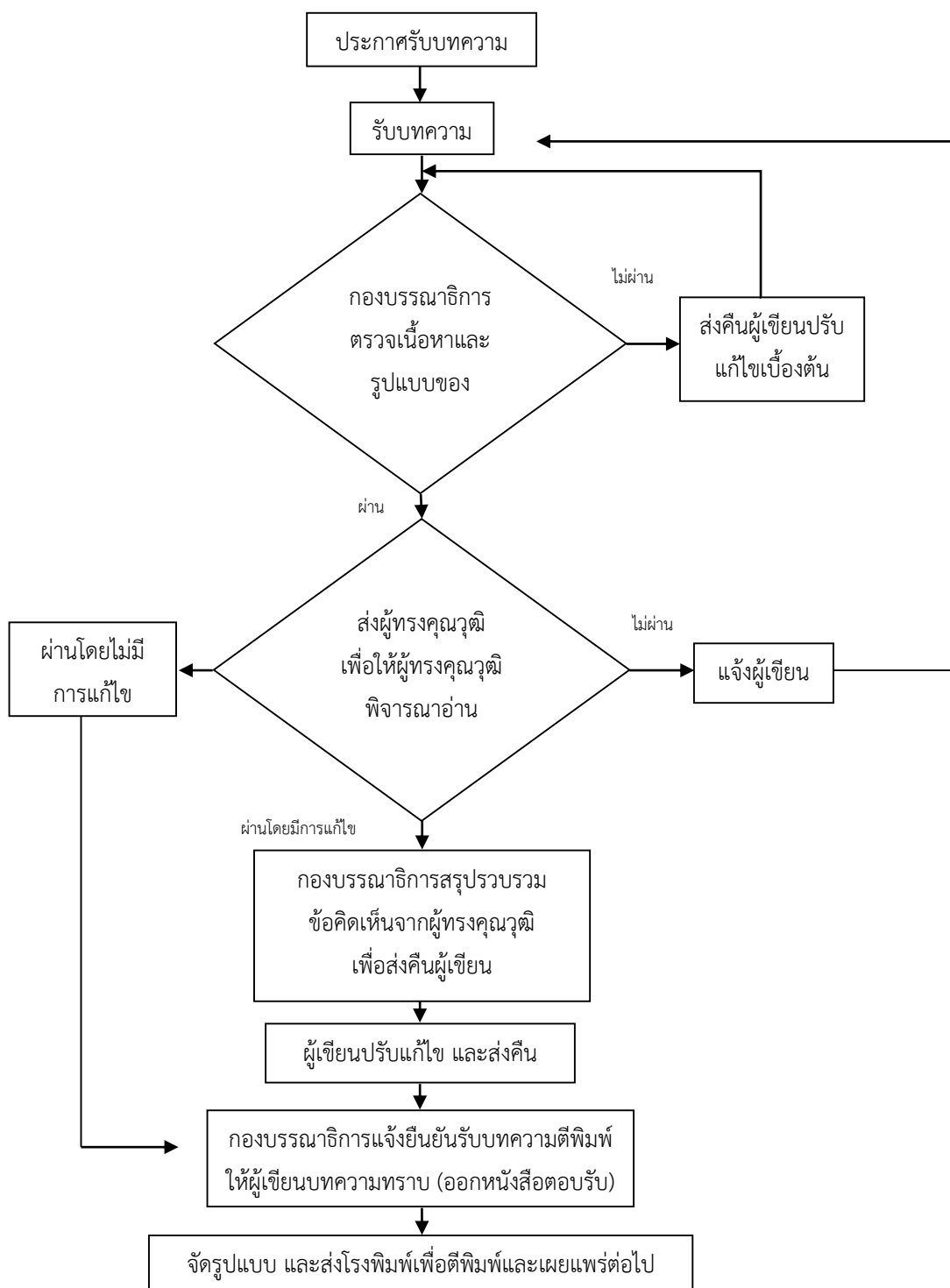
ID : Line

E : mail

เบอร์โทร

หมายเหตุ: ให้ผู้เขียนหลักและผู้เขียนร่วมลงนามให้ครบทุกท่าน หากมีผู้เขียนมากกว่า ท่าน สามารถเพิ่มเติมรายชื่อผู้ลงนาม 2
ข้างท้ายได้ตามจำนวนผู้เขียนบทความทั้งหมด

รูปแบบการตีพิมพ์ Journal of Modern Learning Development

จริยธรรมในการตีพิมพ์

จริยธรรมการตีพิมพ์

บทบาทและหน้าที่ของบรรณาธิการ

1. บรรณาธิการมีหน้าที่พิจารณาคุณภาพของบทความ เพื่อตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารนักรับผิดชอบ และต้องคัดลอกบทความมาตีพิมพ์หลังจากผ่านกระบวนการประเมินบทความแล้ว โดยพิจารณาจากความชัดเจน และความสอดคล้องของเนื้อหา กับนโยบายของวารสารเป็นสำคัญ และจะต้องมีข้อความรู้ที่สะท้อนมุมมอง แนวคิดเชิงทฤษฎีที่ได้จากประสบการณ์ การสังเคราะห์เอกสาร หรืองานวิจัย มุ่งเน้นการนำเสนอแนวคิดทฤษฎีใหม่รวมถึงแบบจำลองเชิงแนวคิด (Conceptual Model) ที่ช่วยเสริมสร้างความเข้าใจ อันจะนำไปสู่การวิจัยในหัวข้อวิชาการที่สำคัญ
2. บรรณาธิการจะต้องไม่เปิดเผยข้อมูลของผู้เขียน และผู้ประเมินบทความแก่บุคคลอื่นๆ ที่ไม่เกี่ยวข้องในช่วงเวลาของการประเมินบทความ
3. บรรณาธิการจะต้องไม่ตีพิมพ์บทความที่เคยตีพิมพ์ที่อื่นมาแล้ว โดยต้องมีการตรวจสอบการคัดลอกผลงานผู้อื่น (Plagiarism) อย่างจริงจัง และใช้โปรแกรมที่เชื่อถือได้ เพื่อให้แน่ใจว่า บทความที่ตีพิมพ์ในวารสารไม่มีการคัดลอกผลงานของผู้อื่น และหากตรวจพบ การคัดลอกผลงานของผู้อื่น จะต้องหยุดกระบวนการประเมิน และติดต่อผู้เขียนบทความหลักทันที เพื่อขอคำชี้แจง เพื่อประกอบการ “ตอบรับ” หรือ “ปฏิเสธ” การตีพิมพ์บทความนั้นๆ
4. บรรณาธิการจะต้องไม่มีผลประโยชน์ทับซ้อนกับผู้เขียน และผู้ประเมิน
5. บรรณาธิการต้องไม่นำข้อมูลบางส่วนหรือทุกส่วนของบทความไปเป็นผลงานของตนเอง
6. บรรณาธิการมีหน้าที่พิจารณาตีพิมพ์เผยแพร่ผลงานวิจัยที่มีระเบียบวิธีวิจัยที่ถูกต้อง และให้ผลที่น่าเชื่อถือ โดยนำผลของการวิจัยมาเป็นตัวชี้ว่า สมควรตีพิมพ์เผยแพร่หรือไม่
7. หากบรรณาธิการตรวจพบว่า บทความมีการลอกเลียนบทความอื่นโดยมิชอบ หรือมีการปลอมแปลงข้อมูล ซึ่งสมควรถูกถอดถอน แต่ผู้เขียนปฏิเสธที่จะถอนบทความ บรรณาธิการสามารถดำเนินการถอนบทความได้โดยไม่ต้องได้รับความยินยอมจากผู้เขียนซึ่งถือเป็นสิทธิและความรับผิดชอบต่อบทความของบรรณาธิการ

บทบาทและหน้าที่ของผู้เขียนบทความ

1. ผู้เขียนบทความจะต้องรับรองว่า บทความที่ส่งมาพิจารณาไม่เคยได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่ที่ไหนมาก่อน และไม่ส่งต้นฉบับบทความซ้ำซ้อนกับวารสารอื่น
2. ผู้เขียนจะต้องคำนึงถึงจริยธรรมการวิจัย จะต้องไม่ละเมิดหรือคัดลอกผลงานของผู้อื่นมาเป็นของตนเอง
3. ผู้เขียนจะต้องปรับแก้ไขบทความให้ถูกต้องตามรูปแบบของวารสารในหัวข้อ “คำแนะนำสำหรับผู้เขียน”
4. ผู้เขียนที่มีชื่อในบทความจะต้องเป็นผู้มีส่วนในการจัดทำบทความหรือมีส่วนในการดำเนินการวิจัย
5. ผู้เขียนจะต้องอ้างอิงผลงาน ภาพ หรือตาราง หากมีการนำมาใช้ในบทความของตนเอง โดยให้ระบุ “ที่มา” เพื่อป้องกันการละเมิดลิขสิทธิ์ (หากมีการฟ้องร้องจะเป็นความรับผิดชอบของผู้เขียนแต่เพียงผู้เดียว ทางวารสารจะไม่รับผิดชอบใดๆ ทั้งสิ้น)
6. ผู้เขียนจะต้องตรวจสอบความถูกต้องของรายการเอกสารอ้างอิง ทั้งในแง่ของรูปแบบและเนื้อหา และไม่ควรนำเอกสารวิชาการที่ไม่ได้อ่านมาอ้างอิง หรือใส่ไว้ในอ้างอิง และควรอ้างอิงเอกสารเท่าที่จำเป็นอย่างเหมาะสม ไม่ควรอ้างอิงเอกสารที่มากเกินไป
7. ผู้เขียนจะต้องปรับแก้ไขบทความตามผลประเมินจากผู้ประเมินบทความและกองบรรณาธิการให้แล้วเสร็จภายในเวลาที่กำหนด
8. ผู้เขียนจะต้องระบุชื่อแหล่งทุนที่ให้การสนับสนุนในการทำวิจัย (ถ้ามี) และจะต้องระบุผลประโยชน์ทับซ้อน (ถ้ามี)
9. ในบทความผู้เขียนจะต้องไม่รายงานข้อมูลที่คลาดเคลื่อนจากความเป็นจริง ไม่ว่าจะเป็นการสร้างข้อมูลเท็จ หรือการปลอมแปลง บิดเบือน รวมไปถึงการตกแต่ง หรือ เลือกแสดงข้อมูลเฉพาะที่สอดคล้องกับข้อสรุป
10. ผู้เขียนไม่ควรอ้างอิงเอกสารที่ถูกถอดถอนออกไปแล้ว เว้นแต่ข้อความที่ต้องการสนับสนุนนั้นเป็นข้อความที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการถอดถอน และจะต้องระบุไว้ใน เอกสารอ้างอิงด้วยว่า เป็นเอกสารที่ได้ถูกถอดถอนออกไปแล้ว

บทบาทและหน้าที่ของผู้ประเมินบทความ

1. ผู้ประเมินบทความต้องรักษาความลับและไม่เปิดเผยข้อมูลของบทความที่ส่งมาเพื่อพิจารณาแก่บุคคลที่ไม่เกี่ยวข้องในช่วงระยะเวลาของการประเมินบทความ
2. หลังจากได้รับบทความจากกองบรรณาธิการวารสาร และผู้ประเมินบทความ ตระหนักว่า ตนเองอาจมีผลประโยชน์ทับซ้อนกับผู้พิมพ์ที่ทำให้ไม่สามารถให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอย่างอิสระได้ ผู้ประเมินบทความควรแจ้งให้กองบรรณาธิการวารสารทราบและปฏิเสธการประเมินบทความนั้นๆ

3. ผู้ประเมินบทความ ควรประเมินบทความในสาขาวิชาที่ตนมีความเชี่ยวชาญ โดยพิจารณาความสำคัญของเนื้อหาในบทความที่มีต่อสาขาวิชานั้นๆ คุณภาพของการวิเคราะห์ และความเข้มข้นของผลงานหรือระบุผลงานวิจัยที่สำคัญๆ และสอดคล้องกับบทความที่กำลังประเมิน แต่ผู้เขียนบทความไม่ได้อ้างถึง เข้าไปในการประเมินบทความด้วย ผู้ประเมินไม่ควรใช้ความคิดเห็นส่วนตัวที่ไม่มีข้อมูลรองรับมาเป็นเกณฑ์ในการตัดสินบทความ

4. ผู้ประเมินบทความต้องไม่นำข้อมูลบางส่วนหรือทุกส่วนของบทความไปเป็นผลงานของตนเอง

5. เมื่อผู้ประเมินบทความพบว่า มีส่วนใดของบทความ ที่มีความเหมือนกัน หรือซ้ำซ้อนกับผลงานชิ้นอื่นๆ ผู้ประเมินบทความต้องแจ้งให้บรรณาธิการทราบ

Publication Ethics

Duties of Editors

1. The editor will assess the paper quality for publication and select only those passing through the reviewing process, in which the clarity of and congruence with the journal policy must be prioritized. The selected paper must contain a body of knowledge that reflects valuable perception and a theoretical framework derived from experiences or textual/research synthesis. A grounded theory or a conceptual model contributing to further research must be preferably included.

2. No information regarding the paper's author(s) or reviewers shall be revealed to irrelevant parties during the paper reviewing process.

3. The paper published formerly elsewhere must not be accepted by the editor for publication. Plagiarism must be scrutinized seriously by using the credible detecting software. The paper detected as bearing plagiarism must be frozen for further evaluation, the author(s) will be contacted to ask for explanation to support the editor's decision to accept or reject the said paper.

4. The editor must not bear any conflict of interest with the author(s) or the reviewer(s).

5. The editor must not claim a partial or all of the submitted paper as his/her own.

6. The editor must consider for publication only the paper conducted with valid methodology and yielding accurate findings, and the quality of which serves as the main indicator for publication.

7. In case the editor detects plagiarism or false data in the submitted paper and hence deciding for revocation with which the author(s) refuse(s) to comply, the editor has thus full rights and responsibility to proceed with the revocation process without the author(s)'s prior consent.

Duties of Authors

1. The author has to assure that his/her paper has not been previously published in nor simultaneously submitted to other journals.

2. The author shall not commit any degree of plagiarism in his/her paper.

3. The author shall produce his/her manuscript format in accordance with the 'guideline to authors' stated in the journal.

4. The author whose name listed in the paper shall contribute to paper production or research-related procedure.

5. All pictures, figures, or tables appearing in the paper must be cited properly with their source(s) accurately identified. The author(s) shall be solely liable to any legal suit, if any.

6. The author shall verify the accuracy of content and format in both 'in-text' citations and references, no citation(s) shall be made for unread references, and the proper number of citations is preferable.

7. The author is required to correct or rework on their paper in due time as assessed and advised by reviewers and the editorial board.

8. The author shall identify the source(s) of research fund (if any) as well as any applicable conflict of interest.

9. Findings must be presented in accordance with the acquired data. No exploitation (false summary, or distortion or biased selection of data/finding) shall be committed.

10. No reference shall be made to any revoked article unless the cited statement refers to that in the revocation procedures. A statement must be additionally provided in the said reference as ‘the revoked article’.

Duties of Reviewers

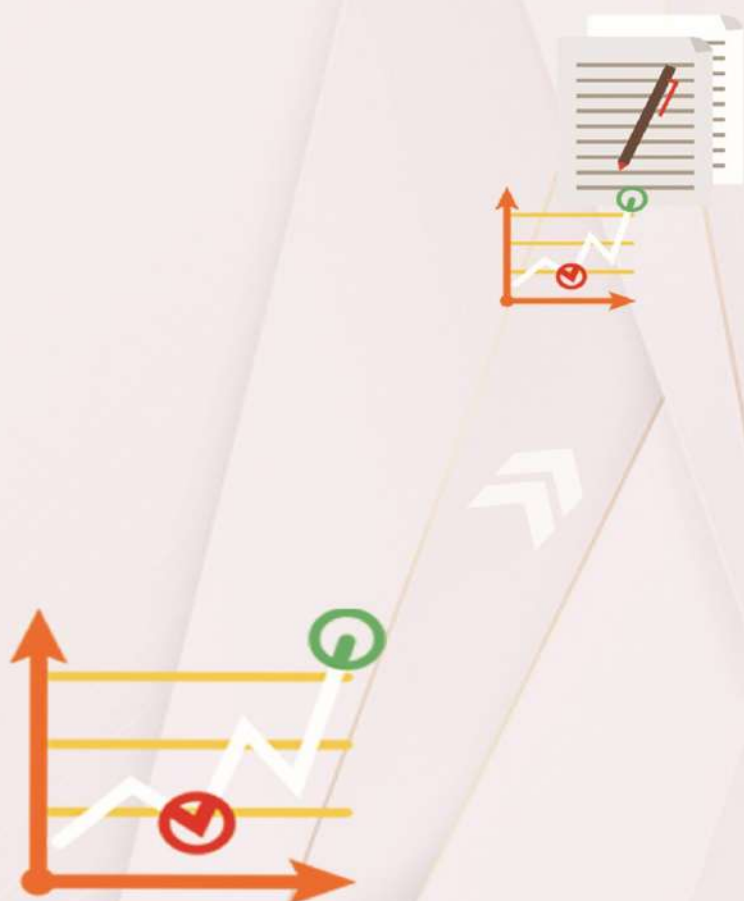
1. The reviewer must keep confidential of the submitted paper and avoid revealing a partial or all of the information of the said paper to irrelevant parties during the paper reviewing process.

2. Perceiving as having a conflict of interest with the paper’s author(s) that may inhibit his/her freedom of expression, the reviewer should notify the editor at once and deny taking part in the reviewing process of the said paper.

3. The reviewer should evaluate the paper that fits with their area of his/her expertise, by assessing the paper’s contribution to the discipline, quality of analysis, and intensity of literature review related to the topic of study. Advices should also be provided regarding the literature failed to be included by the author(s), and personal judgment without supportive evidences should not be used as a criterion for paper evaluation.

4. The reviewer must not claim a partial or all of the submitted paper as his/her own.

5. In case of the plagiarism detecting, the reviewer must notify the editor at once.

ศูนย์พัฒนาการเรียนรู้สมัยใหม่

บจก.พัฒนาการเรียนรู้สมัยใหม่ 141 หมู่ 6 ตำบลบ้านชัย อำเภอบ้านดุง จังหวัดอุดรธานี

<https://so06.tci-thaijo.org/index.php/jomld/index>

E-mail : journal1990jmsd@gmail.com

